

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01744860 6

PURCHASED FOR THE
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
FROM THE
CANADA COUNCIL SPECIAL GRANT
FOR
ISLAMIC STUDIES

طاس طاس زهیر ایچر کن پنجه ظلمك ايه قولاغن بورودك نيجه
بك ييلدر دور ايدر سن بونك مثلن كتورمدك دخی نيجه بيك
ييل دور ايدر سك برعديلن كتورميه سن حيف وصد حيف
دریغ صد هزار دریغ (مثنوی)

* هی مدد اهل دله اوز که مصیبت اولدی *

* اوز که غم اوز که بلا اوز که فلاکت اولدی *

* کیمدر اول کیم یقاسن بودردیله صد چاک ایتز *

* کیمدر اولکم یرینی شمیدی نه افلاک ایتز *

الحکم لله الواحد القهار دعادن غیري الدن نه کلور حق سبحانه
و تعالیٰ حضرت تری جنت عدن ایچره همته کوره عنایتلرایده
دخی سلطنت امورنده مجاهده سنه کوره حایتلرایده چونکم
غرض امر سلطنت مستقل اولغله حایت فقرا و مسلمین ابدی
کناهریله مؤاخذه ایتیه بلکه لطف و احسانیه
معامله ایدوب عدا لیتله مجازات
بیورمیه بلطفد و کرمه تعالیٰ

سایه موفقیتوایه حضرت شهنشاهیده اشو پجوی تاریخنک
جلد ثانیسی عطوفتلو کمال افتدی حضرت ترینک هنکام نظارتلرنده
مطبعه عامره ده طبع و تمثیل اولته رق قرین ختام اولمشدر
فی ۱۵ صفر سنه ۱۲۸۳

خلافه موصوفدر ابن علقمی صواب دیدی ایله بغدادن خروجی
التیوز الی الی صفرینک دردنجی کونی یکشنبه کونی واقع
اولمش ایدی پس بوسلسله جلیله نك امر خلافتده استقرارلی
بشوز یکر می درت ییل اولور (انتهی) برمدت ایدیکه
بوجمعومره جندان مناسبتی اولمیان ما لا یعنی ایله تضييع اوقات
ایتدک ونیجه ییلردن برومتروک اولان احوال ذکرین التزام
ایتمکله طریق افسانه یه کتدک نیجه ایده لم طبعتم بومقوله یاره یه
وباعث نصح وپند اولاجق احوال سلفه مایل اولغله ارتکاب
واختیار ایش اولدق مقصود اصلی خود کند مز کبی بر پیرک
افسانه کوی مطالعده سنه دوش اولورسه ویاخود بواحوالره
اولدن واقف اولیانلر نظرنده مرغوب دوش سرسه حق تعالی
رحمت ایلسون دیملکه روحزایه قلب حزینری اولوجهله دلشاد
بیورده لر پس بنده سر رشته کلامه رجوع ایده لم

(عزیمت همایون بجانب دار السلطنة العلیة سنه ۱۰۴۹)

چونکم حمیه دیار بکرده برقاج کون استراحت و آرام بیوردیلر
اندن دخی خود کام اولوب دولت و سعادت ایله سنه مز بوره
شوانتک بشنجی کونی اسکدارده واقع سرای بهشت آسایه نزول
ایدوب اوچ کوندن صکره دریادن عبور ودار السلطنت علیه
داخل اولغله اول شهر کزینی رشک فردوس برین ایتدیلر

(وفات سلطان مراد خان غازی رحمه الله)

(علیه فی ۱۴ شوال المکرم سنه ۱۰۲۹)

دون پرور فلکا سنده مرؤت یوغیش * اهل ایمانه درونکده
عداوت چوغیش (نثر) بویله بر پادشاه ذی شان که نعم
فراوانی شرق و غربه مبسوط ایکن نعمت عمردن سیر اولدین
عالم شباده بساطن دوردک و تیغ قهر و کدرندک یکسان عالم

امیر المؤمنین * اما مستعصمك تعظم وتكبرى بر درجه ده ایدیکه
 کند وز مائه کلنجہ نہ خلفادن ونہ ملوک وسلاطین سائرہ دن
 استماع اولنش دکل ایدی عاقبت کندوسی بوحالہ کہتکہ علت
 وکندو دنصکرہ کلچک سلاطین و حکامہ باعث عبرت و سبب
 نصیحت واقع اولدی زیرا کندو دن بوقدر قدرت و مکنیت
 وارا یکن نہ عسکر دن نہ مانند دن ذرحہ امداد و اعانت اولدی
 دیرلر کہ سرحدلرہ اولان وظیفہ خوارادن غیرى نفس بغدادہ
 قپوقولی نامنہ یوز یکر می درت بیک سواکینہ کنار وار ایدی
 و سرائنہ خدمت ایدر خدام ضبطنہ واستخدامنہ مأمور اولان
 درت یوز خادم ایدی و بولرک برینک خلوت سراسنہ دخولہ
 زھرہ سی یوغیدی و ساحۃ عزیمتہ برسک سیاه وضع اولنش
 ایدی واوزرینہ بر در یجہ دن ینہ سیاه اطلسدن بر استین صار
 قتمشرایدی ملوک وسلاطین اطرافدن دست بوسہ کلنلر اول
 آستین اطلسی زیارت ایدوب اول سنک سیاهی حجر الاسود
 کبی تقبیل ایتککہ تکبیل مراتب ایدر لر ایدی عرض شوکت
 و احتشامہ اول قدر اعتبار ایتش ایدیکہ اعتبار دہ غایتہ بالا
 و بلند براسب سپهر یانندہ سوار اولوب و باشندہ کی سیاه عمامہ
 سنک طیلسان یوزینہ نقاب وش ایندیروب کیدر ایدیکہ کمالیلہ
 وچہ جمیلہ تماشا سنہ امکان اولز ایدی و خواص و عوام
 رھکزارندہ بروجھلہ ازدحام ایدر لر ایدیکہ دروبامی و بعض
 پنجرہ و در یجہ لری کیرایہ طور لر ایدی حتی اول کیرا نیجہ کرہ
 حساب اولندی اوتوز بیک التون اولدوغی تواترہ ایرشدی
 اما نفسندہ فواحشدن غایت اجتناب اوزرہ ایدی انجق استماع
 نغمات و او بار دہ بی اجتناب ایدی بوسلسلہ شریفہ دن
 اوتوز بشنجی بطندہ در و اوتوزیدی خلیفہ در طقوز اتاہہ دکن

اثوابی و نقود بی حسابی نظرینه کتور دی هلاکو ایتدی اموال
 ظاهره بزه متعلقدرانی تسلیم ده سنک مدخلک یوقدر نهفته
 و پنهان اولانی اشکار و حضورمه احضار ایله دیدی پس خلیفه
 اشارت ایدوب دارالخلافه صحنی جفر ایتدیلر برحوض برزر پیدا
 اولدی دیرلز که خلیفه به اگر چه حین ملاقاته تلطیف ایدردی
 اما اوچ کون طعام ویرمدیلر در دنجی کون حضورینه
 کتوروب مهماندارلقده تکا سل ایتشوز دیدی و پشکیر و صفره
 و آوانی طعمه احضار و تعظیم و اکرام ایله اوکنه وضع ایدوب
 و بر ایکی کاسه زر ایله طعام دیو قودیلر خلیفه کور یجک لونی
 متغیر اولوب درونی براه سرد چکدی هلاکو دخی ای
 خلیفه مغرور نیچون بیحضور اولور سن بوقدر مال جمع ایتکده
 مقصودک نه ایدی عسکره تقسیم ایدوب نیچون دفع اعدایه
 سعی ایتدک مالدن خود مقصود بوندن غیری دکلدر دیدی
 اما خلیفهک قتلنده متردد ایدی حسام الدین مجیم که مصاحبی
 ایدی منع ایدردی و عالم قتل خلیفه ایله تیره اولور دیرایدی
 اما خواهجه نصیر طوس انی قتلنه دلیر ایدی دیرلر عاقبت
 مستعصمی برعموده صاروب دست و با ایله اولقدر دو کدیلر که
 حیاتی زایل اولدی رجه الله تعالی علیه برقاچ کوندنصکره
 بقایای عفو ایتدی بر نیجه مدت ایدی که علی الاتصال
 کارلری قتل و نهب ایدی بعده ابدان قتلا بی اسواقدن
 دور و بر و جین تعمیر و اطرافن دخی تطهیر ایتدیردی
 اما بن علقمی رجاسندن محروم اولوب اصلا منظور التفات
 اولدی شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی که مستعصم مرثیه سنده
 بر غرقصیده سی واردر که مطلق بودر (مطلع)
 شاید ارگردون یریراشک خونین بر زمین * بر زوال ملک مستعصم

بوجنگ حرب تابکی بونک درگاهنه بر محمد آدم وارسون
 و وکلای دولته و کندوسنه دخی یلواروب یقارسون شمدیکه
 حالده مال ویرمکه و بوندنصره بهر سنه محصول بغدادک
 ثلثی یاثلثانی ویرمکه ضامن اولغله بوبلای عظیمی اهل اسلام
 اوزرندن قالدرمغه سعی ایتسون دیدی خلیفه دخی ایدی
 بومصالحک عهده سندن کلمک اولور سه سندن اولور
 دیو کندویی قح باب ایدوب بارگاه هلاکویه کوندردیلر
 چون هلاکویه ملاقی اولدی بن تعهدم اوزره کاری ایتمه
 ایرشدر مکه یقلشدر دم بوندنصره رأی وفرمان سز کدریدی
 چون عودت ایدوب خلیفه یه کلدی محضا مقصودی سزکله
 پدر فرزندی وجوده کتور مکده و یاخود کندودخترین
 و یا همشیره سن اوغلکزه ویرمکدر همان اعیان و اشراف شهر ایله
 حضورینه واره لم دیدی و همان ایرته سی خلیفه ایکی اوغلیله
 ویدی یوز مقداری اعیان و اشراف و امرأ و حکام اطراف
 و انواع زیب و زینت ایله اردوسنه واردیلر خلیفه پی ایکی اوغلیله
 معا درون خرگاهنه ادخال ایدوب سائرله قلیج اشور دیلر
 و آن واحده جهله سن خاک هلاک دوشور دیلر و اول آن
 ندا ایتدر دیلر که هر کس یات ویراغز براغوب اردویه کله
 عسکر اسلام فوج فوج ککوردوزمره شهدایه الحاق
 اولتورلر دی بوجهمله دیرلر که اوچیوزتمش بیک آدم غرقه
 بحر عدم اولدی طاریرلرده و غنی اولان یرلر دن اخراج
 و برقطره صویه محتاج جان حولیله نابود و ترک خانمان و وجود
 ایدنلر بو عداد دن معدود دکدر چون جهه کونی بغداده
 وار دی خلیفه یه خطاب ایدوب دیدیکه بز مهمانوز بزه لایق
 نه وار سه احضار ایله خلیفه ابواب خزانی آچوب نفایس

شبا بدن ناشی خطاب قلاشی کوندر مش بوندن بی خبر در که
 حادردن نضره وارنجه کتمکه خدا ورسولندن آگاه در بواسابنه
 مطیع وچا کر در کاهدر اما مقدم خلیفه یه کلن ایلیچیری
 بغداد دن رجوع ایتدکرنده صحرای بغداد عوام کالهوم ایله
 مملوایدی ایلیچیرینه اولقدر دشنام ایدوب حتی یوزلرینه
 توکور مک کبی بدنامقلرا ایلدیلر عاقبت وزیر یساقچیلر کوندرروب
 مزاحه عوامدن اخراج وچانب هلاکویه ارجاع ایتمش ایدی
 ایلیچیان بدکوبار کاه هلاکویه واریجق لهب و غصبی زیاده
 اولوب خلیفه تک ایلیچیرینه دیدیکه مستعصمه دیه سن که حب
 مال وجاه درونکه شویله اسئیرلا ایتشدر که نیک اندیشلر سوزندن
 متأثر و عاقبت کارندانندن متفکر دکل سن ایلیچیلر کلوب جوان
 خلیفه یه عرض ایدیجک وزیر دن استر شاد ایتدی وزیر دخی
 ایتدی اموال جزیه و هدایای جلیه ارسال ایدوب سکه و خطبه ده
 نامنی یاد ایتک شرطیه صلحه راغب اوله لم وزیر ک طرف
 خلافتده اولئرلر انک مقصودی هلاکویه یرا مقدر واولی
 وانسب اولان عسکر جمع ایدوب اوزرینه وار مقدر وزیر ک
 راین تزیف ایتدیلر اول محلدن مستعصم وزیره لحیک طویل
 وعقلک قصیر دیدی کار دشوار اولیجق چونکم تکرار وزیر دن
 استشار ایتدی حیه طویلدن وعقل قصیردن قصور دن غیری
 سنه ظهور ایتمز و بالجمله دخی نه تفصیل اولنسون و واقع اولان
 مصائب قنغی بری تحریر اولنسون چون صحرای بغداد اول
 عسکر دیونزاده منزل اولدی بار کاه هلاکوی بر ج عجمی
 مقابله سنه قور دیلر واللی کون علی الاستمرار طرفیندن جنک
 و حرب کوسلرین اور دیلر اللی کوند نصکره ابن علقمی
 بر شیطنه دخی اغاز و ابواب فتنه یی باز ایدوب خلیفه یه دیدیکه

ضمیمه ملک موروثک اولمق مقصود ایسه عساکر تاتار مو شمبار ایله
قیام و بغداد دارالسلام طرفنه کلمکه اقدام ایده سن بو امور
معظمک حصوله کلمسین بو عبد فقیر دن بیله سن و قلندر
ناطرا شک باشین طراش ایده سن بو بر محله واقعه اولمش ایدیکه
هلاکو قلاع ملاحده تسخیرینه مشغول ایدی (قصه) هلاکو
ظالم جنکیز بی تیزک درد بی اوغلی قوی خانک اوغلی ایدی
برادر اسنی منکوقا آن چون تخت ملکه جالس اولدی هلاکویه
عسکر قوشوب قلاع ملاحده تسخیرینه نامزد ایتدی وانلرک
احوالرین بر طرف ایتد کد نصرکه شامه د کین قاعده جنکیزیه
اوزره کیده سن و خلیفه ایله اولور سه حالی اوزره ترک ایده سن
مخالفت ایدر سه انده دخی قاعده جنکیزیه بی اجرا ایده سن
دیو سپارش ایتدی قلاع ملاحده نک اکثری قبضه تسخیر
کتوردی چون حرقانه کلدی ملوک ملاحده اولان خور شاهه
ایلچی کوندر دی اول دخی اوغلی و قرنداشی خواجه
نصیرالدین محمد طوسی که منشأ طوس ایدی واصلی ساوه دندر
قوشوب کوندر دی اول محلدن بغداده دخی ایلچیلر کوندر دی
وقلاع ملاحده فتحنده کندویه اسعاد امداد ایتدوکی ایچون
سرزنش ایتدی و نامه سنک خلاصه مضمونی بو ایدی که اگر بغداد
قلعه سنی خراب ایدوب کندوسی متوجه درگاه اولور سه
یا خود وزیر ایله اوغلن کوندر سه سخطمن دن امان بولور
والا توجهن بغداده مقرر اولور دیو پیام درشت کوندر دی
وتهدید آمیز نیجه کلام نشوارانکیز دخی درج ایتدی خلیفه
دخی ابن جوزی بدرالدین نججوانی رسالته کوند روب بویه
پیغام ویردیکه شهزاده نک لوح دلی نقوش تحریریه دن ساده
و مطلقا خرده سال و معزور بعض اثار ظهور افعال اولمغله

ایندی انلردخی آلور ایدی دیو جواب ویردیلا ایدی پس سیرك
 دعا كز انك حقهده نیجه مستجاب اولور ایدی كه فراغ دل
 وحضور خاطر كه تأثیر دعا كا منوط واحادیث انكله مشروطدر
 سزدن دور ایمش پس قضاة وسادات وموالی یه برلیغ ویردیكه
 اخراجات وموئنات دیوانیدن معاف اوله لروهم اثناء بهارده
 روان اولدی و بیور دیكه سلطانك مادرى وجرملرى سپاه
 قرشوسنه واروب آواز بلند ایله توجه وزارى ایدهلر وفغانلرین
 رفیع بلند ایده لر پس چونكم جتکیز بی تمیزك احوالندن بومقدار
 ایراد اولندی بونكله اكستفاء ایده لم وهلا کوی ظالم بغداد
 بهشت آباده ایتدوکی مظالمندن رشمه ذکر نه شروع ایده لم
 (قصه هلا کوی وغارت بغداد بهشت آباد)

وشهادت خلیفه المعصم بالله اگرچه تاریخ یازان اصحاب علم وانشا
 بومصیبت عظیمه یی اکثر یازمشلر والا اختصار مطلوب دیو تفصیل
 ایتماشلر بو عبد فقیرك طبیعتی سباق وسیاق کلامی ضبط ایتمک مائل
 اولغله برمقدار تفصیله جرأت اولور او یله اولسه خلیفه عباسی
 المعصم بالله وزیرى ابن علقمی بر رافضی سباب وعدوی
 اصحاب ملعون ایدی اتفاق برکون اهل سنتدن برجاعت روافضدن
 بر بلوک کسنه ایله معارضه ومباحثه لری قتاله مؤدی اولوب طرفیندن
 برقاج کسنه نجروح و مقتول اولور دیوان ابن علقمیه وار یحقی
 روافض حایت و اهل سنته اهانت ایدر خلیفه یه منعکس اولیحق
 اهل سنته اعانت و روافضه سیاست فرمان ایدر ابن علقمی بو فرمانه
 دلکیر اولوب خلیفه نك وجودی افسانه بلکه دولت عباسیه نك
 اتعدای ترتیبنه شروع ایدر وابتدا بر قلندر ناطراشی بولوب
 باشین محکم طراش ایدر و بر سوزین سرتیر ایله باشنه بومضمونی نقش
 ایدر كه ای خان خانان ملك عراقین وسائر قلم رو خلفاء عباسین

ایمکدر جنکیز دیدی بنم بونده شبهه وترددم یوقدر پس دیدیلر که
الله تعالی حضرتی ایلچی کوندر مشلر که احکامی عبادہ تبلیغ
ایده بوسوزی دخی قبول ایدوب دیدیکه بنکه خدانک برنده سیم
اطرافه ایلچیلر کوند ررم دخی لشکر مه تکلیفات ایلرم
دیدیلر که بزه شبانروزده پیش وقت نماز فرض ایتشدن بویله
امر ایتشلر که اول او قاتده هر ایشدن ال چکوب عبادته قیام
ایدهلر بو امری دخی پسند ایتدی کیر و دیدیلر که هر ییلده برآی
اوروج طوموق امر ایدوب کوندزده اکل و شرب و مباشرتدن
نهی یور مشلر در ایتدی بو امر دخی مقبول و مناسب و معقولدر
زیرا که ییلک اون برآینی غفله کچور ب قدر حاجتدن زیاده
ناول ایدر لر برای حساب ایله یسونلر تا نعمت قدرین بلسونلر
کیرو دیدیلر که هر ییل مالدار لر یکر می دینار دن نصف دینار
فقرا یه ویرمه که امر ایتشدن بونی زیاده بکنوب دیدیکه خدای جارید
ادمک رزق و دور سن افراط و تفریط اوزرینه تقدیر ایتشدن
چون زایدک زیاده سی ناقصه ویرله مسرت اعتدال لازم کلور
پس دیدیلر که عباد مؤمنین مأمور در که مدت عمر لر نده قادر
اولور سه بر کره خانه پرورد کاره طوافنه کیده لر دیدیکه جیع عالم
تکرینک خانه سیدر اما بویله دیلش که مردم یولده ارباب حاجاته
دستگیر لک ایده لر و نام نیکو کسب ایلیر اول مجلس دنصکره قاضی
در ایدیکه مسلماندر واعظ دیر ایدیکه کافر در زیرا که حجی کرکی کبی
تصدیق ایتدی و بالجله چون بخارایه ایردی ارباب کمال استقباله
استعجال ایتدیلر بونلر ایتدی حق تعالی بکاسرک پادشاه کره
ظفر میسر ایتدی کر کدر که بنم مزید اقبال دعا سنه اشتغال
ایده سزائمّه و مشایخ اندن مسلم لک برلغین استدیلر اول دخی
سلطان سز دن مؤنات دیوانیه الور میدی دیو سؤال

چون تیر تقدیر هلا که متوجه اولماش ایدی تیر لری سرایت
ایتمدی سالم قالدم بی طو توب توی قاتنه کتور دیلر تعجب کنان
دیدیکه سن جنس آدمی یو خسه دیو و پریمی سن بن دخی دیدمکه
سنگ کبی بر پادشاه عالیشانک چون نظری بندن یکا ایدی اول نظر
عالی بر کاتنده سالم قالدم بو کلامدن حظ ایتدی و سن عظیم الشان
پادشاهلره مصاحب اولغه لایق سن دیو بی باباسنه کوندردی
پیوسته مجلس خاصه استیوب بی سویلدردی و ترک حقنه
وارد اولان احا دیشدن استخبار ایدر ایدی و ترجان کلامی
کندویه بیان ایلر ایدی بر کون بکا دیدیکه محمد اوغری یعنی
محمد خوارزمشاه ایله ایتدو کز ایشلر خلق ایچینده چوق زمان
قالسه کر کدر بن دخی دیدمکه اگر خان جانمه امان ویرر سه
بر سوز عرض ایده بن سویله دیچک دیدم که چون خان جمیع
خلق قیردی اوکا نام کیمک لسانندن قلو ربو سوز دن یوزی
اتش محض اولدی و بکا غضب ایله باقوب بن سنی عسقلان دن
صنوردم سن خود عجب نادان ایمش سن بن محمد اوغری نک الی
وایاغی و طرناغی ایرشدو کی یر لر دن غیری سائر خلقه نیلدم
اندنصرکه بندن اعراض ایتدی بن دخی ارتق اردو سننده
اولمغی مناسب کور میوب باشم آلوب کتدم منقولدر که جنکیز
چون بخارایه ایردی صدر جهان برهان الدین محمد که رئیس
بخارا ایدی دیدیکه بکا برکسته کوند ر که سزک لسانکزی یعنی
شریعت و مذهبکزی ایویله صدر جهان دخی قاضی اشرفی
بروا عظمه کوندردی جنکیز دخی عقیده اهل اسلامدن
سؤال ایلدی ایلر دیدیلر که اول ارکان اسلام معبود حقیقی
اولان پروردگارک بر لکنه اعتقاد ایدوب نقا یصدن تنزیه

عورات واطفالدن غیرى قتلارك اعدا دی یدی کره وقرق
یدی بیک اولدوغی حسابه کلدی چون هراته کلدی عسکرندن
بولانلری عموما قتل ایتدر دی اون بش ییل کنسار جیموندن
نیشا بوره کلجه قرق کسنه دن غیرى برذی روح یو غیدی
بوندن برغریب قصه یازمشلارارک قلعه سی قلاع حصنه
سیساندندرقولی برجی انک محاصره سنه کوندردی اهل
قلعه میاننده وبای عظیم پیدا اولمش ایدی اولاد درد دهان
وتحرک دندان پیدا اولوب اکثری اوچ کوندن متجاوز ایتدی
برکجه قلعه صاحبی یدیوز کسنه یی باسامیهم تعیین ایتدیکه باب
شمالیده کسنه کیرلر و برجی دخی باب شرقیده متوقف
اولوب سحر وقتده اعدای دینه وتبع جهاد چکه لر بونلردن
صباحه برذی روح حقیقیدی قصه مرو چون قولی ابن جنکیز
مروه متوجه اولدی و اول حینده امام جلال الدین که ائمه
مرو دن ایدی طوی یه کلوب واسطه صلح اولدی وعجیر الملک
پشکشلر ابله کلدی اما اول هدایا یه قانع اولمیوب تفحص اغنیا
ایلدی اول دخی ایکیوز کسنه نک نامن دیوب دفتره یازدردی
جمله سن اشکجه بسیار واخذ اموال نصکره استیصال ایتدی
پس لشکر شهره کیروب نسایه تصرف دست دراز ایتدیلر صکره
اهل صنایعدن درتیوز کسنه یی جدا ایتدی وباقی قلانلری قتل
ایتمک ایچون لشکره تقسیم ایتدی هر آدم باشنه اوچ-یوز
یادر تیوز آدم دوشدی اندن نیشا بوره وهرات وسائر بلدان
وقصباتدن عادت خیشنه لرین اجرا وجهه سکائن غریق بحر فنا
ایتدیلر وقاضی عرجستاندن نقل اولنور که هرات محاصره سندن
قتاله اشتغال هنگامده غایت ازدخامدن تولى یه مقابله اولان
بورجده خاک اوزره دوشدم مغوللر هر طرفدن هدف تیر ایتدیلر

وهوان ایتدیلر فلان پیرو برناونا توانی شکر قیمت ایتدیلر هرقاتله
 یکر می درت مقتول دكدی بعض اهل تاریخ الیشر آدم
 هر برینک یدشومندن سالک راه عدم اولدوغین یازمش
 وقتلر عددی یوز بیکدن متجاوز ایدی دیو تحقیق ایتشلر چونکم
 جنکیز بلخ وترمه متوجه اولدی وترمدیلر مر دلك دادین و یروب
 مردانه محاربه لر و مضاربه لر ایتدیلر آخر ملا عین غالب
 اولوب قتل عام ایتدیلر بر عورتی اولدورر کن بی اولدر مکز
 یوتدوغم کران پها انجولری سیره ویره یی دیدی فی الحال قارئ
 یاروب و انجولرین بولدیلر صکره جله عورتلرک بطون شق
 ایتدیلر دیر لر که اول دكون یوز قرق بیک عورت بو وجهله
 درجه شهادته ایرشدی ولسکوت و سامات قتل و نهب ایتدیلر
 اندن برکروه مکروه بد خشانه کیدوب زمین بد خشانه خون
 مقتولان ایله لعل کون ایتدیلر جنکیز ترمدن عبور ایدوب بلخه
 واردی زمان پشین ده بلخی بیت الحرام کبی اکرام ایدر لر ایدی
 تاریخ بلخ ده مذکور در که بلخک اول زمانده معمور لخی
 بر درجه ده ایدیکه بیک اکیوز یرده جمعه قلنوردی و بیک
 اکیوز جامی وار ایدی خواجه محمد یار سا حضر تلرندن
 منقولدر که اول وقتده سادات و مشایخ و موالیدن بلخ ده الی
 بیک مقداری آدم وار ایدی جاهر مشاهر پشکشلر ایله طشره
 چیقدیلر بولردن غیری دخی جله اهالی شهری طشره چیقاردیلر
 و عموما لشکره تقسیم ایتدیروب قتل ایتدردی اندن طالعه نه
 واردی اطاعت ایتدیلر مردانه جنکیر ایتدیلر وجهله سی شهادته
 ایتدیلر و سبره وار بیک یتیم مسلمان زیزمای مغولاندن سبره وار
 پایمال اولدیلر اندن طولی نیشا بوره واروب جله ابنیه سن
 خراب ایدوب ویدی کون یدی کیجه صو صالوب ارپه اکدیلر

ایلدی چون خوی و سلاسن و اندن نخجوان طرفته واردیلر پیر
و جوان قومیب هر سو قنی خوندن برنهر روان ایتدیلر اندن
سلعان طرفته روان اولدیلر و اهلنی انقیاده دلالت ایچون رسول
کوندر دیلر انلر دخی رسوله عدم یولن کوستردیلر و عناد عنانن
الدن قومدیلر مغوللر دخی کلسون اولاحاشا ز نلر ایله زنا ایدوب
مر دوزندن بر فرد قومیبوب جله سن افکنده دشت فنا ایتدیلر
اهل کجه انلر ایله سر بنجه اورمغنی محنت ورنجه مؤدی کوروب
مقام خدمتده اولدیلر و نجات بو محله کرجی دن برنجه بیک
عسکر کلوب بونلر ایله محاربه قصدین ایتدیلر لکن ملاعین
بونلری کینسه چکوب اوتوز بیکدن زیاده کورجی بی خاک هلاکه
دوشور دیلر جنکیز سرقند قنشد نصکره اوغللری جوجی
و جفتای خوار زمه نامر دایتدی و اکاقدیمدن جرجانیه دیرلرایدی
و ترکمانلر اور کنج دیرلر مغولدن مر قوج شهر قمر بنه واروب
دواب و مواشی سن سور دیلر اهل شهر اول قوجک قلننه مغرور
اولوب اردلرینه دوشدیلر ناکاه مغوللر کیندن چیقوب یوز بیکه
قریب آدمی نار تیغ ایله یاقدیلر ایرتسی چون شهزاده لر لشکر
بلا پیکر ایله کل دیلر شهری احاطه ایتدیلر و نهر جیحونی که شهره
اجرا ایتمشلرایدی قصد ایتدیلر که مجرا سندن صرف ایده لر
واضطرار عطش ایله اهل شهری تشویش ایده لر اوج بیک
مغول اول عمه مشغول اولدیلر شهر یلر جمله سن عدم شهرنه
کوندر دیلر ایرتسی شهزاده اوکتاکه سداد رأی و تدبیر ایله
موسوم ایدی و اول اجلدن برادران اسن اوزره مقدم اولوب
جنکیز طرفندن سرلشکر اولقی فرمان اولمش ایدی ایرشیدی
فی الحال شهر مغوله مسخر اولدی محترمه دن یوز بیکدن زیاده
آدم تمیز ایتدیلر و پسران و دختران و زنان جوانانی اسیر غل ذل

کلدیلا اندن مازندران و طوسه و اردیلر جمله سن قتل ایتدیلا
 امارا و کانه سخنه قودیلا و چوشان و اسفراین اهلنک قتل
 خدمتترین بهانه ایدوب قتل عام ایتدیلا دماغاندن دخی عادت
 خیشلرین اجرا ایتدیلا و سلطانک مادری و حرمی انده برقلعه ده
 ایدی و قلعه بی ضبط ایدوب انلری اسیر ایتدیلا اندن اول عسکر
 شیاطین متوجه ری اولدی زی شیعیلر انلری استقبال ایدوب
 حنفی لر قتلنه اغرا ایتدیلا صکره شیعیلری دخی قتل ایتدیلا دیلر که
 ریده بیک کره بیکدن زیاده آدم قتل اولندی اندن قه واروب
 اهل السین جهانندن کم ایتدیلا اندن همدانه واردی انلری دخی
 نابود بلکه بی نشان ایتدیلا و احد رازی عراقی و عجم و صفنده
 دیمشدر (نظم) * چار شهرست عراق ارزه تخمین کونید *
 * طول و عرضین صدر صد بود و کم نبود *

* اصفهان و کاهل جهان جمله مصرید بدان *

* کاندرا اقلیم جهان شهر معظم نبود *

همدان جای جهان شهان ازمل آب هوا *

* در جهان سر جتان بقعه حرم نبود *

* نیک نیک از چه مناسلرید یدهم نبود *

* قمنه سبب کم ارزه سهاست ولکن اونیز *

* معدن مردمی وجود و کرنه شاه بلاد *

* ری بودری که چوری در همه عالم نبود *

اندن کرد رودونها وندی خراب ایتدیلا اندن غزوینه واروب

اللی بیک آدم قتل ایتدیلا اندن چون مراغه یه کلدیلا اهل

مراغه محاربه دن فراغه رغبت ایتیوب سمت اطاعتدن ایراغه

دوشد کلری ایچون دم لرین اراقه ایتدیلا برهفته یه دکین

برمتنفس قالمدی اول وقتده اهل اسلام بروجله خوف و غلبه

ایتمش ایدیکه مغولدن برعورت برسر ایه کیروب جمع کثیری قتل

خونزیرك اوغلاری ایدی قاتلرینه وار دیلر و لیکن دیدیلر که سر
ولی نعمتکزه خیر ایتدو کز بزه نه خیر ایتسه کز کرک جله سن اهل
اتراد ایله شهید ایتدیلر بوند نصکره اوغلاری جوجی وجقنای
واوکتا هر بری مغولاندن دیوسر شت خونخوار ورمشت
عسا کر مور شمار کی سیسان کی محید وغیری بلدان تسخیرینه
وخلقک افنای وجودلری قصده متوجه اولدیلر و هر یرده
اولقدر نفوس قل ایتدیلر که قابل تعداد دکل ایدی جنکیز بی تمیز
کند و سمرقنده کلدی سلطان سمرقنده یوز یک سوار کنه
کذار و بکرمی فیل قومش ایدی و شهر اطرافنه بر خندق عمیق
کسدرمش ایدیکه تا به منتهی اولمش ایدی خلقک اعتمادی
بو ایدیکه تسخیر نیجه ایام مرور و شهر و عوام ایله مبر اولیه
فکیف که تسخیر قاعه چون استحکامی حد کالده ایدی جنکیز اول
مضافات سمرقند تسخیرینه شروع ایدوب اذن قصد سمرقند
ایتدی یوم رابعده قاضی سی و شیخ الاسلام صاحب الهدایه
ابوالحسن علی مرغینائی جنکیزه کلدی بونلره عفو وعده سن
و یردی ایتسی رجال و نسایی بلوک بلوک صحرا به ایلندرلر و قل
ایدرلر ایدی قاضی و شیخ الاسلام حایاتی ایله اللی یک مقداری
آدم سالم قلدیلر جنکیز سمرقنده متوجه اولیجق سلطان محمد
خراسان اولوب خراسانه واردی و لشکرین تفریق ایدوب بلدانه
کوندردی کند و ایله جمع قلیل قالدی پس جنکیز وقت فرصتدر
دیو تعقیب ایچون امر اسندن بعضیلری ایله اوتوز یک عسا کر
کوندردی و اطاعت و انقیاد ایدنلره امان تقید ایدنلری
بی خاتمان ایده لر دیو سپارش ایتدی فی الواقع اولیه ایتدیلر حاکم
مرات اظهار انقیاد ایتکله متعرض اولدیلر صکره بر بلوک
ملاعین دخی کلوب انلری دخی ملاک ایتدی چون زویه و نیشابوره

واردیلر اول دخی شهره کوروب جامعه یتشد کده مقصوره یه
 دکین سوار واردی و پیاده اولوب منبره چیقدی و ایتدی صحرا ده
 علف یوقدر اتلریکزی طیورک مغوللر دخی انبارلر قبولرین
 آچوب فصاحیف شریفه صندوقلرین بوشالوب اتلرینه
 آخور ایتدیلر و اتلرینک افسار و یولارین علما و مجتهدین اللرینه
 و یردیلر مقدم سادات بر مجتهده دیدیکه مولا نابونه حالدر
 اول دخی دیدی خاموش اولکم باد بی نیازی الهی اسمکنددر
 و تیغ قهریزدانی آمال رشته سن کسمکنددر اندن عید
 کاهه واروب منبره چیقدی حید و تمجیددن صکره ذکر معایب
 مسلمانی و بیان غدر سلطانی ایدوب خلقه خطاب ایدوب
 دیدیکه سزدن برکنه عظیم صادر اولمشدر که خدای تعالی
 بنی که بلای آسمانی و قضای ناکهانی یم سزه مسلط ایلدی
 شهر کزده موجود اولان اسباب و نقود محتاج بیان دکلدر مخفی
 اولان اموالکزی آشکار ایدک دانشمند حاجب کلامی فارس ترجمه
 ایلر ایدی اصحاب اموال فی الحال ماملکلرین احضار ایتدیلر که
 وکسبنه اشکنجه ایتدی چون مردم سلطانیدن یعنی عسکر دن جمع
 فراوان میان شهر ده پنهان اولمشلر ایدی شهری احراق
 ایتدردی چون اکثر عماراتی چوپدن ایدی در حال عمارتدن
 اثر قالدی پس بخارا قلعه سینه هجوم ایتدیلر اهل قلعه مر دانه لک
 دادین و یردیلر آخر خندق حیوانات لاشه سیله طولدوروب
 قلعه یه ظفر بولدیلر و رجالن قتل و اهل و عیاللرین اسیر ایتدیلر
 (قصه اترار) سلطان محمد که حاکم اترار و قاتل
 تجار ایدی ائک معاوتنه الی بیک ازما سوار قوشدی صکره
 اون بیک لشکر جراردخی امدادینه کوندردی چونکم مقاومت
 قادر اولمدیلر بالضروری چیقوب ارکان و حصاری که جنکیز

و دیدیکه بونجه یلدر رسل و رسائل ارسلالی ایله بحرك سائل اولوب و داد و اتحاد موادینه از دیاد ویرمه سعی بلیغ ایتدم مفید اولدی و بونک دفعی و حار ادا رینک رفعی لازم اولمشدر تاریخ که التیوز اون بش سنه هجریه ایدی تسخیر ممالک قصد یله دارلملکنکندن عسکر بی پایان ایله قالقبوب روان اولدی احوال سلطانه منعکس اولیجق جاسوس کوندر دی تحقیق اوضاع و اطوار ایدوب رجوع ایدیجک موقف عرضه انها ایتدیکه بر لشکری وار در که ییل زور و مور شمار در سنانلری جان سنان و تا وک حار اشکافلری آفت جاندر رزمده شویله دلیر در که اگر دیلسه لر سروی شجاعت ایله سر پیشه فلکه کند جلا دته بند ایدوب روی زمینه ایندور لر وسعد ذالحی مدبوح و سمالک را محی عزل ایدر لر پادشاهلرینه جان و دلدن فرمان برلر و تنعم و فراغت لذتندن بی خبر لر در سلاح و ملهوسلری کند مصنوع علریدر صویه محتاج و ذخیره قلیله آج اولر لر مواشیلرین یله رنجبه نقل ایدوب انلرک شیر و دوغی ایله یعنی سودی و یو غوردی ایله اکتفا ایدر لر حتی خنزیر و کلب اتن الذلذا نذعد ایدر لر و د وابلرین فصد ایدوب دم مسفو حتی اینچر لر و بالجمله لشکر فراوان ایله خروج ایدوب بخارایه کلدی و قلعه بی خا که برابر یقدی اندن مر وه کلدی و مر و یلره فرمان ایتدیکه شهر دن طشره چیقهر و بوند نصکره اهل شهر مالا بدرارعب ایله اکتفا ایدوب ماملکلرین شهر ده قویه لر تا که لشکر اموال غارتنه اشتغال ایدهر لیس سنه ۶۱۵ ده بخارایه ایریشوب دروازه جوارنده قوندی امرای سلطانی یکر می بیک مر دسر دایله شیخونه چیقیدر محافضان لشکر متوجه اولوب انلردن اثر قوم دیلر ایرتسی اهل بخارا شهر قپوسن آچوب ائمه علماد ن جمع کثیر جنگیز قاتنه

نقره بسیار و مردان بهادر بی شمار در فسخت ممالک بزی
 سائر دیار دن و ممالکدن مستغنی ایتشد و اگر سن دخی دوستلغه
 سعی ایدوب تبارک بودیاره آمد و شده و سود اگر لک رد دینه
 مساعده ایدرسک موجب مزید محبت و وداد سبب تأکید اتحاد
 اولور و حاجت وقتند جزئی چری ایله و سیم خام ایله اعانده
 اهتمام ایده رز و بری بریمز ایله امتزاج ایتکله اسباب موکب
 و استظهار ازدیاد بولور آخر جانب سلطان محمد دن دخی بر عهد
 نامه یاز دیلر که بری برینک خلافت ذاهب و دیار لر بنی ناهب اولمیلر
 و مخالفت اندیشه سن دخی خاطر لرینه اخطار ایتیه لر جنکیز
 دخی کو کلندن مقرر ایتدیکه انکیز خلاف ایتیه و نقض راهنه
 کتیه چون بو وجهله عهد و میثاق طرفیندن مقرر اولدی
 ولایت جنکیز دن درتیوز مسلمان تاجری اتراره کلدیله اترارک
 حاکمی ابناء الحق نامنده برکسنه ایدی که سلطانک ابن خالی ایدی
 اول تجارتدن بعضلین قاتنه دعوت ایتدی انلردن بری که موافق
 ایامده اولی کور مش ایدی اثناء مخاطبه ده ابناء الحق ابناء الحق
 دیو کندویه خطاب ایتدی پس بو خطابیی سویء ادب ییلوب
 بوسبیدن نارغضی لهت عظیم پیدا ایدوب جمله سن اخذ ایتدی
 و سلطان برکشته بخته اعلام ایتدیکه اسباب احتشام ایله بر جمع
 ولایت تا تاردن بودیاره کلمش لردن و غرضلری اولدر که تحقیق
 اخبار ایدوب جاسوس و لوتبع احوال دیار ایده لر و کفار
 بدکر دار تا تاره اخبار ایده لر سلطان دخی غایت ادبار دولتدن
 اول بی کناهرلک قتلنه فرمان ایتدی و هم بلا موجب ترکستانه
 لشکر چکدی و حوچی خان ایله جنک ایتدی که جنکیزک اوغلی
 ایدی پس جنکیز اوغللرین و میرهرازه صده لرین و خانان
 و خان زاده لرین بر عظیم دیوان ترتیب ایدوب جمع ایتدی

ودواب وخیول بی زاد و علف قلوب اکثری تلف اولدی عاقبت
ناچار قلوب اختیار رجعت ایلدی تلف اولان دواب واسباب سفر
و خدام و رؤسای عسکر بی حساب ایدی چونکم هزار زحمت
و مشقت برله دارالملکنه کلدی ینه تازه لك حبسیله و غروری
سببیه عیش و نوشه مشغول اولوب بو کار دن متیقف اولمدی
اول کوشمالی شیخ حضر تارینک رنجش خاطر لر دن بیلمدی
و بوند نصکره شیخ مجد الدین بغدادی حضر تارینک دخی
افتای وجود شریفارینه باعث اولدی و بو احوال علما و مشایخ
کندونک ادبار دولته و اول ممالکک تخرینه سبب مغنوی بیلدیلر
(اجمال احوال جنکیز بی تمیز)

(و خروج آن خونخوار و خوریز)

اتفاق علما و حکما و تواریخ نویسان اولو انهی بوباده متفق
انکلمه و هم زبانلردر که اهل اسلامه دور آدمدن بروبوندن
اعظم بر مصیبت ایر شما مش اوله بلکه طوفان نوحه نصکره
بوله بر حادثه عظیمه وقوعه کلما مش اوله دیر لر که
عادت الله ده جاری اولدوغی اوزره ینک ییل توالد و تناسل
اولسه و بر احمده موت ایر شمسه ممالک ایران و توران اول عمارتی بولیه
سنه ۶۱۰ تاریخده اول ظالم بی دین ولایت چیندن خروج ایدوب
بلاد کاشغر و ختن تا آب فتاکده حدودینه وارنجه کسندویه مسلم
اولدی سلطان محمد به برنامه یازوب بر خیل مسک نافه سی و سنک
یشم و دخی بعض تفاریق ایله محمود یلواج خوا رزمی رسالت
طریقیه کوندردی و مضمون نامه بو ایدیکه ایکمزک ییله اولولغی
کوندن روشندر سلطنت مجالستی ایله سنک دوستلغی اوزریمزه
لازم بیلشوز و سندن عز یزک فرزندم یوقدر نقطه شرفدن سنک
ولایتک حده کلنجه خدای بی همتا بکاعطا یتشدر و بزده معادن

مقال آتون ایدی و ایلله زفافده دخترک والده سی ما مونک
 سر سعادته بیک دانه کران بها انجو نثار ایتدیکه برینک مانندی
 خزانه ملوکده بولمز ایدی و بر عنبرین شمعنه یاقدیکه قرق من
 ایدی بو محمل دفعه اشتباه حصیر ایچون بعبارته اللطیفه
 خواجه افندی تاریخندن نقل اولندی پس شیخ حضر تلی
 نامه ناصر الدین الهی صوندی و جلوسه رخصت ویرلما مکه
 ایاق اوزره خلفاء عباسیه نک تعریف وتو صیفنده بر خطبه بلیغه
 انشا ایلدی خوارزم شاه جوانده دیدیکه بوصف عباسیلرده
 یوقدر اما بن سیره بر خلیفه نصب ایده یین که بوصفتلرایله
 متصف اوله شیخ دخی سلطان زمانه مسلمانلرایچنه تفرقه
 بر اقق و بو خاندان مبارکی یقیق لایق دکلدر بلکه دولت
 دنیوی و اخرویه لرینه اولی و البق بونلری یرلرنده ابقا و جانب
 دار السلطنت لرینه ارجاع ایتکدر سلطان جوانده بونلرک
 خاندانی خاندان نبوتدن مبارک دکلدر و سنک اگر محبت اللهدن
 ذوقک اولیدی بتم ایلله ناصر میاننده حاضر اولمز ایدک بلکه
 کوشه وحدتی فلکه ویرمز ایدک و بونلری مبارک ایلله وصف
 ایدن سزک امثالکز در دیوشیخی او کسندن چیقار دیلر شیخ
 حضر تلی بیورر لرکه بو قدر تحمل و بو قدر زیب و زینت ایلله
 ارقه سنده اولان ثابن و باشنده قوزی کور کسندن تاجن تخمین
 صحیح ایلله تخمین ایتدم و سکر اچه پها تقدیر ایتدم و کندوسی
 هنوز بر غلام ساده رو ایدی پس شیخ حضر تلی اندن منکسر
 الحاطر عودت و جانب بغداده رجعت ایلدی سلطان دخی اول
 محلدن قالقوب چو نکم حلوانه قریب کلدی اول ممالکده
 قاریاغق واقع اولماش ایکن اوزر لرینه قار دوشدی و یکر می
 کون کیجه و کوندز سکون بولیب چادر لری قار التنده قالدی

دیوان ترتیب ایدوب شیخك قدومنه مترقب اولدیله شیخ
 حضرتلردن نقل ایله بعض اهل تاریخ یازمشلرکه چونکم کندونك
 بارکاهنه واردم اولایر وسیع وانبوه اوتاع کردون نطاقه کیردم
 هفت رنگ اطلس وحریردن انواع نقوش ایله منقش ایدی
 ومفروش اولان بساطی دخی صافی حریرونقشی دخی حریر
 دلپذیر ایله تزیین اولنش ایدی وبواوتاع ماوراءالنهر وترکستان
 وغزیه وغور وزابلستان امراسی وخانلریته ومیرهرازه ومیر
 صدهلرینه نشین ایدی اندن دخی کگذار ایدیجك براوتاع
 لانظیردن مرور ایتدم که صافی زرباف وزرنار سراسر
 ودیدان مصنوع ایدی وجمله اطنابی ابرشم ورزتار ایله یافته
 ایدی وبواوتاقدن خراسان و خوارزم ونیشابور وعراق
 وعجم وطبرستان خانلری وسلطانلری ومیرهرازه ومیر
 صدهلری جالسرایدی چونکم اندن دخی کچوب ککندونك
 بارکاهنه ککیردم بونك زیب وزینتی سائرہ نسبت
 اولمغه امکان یوغیدی جلوس ایتدوکی سریرعایع وانبوسدن
 مصنوع واعل ویاقوت وانواع زمرد وپیر و زج ایله مرصع
 اولنش ایدی وبساطی ذهب خالصدن منسوج برقاج حصیر
 دلپذیر ایدی اول عصرده ملوکی بساط ذهب خالصدن اولمق
 لوازم احتشامدن ایدی نته کم ارباب نظم ونثرکافله سالاری
 مولانا لاری رجة الله تعالی علیه الباری بعده خواجة سلطان مراد
 خان ثالث مرحوم سعد الدین افندی یازدقلری تاریخ دلپذیر
 زنده (مأمون خلیفه) که امراء بکارندن حسن بن سہلک دختر
 پاکیزه اختری که پوران نام دوشیزه شیرین کلام ایدی تزوج
 ایتدکده سائر جهاز ملوکانه سندن فضله تار وبودی ذهب
 خالصدن قرق عدد حصیر ایدی که اصغر واحقری بکرمی بیک

اول دخي كشف راز ايدوب واقع حالي بيان ايتدي اندنصكره
خطابي وامير دخي خوارزم شاه عقبنجه كلديلو ومأمولرندن
زياده التفاته مظهر دوشديلو دفعه ثالثه ده بنه عسكر جمع ايدوب
قره خطابي اوزرينه يورودي وغبارستم ستور عساكر فلك ايتري
يورودي وخطاييله بر تشيع ضغون ويرديلو كه بوكونه دكين
نجه اسلامدن بو طبانجه ييد كلري يوغيدي ييره دوشن لاشه
مردارلري اول صحراي انبوهك سنك ومارندن چوغيدي
شمدي به دكين پادشاه مذكور قطب الدين ايله مكني ايكن بو محمله
اسكندر ثاني ايله تلقيب اولندي وامراء غوردن تاج الدين الدر
بو محمله فوت اولغله غريه وكابله ودخي اكامنسوب اولان
ممالكه استيلا ايدوب كاري قوت بولدي وسلطان سنجر سلجوقي
دخي بو ائنده غز طائفه سي يذنه گرفتار اولغله ائك دخي جله
ممالكين تملك ايلدي بودفعه ظل الله في الارض ايله تلقيب ايتديلو
پس كال غرورندن خليفه عباسي ناصر الدين الله ايله مايئلرينه
وحشت كلي دوشوب عباسيلردن ايسه علويلر خلافته
احق و اليقدر ديو سديد علي الملاك ترميدي كه سادات
صحیح الانسابدن اول ممالكده اعتبار تام ايله صاحب نيك ونام
ايدى مذكوري مسند خلافته نصب و ناصر لدين الله خلع
ايتك آرزوسيله عسكر جعنه مباشر اولدي اكر چه غايت مبالغه در
والا رباب تاريخ ياز دقلى اوزره اوچيوز ييك عسكر جمع
ايدوب بغداد دارالسلام طرفنه متوجه اولدي خليفه ناصر الدين
الله دخي بو وضعدن آگاه اولوب رسالت طريقيه شيخ الشيوخ
شيخ شهاب الدين سهروردي حضرتلرين استقباله كوندردى
حلوانه قريب بر محمله اردوسنه مصادفت اوليحق عسكر فراوان
ايله شينى استقبال ايتديلو و بر منزل رفيعه يه قوندر ديلر و ايرتسى

کرده سی اولغله انک اسمنه اضافت اولمشدر نهر جیحونک ایکی طرفنده واقع نیجه قرا و بلدانی مشتمل غایت معبور مملکتدر دارالملکنه اورکنج دیرلر شهر عظیمدر حالیا قریباش تصرفنه داخل اولمشدر خوارزم مشاهیر اول ممالکدن ظهور ایتمکله اول ممالکه اضافت اولمشدر مذکور سلطان محمد بن نکش اول سلسله دن النجی پادشاه ذی جاهدر نهایت مرتبه ده دولتی مساعدده اولمش ایدی اولامظفر الدین غوری ایله نزاع ملکه دوشوب اول ائناده مظفر الدین فوت اولغله جله ماملکر بنی تملک ایلدی صکره کورخان فراخطای ایله اوچ دفعه جنک عظیم ایدوب اولکی جنکده مظفر و منصور ایکنجی دفعه ده منکسر و مأسور اولدی دیرلر که برخطای کندی و و امر اسندن شهاب نام امیری اسیر ایلد کده اول امیر کندویه مقتضای حال بودر مقام خدمتده قیام ایده سن اولکم خلاصکه برتد بیر ایدم دیدی اول دخی اول امیرک خدمتده دامن در میان ایدوب بر خدمتی میانته بند ایدی خطایی بونک خدمتدن متعجب اولوب عسکر میانته سنک بو غلام ایله اسیر اولدوغک شهرت بولسه سزی ازاد ایدر ایدم دیدی امیر چون خطایی دن بو قدر شفقت و مرحمت کور دی بکا شمذیلک آزاد لکدن زیاده در که وطنه بر برید کوندرم و صحتی بیلدرم زیرا فوت اولمش دیوماملکم غارت اولنور و صحتم خبری و ارسه مالمدن سزک ایچون دخی بر حصه تفریق اولنوب کلور دیدی پس یاد آدم کوندر مکدن غلامنی کوندر مکه ترجیح ایتدیلر و خوارزم شاهه بر آدم دلیل ایدوب کوندر دیلر چون دار الملکنه کلدی شهری اوچ کون بره دیلر و حوق شملکر و شاد مانیلقلر ایلد کدنصکره خطایی عسکر کنده دخی خوارزم شاهک غیبی شیوع بولیعقی امیر دن خطایی استفسار حال ایدی

واخیانا زیار تنه دخی وارردی مد عیله فرصت کوزله دیلر
تاسلطان بر کیمه غایت مستایدی دیدیلر که اناکر امام ابوحنیفه
مذهبنجه شیخ مجد الدینک نکاحنه کیرمشدر سلطان زیاده
بمحضور اولوب تا کیم شیخی جلب ایتدیلر شیخ نجم الدینه
خبر ایشدی معناد اولدی وایتدی

(انالله وانا الیه راجعون)

اوغلمجدالدینی صویه آتدیلر واولدی پس باشین سجده یه قیوب
خیلی زمان اکلندی چون باشین سجده دن قالدردی ایتدی
حضرت رب العزت دن استدم که اوغلمجدالدینک چون بهاسی
ایچون ملکی سلطان محمد دن اله اجابت بیوردی سلطانن اذن
خبر ویردیله بغایت پشیمان اولدی پیاده حضرت شیخه کلدی ویرلکن
طوب طلوا آتون کتور دی واوزرینه بر کفن و بر قیلج قودی
وباشین یالن ایلدی وصف فعالده طوردی وایتدی اگر دیت
کرک اشته التون واکر قصاص ایلر ایسک ایشته قلیج و سیر شیخ
جوابنده بیور دیکه

(وكان ذلك في الكتاب مسطورا)

آنک دیتی سنک ملککدر و سنک باشک کیدر وچوق خلقک دخی
باشی کیدر بزدخی سنک اوجکدن کیده رز سلطان محمدنوامید
اولوب کرو دوندی وعن قریب جنکیز خان ظهور ایدوب واقع
اولدی اول که واقع اولدی تمت ترجمه نفحات

(در ذکر سلطان محمد خوارزمشاه)

چونکنم بو محمله سلطان محمد خوارزمشاه مذکور اولدی احوال
نوا دردن بلکه اغرب غرایدن اولمغله ایرادی موجب عبرت و باعث
نصیحت اولمغین تفصیلنه جرأت اولنور دیرلر که خوارزم نوح
علیه السلامک اوغلی یافثک اوغلی ایدی اول ممالکک انک آبادان

احوالی تذکیره باعث اولدی موجود بولنان احوان رغبت
 کئان اول احوال دن پرسان اولدی لمخدوم سامی حامی مرحومک
 نفحات الانس کتابی موجود ایدی در حال کتوروب اول احوال
 قرأت اولندی او یله اولسه بوجمعه مطبوعه تعلیق نظر ایدن
 اخوان دخی رغبت ایتماک احتمالی اولماغین عینله نفحات الانس
 کابندن نقل اولنور که اگر چه صددن چوق چیقنور وبر وادی
 آخره دوشلور لکن بو احوال وجه ارضده واقع اولان وقایعک
 اغربی وعجایبک اعجبی در پس اختصار اوزره ایرادینه عزیمت
 اولندی وبالله التوفیق تفصیل (حکایه) بوکه برکون شیخ
 مجد الدین بغدادی درویشلرندن برجاعت ایله اوتور مش ایدی
 اوزرنده سکر غالب اولدی اثناء کرامتده دیدیکه بزبرقاز
 یومرطه سی ایدک دریا کنارنده قالدی بوسوز نجم الدین کبری
 حضر تنه منعکس اولدی زبانلرندن بوسادر اولدیکه دریا ده
 اولسون شیخ مجد الدین اتی اشیدوب بغایت خوفه دوشندی
 برکون شیخ سماعده خوش حال ایکن یالن آفاق کلدی وبرلکنی
 آتش ایله طولدیروب وباشی اوزرینه قویوب پاشمق چیقاردقلری
 یرده طور دی شیخ اکا نظر ایدوب ایتدی چونکم درویشلر
 طریقجه کلام پریشان عذرین دیلرسن ایمان و دینک سلامتیه
 ایلندک اما باشک ویررسن ویزدخی سنک اوجکدن کیده رز
 وعالم خراب اولور شیخ مجد الدین شیخک قدمنه دوشدی وازمدته
 شیخک دیدوکی ظهور ایتدی

(باعث شهادت شیخ مجد الدین)

(بغدادی رحمة الله تعالی علیه)

وشیخ محمد الدین خوارزمده وعظ ایدوب وسلطان محمدک
 اناسی غایت جمیله خاتون ایدی شیخ مجد الدینک وعظنه کلوردی

کندولره همعنان واول مملکت حالندن ککندولره پرسیان
اولور لایدی اما کردستانک اکثری کی بیاسنک کی قرنداشنک
کی کندوسنک احباسندن اولغله اردوی همایونه چوق چوق
کلوب عزیزک چادری دیو سوال ایتکله الملک عقیق فحوا سنجه
سبب غیظ پادشاهی اولمش ایدی بغداد فتحندنصکره چون
دیاربکره کلدیله شیخ مر حوم دخی بیله کلدی مکر خواتون
برکون خاصکی سلطان دعوت ایتش و بروضه غایت بحضور
اولمش حتی طپوس ایله براق طپوس اورمش دیرلر سعادتلو پادشاه
کلدوکی کی شکوا بلکه بهتانی مشعر ناسزا سویلکله شیخ
رجت رجانه عزیمته باعث اولدی رجه الله تعالی علیه طمشورده
بعض ثقه دن نقل ایدرلر که اگرچه روان سفر نه دخی سعادتلو
پادشاهده نفریس علایمی ظاهر اولمش ایدی فاما شیخ مر حومک
وفاتی کوننده بالکلید فلج اولدی و میاندن اشغهی عملدن قالدی
و اول کوند نصکره آه سوار اولق واقع اولدی تحت روانه
محتاج اولدی دیو حکایت ایتش بو عسبد فقیر خانه مزده بعض
احبا ایله مصاحبت ایدرکن برکسنه کلوب شیخ مغفورک شهادتی
نقل ایتدی الله تعالی حضرتی علیم و علامدر (بیت)

* اول مر د خدا نایدرد * هیچ قومی را حدار سوانکرد *
در حال شیخ مجدالدین بغدادی شهادتی و خوارزمشاه سلطان
محمدک احوالی خاطر مه کلدی و حیفادر بغ سعادتلو پادشاه
کند و عمر عزیز نه قییش و ندیمان سوالقاسنه اویمش همان
بولیکم اهل اسلام بو خون ناحق سببیه اعدای بدفرجام قهرینه
مبتلا اولیه دیو متأسف اولدم مر حوم ایله دیاربکرده دفتر دار
ایکن اختلاط ایتش و نیجه دفعه مجلس شریفه داخل اولمش
ایک چون مر حومک شهادتی مجدالدین بغدادی و خوارزمشاه

وطوب ولغم ضريله مهردوم اولان برج باروسن تعمیر و ترمیم
ایتمکه فرمان شریفلری صدور بولوب دخی صدر اعظم و وکیل
مطلق پادشاه عالم سعادتلو مصطفی پاشا حضرتلرین سردار
سپهسالار نصب ایدوب و کندولری حرم همایون خداميله
و سلحدار پاشا ایله جانب دیار بکره عازم اولدیلر و قطع منازل
وطی مراحل ایدیه رک ایمن اوقاتده دیار بکرده واقع سرای
عامر هیه نزول بیور دیلر

(در ذکر شهادت شیخ رومی)

رحمة الله تعالى علیه بوندن اقدم بالاده دخی بو خصوصه اشارت
سبقت ایتمشدیر پادشاه مغفورک سریر ملکه اجلاس اولندوغی
ایامده عالم هرج مرج مرتبه سنه وارمش ایدی سپاه زوربارلی
اوتیه یقائنک هر ناحیه سن بریسی زیر دسته المش و بعضی یرلده
قلعه لر بنا ایدوب اول مملکت فقراسنه قهر و غلبه سی نیجه سن
صالمش ایدی بوندن قطع نظر سرای عامر هیه بصوب کوزی
اوکنده وزیر اعظم حافظ پاشایی قتل ایتدیلر و سن قرداشلرک
قتل ایتمش سن دیو برادرلری اولان شهزاده لری خواه و ناخواه
طشهره چیقارتدیلر و مقصودلری اسن اولان شهزاده یی اجلاس
و کندو سن خلع ایتمک ایدی ینه بعضی عقلاسی نه درد ایله منع
ایتدیلر پس پادشاه مغفورک بوسیدن بغری خون و قانلرین
ایچمکه تشنه بلکه مقتول اولمش ایدی پس چونکم زوربارلرک
انعدامنه دست رس بولدیلر و انلری قتل و قهر ایدرک قان
دو ککدن دلیر اولدیلر بو اجلدن بر نیجه بی کناه دخی بو باز رکم
رواجده صاتلدی و بر نیجه مظلوم اول ظالم لر عدادنه قاتلدی
بو جله دن بری مرحوم شیخ رومی حضرتلری که اباعن جد
کرامت و ولایتی ظاهر اولمش بر عزیز ایدی روان سفرنده اکثر

و برقره مرسل کیسین اشترا ایدوب ینہ جزایره طوغرو عزیمت
ایدرلر انجق باشبوغلری و قبودان صاحب علم و توغلری
استانبوله کلدیله وسعا دتلوموسی پاشا حضر تلی قائم مقام
صدارت و جانب پادشاهیدن محافظ ملک دولت ایدی احوال
کندویه عرض اولندوغی کبی جانب بغداد دارالسلامه اولاق
کوندروب واقع حالی رکاب همایون پادشاهی به تلخیص ابتدی
فی الحال برخط شریف اصدار پیور دیلرکه فرنک بالیوزلی
کرک آستانه ده کرک حلبده واسکندریه ده حبس اولنوب فرنک
کیلری کلوب کتمکدن و کندولره برجه ذخیره و برمکدن منع
اولنلر ثقه دن نقل اولنورکه وندیك کافرلی رین پاییه وچاساره
واسپانیه وافرنبه و سائر قرالره آدم کوندروب پادشاه اسلام
اوزریمزه عسکر حکمکه و سفر ایتکه عزیمت و قیام ایتشد رغیرت
ذین عیسویه ایدوب بزه معاونت ایلک کرک سزدیو امداد رجا
ایدرلرهربری علی الانفراد خبرکوند رر لکه من بعد بو پادشاه
عالیجاهی دریایه چیقارمغه باعث اولمه هر نه ویررسک ویرمالک
وفا ایتمزسه مال ایله امداد ایده رز یوخسه بو پادشاه ایله جنک
ایده جک و بوکا مقابله ایده جک حال یوقدر دیمش اوله لرس
نیلدینسه ایتدیله پادشاهه الی کره یوز بیک غروش سیم ویرمک
اوزره ارضا ایتدیله و سلحدار پاشایه و صدراعظمه دخی یوزر بیک
غروش ویردیله و بالتمام مال معهودی تسلیم خزیننه عامره ایتدیله
ینه صده رجوع ایده لم

(عزیمت همایون بجانب دیار بکر)

چونکم پادشاه عالیشانک فتح و فتوح احوالی دلخواه لری اوزره
صورت پذیر اولدی بعد الفتح بکرمی کون مقداری اول منزل
دلاویزه آرام ایدوب سور بغدادک خرابه مشرف اولان یرلرین

چون پادشاه کردون غلام عساكر اسلام ظفر انجام ايله بغداد دارالسلام فتحنه عزيمته قیام ایتدیلر دیار مغربك آب روی حصولی وغزات اسلام ايله مسكونی جزایر قلعه سی غازیلرندن اون التی چکدوررکی دونادوب دخی روز کار موافق برله یلکن آچوب فرنکستان قیلرین صیر دوب ممالک اعدا دن نیجه یرلرین نهب و غارت ونیجه یرلر ده اعدایه بولشوب جنك و پر حاشد نصکره کین اسیر و یشته زنجیر و کینک مقامن دوزخ و سعیر ایدرلر و بالجه بوطریق ايله کچوب کیدرلر عاقبت روم ایلی قیلرندن اولونیه نام قلعه قربنده واقع لیما یی دارالامان صانوب ایچنه کیرلر وکیلرین اول محله باغملق واندن ینه کافر یقاسنه صالوب کالاول اعدانک جکرلرین داغملق ملاحظه سیله کیلرندن طوپلرین و سائر آلات و اسلحه لرین و کور کچی قورسلرین چیقاروب کیلرین بصارلر و باغملق تدبیرین ایدرلر بومحله و نیک لعین دونماسی بونلرک آردین آلوب جست وجوایدرك اول محله کلورلر بعض کسینه لر دیرلر که اولونیه دزداری کفاردونتماسنه خبر کوندر دی که بونلر لوند کیلریدرنه پادشاه مره اطاعتلری ونه بزدن راست کلد کلری سفاینه جایتلری وار در بر بلوک اشقیاء در دیمش اوله و بالجه کفار دونماسی کلوب لیمانک اغزین الورلر بونلر دخی چونکم ایش ایشدن کچدو کین کوررلر قلعه یه تحصن ایتک استرلر دزد دارا کا دخی رضا ویرمدی دیرلر پس بالضروری بوقدر طوب مر غوی و جهله یلکن و تنه و سائر آلات ضرب و حربی اول محله برا غوب انجیق ارقه لر یله نقله ممکن اولان ائوا بلرین کین کسندویه تحمیل ایدوب کین قورسه لر ینه یوکلدوب وقور سهلری پیش و بسدن لوند آلوب بوطریق ايله چکلوب کیدرلر اکثری سلا نیکه واروب

گفتندی صکره طلوع فجره نگاه ایلدم پس ضوء فجرده اول منشق
اولدوغی حالده بر رجل کور دم که بردیه نک اوستنده واکنده
غایتیه بیاض جامه واروالی ایله بکا اشارت ایدر پس وقتا که
واروب اول دپه یه چیققدق برکسنه کور مدك صکره کوردك
اول درت جل دپه نک التنده وادی ایجره چوکشلر پس آلوب
قاله یه قاتلدق ابوالمعالی دیدی بن ابو الحسن علی جباریه
رحمه الله تعالی کلوب بو حکایه بی سویلدم دیدیکه شیخ ابو القاسم
عمر بزایدن ایشتم دیر سیدم شیخ محی الدین عبد القادر
قدس سره استماع ایلدم دیر برکسنه که برالم وکرب حالنده
بکا استغاثه ایده اندن اول الم وکربی کشف ایده رم و برکسنه که
زمان شدت و آوان محنتده بکا اسمم ایله ندا ایلیه اندن اول
زحمتی کشف ایدرم و برکسنه که حاجتده بنم ایله حق سبحانه
و تعالی یه توسل ایده حاجتی قضا اولنور و برکسنه که ایکی رکعت
نماز قیله و هر رکعتده فاتحه الکتاب قراءتند نصکره سلام ویره
صکره حضرت رسول معظم و حبيب اکرم علیه السلام
اوزرینه صلوة ویره وائی ذکر ایلیه صکره عراق طرفنه اون
برخطوه یوریوب بنم اسمی ذکر ایلیه و حاجتن یاد ایده تحققا
حاجتی قضا اولنور یعنی مرادینه واصل و مطلوبنه نائل اولوب
طیب الله تعالی ثراه و جعل الجنة مثواه و نفعا بمطالعة کلماته
و عمنایانواع برکاته او یله اولسه چون برج عجمی مناسبتیه
حضرت شیخک مناقب شریفه سندن که عمادن کم قطره درکه
سلاک تحریره کتورلدی ینه پاد شاه مغفورک اتمام غراسی
امرینه شروع ایده لم و بالله التوفیق

(ومن البدایع الوقایع افرنجیدن بی محنت)

(ورنج انسان مال کثیره ذکرنده در)

ایر شددم دیرلر دیکه درت مکسنه در انلره بره دیرلر ابرار واکه
 وابرص ایدرلر و انلر شیخ محی الدین عبدالقادر درو شیخ بقابن
 بطوؤ و شیخ ابو سعید فلسوی و شیخ علی ابن هسی در رضی الله
 تعالی عنهم و مشایخدن درت مکسنه کور دم قبرلرنده تصرف
 ایدرلر احیا تصرفی کبی شیخ عبدالقادر و شیخ معروف کرخی
 و شیخ عقیل منعی و شیخ حیات بن قیس حرابی رضی الله تعالی
 عنهم وینه دیدیکه برکون شیخ عبدالقادرینی بر حاجتده استخدام
 ایلدی بن دخی قفا سندن استعجال و مسارعیت ایندم اداء
 خدمتد نصکره بکا دیدیکه ممق ما ترید یعنی نه آرز وایلر سن دیله
 سن دخی امر باطنه متعلق بعض مراقبات احوال دیلدم قنده الیک
 دیدی یعنی ال سکا دیو عطا ادا سن ایتدی هماندم اول رجایتدو کم
 امور درو غمدن ظهور ایتدی رضی الله تعالی عنه (ومن الکرامات)
 وینه بزه ابو المعالی عبد الرحیم سند صحیحجه ایله خبر ویر دیکه
 بن دمشقدن بر رجله ملاقی اولدم که اکا طریف دینلوردی اول
 مکسنه دیدیکه بن نیسا بور یولنده یا خود خوارزم یولنده ملاقات
 ایلدم و بیلسنجه اون درت یوک سکر واریدی پس باکه دیدیکه
 بر مخوف بریه ده نازل اولدق که اندن خوفدن برادر برادری ایله
 طور امن ایدی وقتا که اول لیلده یوکلری یوکلتدک درت اجالی
 یاو قلدم و طلب ایلدم بولدم و قافله کوچدی و بن انلردن
 منقطع اولدم اول اجالی طلب ایچون پس بکا انلری بولمق
 دشوار اولدی و هر چند که طلب ایلدک بولامدق وقتا که فجر شق
 اولدی و بن شیخ عبدالقادر ک قدس سره کلامی برکز یاد
 ایلدم که دیمش ایدی اگر بر شدت والمه دوشرسک بکا ندا ایله
 اول الم و شدت دفع اولوردیدمکه یا شیخ عبدالقادر فرت اجالی
 یا شیخ عبدالقادر فرت اجالی یعنی ای شیخ عبدالقادر دوه لرم

بر او غلان یا تور آکسه و مقعد و مجذوم و مفلوج مکر بو او غلان
 ابو غالبک اوغلی ایمش و شیخ کوریچک (قم باذن الله تعالی معافی)
 دیدی یعنی الله تعالی اذنیله صحیح و سالم قالدی دیدی هماندم
 اول صبی باذن الله تعالی بصیر او لوب قالقوب سکر دوب کتدی
 و امراض مزبوره دن اول حالدن بری اولوب عاهدتن عافیت
 بولدی حاضر و ن تعجب ایله بکا و صیحه ایتدیلر و شیخ ازدحام
 ناس اراسندن چیقوب کتدی نه سویلدی و نه نسنه اهل ایتدی
 پس بن شیخ ابوسعید فلوی یه واردم و بوقصه دن خبر ویردم
 دیدیکه شیخ عبد القادر باذن الله تعالی آکله و ابرصی ابرا ایدر
 و موتایی احیا ایدر ذکر اولسان راویلر دیدیلر که مذکور شیخ
 ابو الحسن علی قرشی بزه دیدیکه بر کره دخی سنه تسع و خسین
 و خمس مائه ده شیخک مجلسنده حاضر ایدم روا فضدن بر جمع
 دیکلمش و مهر لکش ایکی قفه کتوردیلر و شیخه دیدیلر که
 بو ایکی قصه نه وار بزه خبر ویر شیخ دخی کرسی سندن اینوب
 قفه ده محتومه نک برینه الین قویوب دیدیکه بونده بر کوتورم صبی
 وار در پس اوغلی عبد الرزاقه قحی ایله امر ایتدی اول دخی
 فتح ایتدی ایچنده شیخ دید و کی کبی بر مقعد صبی وار ایدی
 شیخ الی ایله یاپشوب قم باذن الله تعالی دیدی هماندم صبی قالقوب
 سکر تدی اندن النی اول بر قفه یه قویوب دیدیکه بونده عاهده سمن
 صاغ و سالم بر صبی وار در اندن اوغلنه اتی دخی فتح ایتدردی
 ایچندن بر صبی چیقدی و مشیه آغاز ایلدی شیخ دخی صبی نک
 باشنه یاپشوب اقعده دیدی هماندم صبی مقعد اولوب حرکتدن
 قالدی اول امتحانه کلن رافضیلر شیخک بو کرا متن کوریچک
 شیخ الندن ر فضدن توبه ایلدیلر و اول کون اول مجلسده اوچ
 کسنه تسلیم روح ایتدی وینه دیدیکه صدر قرب ماضی ده مشایخه

و مجاهداتی احوالی عینیه بو مجموعه ده نقل اولندی پس تبرک
 و تین قصد اولوب بر ایکی کرامات علیه سین دخی ایراد ایدم
 (ومن الکرامات) بزه شیخ ابو الحسن القرسی رضی الله عنه
 خبر و یردی و دیدیکه بن و شیخ علی ابن الهی رضی الله تعالی عنه
 سیدیمز السیخ محی الدین عبد القادر کیلانی رضی الله تعالی عنه
 حضورنده ایدک سنه تسع واربعین و خمس مائه ده پس ابو غالب
 فضل الله ابن اسماعیل بغدادی از حی التاجر حاضر اولوب سلام
 و یردی و دیدیکه یاسیدی جدک رسول الله علیه صلوات الله
 (من دعی فلیجب) دیمشدر ایمدی بن سنی منزله دعوت ایلرم
 واجابت دیلرم شیخ دیدی اذن و یریلورسه اجابت ایلرم بویه دیوب
 بر زمان باشین اکوب طور دی صکره مراقبه دن باشین
 قالدیروب نعم دیدی پس قاطرینه بندی صاغ اوزنکو سن
 شیخ علی ابن الهی طوتدی صول از نکو سن بن طوتم
 پس تاجرک دارینه واردق کوردک که بغدادک مشایخی و علماسی
 واغنیاسی اول منزله جع اولمشلر شیخی اکرام ایدوب اجلاس
 ایتدیلر و سماء یا یدیلر حلو و حا مضدن طعام دوشدیلر
 واورتمش واورتوسی مهرلنش برسنی پی ایکی کشی کتوروب
 کورتودیلر و آخر سماءدن وضع ایتدیلر ابو غالب صاحب دعوت
 طعامه صلا دیدی شیخ مطرره و مراقب ایدی باشین مراقبه دن
 قالدردمی نه اکل ایتدی و نه اکله اذن و یردی و نه اهل مجلسدن
 بر احد طعامه مدید ایتدی شیخک هیبتدن کویا باشلری اوزره
 طیر و ارایدی شویله ادب اوزره اوتورر زایدی پس شیخ باشین
 قالدیروب بکا و شیخ علی ابن الهی یه اشارت ایتدی بو سینی پی
 کتورک دیو بز دخی قالقوب کتوردک اغر کلدی شیخک اوکنه
 ایلندک امر ایتدیکه قتح ایلیه یکن قتح ایتدک کوردک ایچسند

ابوالعباس خضر علیه السلام حاضر اولوب دیدیکه قالدق وابی
سعد وارب بن دخی واردم کور دمکه ابوسعداوینک قاپوسی
اوکنده واقف ومتوقف طور ربی کور یجک دیدیکه یاعبدالقادر
بنم دعوتم بتدی خضر علیه السلام بنم دیدو کم دیمینجه کلدک پس
بنی منزله ادخال ایتدی کوردم که طعمای حاضر ومهیا طور پس
شیخ جلوس ایدوب بکا ید مؤیدی ایله لقمه لقمه ییدر دی اکا
دکین که شعب کلدی صکره الی ایله بکاخرقه کیدروب وخدمنده
اشتغاله ملازمت ایلدم و بوندن اوکدین سیاحترمده برکه
برشخص که اول زمانه دکین کورمش دکل ایدم بکا کلوب دیدیکه
صحبیدن حظک وارمدر بن دخی نعم دیدم دیدیکه بکا مخالفت
ایتمک شرطیله دیکه نعم دیدم دیدیکه بوراده او طور تابن کانجه
و بریل تمام غایب غیر آیب اولدی پس دخی موافقت شرطن
کوزه دوب مکامدن ایرلدم برسنه دن صکره کلوب بنی مکامده
بولدی و بر ساعت یانمده جلوس ایتدی صکره قیام ایدوب دیدیکه
مکانکدن بن کلنجه ایرلیه سن بریل دخی غایب اولدی بریلدن صکره
آیب اولوب بنی مکامده ایرلماش بولوب قائمده بر ساعت جلوسدن
صکره ینه قالقوب یرندن تحول ایتمه دیو امر ایتدی بن دخی نعم
دیدم وکا کان مکامدن تحول ایتدم و برحول غیتدن صکره
عودت ایدوب بیلسنجه لب و خبر کتوردی و بکا دیدیکه بن خضر
علیه السلام مأور اولمشم که سنکله اکل ایدم پس اکل ایلدک
صکره قالقوب بکا دیدی قالدق بغداده کیده لم بیلسنجه بغداده
کیدم دیدی شیخه دیدلر بواوچ ییلدن نه قوت تناول ایله قوت
بولدوک دیدیکه شوغه اتدن یعنی خلق یا بانه اتد قنری
دو کوندیلردن دیشوروب مقدار ضرورت ایله اکتفا ایلر ایدم
(انتهی) چونکم اول کتاب شریفدن بعبارته اللطیفه ریاضات

بصوب طور را یدم و غلبه نوم خوفندن برالم ایله دیواره قاقلمش
 براکسری یه یاپشورایدم و سحر وقتنده قرآن عظیم الشان آخرینه
 یتشورایدم و بریکجه نزدباندن چیقارایکن قلبه لایح اولدیکه
 بر ساعت نوم اتسم مخالفت نفس ایچون اول خاطره ایتدو کم محله
 بر آاغ اوزره دیکلوب طور رددم و قرآن عظیم الشانی افتتاح ایتدم
 و اول حال اوزره ایکن ختم ایلدم و گاه اولور ایدیکه اوچ کوندن
 قرق کونه وارنجه قوت ایدینجک نسته بولماز ایدم و گاه اولور دیکه
 نوم بر صورتده کلور ایدی اوزرینه صیحه ایله هجوم ایلر ایدم
 چار ایدی و گاه دنیا و زخارفی و شهواتی حسان و قباح صورتلرده
 بکا کلور ایدی بن دخی صیحه ایلر ایدم هار به اولوب فرار ایلر ایدی
 و آلان برج عجمی دیمکه مسمی اولان بر جده اون بریل اقامت
 ایلدم و اندن طول مکثر ایله برج عجمی دیمکه مشهور اولدی
 و الله عز وجل ایله مبایعه و عهد ایلدم اول بر جده که اکل ایتیم
 تا غزمه لقمه قویلا نیجه و شرب ایتیم تا ایچور لینیجه بر کره
 برار بعین کچور دم نه بر لقمه اکل ایتدم و نه بر قطره شرب ایلدم
 طاقتم طاق اولدی بو حالده ایکن بر رجل کلدی اتده خبر و طعام
 وار ایدی اوکه قودی و کتدی شدت جوعدن نفسم اوزرینه
 دوشه یازدی بن دیدیمکه واللهم ربم ایله ایتدو کم عهد دن
 دوغرم و بو طعامه صومغرم بو حالده باطنده بر صراخه صماحه
 ایردی که الجوع دیو چاغرر اول صراخه التفات ایتدم بو حالده
 شیخ ابوسعید مخرمی کلوب دروغدن نالش ایدن صارخک نعره سن
 اشیدوب بکا دیدیکه یا عبدالقادر کیلانی بوندن دیدیکه تلف نفسدر
 اماروحم مولا سنه عز وجل سکون و اطمینان اوزره در پس با که
 دیدیکه بکا سنک باب الازجدن منزله بویله دیوب کتدی
 کوکله بدن دیدیمکه امر سن بو محله دن خروج ایتیم بو حالده

* اک شیرینه محمد اولدی معین *

* نظمی ونثری اولدی در معین *

* کورر اولکم بوفندایده هوه سنی *

* بو کتاب ایچره اتحاد نفسی *

* سلف اعلا دیوب شکر بیدیلر *

* الولد سر والیده دیدیلر *

* باعث اولدی بوا مره امر مطاع *

* امر سلطان ختم الاستباع *

* پادشاه ممالک اسلام *

* تاجدار مظفر الاعلام *

* دادر سرفرازی دورانک *

* اون ایکنجیسی آل عثمانک *

(خان مراد ابن شه سلیم خان دائم دوستی وار اوله دوشمنی کم)
(نثر) الی آخره بو کتاب نایاب عینیه کندولرک خط شریفلریله
اولان نسخه شریفه بو عبد فقیرک یدنده مضبوطه در حضرت
شیخ عبد القادر کیلانی رضی الله تعالی عنه حضرتلرینک
مجاهدات و ریاضاتی ذکر صددنده که ذکر اولنان قله نک کندولره
اضافت اولندوغی بیان بیورلمغله چونکم بو مجموعه مرده تار یخدن
غیری نوادر ایرادی التزام اولمشدر تبرکا و تیمنا برایکی مناقب
شریفه سیله معایر ادینه جرأت اولنور و بالله التوفیق (ومن مناقب
الشریفه) اسانید صحیحه ایله بزه خبر ویرلدیکه سنه ثمان و خسین
خسماه ده بغدادده کرسی سی اوزرنده دیشکه یکریمی بش ییل
عراق بریه لرنده سیاحت و خرابه لرنده اقامت ایلدم و تجرد اوزره
اولدم و قرق ییل صلوٰه صبحی وضوء عشا ایله ادا ایتدم و اون بش ییل
عشمازین قلوب ختم قرآنه استفتاح ایلر ایدم و برآیغم اوسته

اولدی محصل دفتر لری موجنبه محصور اولان اوتوز درت
بیگ قزلباش ایش عشر عشیری خلاص اولدوغی معلوم دکدر
خدای رب العالمین دائماً بد مذهب و بد کیش اولنلری مقهور
ایتمکدن خالی اولمیه

(برج عجمی اسمیله مشتهر اولان قلّه کیره نک)

(وجه شمیمه سی ذکرنده در)

مرحوم ومغفور له سلطان مراد خان ثالث ابن سلطان سلیم
خان ثانی که معتقد اولیا و مناقب شریفه لرینه مایل و تصوف
وسلو که قایل بر پادشاه ذی جاه ایدی بر عزیز که حضرت شیخ
عبدالقادر کیلانی رضی الله عنه مناقب شریفه سنی جمع ایش
و تراکیب عربیه ایله آویزه سمع ایش ترجمه سن مراد ایدغمش لر
و خواجه افندی حضرت شیخ الاسلام سعدالدین افندی
حضر تدرینه سپارش بیور مشلرنته کیم اول کتاب نایابک
آخرنده بو اداء دلپذیر ایله بو خدمته امر سلطانی ایله مأمور
اولدقلرین و مخدوم مکرملری که صکره ایکسیسی دخی شیخ الاسلاملق
مقامن تشریف بیور مشلردر بو کارده کندولره معین اولدقلرین
بو نظم شریف ایله بیان بیور مشلر (نظم)

* حمد لله بو کزیده کتاب *

* یتشوب عون ملهم وهاب *

* اولدی شش ماهده سعی ایله حاصل *

* صد عقددن نهایتیه واصل *

* ایکی اوغلم محمد و اسعد *

* اولار دهر قهر دن الید *

* اولوبن روز و شب بو کاده *

* محمد اولدی یلر با که عملده *

چاق بو مرتبه عناد ایتدک اگرچه جاسو ساریمز خبر ویر دیلر
ولکن بری برین کیمی تحقیق کیمی تکذیب ایتدی و سعادتلو پادشاهک
معلوم همایونلریدر چونکیم ییدوکنز ولی نعمتک اوغورینه قادر
اولدینغز مرتبه طوروشق عهده مزه لازم ایدی نته کم سعادتلو
پادشاهک قوللری دخی اوغور همایونلرینه صرف اقتدار ایدرلر
اشته بر آوچ قائم و باش جانم حضور شریفلرینه کلدیم دلر سه
عفو ایلسون استر سه قتل ایلسون فرمان پادشاهکدر دیدی
پس عفو ایدوب بر فاخر کورک ایله قیلوب برنی قیمت سراسر
کیوردی و باشنه بر ذی قیمت سورغوج و میاننه بر مرصع خنجر
سرتیز وضع ایتدیردیله وینه وزیر اعظم چادرینه کوندردیله
مدت قلیله کچمدين ینه تفننک چاطر دیسی و جنگ حرب
شاقر دیسی عالمی ولوله ناک ایتدی ینه وزیر مومی ایله حضرتلرین
کوندردیله و بر بلوک قومه رخصت و یردم و باشمه جویروب
آزاد ایتدم کیمدرکه بو فساد جرات و بنم امریمه مخالفت دیو
نفحص ایدنجه جله حکام وزیر اعظم یانه مجتمع اولوب متفق
الکلمه جواب و یردیله که بکتاش خانک سرای و حریمی حفظنه
یکچیریدن یساقچیلر تعیین اولنمش ایدی قزلباشلر خوفه دوشوب
برقاج یکچیری پی قتل ایتشلر اول سبیدن اطراف و جوائیده بولنان
غزات واقف اولنجه یکچیری یه امداد قصدیه اوزرلرینه
اوشمشلر و اول آنده اوچ درتیک قزلباشی باش ایتشلر و بقیه
السیف اولان قزلباشلر قراکلیق قپویه تحصن ایتشلر و اندن
قح باب ایدوب نهر دیاله یالوسیه چکلوب کتدیله ولکن مقدم
دخی روان قلعه سنه قسانان اکثر بونلر ایدی اندن سلامت ایله
صالیو یردکلرینه عسکر خلق غایت ندامت چکردی بو کره تعقیب
ایتدیله و اکثرین قیلچدن کچوردیلر نهر دیاله پی ییلدور انلر خلاص

متر یسنه داخل اولدوغن کوردن در حال پادشاه دریا نوال
 خاکپایه یوز سور مکه استعجال ایتدم مکر بو حقیر دن مقدم
 وزیر اعظم حضرتلری بکتاش خان چیمق اوزره اولدوغن
 و بلا توقف خاکپایرینه کوند ریلجکین ییلدر مشلر ایش اول آن
 دیوان امر ایشلر اغاج وانوسدن مصنوع بر تخت شریف که
 سراپا لعل و کوه و انواع زیب و زیورایه مرصع ایدی سرسان
 و اقراساب زمان کبی جالس اولوب مبارک باشلرینه اوچ قطعه
 اوتاغ ذی قیمت که یاقوت و الماسلرینک شعشعه سی نور شمشه
 شکست و یرمش کویا ماه آفتاب اوتاغ همایونه کیرمش ایدی
 و جانب یمینلرنده برنیجه یوز طراش آور چار ابروتوانا و بهادر
 و جنگجی غلام سیم اندام سراپا آهنه مستغرق کانداز و جانب
 یساردهینه اول وضع و هیئت بر اولقدر تفنک انداز جان کداز که
 بونلرک برینک تفنکی و تیری خطا ایتز و زهکیردن بکریه
 دوشمزدی و بر بلوک دخی خشت تیر سگاه اربابی که بونلرک دخی جرید
 حشکی مرکه ضرب اتسه ایاغندن یقر و بر آلیه آت سور سه
 جمله سن بر برینه قتاردی وزیر مومی الیه حضرتلری یوررلر که چونکم
 خدمت شریفلرینه واردم هر آن و هر ساعت نظر شریفلرندن
 غائب دکل ایکن بووضع و ترتیبی کوروب بر زمان متحیر و حیران
 قالدیم چونکم دهشم زایل اولدی زمین خدمته یوز اوردم
 و بکتاش خانک نه وضع و هیئت ایله کلجکین تقریر ایتدم اکادکین
 بکتاش خان دخی کلدی قانن پادشاهان عثمانیان اوزره
 برقولتوغنه سلحدار پاشا و برقولتوغنه قیوجی باشی اغا کوروب
 زمین بوسید نصکره ایاغ اوزره طور غور دیلر پس جانب
 پادشاهیدن خطاب اولتوب سن کیمن بیور دیلر بکتاش خان
 قولکرم دیو جواب و یردی یاغم کلدو کدن آگاه دکمیدک که

دولترین اداد نصکره مقابله همایونلرنده طوردم برمدت یکدی
فتح کلام ایتمدیلر عاقبت کوستا خلفه جرأت ایدوب کیجه دن اولان
جنکه متعلق سوز آچدم بیوردیلر که سن دخی اشدنکی معلوم
اولدیکه ایومز مش سن طوب سندن فضله اوزر مزده اولان
اوبه نك زلزله سی و شاقز دیسی کسمدی طوبك شدتی نه
مرتبہ در که بوقدر مسافده زمینه زلزله کله اوزر مده اولان ابنیه
واشیایه حرکت ویره اما صباحدن برو آسایشه میل ایلنک علت
وسبی ندر چاپقون اتیکه سوار و بکا علی العجله بر خبر پاری بیوردیلر
اوطاغ همایوندن مفارقت ایتدو کم کبی مرژده رسالته راست
کادم والا فرمان شریفلری اوزره کیدوب دونمدم چون
صدراعظم حضور نه واردم کوردم قزلباش معهود مقابله لرنده
اوتورر حقیری کور دکده نه خبرك وار خلیل اغا دیدیلر
سلطانم سعادتلو وعظمتلو پادشا همزیور دیلر که بو کیجه دن
برو اهتمام اولنوب شمدی جنکدن فراغت ایتنک و طریق
اسایشه کتیک سبی ندر قزلباش قومی نه غدارلردر و نقدر حیل
ایجاد نه قادر مکارلردر بلزمی وحافظ پاشایه وخسرو پاشایه
ایتد کلری حیلہ و خدعه خاطرینه کلزمی زنفار دروغ بی
فروغلرینه آلدانمسون و آنلرک مکرینه اعتماد ایدوب ایشتدن
قالمسون بیوردیلر دیدم پس قزلباشه خطاب و برنوعه عتاب
ایتدیکه حق تعالی بلا کز ویره بی افندم قتنده مستحق لوم
ایتدو کزینه طوپلره آتش ویرلسون و کاکان جمنکه کیرلسون
فرمان ایتدیلر قزلباش ایسه مقصود اولان قلعه دکلمی اوشته
بکتاش خان کلدی برآن دخی توقف ایدک دینجه بکتاش دخی
کلدی دیو خبر ویردیلر و مقابله سنه آدم وارسون دیدیلر بکتاش
خانی درت شاطری و درت سواری قفاداری ایله صدر اعظم

ساعتده متریساره اقدام بیوردیلر وزیراعظم طیار محمد پاشا قلعه کیره مقابله سنه متریس نصب ایتدیلر و اون ایکی بال یمز طوب اول متریسه وضع ایتدیلر اندن ایکنجی متریسه قپودان مصطفی پاشا کیروب طقوز طوب کیر اور دیلر اندن صکره حسین پاشا که ارلقبيله مذکور اولمق معتاد در دلی حسین پاشا دینلور دی انلر دخی متریس نصب ایدوب سکر طوب قور دیلر و دردیجی متریسه درویش محمد پاشا که دیار بکر بکر بکیسی ایدی عجم برچی دیوشهیر اولان قبله کیره مقابله سنه درت بال یمز طوب وضع ایتدیلر ان شاء الله تعالی عجم برجینک وجه تسمیه سی محلانده ذکر اولنه و سلخدار پاشا قوشلر قلعه سیکه مقابله بغدادده واقعدر طقوز عدد طوب ایله بکتاشی خانک سرایلرین و سائر کبار قزلباشک ساکن اولدقلری منزللرین دوکر دی و قراول خدمته قراکلق قپویه وزیر کورجی محمد پاشا که روم ایلی ایالتدن منفصل ایدی و مصر بکلیرندن ابو اشواره رضوان بک ایله تعیین اولتمش ایدی چون بو طرز واسلوب خوب ایله اوتوز سکر کون روز و شب طوب اوریلوب محصور اولان اعدایه تمام ضعف و انکسار کلدی اوتوز سکرنجی کون که پنجشنبه کونی ایدی که صباح نمازندن مقدم وقت شافعیده الامان دیو فغان و فریاد لری عیوقه پیوسته اولدی وزیر موچی ایله سعادتلو خلیل پاشا نقل بیورر لر که اولکونکه طالب امان اولدیلر کیجه دن اولقدر طوب و تفنک آتلدی کویا که یرکوک بربرینه قاتلدی مکر وقت سحرده که امان چاغر مشلر و برقورجیلرین طشره صدر اعظمه کوندر مشلر الله الحمد مطلوب حاصل اولدی دیو جنکدن فارغ اولمشلر اشراق وقتی ایدی سعادتلو پادشاه عالیشان حضورنه کیردم وزمین بوسی و دعاء

بوکاره متضمن اولدی وانعام واحسانه طالب اولوب پس طلب
ابتدوکنه مساعدہ ایدوب ازمانده بفضل الله تعالی اتمام
خدمت ایدوب یوالقاری کیلره تحمیل ایدوب آستانه سعادتہ
نقل وتحویل ایتدیردک برمدتدنصکرہ بدونه وارمش ایدک سعادتلو
وزیر موسی پاشا حضرتلریله اثناء کلامده بواحوال مذکور
اولیحق کفار بدونی محصور ایتدکده بدونه اوریلن یوالقاردن
برقاج دانه احضار ایتدیردیلر اوتوزالتی وقرقالتی وقرق سکرہ
وارنچه یوالق وزن اولندی بدون ایدی کفاردن نه زور چکیش
ونه طبایحہ یمشدر بوندن قیاس ایلہ بیلنور حال بوکه روزمرہ
ایکیشریک و اوچریک طوب اور یلوردی ادنامرتبه اوردقاری
یدی سکر یوزدن ناقص دکل ایدی پس ینہ صددہ رجوع ایدلم
بیرام پاشا اورمه نام منزلدن قالدیغی کون اراده الله تعالی ایلہ وفات
ایلدی رحمه الله تعالی علیه چون سعادتلو پادشاه بیرہ جک قلعه سی
قربنه نزول بیوردیلر ذات شریفاری ایچون احداث اولنان
قایق ایلہ کذار ایتدیلراندن دیار بکرہ کلوب اوطاغ همایونه نزول
شرفن ارزانی بیوردیلر اندن دخی برقاج کون آرام ایتدکدنصکرہ
طیار محمد پاشا که بیرام پاشا یرینه وزیر اعظم اولمش ایدی
کلوب رکاب پوسی پادشاهی ایلہ مستعد اولدی چون جانب
موصله عزیمت بیوردی روزنامچی ابراهیم افندی مرحوم جراح
صوبی نام محله وفات ایدوب جسد پاکین حضرت جرجیس نبی
علیه السلام مرقدہ مطهری جنبنده مدفون اولدی چون موصله سایه
اقبالرین ارزانی بیوردیلر کیلره تحمیل اولنان ایکی طوب کیری اخراج
ایدوب قره دن جانب بغدادہ نقل ایتدیلر چون ایمن اوقانده قرب
بغدادہ نزول اولندی امام اعظم رحمه الله تعالی علیه حضرتلرینک
مرقدہ مطهری قربنده اوطاغ همایونلری وضع اولنوب وکلندوکی

منکر اولیاد یولسان خلقدہ شیوع و شهرت بولش ایدی کندوسی
 دخی فی زماننا ولایتستان خود فروشین انکار اوزره ایدوکنه
 اقرار ایدر ایدی مشار الیه دخی امر همایون پادشاه ظفر مقرون
 ایله سفر نصرت اثره ما موراولش ایکن بنیه سنده ضعف قویسی
 ودخی بعض امراض مهلکه انضمامنه ابتلاسی سببیلہ اذن
 انصراف ارزانی بیورلدی و بومنزلدہ بولی بکی عبدی پاشا
 و شمس پاشا زادہ کہ نیکدہ سنجاغنه متصرف ایدی شاکیلری
 ظهور اتمکله طومار حیائلرینه سر رشته عدم و مات عقد و بند
 اولندی اندن حلب الشهبایہ واریلوب کوک میداننده اولان
 سرای عامرہ یه نزول شرفن ارزانی بیور دیلر و برآی مقداری
 اقامت اولند قدن صکره بیرہ جک قلعه سنه طوغرو توجه
 بیور یلوب و بیرام پاشا اول محلدہ دو کدر دوکی ایکی قطعہ
 طوب کبیری کیلرہ تحمیل ایدوب موصلہ دکین نہر شط ایله
 وارد قدن صکره اندن عربہ زہ تحمیل ایدوب وجانب بغدادہ
 تحویل اولندی (ریختن یوالقهای کبیرہ) بو عبد بیمقدار
 قرق بش تار یخینده بوسنہ یه دفتر دار ایدم خط شریف ایله
 فرمان اولنش لطف وقهر ایله مزوج برامر شریف و بیرام پاشا
 حضر تلریله حقوق سابقہ مناسبتیلہ بر مکتوب لطیفلری
 طوپخانہ عامرہ استاد لوندن ریخته کرانان یدندن وارد اولدی
 و معااصه و قالب کوندر مشلر فرمان عالیشان بوکہ بش بیک
 یوالاق کہ هر دانه سی بکرمی بشر و قیہ اولہ بغداد سفرینه
 یتشدر ملک تهدید و تآکید اولنش ولکن کلن قالب واجنه اول
 کارمز سالب اولدی یعنی اول قالب واجنه یه دو کلمک ممکن
 اولدی تکرار آستانہ سعادتہ و ارمق لازم کلدی ولکن کلن استاد لر
 محاینده خوفہ دوشدیلر صکره کارخانده من استاد لوندن بری

بومقدار ایله اکتفا ایدمه لم پس چونکم منزل اسکداردن دولته
 عزیمته قیام بیور دیلر هر کون برلطیف سبزه زاره و برسر
 چشمه ده یعنی کنار جویباره وضع خرگاه واعلام ایدرلر ایدی
 و برکاخ دلفریب فرشته نشین عجیب دخی وضع و ترتیب اولمش
 ایدی که جله بند کشلری بری برندن تفریق وینه بورمه مسمارلر
 ایله بری برینه تعلیق اولنوب منزل سابقده بوزیلور و منزل لاحقده
 دوزیلور شویله که خرده بینان بونک وصفنده و ترتینده تحیر و حیران
 ایدی بودخی اسباب احتشام پادشاهیدن بروضع غریب ایدی که
 شمدی یه دکین برپادشاه ذی جاهه نصیب اولماش ایدی چون
 طی منازل و قطع مر احل ایدمه رک دار الملک یونان اولان قونیه
 شهرینه واصل و اول بروج اولیادن معدود اولان شهر بی نظیره
 داخل اولدیلر سکائی پای انداز قاشلر دوشه یوب استقبال
 ایتدیلر پس پادشاه عالی قدر که اولیاء اللهه معتقد برپادشاه
 عالیجاه ایدی اول شهر لا نظیره آسوده اولان اولیاء کرام
 زیارتله تبرک قصد ایدوب مر اقد شریفه لرندن استمداد همت
 ایتدیلر و صدقات و افره و عطایای متکاثره ایله نیجه فقیری غنای
 ایدمه ایرشدر دیلر و اول محله ده مولا ناجلال الدین رومی قدس
 الله تعالی سره حضر تلرینک اعقابندن سجاد نه نشین زاویه
 شریفه لری اولان بکر چلبی بی طمع خامی و فقرایه قلت اطعامی
 سمع همایونلرینه القا اولمغله رفع ایدوب ینه اول حضر تک اولاد
 کر امدن قره حصارده زاویه نشین اولان عارف چلبی بی یرینه
 نصب ایتدیلر و بکر چلبی بی استنبوله اجلا ایله مأمور ایتدیلر و محمیه
 قسطنطنیه ده سلطان سلیمان خان جامع شریفنده واعظ
 و ناصح اولان قاضی زاده مرحوم که فضلاء عصرینک ممتازی
 و تدریس و وعظنده انبازی نادر وجود شریف ایدی انجق

خوش خرام که هر بری ایدی باشند محدود یعنی فلان ابن فلان
 قوس قزح دن نشان ویرر بونلر جرید اتلری نامیله چکلوردی
 کاهی بونلر دن ماعدا اوچوز و کاهی دردتیز یلکند
 سته بونلرین امثالی ایدی که طبع همایونلری جریده میل ایتد که
 بونلر ایله جرید بازلق ایدر لر ایدی و جوانب اربعه دن انتخاب
 اولنش واصطبل عامره همایونه لایق کورلمش اتلر ایدی
 و بونلر حرارت شمدن و باد و باراندن سالم اولق ایچون آخورلر
 احداث اولنش ایدی مثلاً اوچ آخور قوناقدن اوچ آخور دخی
 توغ همایون ایله منزل پیشنه کیدوب اوتاغ همایون حیننده وضع
 اولتور ایدی و هر آخورده یدیشر سکرر طویله آت عقد و بند اولتور
 ایدی و خواص الخصاص آخورلرک اصطبللری سیم خامدن ایدی
 و آت قسمته کمال محبت و میلرندن بر آن مفارقتلرینه رضایریه یوب
 اوتاغ همایون سایانی سایه سنده برکون یکر می اوتوز آت سیم
 خامدن موضوع مر سد ایله نظر همایونلرنده بورونلر دن بند اولتور
 ایدی و بونلر دن ماعدا ایک ایکیوز قطار اشرکه کردنلری که ککشانه
 و نیالنری ماهتابیه لرینه مشابه ایدی درتیز ی یکچری ایچون
 ماعداسی خزانه عامره نقلنه واصطبل همایون و مطبخ و کیلار
 و خیمه و خرگاه و جبه خانه و مهتران علم و سائر لوازم نقلنه متعین
 ایدی و یدییوز قطار استران جابک سیر و تیز رفتار مر حوم عالی بک
 کند و قاطری و ضفنده دیدوکی * کچر دی نعلنک میخی سمکدن *
 * قولاغی راز دکلر ایدی فلکدن * بهار اولد قچه کم کوکه
 چیقاردی * خر عیسی یه مثله باقر دی * کویا هر برینک وصف
 شانی ایدی * و بوجه دن ماعدا ایچ خلق تعیر اولنان حرم همایون
 خدای و انا واتی که هر برینک علی قدر مر ایتهم یکر میشر
 اوتوز آتی و سائر تجملاتی چونکم تفصیلاً بیانی ممکن دکلدر

(دارالجهاد فی ذی الحجه سنه ۱۰۴۷)

روز مز بورده ابهت و کامرانی و آیین جهان بینی ایله در یادن عبور و جانب اسکداره مر و رایت دیلر بیر ایکی کون تکمیل لوازم و مهمات ایدنجه و عسکر خلق و حرم همایون خدای در یادن کنججه اول منزلده آرام اید و بینه ماه مز بورک ۲۳ کونی اول منزلدن قالقوب متوجه راه غزا اولدیلر اگر چه پادشاه معفورك مجتمع اولان اسباب و احتشام سفر اول مرتبه دن افزونلر در که قابل تغییر و ممکن تحریر اوله نته کم شاعر ماهر نفعی مر حوم بر قصیده نطیفه سنده بومعنايه ایما و اشارت ایدوب حق ادابی بو بیت ادارنده ایراد ایتشد (بیت) * نیجه بکرر سا که طرز پادشاهان سلف * بر میدر پرواز عنقا ایله پرواز جراد * نته کم بوسفر نصرت اثرده میر آخور کیر اولان سعادتلو وزیر لانتظیر خلیل پاشا حضرتلر یکله بر فارس الخیر و قوی السیر پادشاه مغفورك جرید بازنده استادی و فن فرو سبت اوتا دی و عمادی ایدی بو عبد فقیر طمشوار دفتر داراغیله دامن کیر ایکن وزارت ایله طمشوار محافظه سنه مأمور اولدیلر و بوسبب ایله اول مز بومه سایه اقباللرین صالیدلر نقل بیورر لر که کندولرک زیر دستنده اولان خدام و دواب تعداد حسابدن خارج ایدی بواجلیدن که دفاتر سلطانیده مسطور الاسامی اولنلر دن غیر یینه بونلرک خدام و دوابی حسابله کلمز ایدی اما پادشاه عالیشان حضرتلرینک نفس نفیسته و ذات شریفه مخصوص اولان عادت مقررہ عثمانیان اوزره طبقه نزدیکه موکب همایونلرند چکنمک معتاد در ذهب خالص ایله زین و لجاملری مر صع و عبایی و زین پوشری زر دوزی و مطلا و انواع الماس و یواقیت ایله مر صع اندنصکره قرق رأس اسب

مایئلرنده برودت دو شوب عاقبت فرصت بولوب قتل ایلدی
 بو احوال جناب پادشاه نیک حاله منعکس اولدوغی کپی
 حلبی کوچک احمد پاشایه توجیه و کندوسی استانه سعادته کمک
 ایچون تنبیه یور دیلر اول دخی بلا تردد تعقیب پادشاه عالیشان
 ایدوب از نکمید نام محله رکاب بوسی پادشاه ایله مستعد
 اولوب استانه یه کلدی وزمان سعادت اقرانلرنده غایت اعزاز
 واکرام اولندی مکمل وزارت خاصلری تعیین اولمش ایکنینه
 روزمره مصارفی خزیننه عامره دن ویریلوردی و بوندن
 غیرى مجلس فسق لوازمی خراينشدن کوریلوردی وینه
 بونلردن غیرى بعض اعیاد ده و سائر ايامده دخی بررکیسه
 زرسرخ و همیان همیان غروش و نقسديه ویرلمک چوق واقع
 اولور ایدی

(سعادتلو پادشاهک استانه سعادته دخوللری)

وزیر اعظم حضور پادشاه عالمدن مفارقت ایتد کد نصکره
 سعادتلو پادشاه بر منزلده آرم ایتیوب سنه ۱۰۴۵ رجب
 المرجبک طقوزنجی کونی تخت همایون سعادت مقرونلرینی
 تشریف یور دیلر کویا عالم بی تاب و توان و مطلقا نوع بشر
 بر قالب بی جان ایدی هر کسک جائی یرینه کلدی و خلق عالمک
 یوزی و کوزی کولدی پای انداز قاشلر دوشه دیلر و شهری تزیین
 ایدوب بو قدر کیجه و کوندوز ییدیلر و ایچ دیلر و بر وجهله شلکله
 و شادمانیلقلر ایتدیله که سلفدن کچن پادشاهلر عصرنده اولماش
 ایدی حق تعالی حضرتی دا ئما اهل ایمانی بویله غازی پادشاهلرک
 قدومیه مو فوق اولدوغی غزاسی و فتوحاتی سببیه مسرور
 و شادمان ایتکدن خالی اولیه بحق الحق و نبیه المطلق
 (اجمال سفر همایون بغداد)

سرخ و سیر سفید او تا قلا ایله رشك جهان واقع اولدی اول
محلده وزیر کنگان پاشا حضرتلرینک اولاغی کلوب آخسرخه
قلعه سی فتحیله پادشاه انامی و جله عساکر اسلامی تبشیر
ایتدیلر و بو محلده وزیر اعظم محمد پاشانک صدارتنه روم ایلی
آیالتی ارپه لق طریقيله ضم والحاق اولندی مر حوم و مغفورله
سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری
صدر اعظم ابراهیم پاشایه بو وجهله عنایت واحسان
ایتد کدنصکره بر پادشاه ذی شان دخی بر قولنه بو التفات ایله
بین الاکفا احسان اتمشلر ایدی واندن سعادتلو پادشا هدن
قالقوب مهمات سرحدی کلاینبغی کور مکه و نقصان لوازمین
یتشدر مکه مأمور اولدیلر سعا دتلو پادشاه دخی اندن محمیة
دیار بکره عازم اولدیلر اول محلده آیالت مصری سالف الذکر
دلی حسین پاشایه و قضا سین خواجه زاده روم ایلی قاضی
عسکری اولان عبدالله افندی به توجیه بیور دیلر دیار بکره دخی
اون بش کون قدر اقامت بیور دقلرنر نصکره وزیر اعظم
مومی الیه دخی یتشدی عازم دارالملک ممالک اسلام اولان
پای تخت علیه محمیة قسطنطنیه توجه بیور دیلر وزیر اعظم
دخی حسن باردق نام محله دکین شایعه طریقيله کیدوب هرامور
وخصوصی بالمشافهه تنبیه و تأکید و بغداد فتحنه لازم کلیمک
مهماتک تدارکنه سعی و اکید ایلمک فرمان ایتدیلر حکیم خانی
نام محله کلدکده سعا دتلو پادشاه عازم راه دارالملک اولوب
صدر اعظم دخی جانب دیار بکره عودت ایتدیلر (اسر کونه
خانک احوالی ذکرنده در) روان فتحند نصکره امیر کون خان
ایالتی اولان حلب الشهباء طرفنه روان اولندی برقاق منزل پادشاه
در یادل حضورنده بعید دوشنبه کنخداسی اولان مراد اغا ایله

و ترمیمی و طوبی و ضربندن خرابه مشرف اولان محله‌ری کرکی کبی
بر کشد و ریلوب بر خصوصده و بر رخنه ده ذرجه نقصان
قوم دیلر

(وزیر بی نظیر کنگان پاشا حضرتلری)

(آخسخته قلعه سین قمع ایتدوکی)

بعد القمع وزیر دلیر کنگان پاشا حضرتلری که صلحای امتدن
معدود و تقوی و پرهیز کارا مثالی مفقود بر صاحب دولتدر آخسخته
قلعه سی قمتنه نامزد قلنوب مقدار کفایه عسکر تعیین اولندی
و بفضل الله تعالی منصور و مظفر و قلعه من بوره ملحقاتیله قمع
ایدوب مسرور اولدیله

(سعادتلو پادشاه عالیشان جانب تبریزه عزیمت بیوردقلری)

روان قلعه سنک مهماتی و آخسخته یه کیده جک عسکرک لوازماتی
تکمیل ایلد کدنصکره دولته جانب تبریزه عزیمته تعجیل بیوردیلر
روان التنده قیام و جانب تبریزه سوق لجام ایتدیله و اون التنجی
کونده تبریز دلاویزده نصب خیام ایتدیله و شهر من بورك جانب
اربعه سی و اولکة معموره سی خصوصاً اول محله کلنجه یمین
و یسارده اولان ممالک داستان ستم ستور عسکر اسلامده خاکله
یکسان اولوب طاش اوزره طاش قالمدی و عسکر خلقدن دخی
بر فرد قالمدیکه غنیمت المدی و شهرة تبریزک اول عالی طاق معمور
آفاق اولان سیرایلی باخصوص شاه سرایی اولان منزل بی
نظیری پادشاه کشور کیر تماشا ایتد کدنصکره عدویه تک باعث
قهر و غلبه اولسون ایچون تنبیه فرمان صادر اولوب خاکله یکسان
اولدی و بالجمله اول شهر دلستان که دارالملک آزر بایجان در اوج
کون اقامت و اطراف و جوانی تماماً تحزیب و غارت اولدق دکنصکره
عودت اولنوب جانب روانه عزیمت اولدی چون صحرای روان

خدمتی ادا ایدرلر ایدی و بالجمله بواسلوب مرغوب و طرز خوب ایله روز و شب اقدام و اهتمام اولنورکن طقوزنجی کونده محصور اولان قزلباش لیسام و خانلری اولاجق بدفرجام الامان دیو نقره کنان رکاب همایون پادشاه عصر و آواندن استیمیان ایتدیلر و شاهک تفنک چیلر اغاسی اولان میر عبد الفتاح علی الصباح رکاب پادشادهی به دوران یوز سوروب عادت حسنه عثمانیان موجبجه برخلعت کران بهایله اکران اولنوب وطنلرینه کتمکه و ممالک قزلباشه عزیمت ایتمکه راغب اولنلره اذن همایون احسان اولنوب سالماق توجه اولق ایچون و غارت کران عسکر اسلامدن قورومق ایچون یاتلرینه یساقچیلر و قوروجیلر قونلوب دارا لفجور لرینه روان اولنیدیلر و امیر کونه خان که اولمکه یی روانده خان و اول حوالیده حکمی روان ایدی خدمت پادشاهیدن قرا ر و اختیار و اول شرط ایله تسلیم حصار ایتیش ایدی سعادتلو پادشاهی طرز عجم و مجلس عشرت طورجم ترتیب ایدوب ضیافت ایلدی و مقدوری مقداری هدایا و ملک و صرف مال و بذل ممالک ایلدی سعادتلو پادشاه کندونک اوضاع عجمانه سندن و غیر مکرر آیین شریفه سندن حظ ایدوب انواع رعایت ایله مرعی و اصناف حمایت ایله محیی قلوب کندویه حلب الشهباء آیالتق و کتخداسی مراد اغایه طربلوس شام بککیر بکیلیکین احسان و انعام یوردیلر

(روان قچمندن صکره واقع اولان احوالی ذکرنده در)

چون قلعه روان مضبوط پادشاه ذی شان واقع اولدی مر تضی پاشاکه وزراء عظامدن ایدی قلعه من بورهیه اون بیک قول یازوب محافظه سنه تعیین اولندی و قول طائفه سنک مقدار کفایه ذخیره و خزینه سی مومی الیهه تسلیم اولنوب دخی تعبیر

محمد پاشای دلیروبال فعل وز پراعظم اولان سعادتلو وزیر حلیل
مصطفی پاشا حضرتلری که اول حینده یکچیری اغالغی خدمتیه
شرف یاب ایتدیلر قلعه نك بر کوشه سنه مقابله متریس وضع ایدوب
یکرمی طوپ کبیرایله روز و شب عدویه امان وزمان و یرمیوب
بروجهله ابرام واقدام ایله دو کرلایدی که بونك مافوق متصور
دکلدر و فی نفس الامر نیجه اقدام و غزات اسلام سعی مالا کلام
ایتمسونلر سعادتلو پادشاه عالمپناه روم ایلی قولنده اولان متریس
بالذات قدوم سعادت لزوملریله بر نیجه دفعه تشریف
بیوردیلر و بنفسه بعض طوب مرغوبی نشانه آلوب اود ایتدیلر
واول محلسده اولان غزات اسلامی آویج آویج التون احسانیه
بر نفع و سعود ایتدیلر بونلرک عهد همایونلرینه کلنجه بر پادشاه
ذی شان متریس کلدوکی و طوبی نشانه الدوغی نه بر تار یخده
کورلمش ونه لسان خلقدن اشید لمشدر وینه روم ایلی قولندن
آشغه ارضروم بکلر بکسی کوچک احدی پاشا بر قاج ضر بر نلرایله بدن
اوز لرندن ظاهر اولان عدوی لیامی نشانگاه ایدینوب متصل
بدنلری و مزغللری دو کرایدی و قپودان پاشا که بر عاقل کاردان
ودی حسین پاشا نامیه مشهور عالمیان ایدی قلعه یه حواله اولان
دپه دن شاهی ضر بر نلرایله قلعه نك درون و بیرون دو کردی
اولقدر تقید و اهتمام اولنوردیکه بر قزلباش نه انکه باش قالدیروب
کرک بدنده کرک مازغلده کرک قلعه نك سواقاقلرنده کورینه ایدی
بلکه پرمغین قالدرمغه قادر دکلر ایدی و مر تضي پاشا اشغه بلوک
سپاهلری و اغالریله طبراق قلعه سی طرفندن قراول خدمت
ایدلر ایدی و وزیر موسی پاشا حضرتلری و کنعان پاشا حضرتلری
درگاه عالی متفرقه لر یله پادشاه عالمپناه حضرتلرینک اوتاغ
همایونلری محافظه سنه مأمورلر ایدی برر کیجه مناوبه ایله اول

او غرا یوب اول باشی دولتو صولاغی صو پاپاروب بص ییاغی
کتورر کن و غرق اولدسی مقرر مشاهده اولنور کن سعادتلو
پادشاهک منظوری اولدوغی کبی آتنه مهموز ایدوب وسط آبد
عقبندن ایرشدی و مبارک یدیمناری ایل صولاغک بقاسنه یاشدی
و کویا برالما ایدی مبارک الیه قایدی و صودن طشره چیقاروب
دخی صویه صالمدی و سلامت یقاسنه چقما نیجه یقاسندن الی
المدی چون صولاغک ایاغی قره یه باصدی سعادتلو پادشاه
دخی مبارک اللرندن یقاسن صالیوروب و برآوچ التون احسان
ایله صولاغی ایکی وجهله احیایتدی بری بوکه غرقدن خلاص
بری دخی اجل مقدری کلنجه سرمایه بی قیاس و یردی بو قدر عسکر
اسلام که حد و حصری خارج دفتر وارقام ایدی ثناکلبانکین
عرش برینه ایرشیدر دیلر و عسکر اسلامده اول سبیدن
برغریوانین قوپوب نیجه لر نهرز یکی وش کوزی یاشین روان
و نیجه لر باش آچوب اوغور پادشاه روان سارجان ایتکله عهد
و ایمان ایتدیلر و اول منزلدن اهل و قوف ایله کباردن بر نیجه
کسنه واروب اردوی همایون محلین و سعادتلو پادشاهک
اوتاغی همایونلری وضع اولنغه مناسب اولان یرلرین کوردیلر
ایرتسی قالقوب تخمین و تعیین اولان یرلره نصب خیام کردون قیام
ایتدیلر اندن سعادتلو پادشاه نصرت دستگاه آلایلر و صفلر بغلیوب
بر وجهله تزین و بر مرتبه شوکت و نصرت قرین ایله که فلاک
دور بین مثلین کورمیش ایدی اشرف ساعتده اوتاغ همایونلرینه
دخول یوردیلر اندن بلا تأخیر و توقف متریس ترتیبه مباشرت
ایتدیر دیلر و مایلی ایاتیلر و وزیر چانپولاد زاده مصطفی پاشا تبریز
قبوسندن و جانب یمینده اناطولی عسکر یله ایالت مزبوریه والی
اولان وزیر کورجی محمد پاشا و بوا یکی متریس کیرماینه وزیر اعظم

مقصود اصلی یہ رجوع و پادشاہ مغفور ک فراسی اگر چہ
 بیاندن مستغنی در فی الجملہ اتمامہ شروع ایدہم (بعد الانعام
 عزیمت ہمایونلری) چون ستور چایرندن قالقوبو صحرای
 ارضرومہ قدوم بہجت رسوملریلہ رشک ہر مزر یوم واقع
 اولدی دردمند خلیل پاشا کہ را حود روز کار و بلقنہ عدوی
 مذہب طراش اولان قزلباش تحسین و سباباش ایتش بہادر
 نامدار ایدی مرتضی پاشا و سلحدار پاشا غمز ایتہ سیلہ مغضوب
 پادشاہ عالیقدر اولدی وارضروم و شام ایالتہ متصرف اولان
 کوچک احمد پاشایہ و شام شریف بروجہ آرپہ لق سلحدار
 پاشایہ عنایت اولندی و بو منزلدن قرص یولیلہ جانب روانہ
 عزیمت اولنوب چون طی مسالک ایدہرک دولتہ روان قریبہ
 نزول واقع اولدی اتفاق عسکر خلقک یولی عینیلہ قلعہ اوزرینہ
 چیقوب و صعب یرلر اولمغلہ بروجملہ قلعہ دن او یلیقی یعنی
 الای ظفر پیمای برمسافہ حق دور اولمق ممکن اولما مغلہ قلعہ دن
 قزلباش عظیم طوپلر و ضربزنلر آتاردی بالذات سعادتلو
 پادشاہک اعلام ظفر انجاملری اوزرندن قشر غوروب کچردی
 فاما سعادتلو پادشاہم زرجہ تغیر وضع ایتدیر میوب سکون
 و وقار ایلہ و پادشاہانہ طرز و قرار ایلہ اوتاغ ہمایونلرینہ
 نزول بیور دیلر (ومن المرادیکی و مر داتہ کی پادشاہ مغفور)
 قلعہ قریبہ واقع نہردیکی کہ انہار کبار دندر اول حینہ
 غایت طغیان اوزرہ ایدی و جسر احداثہ مجال اولما مغلہ
 بالضروری عموما عسکر اسلام آیاقدن عبورہ اقدام ایتدیلر
 سعادتلو پادشاہ دخی وجہ مشروح اوزرہ سوار اولدقلری
 اسب خوش خرام ایلہ عبورہ اقدام اٹاسندہ موکب ہمایونلرندہ
 کیدن صولاق طائفہ سندن بری نہرک برصعب یرینہ

ایکن مثلا اولدقلری لفظ مبالغه مطلقا لسان شریفلرینه جریان
ایتمز و بر کلام که عند الشرع من اوله اول دخی کند و لر دن
صادر اولمز قتل مستحق اولنه شتم ایتک یوقدر و عقل سلیمه مالک
واجرای حق مهالك خصوصاً سر حد اسلامده کفار دوزخ
قرارک مکر و انندن احتراز و مکاتبات و مراسلات بردست اولور
اولاجق جوابدن اجتناب بر رکن اعظم و امور الزم اولدوغی
روشندر کویا ذات بزرگوار لرینه جناب عزتدن بر موهبه عظیمه در
هر بار بو مقوله بر احوالری منظوریمز اولسه نوایدی حالیه
کفار ایله منعقد اولان صلح بونلرک رأی وزینه و تدبیر اصابت
قرینه مقارن اولمش اولیدی بلکه مر حوم و مغفوره سلطان
سلیمان خان علیه الرحه و الرضوان حضر تری ایتدوکی صلی
فراموش ایتدرمک اولیدی دیو تأسف اولور ز روزمره کارلری
اوقات خسته بی جماعت ایله وقت اولده ادا و بعده تلاوت قرآن
عظیم الشان ایله پادشاه عصره دعا اندن ارباب حاجاتدن کسسه
بولنمزه و یا قابل خطاب و مصاحبت کسه کلمه سه اوقات
شریفه لری کتب سیر انبیا و مرسلین و تواریخ فتوحات سلاطین
پیشین مطالعه سنه معروفدر حقا که حرم محترم پادشاهیده پرورش
بولمش و آداب سلاطین کورمش دیمکله لایقدر و حرم پرور
اولنلر بونلرک وجود شریفلریله تفخر ایتسه لر سوزلری واقعه
مطابققدر صغیر و کبیر ایله مصاحبتده خصال ذمیمه خود یعنی
وافراد بشردن بر فرده کبر و کین یوقدر غایتده مشفق و راحم
فاما همتلرنده و عزیمتلرنده کویا برسیف صارمدر همان حق
سبحانه و تعالی وجودیه بودلرین معمر ایدوب سایه عدالتلرین
دیار مز اولان انکروس عدالت مانوسدن زایل ایلیمه بحق الحق
ونبیه المطلقینه سوز سوزی چکدی صدد دن چیققدق پسینه

لا نظیر در برال ایله باش اوزره قالدیروب واول حاله زور
 آورلکده باخصوص ناز ونعیم ایله پرورش بولان پادشاهلردن
 جولان و دوران ایلمک الحق غایت قوتدن ناشی صدوری
 صدمرتبه برتره زدر سلطنت ایله پهلوانلق جمع ایدن افراسیاب
 وکستم دخی کورسه لر قهر مانلق و سلطنت سکا مسلمدر دیو
 ساباش ایدرلر ایدی و بوندن غیری بر جردی پیکاه ایله طقوز
 قلقائی دفعه واحده کچور مک و برضرب تیغ ایله بر مرکبی ایکی
 بچمک و برضرب جریدا ایله مرکب آياغی اوزره قائم ایکن ییقمق
 و باشنه اور دوغی تقدیرجه اولدر مک وایکیوز قیه کورز
 کران صالمق و بونک امثالی انواع هنرلر کوستر مک و بالجمله تکاور
 لکری وزور آورلکری حد تعداد دن بیرون و افزوندر

(موسی پاشا حضر تلرینک بعض اخلاق حسنه سی ذکرنده در)

چون بو مجموعه پریشاده اقتضای مناسب ایله وزیر موسی الیه
 حضر تلری براق محله مذکور اولمشدر اگرچه اخلاق حسنه لری
 ذکر ی بزم امثالز سواد خوانک حدی دکل ایسه دخی چون
 غرضم جلب دعای خیر لری در فی الجملة مذکور اولور سه دأبدن
 خارج ایسه دخی امید در که معذور اوله بو عید فقیر منت جناب
 باری تعالی یه که سن سالم یتشه یتشدر هنوز چارده ساله ایکن
 دایم فرهاد پاشا مرحومه ربط یتش ایدک اندنصر که جناب
 عزت جل نعماء اعطا ایتدوکی عمرم زک اکثری اکا برخد متده
 کتمشدر علم الله شهد الله آداب و وقار و حلم باعث الافتخاری
 بونلردن زیاده مشایخ کبار دن کسه ده کور مدم مثلاً
 قعود لری ایکی زانو لینه منحصر مکر طغرای شریفه
 خد متده ایکن مربع نشین اوله لر ولسان شریف لرینک پاکلکی
 اول مرتبه در که جمله عالم تحسین الفاظ و رغبت مصاحبت

اصابت ایتدیلر که مز راغی کبشدن کچوروب بیره صانجدیلر جهله
 عسکر اسلام که حد و حصر دن خارج قیاس و او هام ایدی علیک
 عون الله احسن احسنه ای پادشاه عالمپناه یرامز کوزلر چاتلسون
 حق تعالی حضرتلری پادشاهمزی خطایا و خطر دن صافلسون
 یانکر عسکر خلقنک دکل جهله مسلمینک بلکه کفره ورعایا ایشدر دیلر
 مساکینک قیام قیامتہ دکن باعث افتخار اولدک دیو د عای
 خیریه لرین عرش اعلایه ایشدر دیلر الحق سعادتلو پادشاهک
 بو بهادر لکی و بو کزده اظهاریتد کلری جلادت و مر دانه لکی
 حد تعریف و توصیفدن بیرون در انصاف ایده جک دولت
 اسلامیه ده کلان سلاطین سلفدن قنغینده بویله برهنز و مر دابه لکی
 نقل اولنش و یا کتب توار یخده یازلمشدر فاما بوندن اغرب
 سعادتلو وزیر مومی الیه حضرتلری نقل ایدر که حرم همایونده
 سلحدار لقلری خدمتیه شرف یاب ایکن بر نیجه دفعه واقع
 اولمشدر که کل سلحدار دیوب و مبارک یدینالین قوشانغه
 بر کیدوب و قالدیروب مبارک باشلرینک اوزر دن بر الیه طوقوب اگر
 سرای عامره ده ایسه خاص او طه یی اگر یا غنچه لردن برنده ایسه لر
 اولدقلری صفه یی بو وجهله طوئلورلر و بر ابکی نوبت اول محل
 دور ایدرلر ایدی مبدا اولقدر یو کسکدن مر مر اوزرینه براغه
 دیوانجق اندن خوف ایدردم والا تمیدیلر نه وجهله رفع ایتشلر اولیه
 یره وضع ایدرلر ایدی بو احوال دخی عین انصاف ایله کورنمک
 کر کدر عصر مزده اظهاریتد و مهارت ایدنلردن بر پهلوان
 روز آور کور مدک که بویله برهنز کوسر مش اوله سعادتلو موسی
 پاشا حضرتلری بو عصرک آدم لرینک اکثرینک منظوری اولمشدر
 قائمده بلند و بالا اگر چه شحیم و جسیم دکلر والا وروم ایلی تعمیر
 موجنجه بر کو کلوار یعنی قائمته کوره استخوانی کیر بر وزیر

دشت و صحرا رشك جنت المأوى اولوب عيد اضحیہ یی دخی اول
 منزل مبارکده ایتدیلر و سلحدار مصطفی پاشا که ندیم خاصی
 و اخص خواصدن ایدی بو محله وزارت ثانی رتبه سیله طشره
 چیقار دیلر و الاینه حرم محترمدن منقطع اولمیدیلر روز و شب
 شرف خطابلرندن مهجور دوشمیدیلر چون بو منزلدن قالقوب
 سور چاری نام محله نزول بیور دیلر عموما قپو قولنه اکر صاغ
 اکر صولنه و یکچیری طائفه سنه و غیره اجداد ظفر معتاد لری
 قانونی مقتضاسیجه بهر نفره بیکر اچقه انعام ایتکله عسکر خلقک
 قدرنی برتر و دعای خیر لینه مظهر دوشیدیلر (ومن البدایع
 الوقایع) سعادتلو وزیر جلیل و مشیر صاحب التجلیل موسی
 پاشا حضرتلری بو سفر ظفر ائرده اوتاغ همایون خد متنده
 یعنی قونا تجلیل شرفنه فایز اولان در دولت قپوچی باشیلرندن
 عثمان اغا که کفار ایله صلح امورین کور مکه مأمور اولدقلری
 سبب دن بدونی تشریف بیور مشلرایدی متفق الکلمه اولیجه
 نقل بیور دیلر که قیصریه دن دوه لی قره حصار صحرا سنه
 عزیمت بیور دقلری ائنده سعادتلو پادشاه عالیجاه و اول محسود
 سلاطین جهان اولان ظل الله حضرتلرینک طبع همایونلری
 عربیه میل ایتکله سوار اولمشلرایدی اتفاق اول ائنده برکیش
 دشتی ظاهر اولدی منظور شریفلری اولدوغی کبی بره آت
 دیو فرمان ایتدیلر و بر وجهله سرعت واسب دولته سوار
 اولمقده مسارعت ایتدیلر که کویا اولدن دخی آت اوزرنده
 ایدیلر و مبارک اللرینه برخشت تیز سنان آلوب شوپله سور دیلر
 صانکه بر شاهین سر نیز ایدی شکارینه سوزلیدی و یاخود
 برق خاطف ایدی طرفه العین ایچره ککبش معهودک
 قپوسنده بولندی و اول آن مز راق ایله ضربلرنده بروجهله

جمعه دن مقدمدر عالم بویله هر ج مرج ایکن صلوة جمعه جائز
اولورمی دیو بروجمله آزار چالدیکه حریف سویلدو کنه نادم
اولدی اندنصرکه تلخیص دخی کلوب بلوک اغالینه وچاوشلرینه
وصوباشییه وعسعس باشییه تنبیه اولندیکه هر بولدقلرین اخذ
ایده لر هنوز دیوان طاعلماش ایدی وزیر سراینه برنیجه سن
کتوردیلرو فی الحال اشلرین بتوردیلر بوندنصرکه هر کون بشر
اوزارتق اسک اخذ ایدرلر وقیدلرین کوررلردی بویله اولدیکه
شرق وغربده نامی زوربا اولق لازم دکل یولداشلی ایچنده
فلان بک دیوشهرتی اوله نی قویعیوب جبراقهر اکتوردوب نامی
یریوزندن کتوردیلر ودخی شویله دکلمکه بو عصره کلنجه
اولدوغی کبی کیجه ایله حققرندن کله لر ودر یایه اتار بئکه روان
سفرینه توجه همایونلری اثناسنده هلال طریقده کتوررلر
والایلریوزنده در حال باشلرین کسبدوررلردی آلایلر دن
حق تعالی حضرتی سعادتلو پادشاهه زوال ویر مسون
قوللوغنده اولمیانک وحدین بلیانک جزاسن بودر دیودعا وثنال
ایدرلر ایدی

(اجال سفر همایون روان و غارت تبریز)

(واولکه آن عزیمت همایون فی یوم السبت)

(غره رمضان المبارک سنه ۱۰۴۴)

پادشاه عالمپناه ظل الله حضرتلرینک عزیمت همایونلری مقرر اولوب
آیین وقوانین عثمانی وشوکت وشهرت جهانبانی وصاحب
قرآنی ایله یوم مزبور ده جانب اسکداره عبور یوردیلر ور قاج
کون تکمیل لوازم سفر ظفر مقرون ایدوب ماه شوال المکرمک
بشنجی کونی اول منزل دلاویز دن قالقوب قونیه شهرینه نزول
اندن قیصریه وسیواسه صرف نزوللرین ارزان ییورلمغه اول

رجا ایتدیلر باش دفتر دار دخی شمدی وزیر اعظم حضرت تارتدن
استیدان ایتدک کلک همان بوساعت مباشرت ایده رز دیدی ایکی
اوچ یوک بلوکی عقبایم زجه کلور کن برنوخط جوان رخت بختی
مکمل قطیفه طولم قرمز ی جه سن قیلو کورک ایله مقابله مزدن
کلور مش یاغزدن کلد کدی مکر سپاهی ایمش به زنجیل سپاهی
اولسک کرک نیچون بزم ایله بیله دکل سن دیدیلر کی اندن بیفک
وطاشی اورک دیواوزرینه چاغردیلر پیش و پس ده اولنر بو هجوم
دفتر دار لره اولغی اکلدیرو بر قاج طاش آتدیلر اما حقیقت بودر که
اور مق قصد ایتدیلر بز دخی بر مقدار سر عتقی ایتدک باش دفتر دار
خوفه دوشوب ابراهیم پاشا سرائی اردندن آت میداننه کیدن یولدن
کیدوب طو پخانه ده محتفی اولور بو فقیر مز ارستان او کندن کچوب
مر حوم روز نامه جی ابراهیم افندی یه واردم واقع حالی دیدو کده
غایت اضطرابه دوشدی چون ایرتسی اولدی جله وزرا و علما و کبار
واو جاق اغاری و بلوک اغاری و اختیار لری وزیر اعظم سرائینه
جمع اولدیلر شیخ الاسلام حسین افندی مر حوم هر کون بو قومک
بو یله بر فساد ی اکسک دکلدر البته بونلرک تدارکی کورلسون
کاه وعظ و نصیحت یوزندن کاه کوشمال و تخویف صورتندن
شمیکه حالده لازم کلمشدر اهل اسلام نفیر عام ایده و بو قومدن
طعیانی و عصیانی اولان دکل کندو حال لرنده اولنلری دخی بیله
کیده اول محله حاضر بولسان کرک یکچیرینک کرک سپاهی
اختیار لری حاشا بو کا عسلان اولان رضا ویرمز سعادتلو پادشاهمز
هر نیجه فرمان ایدر سه بزدن مخالفت احتمالی یوقدر دیومتفق
انکمه جواب ویردیلر و بالجمله اول محله برایکی اوج دفعه سعادتلو
پادشاهه تلخیص واروب کلدی حتی الی کر آمدن بری جمعه وقتی
دروقت تنکدر دیم صاندی شیخ الاسلام مر حوم بو احوالی دفعی

بر فرد کلدی سلحدار اغاسی احمد اغاسه عادتلو پادشاهم کندو
 قوللر کدر حاشا امر همایونکره امتشالدن غیری بروضع ایده لر
 نوعا تربیه لرینه متعلق بعض کلمات ایدر اول ائشاده اوجاق
 اغالرنن مقابله همایونده طور نلردن بری بر بلوک عاصینک
 چون پادشاهه اطاعتلری وار بوجعتلرینه سبب ندر بویله
 عاصیلرک نیچون قلیچین صالارسن دیوا احمد اغایه معارضه ایدر
 احمد اغا دخی الله دن بولارسن آداب سلطنتدن خبرک اولسه
 حضور همایون پادشاهیده بویله سوزمی سویلردک دیو جواب
 ویرر و بالجه اوخنجی کون دیوان همایونده وزیر اعظم اولوب
 کلوب اوتوردوغی کبی قپوجیلر کتخداسی بر خط شریف
 کتوردی صدر اعظم حضرتلری دخی برایکی دفعه گاه آجدی
 او قودی و گاه دوردی بو کدی یاننه قودی بعد زمان قپوجیلر
 کتخداسن دعوت ایدوب قولاغنه بر نسنه سپارش ایتدی اندن
 اذن عام اولوب قره شکایتچی ایله دیوان طولدی اشدنک قیمه
 خنکارم دیو بر کسنه فریاد ایدر مکر قپوجیلر کتخداسی درد مند
 احمد اغای وزیر اعظم استر دیو یرندن قالدرمش چون معهود
 چشمه قر بنه کلدی جلاد حاضر ایمش در حال بوینن اوروب
 زمرة شهدایه الحاق ایلدی رحمة الله علیه اندن صکره ملازم
 نامه اولئرک کباری برر بر جوزلدی و یکی ال و ترکان حلب کبی
 و یوده لقلره متبئی اولئر اوزلدی انجق قدیمدن سپاهه مخصوص
 اولان حواله لقلرو باقی قوللقلری کبی خدمت آلاچقلر قالمدی بر کون
 باش دفتر دار ایله وزیر اعظمندن قالقوب کیدر کن بو مقوله خدمت
 ملازم لرندن بر بلوک آت میدانی باشنده بر رماسی دخی اوستی یاننده
 ودخی والده حامنه وارنجه برایکی محله یتشیر سکساز آدم
 سلامه طور مشر شمدن صکره خدمت لری میزی و یرک دیوا آداب ایله

خالی ایدی اما نحو سندن قرطریقه محترقه ده و تحت الشعاع
 وقران زینده و منزل زبانه ایدی که عند المجین بوجه
 نحو سندن معدود در و حقیقت نحو سانی مؤثر اولوب یوز اونجی
 کونده مقتول اولدی و مقتول اولدوغی کون دخی قرطریقه
 محترقه ده وقران زینت و منزل زبانه ایدی اولکون صدارت
 رجب پاشایه و خدمت فتوای شریفه حسین افندی مر حومه
 توجیه و تقلید یورلدی رجب پاشا دخی طقسان یدنجی کون مخنوق
 اولوب حسین افندی مر حومک دخی شهادتی ایبی اوج
 ایدنصره اول یوزدن وقوعه کلدی وینه رجب پاشا مقتول
 اولدینجی کون قر تحت الشعاع و مقابله زحل و جرم مریخ تربعه
 کلمش ایدی و الاسعود دن اگر چه قر تحت الشعاع ایدی
 و الا درجه شرفه ایر شمس ایدی وقران و مشتری و رأس و ار ایدی
 پس ارادت قادر بی زوال ایله نحو سانی رجب پاشایه و سعودی
 یرینه وزیر اعظم اولان محمد پاشایه راجع اولوب حتی وزارت
 بش سنه دن متجاوز ایدی

(سعادتلو پادشاهک زروبارک)

(حقارندن کلیمکه مباشرتاری)

چون سعادتلو پادشاه ار باب طغیانک اوضاع غریبه لرندن
 آگاه اولدی برکون صدر اعظم حضر تلرینه برخط شریف
 اصدارایت بدیلرکه ملازمت رفع اولنوب من بعد اجداد عظام
 زماننده مداخله ایتدیکلری خدمت و یرلیه دیو فرمان ایتشار
 چونکم ملازمین و اول زمره معاندین بو فرماندن آگاه اولدیلر
 آت میداننده برعظیم جمعیت ایتدیلر وزرا و علما و سائر کبار دخی
 حضور همایون پادشاه عالیقدرده جمع اولدیلر و ایچیلرندن
 حضور همایونه برقاچ آدم کلسون دیدیلر و لکن خوف ایدوب

عنایت اولدی حکمت خدا مخلوق اولدوغی کون دیوان کونی
ایدی دیوانده کندویه بر غفلت غلبه ایتیش ایدی اصلاً باشین
سینه سندن قالدوره مدی باش دفتر دار برایکی دفعه یانשוב
بعض مصالح که عرض ایتدی فرضا جوابدن بی دار اولور
و کندویه کلنجه بر زمان کچر توقف ایدردی فقیره عجب غفلتی
وار هنوز سلطانی الماشدر یوخسه اول سبب ایله اوینخوسر
قالمشدر دیردک دیو دفتر داری لطیفه ایتیش ایدم
(ومن تأثیرات انظارات النجوم بامر)
(الله تعالی القادر القهار القیوم)

اگرچه بعض علما علم نجومک حرمتنه ذاهب اولمشدر در بعض
کواکب بالذات مؤثر در دیو اعتقاد ایتک حرامدر دیمشدر
حضرت امام شافعی دن منقولدر که دیمشدر اگر منجم اعتقاد
ایدر سه حق تعالی دن غیر مؤثر یوقدر لکن عادت الله بونک
اوزرینه جاریدر که کواکب شو طریقله حرکاتی وانصالاتی
واقع اولسه شونک کبی احوال واقع اولور بنم قتمده بأس یوقدر
یور مشر مثلاً برکسه وقت عصرده دیسه که اوچ ساعتد نصکره
کونش غروب ایدر و عالمی ظلمات قیلار بو ظاهر در وکسه نک
بونده اشتباهی یوقدر منجم قتمده دخی چاق بونک کبی اتصالات
کواکب ظاهر در و بعض اتصالاتدن عالم کون وفساد ده
وجوده کلجک احکامی تجربه ایله حکماء سلف یاز مشدر در اماینه
مؤثر حقیقی خدای متعالدر امید در که بویله اعتقاد ایتکده
خطا اولیه و معتقدی دخی اکفار اولمیه یوخسه مؤثر اولان
کواکبدر دیمک خرام بلکه کفر ایدوی جای کلام دکسدر
بونشودن مقصود بوکه عجایب اتفاقاتندر اولکونکده حافظ
پاشا وزیر اعظم اولدی یوم مزبور انظارات سعود دن بالکلیه

بو وقعه واقع اولمشدر هنوز بقیه سن تبرک ایچون حفظ ایتیشیم
وهر تن اول ایتدیکه وخاطره کلدیکه حضرت حق تعالی یه شکر
وحد ایتدیکه و بیک ییل عرم اولوب باشم سجده دن قالدرماسم
عهده شکرندن کلمدوکه معترف

(وزیر اعظم رجب پاشا نك قتلی)

(ومحمد پاشا نك وزیر اعظم اولدوغی)

رجب پاشا نك وزارتی زور بارك غایت طغیان زما ننه مصادف
اولمش ایدی جمله دن چونکه عید شریف قریب اولندی
صالحیقلره مباشرت ایتدیلر وبال موملرایله وزرا دن وقاضی
عسکر لر دن بلاوجه متفرقه وچا و شانه وارنجیه دعوت ایتدیلر
وكتور دكاری شمك اوزرینه فلان موضعده اولان
صالحیقلر ك مومی در دیو تذکره باغلمشلرایدی ومطلوبلرین
کوندر مینلره ایچلرندن آدم واروب برقاچ قات پها سن آوورلر
ایدی بو حقیر اول محلسده ایلچی خانی قربنده جانپولاد زاده
وزیر مصطفی پاشا نك بر افا سنه راست کلدیم بر حاله بر غرار
طلوسی چوقه وقوماش تحمیل ایتمش وصالحیقلدن صالحیقله
کیدر وتوزیع ایدردی وقس علی الباقی رجب پاشا مر حومدخی
بونلره غایت اعتبار ور عایت ایدردی وایچلرندن بر ایکسی
قبوجی باشیسی نامه منسوباتی عد اولنوردی ظاهرا شلرلندن
خوف ایتدو کندن اولق اکنوردی ولیکن اعداسی سعادتلو
پادشاهه جمله بوفسادات کندو القاسی ورأیله در دیو غز
ایتدیلر حتی حضور همایونه داخل اولدیکه زور باباشی
دیو خطاب بیوردقلمی منقولدر وبالجمله سنه ۱۰۴۱ شوال
المکرمک یکر می یدنجی کونی ایدی که مخنوق اولدی رجه الله
تعالی علیه وصدارت وزیر جدید مصر دن کلن محمد پاشایه

اوزره ایدی تفصیل اولنسه بی هوده تکشیردن غیری نتیجه
و یرمز والاینه دفتردارلق طریقنده اولغله بالضروری تردد دن
حالی دکل ایدک برکون اول عصرده امین رسانه دفتردارزاده
ابراهیم افندی ایله حضورینه معیت ایله کیردک فقیرک صقالی
آق اگرچه لیاقت ذاتی و بالیه مز یوغیسه دخی منصب جهتیه
بحسب الاستحقاق دخوله تقدم ایتدک وزمانه عادی اوزره
بعد الامن بوس ایتمکه ال اوزتدق مع الکراهه حرکت ایدر کی
اولوب صفا کلد و کزدیدی عقیمزجه چون ابراهیم افندی
دامن بوس ایچون ال اوزتدی های چلبی کچ کلدک کلبه شکر فصلنه
یتشمدک دیدی اول دخی یاسلطانم کلبه شکرندر دولترکرده
دکنورمی بزم ایچون دخی کتورسونلر دیدی چون کلبه شکر
کلدی درحال کندونک قاطع الارزاق اولان یدنامبارکنه الوب
توزیعنه مباشر اولدی جانب ییمینده بوقفیر ایکن قطعاً ملتفت
اولق دکل کوشه چشم ایله دخی باقمیدی واول یسارنده اولنلرک
جمله سنه تقسیم ایتدکدنصکره دوران خدامه دخی بقیه سن
توزیع ایدی بو عید فقیره بو وضعی غایت شاق کلدی اول قدر
منکسر الخاطر اولدمکه تعیری ممکن دکلدر صکره انصاف
ایتدم و کندو نفسمه لوم ایتدم و شمدیمی بلدک که سن آدم عدادندن
دکل سن دیدم و بوانکسار ایله قالقوب کتدم علم الله بلکه اون
بش کون کچمدین بو حادثه مقد ماتی ظهور ایده بشلدی وهنوز
کندوسن کنج اخفاده ایکن دفتردار اولوب محلفاتی فروخته
مأمور اولدم یالکرا و توز قرق قدر قانونوس اشربه نك انواعن
و مکرر و ممسک کلبه شکر ل و هندک مربع لر دن مؤلدا نلرک
جمله سن قبض ایتدم و ایکی قانونوس کلبه شکری بو بزه من عند الله
انکسار مزه مکافاتر دیوالیقودم حالیا اون سنه دن متجاوز در که

اول کندول بعده جله موالی، عظامه امضا ایتد ردیلر اول
محلده صدر اعظم رجب پاشا ایمان مغلظه ایله یمین ایتدیکه انلر
سعادتلو پادشاهده یوقدر وانلری ظهوره کتور مکده تقید
همایونلری سزدن ارتقذر زیراموسی چلبی خدمت شریفلرده
اولغله دخی کیجه ~~کوندر~~ مشلردر مقرر در که موسی چلبی به
میل همایونلری انلردن ارتق ایدی ینه دریغ پیور مدیلر انلردخی
باغچه خاصه ده اولسه لر موسی چلبی دن مقدم انلری کونده
رلمکده اشتباه یوغیدی دیدی اول کون موسی چلبی درد مندلک
آدین اکا یوغیکن بلنر قصده مقارنمی یوخسه قوله الطمینان
کلمک ایچونمی لسانده بوجواب صادر اولیجق مجمع اشقیایه
کتدیلهر وبوعبد فقیری اول محلده حسن خلیفه نک اونده
وباغچه سنده اولان متروکاتی ضبط ایچون کوندر دیلر وهر
پوجاغن اوجاغن تجسس ایتدیر پیور دیلر چون مأثور اولدوغز
خدمتی ادا ایدوب وزیر اعظمه اعلام ایتکه کلد م دردمند
موسی چلبینک میثی سرای قربنده آت میدانده یاتوردی مکر
همان فی الحال کلمشدر ودرد منده خنجر اوشوروب شهید ایتمشدر
وسرایدن آشفه بر اقمشدر ایرتسی حسن خلیفه فی دخی بولدیلهر
وتیغ جلاد پادشاهی ایله زمره شهدایه الحاق ایتدیلهر غره رمضان
شریفده دفتر دار مصطفی پاشایی دخی محتفی اولدوغی یردن
چیقاردیلر وآت میدانده فرمان پادشاهی ایله قتل ایتدر دیلر
رحیم الله رحمة واسعة بوبابده ظهور ایدن احوال دن واقع
اولان قیل وقالدن بوندن زیاده قلمه کتور یلجک حال یوقدر
بلکه یازلمقدن یازله مسنک لطفی چوقدر والا هر نقدر مباغنه
اولسه دخی اندن ارتقذر (ومن انار انکسار القلب)
مذکور مصطفی پاشا بوعبد فقیره غایت عداوت واهانت

(دفتردار مصطفی پاشا نك و يكيچرى اغاسى)

(حسن خليفه نك و موسى خليفه نك قتل ذكرنده در)

بوندن صكره اكر چه قول برقاج كون سكون بولدى و غلو اتمز
اولدى اماملازمت و خدمت ملابسه سيله بريردن قرقرا البشمر
بلكه يوزرايكيشريوز كرزلر و ديوان همايونه اكر ساراركانه
بو بلجه معيت ايله وار يرلر كلورلر ايدى و دفتردار مصطفى پاشا
ويكيچرى اغاسى حسن خليفه اخفائيشلرايدى انلر بولسون
و باشلى النسون و موسى چلبى دخى قتل اولسون ديرلر ايدى
موسى چلبى سعادتلو پادشاهك نديم خاصى بر بالا و بلنددر محبوب
و برجوان مرغوب ايدى محصل ينه شعبان المعظمك يكر ميسنده
بر عظيم غلغله اولديكه اول اولادن هزار مرتبه بدتر بديرايدى
و البته سعادتلو پادشاه بونلرى باغچه خاصه ده صتمشدر
باشلرين استرزاخوداستمدو ككراشلى اشلر زديدلر پس تسكين فتنه
ايچون هر طرفه مناديلر قونلدى و اوچر در در بىك غروش مرثه
وعده اولندى چون ايرتسى اولدى ينه آت ميدانلى اجناس مختلفه
ايله طولدى فاما اول حينده هوا متغير اولوب بروجه له قار ياغمغه
باشلديكه برفرد آت ميداننده طوره ميوب ناچار جامع جديد تماينه
و مهترخانه ايوانته و اياصوفيه جارسوسى دكانلرينه طولديلر
اندن رؤساي اشقيادن اون بش قدر كسته وزير اعظم سرائينه
كلديلر شيخ الاسلام حسين افندى مرغوم و منصب و مغزول
قاضى عسكرلر و موالى كرامدن دخى بر نيچه لر و وزراء
عظام جله سى سارارباب ديوان ايله انده حاضر اولديلر كلام
سابقلرين اعاده ايتديلر و اساس بناء فتنه و فسادى پر كنديلر
هزار قىل و قالدن و مناقشه وجد الدن صكره شيخ الاسلام
حضرتلى دم و ديتلى هدر اولق اوزره بر حجت يازديروب

کندوسی کواجله خسته را اوطه لرینه دوشرو بر نربادن ايله
 دیواردن آشروباغچه خاصه یه داخل اولور و بوستانی باشیدن
 اوست و مجوزه آلوب حضور همایونه وارر بونک اصلی ندر
 دیوجانب پادشاهیدن خطاب اولیجق بعض اوغلان اوشاق
 خشار لجق ایتدیلر صکره خنجر سیردم و جمعیتلرین طاغتم دیر
 حتی سعادتلو پادشاه درد مند اولجه یلانجغین ترک ایتدی
 بیوردقلری منقولدر العهده علی الراوی چون ایرتسی اولدی
 عالم ینه فتنه و فساد ايله طولدی و سعادتلو پادشاهی تخت
 همایون ايله طشره چیقار دیلر و درد مند حافظ پاشایی میدان
 سیاسته کتور دیلر و نظر همایون پادشاهی ده خنجر اشوروب
 قتل ایتدیلر رجه الله علیه حتی برطالم دپه سندن برخنجر
 سرتیز اوروب چکمه سن التدن چیق دوغن نقل ایدر لر و خسرو
 پاشا منسوب اتندن ایمش دیدیلر و اول محله ایرتشانماق
 و بیکنه چور باجیلر و سایر مناصب و یرلمک ایچون سعادتلو
 پادشاهه یمینلر و یروب تعهد همایونلرین آلدیلر و بوقلیج زعامتله
 سپه کیرمکله عدویه قرشو وارر و مترتسه کیرر عسکر قالماشدر
 البته بونله تعهد همایونلری اولسون دیدیلر و رعایا طائفه سی
 تکالیف شاقه دن پایمال اولدی و خراج و عوارض ایچه لری
 ازدیاد بولدی دیو بومقوله هزار کفت و شنود اولدو غنندن
 صکره اول محاده خاتم صدارت وزیر ثانی رجب پاشایه عنایت
 اولدی چونکم ارتشالماق و مناصب صالماق ایچون
 سعادتلو پادشاهک تعهد همایونلرینی آلمشرایدی اوج کوندن
 صکره بوعبد فقیره طونه دفتر دارلغندن معزول ایدم اناطولی
 دفتر دارلغنی یعنی دیوان همایوندن اورته دفتر دارلغنی صدقه
 بیوردی

شکسته لکی مشتد اولوب بالضروری توقاده برقاج کون توقف
و آرام واقامت ایتدیلر بعض معالجه یه سعی مالا کلام ایدر کن
اعداسی عزلیله اکتفا ایتیموب قتلنه سعی اولدیلر و دیار بکر
مرتضی پاشایه ویرلش ایدی و آستانه دن چیقوب متوجه
اولمش ایدی عقبجه خط شریف ارسال ایتدیردیلر و درت بش
قوناق یردن ایلغار ایدوب فراشده یاتورکن علی الغفله باصدی
فاما حقنده اولان فرمانی اجرا ایتکله کمان فتنه و فسادى ذروه
فلکه اصدى نته کم اجمالى بیان اولنور

(حافظ پاشانک قتلى و رجب پاشانک وزیر اعظم اولدوغى)
چونکم خسرو پاشا مر حومک قتلى خبرى کلدی اول کیمجه
اخشا مدن خلقتک مایینده برشور و غوغا و بر مغلطه و فتنه
هویدا اولدیکه کویا شهر انبوه استابول برقوان سپدی ایدی
کوشه کوشه و یزلدیسی و هر جانبدن برنوعه سیرلدیسی
کسمدی یکچیری اوطه لرنده و سوراق باشلرنده و سائر جمع ناس اولان
یرلرنده آشکارا بلکه صوت اعلا ایله های کدی بچکر خسرو
پاشانک دیر یسندن قور قور دکز کوره سز سیزه اولوسنه اشلیه
هر کسک اغزنندن برنوعه سس چیقاردی چون خلق عالم ذروه
فساده وضع قدم ایتش ایدی و نفسنده خسرو پاشا بر جری
و بهادر آدم اولمغله عسکر خلقتک کوکلنه کیر مش ایدی قتلنه
بغایت دلکیر اولوب صغیر و کبیر کوجله توقف ایتدیلر ایرتسی
یوم الاثنین و ماه رجبک اون سکرنجی کونی ایدی و زرا و سائر
اعیان معتاد اوزره دیوان همایونه مجتمع اولوب صدر اعظم
حافظ پاشا دخی باب همایونه داخل و خسته لر اوطه لرینه مقابل
کلنجه یکچیری دنوب کیدرکن اول محله که کلور لر حافظ پاشایی
آندن یقیرلور رخت بختن و مجوزه سن و اوستن بغم و غارت ایدر لر

قتل ایتدی بوند نصکره عسکر قزلباش حله اوزرینه دوشدیلر
ایچنده محصور اولنلر اکرچه حد امکانده اولان مرتبه
طورشدیلر و لکن عاقبت طاقت کتوره میوب بالضروری جرداتلر
سوار اولوب بریه جانبهرینه فرار ایتدیلر قزلباش دخی تعقیب
ایدوب ذوالفقار پاشا اسیر و خلیل پاشا کوچیله خلاص بولدی
(وزیر دیرک مار دینده قشلا دیغی)

(وار ضرومدن سفرتدار کین کوردیکی)

موصل بناسن اتمامه ایرشدیروب مهمات ولوازمین کاینیغی تکمیل
ایتد کدنصکره اول قیش کلوب مار دینده قشلا دی و بودفعه
ارضروم طرفندن ممالک قزلباشه دخول و مرحوم و مغفورله
سلطان سلیمان خان غازی رحمة الله علیه رحمة واسعة
حضر تارینک اثریله نینه بغداده وصول بولغی رأی ایتدی پس
بوملا بسه ایله جمله سفر مهماتین ارضروم بهجت رسومده
تدارک و تکمیل ایتدردی و اول بهار اولدوغی کبی مار دیندن
قالقوب دیار بکره داخل اولدی و جمعیت عسکره اقدام و نقصان
اکلا دیغی مهمات تکمیلنه اهتمام ایدوب هر جائینه مقدم و مبهم
آدملر ارسال و حد و حصردن مالا کلام ایلدی

(وزیر مومی الیهک عزلی و حافظ)

(پاشانک تکرار وزیر اعظم اولدوغی)

وزیر بی نظیرک بو قدر سعی و همتی وعدودن انتقام و دقتی ارباب
غرض قنده هیچدن عدا و لنوب سعادتلو پادشاهی دخی اغضاب
ایتدیلر و بغداد مفتوح اولما یحقی بو جمله هبادر دیدیلر و مهر
وزارتی حافظ احمد پاشایه ویردیلر ککندوسی دخی
مهر شریف النور کدنصکره دیار بکره دن قالقوب آستانه سعادته
متوجه اولدی و اراده الله ایله خسته لندی و کون کوندن

غرق کون روز و شب محاصره اولوب دوکلدی و بر دفعه عظیم
اقدام و اشتهام ایله یورویش اولندی لکن قحی و قته مرهون
ایمش اول حینده ظفر میسر اولدی عسکره دخی بومر تبه سفر
مشقتندن فی الجمله قشور و کلال کلمش ایدی فراغ اولی کورلدی
ولکن ینه طوپلر نقلنه جاموسلرک اکثری بی زاد علف قالمغله
تلف اولمش ایدی قلانلرده دخی تاب و توان قالمش ایدی عاقبت
بلوک شرطیله هر طوپه کفایت قدر آدم یازیلوب کندو آتترین
قوشمغله جمله سن سلامت ایله موصله اولشدر دیلر

(حله قلعه سنه عسکر قونلدوغی و موصل قلعه سی بنا اولدوغی)

حله شهری که بغدادک جانب شرقیسنده واقعدر اولدن کریم
وطولمه ایله قلعه دیه جک دکل بر سور چکمش و بر طولمه یاپدرمش
ایدی بود دفعه وزیر صاحب التدییر چون بر طرفندن کل اجر یعنی
شهر زور قلعه سن بنا ایتدی بر طرفندن دخی حله محافظه
اولدوغی تقدیرجه معنی بغداد محصور اولمش اولور دیو تدییر
ایتمکله حله سورینه خیلی مهمات ولوازمات کوردی و بلوک
شرطیله جنگجی طولدردی و خلیل پاشایله ذوالفقار پاشایی
وبعض امرایی دخی محافظه سنه تعیین ایتدی و کندوسی موصله
واروب بر عظیم و متین قلعه بنا سنه مباشرت ایتدی و از زمانده
اتمامه ایرشدیروب طوپلری و جمله مهماتی ولوازمی ایچنه قودی
ولکن چون قزلباش بغدادک ایکی طرفی اهل اسلام تصرفنه
داخل اولدوغین و بغداد ده اولان قزلباشه مضایقه حاصل
اولدوغین کوردیلر در حال کل اجر قلعه سی اوزرینه کلدیار
محافظه سنه مأمور اوللر طاق کتور میچکلرین مقرر بیلکله قلعه یی
برا غوب موصله طوغرو فرار ایتدیلر چون وزیر بو احوال دن
خیر اولدی محافظه سنه الیقودوغی درت بکلر بکی پی دفعه واحده

سالک راه عدم اولدی در کزین دخی همدان مثالی بر شهر کزین
ایمش همدانده عسکر اسلامک ایتدوکی غارت و خسارتلر در کزینده
دخی مع زیاده اجرا اولندی و بو شهرک دخی زیر زمینلرنده
و مخزنلرنده نیجه امتعه فاخره بولندی ائدن دخی قابل نقل اولیانلر
جمله اخراق اولندی محصل بوا یکی شهر بی مثال ده و شهره
معادل نیجه قراکه کیمی صحرا ده کیمی جبالده ایدی غارت و خسارت
اولمغله قزلباشه ایراث ایدن ضرر و زیان و غارت و خسران
تفصیل و تحریر اولمقی مرتبه سندن صد مر حله دور و بعیددر
آتجق همدان شهرینه حواله اولان طاغسک بر صعب و دشوار
محملنده خدایی طر قاز و مغاره لر اولمغله شهر خلقندن نیجه کسنه لر
ایچلرینه کوروب تحصن ایتشلر و قابل نقل اولان امتعه بی
وائو ابلرین کتوروب قویمشلر غز ائدن غنائیم ملاحظه سیله نیجه
کسنه لر واردیلرولکن غایتده صعب و سنگستان محل اولدوغندن
غیری نیجه یرلرنده متر یسلر وضع ایتمکله ظفر بولمدیلر وزیر عالی
قدر دخی منع ایلدی بر نیجه اشیاء خسیسه ایچون غزاتک افنای
وجود ایتلرینه رضا و یرمدی

(بومحمدن عودت اولندیغی و بغداد محاصره اولدیغیدر)
وزیر دلیر اصفهان د کین غارت تد بیرنده ایدی و بر وجهله
اول محمدن عودته رضاسی یوغیدی ولکن یکچری بالاتفاق
اغالرینه واروب بزیر بلوک پیاده کانوز و بو قدر مسافه بعیده یه
وارلیدیغی تقدیرجه عودتده باخصوص ایام شتاده حال مشکل
اولور عدویه قهر و غلبه بوندن ارتق متصور دکلدن بوندن
صکره بغداد محاصره سنه کیده لم دیو اقدام ایتدیلر پس
بومحمدن عودت اولنوب بغداده توجه اولندی سنه ۱۰۴۰
صفر المظفرینک یکرمی یدنجی کونی متر یسه کیرلدی و کامل

كلوب ائك دخى شھرى و اطراف و جوانبى غارت و خسارت
 ايتدirdى قزلباش عسكراسلامك و رودن خيبر اولمغله
 شھر ك اكثريرلى و اول بى نظير اولر ين كند و اللريله ياقمشلر
 و يقمشلرايدى بر شھرى بى نظير ايمش كه هر كورنلر شام شريفه
 مشابه ايدو كين تحقيق ايتدiler شھردن غيرى بو قدر باغ
 و باغچه لرى و هر باغچه ده مكمل سرايلرى و سرايلرنده متعدد
 صفه لرى و فسقيه لرى و حوض لرى و انواع عجمانه طرح ايله
 كوشك لرى و نشيمن لرى حد تعريف و توصيفدن خارج ايدى
 حتى شاه باغچه سن و ايچنده واقع اولان سرايلر ين كندولر يغمه
 جرأت ايدم ممشلرايدى وزير بى نظير كلنجه آت باشين چكوب
 يكيچرى و كندو خدامن و آت اوغلانن آشوروب خاكه برابر
 يقدر دى و نخلستان و گلستان و كاله ايرشمش ميوه دارد درختستان
 قطع ايتدیر و ب شويله خراب ايتدرديكه ينه اولكى حالنه
 عودت آتمكه قى چوق طول مدتة محتاج اولدى و اول اطراف
 و جوانب نه ينه آقيلر و يرلدى و شھرنده و اطرافنده چوق
 زير زمينلر و مخزنلر بولدى و حد و حصر دن مجاوز غنائم الئدى
 لكن عسكراسلام تخمیل بارد آتمك دن عجز اظهار ايتمكه چوق
 تقاريق مقوله سى ائواب بيوتدن بى نهايه بساط فاخره و آوانى
 متكاثره و بعض امتعه و البسه و يرندة قلان برنجيه امور خسيسه
 دخى احراق بالنار و ائوب قزلباشك داغ دروننه طاغ اوسته
 طاغ اورلدى اوچ كون اقامتد نصكره اتدن دخى عزيمت اوانوب
 دركز ينه وارلدى و لكن دركز ين بوغازنده برخيلى تفك
 انداز قزلباش جمع اولمش ايدى عسكراسلامه چوق ره رنك
 ايتدiler و خيلى جنك و صواش اولوب برنجيه قزلباش باش اولدى
 عسكراسلامدن دخى برخيلى آدم شهيد شهادت نوش ايدوب

غالب و منصور اولدقلری خبری تبشیر اولمش ایدی و باعث مسرت و سرور اولمش ایدی ایرتسی کل اجر قلعه سندن قالقوب مهر بان قلعه سنه کلدی بوقتح و فتوحه موفق اولان بکر بکیار و بکر و جله عسکر قزلباشدن نان دللری و باشلری علی الترتیب آیلری اوکنه دیزوب و اخذ ایتدکلری کره نای و کوسلری چالاراق سردار باوقاری استقبال ایتدیلر طرفیندن شتکلر و شاد ما نیلقلر اولتوب بکر بکیاره و امرایه علی قدر مراتبهم خلعتلر کیدر دیلر و سائر یولدا شلقده بولنان غزاته ترقیلر و انعام و احسانلر اولتوب مأموللرینه بهر مند اولدیلر

(باغ جنان قلعه سنه توجه اولندوغی)

صحرای مهر باندہ برکون اقامت اولتقدنصکره باغ جنان قلعه سنه توجه اولندی ولکن قلعه مزبورہ برصعب و سنکستان یرده واقع اولوب محاصره اولندوغی تقدیرجه نصفی حربہ معادل اولندوغی اجلدن مناسب کورلندی انجق صحرا سنده واقع ظالم علی خانک سرایلری که انک کبی نیجه قلعه دن ترجیح اولتوردی احراق بالنار اولندی و اندن غیری اطراف جوانبنده واقع بو قدر قرا که هر بری برشهر مثالی معمور و آبادن ایدی جله خاکه یکسان قلندی قلعه مزبورہ ظالم علی قلعه سی دیملکه معروفدر عصر سلیمان خانیده توابعی اولان اون قدر قلعه ایله معامالک عثمانی یه ملحق اولمش ایدی بعده شاه عباس شیطنت استیناس شهر زور اولکه سن تبعیت ایتدرملکه بونلر دخی تابع اولمشلردرنه کیم عصر سلیمان خانیده سبقت ایتمشدر

(اندن شهر همدانه عسکر کش اولدقلری فی سنه منه)

چون ظالم علی صحرا سنده اوچ کون اقامت اولندی هر جانبنه آقینلر و چاپقونلر و یملکه چوق غنیمت الندی اندنصکره همدانه

یرنده ثابت و برقرار اولوب طور دی حتی قزلباش کندونک
 بو طور یشن کورمکه تیمور قازق دیو تلیب ایتد کیری منقولدر
 زیرا قزلباشه نسبت ایله کندو آلا بی ثلثی و لاریبی و خسی
 دکلو دکل ایمش اول محمد روم ایلی و حسن پاشا و سپاه بلو کیری
 دخی تعقیب ایدوب او غرارلر و قزلباش کله لرین بلکه چکرلرین
 طوغرارلر بوندن صکره مقاومت ایده میوب همان چله الایلرین
 جان خلاص ایتکه دوشرلر و بر جسر عظیمدن که کچوب عسکر
 اسلام اوزرینه کلمش ایدی ینه جسر دن کیمکه بری برینه
 تقدم ایتکه جان اتارلر غزات اسلام ایسه قزلباشک بو وجهله
 فرار ایتدو کین کوریمک اصلا قفلرندن ایرلیوب ایرشد کلرین
 قتل واسیر ایدرلر جسر دن کچنلری ینه زینل خان جمع ایتکه
 سعی فراوان ایدرلر و بر عظیم آلا ی جمع اولمش ایکن ینه مقاومت
 اقتدار لری اولما مغله همان قزلباشک اردوسی کلور و بر صعب
 المور در بند که یوللری اوزرنده واقع اولدی اکاوارنجه اکثری
 قالب دو کلور غزات اسلام زیاده اقدام ایله بی نه یاه دللر و باشلر
 آلورلر و اولقدر آت و طوار و رخت و بخت یاد کار اغتنام ایدرلر که
 حد قیاسدن افزون ایدی حتی بر نیجه زر نشان تیغ مرصع خنجرلر
 و صور غوچلر دخی اغتنام اولمش ایدی و اول جسر دن
 عبورده مزاحه دن هلاک و اغشته خون و خاک اولان و اول
 نهر عمیق دوشوب غریق اولان فریق تیغ بی دریغ عثمانیاندن
 کیدندن ارتق ایدی دیمک واقع در بحمد الله تعالی بر غزا اولدیکه
 یقین زمانده اولما مش ایدی و عسکر قزلباش پنجه سنیا ندن
 چوق زمان ابدی بویله بر طیانجه یمش ایدی
 (وزیر دلیر عسکر ایله عزیمت ایلدوکی)
 چون مهربانه عزیمت ائسانده عسکر اسلام عدوی بد فرجامه

تدبیر اوزره ایدیکه ذکر اولسان بئکر بکیلردن مکاتب کلوب
زینل خانکه قزلباشه خانلر خانی نامنه بر بد کان ایدی قرق بیگ
قزلباش مذهب طراش ایله اوزرلرینه کلدو کین اعلام ایتمشله
وامداده عسکر کوندرملک رجا ایتمشله پس یکچیریدن اوج
درت بیگ آدم و بعض امرادن و سائر عسکر دن دخی بر اولقدار
غزات انتخاب ایدوب کونده ره جک اولدیلر ولیکن یکچیری
کتمکده تردد ایدوب بعض عذر بیان ایتدیلر و غلوا ایدوب
کتخدارلرینک چادرین ییقدیلر چون قلعه بناسی دخی آتامه قریب
ایدی کندولر کتمک اوزره ایکن اول حینده عسکر اسلامک
منصور و عدا یلأمک مکسور اولدوغی مرده خبری تعاقب ایتدی
(اجال محاربه بوکه) چون زینل خان بو قدر عسکر ایله اول
محله قریب کلور عسکر اسلام دخی آیلرین ترتیب ایدوب اردولردن
مفارقت و عسکر قزلباشه مقابله یه مسارعت ایدرلر ولیکن وهله
اولاده قزلباشدن غلبه صورتی نمایان اولوب عسکر اسلام
پریشان اولور و قزلباش بی مها بار دولرینه بکیرر وجهه
چادرلری تصرفنه آلور حال بویله اولیچق روم ایلی بکیرر بکیسی
اردو دن خارجده طوررکن عسکرین جمع ایتمکده اقدام ایدوب
جمله پراکنده اولان عسکر ییراغی الته مجتمع قلور خلیل پاشا
و حسن پاشا دخی آیلرین جمع ایدرلر و فرصت کوزه دوب
قزلباشه دو قوغغه بری برینه بقارلر چون زینل خان رومیانینه
کالاول آیلرین بغلدقلرین کوردی همان کوزاچدر میوب
اوزرلرینه حولیلم دیو عسکرینه استمالت و یروب روم ایلی آیلرینه
آت سور دی روم ایلی غازیلری دخی جناب حقه توکل و معجزات
محمدیه توسل ایدوب براوغوردن اوغرا دقلری کبی قزلباش
اوکلرندن ابرلدی و خلیل پاشا اوزرینه طوغروادی اما خلیل پاشا

(وتخريب ممالك قزلباشه كندوكى سنه ۱۰۳۹)

خزينه ايله مومى ايله عرپاشا اردوى همايونه داخل اولدوقده
جانب بغداد ده هنوز عزمى وقتى اولما مغله موصله برمتين
ومستحكم تايه بنايتدر ديلرو بغداد محاصره سى ايچون احضار
اولنان طوپلرى ولوازم ساره ايچنه وضع ايدوب دخی محوحي
ابراهيم پاشا و اوچاغ اغازندن صامصونجى باشى مصطفى اغا كه
برضا بط وحسن تديره قادر اوچاقده اقرانى نادر بهادر آدم
ايدى كفايت قدرى طوفنكچيان ايله محافظه سنه تعيين ايدوب
اليقوديلرو كندولر عسكر اسلام ايله تخريب ممالك قزلباش
ليسام ايچون متوجه وروان اولنديلر چون شهر زور اياالتك
دارالاماره سى واقع اولان كل احمر قلعه سى قربه نزول ايتديلر
برقاج سنه دنبرو خراب ونشين بوم و غراب اولمش ايدى مجددا
بناسن بغداد قلعه سنك اسباب مقدما تندن اولغله مباشرت
ايدوب زمان قليده اتمام وتكميل ايتديلر وايچنه مستوفى آدم
اليقويوب آيالتن آرنود زاده احمد پاشايه ويرديلر وخزينه ايله
كلان مشارايه عمر پاشايى وامراء اكراد شجاعت نهاددن ابدال
پاشايى و پرمقسز على پاشايى محافظه سنه مأمور ايدوب اليقوديلر
وسائر مهمات ولوازمات نه ايسه تكميل ايتديلر

(مهر بان قلعه سنك قتمى وزينسل خانك)

(انهرامى ۲۳ رمضان المبارك سنه ۱۰۳۹)

روم ايلي بكار بكسى ارنودى الاصل دلى يوسف پاشايى و خليل
پاشايى و وزير اعظم سابق چركس محمد پاشا افراسندن حسن
پاشايى كفايت قدرى بيكچرى ايله واشاغه بلوكلرك درددين بيله
اغاز ايله قوشوب قاعه مزبوره قتمه نامزد ايتمشلر برقاج كون محصور
ايتدك كنز كره هنوز وزير ديلر كل احمر قلعه سى بناسندن

وسردار بوسنه ایالتن ویرمش ایدی مقرر طوتمش لصرکه بوسنه ایالتندن معزول اولوب جناب پادشاهی یه خیلی تقرب تحصیل ایتمش ایدی کاه و بی کاه مجلس همایونلریته داخل اولور ایدی عاقبت باغچه خاصه ده محبوس اولوب جزا سن بولدی ایتدیکی عصیان و طغیان و ناحقیره دو کدیکی قان جزاسی محوه قالدی (وزیر جلیلک بغداد نیتله عزیمتی ذکرنده در ۱۰۳۹)

سردار جلیل الشان اول زمستانی استانبولده کچوروب اول بهار اولدوغی کبی عسکر ظفر یاور ایله عزیمت ایدوب بر قاج کون دیار بکرده آرام ایتدیکدنصرکه جانب موصله روانه اولندی چون موصله واصل اولدیلر امر قادر ذوالننن ایله شط وانهار سائر زیاده طغیان ایتکله بغداد صحرا سین عموم اوزره قلیوب بغداد توابعی ایله کویا وسط دریاده بر جزیره ایدی پس انهارک تترتی وقتنه دکین بالضروری موصلده اقامت لازم کلوب ولکن شدت شتا وانهارده کثرت ماسبیهله کتورد کلری یکر می الی بال یمز طوب قلعه کوب جکن جاموس ومیری اشتر واستری ذوعلف قالب واکثری تلف اولوب مجددا اشترایچون درت یوز بیک غروش وقول مواجی ایچون ایکی یوک آقچه لازم کلدو کین رکاب همایون پادشاهی یه عرض وانها ایتمش ایدی پس تلخیص وعروض کلدوکی کبی مستوفی خزینه تدارک اولنوب سعادتلو پادشاه عالمناه ایچ خزینه دن دخی مقدار کفایه مال و یروب دخی وزیر اعظم سابق حافظ احمد پاشا مرحومک منسوب اتندن دلی عمر دیمکله متعارف اولان عمر پاشایه قدس شریف سنجاغخ خط همایون سعادت مقرون ایله عنایت ایدوب وخزینه باشی تعیین اولنوب ارسال اولندی (سردار عالیقدر کل احمر قلعه سن بنایتدوکی)

سنه ۱۰۳۸ محرم الحرامك يدجي كوني قلعه ي
 قوشا تدیلر و یکچری یولداشلرین هم اولکون مترسه
 قویدیلر و طوپلرین دخی ایرتسی یتشدیروب کتوردیلر و انواع
 تدایره مباشرت ایدوب جله دن بری یاننده اولان اشقیایه و سکیان
 نامنه اولان ضلالت اتمایه مدارا و اسمالت ایتدیلر اول سبب ایله
 بشدن اوندن ایچرودن قاچوب اطاعت ایدر اولدیلر و هر بری
 دخی مأمولیه بهره مند قلمغله اکثری تبعیت ایتک احتمالی
 اولد و غندن آبازه بالضروری ارضرومک مشاهیدن و علما
 و مشایخندن الی کسنه یی کوندروب طالب امان اولدی العفو
 زکوة الطفرخواسنجه سردار کریم الشان امان احسان ایتدیلر
 و قلعه پادشاهیدن ماه مز بورک اون طقوزنجی کونی اخراج
 ایدوب قلعه پادشاهی کالاول مضبوط عساکر اسلام اولدی
 اندن آخسجیه دخی آدم کوند ریلوب اول دخی ضبط اولندی
 (سردار عالیقدارک در دولته عزیمتی ذکرنده درسته منه)

ایام شتا و زمان سرما قریب اولغله سردار نصرت یاور منصور
 و مظفر عودت ایدوب آبازه یی معا در دولته کتوردی چون آبازه
 تقبیل پایه سریر عالم مصیره مأذون اولدی جناب پادشاهیدن
 عتاب اولنوب کافر بوسنک عصیانک نه ایدی یور مشر اول دخی
 دولتلو پادشاهم یکچری مر حوم قردا شکری قتل ایتکله جله
 بکمر بکیلر قانن طلب ایتکله کاغدلشندق و اتفاق ایتدک قولکز
 اقامت ایتدم انلریان چالدیلر و بنده کزی پاره دن ایتدیلر یوخسه
 بر آبازه کوله سی پادشاه اوله سی دکل ایدم اوزریمه کلن وزرانک
 سوزارنده ثبات اولمدوغین ییلور دم جان قور قوسيله سرفرو
 ایتدم امر پادشاهک اشته بویم اشته قیلجک دیمش وار
 ایدم کافر چون حدک ییلورمش سن سنی عفو ایتدم یور مشر

متوجه اولدی و بر ساعت ایچنده جله سن برباد و ماملک لرین غنایم
اهل فساد ایتدی غافل عسکرک چلاق آته صاریلوب کیمی
موجود بولسان اشتر و سیساره یه بنوب جانب سرداره فرار
وایی کوندنصره ملاقی اولوب واقع حالی اخبار ایتدیلر چون
سردار بوخبر موخشدن خبردار اولدی چه فائده اولاجق
اولدی نیلسون کلوب قلعه ققنه کوشش واول اشقیانک قلع
و قمعنه ورزش ایتدی لکن طوب یوق و سائر مهماتدن بر جوب
یوق انجق کورجی ملکی ماوراوکتور دوی بر طوب ایله
دوکهکه مباشرت ایتدی وایام شستا ایرشجه تضييع اوقات
ایتدی واندن ناچار خائب و خاسر قالقوب کتمکه اختیار ایتدی
اشته بوسفرک نتیجه سی و مالی بواولدی

(خسرو پاشانک وزیر اعظم و سردار اولدو غیدر)

(وارضرومی و اخسرخه قلعه لرین فتح ایلدو کی سنه ۱۰۳۸)

چون بوخبر مورث الکدر پادشاه بحر و بر سمع شریف لرینه دکر
فی الحال خسرو پاشانک جر آته و عسکر منصوره ضبطنه اعتماد
همایونلری اولغین سردار عسکر اسلام و وزیر اعظم بنام نصب
اتمکه مقرر ایتدیلر صکره قائم مقام رجب پاشانک صواب دیدی
ایله دیار بکر ایالتی توجیهیله محمیة قسطنطنیه دن چیقاروب مهر
همایون در عقب کوندنرلمسین فرمان ایتدیلر واندن محمیة توقاته
واروب لازم کلان امور خصوصنه صرف تاب و توان ایتدیلر واول
اشاده آبازه کندودن تمام خوف و خطر اوزره اولوب شاهه تبعیت
و قلعه یی ویرمکه نیت ایلدو کین خبر المغله طوب و جبه خانه و سائر
مهمات که نقلنده صعویت مقرر ایدی عقبنجه یقویوب کندوسی
بلا اهما لصلت و سبکبار ایلغار ایدوب و بر قاچیک یکچیری دخی بر
سبر هواره سوار ایدوب ارضروم بهجت رسوم قربنه نزول ایتدیلر

(عسکر ایله دیشلن حسین پاشا نك سرداره)

(واندن آبازه وصولی و بعده شهید اولدوغی)

سردار عالیقدره بر وزیر جایل عسکر اوکنه دوشوب وارمق لازم کلمکله قائم مقام اولان کورجی محمد پاشا مبادا بو خدمت بزم عهد مزه حواله بیور یله دیواحتراز ایتمکله دیشلن حسین پاشا که برامور دیده و امکدار آدم ایدی کتور و بانی مأمور ایتدی چون مستوفی عسکر ایله حلب الشهبایه واصل اولدی سردار عظیم الشانه بیحد مسرت و سرور حاصل اولدی و کندودخی اوتاغه چیقوب جانب بغداده عزیمت تدبیری کوردی و لکن سرحدده اولان امرادن فریادنامه لر کلوب قزلباش اخسخته قلعه سن محاصره ایدو کین و امداد اولنمرسه حال مشکل اوله جغین یازمشلر پس کندودن مقدم یدی ایالت صاحبی میرمیران ذی شان آیالتلرنده اولان عسکر ایله امداده تعیین و مرقوم حسین پاشایی اوزرلرینه سردار نصرت آیین نصب ایدوب کوندردی و ارضرومه و اروب آبازه پاشایی ارضروم عسکر یله یالکر آلوب یله وارمق اوزره آبازه یه دخی احکام شریفه یازوب ارسال ایلدی چون ارضرومه واردیلر آبازه دخی بروس چشم دیو صورت ظاهرده سفر تدارکنه مباشرت ایتدی مکر بو نلر آخسخته یه طوغرو کتیوب ارضروم کلدکلری کندویی دامه دوشورمک و بوتدیر ایله وجود خیانت آلودین عرصه شهود دن کتور مک تدبیرین اولدوغین ملاحظه ایتش و برضیافت ترتیب ایلدوب کلان امر او میرمیرانی دعوت ایلدی و جله کندو عسکرین آلت سلاح ایله احضار کندو فرمانته انتظار ایله مأمور ایتدی عسکریمز بو مقواه کیدو مکرندن امین هر بری سیر و سلوکنده و شهرک ایچنده کار و کسبده ایکن همان قلعه نك برقیوسندن چیقوب اردومز غارتنه

و بر کون قاسم کجی عودت ایده لم دیدیلر و خدمت لریمز توزیعنک
 وقتی کجی دیو سو یل دیلر چون احوال بو منوال اوزره قرار
 ایتدی صلح ایده لم دیدیلر و طرفیندن ایلچیلر واروب کل دیلر عاقبت
 عودت ایدوب کت دیلر نفس الامر بودر که نه بال نه موم ایت دیلر
 بو حقیر توقا دن ارسالیه کوندر مش ایدم واران آدمز نقل ایدر که
 عسکر اسلام یرندن قالقمغه مباشرت ایتدوکی کبی قزلباش قلعه دن
 چیق دیلر و طوپلره او کوز قوشمغه معاونت ایت دیلر و کسندو
 سیسانه لریمز یله یو کت دیلر و ایکی پادشاه ملک ایچون خصومت
 ایدر بر ایکی بلوک مسلمان بری بریمزه نیچون عداوت ایده رز
 دیدیلر اما صکره عسکر اسلامی ایکی کون تعقیب ایت دیلر و بر ایکی
 دفعه محکم اوغرا دیلر و چوق جنک ایت دیلر انجق معجزات محمدی
 علیه السلام برکاتنده و چار یار کزینک حسن همتی و معاونت یله
 ظفر بول دیلر حال بو که عسکره غایت ضعف کلمش ایدی و اکثری
 پیاده قالمش ایدی اشته اول سفرک اجال تیجه سی بویله واقع اولدی
 (حافظ پاشانک عزلی و دفعه ثانیه ده خلیل)

(پاشاوزیر اعظم اولدوغی سنه ۱۰۳۶)

چون حافظ پاشا بغداد دن هائب و خاسر عودت ایدوکی مقرر
 اولدی سعادتلو پادشاه غیور غایبده بی حضور اولوبینه صدارت
 عظمای خلیل پاشایه توجیه بیور دیلر و یکچیری اغالغین دخی
 خلاف معتاد اوزره چاوش باشی یه و یر دیلر و همان وقت شتایه
 و شدت سرمایه باقیموب عساکر ظفر ماثره مشتا اولاکلان حلب
 الشهبایه وار مغله مأمور اول دیلر لکن یکچیری اغاسبنک عمری پایانه
 ایرمش ایمش چوق زمان کچم دین وفات ایتدی اغالق جانب
 سرداردن سابقا مقابله جی اولوب اول حینده بلوک اغاسی اولان
 خلیل اغایه و یرلدی آستانه سعادت دن دخی مقرر طو تلدی

دوشمش دکل ایدی ماوراوسیدیله یدی نامدار خانی که
جمله ممالک قزلباشده برینک اقرانی یوغیدی عرصه
شهوددن نابود وماوراو ایله محاره به ده مفقود اولدیله که
بوجله دن بری قار چقای بری شیروان خانی یوسف خان بری
امیرکونه ایدی و غیرهم

(حافظ پاشا بغدادی محصورایتدوکی)

(وبی قح عودت ایلدوکی سنه ۱۰۳۵)

حافظ پاشا عساکر ممالک کشا ایله بغداد بهشت آباده واروب
محاصره سی امرینه اشتغال وقح و تسخیری امورینه مهم اولان
طوب ولغم و سار اسباب قحی استعمال ایتک اوزره ایکن شاه کمره
عساکر هزیمت ایله کلوب مقابله عساکر اسلامده نصب خیام
روز و شب دفع مضرت قلعهیه اهتمام ایلکله عسکر اسلام
کیدومکندن احتراز ایدوب اردوی همایون اطرافنه برخندق
وسیع کسدر دیار لیل ونهارینه قح قلعهیه سعی و دقتلرین
مضاعف ایتدیلر و لکن قلعهیه وضع ایتدوکی عسکر کندو
عسکر هزیمت اثرینک کزیده سی بلکه زیاده سی اولغله بروجله
یوروشه مجال و امان ایله النغه دخی احتمالی قالدی و قریب
رده اولغله اکثر اوقاتده عسکر اسلامی تضییق ایتکدن دخی خالی
اولدی ایدی دفع مقابلهیه کلوب نه کندوسی جرأت ایدوب
عسکر اسلام اوزرینه سوره ییلدی ونه خندقدن عبور ایدوب
اردوی همایونه کیره ییلدی بزم عسکریمز دخی هم قلعه جنکین
ایدوب هم بویله برقوی دوشمن ایله کرکی کی مقابله ایده مزدی
وکاه باروت و مهمات توکندی یشمیدی کاه ذخیره و کاه خزینه
ایرشمیدی کامل طقوز آی محاصره ایتدیلر و بومصیبتی چکدیلر
نفسنده قول طائفه سی دخی غیرت ایدوب اقدامده قصور ایتدیلر

انگروس سفر زنده عدونك ايچنده پوچقايي ظهیر ایتدین
 بزکفاره غلبه ایده مدك وبرخطوه مملکتلرینه کیره مدك بوفرصتی
 فوت ایدر سز تاقیامته دکین ندامتن چکر سزدیو کوردم
 اولمدی آخر جوابی بو اولدیکه سز هنوز بنم مشربم بیلامش
 سز بر شیک حصولنه مادامکه بکایقین کلیمه بن اکاتو جه اتمم
 وبرخطوه اول یوله دخی کتم یاوقدر غزوات وقتوحاته موفق
 اولان اگر سلاطین عظام اگر وکلای کراملری اعدایه موفق
 اوله جقلرین بیلسلر اندغی کتملر در سردار لره لازم اولان
 عزیمت وتوجه ده اقدام واندن جناب عزت تعالی یه توکل تامدر
 یاشمدی بغداده واروب فتح ایده جککز ومنصور اوله جفکز
 تحقیق بیلورمی سزدیدم ان شاء الله تعالی ظن عالم اودر واعتقادم
 محکمدر بلکه هیچ شبهم یوقدر دیدی حقیقت حال بودر که
 هر بار سهولت فتحی تکرار ایتمکه بزه دخی اول اعتقاد کلمش ایدی
 اول اجلدن عقده تأخیره دوشدوکی مقرر ایدی صکره یکچیری
 اغاسی خسرو اغایه اقدام ایتدم کندو کز کتمدو ککز تقدیر جه
 کلی تدارک ایله زیاده جه عسکر کوندر مکه همت یسورک دیدم
 ولکن بزتابعین دنز سرداریمز نه امر ایدر سه اطاعت ایده رز
 دیدی شبهم قالدی که حافظک منصور اولدو غنی استمدی
 اول اجلدن حق تعالی حضرتلری کندوی دخی منصور ایتدی
 صکره کندونک زمان سردار لغنه ماوراوی اوغلیله وقرق قدر
 آدمیله دفعه واحده قتل ایتدیکی غرایبندر ادکر شاه بیک
 یوک اقچه ویرسه ویاخود برمکلف اولکه تملیک ایتسه ایده جک
 دکل ایکن نه الله دن قورقدی ونه قاندن حذر ایدوب بویله برظلم
 صریح ایتدی شاه عباس اول تاریخده شاه اولالی قرق سنه ایدی
 تحقیق بودر که بوقرق سنه ده بوندن صعب دشوار باشنه برکار

و کورجستانك بعض ملڪريله اردوى همايونہ داخل اولديلر
وعينيله بويجه عرض ايتش كه بوفرصت هرگز آل عثمانه ويرمشد
اصلا تاخير وتراخي ايلميسوب عسکر اسلام ايله بوجانبه قيام
وعزيمته اقدام ايله سن عموما قره باغ وكنجه ويروع واولكه
شيروان كلدوكلز كبي اطاعت ايد ه جكسند ه كان يوقدر انلر
قزلباشدن روگردان وسنى مسلمان ايدوكلرى محتاج بيان دكلدر
واندن ارديل ومشهد آسان وجهله ضبط اولتق وممالك قزلباشه
آتش صالتي غايت آساندرواصلا دوه وقاطر وذخيره وطوب
ومهمات ساثره نقلنه مفيد اولتق سيزه پاى بند اولسون هر نقدر
مقصود كز اولورسه بونده موجود در بفضل الله تعالى عسکر
اسلامه اول قدر غنيت ومكنت وقدرت كله كه الى انقراض
الدوران دللر ده داستان اوله چونكم حافظ پاشايه چيقديلر
حضورنده جالس ايدم ماوراوك عرضلرين صونديلر وقضونى
عروضى مفصل ومشروح لسانى سويلديلر حافظ پاشامر حوم
برغريب مشرب دولتلوايدى چوق نعمتك يمشروى نهايه لطفك
كور مشروالا يازديغم حقيقتهالدر غرض وبهتان دكلدر
الله تعالى شاهد حالدر بونله اصلا برقطعى جواب ويرمدى
بر نيجه كه كلديلر كنديلر جواب شافى رجايتديلر نه كيدر م نه كترم
ديدى حتى بو عبد فقير كسندويه غايت اقدام ايتدم وبوفرصت
بردخى اله كيرمز ديدم بزي سعادتلو پادشاه بغداد فتحنه تعيين
ايتشدرو بركور جستانه وشيروانه مأمور دكلوز ديدى سعادتلو
پادشا همز اكر ماوراو ظهور ايد ه جكين بيلسه وعدونك مايينه
بويله برفتنه عظيمه كيرمك احتمالن ويرسه ابتدا سزى تعيين ايد ه
جكلرى اول ايدى بلکه كندولر بالذات ارتكاب مشقت
سفر ايتك مقرر ايدى وبزم بو مقوله ده تبحر بمزوار مادا مكه

وزیر آخر تعیین اولئور سه کلنجه وقت کچر بلکه سفر عقده تأخیره دوشردیویاز دیلر ورئیس الکتاب دوراق افندی یی بو عرض ایله کوندر دیلر پس عرضلری موجنبه وزارت عظمی حافظ پاشایه اعطا اولندی و آستانه دن نه عجب خسرو اغا کندویه رجا اتمش دیمش لر خسرو اغا بو عرضنه نادم اولوب مادمکه حافظ پاشا وزیر ایدی اول عقده یی خاطر ندن اخراج اتمش ایدی بوندن صکره باقی پاشا مر حوم دخی ارجعی الی ربك خواستجه سلخ جمادی الآخره ده متاع حیات دنیادن دامن افشان اولشدر رحمة الله تعالی علیه بو عید قاصره دفتر دارلق خدمتی برقچ کون مقدم سپارش ایتش ایدی یکچری اغاسی دخی قائم مقاملق طریقله اول منصب جلیلده استخدام ایتک استدی صکره دیار بکره وار دیغمز ده صدراعظم حافظ پاشا دخی تکلیف و ابرام ایلدی ولکن پیرلاک ضعفیله اشغله اشتغاله قصور یز ملاحظه سیله امتناع ایتدم و یالکز توفات دفتر دار لغنه قناعت ایتدم

(کور جستان ملک نردن ماوراوک قارچقای خانی)

(قتلی و کور جستانی اطاعت ایتدر دکی سنه ۱۰۳۴)

مذکور ماوراو نام ملک که عموما کور جستان مملکت کتخداسی نامنه و شاه عباسه یار و ندیم بر ملک کیر ایدی شاه بعض اقتضا حسبیه مذکور ماوراوه ایکی اوچ خان عسکر لر ایله قوشوب کور جستانه کوندرر مکر کور جستانک جانب شاهه نوغا مخالفتی نه ماوراوک قزلباشدن انتقامه دقتی سببیه ایش فرصت بولوب قارچقای و بیله اولان خانلری قتل ایتش و عسکر لر ندن بر ایکی یک قزلباشه باش ایتش سنه مز بوره رمضان شریفک یکر می یدنجی کونی قارچقائک باشی و سائر قزلباشلرک باشلری و دللری و کره نای ایله کوسلری و بر ایکی اوچوز بیراقلری ماوراوک اوغلیله

زیاده شی طلب ایدوب عاقبت فقیر قزین اسیر دیو ویرر وزیر اعظم و یکچیری اغاسی والی بلوک اغاری توقانده موجود ایکن کتوردی و توقات سوقنده بیع من یزید ایدوب فروخت ایتدی اولعصرده که هنوز سلطان مصطفی عصرینک شامتی کاینغی دفع اولنماش ایدی عالم برحاله وارمش ایدی بوقدر ضابط نامنه کبار شهرده موجود ایکن نه کسه منع ایتدی نه سوز سوبلکه قادر اولدی صکره باقی پاشایه نقل ایتدکلر نه یانده بولندم وافر تأسف چکدی اچمه سن ویرر باباسنه کوندردک دیدی اشته عالم دخی سلطان مصطفی مرحومک سلطنتی شامتیه بویله هرج مرج ایدی حق سبحانه و تعالی حضرتلری سلطان مراد مرحومی غریق رحمت دریای بی پایان ایده بو مقوله بی انتخاب ایتدی و چونین مسلمان ایتدی (سردار مومی الیهک) وفاتی و حافظ پاشانک وزارتی بعده باقی پاشانک وفاتی و خسر و پاشا دیار بکره متوجه اولدوغی بو عبد فقیر بمقدار سردار ذی وقار توقاده داخل اولدقدن صکره ماردین محافظه سندن کلوب شهر مزبوره داخل و وزیر جلیل الشانک التفات بی غایتنه متواصل اولمش ایدم و ضربخانه خدمته مأمور اولوب خزینہ عامر ده بولنان زیوف اچمه عثمانیدن زمان قلیله اوچیوز یوک اچمه مقداری صحیح العیار اچمه قطع ایتدیروب وعده سی اوزره منصبه منتهی ایکن چون بودهر دنی غنی و فقیره و امیر و وزیره جای قرار دکلدراول وزیر لانظیر دخی بودولت مالیدن سیر اولوب سنه مزبوره ربیع الآخرینک اون سکرنبی کوننده وداع عالم فانی و سالک بقای جاودانی اولدی رحمة الله تعالی علیه پس باقی پاشا مرحوم و یکچیری اغاسی خسرو آغا حافظ پاشا حالیا سرحدده موجود و قپوسی مکمل برامور دیده اسکی وزیر در دیو عرض ایتدیلر و آستانه دن

اولغله برکون باخچه خاصه ده محبوس بعده مقتول اولدی ویرینه
چرکس محمد پاشا سردار لقی انضمامیله اول مقام جلیله نصب
اولندی و آبازه و بغداد طرفته توجه ایله مأمور قلندی

(سردار جلیل الشانک آبازه یی)

(مقهورایتد و کیدر سنه ۱۰۳۴)

مشار ایله برصالح و دیندار و ارتشادن پرهیز کار بر سردار ذی
و قارایدیکه اول صدره شمسی به دین مثل کلدوکی معلوم
دکدر عصرنده بر فردک منصبین بی کناه ویرمدی و بر فقیرک
بلا سبب قانته کیرمدی مطلقا برکسه دن بر حبه ارتشا المدی
پرهیز کارلخی مشایخ کبار ده یوغیدی و محاسن حمیده سی
غایت چوغیدی چون عسکر فراوان ایله قیصریه سمتده واقع
نام صحرا به نزول ایتدیلر آبازه دیدکلری بی دین عسکر شیاطین ایله
اوزرینه کلدی و محاربه عظیمه دن صکره منهزم اولوب
ارضروم طرفته فرار و اضروم قلعه سن کندویه و عسکر
مقهورینه دارالقرار ایلدی و اظهار عبودیت و کناهته توبه
و ندامت کوستروب یعنی که اطاعت ایلدی سردار عالیقمدار دخی
کندویه مدارا و کناهلرین سعا دتلو پادشاهدن درخواست
ایدوب اول بهار ده بغداد اوزرینه کتمک اوزره قرار ویردیلر
وقت شتا و هنگام سرما ایر شملکه عسکر منصوره اذن انصراف
ویریلوب و بعضیلرینه مناسب مشتلار تعیین اولوب کندوسی
دخی دفتر دار و وزیر باقی پاشا ایله و یکپیری اغاسی خسرو آغا
ایله معا توقاده کلوب اول قیش بلده مزبورده عیش ایتک
اوزره برر مناسب خانه به نزول یوردیلر (ومن الغرائب الستم)
اول حینده شتا ایچون بلوک خلقنه تعیین اولنان قسطنی
سجنا غنده واقع برقریه ده بر ظالم بر فقیر تور کدن مقدورندن

جلوی مر حوم) کلسه بودوره فلک ایلر ایدی * سنی سلطان سلیم
تقدیم * یانچون دیر سک اگر پادشهم * ایدین اصلنی بر تفهیم
گرچه سلطان سلیم غازی * ایتدی دولته نیجه فتح عظیم * عالمی
سن یکیدن فتح ایتدک * قومدک مر تکب شغل زیم * اولقدر خالق
مسلمان ایتدک * ایده مر وسومه شیطان رجیم * سنده بو عدل
وانصاف که وار * عمرک افزون اوله الله اعلم *

(عقوب جلوسده بعض حوادث ذکرده در)

وزیر اعظم علی پاشا جلوس همایونه سبب اولدم دیو کیف مایشاء
حکومت و تصرف آرزوسن ایدوب مقدماتیخ الاسلام یحیی
افندی کند ویه ارتشادن پرهیزه متعلق نصیح وپند ایلمله
سودمند اولیوب باعث رنجش خاطر اولمش ایدی یمن پادشاه
جدید حضر تلرینه جلوس همایونکره قطعارضاسی یوغیندی
وآبازه خروجه باعث بر قواسی شیدردیو خلاف واقع نقل ایتدکه
منصب فتوادن معزول واسعد افندی مر حوم موصول قلندی
ووزیر اعظم سابق خلیل پاشایله کورجی محمد پاشانک ابازه بی تحریک
ایچون کوندر دکتری مکتوبلری که آلا نیدیمزده مضبوطدر بو قدر
فته وفساده و تعذیب عباده باعث وبادی انلردر دیو عرض
ایتمکله ایکسین دخی برکون کندو اونده محبوس و امید حیاتدن
مایوس ایلدی صکره مکتوبلریمز چیقاولسون و مهر مرزه تطبیق
اولسون موافق چیقار سه فی الواقع سیاسته مستحق اولور و
دیدیلر چون مکتوب دیدو کنک اصلی یوغیندی و بهتان صریح
ایدوکی مقرر ایدی اطلاق اولندیلر

(قتل کانکش علی پاشا ووزیر اعظم)

(شدن چرکس محمد پاشا سنه ۱۰۳۳)

علی پاشانک بعض اوضاعی موجب اغبرار خاطر پادشاهی

چون اتفاق آرا ایله تخت خلافت کبری جناب عالیترینه مپسر
 ومقدر اولدی کویا عالم مرده ایکن حیات نو بولدی وغنی وفقیرک
 یوزی کوزی کولدی انجیق قول انعام المایجیق ایکن بعض بارد کلام
 لسان انامده شیوع بولغله جائزکه ابتداء جلوسده ینه برقته
 ایفاظ اولنه دیوا احتیاطا و یردیله ووزرا و علما و مشایخ و سادات
 جله یه و یریلوب بر فرددن دریغ ایتمدیله نهایت مرتبه تدارک
 اولنجه چوق مضایقه چکدیله (فاما حلیه شریفلی) قامت
 والانهتملی غایت بلند و بالا و وجود شریفلی جسم و شحم
 و مبارک بشره لری مدور و لویه لری خفیف اما کوسج دکل و آچوق
 قاشلو الا کوزلی بیاض چوق زمان قعودلده تخت شریف
 فرضا جسم لطیف لرندن طو یطلو یعنی جسم شریفی کبیر بر پادشاه
 بی نظیر ایدیکه بودولت علیه ده اولان سلاطین سلفده دکل بلکه
 سائر سلاطین اسلامیه ده بوقدر ضابط و خونی و سفاک و عدوسنه
 غالب قوی بویله بر پادشاه بی پاک کلمشدر و طبع شریفلی غایت
 کشاده هر کسه بی تردده کالمده ده و متصل تنهار و لک ایله احوال
 عالمه تحصیل اطلاعده هیچ بونلرک مافوق متصور دکلدرا اگرچه
 جلوس همایونلرندن یدی سکر سنه یه وارنجه زور بارک روزی
 کسملدی و خدمتترینه ملاز مینه و یرملکه غلغله لر و فتنه و فساد
 اکسملدی صکره که ذات عالیترینه تیقظ و انتباه کلدی و هر نیک
 و بددن اکاه حاصل اولدی عالی بروجهله ضبط و ربط ایتمدیله که
 فلکده خلاف مر ضیله وضع ایدر قالمدی بلکه کسه کسه نک
 مزروعندن بردانه المدی انقطاع ارض سلطت لرنده اولان قدرین
 خوف و خشیت لرندن میل صلاح ایدوب گوشه نشین اولدی یلرته کم
 شاعر شیرین کلام و ناظم باهر بنام نفعی چلی مر حوم اشبو قصیده
 نطیفه سنده بو اداء دلبذیر ایله حق کلامی ایراد ایتمشدر (نفعی

مخالفت ایدر سکر: دخی سفره کیده مز سز انر سزی چادر لر بکزدن
 چیقار تمز دیونصیحت ایتمش ایمش همان اول محله ده سپاه قنده
 ایسه بزده آنده یوزا نلرک سوزی بزم سوزومز در دیدیلر
 ومهره بی معزول ایتدر دیدیلر ومهر شر بی مشار الیهه ویردیلر اما
 یوندن صکره کبار وصغار متیقظ اولوب مناصب بو طریق ایله
 زور بارلر هجومیله ویرلرک وطشره ده اولان رعایا و فقرا
 زور بارلر آتشیته یاتمیق تابکی دیدیلر وجهله دن شیخ الاسلام یحیی
 افندی حضرت تبری وسائر علمای عظام وموالی کرام ومشایخ
 سادات ووزرا ووکلا واندرونی ویرونی اغاوات بو احوالی نهانی
 دکل علانیة سویلشورلر ومشاوره ایدرلر وبوجهله یه بادی سعادتلو
 پادشاهده رشد وسداد اولیوب تصرفه مکت وعقلنده کی
 خقتدر خصوص اصدر اعظم علی پاشا کندو دولتن قایردوغندن
 ومنصبندن قورقد وغندن شیخ الاسلام وموالی کرام ووزرای
 عظام ایله بریره کلوب قول طائفه سنک یوندن صکره بوجهله
 ضبط ور بطنه قابلیت اولمدوغین ودار السلطنه ده کبار حکامک
 حالی بویله اولیجق طشره ده اونلرک حالی نیجه اولدوغین وهر
 ناحیه جلالیدن وهر گوشه زور بارلر دن خالی دکل ایدو کین محصل
 وارد قیحه عالم خرابه وسلطنت انقلابه دوشردیو چوق قیل وقال
 ایلدیلر ولیکن جلوس انعامنه ویریلجک خزینسه احوالی نیجه
 اولور دیو کانه تدبیر و تدارک کور یلور دیدیلر قول طائفه سنک
 دخی کباری و او جا قیلرک اختیاری بریره کلوب جلوس طلب
 اولمسون تک عالمه نظام وانتظام کلسون دیوب سلطان احمد
 مرحومک ولد ارشدی قنغی شهزاده سی ایسه اجلاسه اتفاق ایتدیلر
 (اجال جلوس سلطان مراد خان رابع ابن سلطان)
 (احمد خان فی ۱۴ ذی القعدة سنه ۱۰۳۳)

شاه عسکر کراهی ایله بغداد قریبده خیلی مدت اقامت ایلدی
طائفه مزبوره دن یوزدن متجاوز فارس الخیل سواری انتخاب
اولنوب و کجه ایله قزلباش اردوسنک قریبده برنهمان اولاجق
بربولورلر و کونک شدت حرنده اردونک برجانن چاپوب
ایکوز قدر طاووس اشرماده و برقاچ ایوجه آت و برقاچ
استرحی برقاچ مرکب دخی قیارلر و قزلباشک کوزی اوکنده
بریه قچارلر اصلا نه تعقیب ایدرلر نه قوارلر صحت و سلامت ایله
ماردین قریبده اویه زینه کلدیلر و غنایمی اوجوز اوجوز
صا دیلر بوفقی دخی غایت منتخب اولان اشردن برقطاری
اوچوز غروشه اشترایتمش ایدم صکره دیار بکرده التیوز
التونه فروخت ایتدم

(وزیر اعظم شدن کانکش علی پاشا فی سنه ۱۰۳۲)

چون مره حسین پاشا یکچیری قوتیه وزارتنده مستقل اولوب
مراد ایدند و کین ایدر اولدی و سپاهی به اعتبار ایتمز اولدی حتی
سپاهی بی یکچیری به اسناد ایله قید درمق تدارککننده در دیدیلر
چون بو کلام خام خلق ایچره شهرت تام بولدی سپاهی جمعیت
ایدوب بزوزیر براهیل غرض آدمدر وزارت استقرز دیدیلر
مره دخی یکچیری اوجاغنه دوشوب و اوطه باشیلری و بعض
کندویه معین اولنلری اویدوروب سیر استر سکر بزاسترزدیدورتدی
و نیجه برزور بالق ایدر سبز بادشاهک وزر اسندن علاقه کز ندر
صورت حقدن منع ایتدردی صکره سپاهی بزم اوطه باشیلر
واغارا ایله علاقه مز یوقدر کورهم یکچیری یولدا شلرینک یعنی
بزم کبی نفرنامه اولنلرک سوزی بومیدر دیوضا بطلرندن غیره
سؤال ایدنجه مکر بیام پاشا مر حوم اول زمانده کتخدایدی
بند سود مند و یروب سپاهی بی اویدر مش و سبز سپاهی به

قویاروب ایز معلوم اولی ایچون کندوکی برده چولده براغور
 اعش قزلباش کینک پاره لری کوردیکه تلور و روسی نک تدیری
 ایدو کین ییلور و بو وضعی زیاده جهد و ابرامنه باعث اولور
 و بالجه **کورد غفلته** ایکن قزلباش ظاهر اولور و عورت
 قزلباشه اشارت ایدر کلب ایسه آشنا اولغله اورمن همان کوردی
 غافل ایکن بصر و قید و بند ایتک استر کورد دخی غفلتدن
 بیدار اولوب قزلباش ایله زیر وزیر اولور و قزلباشه غالب کلور
 و آتیه آلور همان عورتی اولاجق فاحشه کوردک آياغندن
 طور و قزلباشک اوزرندن چکر بوکره عورتک معاونتیه قزلباش
 کوردک اوزینه چقار و قتل ایتکه جیغینه ال اورر اول حینده
 قره کوپک ولی نعمته قصد اولسندوغنی حس ایدر و حضرت
 امام علی رضی الله تعالی عنه و کرم الله تعالی وجهه قوی اوزره
کلابده اولان خصال عشره نک بری که یاخذ العدو
 وینر اصدیقدر قوی شریفی موجبجه یاشر الاقرلباشک شدت
 خرده مصلوب اولان حصینه بروجهله دندان تیز ایله طوتر که
 قزلباشک جانی بودندن حملو اولور همان ناچار اولوب کورددن
 ال چکر و کورد غالب اولور قزلباشی قتل ایدر بوکره عورتی
 قزلباشک آتیه بندیروب عشرته کتوردی و بو احوالی جله
 عشا پره اشاعه ایلدی و عشرتنک جمله آکرادی مجتمع اولوب
 عورتی اشد سیاست ایله قتل لیلدیله

(بو حینده طای قبیله سی اعرابی)

(قزلباش اردوسنه چایققلری ذکرند در)

طای قبیله سی اعرابی که چوقلق قبیله اگرچه دکلدرا اما سائر
 اعراب بریه ایچنده شجاعت و کرم ایله معروف لردر که نته کیم
 حاتم طای بو قبیله دن ایدوکی بومد عایه دلیل وافی در چون

عودت ایلدی ومن المضحکات بو عید فقیر مار دینده ایکن قار حیفای غارتنده آشی عشیرتی دخی غارت اولمش ایدی بر کورد بر حسانجه عورتیله معا قزلباشه داخل واسیر اولور اکراد شجاعت نهادک کلابه محبت اعتبارلی بلکه مقضای فوادی اولدوغی مشهور و متعارفدر اتفاق کور دک برسیاه کلب کیری کندودن مفارق اولمز (ثالثهم کلبهم) فحوا ی شریفی موجبجه قزلباش اوچن بریر دن سبی ایتمش اولوب کتورر و عورته مائل اولور (مصراع) * سک وفادارد ندارد زن وفا * فحوا سنجه عورت دخی قزلباشه مائل اولور اویله اولیجی قزلباش ایله عورت هر کیجه صفاده کورد ایسه کلب ایله اوزاقدن تماشا ده اتفاق بر کیجه قزلباش شاهک خدمته کیدر کورد دخی فرصت بولوب الن و آاغنک بندین چوزر و عورتک فرا شنه واروب بر خنجر سرتیزی کوکسده دیار و بخله ییله فرمیسین یوخسه بونده لاشک یقورین دیر عورت یانم قزلباشه تسلیم اولد و غم ضرور تمدن دکلمیدر متعلقاتم وار و دیارم خصوصاً سندن مفارقم اختیار میدر وبالجمله قزلباشک آتلرندن برآه سوار و عورتی آردینه آلوب فرار ایدر و خیلی منزل کیدر صباح چون قزلباش قوناغنه کلور عورت ایله کور دک یزده یل اسر کورر همان برآه سرد چکوب پاینه دوشرو کورد بنم اوقلو شکار مدر عورت خوش نکار مدر همان بولیکم ایریشم دیو جان اتر کورد ایسه عورت ایله خیلی مسافه قطع ایتمش یورغون دوشمش کون دخی تمام قیز مش قزلباش بنی چولده نه وجهله بولسه کرکدر ایزم بلکه توزم کوره مز دیو امین اولوب اینز و برآز یا صا نور مکر عورتی اولان قهقهیه قزلباش تمام بکندر مش قزلباشک بر کهنه مائی کینک یانوجیه سن کیش ایتمش متصل گاه انکندن گاه یکنندن بر پاره جی

(بعده موصلی الدوغی و عربان واکرادی)

(اطاعت ایتدر دیکی وقارچیقای خانی)

(چاقونه کوندر دوکی فی سنه منه)

حافظ پاشا بغداد دن عودت ایدوب دیابکره متوجه اولیجق
موصلدن هزار مواعید ایله بکربیکی کور حسین پاشا بغداده
قیامق ایچون کوندردی لکن موصل سکائی بونک ظلمدن جانه
یتشلر ودرگاه شاهه شکوایه کتشلر و موصل ضبطنه برحاکم
طلب ایتشلر پس قاسم خانه موصل خانلغین و یروب حسین پاشایه
قرل خانه مصادف اولور و حسین پاشا قرل خانه قیاتور
وشاهک عهد و امانیله چیقار لر و امان و یرمیوب حضور شاهده
قرل ایدر لر اندن شاه کراه چون بغداده ظفر بولدی عربان
صحرا نشینه واکرادی کوه تمکینه لطف و قهر ایله مزوج نامه لر
کوندردی و اطاعتنه دعوت ایلدی وقارچیقای خانی دخی
عسکر فراوان ایله غارت و خسارت ایچون جانب ماردینه ارسال
ایلدی کوچک احمد پاشا اول زمانده ماردین و بوده سی ایدی
لکن هنوز نام و نشانی یوغیدی ابتداء ظهوری بوندن اولدی
و اول حینده هنوز ماردینه داخل اولماش ایدی پس حافظ پاشا
بو فقیه قرمان پایه سیله رقه بکر بکیلکن و یروب ایک یوز
سکبان ایله ماردین محافظه سنه کوندردی قارچیقای خانی دخی
نصبه و قره دره یه دکن کلوب اول اطراف و جوانیک اولوسنه
و عشایرینه غارت و خسارت لر ایلدی یالکز شقای عشیرتدن ایک یوز
بیک قیون اغتام ایتدی دیر لر هله بفضل الله تعالی بو عبد عاجز
ایکیوز مقداری سکبان ایله ماردینه داخل اولدقد نصکره
قارچیقای دخی الاجغین المش ایدی ماردین جانلرینه تجاوز
ایتدی الا ماردینه بر منزل یردن یعنی قره دره نام محلدن

نه دیندن نه مذهبن آیریلور بلکه مذهبه قوت بولدورر دیردم
هیچ قابل دکلدر دیکدن غیري جوانی یوغیدی ضکرة استانبولده
وزیر اعظم ایکن بردفعه روزنامهچی ابراهیم افندی جمعه کونی
خاصی عسکرلو و دفتر دایرلو و دخی نیجه کبار طعام اورژنده ایکن
اشته شو مسلمان حق شاهد مدین بغدادی قزلباشه ویردر مکه
سلب اولورر دیو فریاد ایتدم سوزم دکلندی دیو کآن مره دن
شکایت ایدردی اما حقیقت سوزی بالدفعات سویلین فقیر ایدم
معارضه ایدن کسندو کندوسی ایتدی و طلبیه سردارلق
ویرلدوکی مقرر ایتدی پس چون بعد ادا الله ووردی بکر صوباشی
دید کبری خاصی قیاندی و بغداد کندویه ویرلک رجا ایتدی
وهر سینه یوزر ییلک غروش ارسالیله کوندره جنک اولدی
و کندویه دخی خیلی جایزه وعده ایتدی التماسه مساعدته ایتدی
اول دخی قزلباشه مکتوب و آدم کوندردی قزلباشک رفاح
سرخد خاثری و سلطانلری فی الحال کلدیلر و بغداد ک طرف آخینه
انلر فوندیله اول زمانده حافظ پاشا متیظ اولوب ایالت بغدادی
بکر صوباشییه ویردی وخرپوت بکی ابراهیم بک ایله مرده حکمین
کوندردی و کندوسی مصلحت کوردیم دیو عودت ایتدی بکر
صوباشی دخی محکم جنک یراغ کوروب محاصره یه مشی
ایکن اوغلی اولان بد اصل و بد تبار ایچ قلعه دنک کوچک قوس
آچار و قزلباشی قلعه یه قویار اندتضکرة بکر صوباشی واقف
اولور اولاجق اولدی نلسون بغداد کی بر حصن متین
و محسود ملوک و سلاطین و پای تحت خلفاء عباسیین بو طریقله
قزلباش تصرفه داخل اولدی بکر صوباشییه اولان حقارت
واذی وبعده قتل موته و عسده ایدوب ضکرة منصور
اولدوغی ایچون ایتدی

بکتر بکیرین کاه قلعه‌یه قبادوب واوزلر ينه طوپلر حواله
ایدوب کاه دکوشوب کاهی باریشوب اول مقام خلافتده متصل
بوقوله بدناملقدن خالی دکلر ایدی چون انتظام عالم مره کبی
برجاهل ابتک حکومته مسلم اولدی دیار بکر بکر بکسی وزیر
حافظ احمدپاشایه امر شریف اصدار ایتدی که البته بغدادده واروب
حکامه سرفرو ایمانلرک محکم حقلرندن کله سن بو عبد ببقدر
اول حینده دیار بکر خزینه سنه دفتر دار ایدم اکثر ایام ولیالی
وزیر مشار الیه دن خالی دکل ایدم مشار الیه ک سفر اوزمنه
مفسدور مزبذل ایدر و بغداد احوالن متصل تذکر ایدر دک
(علم الله شهد الله و کفی بالله شهیدا) بر نیجه کره بلکه
اکثر ایامده کندویه دیمک واقع اولمشدر سز بر قوم شوم
اوزرینه متوجه سز که اکثری قزلباشدر دیر سز و قزلباش ایله
مایسلری بر منزل ایدو کین تحقیق ایدر سز بونلر باش و جان
و ماملک و جاندان خوفیه قزلباشه اطاعت و قلعه یی تسلیمه مبادرته
احتمال و یرلمی یوق اول ممکن دکلدر دیو جواب و یرردی
یابو که جز مکزندن و دلیلکز و اطمینان قلبکرندن دیر دم هیچ ممکن
دکلد دیمکدن غیر حای یوغیدی حتی بر نیجه کره بونی مثال
ایراد ایتدم بدونده دایمز فرهاد پاشا مر حومی قول قتل ایتدی
سلطان را - ثالث ابن سلطان سلیم مر حوم البته بدون قتل
عام اولسون خط شریف اصدار ایتدی لر قوجه سنان پاشا وزیر
اعظم ایدی مدد پادشاهم سرحد در دشمنه اوچ درت کونلک
یردر خوف و بیم جان ایله جائزدر قلعه یی کافره و یره لر ایچلرنده
مبدأ فساد اولتلی بوله لم و ان شاء الله تعالی حقلرندن کلدوره لم دیو
منع ایتدی انلر خود جد بجد مسلمانلرده کافر اولمق و کافره تبعیت ایتمک
احتمالی یوغیکن بوا احتمالی و یردی لر بونلر خود اکثر قزلباش ابن قزلباش

یاز کیمک قولیوز دیو خبرلشدیلر بو حقیر دیار بکر دفتر داری ایدم
 بو محله دیار بکرده حافظ پاشا دن ابازه پاشایه و ابازه پاشا دن
 حافظ پاشایه آدملر واروب کلدیکنه واقف اولدم یعنی اتفاقلری
 بویله ایدی بو چله دن ابتدا ابازه پاشا خروج ایدوب بولدوغی
 یکچیری بی سن دخی قاتل خلیفه عصر آوان و پادشاه دوران سن
 دیو انواع حقارت ایله قتل ایدر اولدی اما حافظ پاشا نك رأیی
 چله حکام اتفاق ایدوب اسکداره وار مق و پادشاه قاتلارین
 طلب ایتمک ایدی پس یکچیری طائفه سنك طشره ده مکث
 و آrame تحملی قالموب کلوب اوطله لرینه طولدیلر بو کره ابازه
 پاشا دفعنه عسکر تدارکی لازم کلدی

(چغاله زاده وزیر محمود پاشا نك ابازه)

(اوزرینه سردار لغی ذکرنددر)

برکون وزیر اعظم خودرای و جبار محمود پاشای سراینه کتوردوب
 ابازه اوزرینه سردار نصب ایلدی و یکچیریدن قره مزاق
 اغا تعین اولنوب کوندرلدی اول حینده ابازه و قلاوون یوسف
 پاشا کندولرله متفق اولان امر او عسکرلری اولان اشقیایله
 انقره یه کلمشلر ایدی محمود پاشا دخی اول سمته روانه اولوب اما
 انجق روز مره یکچیری ذخیره سنی تدارکین ایده بلوردی اگرچه
 مز بورک اوزرینه وارمغه مأمور ایدی ولیکن قره مزاق بزده
 انلزه مقاومت ایدر عسکر یوقدر دیو فسخ عزیمته بادی اولوب
 بروسه یه عودت ایدوب و اول قیش بروسه ده قالموب اول بهارده
 استانبول کلدیلر

(بغداد بهشت آباده قزلباش بدمعاش ظفر)

(بولدقلری فی ۱۲ ربیع الاول سنه ۱۰۳۳)

برنجه ییلاردن برو بغداده برلوقولی مستولی اولمش ایدی

و یزدیلر اولدنن برایکی دفعه قاقمقام اولمش احوالدن خیر و حسن
 ندیره قادر ایکن مره حسین پاشا زور بار االه بر اولوب دیوانه
 واردیلر و بزه اخنه پاشا وزیر اولمز دیدیلر و مقدم یزدن بر آدم دخی
 قتل ایتدیرمشدر دیو بهتان ایتدیلر و فی الحال مره بی کتور دیلر
 و کورجی پاشایی قالدیروب برینه مره بی اوتورتدیلر اما بو کره
 عدل و شرعی قالدردی اوضاع غریبه سنه نهایت یوق بکلر بکیمی
 نامنده بر آدمی دیواندن اشاعه الدیروب استدوکی قدر دو کدی صکره
 قضاتدن دخی بر تعین آدمی فلقه بد قویوب مراد نیجه تعزیر ایتدیردی
 و اول قاغی دکنک آجیسیله دورابواب ایدوب جله علمایی سلطان
 محمد مر حو مک جامع شریفنه جمع ایتمکه سبب اولدی شیخ
 الاسلام حضرتلرینه دخی آدم کوندردی جامع شریفه
 کتورتدیلر و وزیر عنودی جامع شریفه دعوت ایدوب شرعا
 دعوا مز کورلسون لکن منلا حضرتلری مادامکه وزارت
 صدرنده در کلمز و حقیقه اجراء شرع شریف دخی ممکن اولماز
 الاسز بو مقامده متوقف اولک بن واروب سعادتلو پادشاهه
 واقع حالی ییلدوره بن و خاتم صدارتی التدن الدوره بن دیو کتدی
 منلا نک کندوکی مره نک مسموعی اولد بخی کبی سپاهیدن
 و یکچیریدن بر مقدر آدم واروب یولین الدیلر و منلایی دخی
 اغاقوشنه کتورتدیلر و جامع شریفده اولان علماء و مشایخ و غیره
 بر قاج دفعه در آدم کوندر دیلر و بالجمله عاقبت غلام عجمیانندن
 وکی اوغلانلردن و آت اوغلانلردن جمعیت علمایی پریشان
 ایتمکه کوندر دیلر وقت اخشام ایرشمش ابدی نمازه کتلردن دخی
 خیلی آدم موجود ایکن اوردیلر و بر نیجه سن اولدیر دیلر و مقتوللری
 صباحه دکن در یایه ایتدیلر پای تخت علیه بویله اولیحق میر میران
 اطراف و امرای سائر اصناف مطلق یکچیری پادشاه قولی

دست رس بولدی قره مزاق یاز دوکی خط همایون مو ججه
 صدارت عظمای دخی داود پاشاده قرار بولدی و مزبور بولیکم
 عوامک کوکله کیرم و مسند صدارتده بر قرار اولم دیو
 هرکس نه استدیسه و پردی نه تردد ایتدی نه چوق کوردی
 چون میری خدمتلی دوکندی اوقاف مسلیندن نه تولیت قالدی
 نه خود نظارت نه شرع مطهره یه رعایت اولندی نه شرط واقفه
 رغبت بونلر دخی کیدنجه هرکسه کندوکه مناسب خدمت
 بول دیو جواب ویرملکه ظلمهک خاطرینه کلان عجیب و غریب
 خدمت بولدیله اول سبب ایله رعایا و فقراک بغیرین دلایلر
 بوجله دن بری ذیله قصبه سنده بری کلاب و اتمک فرونی
 تفتیشه امر ایله کلدی یعنی فرونی اولانک سنک اوکه فرونی
 بهانه سیله نا محرم کلور اولیانک سن اهلکی نا محرم اوینه اتمک
 پشورمه کوندرر سن درو علی السویه خلقک اقتدار لینه کوره
 ماللرین آلمغه ظم و تعدی یه مباشر اولور بونک امشالی ظهور
 ایدن حددن تجاوز ایدیچک دادو پاشانک اشقیایه غایت میلندن
 بلکه زیاده همجنس لغدن تصرفه قادر اولمدغنه حل اولنوب
 وزارت عظمای اصواب دیدی ایله مصردن معزول مره حسین
 پاشایه ویرلدی بودخی ویره جک خدمت و تکلیفات قالدی
 سوبلیسه غنجلرینه ایچ خزینه دن مال دوککله دللرین کسم
 صاندی امانه حقن قورقدی نه خلقدن اوتندی سلفی خلقک عرقین
 کسدوکی کبی بودخی خزینه بی برباد ایتدی اندنصرکه صدارت
 لفکه لی مصطفی پاشایه ویرلدی اودخی یردن کوکدن بی خیر
 انجق مناصب تبدیلی بهانه سیله ارتشایه ال اوردی اتمک دخی
 زمان صدارتی قرق کونه وارمیدن بلوک خلق دیوانه وار دیلر
 و بومر تشبدر دیدیلر و اول کون وزارتی خادم کورچی محمد پاشایه

بر بازار غره به سنه بند یروب و صوباشی کتخداسی اولان کلندر
 اوغوسی دیدکری مذموم و شوم عسسی یله بند یروب و برقاج
 کند و مرده سنی یله قوشوب کندوسی دخی عقینده عرب به یه
 بر مقدار فاصله و یروب یدی قله یه کتوردی و اخشامه قوم یوب
 جلاد کوندروب و کندوسی یدی قله قیوسنده طوروب مخنوق
 ایتدردی و اول ملعون و بی دین جبه جی باشی دیدکری لعین
 در حال علامت موت اولق ایچون قولاغ غالباً بورن دخی
 کسوب والده یه کتوردی و علی السحر شیخ الاسلام یحیی
 افندی حضرتلری نمازین قلوب سلطان احمد مر حومک قدسی
 او جنده دفن ایتدیرلدی رجه الله تعالی علیه و بعده کورجی
 محمد پاشا اول ملعون جبه جی باشی بی اله کتوروب باشین کسدردی
 و اول کلندر اوغریسی اولان ملعونی دخی اله کتوروب حقندن
 کلندی داود پاشایی دیوان چشمه او کنده کتوردوب جلاده بوینن
 اوردور رکن اوزرینه یکچیریلر کلوب خلاص ایدوب اورتی جامعیه
 کتوردیلر اورتی قوشاق ایله بعده کورجی محمد پاشا ایاق عادوب
 چاوش باشی اولان آنرود علی چاوش اوزرینه مباشر قیوب عاقبت
 حضرت عرب ارسادیدن صمانلق ایچنده قلوب صمان ایچندن
 چیقاروب و کتوردوب حقندن کلنمندر

(جلوس سلطان مصطفی خان ابن سلطان)

(محمد خان فی ۸ رجب المرجب سنه ۱۰۳۱)

عصر شریفارنده اولان حوادث و فسادات و سایر اختلافات
 بچرندن قطره سی ذکرنده در چون اتفاق طوائف مختلفه ایله
 تخت سعادت بخته جلوس همایونلری مقرر اولدی در حال
 عالم فتنه و فساد ایله طولدی نیجه کسنه نك اولری بغما اولندی
 و نیجه کسنه خواجه وقت ابکن بی نوا اولدی و نیجه شق مال کثیره

کوزنك ياشين دوكر زار يلق ايدر دى طورنه جى باشى كچه سنده
 اولان دولهتد مقرر مه يى چيقاروب پادشاهم با كچه در مبارك باشكن
 چيلاق طور مسون صارك ديدى الماسق استدى و صكره الدى
 صارندى بو ائشاده داود پاشا دى كلى يانجه جبه جى باشى
 اولاجق بى دين مكر كافرك كندى الله حاضر ايمش كلدوى
 كبي همان كند اتدى مرحوم كند و اليه محكم طوتدى و جان
 خوفيله ملعونى رد ايتدى بز دى بو جانبى هاى سلطانم نيلدك
 شمدى طشره منعكس اولور سه جله مزى پاره پاره ايدر لر ديدك
 ونه درد دايه منع ايتدك ائدن داود پاشايه خطاب ايدوب بهي ظالم
 بن سكا نيلدم ايكي اوچ دفعه اولجه جك كناهك و ارايكن اولدر مدم
 و منصب و ير دم رعايتلر ايتدم بكا بو مرتبه عداوتك واهانتك
 ندر ديدى و خيلى سوزلر سويلدى وينه بزه باقوب بو ظالم بى
 قومز اولدورر ديدى بز دى هي پادشاهم نه احتمالدر مبارك
 خاطر يكرى خوش طوتك اورته لق بر مقدار سكون بولسون ينه
 پادشاهمز خنكار مز سز و حاشا و كلا سكا قوللرك قيه واهانتى
 لائق كوره ديو استماللر و يروب تسليه ايدر دك اما و والده آه اغار
 سز بيلر سز بونه ييلاندر بوئدن صاغ قورتلور سه بز دن سز دن
 بز دى روح قومز ديو بزه فسلدر و نهائى سويلردى ينه تكرار
 داود پاشا اول ملعونه اشارت ايدوب كند اتدردى ينه درد دايه
 منع ايتدك ائدن ايكنسودن مقدمه ايدى سلطان مصطفىاى
 سراى عامره يه كتوز ديلر و سلطان عثمان جامع شريفده اغليو
 اغليو قالدى اشته بن دى سزه كلدم و محاسبه يى بالتمام نقل ايتدم
 اما باش چاوشلق صفاسيله اوتورا جق و طوراجق ير بوليز و قايه
 صيغميزدى و داود پاشا سلطان مصطفىاى سراى عامره يه كتوز
 دكدن صكره فى الحال دونوب كلمش و پادشاه مرحومى

والده سنك اوغلنك سلطنتنده اشباهی قالدی اوجاق اغارندن
 كنجدايك وزغرجی باشی اول محله كلدیلر انلردن آشفه اوللردن
 یدی سكرناغا ایدك وزیر اعظم كیم اولسون بزمه مشا وریه
 یاشلدی كوردككه دامادی اولغله میلی داود پاشایه در بزه
 معقولدر دیدك یا ایچكزده یازی یازر وازی دیدی اغار بوقصیر
 ایچون دیدیلر فی الحال دوات قلم كتوردوب ابتدا وزیر اعظملغه
 خط شریفی بن یازدم بعده بحسب الطریق اون سكر منصب بزم
 خطمزا یله عنایت بیورلدی حتی كسندومه باش چاوشلق خط
 شریفی كندم یازدم اما سلطان مصطفایی والده سی محرابه
 اوتورتدی و دایه سن ایتكری اوزرینه اوتوردوب اللرین دخی
 طورتدی اخیانا كه طشرده خلقك غلو و غلبه سی زیاده اولسه
 دایه نك السندن قورتلور و جامع شریفك پنجره سی تیمورلرینه
 یایشورهنكاه بی سیرایتك استردی والده سی واروب ارسلانم
 قیلانم دیو پنجره تیمورلرندن هزار دقتایله و دایه سنك معاوندیه
 بر مقارن آروپینه محرابه كتورر و اوتوردردی بر نیجه دفعه بویله
 ایتك واقع اولدی سلطان عثمان مر حوم ایسه باقوب كورك هی
 درد مندر کی پادشاه ایدر سزیه واللهی انقطاع نسله سبب
 اولور سز و كندو اوجا غكره برایش ایدر سز قیامت دكین
 ندانندن خلاص اولمز سز دیو بونك كبی سوزلری نیجه نیجه اعاده
 ایدر دی صكره باشنده کی اولان كهنه دوا بندی چیقاردی
 و براقدی وشویله قیاباش قالوب مبارك كوز لرینك یاشین سیل كبی
 آقتندی و بهی اغار بن بیتاز لككه تازه لك سبیله ویرامن مر ییلر
 القا سبیله بر خطا ایتدیسیم سز ایتك بر نیجه كره یلواردی
 و كورك دنیانك حالین صباح پادشاه ایكن اثواب و مالك حد
 و حصری یو غیكن شمندی اون اچهلق بر عرقهیه قدرتم یوق

کیرسون قیامت قوسون دولت قغنی سنک باشند ایسه پادشاه اول
 اولسون تک عالم نظام وانتظام بولسون دیدی اول کجه قبل العشا
 آغا پوسنه وار دق نه درد ایسه افکار فاسده ایله صباحه
 چیققدق چون صباح اولدی ینه دنیا خلقی شیطان ایاغنه بنددی
 یعنی یک برآیاق برآیاق اوسته بنددی خلقی اسواق طومنز اولدی
 ینه عالم فتنه وفساد ایله طولدی بومحلمده پادشاه مظلوم یکجیری
 اغاسنی اورته مسجد کوندردی و هزار استمالر و وعده لر و یردی
 لکن اصلا سولتیموب قیلج اشوروب قتل ایتدیلر و پادشاه
 مظلومک اغاقپوسنده اولدوغین خبر انجه عوما کلدیلر وحسین
 پاشایی دخی اول محلمده پاره پاره ایتدیلر اندن بادشاه مظلوم
 مختفی اولدوغی یردن چیقار دیلر ینه معهود قوناغز پنجره سندن
 ناظر ایدک برالحق حالو حریفی یولده بولوب بار کیردن ایندر مشلر
 و پادشاه مظلومی بندر مشلر مبارک ارقه سنده بریاض
 بوخاسی عنتری و باشند بر کهنه جه قطیفه قاقق اوزرینه
 برکیر لوجه دستار صارلمش انی دخی یولده بر کیسه دن المشلر
 و کیدر مشلر دنباده نقدر مفسد و فاسد وار ایسه اطرافنه دیرلر
 ولسا ایتدکلری اوضاع غریبه و شتوم عجیبه قلمه دکل لسانه
 دخی کلجک دکل کرچه اول محلمده کورر دك اما سوبلدکلرین
 اشتزدك صکره قره مز اقدن اشتدك بو طریق ایله اورته مسجد
 کتور دیلر و مذکور قره مزاق اول زمان اورته چاوشی ایدی
 سالف الذکر اجد اغا مر حومک خدمتنده پرورش بولمش زفت
 و فیر ایله بناجق چراغی ایدی سلطان مصطفایی سرای عامره یه
 کتور دکن صکره اول مجلس اشقیادن قالقوب طوغر و اجد اغایه
 کلدی و مجلسده یعنی مسجدده اولان باز کشتی بی بویلمه نقل ایلدی
 سلطان عثمان مر حوم مسجدده داخل اولیجق سلطان مصطفی

علی اغایه و یرمیش ایکنندی وقتی ایندی حسین باشاقول طولاشور
 و شهری کرز بو طریقیله برواخر آندم ایله شهرزاده جامع شریفنه کلدی
 و آندن ایندی و جامعه کیردی و کائن بعض کسینه ره استمالتر
 و یردی و اکلمنیوب ینه کتدی و خره علی اغاقوناغمر او کندن
 کچوب خانه سته کتدی حتی یارغار ییز او جاق اظارندن سکیان
 باشیلغدن ییابکی اولان قرانی زاده احمد اغا علی اغایه مبارک
 باده واردی کلد کده سؤال ایتدم هی اغابونه حالدر اورتیه جامعه ده
 سلطان مصطفایی پادشاه ایتدک دیو خلق جمع اولمش بونلرهنوز
 بو وادیده شمدی فقیر دخی علی اغادن ائی صوردم نسه یوقدر
 بر قاج ادائی واراذل اجتماع ان شاء الله تعالی بو کیجه تبس برله
 بوفته دفع اولور جواب و یردی دیدی و میر علم عجم حسن اغا
 کلوب باقی پاشا مختی اولمشدر دیوسراین مهر لندی وزیر اعظم
 اوله جق حسین پاشا دخی (مصرع) صیدرا چون
 اجل ایدسوی صیاد رود خوا سنجه کندویه بر اولجق یرار
 پادشاه مر حومه دخی دیر که چون بو احوال بویله اولدی کلک
 اوج درت کیسه الثوز کتوره لم و اغا قپوسنه واره لم آندن
 یکچیر ینک الوطه باشیلر ینه و اختیارلر ینه کیته انعام ایده لم کیته
 یالواره لم پس پادشاه مر حومه آت یانمشدر دیلر حسین پاشایه
 تذکره جی اولان صدق چلبی حکایت ایدر که حسین پاشایه دیدم
 بو تدبیر بکرک تیجه سنی بیلیم نه اولور جله یکچیری بالا تفاق سلطان
 مصطفایی بز پادشاه ایتدک دیرلر سر انلرک مظلومی اولان پادشاه
 مظلومی آقاقرینه کتورر سر جواب و یرمدی حیرته حل ایتدم
 و تکرار سوبلدم ینه جواب و یرمدی دفعه ثالثه ده یا نهجه خاصه دن
 چیقار کن و پیاده یا نهجه کیدر کن ینه بوسوزی اعاده ایتدم
 فقیری تسفیه ایدوب بیلیم نه دیر سن یا نهجه اولسون عالم بری بر ینه

دیمش اوله دیرلر بلکه بیلدیککرذن قالمک دیو بر جواب بارد و یرمش
اوله همان قول عموم اوزره سرای عامر یه طولدیلر باب همایون
وسار ابواب کشاده ایچ خلقی هر بری گوشه از واده خواص
اوطه یه دکن کیردیلر حتی بعض اشقیانجه اشیادخی الدیلر واندن
سلطان مصطفای بولدیلر و باجه دن چکوب چیقار دیلر ووزرا
اوتوردوغی دیوان خانه ده اوتوردوب بیعت ایتدیلر مر حوم شیخ
الاسلام اسعداقدی جانب پادشاهیدن کلوبانده بولنمش ایدی
اکادخی بیعت تکلیف ایتدکلرنده شرعا بونلره بیعت جایزدکلدر
دیم صاندی آلات حرب ایله اوزرینه یور یوب خواه نا خواه بیعت
ایتدر دیلر بو احوال سلطان عثمان مر حومه منعکس اولمچق
دلاور پاشا ایله دار السعاده اغاسنی کوندردی باب همایونه
کلدکلرین قول کوردوکی کبی قیلچ اشوروب پاره پاره ایتدیلر
وسلطان مصطفای والده سیله و دایه سیله سرای عامر ده
استعمال اولتان خسته لر عربیه سنه بندروب یکیکری اوطه لرینه
کتوردیلر واورته جامعه قویدیلر بو وضع غریب ایله سلطان
مصطفای کتوررکن شهرزاده جامع قربنده اولان واسع دروازه یه
یعنی سوقاغه پنجره لریمز ناظر ایدی بر خلق جمع اولمش ایدی کویا
قیامت قوپمش و محشره دیرلشلر اول واسع سوقاق بویله طولمش که
هوادن براینکه یره دوشمک محال ایدی خلق ایسه معهود عربیه نک
اطرافنه اوشمشلر بری برینه مزاحجه اتکندن کمی باشندن وکی
یکندن پاره لر قوپروب نشان ایچون عربیه ویرلر سلطان مصطفی
عربیه نک قیچنده چندان کورغمز الده سی اوکنده نشانلر آلوب خلفه
حسن وعده لر ویرمکده بو طریق ایله کچوروب کتوردکلرین
کندیمز مشاهده ایتدک اما سلطان عثمان مر حوم بو مرتبه دن
مخبر وزیر اعظم لغی حسین پاشایه و یکیکری اغالغی قرق چشمه او قره

و هر ده ز را بلق صادر اولور عجب ایله بر هرزه در ابلق ایتشزد یردی
 یاسعادتلو پادشاهه حکمک نه دن ایدی ولادتی طالعی اولان بر جده
 کسوف واقع اولمش ایدی اول علم نجوم موجنجه مقررایدی دیو
 بو قدرجه جواب اله بتلش ایدک دیدی پس بیکچری و سپاه دلاور پاشا
 سراینه وار دیلر اندن عمر خواجه یه کل دیلر البته سعادتلو
 پادشاهک بو توجهی منعده بزم ایله یکدل یکن باغی سز دیدیلر آنلر
 دخی جواب یائس ایله بونلری دوندردیلر اندن آت میدانده مجتمع
 اولدیلر علما و مشایخ و سادات دخی حضور پادشاهی یه جمع اولدیلر
 سعادتلو پادشاه بواسقیای اضلال ایتک و بوفته یی ایاغه فالدر مق
 سز لباشکر آتنده در انلره ایده حکم سیزه ایده رم دیو خیلی تخویف
 ایتدی بالفعل شیخ الاسلام یحیی افندی حضرتلری حاشا
 پادشاهم علماد عاجیلر یکن اشقیایی تحریک ایده انجق دروندن
 بو عز یمتکز استمزدک اول اجلسدنکه اجداد عظامکز اتمشدر
 بو طریقته کتمشدر کناهمز واریسه اولقدرچه در دیو جواب
 ویرر قول دخی دلاور پاشانک و خواجه عمر افندینک و دارالسعاده
 آغا سننک باشلرین استرلر و متصل پادشاهمز نامعقول القایدن
 بونلردر دیرلر دلاور پاشا اول زمانده قچمش واسکداری محمود
 افندی حضرتلرینک عبار کیوب تکیه سنه کیرمش ایدی فی الحال
 بو سنانبی باشی قابق کوندروب کتورتدی اما سعادتلو پادشاه
 بونلری قول اتسه ویرمهکه قطعا رضا ویرمدی علما و مشایخ
 چوق اقدام ایدرلر واجدا یکن زمانده بو مقوله فتنه بو طریق ایله
 باصلمشدر دیرلر قابل اولوب قائل ایتدیره مزلر و پراکنده
 اولغه باشلرلر اول محله دیرلر که نقیب الاشراف غباری افندی
 قول طائفه سنه بزم سوزمز کچمدی سز کندیکز کیرک سوبلک

منکسر ایدی پس بوجه اسباب فتنه و فساد اولدی اول
 کونکه سنه ۱۰۳۱ رجب المرجب سکرتی کونی که یوم چهار
 شنبه ایدی مرقوم باقی پاشا حضورنده اوتورردق سعادتلو
 پادشاهک اوناقلری تحمیل ایچون قادرغه یانشیدی سزدخی
 چادرلری بکری کوندک دیودیواندن آدم کلدی حالیا باش دفتر دارلق
 ایله وزیر عالی قدر اولان محمد پاشا حضرتلری اول جینده
 باقی پاشا مرقومک کنخدالغی خدمتیه مشرف ایدی انلره خطاب
 ایدوب بره مدد بزم دخی چادرلریز قالمسون دیو بیوردیلر انلر
 دخی سعادت خانه لینه نزول ایدوب چادرلر نقلی تدارکنده ایکن
 بوفقیق ک دامادی اولان رمضان چاوش ایله در عقب واردق
 (ومن غرایب الاحکام) اول محله مرقوم منجم باشی
 محمد افندی کلدی رمضان چاوش مدد شوکلدی بی
 آرامزه آلام سویلده لم دیدی عایینزده یرکوسترک محمد کنخدانک
 چادرلری خراجی تقیدینه خنده ایتمکه باشلیدی وعبث یره زحمت
 چکرلر دیدی باوندنصرکه نه احتمال وارچون سعادتلو پادشاهک
 چادرلری کچدی کیدلزمی دیدک من بعد اول احتمال بوقدر نه اول
 کچمشدر نه بوچر دیدی بو بایده زیاده بحث و عناد ایتدک سوزندن
 دوغمدی بو ائشاده همان باقی قوللرندن بری غرق اولمش سکندرک
 کلدی و سلیمانیه ده عظیم هنکامه قویدی و اغاقوسنه کویا دنیا
 خلق جمع اولدی و طولدی همان محمد چلبی در حال سیرزه دیمدی
 دخی نلراوله نلر کوره سن دیدی یوخسته سعادتلو پادشاهک برکدر
 احتمالی وارمی دیدک نه اولور بیلم امار رمضان مشریفه یئشهر دیدی
 صکره مرقومدن دفعات و کرات ایله بو حکمین مأخذک سوال ایتمشیم
 و نه دن استنباط ایتدک سوبله دیو الوار میسیم هر زمان انکار ایدردی
 انحق اعترافی بندن کاهی خلط کلام یعنی عجم قولنجه هرزه کویلاک

ویرمک و قزاق اشقیاسی ممالک محروسه یه تجاوز ایتمک شرطیه
عهد و میثاق ایتدیلر و آیام شستا و زمان سرما ایر شهکله ماه ذی
القعدة نك یکریمی بشنچی کوننی اول محلدن قالقوب عودت
یور دیلر سنه ۱۰۳۱ صفر المظفر نك یکریمی سکرنجی
کوننی محمیه علیه قسطنطنیه یه داخل اولدیلر

(سلطان عثمان مر جومک شهادتق)

(وسلطان مصطفی نك تکرار جلوسی)

(ذکر نده در فی ۸ رجب المرجب ۱۰۳۱)

اگر چه بووقعه مو حشه ایرادنن ایسه بو بایده سکوت اتمک
لطیف ارتق ایدی و لکن چون بو مجموعه ده نوادر التزامی مناسب
کور بشدر پس بونادره عظیمه یازلامق دخی لایق دکلدر اویله
اولسه پادشاه عصر و او ان عنی سلطان عثمان خان استانبوله
داخل اولدیلر نو عا طابور مقهور و مکسور اولدوغنه دلکیر ورنجود
اولوب عسکرک عدم اهتمامنه حل ایدوب طواف بیت الله الحرام
وزیارت روضه مطهره سیدالاتام علیه السلام نامیله تدارک تام
ایدوب عزیمته قیام ایتدیلر و بلوک خلقندن کیده جکره ایکی بلوک
اغاسی و یکچیری یه زغرچی باشی اغا تعین اولنوب کتکه مقرر ایلدیلر
و بعض السنه عوامده حج شریف اولوب و لکن حقیقت حال
دارالسعاده اغاسی صواب دیدی ایله عصر قاهره بی دارالملک
سلطنت ایتک مقصود ایدغشدر در دیدیلر پس سفرده یکچیری یه
انعام نامیله یوقلمه یه اقدام ایتدکلری موجب رنجش عوام اولدوغی
سبق ایتش ایدی سپاه دخی قره قاش پاشا شهید اولدوغی ائاده
سبعده تلوی پادشاه سیر ایندوکی محلدن عودت ایتدکده انلر دخی
عودت ایتدکی ایچون کندولره جانب پادشاهیدن رنجش اقتضا
ایدر بعض مو حش خبر نقل اولغله اول طائفه نك دخی خاطر لری

ودشمنان خبردار اکلردق سنک خود یردن وکوکدن خبرک
یوغیش له قرالی نه ایتدر هیچ پادشاهه قرشو کلسونگی یا اول
بی دین بوقدر جرئت ایده بیلسونگی انک آل عثمانه مقابله
ایده جک عسکریمی وار یالک ایله تدبیر ایده جک لشکریمی وار
دیاق پاشا دخی سلطانم دشمنی خور کورمک دخی اولمز جله
کفره ملت واحده در نیجه وموسقو وقزاق ومجار اعتقاد بیورک
فرنگ دخی بلکه رین پایله امداد ایدر عسکر ویرمین مال ویرر
مال ویرمین عسکر ویرر کفار غیرت ناموس دین باطللری ایچون
نفرعام ایدر قدرتی اولنلرک اکثری بیله بولمغه جان اتردیراماینه
اغاجاب اولمز وطفره حرکاتن قومز معلوم اولدیکه سعادتلو
پادشاهه اندن مقرب کسه یوغیدی وزیر اعظمدن بلکه
والده سندن تقریبی از تقاییدی عربیه کیرسه بیله کیر تخت روانه
بنسه بیله بیزدی بلکه هر ساعت سعادتلو پادشاهی بویله
خوش آمد سوزلایله مغرور ایدر ایدی نیجه محله غرورک
شأمنه متعلق ایما و اشارت ایتشوزینه بوسفرک ندامتن دخی
غرورک شأمتی ایدو کین تحقیق بیلشوز پسینه صده کلام
اول زمانده طرف پادشاهیدن رادولیک که بغدان بکرزاده لرنیک
نامداری و بغدان و یوده سی ایدی له کفره سیله قرب وجواری
وکفرده شریک اولدوغندن غیری حقوق بسیاری واریدی
مایتنه توسط ایدوب بونوعه صلح عقد ایتدردی حوتین
قلعه سی که قدیمدن بغدان حدودنده واقع بر مختصر سربلیق
ایدی غاشپارلین عصیان ایتدکده کندویه معین اولمق ایچون
له قرالنه تملیک ایتش اول دخی ایچنه برایکیوز پیاده قومش
ایدی اما کندولره اندن فلس اجر انتفاع حاصل اولردی
و وارلغندن یوقلغندن متغیر اولزلردی پس قلعه مزبوریه بغدانه

التجای ایتدی دیوسعادتلو پادشاه مزبوری عزل ایدوب دلاور
 پاشایی نصب ایتدی تکرار دلاور پاشا اقدامیله برنیجه دفعه
 هجوم اولندی ولکن ظفر مقدر دکل ایمش میسر اولدی وبالجمله
 اوتوز درت کون جنک وجدال اولوب وهر کون ممالک
 منحوسه سی غارتدن خالی اولدی والا بروجمله طابور مقهوره
 ظفر بولندی انجق ایکی پادشاه عالیجاه له کفره سی که محتشک
 وجب انلق ایله متعارفردر طابور لرینه ظفر بولمقدن جناب
 حقدن برکوشمال ایدوکنده اشتباه یوقدر حالاکه له قرالی
 اولان مردود دخی طابورده موجود دکل ایدی اوغلی اولیحق
 مردار عسکرینه سردار ایدی (ومن البدایع) وزیر اعظم
 علی پاشا فوت اولوب یرینه حسین پاشا وزیر اعظم اولدقده
 مرحوم دیاق محمد پاشا سرحدک امور دیده سی وکرم وسرد
 کشیده سی مرحوم اسکندر پاشا دن صکره احوال عدویه بوندن
 اعلم وواقف وجنک حرب امورینه عارف وکلای دولت آراسنده
 کسنه یوقدر دیو حسین پاشا مرحوم دیاق پاشایه مائل وهر سوزینه
 قائل اولغله بالذات جناب پادشاهی یه بولوشدردی سفره
 کیدمک انناسی اولغله نیجه نسنه سؤال ایتدردی مرحوم دیاق
 کندوسی حکایت ایتدی که اول محله دارالسعاده اغاسی
 سلیمان اغا که بر قابل وجود حبشی و معارف جزئییه دن دخی
 فی الجمله بیلشی واریدی لکن احوال عدودن بی خبر وجنک
 سرحد امورنده غایت ابترا ایدی دیاق پاشا دن سؤال ایدر که
 له قرالی پادشاهه مقابله یه کلورمی واولقدر جرئت ایده یلورمی
 دیاق پاشا دخی بزکلوردیم واکاکوره تدارکن کوره لم کلورسه
 تدبیره تقصیریمز بولنر کلمز سه دولت پادشاهک بیلدوکنز
 المردن التز همان اغا یحضو راق ایله دیر که بزسنی سرحددن

کونی ایدی بر مقدار کفار له حاجی پاشا و کور حسین پاشا مقهور
 ایتدوکی اعدائک بقیه السیوفی ایدیکه بر مغاره یه تحصن ایتشلر
 ایدی سعادتلو پادشاه اول محله واروب بریده ارام ایتک اقتضا
 ایتمکله اوزرلینه سایان وضع ایدوب اول ملاعینی باروت ایل
 احراق ایتک اوزره ایتکن کندورین طشره پرناب ایتدیلر
 و برر بر قتل اولتوب قهر جیمه کتدیلر وینه ماه مزبورک اوز
 دردنجی کونی کفره طابوری مقابله سته نصب خیام پادشاه
 نصرت انجم واقع اولوب ایرتسی تاتار خان عسکر تاتار
 فراوان ایل دست پوس پادشاه دوران ایل مستسعد اولدی
 اول حینده تاج پر ابتهاجنه بر ذی قیمت مر صع سرغوج وضع
 اولتوب وینه بر مر صع تیرکش میانته بند اولندی وایکی ثوب
 خلعت کران بهاء زرتار و بر رخت مر صع برله براسب رهوار
 احسان واعطا اولندی وینه هر کلد کجه ورکاب پادشاهی یه
 یوز سورد کجه بر ایکیش پوسست سمور ووشق برله ایکیشر ثوب
 خلعت مورث البهجت احسان و انعام اولتور ایدی ائدن فرمان
 پادشاه کشور برله عسکر تاتار ایل عساکر عثمانیاندن صلت
 و سبکبار اولان عسکر چوق چوق ایلغازه سوق اولندی شویله
 اولدیکه جوابت اربعه یه دردر بشر یک آدم کیدردی
 و هر کون بر اولقندر عسکر اردوی همایونه کلور داخل اولور
 ایدی و طابور جنکته دخی مباشرت اولتوب روزمره بر جنک
 و پر خاش اولوردیکه کوکنه ملکر تحسین و سبابش ایدردی
 قره قاش پاشا کلدوکی کونک ایرتسی طابوره عظیم هجوم ایتدی
 لکن عقببنده اولئر معین اولماغله شهادت رتبه سته یتدی
 عاقبت حسین پاشا قره قاش پاشایی منصبه قورقدوغندن
 محل سز اوغرتادی و کندوسی اوغرامیوب بر سایه دارد رخت

(سلطان عثمان مر حومك حوتین سفرینه عزیمتی)

وبی قتح عودتی فی ۷ جاذی الاخره سنه ۱۰۳۰)

چوق پادشاه افاق قزاق عاقك وله قرالی اولان بداخللاق
ممالك محروسه یه تجاوزی وقره دكیز یالیرین تخریب ایدوب
دفعی ممکن اولمیدیغی وایکی دفعه عساكر هزیمت اترین
قالدیروب محضاً مخالفه پادشاه ذی جاه ایچون ممالك پادشاهی یه
دخول ایتدوکی وهر کرده اسکندر پاشا مر حوم ايله جنك
ایدوب منهزما عودت ایلدوکی ضمیر منیرلنده روشن وتابدار
ایدی پس بالذات تاموس پادشاهی اوزرلرینه وارمنی مقتضی
اولغین تاریخ مز بورده دارالمالك علیه قسطنطنیه دن طنطنه
پادشاهی ايله چیقوب ممالك محروسه اهی غارت و خسارتی
نیتله توجه بیوردیلر و ماه مز بورك یکر می التجی کوئی دارالمالك
ادر نه یه داخل اولدیلر اندن قرین اباد یولیه توجه مناسب
کوریلوب آخور کوی نام محله سلام موجود بولمیان
چاشنکیران مغضوب پادشاه دوران اولوب علوفه لری قطع
اولنق بیوردیلر و غره شعبانده ایدوس قصبه سی قرینه
سایه اقبال لری مبسوط و اندن یکر می ایکسندنه ایساقچی
اسکله سی صحراسنه ورود ایدوب رمضان شریفك دردنجی
کونی طونه دن عبور و افلاق یقاسنه مرور و ساسار
نام منزله عید اکبر واقع اولوب قانون قدیم اوزره جله ارکان
تقیل ذیل پادشاه دوران ايله شکران و خندان اولدیلر و ماه
مز بورك التجی کوننده واریاش نام منزله اقامت اولنوب
یکچری طائفه سنه یچوغر غروش انعام اولنوب و نظر پادشاهیدن
بررایکشر کچوب نوعاً یوقلمه شکلی واقع اولمغله اول طائفه نك
کمال احراف قلوبنه باعث اولدی وینه ماه مز بورك طقوزنجی

بلکه دنیا دوری اولمادی بورسمه شتا * اسکدار ایله استانبول
آراسی طوکدی قوروی دریا * کورن کسنه صاوردی صحرا
* بونی کیم کوردی که دریاده بوزک اوستنده * قره یرکبی کرزلر
نیجه لری پروا * منجمد اولدی دهنده نفسی انسانک * نیجه مخلوق
هلاک ایلدی بردسرها * لفظا ومعنی اکا دیدی نشاطی تاریخ *
به مدد طوکدی بیک اوتوزده صغوقدن دریا

(سعادتلو پادشاه برادر کهتری سلطان)

(محمد خانی شهید ایلدوکی سنه ۱۰۲۹)

بوچینده سعادتلو پادشاه لاب وام برادر جان برابری اولان
شهرزاده سلطان محمد خانی بی موجب و بی گناه قتل ایتدر دیلر
رحمة الله تعالی علیه طاش کبری زاده کمال افندیگ فتواسیله
بوکناهی ارتکاب ایتدی دیرلر شیخ الاسلام اسعد افندیگ
استفتایتد کلرنده رضا و یرمدو کین نقل ایدرلر

(وزیر اعظم علی پاشانک وفاتی وحسین)

(پاشانک ۱۰۳۰ وزارتق ذکرنده در)

سعادتلو پادشاه حوتین سفرینه منتهی اولوق اوزره ایکن وعلی
پاشا مهماتنه تقید ایدرکن اجل مقدری ایریشوب قدیمدن
عارضه سی اولان حاشا من السامعین مثانه زحمتی دپره شوب
وداع عالم فانی ایتدی رحمة الله تعالی علیه غایت خنده روی
وهرکسه اظهار محبت ایدر نیکجوی ایدی بلکه زمان وزارتنده
ظاهرده کسنه یی آزار ایتک واقع اولماشدر نه ایتدیسسه پس
پرده دن ایتشدر عمر خواجه نک طالعی قوتده ایمش هنوز اسکدارده
ایدی که علی پاشا رحمت عالمنه کتدی فی الحال ینسه اول دخی
استانبوله عودت ایتدی و سابق بوستانچی باشلقدن چیقان
حسین پاشا یرینه وزیر اعظم ومدبر جمهور امه نصب اولندی

اولوب کوندرلدی ملاعین مز بوره نك كند و تفریری اوزره
دفترايله الى اوج بيكدن زياده عسكرايدى و بونلره غالب اولان
انجق اون بيك ارايدى صكره اول ملعون كيرى مره حسين پاشا
بر تير پره و انسى مقابله سنده كه انجق بيك غرو شلق سيم ايدى
صاليو يردى و يوز بيك كامل غروش بهاسى ايچون غلظه
كافرلر ينه تسليم اولنديغى مقرر ايكن ايشته مره نك شتر كر به
اوضاعى بويلىجه سعى ايتدى مر حوم اسكندر پاشا نك
كنخداسى كه اول وقعه دن مقدبجه يعنى غاشپارك عصيانى چينده
ياننده بولمغله اسير اولمش ايدى ملعون مز بور بونى كند و بهاسى
ايچون ويرمكه اشترا ايدوب محبس سنده ايش ملعون قلعه سنه
داخل اولدقده بش يوز الى بيك غروشه بر قلعه نواحي سيلاه اشترا
ايتدو كين واقچه سن مالندن و برديكك عينله تصديق ايدر ايشته
بزم حكيمز كافر ي بويلاه حايث ايدر و اهل اسلام امر اسى فقر اسنك
درسین يوزو

(ومن نوادر الوقایع استانبول)

(بوغازی منجمد اولدوغیدر)

شاعران ماهران سید هاشمی و نشاطی بونادره یی تاریخلرنده درج
ایتمشله نتیجه بخش اولمغله تفصیل اولمندی (سید هاشمی)
استانبوله اسکدار اراسی طوکدی قبش قاتی اولدی * پکر
هر جانبه آدم یورر خوف ایتمیوب بوزده * دکر ایله اولدی وارا کا
عبرت کوز یله باق * سیلوب اول عنایت غبارین وارسه کوزده *
یوری سور و کذار ایله تضرع ایله مولایه * اومازر کیم برودت
دفع اولوب تاثیر ایده سوزده * دیدم ای هاشمی تاریخن انك لفظا
ومعنی * یول اولدی اسکداره آق دکیز طوکدی بیسک اوتوزده
(نشاطی) امر حقیله استانبوله اولان قبش بوسته *

ایله خیلی مدت جنك ایتش عاقبت بهر سینه تاتاره اوزریك
التون جزیه و بوقدر سمور کورک و شیرماهی و تاتاره قلیاق
ایچون بوقدر دانه سمور و یرمک اوزره صلح ایدوب ایکی عسکر
بو طریق ایله بری یرندن مفارق اولشلر یعنی اول محله بونلر
دخی تیرکا و تیمنا قصد ایدوب قوغشلر چون اسکندر پاشا
غاشیارک عصیاننه و عسکر فراوان ایله اول محله کلوب بو مرتبه
طغیاننه واقف اولدی کندونک بیکدن متجاوز آدمیسی و ارایدی
واقفکر مان تاتارین قالدیروب و خان قزداشی قالغای سلطان
دولت کرای خانی مبالغه تاتار عدو شکار ایله کتوروب اوزرلرینه
یوریدی و اوتوز کوندن زیاده هر کون جنك و سواش و عظیم
اوغراشلر اولدی عاقبت نسیم ظفر فرصت جانب اسلامدن
اسمیکله کفار فرار ایتمکه یوز طو ترا ما بر طریقله کیده جنك
اولورلر که هر طرفلرینه اوچر دیزی عربیه دیزوب و اوتوز بیکدن
متجاوز یالکز سواری یعنی آتلو ایمش آتلرندن اینوب پیاده کان
دخی یکر می بیکدن ارتق ایمش معیت ایله عربیه لر مایتنه
کیروب هر طرفه تفنکرین سرپوب ایت جنکین ایدوب
کیدرلر الله تعالی نک عنایتی یاری قیلوب عسکر اسلام تاتار ظفر
انجام براوغوردن اوغرایوب کفاری تار و مار ایدرلر یالکز
یوز یکر می طوب و بوکا قیاس ایله جدی غلام محبوب و بوقدر
یک عربیه لری و امتعه فاخره لری و سارغنایم که نصیب اهل اسلام
اولدی حد و عددین انجق حضرت باری تعالی یلوردی و امراء
کبارله دن یالکز یک نامنده یوزدن زیاده سمین کیمی گرفتار و اسیر کیمی
وادی جهنمده زقوم جمده اسیر اولدی و سردارلری اولان
دنلقوشقی نام لعین و ایکنجی سردارلری قوتسپولقن دیدکلری
بی دین دست بسته دروزنجیر رکاب پادشاه عالمکیردر کاهینه اسیر

ایدوب ویدی قله یه اوروب اندن جزیره سور کون ایتدی حضور
پادشاهیده کندودن غیره عرضه قادر کسنه قومهدی

(وزیردیر اسکندر پاشا مر حوم طابور)

(بوزدوغی فی سنه ۱۰۲۹)

اسکندر پاشا مر حومک بوغزای غراسی ایکنجی طابوری مقهور
ایتدوی غزادر تفصیلی بودر که غاشپا ر نام افرنجی الاصل
بر کافر کفار فرنگدن قادر غه لرده بلایه مبتلا اولان اهل اسلامدن
بعض اسرایی اشترا ایدر وانکله تجارت ایدردی بر مصیحت
کذاردر دیومر حوم اسکندر پاشانک صواب دیدی ایله برایکی
دفعه نمچه چاسارینه رسالته واردی کلدی واول خدمتی
مقابله سنده کندویه نقشه جزیره سی التزام ایله سنجاق نامیله
ویرلدی صکره اکا قانع اولوب بغدادن و یوده لغنه طالب اولدی
وخیلی مال خر جندی حتی الدقدن صکره خواجه افندی رشوت
المامله مرده نامیله اون بیک التون ویردی واسکندر پاشا
مر حوم بوکا کفیل وهر وجهله استقامت ایله خدمت ایده جکنه
متعهد اولمغه بغدادی آلیویردی وایکی سنه یه قریب متصرف
اولدقدن صکره و یوده لقی بر آخره ویرملکله وکندوی بعض
کسنه لر تخویف ایتملکله عاصی اولوب له دن بی نهایته عسکر
قالدردی وکلوب بغدادک دارالملکی اولان باش پازاری
مقابله سنده چوچوره نام محله قوندی واول محل بریر ایدیکه
مقدم غازی کرای خان مر حوم عسکر تاتار فراوان ایله یانق
سفرینه کیدرکن له مملکتنده مشهور و متعارف اولان قیچیلار نام
ملعون که له عسکرینک سرداری واول عصرده جله الملکی
ایمش ولایت لهی تاتاردن قورترمق ایچون عسکر بی کران ایله
اول محله قومش واطرافنه عظیم خندق کشمش وغازی کرای خان

اولمشر و كان ذلك في سنة ۱۰۲۸

(استانكويلو قيودان على پاشانك وزير اعظم اولدوغيدر)
 بوسنة مباركه ده قيودان اولان قيودان زاده على پاشانك
 دونغاي همایونده بعض سفینه ظفر بولوب غنای موفوره ايله
 سده سعادته كلدى وسعادتلو پادشاهه غنیمت مالی دیو خیلی
 هدیه و یردی لکن وزیر اعظم داماد محمد پاشا ونديک بالیوزین
 تحریک و دعوايه شریک ایدوب بزدن انسان اموال سعادتلو
 پادشاهه اهدی وتسليم اولئانک اضعاقدن اوفر واکثر در
 بزدن ظلما المنش حربی کافرینی بلکه کورمشر دیوشکوا ایتدردی
 علی پاشا دخی عمله مباشر اولوب نه ایتدیسه ایتدی ونه دیرسه
 دیدی اخشامدن محمد پاشایه خواب خرکوش و یرمک ایچون
 بش اون یوک آقچهلق هدیه و یروب وبالذفعات الن وانکن
 اوپوب صباح وزیر اعظم اولدی وینه ایرتسی محمد پاشایی
 حلب ایالتنه طرد ایدوب اوزرینه شدید واکید آدملر قیوب
 سرایندن اخراج و جانب حلب ايله ازعاج ایلدی وکندودن
 اوتوزیک التون طلبنه مأذون اولوب حتی برکونده قپوجیلر
 کتخداسن بش دفعه حواله کوندروب خواه ناخواه تحصیل
 ایتدی و سائر اکابره دخی برر بهانه ايله طولشوب هیچ غیری
 وجهله ممکن اولمیانلردن استقراض و امداد بهانه سیله مال کثیر
 تحصیل ایلدی وقول مواجین و یرد کدنصکره هرکون سعادتلو
 پادشاهه برقاج کبسه کوندرمکه مقرر ایتدی و تقرب بر درجه یه
 واردیکه دارالسعاده اغاسی مصطفی اغایی کندونک ولی نعمتی
 و سبب دولتی ایکن مصره سورکون و مالین مصادره ایتدرمکله
 حالن ذکر کون ایتدی و عمر خواجه بی دخی نفی عن البلاد ایدوب مکه
 میکر مهیه کتمه سن امر ایتدردی و باقی پاشانک دخی مالین مصادره

(یرینه وزیر اعظم اولدوغی فی سنه ۱۰۲۸)

خلیل پاشا سفره توجه اثناسنده قائم مقامك عدم مساعده سنی
تخص ایش ایدی سعادتلو پادشاه دخی جلوس سلطان
مصطفی خانیده سوء تدبیرك بوقدر خزینه اتلافه سبب اولدی
دیو کندویه شیخ الاسلام اسعد افندی حضرتلرینه کلیت ایله
بمحضور ورنجور ایتدی پس صوفی محمد پاشا قائم مقاملقدن
رفع اولوب سیواس ایالتنه نقل اولندی و داماد محمد پاشای
دیگر یرینه نصب اولندی و شیخ الاسلام اسعد افندی دخی
بوخصوص ایچون مهین اولوب خواجه لری عمر خواجه تصدر
ایلك و سلسله علمایی بوندن صکره انلره ترتیب ایلك فرمان
اولندی بعده خلیل پاشا سوء تدبیر ایدوب بوقدر عسکر اسلامك
انهزامنه باعث اولمشدر دیو عمر خواجه نك القاسی و طمع خافی
بلاسیله و عقد ایتدوکی صلح دخی رضای همایون پادشاهی یه
موافق اولماشدر دیعسیله خلیل پاشا صدارتدن معزول و مومی ایله
محمد پاشا موصول قلندی چون عودنده اسکنداره قریب
کلمش ایدی قوجیلر کتخداسی واروب خاتم صدارتی آلوب
جناب پادشاهی یه تسلیم ایتدی و اول محله کندوسنه شام
ایالتنی توجه بیوردی و لکن قبول ایتبوب شیخ الشیوخ اسکداری
محمود افندی حضرتلرینك اولدن دخی صوفیلرندن اولمغله
خانقاهنه کلوب ایکی خدمتکار یله حجره یه کیردی هر چند شامه
کتمه سیچون اقدام اولندی برعل مائه پیرفانی یم و بوندن صکره
مناسب دیویه دن بری یم دیو عذر ایتدی صکره محمود افندینك
تذکره سی موجبجه حالی اوزره قودیلر والا صکره قپودان
اولوب ماوریه جزیره سن تخریب ایتدوکی و بوقدر غنایم
موفوره ایله رکاب همایونه کلدوکی عنوان تواریخ و سیر

بر مسافهٔ قلیله فالمش و ایرتسی اکا و ازلق تدارکی کورلمش
ایدی قزلباش بد حال واقف احوال اولیجق متعاقبا ایلچیلری
کلدی اما جله اردیلی بوشالتمش خصوصاً شیخ صنی و سائر
مشاهد اوزرندن قلیل و کثیر دوشمه و قتادیلی قالدرمش کتورمش
ایدی محصل بزم طرفزدن دخی ایلچیلریمز واردیلرینه نصوح
پاشا ایتدوی صلح اوزره قرار و یردیلر و طرفیندن تمسکشدیلر
بودن صکره بهر سنه ابکیوز یوک حریر و یوز یوک بعض
تقاریق بی نظیر کوندرمک اوزره عقد مصالحه ایدوب و اول
منزلدن عسکر اسلام عودت ایتدیلر (بعد الصلح شاهک ذخیره
کوندردوی و تمسک ایله ایلچیسسی عودت ایتدرلدوی سنه ۱۰۲۷)
بو محله تأکید صلح و صلاح ایچون ذخیره انواعنک اعلا سندن
عسکر منصور ایچون سکزیوز مهار اشترمادی تحمیل ایدوب
کوندرمش ایدی کلدوی کبی عسکر اسلامه توزیع و تقسیم
اولندی و خاصه وزیر اعظم ایچون طغوز قطار اشتر ماده ایله
مربات و حلویات و میوه فستک انواع سندن و لیون و انارک
غایت بی نظیر و اعلا سندن و دقیق خاص و یرنج و بر نیجه کله
سکر که هر کله بشر اوزر و قیه دن اکثر ایدی بو مقوله هدیه ایله
کآن اظهار دوستی و خلوص ایلدی و یکچیری اغاسنه
و کتخدا سنه و باقی پاشایه و وزیرا عظم کتخدا سنه هر برینه
اوچر کینه بشر قطار اشتر ماده بو مقوله یوکر ایله علی طریق
الهدیه ارسال ایلدی و بوجه بی میرزا محمد حسین نام ایلچیسسی
تسلیم ایدوب و بوجانبدن دخی معین وزیر اعظم دن و سائر
و کلا مهریله مهور صلی مشعر نامه ایله عودت ایتدیرلدی
(صوفی محمد پاشا قائم مقام قدن رفع اولنوب)
(داماد محمد پاشا قائم مقام اولدوغی و بعده خلیل پاشا)

و کلاسنک سوزی بویه میدر وحق کویلك وحقه راضی اولمق
 بومیدر محصل اولقدرالدى و یردی و طعن و تشنیع ایتمدی طوردی
 کآن صورت ظاهرده صلحی برکشدرمک اما معناده بزی
 تکذیب ایدوب حجابده قومق و غرالنق ایدی برایکی ساعت
 کسنه یه اولک و یرمدی و بکارمزچندان جوابه قادر اولمدی
 عاقبت تنفس ایدوب یوتقونورکن وزیر دلاور پاشا فرصت
 بولوب مصاحبتی طرف آخره سوق ایچون آقاسم بك بودیارك
 روزکاری هر زمان بویه شدیدمیدر بومملکتك نه عجب قوی
 روزکاری اولورمش دیدی کندوسی جواب و یرمک صددنده
 ایکن باقی پاشا مرحوم یوق سلطانم بوشمدی قاسم بکک بورنك
 یلیدر دیو جواب و یررهمان ملعون قزلباش بی اختیار اولوب
 الهی باقی پاشا حق سکا بلا و یرمسون مرتضی علیك قلیچنه
 اوغره هر زمان شیطنتی قومز سن بزی خلقك لساننه دوشور
 منیجه اولمزسن دیوب وزیر اعظم و سائر موجود اولان بکار
 و آتاق اوزره طوران اغوات و خدمتکار قهقهه ایله کولشوب
 هربری برطرفه چکلدی اول سبب ایله برون قاسمك دخی صفالغی
 کسلدی حتی بواطیفه شاه عباسه منعکس اولوب و هر زمان
 برون قاسمه اولشور و بوکلایمی اعاده ایدر طوررمش صکره
 بواطیفه سببیه باقی پاشا مرحومه اوچ قطار قطاریله
 معا انواع سکرین حلویات و اشربه و مربعات و ذخایر مقوله
 سنك خاصندن و تفاریقك اعلاسندن کوندرمش ایدی
 (سراوه نام صحرایه دکین عسکر اسلامك واردوغی و صلح)
 (منعقد اولدوغی) و بالجله اول منزلدن عزیمت اولنوب صحرای
 سراوه که بر معمور آبادن و ذخیره سی فراوان وادی بی پایان
 ایمش اول محله کلتوب نصب خیام اولندی و اندن اردیله

سرداره قزلباشی بصلالم دینلر بوکره قزلباش بزی باسمدین
جان خلاص ایده لم دیو اقدام ایتکه باشلدیلر الابق باشا
مرحوم شویله بوندن عودت ایده سن وعدو شیرکیر اولوب
پیش و پسودن بزه اولاشور کاه آخر لغمز کاه عسکر مزه طولاشور
هر نه حال ایسه ینه تدبیر دشمنه زبونلق کوسترمک وغیرت
ایدوب ینه اوزرینه کتمکدر دیدی بوکره بو تدبیر ینه راضی اولدیلر
واول منزلدن ینه کوچ یراغن کوردیلر واردیله طوغرو
یورودیلر قزلباشک برقاچ دفعه ایلیچیلری کلش کتمش ایدی
تکرار ینه ایلیچیلری کلدی و بز صلح ایده لم دید کجه سز جنکه کلور سز
دیو طعن ایله غراندیلر (ومن بدایع المحاضرات) باقی باشا
مرحوم کندوسی نقل ایدر که یو ایلیچیلردن یری برون قاسم
دید کلری قزلباش قلاش ایدی اولدن دخی انف فوق الحد کیر
ایدی بوکره عسکر اسلامه اصابت ایدن مصیبت سببیه
اولقدر بورنی بیومش فلک اثیره اولنش ایدی سردار چادر نده
وزرادن کیم وار ایسه وجهه بکیر بکیر و سائر اعیان عسکر مجتمع
ایکن کلدی اما بر محمله کلدیکه بر غایت بارد و شدید روزگار
اسردی شویله چادرلرک اکثرین پاره لدی یقادی و هر کسک
دروته بر طاع درد یقادی و اولقدر توز و غبار ایدی که خلقک
یوزین کوزین افکار ایدوب خلق یری برین کورمکدن قالدی
و چادرلرده اوتورد و کزیرده اوزریمزه ایکی اوچ پارمق توز یاغمش
ایدی بو محمله یورن قاسم کلدی عسکر اسلامک انهنزانی
صفا سندن بیقلرین بالته کسمزدی ونه وجهه غرانجکین
بیلیمزدی و طعن و تشنیع یوزندن بزم ایله صلح ایدر سز دونر
اوزریمزه عسکر کوندزرسن شمدن صکره سزک قنغی سوزیکزه
اعتماد ایده زونه طریقّه سالک اولور کیده روز پادشاه کزک

و عسکری حاضر و آماده اولوب یقلى وزیر حسن پاشا سردار
و سائرلى فرمان بردار اولوب روانه اولنديلر و غایت ابرام
و اقدام ایله یوری ذیلر بر پرده یم کسدر مکدن غیرى توقف و آرام
ایتدیلر سکر کونلک مسافه ایکن ایکی بچق کونده یتدیلر مکر
قار جیغای مقدم خبرالمش و جله قزلباشی اتلندیروب بوتیه نک
اردنله پوستویه کیرمش چون عسکر اسلام صباح وقتده
کورندیلر قزلباش عسکری بی مهابا حوحو دیوب اوزرلینه
اوردیلر بوقدر ایلغار چکمش آت و طوارک طفاقی طاق اولمش
واوینخو سترلقدن و یورغونلقدن عسکر بی تاب و توان قالمش
ایکن یتیه غیرت و خیت ایدوب مقابل اولدیلر و ایکی اوچ
ساعت نجومی جسنک و اوغراش ایتدیلر اما آنرده طاقت
اولمغله و جنگده آنرده جتنش و حرکت لازمندن اولمغله
بالضروری قزلباش غلبه ایتدی و آت و طوار زبون اولمغله
قاچوب خلاصه دخی مجال اولدی الا اول محله سردار اولان
حسن پاشا و روم ایلی بکر بکسی ارسلان پاشا و دیار بکر بکر بکسی
عقیقه خاتونک زوجی مصطفی پاشا شهید و واصل خلد سعید
اولدیلر و الحاج محمد پاشا و رشوانلی مصطفی پاشا اسیر و دخی
مجهول بکر بکلیر و بکر بکی معزول کی منصوب و بوقدر
چور باجیلر و بلوک خلقک مشاهیر زندن کیدن حد تعذرندن
افزون ایدی هله خان و قتیله جان آتوب خلاص بولدی
و بالجملة برید ناملق اولدیکه اولمش دسکل ایدی بلکه
بو محاربه دن بوقدر کبار بریردن کتدوکی یوق ایدی
(بعد المحاربه سردارک عزیمتی ذکرته در)

چون فلک غدار بویوزدن عرض دیدار ایتدی هر کس
برساعت مقدم سلامت یقاسنه ایرشک تدبیرنده اولدی

واون اون بش يك صلت و سبكار عسكرايلغار ايندرلسه
 خصوصاً تاتار خان بوقدر عسكرايله چاپقون طريقله
 وارسه بفضل الله تعالى اشتباه بوقدر كه جله عسكرايله قزلباش
 تارومار وارد بيلي دخی غارت ايله خاكسار ايدرلرايدی بو خصوصي
 بروجله تعبیر و تفهیم ايندرديكه سرداری واکر هوا سنه
 تابع اولان براق بی خوش و بی عاری بو طمع خامه دوشوردی
 هر چند باقي پاشا مرحوم كه باش دفتر دارلق ايله اردوی
 همایون دفتر داری ایدی بر مجرب امور و عقل سلیمه مالک آدم
 اولغله بوتدیره رضا و یرمدی و بور خطای فاحشدر دیدی زیرا
 تبریز ايله اردبیل سکر منزلدن قلیل دکلدیر سکر منزل یرده آن
 و طوار اگر انسان ایلغاردن بی تاب و توان اولور دینج عسکر
 اوزرینه یورغون و طورغون عسکر نیجه وارر وانلرک غافل
 اید کلری نه دن معلوم دیو چوق منع ایلدی و کندو کی بعض
 امور دیده کسنلر بوتدیری ترجیح ایلدیلر لکن سردار کتخدا سی
 و ابازه پاشا دید کلری ناسـ باسی که اول حینده ایالت حلبک
 امیرالامراسی ایدی حکیم عثمان غافلک سوزینه اویدیلر و بودفعه
 قزلباشک کان اقتدارین باصمق براویه باصمق قدر دکلدیر دیدیلر
 محصل اول کیجه جله اغیان مشاوره به جمع اولدیلر تاتار خانی
 دخی مشاعل ايله سردار چادرینه کتوردیلر حکمت خدا اولاجق
 واریمش اکثر عسکر دخی بر طمع جامه دوشدی کی ات کی
 استرالمق استریانمده بولنسون دیو هر کس مالک اولدوغی
 التون قویننه قویدی واثواب و امتعه طولدرمق ایچون بوش
 غرارلر ایدردی کی دخی اورته سیسانه سته بندی و آندن ایندی
 و بالجه خان شجاعت شعار عوما تاتار ايله روم ایلی بکلر بکیسی
 روم ایلی عسکر یله واته یقسانک جله نام دار بکلر بکلری

ومشار اليه مصطفى اغايه يكيچرى آغالغين احواله و برمدتدن صكره
ديار بكر بكر بكيككن توجه و تقليد اينديلر

(تاتار خانك در يادن عبورى و ممالك)

(قرلباشه آقين و پردوكى فى سنه ۱۰۲۷)

بوندن مقدم تاتار خان عسكر تاتاركران ايله سفر قزلباشه
مأمور اولدوغى سبق ايتشدن چون در ياه سفر و عبور و عسكر
وقتى ايرشدى اوتوز بيك قدر تاتار عدوشكار ايله طرازونه
كچوب و جانب سرداره عبور ايتدو كي اعلام و اول سمت و ايرىحق
عسكر تاتاره مضايقه تام كلور الابرياش ممالك قزلباش ديارينه
آقين ايتكه اذن سردار دن طالب اولدى جانب سردار دن
همان ار اولوب باش يارسون ديو هزارا ستمالتر و ىردى اول حينده
خان دخی عسكر تاتار ايله چوله ايله كنجه و منجوان و اول ستملرده
اولان قرا و بلدان تخرينته روان اولوب قهر عدويه سعى
بيكران ايلدى و اوتوز بيك قدر اسير و اكا كوره دواب
كثيره و بچدا متعه لانه نظيره اخراج ايدوب غنايم موفوره ايله
سردار هنوز چوليک صحراسنده ايكن كلوب ملاقى اولدى
فوق الحد مرعى و محمى اولوب جمله مرادات التماساتنه مساعدده
اولدى

(ديار بكر دن عسكر اسلام عجمه روان اولدوغى)

(وارديله و ران عسكرك انهرامى فى سنه ۱۰۲۷)

چون وقت سفر ايرشدى سردار عسكر اسلام ايله متوجه
عدوى لثام اولدى تبريز سمتنه كنجه طرفيندن صلح ايچون
ايلچيلر و اروب كلدى دفتر دار حاكم عثمان كه ايلچيله وارمش و اول
مخلده كلمش ايدى قارجىغاي خان بدكانك عسكر قزلباش ايله
اردليل قزلباشه محافظه اوزره اولدوغين سرداره نقل ايدوب

ایندیلر فی الحال در یادن صونبکی قایغی ایله استانبول صوباشی
 حاجی صوباشی کوند ریلوب یالیرلی حفظ و حراست و مر بوزک
 اخذینه همت اولمغه تنبیه ایندر دیلر وزیر دیلر اسکندر پاشا
 مرحومی قره دن ایلغار ایله تعقیب ایچون کوند ر دیلر پره وادی
 نام قصبه یه وارنجه مکر محمد کرای وقت عصر ده کلمش و بر صحراده
 آنلرین بر مقدار دکندر مک ایچون بر درخت سایه سنه التجا
 ایتمش ایمش قصبه خلق و بعض قرار بابی یعنی عسکریدن
 بر مقدار آدم واروب اخذینه مباشرت ایشد کلرنده جنکه آغاز
 و بر یکچیری دخی نشاء تیر ایدوب قتل ایتمش صکره مقاومت
 ایده میه جنکه واقف اولیبق جنکدن فارغ اولوب پره وادی
 اهالیسی ایله وقت عصر ده قصبه یه داخل اولمشلر ایرتسی تعجید
 وقتنده اسکندر پاشا دخی ایریشوب کلور و اندن همعنان
 و هر کاب اولوب آستانه پادشاهی یه کتوردی و جانب قائم مقام
 سلطنتدن اسکندر پاشایه تحسین فراوان و ایکی ثوب خلعت
 مورث البیعت و اون نفر آدمیسنه دخی تخلیعات فاخره و نعل بها
 دیو بر یوک افچه احسان و خان زاده یه اسائی تعزیر و کوشمال
 فراوان اولوب ینه یدی قله یه کوند رلدی

(انعام عام جلوس همایون اخراج اولندی)

(و جانب سردار عالیقداره کوند رلدوکی)

چون جلوس امری انعام بولدی انعامی دخی اخراج اولوب
 توزیع و تقسیم ایدوب هنوز سفرد و اولان عسکرک یکچیری
 و بلوک خلقنک و سایر اهل سفرک سلطان مصطفی جلوسی
 دخی کوند رلماش ایدی ایکی جلوس انعامی بریره وضع اولوب
 وفات ایدن شیخ الاسلام چلبی منلا عمر حوتمک دامادی قیوجی
 باشی مصطفی اغا ایله جانب سردار ذی وقاره ارسال اولندی

اولنورسه و برتدارك كورلرسه خزینه عامرینی اتلاف ایدر
صكره تدارك اولندوغی تقدیرجه قضاء مافات اولز کیدر دیو
اكر شيخ الاسلام حضرتلرینه واکر قائمقام و سائرار باب احتشامه
خبرلر کوند ر مكله علوفه چیققی نامیله اجتماع عسکر فرمان
اولندی و شیخ الاسلام و سائر علماء اعلام دخی دیوان
همایونه مجتمع اولدی و یوعصرده اتمکچی زاده وفات ایدوب
مخلفاتی میری ایچون ضبط اولندی.

(جلوس سلطان عثمان خان شهید ابن سلطان)

(احد خان فی غره ربیع الاول سنه ۱۰۲۷)

چون یوم مزبورده اعیان و عساکر و اکابر اجتماعی وقوع بولدی
دارالسعاده ائغاسی مصطفی اغا سلطان مصطفی اولدوغی
خاتهنك قیوسن اوزرینه بند ایدوب دخی سلطان احد
مر حومك ائبر اولادی اولان سلطان عثمان خانی باب آخردن
اخراج و تخت سعادت بخت پادشاهی یه اجلاس ایتدکن صكره
معتاد اوزره بیعت ناس ایتدردی بونلر دخی معتاد قدیم اوزره
برکوندن صكره جله اعیان و ارکان و عموما اهل دیوان ایله
زیارت حضرت ایوب الانصاری علیه رحمة الباری ایدوب
قلیح قوشتدیلر و اندن قبور اجداد عظاملرین زیارت ایتدیلر

(یدی قله ده محبوس اولان خان زاده محمد کرای)

(خاتك فرار ایتدوکی و اخذ اولندوغی فی سنه منه)

پادشاه عالیجاه زیارت حضرت ایوب انصاری رضی الله تعالی
عنه ایچون متوجه اولدقده یدی قله ده محبوس اولان خان زاده
محمد کرای سلطان فرصت بولوب دخی برقاج تاتار ایله قله دن
فرار ایتدوکی خبرین قائمقام صدارت اولان محمد پاشایه ابلاغ

ذا تا و زمانا تخت سلطنت بحسب الوراثة بوتله اولق
مقتضای وقت و زمان در اولدیغی تقدیرجه جله خلق
سهام طعن و تشنیعنه نشان اولق لازم کلور بلکه زمان
حیسینک طول مدتی عقلنک باعث خفتی اولشدر و خلق ایله مختلط
اولدیغندن وادی آخره دوشمشدر امیددر که بر مدت اختلاط
و ابساط سیبیله عقلی اعاده ورشد و سداده کله دیو بالضروری
مسند نشین سلطنت ایتدیلر و سلطان احمد مرحومک نعش رحمت
نقشی یوم جلوسده چیقاروب نمازین ادا ایتد کد نصرکه جامع
جدید قریبده دفن ایتدیلر و برقاج کوند نصرکه پادشاه جدیدی
جمله ارکان و اعیان اوکنه دوشوب حضرت ایوب رضی الله
تعالی عنه زیارتنه کتوروب معتاد عثمانیان اوزره قیلیم قوشاندیلر
واجداد عظاملری تربه شریفلرین زیارت ایتدیلر و صدقات
موفوره ایله فقراء بلدی غنای ابده ایرشدر دیلر و اول هفته ده
معتاد اوزره اولان انعام خزینه عامره دن اخراج اولندی لکن
هم اول کونده کی زیارت پدر اجداد بهشتی معادلی واقع
اولمش ایدی خلق حرکاتن پسند ایتوب خفت عقلنه استدلال
ایتمشلر ایدی وینه هر کون سکون بولوب متصل حرکندن خالی
اولدی کاهی قایق ایله دریا سیرین ایدردی کاهی اسب رهواره
سیوار اولوب بر طرفه باشین صالوب کیدردی و همان کاروباری
ایکی جبین آلتون واقچه ایله طولدوروب کاهی دریاده طیور
وماهی یه کاهی یوللرده بولنان تباهی یه دوکر و صاچردی
ووزرا عرضه کیردکده اوضاع غریبه ایدردی کنک دولبندین
فاقر باشین اچردی و بالجمله احوالنه کبار دکل اصناف صغار
دخی واقف اولدیلر اوچ آیدی کون احوال عالم بو وجهله
دکر کون ایدی مصطفی اغا خود بر زمان دخی بو بایده اهمال

وفلان فصل و باید ه شوقدر ورقه ده غالباً عینله مصر جدر
بولنور و تأکید اول کتابک مطولی و مختصری و ارمختصرنده
یوقدر یوقلیان مطولنده یوقلسون صکره یولمندی یاز ایش
دیسونلردیو تحقیق ایدردی

(الشیخ مصلح الدین افندی النقشبندی)

جراح پاشاده واعظایکن غایت مجود اهل قران وحافظ وحوش
الحان اولغین امام پاد شاه عصر و آوان اولش ایدی و اناطولی
پایه سندن دخی تقاعدک واحسان اولنش ایدی غایت
مفسر و محدث خصوصاً متشی بلیغ اولغله پادشاهک مناقب
جليله سی نشرینه مأمور قلنش ایدی

(جلوس حضرت سلطان مصطفى خان ابن سلطان)

(محمد خان فی ۲۳ ذی القعدة سنه ۱۰۲۶)

چون ارادت حی لایزل ایله سلطان احمد خان ترك سلطنت
صوری ایتدی کندوش شهرزاده لری هنوز صغیر و برادر جان
رابری سلطان مصطفى خان کیر اولغله ویکتلاک چاغنه
کلمکله روز مز بورده تخت همایونه اجلاس و جمله وزیرا
وامر او مشایخ و علما و سائر ناس وجه لایق ایله امر بیعت استیناس
ایلدیلر لکن اول عصرده دارالسعادة اغاسی مصطفى اناکه
زمان دوات احمد حانیده کلیت ایله امور سلطنت کدو رایینه
مفوض ایدی بودفعه دخی حق کویلقده تقصیر ایتیب
سلطان مصطفى خانک عقلمده خفت وور آینده و امورنده قادر
اصابت اولدوغین شیخ الاسلام اسعد افندییه و قائم مقام
صدارت بولنان صوفی محمد پاشایه القوا و اذعان ایتدردی فاما
بویله بر شاب کیر شهرزاده طور رکن بر شهرزاده صغیری اجلاس
لسان خلقدن قاجیلور و دخی نیجه محذور اجتماعی ویریلوردی

ایدرلایدی انه اصلا برورق المیوب تفاسیر متعدد هک متن
شریفین قرأت ایدراندن تفسیر و تحقیقه مباشرت ایدرایدی
مرحوم افند من ایله استرغون سفرنده بیله ایدی چوق کرامت
وولایتنه مطلع اولمشز بو محله ایرادی باعث تطویل اولمغین
وریاه حمل احتمالی ویرلمکین ترکی اولی کورلدی

(الشیخ الکبیر المشتهر بواعظ امیر الاشمنی)

علم و تفسیر و وعظ و تکریمه بی نظیرایدی سلیمانیه جامع
شریفه استماع و عظنه خالق کثیر کلورایدی خصوصاً خلقک
بعض مسائل مشکله فتنه کرسی سینه وضع ایندکاری تذکره
بیحد اولورایدی وهر برینه بوجهله بدیهی جواب ویرایدی که
استماع ایدنلر حیرته قالورایدی فرضاً شهر اوغلانی قهوه رده
مکثایدوب تذکره اوغنه باشلیدی دیو یوقلارلر اندنصرکه
کلورلایدی و وعظنده غایت چری وارباب دولته دو قنوب
طعن و تشنیع دن بری اولماغله برایکی دفعه وطن اصلایسنه
نفی اولمش ایدی صکره دعوت ایله کتور بلوب فوق الحد توقیر
اولمش ایدی و بالجمه بقیه سلف بر عزیزایدی و چوق مشایخ
کرامه و اولیاء عظامه ملاقی اولمش مستجاب الدعوه بریر
وقورایدی

(الشیخ ابراهیم افندی الشهیر بجراح پاشا شیخی)

شیخ امیر مصالف الذکرک خلیفه سی ایدی بر عاشق مشرب
و کشاده مذهب عشق و ذوق غالب عزیزایدی نیجه کره اثناء
و عظنده کندوی ییتورمک و اول اثناء کورسیدن دوشمک
واقع اولمشدر و قوه حافظه سی کند ویه بر عطیه الهیه ایدی
بر مجلسده مسائل مشکله دن فرضایور مسئله سؤال اولنسه
جوابن ویردکد نصکره ایشته بو منوال اوزره فلان کتابده

مخاوقدر دیرایدی بو عبد فقیری بردفقد مجلس تذکیرده حمدیه
کتابندن بکاودردایله الله ردیفنده برنظم شریف قرائت
ایتدو کین استماع ایتدم الله بلور که نیجه قلب قاسک باعث انابتی
ونیجه عاصینک صوفیاری حلقه سنه سبب اضافتی اولدی
سعادتلو وزیرلانظیر و مشیر ارسطو تدبیر عزتلو موسی پاشا
حضرت تزلدن مسموعدر مرحوم بودار فسادن سرای بقایه
ازتحال ایلد کده جامع جدید ده اولان وعظیه سن و سائر
جهات معینه سن مخدومی چلبی افندی به تلخیص ایچون صدراعظم
سابق محمد پاشایه القا ورجا ایتدک سوزمه مساعدده یوردیلر
لکن سعادتلو پادشاه هنوز سن شب باده در دیو ویرمدی
و بر سجاد نشین صاحب ارشاد و مالک رشد و سداد شیخ
بولک دیو فرمان ایتدیلر بر نیجه ایام مرور ایلدی قطعاً بر کینه
نه طالب اولدی و نه ظهور ایدی برمدن صکره سلحدار
مصطفی پاشا که سعادتلو پادشاه مغفورک ندیم خاصی و اخص
الخواصی ایدی بر کیجه عالم مثالده حضرت شیخی کور و کندوله
دیر که بزم یرومن لیچون خالی قورسوز بزم او غلزدن یک آدم
بورلومسکز لیچون ویرمز سزاول ائنده شیخ الاسلام مقتدای
خواص و عوام فضیلتلو کراملو یحیی افندی حضرت تلی دخی
مرحوم عزیزی کورر و او غله و یرک دیو مبارک اللریته بر کاغذ
ویرر چون بو واقعه سعادتلو پادشاهه منعکس اولدی
در حال خط شریف ایه ویردیلر آلان مخدوم سجاد نشین
مرحوم

(الشیخ عمر افندی الشهیر بترجان شیخی)

جامع کبریا صوفیه ده وعظ و تذکیره مأمور ایکن رحمت عالمیه
انتقال ایتشد رکبار العلماء سلطان المفسرین دیو تعریف و توصیف

علماء و فضیلت اولوب مفتی بیره تصدرایت دردی بنه عصر شر یفلرنده
متوفی اولدی رحمة الله تعالى علیه (المولی قاف زاده افندی)
روم ایلی قاضی عسکری ایدی (المولی یحیی افندی) قاف زاده
افندی پرینه روم ایلی قاضی عسکری اولدی (داماد محمد افندی)
بونلردخی روم ایلی قاضی عسکری اولوب متقاعد اولمشلردر (المولی
کمال افندی) روم ایلی قاضی عسکری ایدیلر (المولی کتخدا مصطفی
افندی) بونلردخی روم ایلی قاضی عسکری ایدی (المولی بوستان
زاده محمد افندی) اناطولی قاضی عسکری ایکن متقاعد ایدی
(المولی اخی زاده حسین افندی) اناطولیدن متقاعد ایدیلر (المولی
محمد افندی غنی زاده) بونلردخی اناطولیدن معزول و سائر علما
و فضلا حد تعداد و تصریح بدن زیاده اولغله بومقدار ایله
تیرکا اکثفا اولندی (ومن المشایخ العظام) فی زمان دولته
(الشیخ محمود افندی رحمة الله تعالى علیه الاسکداری) بونلرک
مناقب جلیله سی بو حقیق قلمی کنجایش ندن بیرون در عصر نده
قطب زمان ایدوکنده اشتباه اولمز ایدی هر دیارده خلفاسی
و کندولرک خلقدن انزواسی و احیانا وعظ و تذکیر ایله اغنیا
و فقرایه ابراث ایدن صفاسی وصفه کلنز بر نیجه دفعنه مجلس
شر یفلرینه داخل اولدیمز و تقییل مبارک لرینه واصل اولدیمز
شرف بو حقیره کافیدر

(الشیخ السیواسی عبدالمجید رحمة الله تعالى علیه)

علوم ظاهر و باطنده بی نظیر و انفاس طیه سنده اولان حالات
و تأثیر حد تعریفدن کثیر ایدی خصوصاً ابتدا وعظ و تذکیرده
فاتحه شریفه فی قرائتی نیجه مرده دلیری احیا و نیجه اهل هوایی
طریق هدایه اهدا ایدر ایدی باقی پاشا مر حوم که اهل دلدن
تعارف و سخن دان کسنه ایدی بو عزیز محض ابونک ایچون

او غلبدن عصر مراد خانیده وزیر ثانی مقامنده خیلی مدت
 جالس ایدی صکره سلطان مراد مرحوم مالی مصادره ایدوب
 عزل ایتیش ایدی جالیا متقاعد در (وزیر صوفی محمد پاشا)
 پادشاه مغفورك اواخر سلطنته دكین قائم مقام ایدی بعض
 احوالی سبق ایتشدر بعضیمی بوندن صکره ایراد اولنور (عصر
 هایونلرنده) اولان مشاهیر علمانك بعضری ذکرنده در
 المولی مصطفی افندی) جلوس همایونده شیخ الاسلام
 بولنیش ایدی صکره عزل اولنوب بعده تکرار صنع الله افندی
 مرحوم ایشیه مفتی اولوب فوت اولمشدر رحمة الله علیه
 (المولی صنع الله افندی) ایکی دفعه شیخ الاسلام اولوب
 غایت پر هیزنکار و اهل تقوی آدم ایدی معزول ایکنی وفات
 ایتدی رحمة الله علیه (المولی شیخ محمد افندی الشهیر
 بچلبی مفتی) خواجه زاده محمد افندی ایکی دفعه مفتی
 اولوب ایکنجی مفتیلکی نصوح پاشا وزارتنه مصادف ایدی
 طابینلرینه وحشت دوشوب نصوح پاشا قتلنه اول باعث اولدی
 دیو خلق غلط ایدرلر نصوح پاشادن صکره اکلنوب عازم
 خلدبرین اولدی رحمة الله علیه مرحوم طاعوندن غایت
 احترام ایدردی حتی بر جاریه سنك میثین متوفیه اولدوغی
 خانهك قبوسندن چیقارمیوب دیوارك برین خرق ایدوب
 چیقارتمش دیولر و میت کیردوکی یه هر کن کیرمزدی دیو
 زقل ایدرلر عاقبت وفاتی طاعوندن اولدی (المولی اسعد افندی)
 مرحومك كوچك قزمانشی ایدی مرحوم وفات ایتد کسده
 حج شریفدن کلمك اوزره اولمغله فتوای شریفه توجیهی
 راحر شریفی مقابله سننه ارسال ایتدیلر (المولی معلم السلطان
 مصطفی افندی) عصر همایونلرنده مستشار دولت و مربی

و بی سبب و بی گناه قتل ایتدردیلر تنه کم محله ده سبق ایتشدرد
 (الوزیر اعظم داماد محمد پاشا) ایکی دفعه وزیر اعظم اولشدر
 صکره حلب ایالتنه سورملکله قهرندن حلب الشهباده وفات
 ایتشدرد (الوزیر خلیل پاشا) ایکی دفعه وزیر اعظم اولوب عجم
 سفیرکینه سردار اولمشدر تفصیلی بوند نص کرم ایراد
 اولنه جقدر ان شاء الله تعالی (صدر اعظملیق) مقامنه واصل
 اولیان وزرا ذکر کنده در (الوزیر خادم حافظ احمد پاشا)
 قائم مقام صدارت اولوب متقاعد ایکن ترک عالم فانی ایتدی
 (الوزیر صارقجی مصطفی پاشا) قائم مقام ایکن قتل اولمشدر
 رحمة الله علیه (وزیر صوفی سنن پاشا) قائم مقام اولوب
 بعده متقاعدا فوت اولدی (وزیر خضر پاشا) بونلر دخی
 قائم مقام اولوب معزول ایکن فوت اولدی (وزیر کورچی خادم
 محمد پاشا) بر قاج دفعه قائم مقام اولوب وعصر سلطان
 مصطفاده وزیر اعظم اولوب عصر مراد خانیده قتل اولمشدر
 (الوزیر اتمکچی زاده احمد پاشا) نیجه مدت وزارت ایله باش دفتر دار
 اولوب صکره قائم مقام اولوب متوفی در (وزیر قورد پاشا)
 جلوس همایونده وزارت مقامنده بولنمش ایدی صکره معزول و وفات
 ایتدی (الوزیر کوزلجه محمود پاشا) بعد الجلوس وزیر اولوب
 صکره معزول وینه قائم مقام اولوب یمشجی و قعدارنده نیجه
 مدت مختی ایدی کوشه انزواده ایکن فوت اولدی
 (وزیر اعظم سابق جغاله زاده سنن پاشا) اگر طابوری
 محاربه سی ایرتسی وزیر اعظم اولوب فرق کوند نصکره
 معزول اولدوغی بعده بونلرک عصر همایونلرنده عجمه سردار
 اولوب انهرامی واول غم ایله متوفی اولدوغی بالاده سبق
 ایتشدرد (وزیر ثانی جغاله زاده محمود پاشا) سنن پاشانک

اولوب و زمانده كفاره اولان آقینلرو چاقونلر و غارت و خسارت
انكروس سفیرلی اولالی جله سنده اولماشدر بو چقای تابع
ایتدرمك و اول سبب ایله صلح و صلاح اولمق جله اكدونك
انار حسته سی در اودت باری متعاق دكل ایتمش عمر عزیز و فا
ایتمدی سعادتلو پادشاه دخی بحمه سردار ایتدی صلحین
باریشغین سلطان سلیمان خان مرحوم عصرنده اولان
صلحدن برنجیه مرتبه زیاده ایتمك یعنی قلعه دار الملق و غنچه بی
خرجه كسلك گبی انار حسته سی قالمق مقرر ایدی سنه ۱۰۱۵
صفرینك اون بشجی كونی كه یوم الاربعاء ایدی صوری
سردار لقدن كذار و ارواح شهیدایه سردار و سردفتر اولدی
رحمه الله علیه مرحومه قرابن اولمغله اون بش ییل خدمت
شریف لردن مفارق اولدم یعنی جله احوالنه واقف اولمش ایدم
مرحومك بهادرلغی و دشمن امورنده تدابیر حسته سی
بیاندن مستغنی در احوالی مقدم سبق ایتشدر بو محله بمرمقدار
ایله اكنفا اولمق اول و انسیدر (وزیر اعظم درویش پاشا)
مرقوم بوستانجی باشیلقدن قپودان اندن مرحومك یرینه
وزیر اعظم ذیشان اولدی اما بو قدر فضول و بو مرتبه احق
و كول شمدی یه دكین بو صده و وصول بولماش ایدی
(وزیر اعظم مراد پاشای غازی) بو اول وزیر دلیرد كه ممالك
آل عثمانی اشقیادن تطهیر ایتشدر و بشیوزیل مقدم شیخ اكبر
رحمة الله تعالی علیه حضرتلری قیوجی قوجه دیوایما و اشارت
ایله كتابنه یازمشدر پس بونك احوالندن تفصیل حاصل تحصیل
قیلندندر (وزیر اعظم نصوح پاشا) غایت ذکی و مدبر و صاحب
دولت ایدی ذكاستندن شیخ الاسلام خواجه زاده محمد افندی
و دار السعاده اغاسی امین اولماغله قتلنه تشمیر ساق ایتدیلر

سببی ایلہ اگرچہ عسکر اسلام چوق غنیمت الوب اغدایہ فوق
الحد قہر ایتدیلر ولکن بی دینک اہل اسلام اعانتدن ومعاونتدن
دکل ایدی کندو دولتن قایردو کندن ایدی برقاج دفعہ
لسان ہرزہ فشانندن مسموعم اولمشدر بتم معاونتم اہل
اسلامک دینتہ وکندورینہ محبتدن دکلدرا انجق مسلمانہ ہر
قچمان اہانت قصد ایتمش ایسم عظیم ندامتی وشأمتن کورمش
وضررین دخی چکمشم بومعنی مقرر در کہ کفارک یوزندن بر
فتوحات دخی ظہور ایدرسہ معجزات نبویدر یوخسہ انلردین
دشمنلریدر غایت دوستلق اظہار ایدن دخی مسلمانلرک
منصور اولدایغین استمدکاری مقرر در

(عصر ہمایون سلطان احمد خانیدہ)

اولان وزرای عظام ذکرندہ در) اگرچہ

اکثر احوالری خصوصاً صدرصد ارتہ وصولری محللیہ سبق
ایتمشدر تکرار یازیلورسہ بی ہودہ تکثیر سوادہ باعث اولور
انجق اسم اسامیلری بومحلہ املا اولتلق مناسب کورلدی
(الوزیر قاسم پاشا) جلوس ہمایوندہ قائم مقام بولنش ایدی
سکرہ نہ وجہلہ قتل اولندوغی سبق ایتمشدر (الوزیر اعظم
مالقوج علی پاشا) پادشاہ مغفورک پدر پذیر کوارلری سلطان
محمد خان مر حوم یشجبی حسن پاشا قتلندہ بونلر مصرہ
متصرف ایکن وزارت عظمای توجیہ یسورمشدر ایدی صکرہ
جلوس ہمایوندہ سلطان احمد خان مر حوم دخی ابقا بیوردیلر
وسر دارلق ایلہ انکروسہ تعین ایتدیلر بلغرادہ داخل اولدققدہ
صاحب قراش ایدی درت بش کوند نصکرہ عازم دارالقرار
اولدی رحۃ اللہ علیہ (الوزیر اعظم محمد پاشا) صفولوبک یعنی
شاہین اوغلی دینلا سلسلہ جلیلہ دندر وزیر اعظم محمد پاشای
طویلک عی زادہ سی ایدی استرغون کبی قلعہ فتحندہ موفق

اندنصکره بچک اوست یاننه یکدیبلر واول دیارلری دخی خراب
ویاب ایندیبلر وینه سنه ۱۰۳۱ تاریخنده مره وزیر اعظم
ایکن سرخوش ابراهیم پاشایه بوسنه بی ووروب تبلی امدادینه
کوندردی صوفی محمد پاشا مر حوم بدونده ایدی حتی بیج الجیسی
یاننده اوطوررکن بدون جسرندن عسکر عبورین کوروب بونلر
کیدرلر دیو سؤال ایتدکده محمد پاشا مر حوم یوقلیه کیدرلر
فئده ایدو کین نقل ایدرلر اندن واروب بدون مملکت غارت
وخسارت ایدرلر وساقولم نام محله وارد قلزنده نجه تک طابوری
کلوب و ساقونجه نام محله قونمش ایکن تبلی طویلر قوروب
طابوری مقهورین طوب ایله دو کر عاقبت طبور اول محلدن قلقوب
کیمی قلعه یه تحصن کیمی اطرافه قونوشلر تبلیک بو اوچ سفرنده
اولقدر اسیر واولقدر غنیمت کثیره اخذ ایلدی که حد وحصری
یوغیدی صکره مر ترضی پاشا زماننده ینه مجار عسکر یله کلوب
فیلکک اوست یاننده معدنلره واروب مبالغه مال الدی مر ترضی
پاشایه انجق زحمتی قالدی واول حینده مر ترضی پاشا نویرادی
محاصره ایتدی و بی هسوده زحمت چکدی اندن جون دیره کل
پلنغه سی الله قونزلر نجه طابوری اوزینه کلوب وایکی طرفه
بر شاشقینلق دوشر کافر کندویه بونلر کندویه قچر وانه
جمله عربلری و آغزلغی و چادرلری براغورلر مر ترضی پاشا تک
تدار کسرلکی و شوملغی عسکر اسلامه شویله بریدناملق ایرشردی
واندن تبلیک القاسیله دردمنداکره بکلر یکجسی احد پاشایی
وبدونلو نصرالدین زاده بی بلا سبب و بی کناه قتل ایلدی و آلاجه
حصار زعماسندن و بدونک ارباب تیمارندن بر قاج بی کناهی
قتل ایلدی و بدناملق ایله عسکر اسلامی بدونه چیقاردی اما
تبلین سلامتله و مال فراوان ایله اردله روان اولدی تبلین

اسکندر پاشا ینہ تبلیں غابور القاسیله و مشاوره سیله اردلک اعتماد
ایتدکری برقاج حیدود ویوده لرینه هزار وعده لر واستمالتر
وپردیلر جله اردلک دخی کبار وصغاری مزبوردن جائه یتشتر
ویزار اولشتر ایدی چون اسکندر پاشا عسکر اسلام ایله
عودت ایتدیلر دلی قرال دخی وراتدن چیقوب تبلیں اوزرینه
وارمق ایچون تدارک کورمک هوس ایتدی حیدود ویوده لر
برکچوده برایکی تفنکچی قومشتر اول محمله تفنک ایله اوروب
قل ایتدیلر پس تبلیں بلامانع و منازع قرالغه متصرف اولدی
وبوخبری اسکندر پاشا هنوز تیمور قپوده ایکن کندویه
تبشیر ایتدیلر وچون تبلیں اردل مملکتنده مستقل اولدی اردله
تابع اولان خوست وقووار وسقار وطوقای وسائر قلاع
وممالکی ینہ اردله ضم والحاق ایلدی سنه ۱۰۲۸

تاریخنده له طابوری جنکینه اسکندر پاشا افکر ماندن کندویه
خبر کوندر مکه بغدادن قلاعدن صوروقنه نام قلعه الله
اون اوج بیک پیاده واون ایکی بیک سواری ایله کلدی واه
ایلیسی کلمکه صلح ایدوب عودت ایتدردی اندن سنه ۱۰۳۰
تاریخنده عسکر عظیم ایله قالقوب اهل اسلام ایله معا پوزون
اوزرینه واردی ومحاصره ایدوب طوپلر ایله دو مکه باشلدی
ویله اولان عسکر اسلام اول اطراف یاقدی ویقدی واوزرینه
نمجه طابوری کلوب عظیم جنک ایتدیلر وکندوسی غالب اولدی
وحلیز کورک نام برسر عسکرین قنیره سرحدینه کوندردی
ویکان اوغلی واول اطرافک جله مجار عسکری کندویه
اطاعت ایدوب طوت وخروات ونمجه قریه لرین غارت وخسارت
ایتدیلر حتی بچک مقابله سنه کلوب اطراف واکنافن یغما
ونالان ایدوب فوق الحد غنایم ایله عسکر اسلام عودت ایتدیلر

تل ایتمش و نیجه سی هزار درد ایله آلدن خلاص اولمش ایدی
 مزبور تبلین دخی یمشجی زمانسده فرار ایدوب بلغرا ده کلمش
 یدی و مزبوری یمشجی یوز یکر می اقچه ایله متفرقه ایتمش
 یدی و اول قیش سمندره ده قشلا دی بته اردله عودت ایتدی
 بکرار بیک یکر می برتاریخنده بته مزبور دن باشی خوفنه دوشوب
 آستانه سعادته فریاده کلدی بو حقیر پرتقصیر مر حوم اسکندر
 پاشا که هنوز حسن پاشا مر حوم کتخداسی ایدی بیج ایلمچسی
 عربی و فارسی تکلم ایدر مشهور و متعارف اولان یقرون ایله
 آستانه سعادته وارمش ایدک نصوح پاشا مر حوم اسکندر
 پاشایه قنیره ایالت توجیه ایتدی اول حینده مزبور تبلینه اسکندر
 پاشا واسطه اولوب نصوح پاشایه بولوشدردی واردله
 اولان دلی قرالک قلع و قعنه متعلق تدار که مباشرت ایتدردی
 حتی عسکر برغیری بهانه ایله جمع اولشق کر کدر دیور آی
 ایتدیلر بو عبد فقیر بدونک بعض محللارین اساسندن تعمیر ایتمکه
 محتاج اولغله زیاده عسکر اجتماعی لازم کلمشدر دیو بر قضا یا
 ایتدم و موجبه احکام شریفه ویرلدی چون مر حوم اسکندر
 پاشا سرم صحراننده عسکر جمع ایتدی و آندن قاقوب طمشواره
 واردی و مکمل عسکر ایله نیور قبودن اردله دخول ایتدی
 آستانه دن دخی نصوح پاشا کلایجی عمر پاشای اول سمتک
 عسکرینه باشبوغ تعیین ایدوب و شاهین کرای و افلاق
 و بغداد بکلرین قوشوب افلاق ایچندن کچوب اردله داخل
 اولدیلر و لکن مزبور دلی قرال وارد قلعه سنه کبروب تحصن
 ایتدی کرجه اسکندر پاشا عسکر اسلام ایله واروب بیلن غابوری
 اردل بلغرادنده قراللق سریرینه کچوردیلر لکن اول ملعونک
 صحتده بو امر کبر حصول پذیر اولوق غایت عسیر ایدی مر حوم

کور مشور مبارک بشهر لری بر مقدار جق پرمیده یعنی
 صولو جق ظاهر اجل خوفي هر آن وجه موجهلرنده آب
 واب می قومش ایدی عاقبت قورقدوغندن خلاص اولمیدی
 اما یادشاه مرحوم دخی بونلرک خون تاحقندن صکره چوق
 معمر اولمیدی وانلر کبی یکتلکی حالتده وجوانلغی چاغنده
 بالضروری ترک سلطنت صوری ابتدی

(شهرزاده سلطان ابراهیم خان) سناجله دن

صغیر اولوب حالیا سلطان مراد مرحومک پرینه تحت همایونه جالس
 اولدیله وکال عدل وانصاف ایله عالمه حیات تازه ویردیله بحمدالله
 تعالی الی الان ایام دولتلرنده بری کناهاک قائمه کیرلمیدی وفقیر
 وغنی دن بر فردک مالی مصادره اولمیدی حق سبحانه و تعالی
 حضر تری وجود شریفلرین آفات دهر دن مصون وجله حاجات
 دنیویه و اخرویه لرینی اجابته مقرون ایدوب ظل ظلیل عنایتلرین
 فرق فقرا و اغنیان دور و رعایا و برابا باشلر دن مهجور ایلمیه بحق
 الحق و نبیه المطلق (بیت)

* نوح عمرین ویرسون * الله م خطادن صفلسون *

* ییقه بنیاد سرای * عالمی طوفان اکر *

(تبلی غابور اردله قرال نصب اولندوغی و انک

سببیه عسکر اسلام غزواتی ذکر نده در)

تبلی غبور اردل امر اسندن واردله و یوده اولانلر
 باطور یلر نسلندن ایدی کـ نـ د و دن مقدم اردله
 قرال نصب اولان باطوری غابور که اردلی قرال دیمکله شهرت
 و یرمش ایدی بر دیوانه مشرب ملعون اولغله اردل بککری نیک
 و غیر نیک عورتلرینه و قرزلرینه طولشور و مال و ماملکرلرین
 غضب ایدوب زیاده تجاوز ایتیمکله مخالفت ایدنلرک نیجه سن

پادشاه مغفورك اسن اولاديدر پدر بدر كوارلری وفانده بونلر
صغیر و عیلمی سلطان مصطفى خان سنا کبیر اولمغه تخت سعادت
تخت عثمانی به جلوس ایدوب ولیکن خفت عقلی سببیه خلع
اولنوب بونلر اجلاس اولندیلر و درت یسل درت آی قدر انجق
متصرف ملک پدری اولوب صکره ظلما شهید و واصل خلد
سعید اولدی رحمة الله علیه

(شهزاده سلطان محمد خان)

بونلر سلطان عثمان حضرتلرینک برادر کهتریدر حوتین
سفرینه عزیمت اناسنده بلا سبب و بی موجب شهید ایدوب
عاقبت خون ناخفی کاندین تدان فحوا سنجه کندوسنه دخی
موجب خسران اولدی رحمة الله تعالی علیه

(شهزاده عالیپشان سلطان مراد خان)

عیلمی سلطان مصطفى خانک خلع نایسنده بونلری اجلاس
ایتدیلر و اوونیدی سنه مقداری سلطنت ایتدیلر صیت و سطوت
قاهرلری قافدن قافه منتشر اولمش ایدی و قزلباش کی
عدوی اهل سنتی مقهور ایتمش ایدی خصوصاً ضبط و ربط
اشقیاً خصوصنده بونلرک ایتدو کین بر پادشاه ذی شان
بوعصره کلنجه ایتدیکنده اشتباه یوقدر

(شهزاده سلطان یایزید خان)

(و شهزاده سلطان سلیمان خان)

سلطان یایزید مر حومک والده سی غیر و سلطان مراد
مر حومدن سنا و ج ای صغیر ایدی کندولری روان قنجه
اهتمام اوزره ایکن قبوجیلر کخدا سی بو ایکی شهزاده بی کناهی
مخوق ایتدر دی شهزاده سلطان سلیمان مر حومی بر مدت
کندولر هم صحبت ایتمش ایدی بعض تبدیل ایله کررکن دفعا تباه

و یروب و بوسنه عسکریں و سرم و سمندره و آلاجه حصار
و مجترین وینه سلسره عسکر یله ابراهیم پاشایی مأمور ایتدی
چون عسکر اسلام ایله واردیلر بغداد شهر لرندن اسنفاس
نام شهر قریبده مذکور دومنه عسکرینه مقابل اولدیلر و بفضل الله
تعالی منهزم ایدوب دومنه بی ایکی اوغلیله اسیر و دامادی اولان
قورسقی عورتی ایله که درمنه نک قیزی ایدی و غایت مسکینی
عورت ایدی بله گرفتار ایتدیلر در حال اسکندر پاشا مر حوم
مذکوره دومنه بی اوغللریله و دامادی اولان قورسقی بی واخذ
اولان قزاق اشقیاسندن کامل بشیوز تفنک انداز کافرک اللرینه
اغاجدن بندلر که کفره لساننده اکاقلیقه دیر لر اوردروب اول
طریقله در دولته ارسال ایلدی بلکه قریب زمان بوقدرالی
بغلو کافر دفعه واحده دیوان همایونه وارمش دکل ایدی اما
قورسقی نک اول بی همتا عورتی تا تارالنه دوشمکله بولنق و تاتار
الندن اتق ممکن اولدی و بغدادی یندرادول بک نام و یوده یه
ویردی و کندوسی کتوروب برینه اجلاس ایدوب بک ایلدی

(ومن المضحکات) صکره قورسقی نک اول محبوبه
عورتی تاتاردن اوتوز بیک غروش بها ایله چیقار و حامله ایمش
حتی ایکی قیز بریدن طوغورر موسی کتخدا که اسکندر پاشا
مر حومک کتخداسی و صکره غاشپاد بک وقعه سننده له کافرینه
اسیر اولمش ایدی و اون ییل کامل اسیر لکده قالمش ایدی له
کفره سی هر زمانده یازق که قادین اوغول لر طوغورمدی باری تاتار
نسلی بهادر یکتلر اولوردی دخی انلرک مقابله سنه طورک یاغیری
عدومی طورردی دیو بری برینه اولشور لر و مایئلرده بوکا
کولشور لر دی دیونقل ایلدی

(در ذکر شهرزاد کان سلطان عثمان خان)

(سلطان احمد مرخومك بوسلطنت صور يذن عازم)

(دارابقا اولدوغی فی ۲۳ ذی القعدة سنه ۱۰۲۶)

چون پادشاهان جهان وكداهای بی سامان قبضه اجلده
يکسایدر سلطان احمد خان مرخوم محبوب عالم وعالمیان وهنوز
سن شریفی یکریمی سنه دن گذران ایکن برمرض هایله مبتلا
واللی کون مقداری اسیر پسترنعا اولوب عاقبت ترك سلطنت
صوری وبوگذر کاهدن ارتحال ضروری ایلدیلر
رحمة الله تعالى علیه

(مرخوم اسکندر پاشا بوسنه بکریکی بغدادنه مستولی)

(اولان قزاق طابورین منهزم ایتدوکی سنه ۱۰۲۷)

سابقا بغداد و یوده سی اولان ارمیه نام کافرك عورتی که دومنه
دیگر دی ولایتله ده املاک وقلاع کثیره صاحبه سی ایدی له
امر اسندن واروس ملاعین بکریک نندن قورسقی نام ملعون مذکوره
عورتک دامادی ایدی پس ولایت بغدادی مر بور ارمیه نک صغیر
اوغلنه خواه ناخواه ضبط ایتدر مک ایچون یالکیز اروس
اشقیاسندن یکریمی یک وسائر کفره له دن بر اولقدر عسکر
قالدیروب وکلوب بغدادی ضبط ایلدی وجانب پادشاهیدن
ویوده نصب اولنان استغان ویوده یی منهزم ایدوب سوردی
چیقاردی تکرار مر قوم استغان ویوده یه ضبط ایتدیر مک
ایچون سلسره سنجاغنه متصرف اولان سرخوش ابراهیم پاشا
یی و بندر و آق کرمان بکریکی واول جانبک تاتار عسکریکی تعیین
ایدوب کوندر دیلر ولیکن اوزرلینه وارد قلند ه کفار مبالغه
ولغله یونلردخی منهزم ماعودت ایتدیلر واول حینده اسکندر پاشا
مرخوم آکره دن منفصل استانه سعادت ملازمتده ایدی پس
قائم مقام کورچی محمد پاشا مرخوم ایدی مومی الیه بوسنه آیالتن

طعام طلب ایدوب صفای خاطر ایله تناولنه مباشرت
ایلرو اما چارچشم ایله یوللر کوزلر مکر درعقب مهر
شریف خلیل پاشایه واصل اولمش و رئیس الکاب دعوتنه
اتمکچی زاده سراینه چاوش کوندرلمش چاوش واریجق طعام
اوزرنده رئیس الکاب یازیچی زاده ییورک سزنی وزیر اعظم
استرذیر اول دخی ایشته وزیر اعظم صفره باشنده اوتور ییور
دیجیه چاوش کورر که بونلر احوال دن هنوز بی خبر مهر شریف
خلیل پاشایه کلدو کین خبر ویرر اول حینده همان اتمکچی زاده
ومنسو باتنک طعام بوغاز لرنده طورر وهر بری مبهور اولوب
الری ویاقلری عملدن قالور طورر پس خلیل پاشا کما یختار ویشاه
سفر مهماننه تقید واهتمام وسعی و اقدام ایلمکه مباشرت ایلدی
ودشت و قیچاق و قیرم خانی و تاتار قومنک فرمان رانی اولان
چاق بک کرای خان دامت معالی بی بوسفر همایونه مأمور ایتدردی
و جانب پادشاهیدن کیسه کیسه التون و آقچه والبسه فاخره دن
بوغچه بوغچه عطای وافر ه ارسال و طرف سرداره ایرشمکده
استعجال ایچون خط همایون سعادت مقرون ایله مبرم و مقدم
آد ملر کوندردی اما اتمکچی زاده یه ومنسو باتنه مهین اولوب اولان
ادملرندن مهتر نام که بعض خدمتلرده تجاوزی حددن ایش
و غالباً وزیر مومی الیهک منسوباتندن برکسنه بی قتل ایش ایدی
دیوان همایونده بوینن اوردردی و اتمکچی زاده نک کندوسندن
دخی بعض حق دعوا ایدناره ورشوت ویردم دینلره جله حقلرین
رد ایتدردی و کندوسی اول بهار ده سفره عازم ایکن قائم مقاملق
اتمکچی زاده یه اولمق کندونک ملحوظی ایکن و تخلف احتمالن
ویرمز ایکن بدون محافظه سنه هنوز متوجه اولان صوفی محمد
پاشایه ویرلدی

ویرمک مراد ایدندی بر قاج ای مقدم کورجی محمد پاشای خادم
 قائم مقام لادن معزول ویرینه اتمکچی زاده احمد پاشا موصول
 قلنس ایدی کندونک ظنی و حسن اعتقادی موجبجه اول
 خدمت علیه کندودن غیریه ویرلمک ایدی پس سعادتلو
 پادشاه عقد مشاوره مقصود ایدینوب سحرده شیخ الاسلام
 و سائر وزرا و اعیان با غنجه خاصه ده جمع اولوق امر ایندیلر
 جله دن مقدم شیخ الاسلام اسعد افندی مرحوم حضور
 همایونه داخل اولیجی محمد پاشانک سردار لادن تغافل
 ویرینه احرک نصبی مقصودی همایونلری اولدوغین تصریح
 بیورلیجی اسعد افندی مرحوم دخی بحسب الطریق قائم مقام
 اتمکچی زاده یه ویرلمزی دیرلر سعادتلو پادشاه دخی انک بعض
 کذبیه واقف اولدم اکا ویرم بیورر اسعد افندی دخی هم
 کذاب در هم ظالمدر دیر یاسزکی مناسب کورر سز بیورلیجی
 خلیل پاشا قولکر قیودانلقده نیجه یوز آقغنی اینسدوکی معلوم
 همایونلریدر غیر یلردن ترجیح بیور یلورسه فرمان پادشاه کدر
 دیو جواب ویرر سعادتلو پادشاه دخی بنم رأیم و مقصودم
 اکا ویرم کدر بیوررلر پس اسعد افندی سلاملیوب کیدر صکره
 اتمکچی زاده کیرر اکا دخی عینیه بوسسؤال بیور یلور خدمت
 بیورک پادشاه او غورینه جان وباشم فدا در دیر سعادتلو
 پادشاه قطعاً جواب ویرمیوب سکوت ایدرلر اول دخی
 بومرتبه دن صکره کندویه ویرله سننده اشتباهی قالمیوب
 طشره چیقار چون خلیل پاشا یولیه کیرر سنی وزیر اعظم
 و سردار ایتدم شمدی خاتم صدارتی کوندرم بیورر اول دخی
 ال ابوب چیقار بوندن سائر وزرانک خبرلری یوغیکن معیت
 ایلر کیدرلر اتمکچی زاده سراینه واردوغی کبی صدارت بشاشتیه

وزیر ثانی و داماد اولان محمد پاشایه وزارت عظمی توجیه
 بیور بلوب و شاه مقدا صلح ایتدوکی عهده وفا یتیموب هر سنه
 یوزر یوک حریر و یوزر یوک آقچه لق بعض امتعه لانظیره
 کوندر مکه متعهد اولمش ایکن بر ایکی سنه مرور ایدوب
 کوندر مکه و بن خراجده می کسسم کرک دیملکه ینه مشار
 الیه سردار سپهسالار تعیین اولندی و واروب ایکی آی مقداری
 زمان قلعه روانی محاصره ایدوب قحی قوت قریبه کلمش
 ایکن شاه کراه حیلله یه سلوک ایدوب صلح ایده لم دیو آدمار
 کوندر مکه برقاج کون بوبهانه ایله عوق اندیروب و قلعه نک
 رخنه پذیر اولان یرلین یاپدورب عاقبت قلعه یه ظفر بولق
 احتمالی قالمایچق بالضروری بونلر صلحه راغب اولدیلر
 ونصوح پاشا ایله منعقد اولان صلحه و یریلجک هدیه
 و حریرک نصفین و یرمک اوزره کا ن تجدید صلح ایتدیلر
 و بومقابله ده اردوی همایونده قلعه فتح اولندوغی تقدیرجه
 الیقونق ایچون کلی ذخیره ادخار اولنش ایدی وجهه خانه
 مقوله سنک انواعندن و نیجه قنطار باروت سیاه و سائر لوازم
 و مهمات که حد و حصردن افزون ایدی جله سن شاهه
 هبه و تملیک ایتدیلر و مراد اوزره مصلحت کوردک دیو کتدیلر
 (خلیل پاشانک وزیر اعظم اولدوغی و قزلباشه)
 (سردار نصب اولدوغی سنه ۱۰۲۶)

چون صدر اعظم محمد پاشانک روان سفرنده عسکر اسلامه
 بی هوده تعب ایله تضییع اوقات ایتدوردکی و شاه محیاک مکرینه
 فریفته اولوب بوقدر ذخیره و باروت و بوقدر جبهه خانه
 و لوازمات و یردوکی معلوم همایون پادشاه غیور اولدی محمد
 پاشایه فوق الحد بحضور اولدی صدارت عظمایی وزیر آخره

ذوق و صفا ایله اوقات همایونلری کذران ایتدکدنصکره
ینه ایام ششماه قریب جانب ادرنهیه عزیمت پیوردیلر و سنه
سابقده کی منوال اوزره اکثر ایام عدالت انجاملری صید
و شکار ایله پکوروب و ینه اول بهار اولیق دار السلطنت
العلیه جانبه میل همایونلری اولوب توجه پیوردیلر
(قزاق عاق سینوب قلعه سن اخراق ایتمکله)

(نصوح پاشانک سبب قتل اولدوغی فی سنه ۱۰۲۳)
سنه مزبورده دخی پادشاه عالمناه محمده قسطنطینییه تختگاهنده
صفا و عبس اوزره ایکن قزاق عاق سینوب قلعه سن اخراق
ایدوب مبالغه نسا و صبیان اسیر و فقرا و اغنیان بی نهاییه
آدم دستگیر ایدوب دخی بر نیجه کسنه بی شهید و واصل خلد
سعید ایتدکلری شیوع بولوب فریاده کلنلر دخی بر برین
تعقیب ایدرک کلوب فریاد و فغانلر چرخ برینه چیقوب سعادتلو
پادشاه نصوح پاشادن استفسار ایتدکده نوعا کتم ایتمکله
شیخ الاسلامدن استخبار پیوریجق واقع ایدو کین اخبار
ایدلر پس نصوح پاشانک کذب ظاهر اولغله بوستانجی
پاشی برقاج جلاد ایله واروب سراینده بلکه سلطان ایله بر محله
ایکن سلطانی قالدروب دخی اولدوغی او طه نک بجره سنه
وضع ایدلر و کندونک اشین بتوررلر و سلطان سلیمان خان
مرحومک مقبول و مرغوبی اولان وزیر اعظم مقتول ابراهیم
پاشا مرقدی قربنده دفن اولتق جانب پاشاهیدن فرمان
اولغله اول محله دفن ایتدیلر رجته الله تعالی علیه و کان
ذلك فی ۱۳ سنه ۱۰۲۳ یوم الجمعة رمضان

(وزیر ثانی محمد پاشا وزیر اعظم اولدوغی و قلعه)
(روانی محاصره ایدوب بی قح عودت ایتدوکی سنه ۱۰۲۴)

متضاعف اولدی واما اول عقیقه بی همتاک هنوز سنی اون اوج
سنه یه بالغ اولماش ایدی

(سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرینک)

(ادرنه یه عزیمتلی ذکرنده در)

بوند نصکره سعادتلو پادشاه معدلت نهاد اجداد عظام بهشتی
مقادرینه دار الجهاد اولان ادرنه تختگاهین تشریفه میل
ایدوب سنه مز بورده شوال المکرک طقوز نجی کونی که
تشرین ثانیکن اون اوجی ایدی عزیمت بیوردیلر و قدوم سعادت
لر و ملریله اول مقام دارالسلامی رشک فردوس برین ایتدیلر
و بو حینده اتمکچی زاده دن بعض شاکیلر ظهور ایدوب سعادتلو
پادشاهه اثناء طریقه شکوا ایتمکله دفتر دار لقطن عزل ایدوب
قرمان آیالتن ویردیلر صکره ککندونک وزیر اعظم جنابنه
مر اجعتی سببیه حلبه نقل اولندی اما السان خلقده شاکیلردخی
وزیر اعظمک اغوا و القاسیله ایدوکی شیوع بولدی و اول قیش
سعادتلو پادشاه کمال سرور و صفا ایله ادرنه ده عیش ایدوب
اکثر آیامده صید و شکاردن خالی اولمادی حتی اوج کونلک یولدن
و نیجه صحاری و بادیه دن شکار سورلکه بر مکان معینه حددن
افزون و حوشک انواعی مجتمع اولوب باعث مسرت پادشاه
عالمپناه و سبب عبرت ار باب انبیا واقع اولدی و اول بهار
اولیجقینه دارالسلطانه المحمیه قسطنطنیه یه مر اجعت
بیوردیلر

(سعادتلو پادشاه تکرار تختگاه ادرنه)

(صوبنه عزیمتلی فی سنه ۱۰۲۲)

اول سندنک فصل صیف و حر یقنده سرای عامره همایونده
و کاهی اسکدار جانبنده واقع اولان باغچهء بهشت آسارنده

بونلر مسموع الکلاملری و خدمت کذارلری ایدی دیار بکر قلعه
سنة اوروب و محبوس ایکن محرق ایتدردی و بعده قلعه باروسندن
اشغه آتدردی کأن قلعه دن فرار ایتش اوله لر و کندو صنعلریله
دوشوب ایقلری قیریلوب فوت اولمش اوله لر و سائر منسوب تهرینه
دخی چوق ستمار ایتدردی

(نصوح پاشانک وزیر اعظم اولدوغی)

(وقزلباش ایله صلح طرح ایلدوکی)

مهرهمایون پادشاه ظفر مقرون حضورینه واریحق وزارت
عظمی ایله سردارلق اول وزیر بی نظیره لائق و سزا وار کورلمکله
ینه خاتم و کالت کندویه ارسال اولندی و سعادتلو پادشاهه
دامادلق شرفی دخی ارزانی کورلدی اول حینده قزلباش
مذهب طراشدن قاضیخان نام کسینه که ایچلرنده قاضی عسکر
مقامنده برصاحب معرفت و اذعان کسینه ایدی و رسالت ایله
جانب شاهدن کلوب بوایامده دیار بکرده بولمش ایدی نصوح
پاشا کندویه قرین و همراه ایدینوب سده سعادت کتوردی
و سعادتلو پادشاهه ال اوپدردی هر سنده ایکوز یوک حریر
ویوز یوک اچقلک بعض امتعه لانظیر کوندرمک اوزره صلحی
طرح ایدوب و اول سنده تسلیم خزینه پادشاهی ایتمکله ایکی
ایدنصکره عودت ایتدیرلدی

(نصوح پاشانک داماد پادشاه عالمپناه اولدوغیدر)

وزیر مومی ایله آستانه سعادت کلدوکی کبی سور پرچبور لوازمه
صرف مقصدور ایتش ایدی و هر احوال کاینبخی کورلمش ایدی
ایلچی روانه اولدقدنصکره عقد جمعیت اولنوب قدیم دن معتاد
اولدوغی اوزره اوج نخل موزون و سائر اسباب سور بهجت
مقرون ترتیب اولندی و داماد پادشاه عالمپناه اولغله قدر و شرفی

اول بهار اولیحق وزیر عالیقدر عساکر اسلام نصرت شعار
ایله بر باش جانب قزلباش دیوعزیمت ایتدی چون قطع منازل
ایدرك تبریزه یتدی تبریزك اهالیسی باشرهم ترك خانان ایدوب
هر بریسی بر جانبسه کر یزان اولشار واوشهر بی نظیری
شویله خالی و خرابه قومشلعسکر اسلام دخی کلیك اکثر مواضعین
یقیدیلر وقابل خرق اولان نیجه بیوت ومسکنلرین یاقیدیلر واندن
مر اجعت ایدوب دیار بکره مشتا ایچون عزیمت ایتدیلر واول
قیش کندولر دیار بکرده قالوب عسکر اسلامه اذن انصراف
ویردیلر وهر کسه مناسب قشلاقلر تعین ایتدیلر

(سردار ذی وقار جمیعت اوزره ایکن تارك عالم فانی)

(وعازم بقای جاودانی اولدوغی سنه ۱۰۲۱)

چون اول بهار ایرشدی جمیعت عسکر منصور ایچون دیار بکر
قر بنده واقع جولك صحراسنه نصب خیام ایدوب اجتماع عسکره
اهتمام اوزره ایکن ارادت حی قدیر ایله اجل مقدری ایرشمش اول
محمده ترك عالم فانی وکسب حیات جاودانی ایلدی ونعش
مر حمت نقشی استانبولده واقع تربه سنه ارسال اولندی رجه الله
تعالی علیه

(نصوح پاشانك سردارلق مقامنه)

(صعودی ذکرنده در سنه منه)

وزیر ارسطو تدیر نصوح پاشای دلیر اردوی همایونده
بولنگله مر حومك اثواب وار زاقن ضبط ایدوب ومهر همایونی
استانه سعاده ارسال وعرض واقع حال ایتدی وکامکان
اردوده سردارلق امورین کوروب خاتم وکالت کبری دخی
کندویه اعطایورلغه مترقب اولدی حتی مراد پاشا مر حومك
کتخداسی عمر کنخدایی وقبوجی باشیسی صاری حسین آغایی که

اول بهار اولدقه آیدین وصاروخان سمته ظهور ایدن
 ارباب طغیاندن اويس پاشازاده کتخداسی یوسف پاشا و بروسه
 ستملرند سردفتر اشقیا پرمقسر و صورنا و بولنه معادل برنجیه
 اردل بی سرو پا صورتا دعوای اطاعت و اتقاده اولوب وینه
 بعض مداین و قرا رعایا سته اقمه در صالوب مفت و مجانا بمکله
 آلوب انواع ستم و تجاوزلرین حد تواتره ایشمکله بونلرک
 دفعی و رفعی نیتله جانب اسکداره عبور ایلدیلر و بونلرک هر برینه
 مدارا و استمالت و یرمکله کیمسنی اله کتوروب خفیة نابود کیمسین
 دخی بعض خدمته مأمور ایشمکله واردوغی یرده وجود بی
 سودلرین صفحه شهوددن مفقود ایتدی جله دن مذکور
 اولان یوسف پاشا کتخداسی ایله و سائر مرده ناسپاسی ایله
 هزار مواعید عرقوبیه و استمالت ایله اسکداره کتوردی و ولد
 و پدر معامله سن ایدوب بومر تبه عرض محبت و الفت ایلدوکی
 سکرده اکل فطور و کندوسی حاضر اولنجه قهوه ایچمکه
 دستور و یرمزدی برایکی آی قدر زمان یونسق اوزره کذران
 ایدنجه برکون سکردن یوسف پاشا کند و چادرند
 و کتخدا سنینه کتخداسی عمر کتخدا چادرند و مخنوق ایتسردی
 و سائر مرده سی دخی اردوده و چادرلرند و بربراله کتوروب
 قتل ایشمکله اول ممالکی بلکه عالمی شرلرندن سالم ایتدی و بوسنده
 بوقدر خدمت ایله اکتفا ایدوب ینه جانب استانبوله عبور
 ایلدیلر و اول بهارده اولاجق عجم سفری مهماتنه صرف مقدور
 ایشمکله اول قش استانبوله مکث ایله واصل مسرت و سرور
 اولدیلر

(وزیر جلیلک جانب قزلباشه عزیمتی)

(ذکرند در سنه ۱۰۱۹)

باصدیلر بعون خدا اقتدار لری کمان یا صدیلر اکر چه ملاعین
چوق جنک و پر خاش و مقدور لردن ارتق صواش ایتدیلر اما
عنایت باری یاری قلوب منهزما جانب قزلباشه اختیار فرار ایتدیلر
غزوات اسلام عقبیکرک ایدوب چوق ملعونی اله کتوردیلر و وزیر
جليله کتوروب انعام واحسان فراوان آکدیلر و اندن وزیر بی
نظیر قویولر قازردی و کتوردکلری ملاعینی قویو باشنده
چو کدردی و برر برر یونن اوردوردی و بو طریقه هر کون برایکی
قویو طولاردی و مجددا بردخی قازلغه محتاج اولوردی عاقبت
قویو بی قوجه دیو تلیق اولنوب دنیا به ولوله لروردی بو طریق
ایله یالکز جلالی نامنده اولنلری دکل بلکه اطعام واسقایندلری
و همجوار اولنلری بیله قیردی

(وزیر دیر مومی الیهک آستانه)

(سعاده عزیمتی ذکر نده دور)

طویل واجب التذلیل مرده علیه سیه قزلباشه فرار
ایتد کدنصره وزیر جلیل عودت ایدوب بایورد صحر اسنده
نصب خیام و اول منزله روز قاسمه دکن آرام ایلدی و اتمکچی
زاده اول محله اذن انصراف و یروب آستانه سعاده کوندردی
و قرق کون اقامت ایتد کدنصره روز قاسم دخی کلوب ایر شمکله
دردولته متوجه اولوب هزار اعزاز و اکرام برله سده سعاده
واصل و جانب پادشاهیدن مأمولندن زیاده التفات و اعتبار
حاصل ایدوب اول قیش کمال مسرت و سرور ایله آستانه ده
عیش ایدوب نیجه مظالم دفعنده صرف مقدور و نیجه بی کسه
دستگیر اولغله مسرور ایتدی

(اسکدار بقاسنه عبور و یوسف پاشایی قتل)

(ایتمکله دفع شرور ایلدوکی فی سنه ۱۰۱۸)

اولندی و دیار بکر بکر بکسی مصطفی پاشا و شام بکر بکسی دخی
 صکره کلدیلر و هر بری اعزاز و اکرام اولندیلر و کج کلدکز دیو
 قطعاً عتاب دکل بر بارز کلام استماع ایتدیلر و وزیر نصرت یاور
 العفو زکوة الطفر مفهومیله عمل یور دیلر و اندن سیواسه
 کلوب اوج کون ارام ایتوب نصب خیام ایتدیلر
 (وزیر جلیلک طویلی باصوب کان اقتدارین)

(یصدوغی فی سنه منه)

میزل مر بوردن جمله عسکر اسلامه فرمان اولندیکه هر کس صلت
 و سبکبارانجق یدیشر کیجه لک یم ایله ایلغار یچون صرف اقتدار ایله
 حتی کندوسی سکر خزینه لو پر چادر و سیسانه دن غیر ی ایودرمدی
 وزرا و امر او جمله عسکر فرمان سر لشکر ایله عامل اولوب ید که
 اقتدار ی اولنلر دن غیر کیسه مکر رآت و طوار کتورمدی ارض و مه
 تابع احشامات صحراسی که محل مز بوردن اون اون ایکی میزل
 ایدی یدنجی کونده داخل اولدیلر اما بوقدر ایلغارده و تعب
 بسیارده وزیر جلیل سلمی دستارین بوزمدی و وزیرای سلف
 طریقتدن بر خطوه ازمدی هنوز میر میران ایکن دخی معلومدر
 سائر بکر بکیلر کی قلاوی دولند صارتمز دی کید و کی البته
 نکند لو پریشانی دستار ایدی اگر تنها سنده اکر دیوانده
 اکر مترسده اکر چاپقونده اکر جنک کونلرنده الایلر یوزنده
 ما تقدمدن عرض دولت ناموس نیجه ترتیب اولمش ایسه انی
 تغییر ایتمز وضع قدیمی رعایت ایدردی و توظهور و نوهوس اولان
 ارباب دولت کی هر کون بر وضع جدید اختیار ایتمز ایدی
 و بالجمله ایلغارده کیدن عسکر اون بش بیکدن متجاوز دکل ایدی
 اشقیاء عسکری خود قرق بیکه بالغ ایدی چون محل مز بورده طویل
 عویله و صاحبو و صوچلی و سائر اشقیای واجب التذلیل

چون بفضل الله تعالى جان پولاد اوغلی اشقیاسی بالکلیه نابود
و مضحک اولدی وزیر عالی قدر جانب حلب الشهبایه عزیمت
ایتدی و عسکر اسلام ایله بر منزل یرده نصب خیام ایتدیلر اول
محلدن جان پولاد اوغلی حلب الشهبانک ایچ قلعه سنک حفظنه
ایقودوغی جمعه بلو بکاشینسه سنجاق تعهد ایله آدم کوندر دیلر
اولدخی عاقبت اندیش اولوب اطاعت ایتمکله تشویشدن خلاص
اولدی ایرتسی جله عسکر اسلام کول میدانله قولوب و شهر و قلعه یه
داخل اولدیلر باقی پاشا مر حوم دفتر دار ایدی جان پولاد اوغلی
مالی دیو مال فراوان تحصیل ایتدی و اول قیش کال صفایا
و سرور ایله اول شهر لای نظیرده عیش ایتدیلر

(سردار مومی الیهک قلندر اوغلی اوزرینه)

(عسکر کش اولدقلری سنه ۱۰۱۷)

اول بهار اولیچ عسکر انجم شمار جمعه صرف ماهوالمقدار
ایدوب قلندر اوغلی و قره سعید و اغچدن بیرى و بونلر اقرانی
اوتوزدن زیاده باشوغ و اونوز بیکدن متجاوز عسکر ارباب طغیان
اوزرینه عزیمت ایتدی و مرعش ایالتنه تابع کولکسون ییلاسنده
مقابله اولدی و برمر تبه جنک وجدال و حرب و قتال اولدیکه
فلکده ملکله تحسین و شاباش ایتدیلر عاقبت نسیم نصرت
جانب اسلامه وزان و اول قوم شوم کر یزان اولدی اولقدر
بی دین قتل اولندیکه حسابی یوغیدی و صکره تعقیب اولنوب
اخذ اولنلر و فرمان وزیر جلیل ایله قتل اولنلر عرصه قتالده
مقتول اولاندن ارتق ایدی بوسنه مبارکه اولنده استانه سعادتدن
ایتمکچی زاده وزیر احمد پاشایه روم ایلی عسکرین سرداره مقدمه
اولشدر مق ایچون روم ایلی ایالتی ویرلش ایدی و لکن بعد
المحار به کلدی یینه مرعی اولوب تخلیعات فاخره ایله اعزاز و اکرام

و جان پولاد اوغلی دیمکله شهیر اولان مومی الیه علی پاشایه
طمشواری احسان پوردیلر وایکی سنه دن زیاده اول سرحدده
فقرا و اغنیاسی الیه مداراده بروجه عدالت حسن زندگانی
والفت ایتیش ایکن بیک اون سکر تار یخنده که مراد پاشای غازی
جلالیری خلع وقع ایدوب استابوله کلدی جان پولاد اوغلی
دخی جلالیلردن ایدوکی ظاهرا ایکن ندن لازم کلدیکه اول
صاغ قاله دیدی و اخذینسه امر شریف کوندردی مر حوم
خادم کورچی محمد پاشا بلغرادده سردار مقامنده ایدی و مراد پاشا
دامادی وزیر علی پاشا بدون بکلر بکیسی ایدی اخذنده مساحه
ایتدیلر حتی علی پاشا قتل نفس ایتکدن ایتدر مکدن بغایت
مجتب ایدی دیرلر که بلغرادده کلمه دیو خبر کوندردی ولیکن اجلی
ایر شمش و دست قضا حیات کر بیانته پنجه صالمش ایدی جذب
ایدوب بلغرادده کتوردی و علی پاشایه ملاق اولوب کیدر کن
دیاق محمد پاشا اول زمانده قپوچی باشی ایدی اکادخی باشقه امر
شریف وارد اولمغله اخذ ایدوب قلعه یه اوردی و قرق کوندنصره
مخنوق اولدی رحمة الله تعالی علیه سعادتلو پادشاهک رضای
شریفلری اولماق منقولدر حتی مراد پاشا شیر پنجه دن فوت
اولدی دیو عرض ایدر دیرلر مر حوم مراد پاشا بر مرد غیور
و ناموس سلطنت حفظنده مجبور بر صاحب دولت ایدی
بر دفعه جلالی عنوان بولان کسنه نک (مصرع) جهود
ایمانه کلن مر دمحدتو به کار اولمز فحوا سنجنه ایماننه اسلامنه
نه تو به سنه قطعاً اعتمادی یوغییدی و قتلندن غیر یله متلی
دکل ایدی

(وزیر کبر مراد پاشای دلیرک بعد الحار به حلبی قتح)
(و تسخیر ایتدوکی واول قبش اول شهری مشتایدنکی)

ویردیلراخذ ایتدکلی غنایم ایتدکلی فساد قابل تعمیر
وتعداد دکل ایدی اکثر اغنیاسی فقیر وایح و مال کثیر اصحابی
فلس احره محتاج اولدی

(جان بولاد اوغلینک کاری ذکرده در)

چون حلبدن بش التیوز قدر آدمیسایله در دولت ترانه عزیمت
ایتدی قلندر اوغلی ویاننده اولان سارر وئسای اشقیا بر قاج بیک
آدم کوندروب کند و پی استقبال ایتدیلر و کند و اردوی بی
سودلینه کتوردیلر و قلندر اوغلی بن دخی سنک ایله آستانه
پادشاهی به کیدرم و مر حث و عنایت رجا ایدرم دیو کندوسی
طور غوردی عاقبتینه یکدل و یکجهت اولق وینه عصیان
وطعیان علمین قالد ر مق تکلیف ایتدی اوله ایسه عسکر اسلامدن
برطانیجه یمش ایدیکه عصیانته ندامت کلی کلمش ایدی ایبا
ایدیچک اوزرینه براییکوز سکبان حواله ایدوب محکم کوز
حبسنه اوردی اول مخلده جانب پادشاهیدن حسین کتخداسی
بوستانچی باشی ایله بروسه یه کلمش لرو بوستانچی باشی بروسه ده قالوب
حسین کتخداسن رایکی بوستانچی ایله کندویه کوند ر مش ایدی اول
کیجه نه ایلد یسه ایلدی فرصت بولوب ایکی اوج آدمیسایله فرار ایلدی
و بروسه یه کلمش بچ بریده قرار ایلدی چون سعادتلو پادشاهک رکاب
همایونه یوز سوردی سعادتلو پادشاه برهفته باغچه خاصه ده
الیقویوب هر کون حضور شریفلرینه کتوردوب و نیچه احوال
تفحص بیورلر ایدی و حسین پاشا زاده مصطفی پاشا که عصر مراد
خانیده تمام رغبت بولوب میر آخور بعده قپودان صکره وزیر خامس
مقامنده جالس ایکن عسکر سورمکه مأمور اولوب وزیر اعظم
وسر دار محمد پاشا ار ضرومده قتل ایلدی اول زمانده صغیر
اولغله سعادتلو پادشاه حرم همایون خدامنه الحاق بیوردیلر

میداننده ثابت قدم و برقرار طوردی همان جان پولاد اوغلی
عسکر اسلامک بوکلیشین که کوردی دمدار اولاجق آیلریله
قیج طوپن ایدی ایلروده اولان سکبائی هنوز جنکده و باش
وجان آلوب ویرمکده ایدی انلردخی عسکر اسلامک کلشین
واول سردفتر اشقیانک دمدار اشقیاسیله قاجشین کورمکله باشلرین
خلاصنه دوشبهر بری کندوسمنه جان ایدیلر و بالکلبه منهزم
اولوب ترک خانمان ایدیلر موجی پاشاکه فصحا و بلغای رومک
ممتازی و نظم و نثرک استاد بی انبازیدر اول محاربه ده ییله
اولمغله بوتاریخ مطبوعی، بیورمشلر و لفظا و معنی تاریخ
دوشور مشلر الحق سکه بلاغی فلک اثره اورمشلر (بیک اون
التی ده قرلدی سکبان) و جان پولاداندن حلبه کلوب جمعه
بلوکباشی نام بر بنام سکبائی کان قلعه حفظنه تعین ایدی
و کندوسی کفن در بر تیغ بر کردن قاقوب آستانه پادشاهی یه
متوجه اولدی و بر رقه بازدی رکاب همایون پادشاهی یه
یوز سوزمکه کیدرم دیلرسنه عفو ایتسون فرمان ایدرسه
قتل ایتسون نتیجه مضمونی بوایدی و عیسی حیدر بک
وحسین کتخدا ایله کوندردی پس سعادتلو پادشاه عفو
ایتدم دیو بر خط شریف عنایت بیوروب عیسیین باغچه
خاصده یقویوب و حسین کتخدا سنه بوستانجی باشی یی
قوشوب ارسال بیوردی (قلندر اوغلی نام شقینک)

(بروسه شهرین غارت و خسارت ایتدوکی سنه ۱۰۱۶)
مراد پاشای مر دخصلت جان پولادزاده اوزرینه عزیمت
ایتد کدن صکره قلندر اوغلی پیری و قره سعید و اغچه دن
پیری او توزیک مقداری اشقیایله بروسه شهرین غارت
و خسارت ایدیلر و بر نیجه مدت اول مدینه بی نظیر ده ایدیلر

جیکز بن اولاین یاباشن ویره‌ین یاباش آلاین انده قیریلان
 قیراسون قیرلیانلری کین قلعه‌له یقومغله کین آخر طریق
 ایله محصل سهولت و آسانلق ایله مجموعن یوق ایده لم لکن
 مراد پاشا مرحوم (مصرع) دشمنی قیلچدن اوزکه ارمل
 کوردکی هیچ دیوب قطعا بومقوله پیغامه قولاق طومدی
 و بردفعه جلاایک علی دینه جمع اولنی پادشاه علی دینه
 قائم‌دی و توبه و اطاعت قبول ایتدی مطلقا اشقیا ایله مداهنه
 یولنه کتدی محصل ایکی طرفک عسکری محل مزبوره سنه
 مذکوره رجب المرجبک اوچنجی کونی ایدی که قوندیلر
 دیرلر که جان پولاد اوغلی صلح احتمالن ویرمکه اشقیاسن
 اول حینه جنکدن منع صدندده اولدی ایلرو کیدن عسکر
 اسلامک طلیعه‌سنی یعنی چرخه جیسنی پراکنده ایدن سکیانلری
 ایچنه کلدی فی الحال دیزکین الدی و برایکی یوزلو ایکی دینلو
 قهقه و قهقه زاده دیدیلر دخی رطب و یابس دلرینه کلنی
 سویله دیلرینه کندوسی نه دیدی ایسه دیدی ونه مدارا
 ایتدیسسه ایتدی صالیویردیله و کلوب علم منکوسی دینده
 قرار ایتدی چون بو جانبدن دخی عسکر اسلام آیلری بری
 برین تعقیب ایدرک یورودیله مرحوم تیریاکی غازی حسن پاشا
 روم ایلی بکربکیسی ایدی و مرحوم اسکندر پاشا کتخداسی
 ایدی روم ایلیک الی قوستانجه‌لو قورد پوستلو قورد تاجلو
 قره چزملو غازیله بروجه‌له سوردیله اول شیرکیر
 اولوب ایلروکلن سکیانی ترسلرینه دوندیلر و برینجه بیک
 ملعونی اول عرصه‌دن وادی جهنمه کوندیلر قوجه مراد
 پاشای غازی دخی بونلرک عقبجه سلحدار آلاین قفادار
 کوندردی و کندوسی دخی غداره‌سن نیامندن چیقاردی و جنک

ابقا ایدوب وئذکره جملکمز ایدک بز دن قالك دیدیلر حتی
دفتردار قوسقی مر حومی حواله ایتدیلر لکن فقیر خانه مزده
احراق واقع اولغله اختیار ایتدم وعقبکزجه وارورم دیمکله
مأذون اولدم (سردار مومی الیه مر حومک جان بولاد زاده)
(اوزرینه عزیمتی ذکرنده در سنه ۱۰۱۶)

مراد پاشای جهاد معتاد و معدلت نهاد چون بواعتبار
والفات ایله قدر وعزتی ازدیاد بولدی بلا توقف قالقوب
استانبوله کلدی واز زمانده کاینی سفر تدارکین کوردی
وجان بولاد اوغلی دیو حلب الشهبای اوزرینه عازم اولدی
چون قطع منازل ایدرک عزیز سنجاغنده واقع کوندرلو
نواحیسنه ایردی مکر جان بولاد اوغلی دخی حلبدن قالمش
ومحل مزبوره کلمش ایدی وبالجمله ارسلا نلوبلی نام در بندک
برجانبنده سردار دلیر عساکر اسلام عدو کیر ایله و طرف
آخرنده جان بولاد اوغلی اشقیای کثیر ایله قوندی مذکورک
سواری و پیاده سکبائی قرق بیکدن زیاده ایدی وغایت
غرور لرندن عسکر اسلامی کوزرینه کوستر میوب همان
وهله اولاده عرصه عالمدن نابود ایتک ملا حظله سیله
آلایلرین ترتیب ایدوب یورودیلر وغبار حرب و ضرب ایله فلک
اثیری یورودیلر بعض ثقه دن نقل اولتور که وکندودن دخی
استماع ایله نقل ایدنلر کندوی یمین ایله تصدیق ایدرلر
بالدفعات مومی الیه وزیر اعظم جهاد معتاده رجا نامه لر
کوندردی اگر مطلوب اولان بنم وجودم ازالهی ایه
برمتمدکز کوندرک چادر مده باشم کسسون وکله می حضور
شریفکره ایلکسون اگر خود بووجهله اشقیای معا نابود
ایتک ایه بنده کره حلبی ابقا ایدک وقرلباشه کیده لم چرخه

اولماق مرتبدرینه ایتدیلر و کرچکدن و همه تابع ایتدیلر
برکون شیخ الاسلام حضرتلرین دعوت ایدوب احوالن
مشاوره ایدرلر و برقاچ کون خواب خرکوش و یروب بعض
عروضنه مساعدده ایله نوعارنجش خاطر همایونلرین فراموش
ایتدورلر و همان یننه برکون کندوسن دعوت ایدوب طناب
اوتاغ ایله رشته عمرین قطع مخنوق ایدرلر حتی برخیلی
زمان حضور پادشاه دورانده مرده یاتمش ایکن بعد موت
برایغن چکر اول محلده تکرار برخنجر خونخواری
بوغازینه صاحبجوب بقیه روحن اول زخم جانکاه ایله
قابض ارواحه تسلیم ایدر

(مراد پاشایه وزارت عظمی ویرلدوکی وخاتم)

(شریف ارسال اولدوغی فی سنه ۱۰۱۵)

مراد پاشا صلح وصلاح امورین کورمش وبلغراده کلمش ایدی
وسعادتلو پادشاهه هدیه ایله کیده جک ایلچی یه مترقب اولمش
ایدی اول محلده خاتم صدارت عظمی ایله برخط شریف اصدار
بیور مشلر مضمون همایونی غالباً کیمسه نک القاسی و بر فردک
التماسی ورجاسی منضم اولمقسزین خاصه قری محمدن وزارت
عظمایی سکا ویردم وخاتم همایونم کوندردم امیدردکه جناب
عزت هرايشکده رفیق وهرکارکه توفیق مقدر ایتمش
اوله کورهین سنی هر اموره نیجه سعی ودقت ایدرسز واعور
همایونمه توجهله بذل قدرت ایلرسن بوخط همایون وبوالتفات
عنایت اولندغندن زیاده باعث ازدیاد مسرت اولمش بو عبد فقیر
اول محلده اغریوز تحریرندن کلمش ایدم سفرلرده هنوز
وزارت ابله میرمیران ایکن منزل شریفلرینه چوق ترد دایدر
وارر کلوردم بودفعه زیاده التفات ایتدیلر والته یننه مقابله یی

و مسند فتواد ن معزول ویرینه مصطفی افندی بی موصول
 قیلدیلر اول دخی اوج آی معبر اولیوب مرحومک بددعاسنه
 مظهر وینه مسند فتوی اول اهل تقوایه مقرر اولدی
 (بوستانجی باشی فرهاد پاشانک اوتیه یقا)

(محافظه سنه سردارلغی فی سنه ۱۰۱۵)

مذکور بردیوانه مشرب ولا ابالی مذهب آدم ایدی اوتیه یقا
 محافظه سنه سردار نصب اولندی والان نیسه وارد و غین نه
 پیلدی ونه کارندن خبردار اولدی اکثر ایامی کندوسنه مأمور
 اولان بلوک خلقی ایله معارضه و مقابله ایله بجدی علوفه
 طلبنه کلدکلر نیجه بنده سپاهییم بنده علوفه استقرم دیردی
 و ستره بلوک ویردویم مقبول اولور کنده ویردویم نیجه اولور
 دیو معارضه ایدردی و اتکین طباش طولدزوب سخپاهینک
 توجهلرین کوردوکی کبی اوتاغنه طاشی اول کندوسی
 اورردی انلر اوتاغنه قریب اولنجه بر قاحطنان کسر چقارردی
 بلکه چادرین دخی ییقار طورردی بووضع ایله واردی کلدی
 و نقدر مصلحت کوردوکی اوضاعندن هر کسه معلوم اولدی
 (درویش پاشا قتل اولدوغی سنه ۱۰۱۵)

مذکورک چون زمان وزارتی بر قاج آی کذار ایتدی زهیری
 کوزنده بر مار کزنده کبی هر کوردوکی صوقردی مقرب پادشاه
 اولنلر زهیرندن و شرندن خوفه دوشدیلر عاقبت اعداسی
 اولقدر چوغالدی فرضا عالم قتلنه متفق الکلمه اولدی اتفاق
 با نیجه خاصه دیوارینه متصل ایکی قلعه سورما ییننی آخور ایتدی
 اعداسی اول محلدن لغم ایتمک کبی واندن اندرونه دخول
 ایدوب فساد عظیم ظهوره کتورمک کبی نیجه احتمالاته وجود
 ویردیلر سعادتلو پاشاهی دخی کندودن تفریدوب امین
 اولماق

ایله سفر لمشدر دیر سعادتلو پادشاه مقابله ایدوب اول زمان
مقتضای حال او یله ایمش او یله ایتشلر شمدی مقتضی یو غیکن
حلبه وارمنک فائده سی ندر بیوررلر منلا دخی فائده سی بودر که
اردوی همایون یوق یره چیقمش اولمز وسفره عزیمت اولمش
ایکن اعدا سفره قدرت لری اولمدی دیمز شمدی همان شویله
بلا سبب اردوی همایونی دوندن مک روا کوریلورمی باری
محافظه ممالکه بر وزیر کوندن لر می دیر سعادتلو پادشاه دخی
ایشته سابق بوستانچی باشی فرهاد پاشا محافظه مملکت ایچون
وارسون واردوی همایونی بیله کنورسون بیوررلرینه صنع
الله افندی مرحوم حق کویلکده مجبور اولغله یاباری ایچ
خزیننه دن سفر ذخیره سی اشتراسیچون بر مقدار خزیننه
ویرلر می دیر سعادتلو پادشاه خزیننه یوقد ر قندن ویره لم
دیرلر تکرار صنع الله افندی باری مصر خزیننه سندن عنایت
بیورلرله اولر می دید کده مصر خزیننه سی بزم جیب خر جلفر دیر
اندن نیجه ویریلور دیرلرینه صنع الله افندی مرحوم جد کز
سلطان سلیمان خان غازی سکتوار سفرینه عزیمت بیوردن قلرنده
سرای عامر ده نقدر التون وکومش اوانی واریسه
ضرر بخانه یه ویردیلر واقچه کسیدیردیلر اول سفرده اتی صرف
ایلدیلر عدودن انتقام المغه غیرت اولق ناموس دین ودولت دندر
دیو حق کویلک ایدنجه سن بنم سوزم اکلمیورسن انجق
زمان زمانه اویمز واول زمان بوزمانه قیاس اولمز اول وقتک
مقتضای اول ایمش او یله ایتشلر اول وقتی بوزمانه نیچون مثال
ایرادایدن سن بیوررلر کوررلر که مذکور سعادتلو پادشاهی بر مر تبه
تحویل ایتش که سوز تأثیر ایتکدن قالمش اندن صکره قالقوب
طاغلورلر بو خصوص ایچون مرحوم صنع الله افندی یه ییحضور

سعادتلو پادشاه ایتامنه انعام ایتمش ایکن غضب ایتدی
 وسوانی اطرافنده یکریمی قدر خانه معمارباشی تحمینه بر مقدار
 بها تقدیر ایدوب ونصفین ویرمیوب جبرا وقهرا اصحابین
 چقاردی وسوانک توسیع ایچون بناسنه مباشرت ایتدی دیو
 ایکی اوج کونده رأی اولان ظلمی ایدی سائر ایامی بوکا
 قیاس اولنق ممکدر و مرحوم افندمره سفره چیق دیوجانب
 پادشاهیدن نه مرتبه تقاضا و کسر عرضه متعلق نیجه اذا
 اولنوردی عاقبت اول درده اجلدن غیر یایله درمان بولدی
 کندوسی وزیر اولدوغی کونده بنایه و خلق عالمی فنیاه ویرمه
 مباشرت ایتدی و سفره کتمکدن قالدی سعادتلو پادشاه دخی
 کندور آینه قایل وتابع ایدی (ومن البدایع) حسن بکرزاده افندی
 تاریخنده یازمشکه اول ائشاده شیخ الاسلام صنع الله افندی
 و خواجه افندی و وزراء عظام وقاضی عسکرلری قصر
 پادشاهی به دعوت ایتدروب یعنی سفر احوالی مشاوره ایتک
 ایچون جمع ایتدردی ابتدا سعادتلو پادشاه بوسنه سفر کیجه
 قالدی فراغت اولنق وسنه آیه ایچون تدارک کورلک
 اولی در یورلر جله سی محمد پاشا مرحومه بوقدر اقدام
 اولنورکن شمدی تأخیر سفر بلا سبب اعجب من العجب در
 دیو متحیر اولورلر همان صنع الله افندی مرحومک اختیاری
 قالمز و برآیدن زیاده در اردوی همایون اسکدارده در بوقدر
 ایلچیلر و اعدای دینه قرشو و دندرک مناسب دکلدر باری
 حلبه دکین وارلسه و کلیجک سنه سفر تدارکی انده کورلسه
 انسزدخی برباش عجمه وارمق عسکر اسلامی یورمقدرمرحوم
 جداجمدرکز سلطان سلیمان مرحوم اکثر عجم سفرلرین بو طریق

شریفی تشریف آید اول دیوان که صدارت مقاضه جالس
اولدی چاوش باشی په تنبیه ایتدی که بنی سائر وزیرله قیاس
ایتمونلر هرک که فقرانک بکونکه مصالحین ایرته په قورسه باشین
کسرم وقانون قدیدن زیاده اچه طلب ایدر سه اشد سیاست
ایله قتل ایدرم دیو کتابه تنبیه ایله دیدی فی الحال کتاب بوقال
کندویه حسب حالدر دیدیلر و بوارباب دیوان ایچره تجربه
اولمش احوالدر دیو تطیر ایتدیلر لابد اول صدر عالی په قعود
ایدن اصحاب دولتدن هر قنغی سنک لساندن صدور ایدن
اگر خیر اگر شر نه ایسه استعداد ذاتیه سنه کوره برقاج آیه دکن
محصل یرینه وارمدین کتدو باشنه کلور فی الواقع بونک دخی
وجودی یدنجی آیده نابود اولدی وینه اول کون ایکندی
دیواننه اوته یقادن بکلر بکیلکدن معزول بر پیر نورانی
صلاح حالله معروف حتی صوم دایم ایله موصوف ایدو کین
اول حینده نقل ایتشلر ایدی سلاملیوب کتدکدن صکره
چاغروب اوغلی باشقه طبل و علم صاحبی بر میرلوا ایش سنک
اوغلکدن شاکیلر کلدی دیمش سلطانم حقندن کلیمک بنم
حکیمده دکل دیو جواب ویرنجه انک حقندن کلیمه سنک
حقکدن کلورم دیوب وکتدو قیوسی اوکنده باشین کسدردی
عبدی کتخدا مر حوم ایله اول محله کلیمش ایدک تابوت ایله
جاللر کتوردی و باشی وجودندی اریو یوارلوردی کوزمزه
کوردک واول حینده مخلقاتنه دخی آدمیلر کوندردی دنیا
خلق بوکا متمیز اولدی و پادشاهه عرض یوق شرع شریفه
تطبیق یوق بی جرم و بی گناه شویله بر مظلوم عرضه تباه
اولدی رحه الله تعالی علیه و مر حوم افند مزک مخلقاتن
دخی که بی منت و هله اولاده ایکوز یوک اچه دن زیاده ایدی

* عدد مه کندی مد دهای محمد پاشا *

انگرو سده مراد پاشا مرحوم کنده ویرینه سردار نصب
ایتدی و مرحوم هنوز صحت اوزره ایدی که مراد پاشا انجق کند و
منسوب الیه آلا ایدوب ادرنه قیوسندن چیقدی و خلقه لوده
نصب خیام ایتدی چون کندویه مأمور اولان عسکر فوز
مأثر الیه بدونه کلسدی دامادی بدون بکر بکیسی قاضی زاده علی
پاشا و بدون قاضی هایل افندی و بودونده نصرالدین
زاده مصطفی افندی و علی پاشای مومی الیهک کندهاسی قادیم
احمد کتخدا قوموران الیه استرغون مایینده واقع زیتون
پوغازنده نمجه نک و مجار بکاری امراسی جمع اولمشلرایدی
احوال صلحی سویلشدیلر و پوچقای قراک دخی رضا سن
الدیلر و بومنوال اوزره صلحه قرار ویردیلر که الان منعقد اولان
صلحک ابتداسی انده عقد اولنان صلحدر فاما بوصلحه اکرچه
پوچقای نک رضاسی ییله ایدی ولیکن بومنوال اوزره صلحه راضی
دکل ایدی مقصودی جله مجار قومنی کندو حکومتنه ادخال
ویاد شاهک بردفعه خطبه سی اوقونان قلاع اکر یانق اکر فیلک
اگر غیرینه اهل اسلامه ویرلینجه صلح اولنماق ایدی مرحوم
ایله بوسوز اوزره قول قرار ویردیلر و تعهد بسیار ایتمشلرایدی
مرحوم وفاتی الیه انک دخی کاری مضمه ل اولدی عاقبت اول غم
واندوه الیه صلحدن صکره ایکی آیه قالمیوب مرد اولدی نمجه
طرفدن هزار مواعید الیه زهیرلندی و سبب موتی اول اولدی
دیرلر الله تعالی اعلم صحیح اولمیلدر

(درویش پاشانک وزیر اعظم)

(اولدوغیدر سنه ۱۰۱۵)

مرحوم افند من وفات ایتدوکی کبی درویش پاشا اولمقام

شریفی

صندوق و سپنارین اوکلرینه کتوروپ بربرر آچدیله وینه
 کالاول صندوقله وضع ایدوب و حالله تحویل ایدوب باشندن
 ایرته قلان سراینه کتور دیلر قرقدن زیاده تخته سمور کورک
 چیقدی کمال شفقت و مرحمتدن ایتم ایچون برر کورک انتخاب
 ایدوب اما الجقارین و یرک عینی به تعیر ایله فرمان ایتدی بعده
 اوج درت سبت و صندوق و اوایی سیم کفاردن کلن لکجه و قوبه
 انوا عندن چیقدی انده دخی مرحمت در یاسی جوش ایتدی
 شونلرک اک کوچوکلرین ایتامه بررین و یرک دیدی اول محله
 اختیارم قالدی ظاهر بیوکلرین صقلا یحق یربولیزلر دیدم
 اوزریمه غضب ایله باقدی اتمکچی زاده دخی مدد دیلک طوت
 مقامنده دوداغن اصردی اما الله تعالی حضرتی علیم و علامدر
 کذب یوقدر مر حومک وفاتی بوفقیهه بر فنا و یرمش ایدی قتمده
 برکاسه زهیر ایچمک قدر دکل ایدی و بونی دخی تحقیق ییلد مکه
 آدم محبوبی اغورینه کند و وجودین افنا ایدر ایمش مر حومه
 قرا تیزدن قطع نظر اون بش سنه مقداری برکون خدمتندن
 دور اولدم تنهاده راز داشی مصاحبی ایدم خلق ایچنده اکثر
 مخاطبی ایدم مدت عمرده بر آجی کلامن ایشتمدم بلکه هر زمان
 لطفی شرمنده سی ایدم همان جناب رب العالمین رحمت زیاده
 ایدوب داخل خلد برین ایلیه شمد نصکره خدمتزدعادن غیری
 دکلدر

(مر حوم مبرور وزیر مراد پاشا کند و یرینه انکروسه)

(سردار ایتدوکی و مشارالیه صلح ایتدوکی سنه ۱۰۱۵)

مر حوم چون بالضروری عجمه کیده جک اولدوغنده شاعر

کسی چلبی دیدوکی کبی (بیت)

* عجمه کتمکه مأمور ایدی دیدی تاریخن *

دخه کیرسون وعیاد تمزه کلسون و حالزی کورسون دیورجا
ایتدی اوزون افتدی مرحوم وارنج پادشاهه دانش میجه
وارم دیمش و واروب سعادتلو پادشاهدن اذن المش یوم
الثلاث بعد الظهر ایدیکه کلدی و مرحومک حالن کوردی و خیلی
اغلیوب بکال ایتدی مرحوم دخی اغایزم حالزه اعتماد اولمندن
و بودولت علیه ده ایتدوکن خدمتزن یلمندی بولیکم حضور
حقده ضایع اولیه رجا ایدرم بندن سعادتلو پادشاهک مبارک
اتکین اوپه سن و وصیت اولقد درجه در دیه سن التی صابی
تمدک اناسی سودینه محتاج یتیم وار بونلری ایل قپوسنه محتاج
ایتمسون هر نه احسان ایدرسه حضرت حق بیک اولقدر مکافاتن
ایلسون اغامر حومدن مفارقت ایدوب حضور پادشاهی به
اغلیو اغلیو وار سعادتلو پادشاه نه اغلر سن بیورر لر اغادخی
پادشاهم شویله برقره طاغ کبی وزیرک کیده یورنه حالنه کیسه
ایناندی ونه قدری یلندی دیر پادشاه دخی اول کیدرسه یرینه
بری دخی کلور دیر پادشاهم انک یرین طوتر وزیر بولجه چوق
وزیرد کشددر سن جواب و یر رهله تقدی سفر مصارفی ایچون
النسون سائر مخلفاتنه تعرض اولمسون بیوررلر اما در ویش
پاشا دیدکلری ظالم وزیر اولدوغی کبی قپوجی باشیلردن کور
علی اغا که بی رحم و شفقت و جلاد طبیعت آدم ایدی مرحومک
مخلفاتی و بعض ایتامی بلغراددن کلور کن قرشولینه کونزدی
وجله سن کتوروبینه مرحومک سراینه ایندردی و سفر
لوازمی قولکزه لازمدر و ایتسامه لازم اولمیدیغی ظاهرده دیو
المغه اذن آلدی و ایرتسی اتمکچی زاده ایله یله کلدی نقودی
یوزاللی بیک التون و یوز یوک مقداری غروش وغیری واریادی
جه دن مقدم انی قبض ایتدیله و سائر اثواب و یادکارلرین

و عذر و بهانه به اغاز ایتدی نیجه ایده یں سوزم هبایه کتدی
بر مقدار خفت بولمغه ایچرویه کیروب جواری به طولاشمش
وجماعه رغبت ایش ایشته انک شأمتی ایرشمش دیوکأن
بعض معالجه به مباشرت ایتدی اما مر حومه زهیر تمام کار ایشمش
والی وایاغی عملدن قالمش و بر اتمه یوتمقدن عاجز اولمش ایدی
و بالجله علایم موت جوانب اربعه سن المش ایدی پس یوم
مزبور که یوم الاربعه ایدی اشراق وقتنده وداع عالم فانی
و آرزوی بقای جاودانی ایندی رجه الله تعالی علیه رجه واسعة
مر حوم غایت صلت و ساده درون و کوکلی الحق و قطعاً
غوری یوق و کذب و خود فروشلفدن بری و پاک اعتقاد
و خوش نهاد و اعدا یوزنده ثابت قدم بغایت شجاع آدم ایدی
صورت ظاهرده عیب فاحشی امسا کدر دیر لر ایدی
والا اشترغون قنخنده زعامت و بیمار و غیری رعایتنده ابعادا
جیددن و کند و مبارک الندن غزات اسلامه یکر می بیک التوندن
زیاده انعام ایتدوکی مقرز ایدی

(مر حومک ایتنامی و ترکیه)

(و مخلفاتی ذکر نده دو)

مر حومک وفاتندن ایکی کون مقدم خط شریف کلدیکه
نیجه بر تمارض ایدرسن شویله که بر کون چیمیه سن حقکدن
کلورم مر حوم دخی جواب ایچون بر تلخیص یازدردی پادشاهک
امری اوزره او بر کون کجرم انجق اول کونه عمر مز وفا ایدرمی
بلم یابونده اولدم یانده اولم اول زمانده حاله اعتماد بیور یلور
وایرته سی قبل الظهر اوزون کاتب مر حوم که سعادتلو پادشاه
معلومی بر متعین آدم ایدی قیوا غاسنه که مر حوم اوغل دیردی
وزیاده محبت اظهار ایدردی کوندردی و ثواب قصد ایدوپ

فراش اولوب دوشدی و یادی باقی پاشا مر حوم نقل ایدر که
 اول ائنده بوفقیری شیخ الاسلام صنع الله افندی حضرتلری
 دعوت ایدوب بیوره شلر مر حوم ایله علاقه فرزند و پدری
 ادعاسی اولمغله دیدیکه کتخداسی اولان سرخوشی چاغرمق
 استردم اما انک عقلی باشه دکل سکا دیهین و بوسر نیفتنی افشا
 ایدیهین حکیم ناسته اولان پور تقال دید کیری بی دین یدیه
 حقه یه زهر تعبیه ایدوب اهلاکه محکم قصد ایتشد کتخداسی
 اولان سرخوش و سائر مندر باتن اکاه ایدک اول کافری
 زینهار او غراتمه و نه بیوررل حتی قولکن خار جدن بر آدم
 بنم سوزمه کم اعتبار ایدر دیدم خیر ایله دیسن کندوسیه
 بویله برغزاء غراده بولندک اکاخیر خواهاق فرض مشابه سنده در
 البته تئید ایله دیو تا کید ایدرل باقی پاشا مر حوم خسته لکی
 حانده دیمکه مناسبت کوردیلر اما حسی رد ایتدیلر برایکی
 کون کچمه مر حوم دخی صحت یوز طوتر بن اولوب بره مقدار
 ننت بولسی و طشردن کلور کیدر بکار اکسک اولماغله
 حرم سراینه کیردی و برقاج کون دخی ایچروده یادی اتناق
 اجل قضا ایرشمش و عمری پایانه ایردش ایمش بنی قبض غایت
 انجته که در دیو پور تقال احضار ایتدوکی حقه یی کتورسون
 دیو طالب اولور و قیوجیلر بلوکاشی سین کوندرلر اول ظالم
 ایسه کسه یه دانشمنز کندوسی ایسه احوالی بمان علی العجله
 وارر ملعونی کتورر فی الحال ملعون عمالین ایدر و کبدز ایرتسی
 صنع الله افندی نه باقی پاشای دعوت ایدر هی ظالم نیچون
 محکم و مقید اولمک اول کافر اشین اشلش بیوررل صکره کوردک
 مر حومه زهر سرایت ایتدی و یاندم هلاک اولدم دیو
 فریاده باشیلدی اول ملعون پور تقال دخی اول مجلده کلدی

کندویه واسطه اولغه منتر ایتش ایدی و جان پولاد
 اوغلنک دخی حلبده طغیانی فوق الحد ایکن عبودیت نامه
 کوندرمش و حلبک ابقاسنی رجا ایتش ایدی اما درویش پاشا
 دیدکلری ظالم بوکا دخی قانع اولیوب طرناقچی قرنداشی
 یکچیری اغاسی حسین اناکه استرغون فتحنده چوق خدمتی
 سبق ایتش ایدی و مر حومک اوغرینه بذل جان ایدر برآدم
 ایدی و مر حوم دخی اوغلی کبی محبت ایدر ایدی اغالقدن
 عزل ایتدی یروب ادانه بکلر بکی لکین ویرد یردی مر حوم
 پادشاهه رجا یوزندن بو قولکرنک اوغلی بلکه کورر کوزی
 طور الیدر عزله یانمزجه کنسون پادشاهک امریله دوشندن
 بر منصب ویرلسون دیور رجا ایتدی ولیکن تلخیص اوزرینه
 پادشاهلرده سوز بر اولور جواب یازمشلر و بلغراده
 نزل امینی قیوجی باشی فرهاد پاشا الو مصطفی اغایه قسطنطونی
 سنجاغنه خط شریف اصدار ییورمشلر انک ایچون دخی
 سفرده ذخیره تدارکنه تعیین اولمشلر و انک خدمتی کورر
 برآدمز دخی یوقدر مزبوری بو قولکزدن ایرمق قتادمن
 قولر قیرمقدر دیویازدردی تلخیص اوزرینه سنجاغزی بکنمزی
 دیو جواب یازمشلر اول ظالمک القاسیله جمله مر حومک
 طرف خلاقی و خلاف مرضی سی نه ایسه آتی وجوده کتوردیلر
 (افندمن محمد پاشا مر حومک)

(وفاتی فی ۱۵ صفر اخیر سنه ۱۰۱۵)

چون جانب پادشاهییدن اول ظالمک القاسیله مر حومه
 یوقدر کسر عرض و یوقدر مصائب ایراث ایتدی صورت
 ظاهرده که انکسارندن قطع نظر دروننه کار ایتدی و کون
 کوندن قوتی ضعفه و ضعفی قوته یوز طوتدی عاقبت اسیر

توجه ایدوب سنده بزمله عجمه کیدر میسن بیوردیلر یا سلطانم
چاپه کورک ایره نیجه ایریلریم دیدم اندن صکره اول ظالمدن
شکوایه متصدی اولوب کللدن برو سعادتلو پادشاهی تمام
رأیسه تابع ایش ایدم بوقدر زماندن برو بو کاسعی ایتدو کین
دخی بلوردم هر نه قدر مدارا ایتدم ایسه بوسیدن ایدردم
وقصدم اول ایدیکه ایشته هنوز بوسوزی زبانه کتوردم اوسکه
واردقدن صکره دراوه یالسیله کیدوب وشغرا دک اوستی
یانندن مکوموریه کیم وپوچقای دخی اول طرفدن پوزندن
کچوب بجم الشده ایکی عسکر ایه ملاقی اولهوز دخی نیجه ده
مملکت می قلوردی ومقابله مزه دشمن می کلوردی شمدی اصل
خوف همان پوچقاییه ومجار قومنه مدارا ایتزلرینه عاصی
ایدرلر اون اون ایکی ییلق امکم هبایه کیدر دیو کوزینک
یاشین دوکدی اما اگر اوته بقاده دخی مرحوم وارمش
اولسه بلکه نصوح پاشا دیدوکی اوزره انکروسی اوتتق
اولیدی اول زمانده جله دن طغیانده اشد اولان قلندر
اوغلی دیدکلری ملعون ایدی مرحوم اناطولی بکلر بکیسی ایکن
کوتاهیده مرحومک خدمتده اولغله عسدری کتخدا سینه
ومرحومه بالذات عبودیت نامه سی کلدی وهر کیم مخالفت
ایدرسم ایدرم سلطانه ایتک احتمالی یوقدر دیمش واکر
شمدی برسجاق عنایت بیورر سکرز جله جلالی نامنه اولئری
اوزر مه کتورمکه متعهد اولورم وقیلجم بوینمه طاقر نفس
واحد قرشوکره کیدرم اگر خود شمدی ویرلک مناسب
کورلر سه سلطانم اعلمدر وعده بیوردوکره راضی یم دیو
یازمش ایدی وطویل عویلک دخی جلالی دلی حسن کتخدا سی
شاه ویردی اغایه مکتوبلری کلوب عرض عبودیتلر ایش

سعادتاو پادشاه سنك عجمه سردار اواك لازم در همان پروكه
 انكرو سده كي سردار ايدرسك ايله وكنندوك عجم تداركن
 كور يوررلر مرحوه ك همان عقلى كيده جك مرته بخود
 اوارر وبالبداهه نه ديك كنده حيران و متحير اوارر امر پادشاهك
 دير والا بوسنه اميد در كه انكروس جانبى پوچقاينى قرال
 ظه ورى ثمره سيله مراد اوزره صلح و صلاح اوله و بيج كافرى
 اجداد كزه ويره كاك كارى خراج ك سيله ديكه انجق قادر
 اوارر تكارار همان امرم اوزره تدار كده اول فرمان ايدرلر
 مرحوم چون سراينده كادى كوزينك ياشى برى برينه
 يتشمزدى تكارار برتليخس يازدردى قلمبنده ندر ملاحظه سى
 واري سه رشته تحريه دزدردى لكن مفيد اولدى اما اول
 جاهل و باطل سعادتاو پادشاه القاسدن دونه دى ايرتسى
 نصوح پاشا سردارلق تهنيه سنه كادى و سلاطنم بوكا
 نيچون الم چكر سز و نيچون كند و كزه زجت و ير سز ديدى
 و بنده سز كله معا كيدرم و برايكى منزل ايلرو كيدوب
 لوازم كن تدارك ايدرم نه بركون ذخيره مضايقه سن چكه سز
 ونه بر ساعت زجت كوره سز سزه انكروس سفرلرين
 اوتندورين و سيزه بر خدمت ايدمين كه بجه خدمت كارلر و كرك
 خدمتى ياد كزه كلميه دخى ان شاء الله تعالى انكروس سده آرزو كن
 قلميه و بالجملة اولقدر دلدارلق و خاطر نوازلق ايتديكه
 مرحومك بر مقدار يوزى كوزى كولدى كويا اول كوندن
 همان مظفر و منصور اولدى و همان اول حينده نصوح
 پاشاك صواب ديدى اوزره اوتة يقاده اولان بكر بكيلى
 و سائر حكاهم احكام شريفه تحريه برينه مباشرت اولدى
 و معتمد و متعين آدملا رسالى مقرر اولدى اول كون بوفقيه

جانب پادشاهیدن خزینه دارباشی خزینه سن ضبط ایلدی
 ظهوره کلان مالی بغایت کثیرایدی و مزبور سردارلغی احوالی
 وانهزامی وینهوده حرکت واقدامی بالاده سبق ایتمیشدر
 وذهاب واپایی تاریخیه اعتبار اولنمیشد متغردایانلمیشدر تکراره
 حاجت یوقدر پس عجمه بر وزیر عالیقدرینه سردار نصب
 اولنق لازمه دین و دولتدن اولغین نصوح پاشا هنوز استانه یه
 کلمش ایدی و صدر وزارتیه هنوز اوتورمیش ایدی مشارالیه
 اکرام بسیار قصد اولنوب او چخی وزارت ایله عجمه سردار
 نصب اولندی و طونه یالیزی محافظه سنه دخی بروز یر لازم
 ایدوکی مدعای صغیر و کبیر اولغین قائم مقام اولان خضر پاشا
 تعیین اولندی

(بوچینده تکرار وزیر اعظم مر حومه عجمه)

(سردار تعیین اولندوغی فی سنه ۱۰۱۴)

درویش پاشاکه قبودان ایدی سعادتلو پادشاهه تقریبی
 بر درجه یه وارمیش ایدی بتون خلق عالم بر جانبنده اولسه
 مزبور ک بر سوزی صد چندان ایدی صکره قرداشی جوان بک
 ایله اغریبوز جانبی الویه سنه محرر اولمش ایدک کندوسی نقل
 ایدر دی یعنی بعض ایامده سعادتلو پادشاه کندوسن باغچه
 خاصه ده الیقور و انک القاسیله عامل اولور ایدی ایرته سی
 کورردک لایب بر حادثه عظیمه ظهور بولور دی حتی اشیدردک
 والده سلطان حضرتلری هر زمان سعادتلو پادشاهه انک
 سوزینه ورآینه مخالفت اتمکله والده لک حقنه و شیر پستانه
 عین ویرایمیش خواتین احوالی معلوم غل و غشیدن آزاده ساده
 درون اولمقله خیر خواه ظن ایدر ایمیش پس مذکورک القاسیله
 رکون مر حوم افند مز معتاد اوزره عرضه کیرد کده بالمشافهه

(سعادتلو)

بو توزیع اتسون نه حواله نه ناظر جله کندوسی اولسون
همان تگری ایله جانی دیه لم دیدی یاسلطانم بومکن میدردیدم
مثلا سپاهی علوفه التجه سلحدار توقف ایدرمی بونلر خود
برپردن الیکلمشدر ایدرلر دیدی بزدخی الله تعالی یه صغورز
بولیکم طریق مستقیمد ایرمیه دیدم وبحمدالله شویله توزیع
ایتدم که اول و آخر دامنه بر آدم یاشمدی وسنده حقم قالدی
دیمدی ومنصب الدیغم جوش مرحوم ینه مقابله یه ابقا و مقرایتمکه
چوق اهتمام ایدی ذمتمده براچمه چیقارمدی بلکه دولت
علیه ده شمدی یه دکن الی بلوکه برپردن مواجب ویرلک واقع
اولماش ایدی نوادردن اولغله بویاوه بومحمد کتب و تحریر
اولندی توزیع ایتدیکمز یوز الی یوک اچمه دن زیاده مواجب
الان سپاه اوچیکن ارتق ایدی غرایب بونده دیرکه نقاش پاشا
بروسه ده یکر می درت یوک اچمه دن توزیع ایتدیرمش اون ایکی
یوک اچمه سی مکرر چیقدی داود پاشا کوتاهیه ده قرق سکر
یوک اچمه توزیع ایتمش اون بش یوک اچمه مکرر چیقدی بو حقیرک
انجق مکرری یدی بک اچمه ایدی بواحوالی مرحوم وزیر اعظمه
اتمکچی زاده عرض ایتدکده ابراهیم افندی یه یدی خلعت کیدرک
دیدی انجق بری ایله اکتفا ایتدیلر

(چغاله زاده نک وفاتی ونصوح پاشانک عجمه سردار)

(اولدوغی صکره تخلف ایتدوکی فی سنه ۱۰۱۴)

مرحوم استرغونی قتح ایتدکدن صکره استانه سعادت کلمکه
طالب اولغله مأذون اولمش ایدی چون استانه سعادت کلدی
جانب پادشاهیدن زیاده رغبت واکرام اولندی وینه کالاول
انکروس سردار لغنه لازم کلان امور وخصوصنه مساعد
بیورلدی اتفاق بوانتاده چغاله زاده نک وفاتی خبری وارد اولدی

(صوفی سنان پاشانک عزلی و خضر پاشانک)

(قائم مقام اولدوغی ذکرده در سنه منه)

بومحمد طویل عویل واجب التذلیل کال غرورندن و نهایت
شرورندن رکاب همایونه بر عرض کوند رمش و کنسدویه
اناطولی آلتی و برایکی مرده سنه سیواس و حلب ایالتلری
و یریلورسه سعادتلو پادشاهک سائر عبادی سلکنه منسلک اولمغه
ومن بعد فساد و شرورندن فراغت قلمغه تعهدلر ایتش صوفی
بی غیرت و عار بومکتوبی حضور همایونه احضار و برای
صلحت اختیار پیور لمسین استصواب ایتش پس پادشاه
غیور صوفینک بو غیرتسر لکندن بیحضور اولوب قائم مقاملغندن
معزول و یرینه خضر پاشایی قائم مقام نصب ایتش

(بوفقیر بلغرادده مواجب توزیع)

(ایتدیگن ذکرده در)

استرغون سفری عوتند نصره چون بلغرادده کلندی یکچرخ
اغاسنه وجله بلوک اغازینه اذن انصراف و یرلندی بر قاج
کوند نصره زمان مواجب ایرشمکله و قسطنین و یرلمک اقتضا
ایتمکله اکثر بوجانلرده اولان بلوک خلق بلغرادده ایرکلدی والقی
بلوکه الی اغاوالقی کاتب و برردخی ناظر معتاد اولمغه هر طرفدن
ملا زمین رجایه کلدی بو عبد فقیر سواری و پیاده مقابله سنه
بر یردن متصرف ایدم و دیوانده مصالحه مقید ایدم ایچرویه
دعوت ایتدیله چون حضور لرینه وارد ممر حوم دفتر دار
باقی پاشا بو حقیره حسن ظن اوزره ایدی ممر حوم افند مره عرض
ایتدیکه شمدی الی بلوکه مواجب توزیعنه اون سکن آدم لازم
و بو اون سکن خرسزه بزم خزینه مزوفا ایتن ابراهیم افندی
قولکز چون ایکی قلمه یله مقابله جیدر جمله مواجی دخی
(بو)

و غیر ی محذوراتن بیان ایتدیلمقید اولدی حتی والدۀ سلطان دخی بوائشاده وفات ایلدی ینہ بوسفردن فراغت بیورلدی بو عید فقیر مر حوم افند من سعادتلو پادشاهک رکاب همایونلرینہ ہنوز یوز سور مدد دیو آستانہ سعادتہ کلکہ اذن ایچون تلخیص و مکاتب ایلہ کلمش ایدم و کلکہ خط شریف المش ایدم و اول کونکہ نصوح پاشا کلمش استانہ دن چقمش ایدم بعد العشا چورلی منز لجیسی خانہ سندنہ قائم مقامک چقال ائلورایکی ادمیسی کلدی یتشدی و کندونک دواب و قطارین کتور مکہ کوندر لدکارین و احوال بومنوال اوزرہ اولدغین نقل ایتدیلم

(سعادتلو پادشاهک بروسیہ)

(عزیمت همایونلری فی سنہ ۱۰۱۳)

نقاش حسن پاشا مقدم بروسیہ کوندر لش ایدی و بروسیہ محافظہ سنہ تعین اولمش ایدی بو محلدہ علی العجلہ براحر شریف اصدار اولندیکہ بروسیہ سرایلرین تطہیر و زاد و زوادہ احضارینہ سعی کثیر ایلہ سعادتلو پادشاه دخی اوچ پارہ قادرغہ ایلہ استانبولدن عزیمت ایدوب مودانیہ اسکله سنہ چیقدیلم و عظیم الایلر ترتیب ایدوب بروسیہ سرای عامرہ لرینہ داخل اولدیلم و ایرتسی جله مشا ورہ ایچون حضور پادشاهی یہ کلدیلم لکن صوفی سنان پاشاده چندان فراست و کیاست اولیوب بر تدبیرہ قادر اولدو غندن ینہ محافظہ مملکتہ نصوح پاشا ایلہ داود پاشای کوندر مکہ قرار و یردیلم و اون اون بش کون مکث اولند قد نصکرہ ینہ دار السلطنتہ عودت بیور دیلم زہاب و ایابلری یکر می کوندن تجاوز ایدی

ثابت جرب زبان اکابر هر کلامی کو یا بر خنجر و سنان ایدی
 محصل نصوح پاشا دلندن بزوب و بوتک دیر سیله سویلشکدن
 اولو سنه جواب و یرمک یکدر دیوب خون ناحقه کیردی
 عاقبت کندوسی دخی اولوجهله جزاسن کوردی اندن مقدم
 دخی سابقا استانه سعادتده چاوش باشی اولان مشهور
 و متعارف قره علی زاده محمد چاوشی قونیه ده محضادلی
 اوجنده بی کنه و بلا سبب صلیب ایتش ایدی مزبور محمد چاوش
 دخی برفناک و قاتل ادم ایدی یالکز بزم بلدیکمز وارا دین
 کپروسین پیار کن بر ادم صلب ایتدی صکره عسکر سورمه
 کوند ریش ایدی الهجه حصار ده بر سپاهی بی صلب ایتدی
 یعنی اولدخی نصوح ماشا دندن جزاسین کوردی پس بونلرک
 قانی صورلمق و کندویه دخی مجازات اولنق خوفندن برکون
 همان ایلغار ایله استانه یه کلش و سفینه سن بانچه خاصه یه
 یناشد و رب قصر پادشاهی قرینه چیمش و جلا ایلرک طغیان
 و زرانک عدم تقید اقدام عرض ایتک ایچون کلدوکن دیملکه
 سعادتلو پادشاهه عرض ایتش بلاتردد قصر همایونه نزول
 یوروب نصوح پاشایی بولوشدر مشلر اولقدر غیرت انکیز
 و عبرت امیز کلمات ایتدی که سعادتلو پادشاهک بروسه یه کتمه
 لرینه سبب اولدی اول حینده شیخ الاسلامی و خواجه وزراء
 عظام و قاضی عسکر لری قصر همایونه دعوت یورورلر
 و نصوح پاشا ایله یوزلشد و دررلر نصوح پاشانک هر کلامی
 مقبول طبع همایونلری اولوب بروسه یه سفرتدارکی کو رملک
 فرمان اولتور اگرچه دونتمای همایون هنوز عودت ایدوب
 ترسانه عامره یه داخل اولماش ایدی و روز قاسم کچمش
 ایدی دریا سفری مخاطره ایدوکن و اوان سفردریا کچدوکن
 (وغیری)

برهفته دنصکره وزیرایدوب وخواصلرین بالتام تکمیل ایتدردی
وباش دفتردار محمود پاشایی عزل ایدوب حافظ محمودی
دفتردار ایتدردی لکن دفتردارلقده وقوفی اولیوب مواجب
تکمیلنه قادر اولمامغله کندونک قتلنه باعث اولدی ویرینه
صوفی سنان پاشا قائممقام اولدی

(جلالی طویلک نصوح پاشایله محاربه سی)

(ونصوح پاشانک انهرای فی سنه ۱۰۱۳)

صوفی سنان پاشا قائممقام اولدقده هرطرفدن جلالیلردن
متوالیا فریاد جیلر کلور ایدی برطرفدن طویل واجب التذلیل
برطرفدن صاچلو دیدکلری باشدن ایاغه دکین صوچلو
محصل هرناحیه دن بررشتی باش قالدرمغله البته محافظه مملکته
بروزیر کوندربلک لازمدر دیو پادشاهه عرض ایتمکله داود
پاشایی تعیین یور دیلر وعلی العجله چیقسون دیو امر ایتدی لکن
بنم عدم قدرتم هنوز صدر وزارتیه وصولدن معلومدر دیو
هزار اعذار بیان ایتدی و بوچینده کج دهان علی پاشایه دخی
اناطولی ایالتی ویراش ایدی و اناطولی عسکرین عجمه سردار
اولان جغاله زاده یه اولشدرمغه مأمور اولمش ایدی ایتمدی
اناطولی عسکر یله اوتیه یقه محافظه سنده اولان وزیر نصوح
پاشایه ملاقی اولوب و دفعه اشقیاده بیله بولنوب اندن عسکری
جیغاله زاده یه اولشدرمغه دیو فرمان اولتدی چون نصوح
پاشایانه واردی بولا وادین کبر و سنده طویل عویل اوزرینه
واردیلر و مقابله اولدقلری کبی صندیلر و نصوح پاشا جله دن
مقدم فرار و کوتاهییه وارمینجه بریرده قرار ایتمدی چون کج
دهان دخی عقبینجه کوتاهییه کلدی بوانهرامه سن سبب اولدک
دیو قلعه یه واردی اول کیجه اشین بتوردی علی پاشا مر حوم

طرفنده اولاً نقرادن روزمره اردوی همایونه قوچی قوچی
ذخیره کلور ایدی وعسکر دخی اردویه واروب اشترا ایتکه
محتاج دکلر ایدی مجار قزلی عوزتلی پوتون پوتون تازه پشمش
چیو دیدکلری مجار چوزکلری وانواع میوه و ذخیره مقوله سن
چادر بجا در کزدوروب الک دیو منت ایدرلر ایدی وهم
اول حینه که هنوز عسکر اسلام استرغونی دوک اوزره
ایدی بلوک بلوک رعایا کلوب ویره کاغذلرین آکوب اطاعت
ایدرلر ایدی حتی اول محله طونه اوزرنده بنا اولنان جسر عظیمی
قرق الی استاد دکر منجی ذمیلر کلوب بنا ایتدیلر انده دخی
اهل اسلامه بنالرنده زحمت چکدر مدیلر واسکی بدونه وقویون
اطه سنه کچمکده وسائر واروشا اوچ درتیوز خانه واروب
توطن ایتدیلر اثار عدل ومدارا بویلیجه ظاهر اولدی اولکی
سردار لریمز دخی بویله ایتش اولسه لر وتبرکا سلطان سلیمان
خان غازی طریققدر دیو کتمش اولسه لرنه سفرلر بوقدر اوزرونه
عسکر خلق جانلردن بزردی بلکه هر بری عدوی دین دولتک
باشلرین ازردی

(قائم مقام صارقچی مصطفی پاشانک قتل و صوفی)

(سنان پاشا قائم مقام اولدوغی فی سنه منه)

مومی الیه مصطفی پاشا قائم مقام ملقبده غایت جری و داد
وده شده پرهیزدن بری ایدی قائم مقام اولدوغی کبی اوطه باشی
اولان کر جی محمد پاشایی اوچنجی وزارت الیه چیقاروب حاجی
ابراهیم پاشایی مصرده قول قتل ایتکله برآید نصرکه مصری
بوجیه ایتدردی ونقاش پاشا که یکیمچری اغالغندن معزول
ایدی وزارت ویردردی وقوچی باشیلردن داود پاشایی
وبولوانلومیر آخور مصطفی پاشایی ابتدا بکدر بکی نامه ایدوب

(برهفته)

و بوسنه بکربکی و روم ایلی امر اسندن بر اکیسی تعین
 اولوب او یواره وارد قلزنده اولاسد باب و عسکره مقابله یه
 شتاب ایتیلر ایدی صکره پوچقای قیرالک امیرینه سرفرو ایتدیلر
 و طوغا و کرها قمع باب ایلدیلر لکن یغما و غارتدن عسکر اسلام
 ممنوع اولمغله تعرض اتمدیلر اول محلنده او یوار قلعه سنه
 و مملکته بر بکربکی نصبی ممکن ایدی لکن هئوز پوچقای ایله
 عهد و شروط برقرار داده اولمغله باعث برودت اولسون
 ایچون اتمدیلر تابع اولیان قلاعی و نمچه کفارینه منتسب اولان
 ضیاع و بقاعی جله غارت و خسارت ایتدیلر اگرچه ابراهیم پاشا
 ایله نعمتی عسکر کنده غنایم فوق الحدایدی بودخی اندن چوق
 ناقص دکل ایدی بونک اردوی همایونه قرب جواری اولمغله
 متصل عسکر منصوره غنایم مؤفوره ایله واروب کلمکدن خالی
 دکلر ایدی

(ومن مأثر العدل والمداراة) علم شریف عالم شمول ارباب
 عقوله واضح و روشندر که بر سنه اثر سلطان سلیمان خان غازی
 مرحومه سلوک اولمغله پوچقای مر قومک اطاعتنه باعث
 اولدیلر و بوسبب ایله بوسنه مبار کده عسکر اسلامه
 بوقدر غزوات و فتوحات میسر اولدی آنکروس سفر لری اولهلی
 اون او جنبی سفر ایدی جله سی بوکا معادل دکل ایدی اوچ
 درت دفعه تانار خان عسکر تاتار فرا وان ایله و بردفعه
 اوغلی و هر سنه میر زالی سرحد محافظه سنه قالدی کفاره
 بومر تبه دکل عشر عشیری قهر اتمدیلر و بر صکره دخی قهر
 و غلبه طریقه اتمدیلر بوسنه مبار کده قهر و غلبه دن
 قطع نظر عسکر اسلام بومر تبه ایله غنایم بر سفرده مغتم
 اولما مشلدر در رغایا یه مدارا و استمالت اولمغله او یوار

(پوچقای امر اسندن نعمتی کر کل سرخوش ابراهیم پاشا)
ایله بیج طرفلرین غارت ایتدکلری فی سنه منه پوچقای
اشتوان عسکر اسلامه معاونت و مظاهرت ایتکه تعهد
وایمان ایتکهله مجار امر اسندن نعمتی کر کل نام سر عسکرینی
طونه دن عبور و بیج اطرافلرین غارته مأمور ایدوب قتیئره
بکلر بکی مر حومک همشیره زاده سی سرخوش ابراهیم پاشا
ایله اول سرحدک عسکری و بوسنه سرحدینک غازیلری
یکرمی بیک قدر عسکر واروب اول مملکتلری بر مرتبه غارت
و خسارت ایتدیلرکه تقریر و تحریر اولنسه مبالغه یه حل اولنور
اعتماد اولنر ایدی و اخراج اولنان اسیر و یغما اولنان اتمعه
واموال اول مرتبه کثیر ایتدیکه حسابیه کلر ایدی اکثر مجار
امر اسی کندولر متابعیت ایتش ایدی واردولرینه کلوب داخل
اولش ایدی انجق زرین اوغلی و بکا اوغلی مزبور نعمتی انلره
نسبت ایله دون و پست اولمغله اکا زیر دست اولمغه سرفرو
ایتمدکلرندن کادکلرین و باش قپودانلرین جله عسکرلریله
قوشمش ایدی و اهل اسلام ایله معا غارت و یغما یه مشارکت
ایتمشلر ایدی اوچ دفعه اوزرلرینه نمچه نک عظیم عسکرلری
کلدی اوچنده ییله منهزم اولدی و چوق بالو باشلو نمچه کافرلری
اسیر اولدی محصل یالکز بو طرفده اولان غارت و خسارت
و وجوده کلان یوز آققلاری و النان غنیمت انجق عصر سلیمان
خان غازیله اولمش ایدی علیه الرحمه

(پوچقای نک برسر لشکری ایله بعضی امراء اسلام)

او یوار طرفده ایتدکلری غارت فی سنه منه ییله مجار
امر اسندن روپی فرنک نام امیرین عسکر اسلام ایله او یوار
طرفلرینه مأمور ایتش ایدی اهل اسلام دن جیل اغاج بک

(و)

په اولان غروف رایکی قویون ساعتی و برایکی دخی ایوجه
تقنک و برایکی قوطی سکری بادم و غیر ی سکری مربع ل
ویردی اندنصکره مر حومه واروب تفصیل احوال ایتدم
چونکم مرده ایچون آستانه یه کیده جک ایدم انک لوازمه
اهتمام ایلمکه مفید اولدم تکرار قلعده یه واردم یوخسه چوق
قیرندی پیدا ایتک اولوردی ویا نجه اوجاق طرفدن قره حسن
اغا که اول زمانده کو جک چاوش ایدیکه حالیا سکبان
باشیلقدن متقاعد قره حسن اغادرانی و مر حومک قیوجی
باشیسی خضر اغایی معا قوشدیلر چون آستانه سعادته
واردق سعادتلو پادشاه شهراده لرا و طه سن تشریف یوردیلر
دارالسعاده قیو سندن کیروب اول محله ملاقی اولدق
و تلخیص و یروب لسانا لازم کلن احوالی عرض ایلدک انده
بولسان خد متکارلر یمز ایله معا اون یدی آدم ایدوک برخلعت
فاخره اعطا یوردیلر و بو حقیر پیاده مقابله جیسی ایدم
سواری مقابله جیسی اولدم خضر اغا پورغه سنجاغز رجا
ایتدی احسان یوردیلر و مر حوم افند مز بوققیر دیمش
و سپارش ایتش ایدی بولیکم بر محلین دوشوره و بالذات
سعادتلو پادشاهه دیه سن مرادات دئیویه دن بوندن غیری
جناب باریدن بر حاجتم یوغیدی اون ییل بوسر حد لری
بونک ایچون بکلدم بوندنصکره یاصاغ قالد م یا اولدم یا منصب
اولدم یا معزول اولدم جله سی قتمده برابر در عینیه سعادتلو
پادشاهه بویه دیدم یوق او یله دیمسون بزاندن دخی چوق
خدمت اومارز یوردیلر اشته استر غونک اجالا قتمی
بویه واقع اولمشدر کندو سرکد شتمز اولمغله بر مقدار
اکثار اولندی

ویره که اول زمان کله سلطانتک معلومیدر اول زماند نبرو
 حضرت حقن رجا و التماس اودر که ویرلکده سویلشد و کم
 اوزره التقدیه دخی سویلشن بنده کز اولام دیدم
 اشته ایددی اول زماندر یوردیلر کاهی فقیره بونک
 لطیفه کونه التفات یوررلر ایددی ینه اکاجل ایتدم مکر بو
 حقیرک کلمه سنه توقف یورمشلر وغیری ادم کوندرمشلر
 تکرار یائیه توقف ایدرسن دینجه هنوز شافعی وقتی ایر شمش
 ایدی واردم و سویلد کیری محله کفاره آواز ایتدم و بالجله
 ایکی آدم رهنه و یروب ایکی کافر چیقارتدم اکا دکین وقتی
 سحر دخی اولدی اول چیقان کافرلی حضورلینه کتوردم
 بره ملعونلر پادشاه قلعه سن یقدرد و کز تیز چیقک دیدی
 کافرلر دخی بو پادشاه قلعه سی ایدو کین بلیدک بران محصور
 اولمز و زحمتی چکمزدک قرالک قلعه سی ییلوردک آنک اوغورینه
 چالشدق دیدیلر تیز ایددی وار همان بکون چیقسونلر دیدی
 و بالجله کافرلی کتوردم ینه قلعه یه کیردیلر و برزدبان
 صارقتدیلر فقیر دخی درت بش آدم ایله کیردم و قلعه دن
 چیقملری احوالین سویلشدم و انلر قلعه یی الدقده بزه سویلد کیری
 بر قاج مرتبه زیاده سویلدم و نیجه جفال ایلدم جناب رب
 العالمین اول محله دعا من قبول ایتش ایمش عینیه نیجه استمش
 ایسم او یلجه روزی قلادی فلله الحمد اندنصرکه قرق سکر
 مسلمان کرفتارلری اسیر بندوزندان ایدی انلری آزاد
 ایتدم یالکر انلرک دعاسی و شکرانه بکاسی امید در که عند
 الله تعالی ضایع اولمیه و باروت مخزنلری وجهه خانه لرین
 مهرلدم و یکپیری اغاسندن درت چور باجی طلب ایدوب
 میری ایچون ضبط اولسان اشیا یه یساجی تعیین ایلدم ایچروده
 (باش)

غزاة خود اوزاق دكل مخلوط ایدی اغانك یورود كن كورنجه
 براو غوردن تكیر کتوردیلر و یوریدیلر ابتدا الاجه حصار
 بیراغی بدنه چیقدی اردنجه وزیراعظم مر حومك بیراقداری
 واندن کوستندیل بیراغی سائرلر دخی همان الای الای چقیدیلر
 کفار بدن اطرافنده خند قلر کسمش ایدی و کندوره طویدن
 و توقفنکدن صیغناحق یرایتمش ایدی عسکر اسلامی بدن اوزرنده
 کوریمچك ایچرو قیالم صندیلر و الا اکثری شراب مر که
 قانیدیلر و بالجه آزدن آزی قورتلدی جله سی اول اورتله قده
 صاتلدی و اروشدده اولان ملاعین دخی و اروشی براغوب
 ایچ قلعه یه قاچدیلر انلرک دخی غزات جو غین یتشوب اسفل
 سافلینه کوندردی و و اروشدده خیلی اغتام ایتدیلر بوندن
 صکره اون کون دخی ایچ قلعه دوکلدی وینه اونجی کونده
 یوروشدر دیوندا اولندی ینه صباحه دکن متریسار و اول
 دره لروته لر غزاة اسلام ایله طولدی برو جهله که متریساره
 یتاشلمقدن قالدی کفار دخی غزاتک مزاجه سنی کوروب
 یوروش ایده جکلرین ییلدی نصف الیدن مقدمجه ایدی
 بدونک یکچیری اغاسی عثمان اغا قولندن الامان دیو فریاد
 و فغان ایلمشرو و ویره احوالن سو یلشمکه آدم استمشلر چون
 بو خبر مسرت اثر وزیراعظم سمعنه دکر حد خالق بیچون جل
 شاه ایدوب آدم کوند روز دیر بو عبد فقیر عبدی کتخدا ایله
 اول کیجه اردوده بولندم عبدی کتخدایه دخی کلوب تبشیر
 ایتدیلر معبت ایله حضورلر ینه واردق مبارک باشلرین قالد وروب
 بو فقیره خطاب ایتدیلر هیچ عهده که لازم دکل ایکن قلعه
 و یرلمکده و کفار ایله ویره یی سو یلشمکه غایت تهالك وار
 ایدی بو کره دخی وار ویره یی سو یلشک فقیر دخی الله تعالی

کمال عون ونصرتی ظهوره کلمش ایدیکه هر برضعیف و ناتوان
 عداولنان مسلمان کویا برشیر زبان یارستم دستان ايله توان
 بر پهلوان ایدی سائر زمانده عسکری یوروشه سورمکده
 بغایت اهتمام اولوردی و ترقی و حسن وعده لر و یر یوردی
 بو کره دخی اخشامدن یور ویشدر دیسه لر صباحه د کین
 ار دوده آدم قالمز کبسی عزاتی جنکه ترغیب ایچون نظم اولنان
 وار ساغیلر و شرقیلر ایرلارلر کیسی چوغورین قوبوزن چالارلر
 کبسی توحید و تهلیل ایدرلر کیدر و بر غریب عشق و شوق و بر عجب
 صفا و ذوق ایدی که تماشا ایدنلر و اولدن عسکرلر حالن بلنلر حیران
 و متحیر اولورلر ایدی صباحه د کین اولقدر آدم ار کلدی کلدی
 اردوده آدم قالمدی دیمک مرتبه لرینسه و اردی چون سحر و قتیینه
 معهود طوبلر آتلدی و بیر اقدار لر لرینه بیر اقلرین آلوب الله الله
 صدا سیله عزات اسلام بری برینه قاتلدی و لکن قلعه یه صعود
 ایده جک کدک انجق بر آدم یورویجک قدر ایدی ملاعین ایلر و
 کلنلری دفع ایدردی بر قاج دفعه یور و دیلر و لکن فرصت بولوب
 دخول ایده مدیلر بر قاج آدم دخی اول حینده رتبه شهادته وضع
 قدم ایتدی اشراق وقتسه د کین حال بومنوال او زره کذران
 ایتدی صکره بو عجب فقیری صدر اعظم یکچیری اغاسی طرناجی
 حسن پاشا نك قرنداشی حسین اغا که جرگسی الاصل بر مرد
 دلیر ایدی اکا کوندر دیلر و بویله سپاریش ایتدیلر که غزانه
 دلدارلق ایدک و هر نه وعده ایدر سکز و هر نه ویرر سکز ویرک
 بولیکم غزاتک یوزی دویمیه یوخسه بردفعه دخی قلا غیلری
 کیدوب یوزلری دوزسه بردخی سورمک مشکل اولور چون
 پیام سرداری ابلاغ آیتدم همان گنخدا یری سن بزه پول اج
 چون ایلروده اولنلر یورومز بز یورویلم دیدی و یورودی
 (غزانه)

اولشدر مشر چونکم قلعه یه یا شفق ممکن د کل ایدی بونلری
 دوککه مباشرت اولندی واون کون محکم دوکلدی اونجی
 کون محکم یور ویش امر اولندی اخشامدن صباحه د کین
 عسکر اسلام متر یسره کلدی مجتمع اولدی وشویله تنیه اولندیکه
 اثار صبح ظاهر اولدقده چون دفعه واحده اوج طوب
 براوغوردن تله والله الله صداسیله زمین زمانه قاتله غرات
 دخی براوغوردن یورویه لر وتیغ بی در یغری ایله اعدای قزل
 قانیله یورویه لر جناب باری خودیاری قیلجق قلور و جله لوازم
 ومهمنی وقتنده وزماننده ویرراول سحر دخی بر پوص یعنی طومان
 وجه ارضی یورودی همان غزاة اسلام اول محمله دپه دانه
 طوغرو یورودی فرضادپه دانه چیقیدیلر بلکه ایچروسته
 دخول ایتدیلر هنوز کافر غفلت او یقوسندن کوزین اچدین
 ودخول ایدن عسکر اسلام ایدوکن سچمدین همان غازیلر شمشیر
 بازغه باشلدیلر وانه بولنان جله کفاری قیلجدن کچوردیلر بلکه
 بر فرد خلاص اولدی قلعه ده باشبوغ اولان غروف دخی
 اول محمله یوف یوروسن چالیدی مکر طشره ده اولان کفاره
 دلدارلق ایچون طشره حقیقش واول کیجه انده قالمش دارالبواره
 یولی اندن اولغله فی الحال عازم جحیم اولمش سائر تابه رک دخی
 حالی بویله اولدی آنلرده بولنان کفار دخی جله قیرلیدی بلکه
 درت بیک قدر کافرک لاشه مر داری میدانده قالدی بوده
 حقک عنایتی ایدی که بوقدر دعوای مر دانکه ایدر کافر
 براوغوردن خاک هلاکه دوشدی خصوصاً باشلری اولان ملعون
 بیله یوق اولدی واول سیدن ایچروده قلان ملاعینه کال ضعف
 وقفور کلدی اون کون دخی روز و شب دوکلدی اون برنجی کون
 ینه یور ویش تنیه اولندی بوسفر نصرت اثرده حضرت حقک

اولور دیدیلر لکن سائرک ممانعی اولمغله انلره مخالفت ايراق و يقين
 ديموب آقین ايتمه که ترجیح ایتدیلر ايرتسی اول منزلدن قالدقوب
 جان بکه طوغرو عزیمت اولندی بو عبد فقیروز یراعظم کتخداسی
 عبدی کتخدا ایله برمسافه قلیله آلا ی ظفر پیماندن ایلروجه کیدردک
 جان بکه یقین بر خرابه کویلمغه اوغراق مکر بعض یکچیری عرب
 لری قیرلش وارد لر نجه کلنلر اول محله ایرکلمش کی اول محله
 دولاشمقدن صعوبت چمکه کی عربیه سن مرمت ایچون
 یولد شلرندن بعید دوشمکه دلرینه کلن رطب و یابس کلامی
 اشند یر دیلر و بوقدر عربیه وانغراق ایله آقینه کیدیلور می
 و کورلمدک بلنمدک طاغلو و بلر آشیلور می دیدیلر مکر بوسوز لری
 لسانلرندن جاری اولق لسان الخلق اقلام الحق من عند الله
 تعالی ایمش چون اوتاغی سردار عالیقمداره واردق کندولر
 دخی کلوب نزول ایتدیلر عبدی کتخدا قحح کلام ایدوب دیدیکه
 آقین عزیمتده خطایتمشوز شو قدر یرده که هر طرفدن دولاشمق
 و عربیه لر بر برینه اولشمق قابل ایکن بوقدر سوزاشدیر دیلر
 یا کفار لمکنده برقد رصعب المرور سنکستان و طاغستان عبور
 اولمقده و کورلمدک بتاقلرنده و صوبتاقلرنده نلر چکلسه کر کدر
 و بوقومه نیجه جواب ویراسه کر کدر همان تدیرباقی پاشا ایله
 ولدان زاده نکدر دیدی مرحوم دخی فی الواقع سوز بودر همان
 طویجی باشی وجهه جی باشی و یورک بکلرین و آتجی طائفه سن
 طوب نقلنه احضار اولنان جاموسلر ایله بدوندن طوپلر کتور مکه
 کوندر دیلر و کندولر انده استرغون صحرا سنه عسکر اسلام
 ایله نزول یور دیلر و بالجه استرغون محاصره اولندی دپه
 دلنده برعظیم تاییه یاמשلر و اوچ تاییه دخی طونه یه وارنجه
 احداث ایتشلر و بونلری عظیم خندقلر کسمکه بری برینه
 (اولا)

ایتدیلر ایه مضمحل اولدی مقدر دکل ایمش یوخسه مرحوم
ینه اولسنه سردارلق ایله کلوب بوچقای ایله معا برسفرایتمش
اولیدی بلکه نجه نك وجود خبائیت الودی صفحهء عالمدن
کلیا کتوریلوردی لکن ارادت ازلیه بویه ایمش بوتصورات
و ملحوظات وجوده کلمدی انجق بوقدر وار که بومنعقد اولان
صلح و صلاح دخی بوچقای ظهورینک اثری نایمچنددر
(فتح قلعه استرغون یوم الاثنین)

سنه (فی ۲۰ جادی الاولی سنه ۱۰۱۴)

چون سنه مز بوره عسکر اسلام ایله سردار ظفر انجام بدون
جانبه عزیمت قیام ایتدی استرغون قلعه سنک سنه اولاده
بارو سنه تقریه مجال اولماغله هر کسک استرغون قلعه سنک
متانندن کوزی قورقش و قحندن مأیوس اولمشلرایدی حزه
ابک سراینک بروسندن شوشقوره دره سنه نزول اولندقدنه جله
مرا و میرمیران کبارلری و عسکر خلقنک مختارلری و بلوک خلقنک
ویکیچرینک اختیارلری مشاوره ایچون جمع اولوب استرغون
اوزرینه واردقدنه و قلعه یه یاشمقدنه کمال مرتبه صعوبت مقرر
اولمغله هر کس بوسنه مبارکه ده تخریب بلاده و تعذیب کفار
بد نهاده عزیمت ایدوب و بچه طوغرو توجه و اول ستملرک
قصبات و قراسن و بقاع و ضیاعی غارت و خسارت ایتمکله
کفاره تمام غلبه و نصرت و اعدای دینه مورت فلا کتدر
دیو بوتد بیره قرار و یر دیلر الایاقی پاشا مرحوم که اورته
دفتردارلق ایله اردوی همایون دفترداری ایتدی واردوی
همایون قاضیسی ولدان زاده مرحوم بوریه قایل اولمیدیلر و او یله
فرض ایده لم دیار کفاری غارت ایتدک و ضرر و خسارت
ایرشدردک بزم قبضه تصرفزده نه قالور و بزه بوندن نه عائد

و نه‌ر تېسه‌نك ايكي طرفنده قرال ضال حكمنه داخل اولان
 قلاعى ضبطنه المش و اهل اسلامدن امداد ايچون فریاد
 نامه‌لر كوندرمش مكر نمنجه ملاعینی عسکر اسلام وارنجه
 باشتایی كورلئام سردار مردارین نمنجه عسکريله اوزرینه
 كوندروب عسکرین صمنشلر و كندوسن قاچور مشلر صكره يته
 سردار بره‌مقدار تاتار و عسکر و ايالت طمشواری امداده كوندرمكله
 بفضل الله تعالى بوچقایی قوت بولوب مزبور باشتایی
 كوركي نمنجه عسکريله بوزوب قاچورمش و قراله تابع بعض
 قرا و نواحی غارت ایدوب غنائم بسیار ايله عسکر اسلامی
 عودت ایتدرمش وزیر اعظم مرحوم دخی مر قومله قورونه
 كید و روب عومامجار مملكتنه قرال نصب ایتمكه متعهد اولوب
 طرفیندن عهد نامه‌لر ویرلش اول قیش مرحوم استانه
 سعادتله كلوب واقع حالی مرحوم و مغفورله سلطان احمد
 خان حضرتلرینه تفهیم ایتدی و برذی قیمت قورونه یایدردی
 غالباً التونی اوچ بیکه قریب ایدی و بو قدر جواهر ايله
 مرصع ایتدرمش ایدی و استرغون قئچندن صكره بدونه
 كلد كده پشتله مقابله سنده عظیم اوتاقلر و سراپرده لر وضع
 اولنوب و بر عظیم ضیافت ترتیب اولنوب بو حقیر استرغون
 مژده سیله استانبوله كتمش ایدم یعنی اول محله حاضر بولندم
 اون یك مقداری مجمار عسکريله و جله نامدار بكرا ايله كلوب
 مرحومه ملاقی اولمش مرحوم دخی قورونه‌ی كید و روب
 و بر مرصع قلیج قوشادوب جانب پادشاهیدن علم همایون
 ايله سنجاق عنایت اولمش و انده بالمشافهه عظیم عهد و میثاق
 ایدوب هر احوالی بر كشد و مشلر صكره بفضل الله تعالى نمنجه‌نك
 كوكب بختی راجع بلكه غروب ایتدی هر نه كاره مباشرت
 (ایتدیلمر)

قدیم لریدن برفاج دفعه مجار خروج ایدوب نمچه قومنه ودار
 و دیار لرینه چوق ایش ایتشلر ایش بود دفعه دخی چاسار و قرال
 اولان ضال فرصت بولوب اکثر ممالک اردلی قبضه تسخیره
 کتورمش ایدی و قلعه لرینه نمچه دن مستحفظلر قومش لر
 ایدی و قدیم دن ایده کلدکلی اهانتی ایدر اولمش لر ایدی
 بو چقای یه اضافت ایله شهرت بولان بو چقای امیر که
 برمنطنه کرامت و طاعت و عبادته مداومت ایدر بر درویش آدم
 ایدی مزبور بو چقای نك اول زمانده اسیری بولندی بونکه
 باغچه سن تیمار ایتدیررکن اثناء کلامده نمچه نك تغلبدن
 اظهار عجز ایدر امیر دخی بنی سرداره کوندر جله مسلمان
 عسکرین سنك اعدادیکه کتورین و سنی اردله قرال نصب
 ایتکه ضامن اولهین دیو مزاجنه موافق کلمات ایتکه
 اگرجه کوکلی اولور زرا برسنه مقدم اردلده بو خروج
 احتمالی واردر دیو چاسار مر داره غمز ایتشلر ایش و بر مقدار
 حبس چکمش و تفتیش و تفحص اولمش و بحسب الظاهر برسنه
 ظهور بولما غله ینه اطلاق اولمش ایش والا امیر اردل
 اهالیسی خرسیتیان دیننده در بونلر تور که باش اکز ممکن
 دکلر امیر دخی یا سلطان سلیمان زمانده نیچون باش اکلیر
 وزمان دولتمده امین و سالم اولدیلر دیوب طرفیندن چوق
 معارضه و علت و نیجه عذر و مخالفتدن صکره امیری سرداره
 کوندردی دباغ محمد پاشا اول زمانده بکتاش پاشا نك
 ترجانی ایدی امیرک اوکنه دوشمش وزیره کتوردی و برایکی
 کون اوجی خلوت اولوب سویلشدیلر وینه امیری
 کوندر دیلر محصل امیر اوج درت دفعه واردی کلدی و بالجله
 اول زمان که بو حقیر استانبولدن کلدیم بو چقای خروج ایش

حتی ابراهیم پاشا زمانده کندوسی رضا و یرمیش ایدی دیدم
 انلرده عبت سویلشلر سزدخی بیهوده سویلر سزکیم دیسه
 دیسون همان بوسوز سزدن صادر اولسون غیرت اسلام
 یوقی معجزات محمدی علیه السلام باقی دکلمی دخی بزم
 کافردن الا جعفرن همان استر غوغنی بفضل الله تعالی قلعه لر
 آلورز و کفاره نلر ایدر و نلر قلورز زینهار بوسوزی تکرار
 ایلک دیونا کید بیوردی ایرق نه تلخیص و یردم نه سائر مکاتبی
 اولشدردم همان قائم مقام دن و کندولردن برر مکتوب آلوب
 عودت ایتدم چون کلوب مر حومه سرم صحر اسنده ملاقی
 اولدم و بواحوالی اجالا نقل ایتدم صلدم اصلا سویلتمدی
 و بز بوسوز مزك حجابن اولنجه چکه رز نیلیم بر آلائی غیرت سزك
 ابرامدن قور تولد و کزدن تابع اولمش ایدك حق تعالی شیخ
 الاسلامك کند و سنه و آنا و دده سنه رجتلرا یلسون دیو
 یحمد دعالر ایتدی و بو حقیره بو چقایي نك ظهورین نقل ایتکه
 باشلدی غایت مستبعد اید و کندن سلطانم سز اعتماد
 بیوزد و کزیمی که بز دخی اعتقاد ایده لم دیدم اصلا بونده شبهه
 ایتکه ان شاء الله تعالی یقنده اثارین مشاهده ایدرسن دیو
 تحقیق ایتدی (اردل امر اسندن بو چقایي استوانك ظهوری
 ذکرنده درسنه يك اون اوچ) معلوم شریف اولو النهی
 اوله که نمجه کفره سی مطلقا مجار قومنه قدیمن اهانت اوزره در
 مجارك امراسی و قلاع و مملکت اصحابی اولان کبراسی نمجه نك
 فرضا آدانیسی قتنده رعیتدن حوز و حقیردر بر سبب یوق ایکن
 یولده راست کلد کده بر قاقه چالوب یولدن دوشورمك کبی
 واردندن یتشه یقاسن قالدروب الته تو کورمك کبی البته
 بر تذلیل و تحقیر ایتك لازمه کار لیدر بو نك دخی سببی زمان
 (قدیملرندن)

هابیل افندی طابور کفاره واروب و بورای اوزره صلح منعقد
اولمغه ایکی طرفک صواب دیدی اولمش ایکن برقرار داده اولمغله
حتی مرحوم افندی دخی طرف خلافه ذاهب اولمغله عقد
اولنماش ایدی بودفعه نمچه نك هر سکری و بکاری و امرای
نامداری بووجه اوزره صلحه قرار و یرمشار و یویوزدن عقد
ایتمکه مراد ایدمشار و اون قدر التون زنجیرلو غروف و هر سک
نامنده اولان کبار سکری وزیر اعظم مرحومک اوتاغنه
کلدیرووجه مشروح اوزره صلحه قرار و یردیرو سجالر
و حجلر و محضرلر و عرضلر یازدیرو ینه بو عید قاصری بو مکاتب
ایله آستانه سعادت کوندردیلر قانم مقام صارقچی مصطفی پاشا
ایدی واردقده مکتوبی اوقودی شیخ الاسلام حضرتلرینه
وارد و کز می و تلخیصی سعادتلو پادشاهه و یرد و کز می دیدی
یوق دیدم ایمدی شیخ الاسلام حضرتلرینه وارک و صکره
ینه کلک دیدی صنع الله افندی پاشا مرحوم ایله ابوت بنوت
حقوق اثبات ایدر و پدر و فرزند محبت اظهار ایدر ایدی
مکتوبی آخجه اول محله دکن اوقونجه پرسس حال و خاطرنده
اکثار ایتدیلر چون اول محله کلدی استغفر الله تعالی
استغفر الله تعالی دیو استبعاد ایتدی و بونه اولاجق ایشدر
اگره ده جعه یوقی نماز قلمناز می صقین هزار بار او افکاره
یقین اولمک و بوسوزی لسانه دکل خاطره دخی کتورمک
دیدی و مقدم ابراهیم پاشانک و تاتار خانک رأیی در اول زمان
کفار تغل بسیار ایتش ایدی حالیا راضی اولمش خلق پاشا
اوغلکزی حالنه قومدیلم مخالفت اتسه و جله نك خلافتنه
کتسه همان سردارلقدن و داد و دهشدن ایرلسون ایچون
مصلحت کورمک استمز دیرلردی بوندن پاشا اوغلکز ناچار در

مقامنده اولان قورد پاشا مصطفاسی ایله دردولته
ارسال ایتدی

(وزارت کبری مرحوم افندمن محمد پاشایه

عنایت اولندوغی فی سنه ۱۰۱۳) چون مهر شریف
قائم مقام حافظ احمد پاشا یدندن جناب پادشاهی یه واصل
اولدی حافظ پاشا مقدم بوسنه سردار لغنده و میخال ضال
محاربه سنده سردار لغت شهد و شورینی داتمش و اول
آرزوی دفع ایتش ایدی کند و سی ایسا ایتکله خاتم صدارت
مرحومه عنایت بیورلدی و مومی الیه مصطفی اغا ایله متروجه
نام محله ایکن وصول بولدی

(سردار مومی الیه استرغون قلعه سن محصور ایتدوکی و بی

فتح عودت ایلدوکی)

هنگر الیه بلا تأخیر و توقف استرغون قلعه سن محصور و قلع
و قلعندن عسکر اسلام ایله اقدامده قصور ایتدیلر لکن کفارک
طابوری قلعه مقابله سنده جکر دین نام محله موجود و عدوی
نامعدود ایله نهر طونه دن ایکی پرده کپری وضع ایدوب متصل
آلایی آلای قلعه یه دخول و ورود دن خالی اولمیلر نقاش پاشا
اول حینده یکچیری اغاسی ایدی و لکن بر جبان و محنت و بی عار
و بی غیرت آدم اولغله بر کون متر یسه کیرمدی و پرند ثابت قدم
اولوب طورمدی عاقبت مقسدا ابراهیم پاشانک زمان سردار
لغنده و تاتار خانک و میر میران و امراء ذیشان و عموما عسکر اسلامک
رای حسن کورد کلری وجه اوزره که اگر هک بدوندن بعدی و بمالک
اسلامه چندان ضرر و سودی یوقدر دیو استرغون ایله استبداله
رئی ایتش لرایدی و ابراهیم پاشا کتخداسی و وزیر مراد پاشا و تاتار
خانک وزیر اعظمی نامه اولان احمد اغا و بدون قاضیسی مولانا
(هایل)

قرنداشم جلا دلردن اشترا ایدر شمدی بوجانبه کیدر اولدقده
 کیدی ده لازمدر دیو برایکی ساعت ویردیلبونی ییله ویردی
 دیدی همان ساعت المده ایکن اوزرینه بر اقدم وبویله شومی
 بویله اوغورسز آدم دشمننه ییله ویررمی یا الله آلورمی دیدم
 فی الحال برچکویچ کتوردی وجواهرین تفریق ایدوب کسندین
 خردخام ایتدی وچرخلرین دریاه آتدی ایشسته بعض اشیائک
 شامتی بومر تبه اولورمش (وزیر اعظم علی باشائک سردارلق
 ایله عزیزمتی وبلغرادده وفاقی ذکرنده در) چون امر پادشاه
 عالیشان ایله سفر همایونه متوجه اولدی بعض خصوصنده بلکه
 اکثرنده جانب پاشاهیدن مساعدده اولنما مغله غایت الم
 واضطراب ایله کتدی وحد ذاتنده مر حوم غایت خود پسند
 ومغرور دولتلو ایدی باش دفتر دارک وچاوش باشی وبلوک
 اغارینک ورئیس الکتاب قانونلری حضور وزیرده جلوس
 ایکن برینه قعوده رخصت ویرمزدی یولده کلورکن معتادی
 هر کون اتلاسدن بر دیرک اوزره موضوع برسایان طوترل
 کندوسی اوتورر قهوه ایچر وماحضر سکوش وتقل یردی
 بوجله اهل دیوان اتلردن ایتزل احاطه ایدرلر طوررلردی
 کندولر دخی سکوش احضارینه قادرلر ایکن احتراز ایتد کلرندن
 ایتزلردی انجق مصر امر اسندن سنان بک نام برامیر معتبری
 نشانجی ایتش ایدی اول مقابله سنده اوتورر وطعامی ییله
 یردی وغایت حونی وسفاک ایدی مصر دن التی نفر جلا
 ییله کتورمش ایدی چون صوفیه منزله کلندی مزاجی
 انحرافه میل ایتدی کون بکون مرضی مشند اولوب بلغرا
 وصولنده درت بش کون صکره ترک عالم فانی ایتدی رجة
 الله تعالی علیه مر حوم افندمن مهر شریفی چاوش باشی

قریب کالجک اخذ ایدوب باشین کس دیلر وقائمقاملغی
 صارقچی مصطفی پاشایه ویردیله واول محله سنک دخی
 حالک بویله اولاجقدر تطیر کونه لسان کرامت فشان پادشاهیدن
 صدور بولمغه فی الواقع او یله واقع اولدی ومن شامت
 بعض الاشیاء چون بوجمعه مزده یاده کلامک نهایی یوق
 بومحمد بولمغه بودخی خاطره خطوط ایتکله تسویده جرأت اولندی
 مذکور درویش پاشاء سنه ۱۰۱۵ تاریخده وزیر اعظم اولمش
 ایدی وقرنداشنه اغریوز سنجاغ و یروب ولواء مزبور نک
 وآینه بختی وقارلی ابلی سنجاقلرینک تحریرین مراد ایدینوب
 قرنداشین محرر ولایت تعیین ایتمش ایدی لکن کندوسی
 کتابدن بی خبر برتازه جوان اولمغه حتی امرایچنده جوانبک
 نامیله مذکور ایدی اتمکچی زاده دفتر دار احمد پاشا القاسیله
 بوحقیری ذکر اولسان اوچ سنجاغه کاتب تعیین ایتدیله میرلوا
 باشرده سیله بوحقیر دخی قره دن اغریوز و اردق برکون
 دریا کنارنده قصرنده جالس ایکن قوینندن برزی قیمت
 مرصع ساعت چیقاردی وساعتده وقوفکن واردر کورک
 دیدی الحق اندن ایوجه ساعت کوردوکنز یوق ایدی پسند
 ایتدک اما بونک سرگذشتی واردر نقل ایده ین دیدی یورک
 دیدم بونی عصر مراد خانیده متفرقه لردن رستم اغا دیرل
 براستاد عالم ساعتچی وارايمش بوحقیر مذکور ی بلوردم اول
 عصرده غایت شهرت بولمش ایدی قیواغاسی غضنفر اغا
 ایچون اول یامشددرحی جواهرین کندو ویرمش غضنفر اغا
 قتل اولندقد قوینندن جلاد چیقاروب فروخت ایتمش صکره
 طرناقچی حسن پاشایه دکر اول دخی قتل اولندقد ینه جلاد
 آلور صتار اندن قاسم پاشایه دکر اول دخی قتل اولندقد

نصب ایتمش اولمغله مناسب کورلمدی و بغداد ایالتن ویردی
 واوزرینه شدید و مبرم آدمار قویوب اسکنداره کچوردی
 و بغداد دیو چقاروب کوندردی اما مذکور انقره یه
 واردقد نصکره رعایایه صالحونلری صالوب جلالی وارتکالیفه
 مباشر اولدیغی وزیر اعظمک مسموعی اولدیغی کبی سعادتلو
 پادشاهه عرض ایتدی و بر بهانه ایله بوستانجی باشی بی کوندردیلر
 وقتله خط شریف ویردیلرولکن بوستانجی باشی فرصت بولمیبوب
 بهانه ایندوکی مصالحی کوروب کلدی فی الحال بوستانجی باشی بی
 معزول ایتدیلر ویرینه درویش پاشا بوستانجی باشی اولدی
 و سعادتلو پادشاهه اول قدر تقرب ایتدی که اول عصرده سوزی
 اوزرینه سوز یوغیدی و نقدر آدم قتل اولندیسه و نقدر
 معزول قلندیسه جله ظهوره کلن حوادث بونک رأیی ایله
 ایدی وزیر اعظم سفره متوجه اولدقد نصکره صوفی سنان
 پاشایی قائم مقام نصب ایدوب ال اوپدرمش ایکنینه خواجه
 افندی رأیله و درویش اغانک صواب دیدی ایله خادم
 حافظ احمد پاشایی قائم مقام ایتدیلر بوندن دخی مقصود جلب
 مالدن غیری محضاً وزیر اعظم بی قدر و بی رغبت اولسون
 ایچون ایدی چون قاسم پاشا انقره ده خیلی زمان مکث و ارام
 ایتدی دماغنده فساد مقرر ایدوکی تحقیقه یتدی پس جانب
 بادشاهیدن سنی قائم مقام ایتدم بلانوقف کله سن دیو برخط
 شریف اصدار اولندی برکون آرام ایتیبوب کلوب استانبوله
 داخل اولدی منقولدرکه اول کون اخشامه دکین اوچ قطعه
 خط شریف کوندردیلر و صباح مشاوره ایچون شیخ الاسلام
 ووزرا قصر همایونه کلملرینه تنبیه ایده سن فرمان ایتدیلر چون
 صباح اولدی جله یه تقدم ایدوب قصر همایونه توجه ایتدی

پاشایی که قپودان ایدی قپودانلق ایله سردار نصب ایدوب
 جانب قزلباشه ارسال ایلدی و مومی الیهک سردارلغی
 و سردارلغده نیلیوب نه ایتدوکی واول ائشاده وداع عالم فانی
 ایتدوکی بالاده سبق ایتشدر تکراره حاجت یوقدر وینه انکروس
 سردار لغه مر حوم افند مر محمد پاشا کایبق ویشا سردار
 اولق اوزره برامر شریف ارسال ایلدی ولکن اول حینده
 مر حوم بو حقیر پر تقصیری جواب ایچون تلخیص و مکاتب
 کوندروب بویه اعلام ایتدیکه بو جانب عسکر اسلام وزیر اعظم
 اولان اصحاب احتشامدن غیر ینک سردارلغنه معتاد اولما مغله
 سنه سابقه ده دخی تاتار خان تاتار عدوشکار ایله روگردان
 اولوب جلالی حسن پاشانک دخی عسکر ایله اطاعتده نو عا
 طغیان ظاهر و نمایاندر برایش کور لما مشدر البته کندولر
 ارتکاب مشقت سفر ایدوب کلمک لازمدر دیو یاز مشر ولسانا
 دخی خبر کوندر مشر ایدی مکر بو حقیر ذکر اولنان تلخیص
 و مکاتب ایله کلمزدن مقدم بو خصوص ایچون عقد مشاوره
 یدوب کندولر استانبولده قالب وایکی طرفده اولان سردارلره
 خزینه و عسکر ایله معین و ظهیر اولق انفع دیو بعد المشاوره
 رکاب همایونه عرض ایتشدر رضای همایون پادشاهی و یرلیوب
 انکروسه کندک کتمک ککرک سن دیو فرمان صادر اولمغله
 کلد و کزده سردارلق مهماننه و سفر لوازماته صرف مقدور
 ایتک اوزره ایدی

(فأتمم مقام قاسم پاشانک انجام کاری ذکرنده در) مشارالیه برتازه
 یکت و بو دولته واصل واصلی دخی ارنبود اولمغله غایت خفت
 اوزره بر مکرک آدم ایدی وزیر اعظم ایله امتراج احتمالی اولما مغله
 مصره طالب اولدی لکن کندو یرینه هنوز حاجی ابراهیم پاشایی

خان حضر تیرینک ایمن اوقاتده تخت سعادت بخته جلوسلرین کور یجک اعتماد ایدوب و کلوب مفتی عصر مصطفی افندی یه چاوش باشی و سائر علما و اشرافه چاوشلر کوندروب دیوان همایونه دعوت ایتدیلر بونلر کلنجه تخت همایونلری قورولجق محل دوشمکه مباشرت اولندی اهل دیوان سلطان محمد مر حومی چیقار ملاحظه اتمکله هر کس برر معنی ایتدیلر و نیجه افکار پریشانه کیردیلر چون مفتی و اکثر علماء بکار کلوب یرلور لرند و قرار ایتدیلر وزرا دخی دیوانخانه دن چیقوب تخت همایون قربنده صف بغلدیلر همان باب سعادت مآبدن بر شمله ایله مخدوم جلیل الشان ظاهر و عیان اولدی یمین و یساره سلام و یرد کدنصره دولت و شوکت ایله تخت سعادت بخت جلوس یوردیلر اول آن دعا و ثنا کلبانکنی زمرة چاوشان اوج آسمانه ایرشدر دیلر اندنصره علی الترتیب یعت اولتوب موجود بولنلرک یعتی تمام اولیجق سلاملیوب دولته ایچرویه متوجه و روانه اولندیلر (وزیر اعظم شدن مالقوج علی پاشا) یمشی عزلنده سلطان محمد خان مر حوم وزارت عظمی مصرده اولان مشار الیه علی پاشایه و یرمشرایدی سعادتلو پادشاه دخی پدر بزرگوارلری و یردکلری منوال اوزره ابقا ایتدیلر اگرچه جلوس همایونده قاسم پاشا قائم مقام بولمغله بعض عمله مباشر اولندی ولکن رضای همایون پادشاهی اولدی حتی بعض امور معظمه و انعام عام قائم مقام ایله کورلیوب وزیر اعظمک کلمه سنه تعلیق اولندی قرق کونه دکین انجق آستانه یه وصول بولدی و مقامنده جالس اولدی و بلا تردد و اهمال قریبش بد حالک واقع اولان طغیانیه دفعنه بفضل الله المتعال وزیر اعظم سابق جیغاله زاده سنان

ماهر عبد الباقي افندی) برایکی اوج دفعه روم ایلنه قاضی
عسکر اولدقدنصرکه سنه ثمان والفته متقاعد اوقات ایتدی
(ومن المشایخ الکرام فی عصر الشیخ محی الدین) ایاصوفیه
جامع شریفنده واعظ و ناصح ایدیلر تفسیر شریفه حاشیه
تحریر ایتدوکی شایعدر (الشیخ خضر افندی) الشهیر به
بابا باشی زاده اسکره ده واقع طابور محاربه سنده شهید
وواصل خلد سعید اولمشلردر حتی محاربه اثناسنده عسکر
اسلامک پراکنده لکی حائنده بزم برقطره قائمزیره دوشنبه اندن
فرصت اهل اسلامکدر بیوردقلری شایعدر رحمة الله تعالی
علیه (الشیخ شمس الدین سیواسی) بونلرک اشتهارلری قره
شمس الدین دینکله ایمش مرحوم عبد المجید سیواسی که بونلرک
عم زاده سی و آلان مخدوملری جامع جدیدده واعظ و ناصحدر
آق شمس الدین استانبول قتحنده سلطان محمد اول ایله
بولنمشلر قره شمس الدین سلطان محمد ثالث ایله اکره ده
بولنسه لر عجب میدریوردقلرین نقل ایدرلر ایدی رحمة الله
تعالی علیه

(ذکر سلطنت سلطان احمد خان ابن سلطان محمد خان) طاب
شاه وجعل الجنة مثواه جلوس همایون سعادت مقرونلری
سنه ۱۰۱۲ رجب المرجبک اون سکرنجی کوننده واقع
اولمشدریوم مزبورده معناد همایون اوزره جمعیت دیوان
اولوب جله ارکان یلورینده جالس ایکن وقت سحرده قبوجیلر
کتخداسی یدندن قائم مقام اولان قاسم پاشایه جلوس همایونی مشعر
برخط شریف صادر اولوب ولکن کندوسی سلطان محمد خان
مرحومک خسته لکنه واقف اولماغله بر زمان متحیر و نالان اولدی
اندنصرکه کندویی یالکز ایچرویه دعوت ایتدیلر سلطان احمد

یدوکننده کان یوقدر فضیلت باهره لری خود بو حقیر امثالی
 سوادخوان افلامی کنجایشدن بیرون در مفتی عصر بوستان
 زاده افندی مرحوم اولدقده خدمت فتوای شریفه ایله
 دخی اعزاز و اکرام اولندیلر باباری حسن جان ابن حافظ محمد ابن
 حافظ جمال الدین اصفهانیدر سلطان سلیم خان مرحوم شاه
 اسمعیل پرتضلیلی مکسور و مقهورایتد کده مرحوم حافظ محمد ایله
 پدر بزرگوار لرین اول دیاردن اخذایدوب و حسن جان مرحومی
 حرم محترم لری نه ادخال والتی پیل لیل و نهار خدمت لرند ه استقرار
 اوزره اداب سلاطین مراسمی تحصیل و اسرار امور و مصاحبت
 ملوک استحقاقلرین تکمیل ایتمکله نفس واپستیه د کین خدمت
 شریف لرند ن مهجور اولدی لیر که سنه ثمان و الف و اخرند ه
 رحلت بیور مشردر رحمة الله تعالی علیه

(المولی بوستان زاده) محمد افندی ایکی دفعه شیخ الاسلامق
 شرفن احراز بیور دیلر سنه سبع و الفده وفات ایتدی لیر (المولی صنع الله
 افندی) پدر بزرگوار لری جعفر افندی مرحوم شیخ الاسلام
 ابوالسعود افندی مرحومک عمی زاده سی ایدی لیر کندور دخی
 ابوالسعود افندینک اعاده سندن ملازم اولمشلردر غایتده
 پرهیزکار و دیندار فاضل نامدار ایدی ترجان شیخی دیو متعارف
 اولوب ایاصوفیه کیمیده واعظی عمر افندی مرحومک لسان کرامت
 نشاتیدن مسمو عم اولمشدر عصر مزده وجه ارضده اولان
 مخلوقده انلردن ایلروده کسنه یوقدر بیور مشلر ایدی

(المولی محمد افندی) الشهیر بخواجه زاده ملا خواجه افندی
 مرحومک مخدوم بزرگ لریدر صنع الله افندی یرینه مفتی
 اولمشدر (المولی مصطفی افندی) الشهیر بصاری کر زاده
 یونلر دخی صنع الله افندی یرینه مفتی اولمشلردر (المولی شاعر

(حسن پاشا ابن وزیر اعظم محمد پاشا و وزیر محمد پاشا ابن وزیر اعظم سنان پاشا) بونلرک تفصیل احوالری سبق ایتشدیر (سلاطورجی محمد پاشا) ایکی سنه سردارلغی ویدناملغی و قتلی سبق ایتشدیر (راضیه قادی زاده وزیر مصطفی پاشا) بعض ایالتلره متصرف اولوب وزیر اولمش ایدی و قزلباشه دخی اسیر اولمش ایدی حتی اهل دلدن قابل خطاب آدم اولغله اکثر زمانده شاه عباس مجلسنه کتور دوب مصاحبت ایدر مش بردفعه مجلس شاهده خدامی صاحب دولت لفظی ایله ذکر ایدر لر اندن صکره هر بار که احضارک مراد ایدنسه تجمقا صاحب دولتی دعوت ایتسونلر دیر مش صکره صلح ایچنده کوندر مش ایدی متقاعد ایکن ترک عالم فانی ایدی (الوزیر حاجی ابراهیم پاشا) یانق سفرنده باش دفتر دار ایدی و حقه راضی بر معتدل آدم ایدی صکره علی پاشا وزیر اعظم اولیچق مصر ایالتن توجیه ایتمش سردارلغی و جلالیلرده انهزامی سبق ایتشدیر

(الوزیر طرناقچی حسن پاشا) بروجیه و کامران طالب و شوکت و عنوان چر کسی الاصل دولتلو ایدی حتی سفرده یکیمچری اغاسی ایکن وزیر اعظم دیواننده وزیر مراد پاشایه و صوفی سنان پاشایه تصدیر ایدر ایدی بردفعه بزم مرحوم افندیمن فاتح استرغون محمد پاشایه دخی تصدیر ایدم صاندی مرحوم حدک بل دیو دفع ایتمکله حجابیه دوشدی یمشجی زمان وزارتنده بغداد بکیر بکیسی اولدی دیوال او بدرد کدن صکره طشره چیققد قده اشارت ایدوب دیوان همایونده جلاده بویتن اوردردی الان سبی و کناهی نه ایدوکی کسه نک معلومی اولدی

(زمان شریفارنده مشاهیر علمادن بعضاری ذکر نده در)

(المولی سعد الدین الشہیر بخواجه افندی)

خواجه افندی دیو شہرت بولان عالم وعامل متجر در
 فی زماننا خواجه افندی مذکور اولسه مقصود بولندر
 سلطان مراد مر حومک شہزادہ لکی حالندہ مدارس عالیہ نک
 برندہ خواجهلق شرفہ فائز اولدیلر وسلطان مراد مر حوم
 ایلہ جلوس ہمایون ایچون ییلہ کلدیلر حتی مر حوم تیریاکی
 غازی حسن پاشا کہ پادشاہ مغفورک اول حیندہ رکابداری
 ایملر انلردن مسموعم اولمشدر اثناء طریقہ خواجه افندیہ
 سؤال بیوردیلر آتلی خام اولغلہ سعادتلو پادشاہ حضر تلیرنک
 اقدام شریفلرینہ مساعدہ سی اولماغلہ بر مقدار کیرودہ قالمشدر
 دیدیلر فی الحال کندوید کلرندن برین رخت زرین و مر صع
 زین ایلہ کوندروب ویتشجہ توقف ایتدیلر پس مر حومک
 زمان شریفلرندہ خواجهلک عنوانیلہ اشتہار دہ وجانب
 ہمایونلردن فوق الحد رغبت واعتبار دہ ایدیلر پادشاہ مغفور
 یعنی سلطان محمد خان مر حوم سریر دولت مصیرہ جلوس
 بیور دقلرندہ اصل خواجه لری اولان نوالی افندی مر حوم
 اولمش ایدی ینہ خواجهلق شرفی پایہ سی کندولرہ مقرر اولوب
 عصر مراد خانیدہ زیادہ موقر ومعزز ومکرم اولدیلر الحق
 دولت علیہ نک رکن رکنی ایدیلر احوال عالمہ وقوف وشعوری
 درجہ نہایتدہ اولغلہ سعادتلو پادشاہہ القای خیر ایتکدن
 خالی دکلر ایدی یالکز اگرہ طہوری محاربہ سندہ کی خدمتلی
 تعریف وتحریر مرتبہ سندن افزوند رنیہ کیم کندولر تاریخ
 آل عثمان خانیدہ پدر بزرگوار لری حسن جان مر حومک سلطان
 سلیم خان اولک حین وفاتندہ اولان خدمتلی بیان بیور مشلر
 کندولرک یالکز اول محلہ اولان خدمتی صد جندان

سردار قائم مقامی نامیه کلمش ایدی خلق او تاغن احاطه
ایدرلر و سحر و قنده اوراد شریفین و قرآن عظیمین تلاوت
استماع ایدرلر ایدی و عقل کامل و معتدل آدم ایدی انجق
غایت ضعیف البنیه ایدی برایکی دفعه قائم مقام دخی اولمشدر
(وزیر ساعتچی حسن پاشا) سلطان مراد مر حومک برمدت
غایت منظوری اولمش ایدی و صکره سلطان محمد خان زمان
شریفانده قائم مقام اولدی و یشی شومدر و او غرسزدیو
خلق ایچنده مذمومدر عرض ایتش ایدی صکره یشی استقرار
بولیجق وزارتین رفع ایدوب طرازونه اندن ارضرومه نقل
ایتش ایدی بعده قزلباش خروجنده سردار نصب اولمش
ایدی ولکن اجل مقدری ایرشوب اول ائنده وفات ایتکله
قزلباش روان قحیه شاد کام اولدی

(وزیر کوزلجه محمود پاشا) بونلر سیلوش پاشا ایله سلطان سلیم
خان مر حومک مقبول و مرغوبی و محبوبی ایدی بحسب
الطریق وزارت رتبه سنه ایرمش ایدی و یشی سردار ایکن
قائم مقام ایدی نه کیم تفصیلا سبق ایتشدر مر حوم افند مر محمد
پاشانک مرض موتنده عیادتنه کلدیکن کوردم حتی الن
ایاغن اوپدی و درون دلدن دعا ایدی یعنی سزک زمان
وزارتکرده اختفادن بریوز و امن اوزره یوز فقیر خانه مرده
جناب بارینک ویرد و ککنه قانع یوز سیزه خیر دعا
اوزریمزه فرضدر دیدی (وزیر خضر پاشا) خلیل پاشان
صکره همشیره پادشاهی فاطمه سلطانی تزوج ایتش ایدی
و برقاچ دفعه هزار غراد طرفنه و طونه یالیری محافظه سنه
تعیین اولمش ایدی و مصره والی اولوب کلدکده ینه مقامنده
جالس اولوب وفات ایدی

ایدی قپواغاسی غضنفر اغانک قتلین مراد ایدینوب سعادتلو
پادشاهه ایاصوفیه جامعده یانثوب سونلنکده رضای
همایونلری اولیوب ووالده حضرتلرینه نقل ایتکله غضنفر
اغایه منعکس اولیحق والده سلطان ایله معا قتلنه ساعی اولدیلر
واسکلهده بناسنه مباشرت اولنان جامع شریفه تمل وضع
اولندیغی کون بوستانجی باشی کتوروب یدی قله یه محبوس
اول کیجه مخنوق اولدی رحمة الله تعالی علیه

(وزیر اعظم جراح محمد پاشا) سعادتلو پادشاهی اختان
ایتکله جراح لقبیله شهرت بولمشدر برچول و سنکین آدم ایدی
الندن برایش کلمک احتمالی ویرلزدی انجق سلطان تزوج
ایتکله سلاک وزیرایه منسلک قلمش ایدی حسن پاشا یزینه
وزیر اعظم اولمش ایکن ینه چبوق زمان کچمدین سردارلق
ایله وزارت ابراهیم پاشایه عنایت اولندی

(وزیر اعظم عیشجی حسن پاشا) ارنبودی الاصل برسر سوزلو
بک یوزلو آدم ایدی اما بر مقدار سخاسی وار ایدی انجق
بر مرتبه شوم وبرد رجه او غورسز دیو خلق ایچنده مذموم
ایدی که تعیر اولنزدی یکچیرینک طغیان زماننده اثره استناد
ایله عز لدن امین اولام صانوردی چون بو حالی پادشاهه
منعکس اولدی عزل اولندی سائر حالی محلنده سبق اتمشدر
(اما وزیر اعظملق مقامنه واصل اولیان عصرینک وزیراسی
وزیر خلیل پاشا) داماد بوسنوی الاصل ایدی سلطان مراد
مرحومک بردختر پاکیزه اختری ابراهیم پاشاده بریسی بونلرده
ایدی بر قیج سنه متوالیا قپودان اولمشدر و برایکی دفعه قائم مقام
اولمش ایکن معزولا فوت اولدی (وزیر خادم حافظ احمد پاشا)
مجدد اهل قرآن و غایت خوش الحال کسینه ایدی بدونه

واروب کلدی اندن دنیوی اولان کاری اتمامه ایریشوب جانب
اخرایه عازم اولدی رجة الله تعالى علیه

(وزیر اعظم و سردار اکرم ابراهیم پاشا) بوسنوی الاصل ایدی
و سخا و کرده زمانه سنک حاتمی ایدی اما اوضاعی شتر کر به
ایدی منظوری اولئر کند و سن کاه بد لادن کاه عقلا دن عد
ایدر لر دی اوج دفعه وزیر اعظم دفعه ثالثه ده قنیره قلعه سی
قنخه موفق اولشد رالحق بر آثار حسنه در که دنیار طور دجه
ذکر بالخیرینه سیدر سنه عشر و الف تاریخنده ترک عالم فانی
ایتدی سائر احوالی مرارا محلی ایله سبق ایتشد ر رجة الله
تعالی علیه (وزیر اعظم جیغاله زاده سنان پاشا) جیغاله زاده
دید کیری کافر فرنگ بد رنگ امر اسنک بکار نندر مشار الیهی
صغیر ایکن غزاة اسلام سی ایدر لر حرم همایون سلیمان خاتیده
پرورش بولوب طریقله یکچیری اغالغنه بعده بکر بکیلکه
وصول بولدق دن صکره سردار لالا مصطفی پاشا وزارت
ویرمش ایدی و قزلباش جنک نرنده و سفر نرنده چوق بهادر لغی
و دلاور لکی مشاهده اولمش ایدی اگره طپوری محاربه سی
کونندن کندویه وزیر اعظم لقی عنایت اولندی وینه خرمنلو
منزلنده ابراهیم پاشایه ایقا اولندی انجق قرق بش کون وزیر
اعظم اولدی لکن بر بد خلق دولتلو ایدی ارباب حاجاتی
قالیجه بصدک چکلدک یاقن کلدک ایراق طور دک بومقوله امور
خسبسه ایله بد لر نچیده ایدر اول اجلدن کسه حالن عرض
ایده مزیدی سائر احوالی تفصیلا یازلشد ر

(وزیر اعظم خادم حسن پاشا) کنجه محافظه سنه قالوب و بعض
خد مترده بولمش ایدی صکره وزرا سلکنه منسلک اولوب
ابراهیم پاشا یرینه وزیر اعظم اولدی اما بر طبعی غالب دولتلو

ایدی

اولدیسده ممنوع اولدیلر و بکاو اینلرین ارتردیلر و بالجه نیجه کرامت و ولایتلی خد تواتره ایر شمشدر بر محمله بر مقداری ایله آکتفا اولندی صکره سلطان مراد خان غازی بغداد سفرنده و سعادتلو موسی پاشا حضرتلری قائم مقامق خدمتیه موقر ایکن ترک عالم فانی ایتدیلر رجه الله تعالی علیه (سلطان محمد خان غازی مر حومک وزیر اعظم لری ذکرنده در) وزیر اعظم قوجه سنان پاشا بونلر جلوس همایونده وزیر اعظم وانکروس سفرنده سردار اکرم بولندیلر (وزیر اعظم فرهاد پاش) جلوسده قائم مقام بولنمخله وزیر اعظم اولوب افلاق علق اوزرینه سردار نصب اولندیلر احوال لری مفصل و مشروح سبق ایتشد (وزیر اعظم لالا محمد پاشا) مشار ایله زمان چاوشلغنده تکیه لو محمد چاوش دیمکله شهرت بولمش ایدی سلطان مراد مر حومک شهزاده لکی حالنده شهزاده چاوشلردن ایدی صکره سلطان محمد خان حضرتلری سنجاغی همایونه توجه بیورد قلنده میر علم اولدیلر فاما بر انتساب ضعیفی دخی حاصل ایتدیلر یعنی شهزاده حضرتلرینک دایه سی قزی که شهزاده حضرتلرینک امکد اشی اولان دوشیره تزوج ایتدیلر صکره شهزاده یه نشانچی اولوب بعده دفتر داران دن لالاء صاحب الا شتهار اولدی جلوس همایونده وزر اسلیمکنه منسلک بیورلیدی و بالجه چاوشلقدن اون ایکنجی ییلده وزارت رتبه سنه واصل اولدی چاوشلغی حالنده مکه مکرمه ده صویولی خدمتمنده استخدام اولنمش ایدی بعده جد امانتی کتابتنده برایکی سنه قالمش ایدی غالباً اول اما کن متبرکه ده استقامت ایله خدمتی سبق ایتمکله تیر دعاسی هدف اجابته اصابت ایتمش ایدی انجق وزارتدن بهره دار اولدی همان بر کون دیوانه

جلوسده جاردۀ ساله ایدیلر و پدر بزرگوارلری یزینه جالس
سریر دولت مصیر اولدیلر

(سلطان مصطفی خان) ایکی دفعه سریر دولت مصیره جلوس
بیوردیلر اولر جلوسلرنده احوالری معلوم دکل ایدی سلطان
احمد خان مر حومک اولادی صغیر و بونلر کبیر اولغله جالس
سریر اولملر ایدی لکن سلطنت ضروری یه التفات بیورمدیلر
صکریه عدم التفاتلری خلغ اولملرین مقتضی اولغله خلغ اولنوب
سلطان عثمان مر حومی اجلاس ایتدیردیلر انلرک خود عاقبت
حالری بیاندن مستغنی در اگر چه بو اوراق غیر مر بوطه ده
دخی فی الجمله ایراد اولملودر چون سلطان عثمان مر حوم خلغ
و مخنوق قلندی ینه اتفاق عسکریله بونلری اجلاس ایتدیردیلر
وزیر جلیل صاحب التجلیل سعادتلو موسی پاشا حضر تری
که الان بساط معدلتلری ایالت بدونه مبسوط و فقرا و اغنیاسی
زمان دولترنده تجاوز و ستمدن محفوظ و مضبوطدر انلرک لسان
کوهر فشانلرندن مسموعم اولمشدر اول زمانکه کندولرین
تخت همایون پادشاهی یه اجلاس ایتدیلر کندولر خواص
اوطه ده اولان اغایاندن اولغله معتاد اوزره مقابله همایونلرنده
ظورردق والدملری دخی پای تخت همایونده جالسه ایدی
مکر داود پاشا دیدکلری ظالم سلطان عثمان مر حومی مخنوق
ایتمکه کتمش ایمش کندولره منکشف اولغله همان تخت
همایوندن صحرا یوب فریاده آغاز و قییه ظالم قییه ظالم کلامنی
تکرار ابازا ایتدیلر و قیدی کافر قیدی ظالم الله تعالی دن بوله سن
بکا سلطنتکون کر کز ایشته سلطنتکون ایشته پادشا هکزدیو
بر مر تبه بکا و فریاد ایتدیکه تعیر اولنق مر تبه سندن افزون
ایدی والدملری ارسلانم او غلم خنکارم دیوهر نقدر منع صد دنده

وزیر اعظم اولان خا فظ احمد پاشا) هر خوم سلطان احمد خان
مرحومدن نقل ایدر هر بار که جلالیلرک عصیان و قزلباشک طغیان
وزرا طرفندن و یا غیریدن پادشاه مغفورک سمع شریفلرینه وارد
اولسه غایتده متالم اولوردی و اکل طعام و شرابدن قلوردی
چون شهزاده مومی ایله بو حاللرین کورردی هی خنکارم نه
کوجه نورسن نیچون داریلورسن بنی کوند ر عسکره سردار
ایله الله تعالینک فضلیله بوجه معاندی قلع وقع ایدمین و سکا
بالضروری سرفروایتدورین دیردی حتی بردفعه نیجه ایدرسن
دیوسؤال بیوردیلرکین قلیج ایله کینی مدارا ایله ان شاء الله تعالی
پادشاهک خیر دعاسینله کوره سز حقلرندن نیجه کلورین دیدی
سلطان احمد مرحوم بیورمشلرکه هر زمان بویله سویلد کجه
منع ایدردم زیرا سعادتلو پادشاهک بیحضور اولدوغین کورردم
مفید اولردی یعنی بویله برصاحب عار و غیرت و متحرک شهزاده
ایدی صکره مشایخدن بری کندویه وفق قونمق و سعادتلو
پادشاهه فنا ایراث ایدر طلسمات وضع ایتمک و کندولر ایله
بعض مراسلات و معاملات ایتمک وقوع بولوب قزلراغاسی
کتورن کسنه یدندن آلوب پدر بزرگوارلرینه عرض ایدیچک
محبوس بعده مختوق قلندی و والدہ سی و شیخ و واسطه اولنلر
اخذ اولنوب دریاه اتلدی رحمة الله تعالی علیه اما پادشاه
مغفوره دخی متین اولدی انلرک دخی وجود پر جودی برآیه
قالدی بعد الجلس استانبولده وفات ایتشدن —

(شهزاده سلطان سلیم خان) بعد الجلس استانبولده وفات ایتشدن
(شهزاده سلطان جهانگیر) بودخی پادشاه مغفورک حال حیاتنده
رحمت رحانه واصل اولشدن
(شهزاده سلطان احمد خان) مغنیساده متولد اولوب اثنای

همشیره زاده سی برین دخی اسپانیه نك امراء بكارندن بری محضاً محبتّه
 بناء كوند ر مشلر و شمديك زياده كتور ملك و كتور ملك ممكن اولمديغين
 عذريان ايت مشلر و مطلوب اولان يوزيك آتونى بلغراد فرنگلرندن
 آلمغه بو آدملىر عياله جوا بكن كلد كده مكنوب و تمسك كوند ريلور
 ديمشلىر دلى حسن طمشوار ده اولمغه همان كلان ملعونلرى نابود
 ايتدلىر صكره مراد پاشا سردار اولوب كلد كده مر حوم
 افنديز دن صكره ايدى كور كچى ذمى اول كفره لرايله قتل اولند قده
 بو قدر جوا هر واوچ درتوز آتون الديلر ديو مر حومك قتل
 ايندرن اغالرين چوق رنجيده ايتدردى و خيلى زحمت چكرددى
 اوشته دلى حسن بويله بويله بر ملعون ايدى اول ايندوكى فسادلرينه
 سرير بو ترتيب ايتدوكى فسادى حق تعالى صفلى و جوده كلمدى
 بو خسه اهل اسلام ايجره اول رخنه عظيمه چوق زمان اصلاح پذير
 اولميدى اوشته ينه سوز سوزى چكدى بو ملعونك حكايه سى ييلان
 مثلى كى اوزادى بزينه مقصوده رجوع و تاريخ يانه شروع ايده لم
 (سلطان محمد خان مر حومك وفا تى)

(فى ۱۸ رجب سنه ۱۰۱۳)

چون اطه سفرى دينلن سفر غير معتبر ادرات ازليده بر يوزدن مقدر
 ايمش عودت اولنوب مشتا ايچون دارالجهاد بلغرا ده دخول
 ميسر اولدى مكر پادشاه عصر و آوان سلطانى محمد خان
 حضرتلر نيك مزاج نازك زجاجلى انجق درت بش ككون
 منحرف اولمغه حكما تدبير دوايه مباشرت اشناسنده ايكن ادرات
 خالق الانس و الجان ايله عزم دارالجنان ايلدوكى خبر ببارد
 وارد اولدى

(در ذكر شهرزاد كان پادشاه مغفور)

(شهرزاده سلطان محمود خان)

اندن صكره دونخا كز ايله كلمك جله آق دكز سوا حلنده واقع
اولان قلاعى روم ايلي ممالكين عمومًا قبضه تسخير كره الدورين
اماريسنه قلعه سى مقابله سنده شمدى يوزيك اتون استرين
ديمش پس بوسنه ده ايكن كندويه بونك جوابي كلميچك طمشواره
بركورچي ذمي بولور و هزار استمالتر و وعده لاياله كوندرمكه قائل
ايدر و يوز اتون كندويه خرج راه و ير اولزمانده مرادپاشا
مرحوم بلغرادده قائم مقام سردار ايدى كورچينك بودولت
عليه يه اهانتى اولماغله طوغرو بلغرادده مرادپاشايه وارر
و واقع حالى يلديرر و مکتوبلرين كوسترر مرادپاشا دخنه اولق
احتمالى واردير و اجازت و ير امانه ابتدا بزه كله سن زنهار اكا
وارميه سن تنبيه ايدر سنه آتیده مرحوم دخى استرغونى البوب
بلغرا ده كلمش ايدى و آستانه سعاده متوجه اولق اثناسى ايدى
مذكورچي يه اسپانيه قرالى بر كافورين پاپادخى بر بى دين
قوشمش بر دخى خدمتكارلى وار كلبس سرحدندن كلكده
بريكچري يه اللى غروش و ير مشربونله يساقچي اولوب وزمونه
كتورمش و برخانه ده مختفى اولمشلر كورچي كلى خبر و یردى
ورين پاپانك و اسپانيه قرالينك مکتوبلرين كتوردى هر چند
عبدى كئندا ايله بونى مرحومه تقرير ايتدك بونه اوله جقدريدى
و چوق زمان اعتماد ايتدى كتوردكلرى مکتوبلرى ترجمه ايتدك
نتيجه سى بو كه بوسيره ارسال ايتدك بكمز آدملىر معتمر بزم در بونلرك
كلامن بزم لسائمزدن استماع ايدر كى اعتماد ايدك و اصلا خلاف
احتمالن و یرمك ديمشله و آيين باطل لر نجه ايمان مغالطه ايتمشلر اولكلن
كافرلى بش اون كيجه عبدى كئندا دلى حسن اولق اوزره
كتوروب سويلدردى بونلرك تدبيرلى و تداركلرى و سؤللىرى
غرايبتدن ايدى قنغى برى تفصيل اولنور و برقيون ساعتى رين پاپانك

و کند و سن شکارايتك ايچون تعقيب ايدرلر اما اله كتوره ميوب
خلاص اولور و بلغرا ده طوغرى جان آتر مر حوم تيرياكى حسن
پاشا قائم مقام سردار اولوب قلمش ايدى شيقه واسيلانه كيلرى
كوندروب بلغرا ده كجورر طوغرى كندو قوناغنه كتورر
بلغرا ده يكيچرى اغاسى يرنده پيرى صوباشى و بلوك كتخدا سى
كيوان كتخدا كه بونلر غايت خونى و مهين اشقيا آد ملر ايدى
و مر حوم اسكندر پاشا كه حسن پاشانك اول زمان
كتخدا سى ايدى بوكا بويله فرصت بولمز ديوب حسن پاشا
مر حوم ايله مشاوره ايدرلر و بلغرا ده اولان قول اياغنه
قالقدى عاصى هر نه يره وارديسه عصيان دن خالى اولدى
شمى سرايكزى باصارلر و برفساد ايدرلر ديو تخويف ايتمكه
كند و رضا سبله قالد و ررلر و قلعه يه اوررلر مر حوم آستانه ده
وزير اعظم ايدى حسن پاشا مر حومك عرضى كلدى فى الحال
سعادتلو پادشاهه تلخيص اولندى شرعله ديو خط شريف
صادر اولدى اند نصكره تفصيل احوالى صنع الله افندى
مر حوم دن استقتا اولنوب وقتلنه حكيم شريف كوندرلدى
قرداش اوغلى اولان ماريخه كوچك بك بيله قتل اولندى
ملعونك اغرب غرايدن براحوالى بوكه جهود ايمانكلمز مرد
الحمد توبه كار اولماز مصرعى موجنبه جون دولت عليه عثمانيه
كند و حوصله سى كنجايشتن دن صد مرتبه بيرون و صد هزار
درجه افزون ايد و كين بلدى پس زعمنجه برغيرى فساد
مباشرت قصدند و ايدى بوسنه دن و نديكه رين پاايله اسپانيه
مكتوبلر و آدملر كوندردى بلرز انلرمى آدم يرينه قومديلر يوخسه
بوسنه ده جوابى يتشمى يازدغى دخى بو ايمش كه سزه اعتقاد
كلمك ايچون ابتدا نوه قربنده واقع ريسنه قلعه سن ويره ين

اولسون استردی چون بوسنیه واردی ینہ بمقوله وضع ناہموارہ
 رواج ویردی سرحد فقراسی بلکہ عموما رعایاسی اوضا عنہ
 تحمل ایدہ میوب ایاغہ قالقدیلر سرحدہ سفر بک دیرلر برکسنہ
 وارایدی کند وز عجبہ امرادن کچنوردی نامن سفر پاشا
 وضع ایدوب و جلہ یہ باشبوغ اولدی و سردارہ برایی دفعہ
 آدمیسی کلدی مآذون دخی اولدی جون اوزرینہ کلدیلر
 دفعہ اولی دہ منہزم اولدیلر ایکنجی دفعہ دہ محکم تدارک
 کوردیلر عربہ لردن طابور ایدوب و ضربوزنلرین اوکلرینہ
 دیزوب ایسجہ پور و دیلر و جون خنکدن صکرہ بفضل اللہ تعالی
 بوکرہ اشقیایی منہزم ایتدیلر و مال و طوارین و اثواب و ائقالن
 غارت ایتدیلر اندن قجوب ازور نیقہ کلدیلر و درین صویبی کہ
 انہار بکار دند رغایت طغیان اوزرہ ایکن ییلد و رب کچدی
 اندن سردارہ کتخداسی اولان شاہ ویردی کتخدایی کوندردی
 و مزبور سرداریانندہ قلوب ارتق یانندہ وارمدی مر حوم کندو
 قولرندن روزنامجی محمد افندی یی کوندروب ینہ استمالترایلہ
 طمشواری قبول ایتدردی و بلغرادہ اوغرا تمیوب پانچوہ دن طونہ یہ
 عبور ایدوب طمشوارہ واردی زمانہ خلق ایسہ ضلالتہ و شقایہ
 معین و مشفق لردر فرضا بلغرادہ کلش اولسہ عسکر مزبورہ معین
 اولوب سردار ایدمک جائزایدی و بالجلہ ایکی سنہ یہ قریب
 طمشوارہ قالدی اما اوضاخی کالاول شتر کر بہ ایتدی اول
 سنہ کہ استرغون الندی و آستانہ سعادتہ کیدلدی مر حوم
 طرفندن طمشوارلویہ قومہ دینلدی بونلر دخی اوضا عندن
 ییزار اولوب متصل فرصت کوزہ درلردی برکون قلعه طمشوارہ
 شکار نیتیلہ آتلتور طشرہ جیقار اول محلدہ قول هجوم ایدوب
 قلعه دہ قلنلری قتل و مال ملک لرین غارت و جلہ سوار و پیادہ سن

برویا قه‌دن دخی طوب و تفنك ايله چوق كافر قعر جهنمه
 كتدیلر نهایت آتلا الایلرومن بو محله ده هوایی ایردی لر اول
 محله ده درویش پاشا مرحوم اون قدر ایچ اوغلانی ايله
 كفارك قرشوسنده چوق زمان دوردی و چنلره استماللر
 ویردی عاقبت چوق کیسه معین اولدی همان اول اوغللر
 ايله كفارك غایت بریوك الاینه اوردی و اول آنده شهید اولدی
 رحة الله تعالی علیه اما بعضیلر بو محاربه من عند الله تعالی
 جلالی اشقیاسی قتل اولنق بو وجهله عرضه شهوددن
 وجودلری قالد رمق ایچون اولدی تحقیق ایدر لر وانلردن الی
 یدی بیک کشتی کندی دیر لر نفس الامر ده کافر قلمچندن
 کتمدلر بوسنده و طمشواره اهل اسلام بونلری یوق ایدنجه
 چوق درد چکلوردی و چوق مسلمان صاتلوردی صکره بدون
 صحراسنده كفارك تایه سنده بعده بلغار کوینده کپرو یا پوب
 یکد کلرنده برر مقدار جنك اولدی قاسم ایامی دخی کلدی
 روم ایلی ایالتیه مراد پاشا بدونه تعیین بز دخی بلغراد
 عزیمت ایتدك

(جلالی مرحوم دلی حسنك)

(عاقبت کاری ذکرنده در)

مذکور سفر من بورده سرداره برکون اطاعت ایدر سده بش
 کون خلافتی طوتاردی هر نقدر مدارا والتفات اولسه بر اولقدر
 بوکن یوقرو یغاردی مثلا برجلالی یه بلوك زجا ایدوب سوزی
 کچمه لاف و کذا فیله دنیایی یقردی بردفعه طوغلرین پاره
 پاره ایدوب آتسه یقدی و برنجه کره اوطاغن چادری گاه
 یقر گاه قورردی غایت مغرور اولمش ایدی اصلا سوزینه کسه
 مخالفت اتمسون نیک و بدنه دیرسه دیسون سوز کندینك

قابل اولوب نقد رسویدیه باشین قالد رمدی وکوزلرین
آچه مدی نه سویله کویا پراکنده کوی خواب کی سویلردی
جمله توابع و منسوبات متعجب ایدی تمام نصف اللیل ایدی
معمار کلدی و تابه ایچون نه برقازق دکلدی ونه خندق ایچون
برچا په چلندی جلالیلره دیدکجه بز اوته یقه ده بوقدر جنک
ایتدک بریده نه خندک قازدق نه دیزمه دیزدک شمدی دخی
ایتمز دیدیلر یکچیری ایسه کویا کند ولره بر مرزار قازدیلر
سائر سکان و ترقی ایله کچن بلوک خلق انلردخی یکچیری په
تابع اولدیلر صباح دخی یقلشدی حال نجه اولور دیدی همان
مدد یکچیری اغاسنه تنیه اولتسون جلالی پاشایه آدم وارسون
دینجه وکیدنلر واروب کلنجه صباح دخی اولدی قرشوده
کوردک کویا بریکی مرزارستاندر کچنلردخی باری تک دورسه لر
یابریده پوسیه اوتورسه لر یاباری آلایلرین باغلاسه لر برین ایتدیلر
الا سربندی برر ایکشیر بشر اونر کافرک تابه سته کتدیلر
تابیه دن طشیره بولدقلرین بر ایکی کافری الدیلر و دل دیو
کتوردیلر و بر جین دخی کسدیلر بوجانیده ایسه کوپرو تمامنه
فوق الحد اقدام اولندی الایتشدرلک ممکن اولدی همان
وقت ظهره قریب کفارک الایلری یورودی بزم اول صحرازی
قیلیان غازیلریمز برر بر ایرلدی ملاعین ایسه طوب توفنکین
اتارق آلائی خنزیر سورسی کی تر کشمش کلدیلر مجار آتلوسی
دخی بزم آتلومزه مقابل اولدیلر تابه ده اولان نچه بیک آدم
دورب طایندیلر اما بر نچه بیک کمنه دخی کمی آتیه کمی یایان
طونه یه اوردیلر و اکثرینی بیلدر دیلر بر نچه آدم دخی غرق اولدی
شیقه لر مرز بر نجه سن دخی خلاص ایتدیلر و اول تابه ده اولان
اوج درت ساعت عظیم جنک ایتدیلر و چوق کافر قیدیلر

صو ایچمک قدر دکلدر قیاس یورلمسون که کندی موغنی
 حیاتی قایرم الا قاید و غم ناموس سلطنت و عرض اسلامدر
 دیدی محصل کلام درت بش بیک سواری و بلکه اون بیکدن
 زیاده پیاده کچدی حق تعالی حضرتی خود برایشی مقدراید بچک
 تدبیر فائده ویرمز نته کیم درویش پاشا مر حومک بوغزل آبدری
 و مضمونی مؤکد در انجق دیوان بلاغته سرلوحه اولمغه
 لایقدر تبرکا برایکی بیتین ایراد ایده لم (نظم)

- * حکیم مطلق کراولسه برایشده تقدیری *
- * مفید اولمز هزار ارباب عقلک رأی و تدبیری *
- * عنایت ایله سه بر بنده سینه حضرت مولا *
- * صواب اولور خطاسی هب کمال محض تقصیری *
- * حذر منع قدر قلز ندکلو کوشش ایلسک *
- * قضاء مبرمک ممکن دکل سعیله تغیری *
- * هزاران جوشن پولاد ایله قت قت ذره کینسک *
- * کشتی دفع ایلز قوس قضان آتلان تیری *
- * مقدر در غنا و فقر و نیک و بدالم چکمه *
- * ندر نحن قسمنا آیتینک اکله تفسیری *
- * مؤثر در محقق فاعل مختار هر ایشده *
- * کواکبله فلکدن ای منجم بطله تأثیری *
- * نه نقش ایتدیسه استاد اذل بی عیدر جله *
- * کمال صنعتیه ایلردالات حسن تصویری *
- * سعادت استر ایسک اهل تسلیم و توکل اول *
- * قبول ایت جان ایله درویش پند حضرت پیری *
- یعنی اول محله در حومه دخی بر غفلت عارض اولدیکه
 شویلهکه اوتوردغی کورسیده باشی سینه ی او آتله دوشدی

سکبان باشی سفر اگا کلدی و بز دخی او جاقدن اوچ درت یک
 آدم تعین ایتدک دیدی یکچری کچمسون دیکه و یکچری
 لازم دکلدر سوزین لسانه کتور مکه مکسه جرأت ایده مدی
 یکچری سز ایش اولورمی و یکچری لازم دکل ایش تیغندن
 خوف ایدوب ایو وارمش سن دیدیلر چون یکچری کچمکه
 باشلدی یاقنی بزه همپا کیم اولور بز کیم آرقه لنورز هیچ
 اولمسه اون اون بش یک آتلو کر کدر دیدیلر هر نقد رکه
 طابوره اولقدر عسکر مقاومت ایده من انجق پادشمن کلچک
 تاییه کیروب طوب وکمه تفنگله جنک ایدراکا دکن کپرو
 دخی اتمام بولور اندن صکره آتلو کچر تدبیریمز بودردیه
 کوردیلر مفید اولمدی الا البته و البته آتلو دیدیلر عاقبت
 مر حومک همشیره زاده سی سرخوش ابراهیم پاشا کوسئندیل
 بکی ایدی باشوغ نصب ایدوب کوندره لم دیدیلر اکا دخی
 قایل اولدیلر البته روم ایلی بکلر بکی مراد پاشا جله روم ایلی
 عسکر ایله کچسون دیدیلر محصل درویش پاشا مر حوم بوسنه دن
 معزول ایدی آنی تعین ایتدیلر مر حومه آدم واردوغی کبی
 کپرو بنا اولنان محله کلدی و بو بر خطا فاحشد روحدن
 زیاده یکلشدردیو چوق سوزلر سویلدی عاقبت مر حوم دخی
 آتلو عسکرین کوندر مک خطا فاحش اید و کین بلورم اما
 مجبور و مضطرب زیرا اول زمان یکچری نیک غایت طغیان
 زمانی ایدی یمشجی یه عین استانبوله ایتدکلرین اوضاع
 غریبه دن خوف اولنوردی اما سز چونکه بویله خوفه
 دشمن سن و کندو کز بوا مری بر شامت جزم اثمش سن کتک
 دیدی ولطف و محبت یوزدن سویلیوب خاطرین تطیب
 ایتدی درویش پاشا ایسه یوق والهی اولمک یانمه بر ایچم

چون اول محلدن قالقوب حزه بك سراى صحراسته نزول اولندی
 كفارك طابور مقهورى بشته كند و تصرفلر زده اولغله آلت
 ياننده قونمش و چيل اطاسى ديدكلرى جزيره يه كپروسن
 قورمش ايدى عسكر اسلامك نزولن كوريجك فى الحال برقاج
 طوب و ضرر بنلر كتوردى وار دوى همايونه بى نهايه طوب
 اوردى كسه يى قالماعه قومديلر اكثر خلق كندولره اختفايده جك
 برر قو يى قاز دردى اول محلده دفعاتيله مشاوره لر اولندی
 اصلا برخير امور رآى ايده مديلر يرار آتلومز آقينه كوندره لم
 ديديلر لكن كزیده عسكر كيدر و كفار كپروسن ايكي ساعته
 قورار اوزر يمه كليچك كيم مقاومت ايدر ديو مناسب كور مديلر
 عموم اوزره قالقوب ككیده لم ديديلر بدونه ذخيره قونلمدين
 و دونمازن هنوز بوشا نمدن نيجه اليقورز ديو بونى دخی مناسب
 كور مديلر ايمدى ذخيره عره به لر و دوه لر ايله وعسكره توزيع
 اولغله بدونه نقل اولنسون اندن كيدلسون بوكره يمشي نك
 اردل سفرينه كندوكى كپي بدون مقابله سنده طابور اوتور ركن
 بونجه ممكن در ديديلر محصل كلام يوز دور لو تدبير اولندی
 و بريسي مناسب كورلمدى الا عاقبت اطايه بز دخی كپرو قوره لم
 وكافرك طايه سين اوزرينه واره لم يابفضل الله تعالى فتح ايدر ز
 ذخيره كيلرى اول محله كلور و آسان وجهله بدونه نقل اولنور
 يا خود كافر كلور جنك اولنور اوله كم حق تعالى حضرتى برقح
 فتوح تقدير ايتمش اوله ديديلر و اكامبا شرت ايتديلر اخشامدن
 بلو كدن ترقى ايله برمقدار تفنك انداز و امرادن و بكر بكيلر دن
 اولان سكبانب و جلالينك اوچ درت يك سكبانبى كچسون و صباحه
 دكين طايه ايچون ديزمه ديزلسون و اطرافته خندك كسلسون
 تنبيه اولندی و معمار قوشلدى بوكره بكمچرى اغاسى اولان

داخل اولدی بوهیئت و بوقیامتده دنیا دوره لی برعسکر دخی
کورلمش دکل کمینک اوزنگوسنه برردوه اردله سی اصلمش کیمسی
چیر چلاق ارقه سنده ایکیشر دیزی حائل وار زیلر دیزلمش
کیمی عریان و قباباشی کمینک عورت صاحپلری کبی صاحچی درازابکی
طرفندن کوکسته اینمش کمینک باشنده زلط کمینک ایاغی بالدوری
چپلاق واللرنده بررقارغی مزراق اوچنده ایکی قارش بزپاره سندن
ستر بزی نامنده بیراق و بالجه له اوضاع و اطوارلری تعیر اولنق
مرتبیه سنده دکل انجق کورنلر حیران و متحیر اولور ایدی
چون مرحومک اوتاغنه کلدیله کندوسی امراسی و اشقیاسنک
کبراسی یعنی بلوکاشیلری اوده باشیلری وغیری خذله لری قیاسا
ایکوز قدر مرده سی اوتاغنه طولدیله و بونک فتیلاری ینار
و خنجر لری نیک قبضه لری سینه پرکینه لرندن تجماز ایدوب
اغزلرن قبارایج اوغلانی نامنه اولان نکبات جله کبی اوطاغک
ایچنده کبی طپشنده چپ چوره الدیلر و برقاق ایلری اوتاغی
طشره دن احاطه ایتدیله و ایچرویه ناظر اولق ایچون زوقاقلره
یتاشدیله و برقاق ایلی دخی خزینه اطرافنه میدانه طولدیله
و بریجه ایلری دخی قلعه ده نصب اولنان خیامی اورتیه آتدیله
محصل سواری و پیاده سی تخمینا اون بیکدن زیاده ایدی جله
چادرلر مابینده کیر دیلر سر دار او توز قرق مقداری رؤساء
اشقیایه خلعتلر کیدردی و بر اولقدرده دخی اسکر لات چوقه لر
ویردی اول محله بر دفتر صوندیلر اوچ درتیوز آدم بلوک استدیله
هله انلری ایده رز کوره لم دیو فر دایه صالیدی و عاقبت
اکثرین جبراً و قهراً ایتدیردیله

(اطایه عسکر عبوری و درویش پاشانک)

(شهادتی و سائر عساکر اسلامک انهرامی)

ایدرلرایدی و بومقوله ستمدن غیری بکر بکیک و سنجاق و کون
کجمنز که برایکی ادمه یا کندی تاتارلینه بلوک رجا ایتیه ویرلرسه
الیورر ویرمز لرسه انک بی حضورانی و عدم موافقی اولز
حاصل کلام انکروس سفر لینه برقاق دفعه کلدیلر کتدیلر
برباد اولنه حق خدمت ایتدیلر الا هر سفر ده جانه کجیدیلر
(جلالی دلی حسن احوالی ذکر نده در)

مذکور ابتدا جلالیک علمین قالدردن قره یاز یجینک قرداشی
ایدی و یاننه مجتمع اولان اشقیایکرمی اوتوز بیکدن ارتق ایدی
عاقبت عیسی آستانه دن هزار وعده واستمالت ایله کندویه بوسته
بکر بکیلکین والی نفر رؤساء اشقیاسنه سنجاق و اوچ درت
یوز نکبات ولونداته بلوک و یروب انکروس سفری دیو کوندردی
قره قاش بلوک باشی دید ککری قلاش کلیبولیدن دوندی
وانا طولیده قالدی صکره جغاله زاده اکا دخی بکر بکیک
ویرمش ایدی و قزلباشدن منهرزم اولوب ابتدا فرار ایدن او ایدی
انک دخی بویی التنده قالمش ایدی دلی حسن کانه اطاعت ایتدی
وسعا دتلو پادشاه مرکسار حکامی سلسله سته کیردی والاینه برکون
عصیاندن خالی دکل ایدی اول کلبولیدن کیرکن قادرغه سته
کیردیکی میرلویابی بی معنی غضب ایدوب دخی برتفک اوروب
قتل المدی صکره ادرنه یه کلدکده تعداد دن بیرون یغورلق
سراخانه اثوابی ومویتاب و غرار مقوله سی و سائر زاد
وزواده سی شهره توزیع اولنوب برقاق یوک انچه لق صالغون
صالندی صکره فلبه ده و صوفیه ده و سائر طریق عام ده اولان
قصبه اتده بومنوال اوزره صالغونلر صالندی ونیجه متجاوز تعدیلر
اولندی سردار عالیقصدار عسکر اسلام عدوشکارایله فودوار
مزلنه قونمش ایدی اول منزلدن کلوب اردوی همایونه

ایتمدی دیوباشم الدردرلر اما اول هر نیجه واروب کلورسه بن ائی
 حیات ایدرم او شمنسون دیمش اوله یعنی یوز آقلمی ایتدو کین
 استمدو کی مقرر ایدی و اتمکچی زاده ایله دخی آغزی بر ایدی بلیکه
 خلافتده اولمغی اکاسپارش ایتمش ایدی یعنی خان عودت ایتمکله
 جانب پادشاهی دن معاتب اولیا جغین بلدردی خانه بونی القا
 و بیان ایتمکله و کندوسی معا قلقوب کتمکله خانک کتمه سنه سبب
 اولدی فقیردن بر کون صکره قالقوب کیدرلر اتمکچی زاده نک اثواب
 و ارزاقی وجهه اغرلغی اردوده قالمش ایدی مکتوبلری و آدملری
 کلدی بش بیک آلتون مر حوم بیک آلتون دخی عبدی کتخدا سنه
 خدمت ایتدی حسن اجازت و یزلدو کندن غیری تریه ناعملر
 دخی و یردی صکره مر حوم وفات ایتدی کی کون همان ساعتیه
 عبدی کتخدا یه و یردو کی بیک آلتونی الدی فی نفس الامر خانک
 بوسفره ذهاب و ایابی غایتده بی فائده اولدی کاشی سفر صوننده
 کدیشی سفر اولنده قیشله مقده الی پاره سنجاغک رعایا سک
 خاکسار ایتدی و انجق کانه بردفعه اقه کتدی بارم بوللق
 ایش کور مدی و آستانه سعادته اولان انعام پادشا هیدن
 غیری بردفعه حقیرایله مر حوم قرقبیک غروش و بردفعه اوتوز بیک
 غروش کوندردی گوجه الدیردم جوابنده بحمد الله تعالی
 بن بوکا محتاج دکلم تاتاره بر غروش و یرسم عرضم تحمل ایتمز
 ایکشر و یرمک استه سم بو کفایت ایتمز البته ینه کتور دیو اقدام
 ایندی کاه الن کاه ایاغک اوپه اوپه عاقبت اجدادی اروا حک
 یادایدوب بویله یمین بالکسر ایندیکه سنک خاطرک ایچون بو قدر
 کره دیر کلور کیدرسن بزه نوعا انتساب ایتدک الله لم و کیجه ایجره
 خزینه داری عبد العزیز چلبیه و یردم مبادا تاتار کوروب انعام
 پادشاهی کلمشدر دیو اوزینه کلوب تقاضا ایتمه لر کانه اندن احتراز

بزم اجتماع نتیجه اولور دیدی رضا سلطانمکدر سز صحرالزده
انلاردوده مراد شریفکن اولمایحق یوزلرین مرده شوی
کورسون دیرسز و چهره مر دارلرین کورمن سز دیدم
لکن نوعا ترددی وار ایدو کین کوردم مقدا قرنداشی سلامت
کرای خان کندودن روگردان اولوب جلالی یه التجا ایتدوکی
نته کیم سبق ایتش ایدی اکرچه صکره جلالیدن مفارقتی
حدتواتره یتش ایدی لکن خان بوکا واقف ایکنینه فی الجمله
وهمدن خالی دکل ایدی چون مر حومه واردم واحوال شو یله در
دیدم اتمکچی زاده اکرچه ابراهیم افندی کندو قولکزدر
وارمه سی مناسبدر اما جانب سلطنتدن بکمر بکیلردن برآدم
کوندرلک هم کندولره تعظیم اولنورهم سوزی دخی مؤثر اولور
دیونیلد بسه ایلدی کندوسی برقاچ کون مسافری اولدبغی
ونجه حقوق سبق ایتدوکی مقرر اولغله کندوسی تعیین
ایتدردی اما بشرط آن ابراهیم افندی بیه اولسون دیدی فقیر
خیلی عذر ایندم خلاص اولدم چون خانه واردق ظاهر ابرقاچ
کلام سويلشدیلر صکره اخفایه فسلدیه کیرشدیلر ایتسی جلالی
دراده دن کچنجه توقف ایدهرز ودفتردار افندی ایه معاکیده رز
دیوبزی مکنتو بلرایله صاودی کوندردی چون مر حومه کلدیم
حقیقت حالی دیدم کلورمی کیدرمی نه اکلار سن یوردیلرظن
نالیم کیدرزیرا اوضاعن اتمکچی زاده ملاقاتند نصکره اولکی
اوضاعه موافق بولدم وقورقرم قوتخدا سنک سوزی بوندن
ثبوت بولور دیدم اول سوز دخی بوایدیکه یمشچی یه عسکر
ایچون اقدام ایدیچک یانته کتوردوب قولاغنه دیرکه دنیایی
فتح می ایتسه کرک حالی صاللو واروب کلدوکنه راضی یوزاول
یوز آقلاغی ایدرسه بنم خلافته اولنلری کورمن میسین بونیچون

اگرچه امان وردی ولكن نصفتدن زیاده عسکر اسلامی قیردی
کنجه عسکرینه دخی بواهانتی قلدی اوشته اون اون ایکی ییلده
حاصل اهل اسلام بوطریق ایله هبای مشور اولدی واول بی دین
ایکی سنه ده جله سنه ظفر بولدی تیجه سی ظلم و تبدیل و تغیرک
آثارندن اولدوغی معلوم اولدی تبریز و نجفوان قزلباشک
استیلا سی عصر سلطان محمد خانیده واقع اولدی سائر
سلطان احمد زمان شریفلرنده در قزلباش احوالی وجغاله زاده
سردار لغی اولغله تاریخه اعتبار اولنیوب منفردا یازلشدر

(مرحوم و مغنور له لالا محمد پاشانک)

(زمان سردار لغی سنه ۱۰۱۱)

چون یشی حسن پاشا آستانه ده کیف مایشاء متصرف وزارت
عظمی ایدی مرحومی کندویرینه اصالة سردار عسکر اسلام
نصب ایتدی مرحوم اول تاریخده بودونده بواندی بفضل الله
تعالی غراة اسلام ایله ایدی اعدادن بودینی تخلیص ایتش ایدی
بودندن چیقوب پچویده خان حضرتلرینه ملاقی اولدوغی
خان ترجمه سنده سبق ایتشدر اندن بلغرا ده کلوب جمعیت عسکر
ولوازمات نه ایسه تکمیل و تدارک ایدوب سرحد طوغر و متوجه
وروانه اولندی

(تاتار خاٹک بوسفردن عودتی ذکرنده در)

بو عبد فقیری مرحوم سکسار نام منزلدن خانه کوندرمش ایدی
شقلوش ناحیه سنده دراوه نهری یالینسنده عسکر تاتار ایله بر سر نه
زاره قوغمشلر بولدم و مرحومک مکتوبلرین ویردم برنجه لنگنه
و محسنه مظهر دوشدم مکتوبلرک مضبوطی چون دولت ایله عسکر
اسلامه ملاقی اولسنه متعاقب ایدی بلاتردد جواننده عن قریب
کیدنه رز دیدی و تقریب ایله جلالی احوالین سؤال ایتدی و انکله

و غیر اغشام اولدی محصل بر شنیع صغون اولدیکه دولت
عثمانیه ده اولمش ایدی حق تعالی سمدن صکره دخی کو سترمید آمین
جغله زاده نفس الامر ده بر بها در و چوق جنک و حرب
کورمش قلیچنه قادر آدم ایدی آنجیق مبتلای ککیف ایدی
اولجلسده مقتضای ککیف ایله استراحتنه وارمش ایدی
اویار مدیلر اولقدر هزیمته و مصیبتنه سبب اولدی اندن صکره بویله
مکسور و محزون چون وانه داخل اولدی جان بولا ط زاده حسین
پاشایی وقتیه کلدک و کلدک ندن قیوب دوندک دیو قتل ایلدی
منسوباتی جلبدنه عصیان علین قالدردی و بوقدر ییل امت محمد
علیه السلام بلاسنه گرفتار و هنوز بوسفر نحوست اثره توجه
اتمدن حسن قلعه سنده ایکن اوغلی محمود پاشایی شیر واندن
قالدیروب دیار بکری و یرمش ایدی و شیروانی دخی حسین پاشا
اوغلی احمد پاشایه توجهیه ایتمش ایدی و احمد پاشا شیروانه
و محمود پاشا دیار بکره داخل اولمشلر ایدی واندن قالقوب دیار
بکره متوجه اولدی و اوچ آی حیاته اولدی اراده الله تعالی
ایله وفات ایتدی بعضیلر قهر نندن زهر ییدی کندوی هلاک
ایتدی بعضیلر دخی بوغم اضطراب و جسدینه سرایت ایتدی
دیدیلر

(کنجه و شیروانه قزلباشن استیلاسی ذکر نده در فی سنه ۱۰۱۴)
سنه آتیده شاه کراه کنجه اوزرینه واردی بکربکی صاری احمد
پاشانک کتخدا سی محمد پاشا ایدی پسیدی آی تمام محصور اولدی
روز و شب جنک و حرب تمادی ایدی عاقبت امداد دن مایوس
اولغله امان ایله و یردیلر اندن صکره قالقوب شیروان اوزرینه
کلدیلر شرواندن دخی ایدی آی تمام محصور و امید حیاتدن دور
و مهجور قالدیلر عاقبت انلر دخی امان ایله و یردیلر اما شاه کراه

سردار اولور انده کلنلر سردار کی خیمشدر دیدی کی هزار
سوز سویلدی هر کس عقلی یتشدو کی اوزره بردهنی و یردی وجهه
کردستان چادرلرین براغوب کیدن کده نک اولدی واولکجه
جان بولا ط اوغلی حسین پاشا اون ایکی بیکدن مجاوز عسکرایله
و بتلبس حاکمی رضاء الدین خان برقاچ ییک اکراد عسکرایله
کلور کن فرار ایدن اکراد بکلرینه راست کلدیلو و عسکر صندو غن
خبر آلدیلر و کندولر دخی اختیاسار فرار ایتدکلرین دیدیلر بونلر
دخی آنلره ملحق اولوب معیت ایله دونوب کتدیلو جان بولا ط
زاده اجل مقدری ایرشمش ایمش و انده سرداره توقف ایتدی
سردار ایرتسی اردوده قلان عسکری یاتنه جمع ایتدی و وعده لر
استماتلر و یردی و آلایلرین آتلندرب انجق اردو کنارنه چیقه
ییلدی و دشمن جانبنه کوز قولاغ اولوب طور دی دشمن طرفندن
اصلا کلور کیدر یوق کوردیلر او یله وقتی دخی ایرشدی هر کس
حیرته بوندن صکره نه ظهور ایدر دیرکن مکروان بکلر بکبسی
قچر پاشا وان عسکرندن یاننده قلنلرایله برتد بیر ایدر هر کس عمله
یرایان اثواب و ارزاقن ترکیسنه باغلر و کیسنه احوال لرینه واقف
اولماسون دیو آنلرین جادرلرینه قویدیلر و ایکندی وقتنده
نه طور رسنز قزلباش اردو کنارینه کلدی و طوپلره ال قاردی دیو
برصد ایددا اولیجق کسه نه قاتلندی نه طور دی همان قوسقو نه قوت
دیو بری برینه باقیوب هوایی ایردی اما سردار میدانده قالدی
وایکیبک قدر قپو قوی ایله و عسکرک اهل عرضیه یکچیری عسکرک
قلان دوه لرینه بندروب وجهه خزینه بی واردوی یرنده الیقویوب
بونلر دخی قچنلرک آردینه دوشوب وانه جان اتدی اول کون قزلباشه
خبر اولدی ولکن عثمانلونک الی واردر دیو کلدی ایرتسی اطراف
و جوانی جست و جوایدرک کلدیلو و بوقدر طوب و خزینه

بکتر بکیرنی اویدورب هنوز چادرلر قورلندین و برتدیر و مشاوره
اولندین خود رآلیق ایدر تکیه لویه تبریز بکتر بکیلکن ویرمش
ایدی و راضیه قالدین زاده سیواس بکتر بکیسی ایدی و آخونلر
احمد پاشا قر داشیله و حیدر پاشا اوغلی علی پاشا و بالجمله اون
آلتی بکتر بکیسی نامنده ویکرمی دن زیاده منصب و معزول سنجاق
بکتری سفر پاشا ایله جانب قرلباشه عسکر کچوب کیدرلر و شاه
کرام قنی دیو عزیمت ایدرلر شاه ایسه طاع باشند بونلرک اردودن
مفار قتلرین کورر و وقت فرصت دیو او یله وقتنده طاعدن
سوزیلور و وقت عصر ایدی که مقابله اولور شاه ایسه عسکر ایله
عسکر اسلام ایله اردوی هما یون مایننه کیرر عسکر مرز شاهه
مقاومت ایده میچک اردویه دخی کلمه که ممکن اولماز همان
شپسته طوغرو فرار ایتدیلر انجق تکیه لو پاشا و جلای قره قاش
پاشا و قیر محمد پاشا قزلباشی سوکوب اردویه طوغرو کلمه
خلاص اولدیلر سائرلرک اکثری کبی اسیر کبی طعمه شمشیر
اولدی سردار بلوک خلقی ایله ویکچیری ایله میدانده قالدی
و کردستان بکترین و عسکرین صالحویر میوب بولد اشلق
بو محله بی وسعنا دتلو پادشاهک علین بکلمکدر دیو اخشامه
دکین توقف ایتدردی اول کیجه کردستان امراسی بوکارک
نتیجه سی نه اولاجقدر مشاوره اولنسون عشا وقتنده سردار
بی عاره کلدیلر و ملاقی اولغله اقدام ایتدیلر لکن صاحب دولت
حضورده در دیو بولشدر مدیر سبحان الله مدت عمری
بکا ایله کذار ایدوب خواب راحت ککندویه حرام ایده جلک
ایکنینه هم اول محله حضورده در دیمک نه مرتبه غفلت
ونه در جهده نجوست و شامتدر حق سبحانه و تعالی نک برایشه
تقدیری موافق دوشمیچک بونک کبی آدم لر عسکر اسلامه

عسکر اسلامك كان اقتدار لرین باصدر دی اول محله خندان
 اغایکی اوغلیله بریردن اسیر اولدی کندوسی انجق قلعه دن
 عسکر قزلباشه بر مقدار طوب اتردی خائب و خاسر سوی
 تدبیر ایله برایش ایتدردی احوال بویله اولیجق وان قلعه سنده
 محصور اولقدن خسوف ایدوب وان د کیرنده برکی یه کیروب
 عادالجواز قلعه سنه جان آندی عادالجواز ده دخی توقف وآرام
 سبب ملام اولق احتمالی ایله لواء فرز بور بکی امیر شاه بکک نقدر
 آت وبار کیر و سائر قلعه اربا بک دخی نه بولند یسه جله سن آکوب
 حسن قلعه سنه روان اولدی ارضروم ایالتن کوسه سفره
 ویرمش ایدی حسن قلعه سی ارضروم ملحقا تندن اولغله
 کوسه سفر امر اتفاق انده بولندی ولوازم و مهماتی تکمیلنده
 مقدوری مقدار ی قلندی و اوغلی محمود پاشایی شیر واندن
 قالدیروب دیار بکری ویردی و شیر وانی حسین پاشا زاده
 احمد پاشایه توجیه ایتدی بونلر دخی قالقوب هریری ایالتلرینه
 داخل اولدیلر اما قزلباش سرداری و انده اولق ملاحظه سیله
 وانی محصور ایتک تدبیر ایله کلورکن چون عادالجوازه کتدوکن
 خبرالدی ابلاغ ایدوب یوکرک آتلوسن عادالجوازه صالیدی چون
 ارجشه داخل اولورل اندن دخی کتدوکن خبرالورل اندن دونوب
 دارالفجورلینه ییقلوب کیدرل سردار یار کار بوند نصکره حسن
 قلعه سنده مکث و قرار ایدوب عسکر جعنه صرف ماهوالمقدار ایتدی
 قاسم اباملری قریب ایدی ینه وان الله کلدی و دیار بکر و کردستان
 امر اسی و عسکری دخی ملاقی اولدی و ینه مکمل عسکر ایله
 قالقوب جانب تبریزه عازم اولدی شاه ینه بر منزل اوکجه کیدردی
 و اطرافنده اولان یوجه طاعلر ده نگاه ایدردی چون شپستری
 بکدیلر و تبریز دره سی قریب نه نزول ایتدیلر کوسه سفر سرحد

اوزرینه وارمدی شاه دخی عسکر ایله برمنزل اوکنجه کیدردی
 اول قلغار بو قوتاردی روم یعنی سیواس بکر بکلوسی صاری
 اجد پاشا که جلالی مقوله سی یکر می بش بیک عسکره مالک
 ایدی وکوسه سفر پاشا و آلاجه اتلو حسن پاشا بونلرک دخی
 اون بیک اتلوسی وار ایدی سردار ذی وقاره کلدیله و بالاتفاق
 اذن استدیلر واره لم شاه عسکرینه ایر شلم وهر نه قدر قادر
 اولور سک چالشم عنایت حضرت حقدر اکر شاهه
 غالب اولور و عسکرین سالب اولور سک دولت و عزت سزک
 یوز اقلق پاد شاهک اگر شاه بزه غالب اولوب کوکزی قرار سه
 یته دولت پاد شاهک بو قدر جلالی قیرلمش اولور دشمن ایله
 ییلان طوتمش اولور ایکی وجه یله پاد شاهمره و دولته نافعدر
 دیدیلر رضا ویرمدی هر چند اقدام و اتمام ایتدیله مفید اولدی
 سوزندن دوغدی وکلوب اول قیش ده وانده قشلا دی ووان
 ایالتن مومی الیه اجد پاشایه ویردی اجد پاشاک مزاجی بر مقدار
 ناخوش ایدی ککندونک حکیم باشیسین کوندورب کانه تیمار
 ایتدردی و بر قاج کونده ایشن بتوردی یعنی زهر لدی واول
 شربت ایله اغر لدی ووجودین صفحه عالمدن کتوردی ووانی
 زنجیر قران علی پاشایه ویردی واول قبش وانده عیش ایتدی
 و عسکر تدار کنه دخی صرف مقدور ایتدی وان ایالته تابع
 اولان کر دستان بکرینه و عسکر لرینه دلدار اقلر و مدارا لر
 ایدوب و دیار بکر اکر ایدی بکرینه خصوصاً میر شرف که
 جرزه حاکی ایدی فوق الحد استیمالر ویردی ووان ایالته
 جمعیت ودرنکه کتورتدی هنوز کندوسی وان قلعه سنده سار
 عسکرک کلمه سنه متوقف ایدی شاه کراه الله ویردی خانی
 عسکر قزلباش فراوان ایله کوندروب بونلری باصدر دی وجهله

بولتان مسلمانان را ببردن قالمش **ك**ار لرنده متحیر اولمش ایکن
همان قلیج اشوردیلر و آن واحده بیک سکن یوز آدم دوشوردیلر
سردار عساکر اسلام ساعتی مرحومک خبر وفاتی دخی شایع
اولدی اول سبیدن دخی عسکر اسلامک الی و آیانی عملدن قالدی
و بالجمله اون کوندن صکره ایج قلعه یی دخی امان الیه و یردیلر اول
حینده شریف پاشایه شاه خیلی اکرام و رعایت ایتدی و امام
رضا تولیت و یردی عمری پایانه ایرنجه عزل و نصبدن امین
و فراغت الیه صرف اوقات ایتدی و سائر عسکر خلقنه استینی
بنم قوللرم اولسون استینی عثمانلویه کئسون دیدی حتی خضر
پاشا اوغلی محمد پاشا اوچ درتیوز خانه اهل و عیالیه معا کتوروب
و شاه یانته آدم لر قوشوب سلا متلر ایله قارصنه اولشدیردی و قلعه
روانی یاقوب بیقوب خا که برابر ایلدی

(جغاله زاده وزیر اعظم سابق سردار اولدوغی)

(و منزه اولوب فوت اولدوغی فی سنه ۱۰۱۳)

وزیر اعظم یاوز علی پاشانک مصر دن کلدیکی وزمان وزارتک
اولی ایدی ساعتی حسن پاشانک خبر وفاتی وارد اولدوغی کپی
مشار الیه عجمه سردار سپه سالار نصب اولندی و عسکر اسلام
جمعینه اقدام ایدوب و روانه و شیر وانه متوجه و روان اولندی
روان خراب و توده تراب اولغله شیر وانه طرفه غزیمه قیام
کوستردی اوغلی محمود پاشا شیر وانه بکلر بکلسی ایدی چون عسکر
خلقی شیر وانه طرفه توجهنندن خبر الدیلر بی مهابا اوزرینه
کلدیلر و چوق غیر معقول اوضاعلر ایتدیلر دریا به سفرا تسک
اتاکی کور مکه **ك**کیدر سن قره به سردار اولسک اوغلی
کتور مکه رأی ایدر سن دیوب اوتاغن طاشلیدیلر و یققدیلر
و جانب تبریزه تحویل ایتدیلر چون تبریز اولکا سنه کلندی تبریز

ارادت الله تعالى اليه حسن پاشا وفات ايتدی و کار آخري تیدی
 (قلعه نخبجوانه قزلباش ظفر بولدوغی سنه في ۱۰۱۳)
 شاه کمره چون تبریزه ظفر بولدی نخبجوان اوزرینه ذوالفقار
 خانی کوندردی نخبجوان روان ایالتنه تابع ایدی شریف پاشا
 تبریزک احوالین کور یحک اوچوز مقداری قول قزاقوشی
 محافظه سنه تعیین ایتدی ولیکن محصور اولدقلری تقدیرجه
 مقاومت احتمالی اولماغین ایچنده اولان قول طائفه سن اخراج
 و قلعه بی آکشه اوروب خراب ایتک مقصود ایدندی چون اوزرینه
 واردی ایچنده یرلشان نکبات بز اولدن دخی شاه قوللریوز
 دیدیلر و قلعه دن چئمیدیلر و ذوالفقار خاّه تسلیم ایتدیلر
 (قلعه روان تسخیر کمره اهان اولدوغی في سنه منه)

چون احوال بو منوال اوزره یوز کوسه ردی شاه کمره تبریز
 اولکاسنده واقع اولان کردستان قومنه استماتلر و یردی و یاننه
 جمع ایتدی و کورجستان عسکر ندن الکسندره خان اوغلی
 لونده خان و سمن اوغلی اوامسات خان عسکر ایله یاننه کلدی
 و قالقوب روانی محاصره ایتدی و طقوز آی اون کون تمام ایام
 محاصره متمادی اولدی و برنیجه دفعه لغملر و یورویشلر ایتدی
 و بش عدد دفران طوب قلعه التنده ایکن مجددا دو کدیردی
 هر بری طقسان و قیه طاش اتاردی حتی قلعه یه دوشن طشلی
 مسلمانلرد کرمنه محتاج اولمغله ال دکرمنی ایتک ایچون مایینلرنده
 اوچر غروشه صاتلق واقع اولمش ایدی امانمحصور اولان غزاة
 دوه و آت اتی ییمکدن ظهیره مبتلا اولوب چوق کسینه بی طاقت
 و بی مجال قالمش ایدی برکون ملاعین برانعم آتمش لر مسلمانلرین خبری
 یوغیکن ایچ قلعه ایله طشره قلعه ماییننده سحر وقتنده برنیجه بیک
 قزلباش قلعه ک ایچنده ظاهر اولدیلر اول جینده طشره قلعه ده

یولدر تبریزه کلوب اون سکرز کون محاصره ایدوب علی پاشا دخی
مزبور علاء الدین بکی گرفتار ایدوب کتور کن قزلباش تبریزی
محصور ایندو کین خبر آتش و شاه بیله اولماق اعتقاد یله قزلباشک
اوزرینه اورمش و بفضل الله تعالی اولمکی آلا یلرین منهزم و مقهور
ایتمش صکره برقاچ آلابی دخی شاه شاه دیو اوزر لینه کلیجک
مزبور علاء الدین بکک بوین اورر اما قزلباش بونره ظفر بولور
و منهزم و مکسور قیلور و علی پاشا اول محله کرفتار اولور و جعفر
پاشا توابعندن خلیل پاشا و محمود پاشا دخی اسیر اولور بونلری شاهه
کتور دکلرنده جعفر پاشا لودر دیو قتل ایتدیرر و علی پاشایی تبریز
مقابله سنه کوندروب ایشته پاشا کزک حالی آلان کرفتار مز در کیمدن
امداد امید ایدر سرز دیمکله مستلنلر امان ایله قلعه یی و یرلر

اما امانته مخالف ایمانسزلغک اظهار ایدوب فقرایه چوق ایش
ایدرلر و مزبور علی پاشا صکره کندویه ندیم خاص اولمش ایدی
و اولخالده فوت اولدی محقاتک اسلامبولده اولان وارثلرینه
ایلمجیسیله کوندرمش ایدی لکن باقی پاشاکه باش دفتردار ایدی
بحسب الشرع میری ایچون ضبط ایلدی

(ساعتی حسن پاشا سردار اولدوغی)

(واردات خالق ایله فوت اولدوغی فی سنه منه)

بو خبر بارد آستانه سعادته وارد اولدقده بعد المشاوره اول محله
قریب یرده اولمغله سردار لوق امری مومی الیه ساعتی پاشایه
ارسال اولندی مزبور دخی عموما اوتیه یقاعسکرلرینه اوامر
شریفه کوندروب جعیترینه اقدام اوزره ایدی شاکراه دخی
منجوانی آکوب روانی محاصره ایتمش ایدی و زمان محاصره
برقاچ آیی اولمش ایدی برایش تقدیر ازلیده مقدر اولیه البته اول
کار دوشوار اولور مانعی و مزاحی بسیار اولور بو محله

ومن بور دخي بر مقدار استقلال تحصيل ايتكله وزير اعظمغه
بعض عمله مباشر اولدى ولكن جناب پادشاهى دن مساعده
اولمىوب اكر جلوس همايون انعامى اكر غير امور معظمه وزير
اعظمك كلمه سنه تعليق بيورلدى

(قرلباش اوباش خلاف صلح فرصت بولمغه)

(تبريز دلاويزه ظفر بولدوغى فى سنه ۱۰۶۲)

ارضروم ايائيله وزير اولان ساعتجى حسن پاشا اول جانبد بعض
اشقيا دفعنه سردار نصب اولمش ايدى مشار اليهك وروان
بكلر بكيسى شريف پاشانك سنه مزبوره اولنده عزضلى و فرياد
نامه لى واردا وليكه قزلباش فرصتى غنيت بيلوب تبريزه ظفر بولش
تفصيلى بو كه سرخوش على پاشا كه تبريز بكلر بكيسى ايدى فارنى يارق
قلعه واولكاسنك اموال خاصه سى تبريز قولنك اوجاقلغى اولمغه
ذكر اولنان قلعه يه اوجاقلق طريقه ابا عن جدمتصرف اولان
امراء اكر اددن علاء الدين بك تبريز قولنك تجاوزندن جانته
يتوب اطاعتدن كچمش اول سيندن تبريز بكلر بكيسى مومى اليه على
پاشا تبريزده قول اغامسى اولان حسن اغايله و تبريز قولى و عسكرى
ايله اوزرينه واروب فارنى يارق قلعه سنى محاصره ايتمش و حكارى
حاكى زكريا بك عسكر ايله و نخبجوان عسكرينك نصفين شريف
پاشا كئخدا سى عثمان كئخدا يانته آكوب محاصره يه كمش و براى
مقدارى دو ككوب قلعه مزبوره يه ظفر بولش اول حينده
مزبور علاء الدين بكك قزنداشنى اوغلى سيف الدين بك
وخان ابدال بك شاهه واروب چاره ديوب فرياد ايتمش و تبريزك
اولنجه عسكرى قلعه دن چيقوب قلعه بوش قالدوغين تفهيم
ايتد رمش شاه دخي بلاترددا و چ درت قوناغى برايدوب بعضظر قلعنجه
التى كونده بعضرك اعتقاد نجه اون كونده اصفهان دن كه برآيق

مزبورك پندارى حددن تجاوز ايديجك چراغ ايدنديكي شيخ
الاسلام مصطفى افندي ايله ويكچيري اغاسي قاسم اغا ايله مابين
اولوب سعادتلو پادشاهه شويله غمز ايتديلر كه ويكچيري قوتيله شمدي
مهر شريف طلب ايتسكز ويرمز واول طائفه غير خائنه يه استناد ايدر
پادشاه مره انقياد ايتمز چون پادشاه مهر شريف طلب ايتدي اكر چه
بلا تردد ويردي اما صاحبه دكين ويكچيري هجومندن عالم بري رينه
كيردي واول واروب اغا لر ين حبس ايدوب اوز رينه قپوسن كليدلدلر
ومفتي يه وقاضي عسكر لره و سائر صاحب عرض اولنلره واروب
شويلكه بو كيجه خاتم وزارت يته حسن پاشايه و يرليه قول طائفه سي
متفق الكلمه در سرايلر يكرنومال و مامله ككزي آتسه ياقر و قيامت
همان اول كون قوپر ييلش اوله سز ديونخوي ف ايتديلر بوجله
جانب پادشاهي يه تذكره لر كوندردلر و واقع خالي يازوب ييلدر ديلر
ولكن وقت عصر اوله دكين جوابي طلوع ايتدي صكره وزير
اعظم قلمق مضر دن كله جك مالفوج على پاشايه و كلنجه قائم مقام ق
جراح پاشايه و ويكچيري آغالغ قپوچي باشي احمد اغايه عنايت
بيورلدي يته ويكچيري لرا اكر چه جرأت ايتديلر و البته مهر شريف
ويرلسون ديدلر لكن اغاي جديد نصيح و نذاليه بونلري تحويل و نرم
وزارت نمزه كرك ديوكلام سابقلرين تبديل ايتديلر اند نصكره اون
اون بش دشت و عبوس طواشي منحوس بو ستايجي باشي ايله واروب
فراش سلطانن چكوب چيقار ديلروفي الحال ايشين بتور ديلر
(مالفوج على پاشا وزير اعظم اولديغي و جراح پاشا)
(قائم مقام اولديغي بعده قاسم پاشا قائم مقام اولديغيدر)
وجه مشروح اوزره وزير اعظم قلمق على پاشايه قائم مقام ق جراح
محمد پاشايه تعين اولندي ولكن محمد پاشا نك نقريسي اولغله
شيخ الاسلام مصطفى افنديك القاسيله قاسم پاشاده قرار بولدي

یشی نك تلخیصی مقدّمه وارمش ایش وباشنه قصد ایتدکترین
 یازمش ایش محمود پاشانك تلخیصی اوزرینه سعادتلو پادشاه جله
 وزیر اعظمک ایتدوکی بنم رأیله در وقول بنم ایله وزیرم مایینه
 کیرمسون فرمان اولنوب تلخیص کلدوکی کبی محمود پاشا و صنع الله
 افندی معا اختفا ایتدیلر

(قتل بویراز عثمان و او کوز محمود)

(و پراکنده شدن اشقیای ساره)

یشی جانب پادشاهی دن مرعی ویکچری اوجاغی دخی معین
 اولغله ابواب سور شهر مسدود قلوب زور به لک اخندی فرمان
 اولندی و مذکور له کتور یلوب سعادتلو پادشاه عالمپناهه
 ارسال اولندی و میدان سیاستده قتل ایتدر مکه کندوسی
 مر فیه البال اولدی و سعادتلو پادشاهه قولک مقصودی
 صنع الله افندی بی سریر خلافتده اجلاس ایدی بویله برفتنه عظیم
 دفعنه سبب اولدیم دیو امتنان ایدر اولدی و هر نه عرض
 ایتدیه بر سوزی رد اولمز و سعادتلو پادشاه قطعاً خلافتنه
 ایش ایتمز اولدی حتی بر کیجه ویکچری آغا لغندن معزول قیو
 اغاسی دامادی علی اغایی قتل ایتدردی و ایرتسی دیوان همایونده
 طرناقچی حسن پاشانك باشین کسدردی بونلرک بر سبب ظاهری
 یوغیدی الا کندونک پنداری و غروری ایدی و سابقاً قائم مقام
 اولان ساعتی حسن پاشانك وزارتق رفع ایدوب ایالت ایله
 طربزونه کوندردی صکره عمل کثیر ایله ینه وزارتق ابقا
 وارضرومه نقل ایتدرلدی علمادان وزرا دن و بالجله صفار
 و کبار دن شیرندن بر فرد امین دکل ایدی

(یشی حسن پاشانك عزل اولندوغی)

(بعده قتل اولندوغی سنه ۱۰۱۱)

(قبو اغاسی غضنفر اغا نك و دار السعاده)

(اغاسی عثمان اغا نك قتل فی سنه ۱۰۱۱)

مرحوم صنع الله افندی شیخ الاسلام و کوزجه محمود پاشا
 قائم مقام ایدی جلا لیلر غلبه سی هجومندن عوما اوته یقانك
 ققراسی استانبوله فریاده دو کلمکله سپاه و یکچیری جمعیت ایله
 دیوان همایونه کلدیله و سعادتلو پادشا همزك بو احوالردن
 خبری وارمیدر دیدیلر وزرا ارتشا ایله عالمی فتایه ویر دیلر فقرا
 و اغنیایری برینه کیر دیلر سنان پاشا زاده بر شقینك حقندن
 کلور کن ارتشا سبیلله عزل ایتدر دیلر بالمشافه احوال عالمی
 تفهیم ایتدیره لم چون وزرا و مقر بین ایتور لر بزایده لم دیدیلر
 بالذات سعادتلو پادشاهی سریر عالم مصیر لایله طشره چیقارتدیلر
 و بوجله یه علت قبو اغاسی غضنفر اغا و قیز لر اغاسی عثمان
 اغادر دیو خواه و ناخواه دیوان همایون پادشاهیدن چیقاروب
 قتل ایتدر دیلر و طرناچی حسن پاشایی دخی چو کورمش
 ایکن یکچیری طائفه سی اغامن اولمشدر و بزواضع و اطوارندن
 راضی اولمشوز دیو التماس ایله خلاص ایتدیلر

(وزیر اعظم مشی پاشانك آستانه یه توجهی ذکر ندمدر)

مشار ایله چون ایکی سنه دخی بد ناملقدن غیری برایش
 کورمدی ناچار آستانه یه کتمکی سردار لغه ترجیح ایدوب شدت
 متاده اختیار سفر ایتدی مور وه کپرو سی طالعندن بوزدن
 قیرلمش ایدی هله نه درد ایله بر محل بولدیلر که پیاده اولوب
 بوزاوزنده سورینی سورینی کندی چون استانبوله واردی مکر
 زور به لر شیخ الاسلام حضرتلردن فتوالر آکشلر و قاضی عسکر لره
 دخی مشروعتی امضا ایتدر مشر محمود پاشا دخی سعادتلو
 پادشاهه ککوند روب اجرا سنه فرمان طلب ایتمشلر اتفاق

سیاست ایمن و اولیه متعفن جیفه به کیمسه النی د کدیور مز دیر دک
 لوند اولیه مناسب کور دیلر دیو جواب و پردی ملعون مز بور
 دار البوار دن مرور اید یجک یرینه قزنداشی دلی حسینی کچور دیلر
 حسن پاشا توقاده ایدی فی الحال اوزرینه عزیمت ایتدی حسنی
 پاشا شهر لودن و قرادن عسکر جمع ایتدی و مقابله ایدرم صاندی
 ایده مدی الا صندی ناچار اولوب توقات قلعه سنه قپاندی قلعه
 قپوسی اوکنده لونجه شکلی بر محل وار ایدی تخته پرده لرایله
 مسدود ایدی بو حقیر توقاده دفتر دار ایکن بالدفعات کور مشیم
 ایچرودن بروا جب القتل طشره غیر و حسن پاشا هر سحر انده
 کلمک معناد ایدند و کین اشقیایه نقل ایدر برایکی ملاعین مقید
 اولورلر و باشنه تفنک اوروب شهید سعید قیلورلر رخیه الله علیه
 اندن بغداد دن حر می و خزینه سی کلور مشن انک و منسوباتی
 و متعلقاتی چون قریب یره کلد کلرینی استماع ایدوب مقابله سنه
 کیدرلر شاه و پردی نقلی اوزره ذی قیمت اولان جواهر و مرصعات
 بکار اشقیایه و چوقه و اقیشه و قطیفه توزیعنه کوردلرینه
 اوغرا یجق بر قلیجی ذراع ایدوب اوچلرلر و نقودک انوا عین چرخ
 قلقانلر ایل اولشورلر اما حر می حفظنه آدم لوقو دیلر بر فرد
 اول جانبه نظر صالمدی وحله وزر و زیورلرین المدی و صکره
 ادم قوش دیلر و دیوریکه و عربکیر قلعه سنه اولشدر دیلر بواحوال
 چون در دولته منعکس اولدی خادم خسرو پاشای سر دار
 ایتدیلر اولدخی بو مرتبه کثرته اولان اشقیایه انتقام ایده مدی
 اول سبیدن اوته یقانک صغار و بکاری آستانه سعادت دو کلدی
 شکایت کلدی شویله اولدیکه دیوان همایون طولدی و جواب
 ویرلمکدن قالدی جلالیلر حالی بویله سپاه زور به لک خود هجومی
 جلالیلردن بتر اولدی

اوزینه کوند رلدی ومنهزم اولوب وارقه قلعه سنده محصور
ایتدی حتی قور شون پرینه غروشدن قندق دوکوب سنان پاشا
زاده آلاینه امارلردی عاقبت زمان محاصره امتداد بولیحق سابقا
چکننده اله کتوروب حبسنده اولان حسین پاشا واسطه سیله
کندویه چورم سنجاغی ویرلک اوزره صلح ایتدی لکن
ینه سنجاقده تک طور مدی وجلالیکین قومدی هر صقالدن
برقیل دیوقصبات ومداینه وقرانواحی یه اچمه لر صالوب
وتحصیله جلالیر کوندردی سنان پاشا زاده ینه دفعی تدبیرده
ایکن شیخ الاسلام صنع الله افندی مر حومک برادر زاده سی چلی
قاضی ایله مابین اولوب سنان پاشا زاده نک مظالمه متعلق
مکتوبلریازدی حتی جلالی یه نسبتله سنان پاشانک ظلمی چوقدر
وعصیان وطغیانده اندن ارتقدر جله دن مناصبی رشوتله تبدیل
ورعایایه ذخیره لر صالوب صکره اچمه سن تحصیل ایتکله
اطاعتدن تحویل ایتشدردیمکله منلا طرفندن سعادتلو پادشاهه
عرض اولنغله سنان پاشا زاده معزول پرینه حاجی ابراهیم پاشا
سردار تعیین اولندی ولکن قیصریه صحراسنده مقابله اولدقلری
کبی ابراهیم پاشا منهزم وشوکت وصلاحتی منعدم اولدی
بودفعه وزیر زاده حسن پاشایه سردارلق امری کوند رلدی
ودیار بکر وشام وحلب وسائر ممالک عرب عساکری قوشلدی
بفضل الله تعالی عاصی مزبوری منهزم ایتدی پس جانیک
طاغلیرینه فرار وانده مر د اولوب دارالبوارده قرار ایتدی شاه
ویردی که کتخداسی ایدی ومر حوم افندی مزه صکره انتساب
ایتمش ایدی اول نقل ایتدیکه حین فوتنده لاشه مر دارین قرق
اللی پاره ایتدیلر وهر پاره سن بر محلده دفن ایتدیلر سبی عثمانلو
بولوب لاشه سنه برسیاست ایتیه لر حتی بر عثمانلو خود بومر تبه

قورتاش اولوردك دیدی جوابنده تقدیره حواله ایتدی صکره که
مرحوم افندمن محمد پاشا انکرو سنه مستقل سردار نصب
اولندی مرحوم اسکندر کتخدا و سپاه و زعمایله واروب مرحومه
هم طریق اولوب پچوی یه کتوردك پشته وجان قورتان کافر
ضبطنده ایدی و بدون صحرالزنده فرضا قوش اوچریدی و بالجمله
مرحوم چون پچوی یه کلدی فقیرخانه مرزده مسافر اولدی خان
حضرتلری خروات مملکتنه آقینه کتمش ایدی و الا مراد اوزره
ایش کوره مدی و غنیمت الهمدی آقیندن کلنجه مرحوم اون
بش کون توقف ایتدی بعده خان کلچک مرحومک سببیه
فقیرخانه مرزده برقاج دفعه کلدی کندی علی قدر الطاقه ضیافتلر
ایتدک بو قدرجه آشنالی سببیه هر بار اکر جانب سلطنتدن اکر
کند و طرفندن براحسان اولنسه بو فقیر کتورردم و انعام
واحسانه مظهر اولوردم حق تعالی حضرتی ایکسین دخی غریق
رحمت ایده و جنت عدنیه سویندیره و ایتدک لری غزال یتک اجر
و مکافات یرینه کتوره بمنه و کرمه

(اناطولی یقاسنده جلالیله رظهوری و قره یازیچی)

(و قرداشی دلی حسن احوالی سنه ۱۰۰۷)

قره یازیچی سیواس الویه سندن برنده بر میرلوا یه قائم مقام ایدی
و میرلوا عسکر ایله سفرده ایدی اتفاق سنجاغی آستانه دن آخره
ویرلش میرجدیدک مسلمی کلدکده قره یازیچی ضبط ایتدرمدی
میرلوا کلچک زیاده جه آدم ایله کلمه سی مقرر اولمغین قره یازیچی
دخی آدم جمع ایتدی و کلن میرلوا یی قتل ایتدی صکره اوزرینه زیاده
عسکر ایله کلمک احتمالی اولیچق عصیان علی قالدردی و جملله
اول ستمتلك اشقیاسن ولونیدن دیرتدی و اویدردی بکیر بکیر مقاومت
ایده میچک سنان پاشا زاده وزیر محمد پاشا سردار نصب اولوب

دلی حسن یاننه وار مشل و فساد و شناعته معین و ظهیر اولمشل
 عباد ادلی حسن اطاعت ایتمکله یرینه خانلق رجاییده اندن بوجانبه
 کله کیده و برایکی سته سفره کلمدوکی بلکه موجب اغبرار خاطر
 پادشاهی اولمش اوله دیو و همه تابع اولوب بی وقت زجت سفری
 ارتکاب ایتمش چون سردار عالیشان ملاق اولدی همغان
 و همرباب اولوب بلغراده عودت ایتدی و اتمکچی زاده سراییده
 مسافرته کتدی و مادمکه بلغراده مسافرتده ایدی گاه
 سردار سراییده گاه اتمکچی زاده خانه سنده معیت ایله کیجه لدیلر
 و جان صحبتلرین ایتدیلر و پچوی کندویه مشتتا و عسکر تاتاره
 سکتوار و قوبان و مهاج و شمونطورنه و غیره محصل در او اه
 نهرینک ما وراسی سکنا و مشتتا اولق اوزره او امر شریفه
 یازدروب کلدیلر کی بعض قراده کیمی قصباتده و قلاعهده یرلشدیلر
 و خان عالیشان اول قبش پچویده عیش ایتدی اکثر ایامده داخل
 مجلس شریفلری اولوردق و احیاناسیر و شکاره و تفرج باغ بهاره
 بیله کیدردک و نگابت ایله و بعض حسنیات ایله صرف اوقات
 ایدردک بو حقیری تعلیق خط مشقنه سوق ایدوب قطع قلم طریقین
 و نگابتک بعض قواعدین تعلیم ایتمش ایدی انجق تخم استعدادی
 کل شوره یه اکمش ایدی فضولی بغدادینک بنک و باده منظومه سته
 نظیره دیو قهوه و باده نک تحیل ایله مقابله و معارضه لرین منظوم
 بیر رساله ایتمش ایدی پچویده حاکمز بو قدرجه در دیر ایدی
 اما قرنداشی سلامت کرا بدن امن اوزره دکل ایدی مجلسنده چوق
 اکلوردی حتی بر دفعه اخدا اغاسی که تاتارک تعبیرنده قپو اغاسی
 دیرلر وزیر اعظمی مقامنده در اثناء کلامده یاد اولندی هی پادشاهم
 بنی حاله قومدک سنک قرشو کده بصوب صاری او کوز
 بوغاز لر کی بوغازلش اولسم شمدی بو افکار دن و خاطره دن

نیجه سوزا شتدر دیلر مر حوم نفسنده بر غریب الکو کب ایدی بر قاچ
دفعه ذخیره دیو غلو ایدن قولدن آدم قایدروپ دکک اور دوغنی
کور مشوز کسه کندو یه بر کلام بارد ایده مز دی چون مر حوم
بدونه داخل اولدی عسکر اول کیجه نصف الیلده قالقوپ وارادین
اسکله سی دیو جان آتدیلر و پاشا مر حوم همانکه قلعه یه کیدر
وقت سحرده بشوز برار آتلو انتخاب ایدر اون قیوسی سمتده
کشبشک یولنده براییکی کافر آلائی هر زمان طور مش انلرک اوزرینه
کوندر ر واران غزات وارد قلری کی ملا عینک یوزین دوند یر
و بر خلی کافر یقار لر و باشلرین کسر لر و بر نیجه سن دخی دیری
آلور لر بیج قیوسنده دخی مستوفی و بهادر پیاده انتخاب ایدوپ
متر یسلی یاصمغه واقتدار لری کائن یاصمغه کوندر و وارد قلری کی
کفار مقاومت ایده میوب فرار ایدر لر اما یر شد کلر نده اولقدر کافر
قتل ایدر لر که حسابه کلر حتی هابل افندی مر حوم سنی سکساندن
متجاوز بر یر ایدی اول دخی غزاتی ترغیب ایچون یله چیقار
و کندوا لیله بر کافر دخی قتل ایدر اول ائاده یغور لر دخی استعاب
اتمکله کفار بدوندن مایوس اولوب ییقلوب کیدر

تاتار خانک کلدوکی و یچویده قشلا دوغنی سنه ۱۰۱۲

پشته صحرا سندن قالقوب سردار بلغرا ده بر ساعت اوله
ایر شمه جان آندی وارادین جسرینه کلنجه و فی الجملة عسکر
خلقی غنیمته ارنجه نه او یودی نه یادی چون سرم صحرا سنه چیقیدیلر
قرشودن کلور بر عظیم عسکر کوردیلر مکر غازی کرای خان
عسکر تاتار عدو شکار ایله سفره عزیمت ایتمش و سفره یتشمدو کم
تقدیر جه باری قشلرین و اول بهارده ایشم ایشلرین دیمش بو کادخی
باعث بو اولمشکه قرندا شی سلامت کرای خان قرندا شی اوغلی
شاهین کرای خان اوته یقاده جلالی اشقیا سنه رئیس اولان

بدوندن چيقوب استونی بلغارده واردوغزده سردار اوتاغنه
 انلدى ايجرودن چيقمه بلغار محمد پاشا كه بر ياوه و بد زبان و يوز
 سز آدم ايدى تر حاله سنجاغى ايله قيانوب بدونك بوقدر محاصره سى
 دردين حكيمش ايدى اتفاق سردار بلغارده واردوغى كېي سنجاغى
 اتمكچى زاده القاسيله بر ملتزمه وير مشلر مر حوم مصاخه ايدوب
 ياننده بر كر سى ده جالس ايكن بلغار پاشا اول محمله كلدى و بنم
 منصم نچون ويردك ديدى عيشچى كاه مدار ايو زندن كاه غضب
 صورتدن نقدر سو بلديسه محاب اولمى صكره غضبه كلوب يقل
 شوندى ديدى پادشاه ديوانيدر بى بوندن قوه مز سن الايا باشم
 كسر يا منصم وير سن ديدى بو كره محكم غضب ايدوب جلا ديدى
 فقير بلغارى ميدانه كتورديلر و صويد يلر چو كر ديلر بوقدر روز را
 و بكلر بكيلر وار كسه رجايه جرئت ايده مدي پاشا مر حومه باقر لر
 مر حوم ايسه يوزين چور مش اول جانبه دخى باقر عيشچى دخى نه اور
 نه صالحو ير دير بر مدت دردمند بو طر يق ايله ايكي ديزى اوزرنده
 اوتوردى الله تعالى يه معلومدر بو فقير بر قج كره مر حومك قفا سنده
 طور ركن كاه كندم سويلدم كاه غير يلر شفاعت ايتدر دم اولمى
 عنادنن دونمى صكره حزه دده دير لر بر مجذوب حقيق وارايدى
 ايتمه ايتمه ديدى اندن صالحو ير ديلر مر حوم كندويه بو اقدام ائنا سنده
 بونى يادايتدى و سنك اول اها تئك بكايدي بلغاره دكل ايدى و بالجمله
 سوز چوق قنقى برى تفصيل اولئق ممكن نه ايتديلر سه ايتديلر
 راضى ايتديلر بو عبد فقير بر مقدار ناخوش و كسه مز دخى بوش بولمغله
 ما ذون اولوب پچوى يه كئتك صكره قيش ايچنده عيشچى كئخداسيله
 و مر حوم تراكى حسن پاشا ايله او چيوز عر به ذخيره كتوردك
 اول محمله مر حوم شيقه يه كير نجه عيشچى او كجه طونه يه
 دكين يايان كندى حتى زور بار سكبائلغنه دخى لائق دكسين ديو

اولان باب کیری قیامش ایدی وصوقپوسندن اینن یوله دکن ایکی طرفی چیت برطوله جق ایتیش ایدی حتی اتمکچی زاده یمشچی بربرینه بدونده بوسنه لی محمدپاشانک یاپوسی بودر دیمش و برازکولش مشلر حکمت خدا اون کونه قالمدی حتی لزومی نه مر تبه ایش صغیر و کیرک معلومی اولدی اول یالمامش اولسه شقه لر دور اجق یراولردی وعسکردن بدونه وبدوندن عسکره بر فرد کله مرزدی امداد دخی کیرمزدی یشته نک فقراسی دخی خلاص اولزبدون تحقیق الدن کیدردی الهام ربانی جل شانہ ایلہ یادرلش وبدونک خلاصنه سبب ظاهر اولش ایدی چون عسکرده بویله خط غلابلوردی ناچار اولوب هر کس بدوندن ذخیره نئور اولدی نقدر منع ایتدیلر مفید اولدی مکی اچدیہ طمع ایدر بوغازندن کسر ویرردی یکیمی دوستندن آلوردی ینہ برکون علی پاشا و هابل قاضی و یکچیری اناسی و سائر اعیان سرداره کلدیلر و سزدن امداد احتمالی بر طرفدر دیدیلر اون ~~کون~~ دخی اکئور سکن بدونک اولنجہ ذخیرسن دوکه در سکن همان بزه محمد پاشایی قلعه یه قویک و بر مقدار عسکر دخی ممکن ايسه یازک وبدونی جناب رب العالمینہ اصمار لیک و سز وارک کیدک دیدیلر جله عسکر دخی سوز لر ینہ بوقراری ویردیلر مرحوم تکلیف اولیحق ایکی ییلدر علی التوالی قالمش نوبتی برقچ دفعه صاومیشیم بلکه اسور میشیم بو او تورن قرداشلر یمزک قنغی سی خدمتک عهده سندن کلمز همان امر ایتدو ~~ک~~ بزدن ارتق خدمت ایدر دیدی بدوندن کلنلر اولقدر منت ایتدیلر که دفعات و کراتله الن آیاغن او پدیلر یمشچی دخی بنم قرداشم دیدی و گاه بوینه صارلدی گاه صقالن اویدی و بن سنک قدرک بلیمشیم حق تعالی منافقه بلا ویرسون دیو اولقدر تملق ایتدی که حددن یکدی مکرمر حومک یحضور لغی

تخصن ایتکله بدوندن غزاة برایکی شایقه ایله کلوب برایکی بکیر بکیمی
 نامنده آدمی و بعض کباری و نیجه فقرا وضعفای دخی که قله ده
 بولنشلر ایدی تخلص ایتشلر و بدونه کپور مشلر اول زمان عظیم
 زور بار زمانی و بلوک خلق اشقیا سنک حرکت و طغیانی اوانی
 ایدی یشی به چوق تجاوز ایتدیلر و زیاده دلازارلق ایله سوزلر
 سولیدیلر کند ویه دخی ندامت کلیه کلدی الاچه فائده اول
 قوناقدن بالضروری عودت اولندی و بشی منزله پشته
 صحرارسته کاندی لکن پشته کافر ضبطنده قیرزا طه سندن دخی
 پشته یقاسنه کپرو یا مشلر و جزیره ده طوپلر قور مشلر عسکر
 اسلامی طونه یه و بدونه دخی چندان یقلشدر مدیلر چوق مشاوره
 و نیجه مکالمه دنصکره ناچار و مضطر اولوب بز دخی پشته یه طوپلر
 قوردق و ایکی اوچ یردن دو کر اولدق کافر مقابله مزده قرق
 طوب ایله بدونی دو کر بز دخی اون طوب ایله پشته یی دو کر دک
 زور بارک اشهری پویراز عثمان ایله او کوز محمود ایدی بونلر دخی
 یکپیری کی متریه کیردی و کانه باشقه قول طویدیلر کوزم ایله
 کور مشیم متریه کلوب کتدکلر نیجه مراد پاشا و محمود پاشا
 و نقدر و ارایسه سائر بکیر بکلیر و وزرا آیاق اوزرینه قالقوب
 بو قدر مسافه یردن سلامرینه طور لر دی الایزم مر حوم
 افندیز بر وقور دولتلو ایدی هر کز بونلره نه تعظیم ایدی و نه
 ارپه بها دیو حقندی باشم ویرر ادانیه باش ایندریم دیردی اون
 اون بش کون کچنجه عسکر اسلامده عظیم خط ظاهر اولدی
 یکرمی آتونه یکرمی ایکه اون صاتلدی ارپه اون اون بش التونه
 دکن التوق شویله طورسون تک بولونسه جانه منت ایدی اولکی
 سنه مر حوم بدون محافظه سنده ایکن آخور لر باشنده چندن
 چبوقدن بر بوله جیک یاپدرمش ایدی واول ایکی آخورک مابینده

دخی متجاوز کافر معدود ایدو کین تحقیق ایتدی اکر بوسوزم
کذب اولور سه وسیر کتدو ککز کی انلر کلوب بدونی محاصره
ایتمز سه اوشته اردوی همایون قاضیسی بوسوزی سبیل و حجت
ایتسون خلافی ظهور ایدر سه بنی اشد سیاست ایله قتل ایدک
دیدیمشچی آنرود عنود ایدی عناندن دوغدی و علی پاشایه
بو احوال بزم قترده حد تو اتره ایر شمشدر کفارک بو جمعیتی
عسکر اسلامی اردله کتمکدن تعویق ایچوند ر یوخسه بوییل
انلرک قلعه قوشاده جق حالی ونه مقابله یه احتمالی وار در دیدی
روم ایلی بکلر بکیسی مرحوم افندیمر ایمدی بویله اولیجق بوبزه
محض عنایت ربانیدر بنده ککره عسکرک صلت و سبکبارین
و آتنه چاقونه صاحب الاقستدارین قوشک اوچ درت قول
ایده ین حق تعالی حضرتی مقدر ایتمش ایسه فنلک و سبجان
ماوراسنه معادن سمترینه کیده ین و اطاعت ایمان ممالکی نهب
وغارت ایده ین انشا الله تعالی اردل مملکتی فتح اولنقدن زیاده
خدمت اولور دیدی بو کادخی راضی اولدی و ایرتسی صونلغه
طوغرو متوجه اولدی

(بدونک دفعه ثانیه ده محاصره سی و پشته)

(قلعه سنه اعدانک استیلا سی فی سنه ۱۰۱۱)

کوله صحرا سنه قوناقچیلر واروب نصب خیام ایتشلر ایدی
عسکر اسلام ایله سردار معاند و بدنام کلوب قوناجق اوزره
ایکن فریاد جیلر تعاقب ایتدی و کفار عسکر اسلامک اردل
طرفنه متوجه اولدقلری کی خیرین آلوب و آنلر دخی کلوب
بدونی محاصره ایتشلر و کپریسن قورمش و پشته یه اوشوندی
ایدوب قبضه تسخیره آمش و فقرا و اغنیاسن و رجال و نساسن
سی و قتل ایتمش ابر مقدار آدم طونه یالینسند و واقع قلعه کیره یه

استونی بلغراد وارلق تقدیم اولمش ایدی چونکه بعون خدای
تعالی ینه استونی بلغراد ایدی اسلامه دخول ایتدی همان
استونی بلغراد دن قالقوب اردل دیو بدون جسردن عبور
و پشته صحرا سنده نزول اولندی و بدونک ذخیره سی و سائر لوازمی
و محافظه جیسی تکمیل اولنوب اردله عزیمت مقرر اولدی کفار
دوزخ قرار ایسه استرغون مقابله سنده چکر دلین محلقده طابور
مقهوری ایله اوتوروب عسکر اسلامک توجهرینه مترقلا ایدی
و معتاد لری اوزره صباح و اخشام بلا تشبیه عسکر اسلام الله الله
جل شانہ دیو معیت ایله تکبیر ایتدکاری کبی انلر دخی معیت ایله
بزوش لفظلندن مقصود لری حضرت عیسی علیه السلام دریعی
بزوش طوپلرین هر صبح و شام اشیدردک بوسیدن دشمنانی
اردمزده و مملکتیز قریبنده الیقویوب اردله توجهرین کسه مناسب
کور مدی لکن سردار دخی عنادندن دوغمدی صوفی سنان
پاشا بدون محافظه سنده باشبوغ تعیین اولمش ایدی وقاضی
زاده علی پاشا بدون بکری بکیسی و بدون قاضیسی قوجه هابل
افندی ایدی برکون معیت ایله سرداره کلدیله حتی علی پاشا
استونی بلغراد دن تفنک ضربندن مجروح اولغله صال ایله
کتوردیلر و دیوانده مقامنه قودیلر و بعد اللتیا واللی کفارک
بزوش طوپلرین قولانمز دیننده آتلورکن عسکر اسلام ایله خلاف
سمت و مسافه بعدیده کتمک خطاء فاحشدر دیدیلر یمشچی اول
محلده جواب و یردیکه تحقیق خبر المشیمن دشمنان انحق بش الی
بیک کافر در انلرک بوسنه بر محله یالشمغه قدر تیری یوقدر خاطر
کز خوش طوتک نوعا بر ایهام و کنایه ایله تسلیه شکلین ایتدی
اما علی پاشا کفاردن کیجه جاسوسم کلدی واسکیدن آدم اولغله
معمددر قرق عدد طوب کیر طابورلرنده موجود و سکسان بیکدن

بونلره غیریدن مداخله ایدریوقدرجه دن بری سیکل دیدکلی
 کفار مهملدر بونلرک ما تقدمدن معتادلی اردل ویوده سنه
 کندو قلعه لرینه دخوله رضا و یرمنلر قوسسه لریا خودضیافت
 ایتلو اولسه لریش آلتی آدم ایله انجق رخصت و یرلر اول دخی
 کندوسندن غیرینک یات و یراغن الورل اول عصرده قرال نامه
 اولان ضال نیلدر یسه ایتلش زور ایتلش و قلعه یه داخل اولش
 و خزینه دن استدوکی قدر مال المش وجهه خانه لرندن دلدوکی قدر
 یات و یراغ ولوازمات المش و کینی قتل ایتلش کین دخی ایده جک
 اولش بس بونلرک بکارندن سیکل مورث دیدکلی برید هیکل
 قبش ایچنده قاچوب سرداره کلدی و عبودیت عرض ایدوب
 التجا ایتدی واردلک قکننه بعض آسان طریق القایتدی
 اندن پچویه کلدی و تاتار خانه بولشدی حتی خان حضر تلرینک
 دیواننده حاضر ایدم جله شهر دن موجود اولان میرزا لرین
 و چرا کسه دن خان قوللری عدایت کلی اغواتک و باش
 وزیر ی مقامنده اولان قپو اغا سی دیدکلی احمد اغا سن
 وینه بر وزیر ی و خزینه داری اولان عبد العزیز چلی وقاضی
 عسکری و نشانی اغا سک کتور مشلر ایاغ اوزره مقابله سنده
 طور لر دی امار لودن بزیر قاچ آدم او طور دق سلحداری بر تیغ زر
 نشانی بقاسنده ایکی الی اوزرینه وضع ایتلش طور ردی بو طریق
 ایله مذکور سیکل مورثی بولشدیر دیلر وال او پدیر دیلر و بر مقدار
 مصاحب ایتدیر دیلر بعده سلامت دیلر یعنی یشی حسن پاشا مرحوم
 مسعود کافرک القاسن خیر محض فهم ایتلش ایدی واردل مملکتی
 قنک انده بیلوردی دخی بلغراد دن اردله عزیمت مقرر ایتدی
 لکن استونی بلغرادک کفار انده قالدوغی و مادامکه استونی بلغراد
 کفار انده قله بدونده کسنه قلماغه مجال اولدوغی ظاهر اولمغین

تقدیرجه آنک اورزنده قالمی واندن قورتمغی رأی ایتیشلر اول
 سبب ایله اول قله ده انجق بر قاق قراولجی ایقومشلر یکچیرینک
 متریسلرده طعام بیدوکی زمان وهر کس هوانک کر میندن استراحتنه
 میلان اوزره ایکن مر حومک قوللرندن احد نام بر جوانمردانه
 بر بیراق المش ایاق ایاق قله یه عزیمت ایتدی بز مر حوم افندیز ایله
 وغیری متریس اربابی ایله نکران ایدک حریف همایان بدنه
 چیقوب بیراق دیکدی فی الحال اشغدن یکچیری وغیری غزات
 قله یه چیقديلر مکره انجق بش التی کافر ایمش قله دن قاجدیلر
 و غزات قله یی ضبط ایتدیلر اما کافر کویا هیچ الدرمدی و اول
 قله یی بز اولدن دخی بر اقش ایدک شکین کوستردی اما بزم
 غازیلریمز اول قله یه طولد قلی کبی قلعه یه تفنکر سر پدیلر
 کافرک ایشلیه جک یری قالمدی سرداره خبر ویرمشلر ساعتیه
 اول محله کلدی و بوکا محمد پاشا قوی کیمدر بو بنم قولمردیدی
 یعنی اتحاد و اتفاقن بیلدیردی مر حوم محمد پاشا ایسه سائر غازیلر ایله
 قلعه یه کیرمش ایدی و غزاده اقدام و یورو مکه اتمام ایدر ایدی
 سائر بکلر بکیر دخی کلوب قله یه طولدیلر ملاعین هر طرفدن
 هجوم ایله طوپه طوتلش میونه دوندیلر سردار دخی باعث
 اقدام و اعتبار اولق ایچون قله دیننده بر چادر قوردی و بالجه
 کفار اخشام اولیوب ویره ویردیلر اندن بر قاق بکار ملاعینه
 قفتانلر کیدردیلر یوزی یانق عروف که جله یه باش ایدی
 اکا چوق التفات و اکرام اولندی اندن قلعه نک مهماتی
 کوریلوب بدونه عزیمت و یشته صحرا سننده بر قاق کون اقامت
 اولندی

(سیکل مؤرث تحریریکله ولایت اردله عزیمت اولندوغی)
 ولایت اردله بر قاق قوم واردر که کندو مملکتلرینه مالکدر

و شقلوش و ضر بزئری مر حوم حسن پاشا ایکی آیدن زیاده زمان
صرف تاب و توان ایدوب کوجله قلعه یه نقل ایتدردی بوغزا
برغزاء اکبر در که چوق غزا لرده سردفتر اولمشدر و کفاره آلات
داغ جکر اولمشدر

(استونی بلغرادك ایدی کفار دن)

(استخلاصی ذکر نده در فی سنه ۱۰۱۱)

اول بهار نجسته ائارده اولاجق مهمات سفر ولوازمات عسکرین
سردار جلیل الشان مشنای بلغراد ده صرف تاب و توان ایدوب
چون ینه عازم سرحد اولدی طوغرو واروب استونی بلغرادی
محاصره ایتدی مر حوم افتدیمز محمد پاشا دخی بدوندن کلوب
قلعه نك جانب جنوبیسنندن اوزون واروش دیمکله معروف
واروشك اوکنده نصب خیمه و خرگاه ایتدی و برقاج کون
واروش مزبورك خرابه اولان قهوسی که ملاعین سد ایدوب
متریس ایدمشلرایدی طوپر قوروب دوکدی و یوروش ایتدکلری
کبی مجددا بنا ایتدوکی ایکی قلعه عظیمه یی براقدیروب قبضه تسخیر
کتوردی و بطلال قپو دیدکلری قله نك مقابله سنه طوپر وضع
ایدوب دوککه مباشرت ایتدی جانب شرقیسنندن دخی ایکی
متریس وضع اولتوب بری سردار و یکچیری اغاسی و بری نوح پاشا
نامه اولدی مر حوم افتدمزك دوکدی بطلال قپونی مر حوم
سلطان سلیمان خان علیه الرحه والرضوان ابتداء سفر نده
بو قلعه نك زوالی بو قپودندر دیو یورمغله سد ایتمشلرایدی بعض
قله سی طور ردی و اول قله دوکلوردی برقاج کون دوکولجه خلی
دو کوندیسی دوکولمش ایدی شویلکه اوزرینه چیمقماغه قابلیت
کلمش ایدی مکر کافر ایچرودن باشقه برطوله چکمشلر و چاتمهلر
چاتمشلر و ایچنه طپراق طولدرمشلر کانه اول قله قمع اولندیغی

ظاهر اولدی ال ایاق عملدن قالدی وناچار قراره احتمال واحداث
ایندکلی مشتلارنده آرامه مجال قالدی اصلا بری برینه باقیموب
کوزلی کوردکلی یرله باشلرین الوب قاجوب کتدیلر قلعه ده
اولنلر عجب نه حال اولدی دیوقلعه اطرافنده اولان صوبه اینوب
یوقلدیلر مکر جاری اولان یرک صوبی بر وجهله منجمد اولمش
وبر وجهله متانت بولمش اوزرندن طوب حکمکه قابلیت کلمش
اندنصکره همان کفاری تعقیب ایدرلر واولقدر قیروب قتل ایدرلر
انجق حسابن حضرت باری تعالی ییلور مر حوم قره عمر بک اول
زمانده فارسلا غاسی ایدی انده نیجه بهادر اسکی مشاهده اولنغله
پچوی سنجانی حسن پاشا مر حومک آر په لخی اولنغله حسن
اختیار یله مزبوره فراغت ایتمش ایدی مر حوم نقل ایدرکه کفاری
تعقیب ایتدیکر زده بعض محلرده اوزاون بشردخی زیاده وناقص
کافر بریره جمع اولوب و آتش یاقوب اطرافنده اوتورلر دی بزی
کورد کلرنده هنوز قدرتی اولنلر یاغده قالقوب و شبقه سین چیقاروب
بزه تعظیم ایدرلر وینه یرلرینه چوکوب اوتورلر بزه قیرمقدن
اوصندق و بر بلوک بویه عاجز و زبونی اولدرمکی دخی مروت
عد ایتیموب یانلرندن کچر اولدق وایلروده اولان جانلوجه لرین
کسمکه ایور و غنایلرین اختتام ایتکه کیدر اولدق حتی بر محله ده
ایلروده اولان بر قوچی یه بر بلا یتشمکله قالمش و عقببنده
اولان ایکوز قوچی وار قالوب ایر کلمش هنوز الی آیاغی منجمد
اولیان قوچی جیلر بر بار کیره صار یلوب من نجابر آسده خوا سیه
عامل اولمش سائرین کیم آکور کیم بقار مقفل صندوقلری و سیم
قدحاری و قوپه لری ایچلرندن آرایوب اختتام ایدردک و فی نفس
الامر غزاتک نیجه سنی غنای ابدیه ایرشدی بعده متریسلرده قلان
طوبلری ویرنده طورن آلات حربی و قتالی و نیجه جبهه وجوشن

وخیلی خدمت کورد کلرین نقل ایدر لر ایدی چونکم سردار
 باوقار و یکچیری اغاسی اولاجق صاحبه الاقتحار استونی بلغراددن
 هائب و خاسر کیدر لر دی مهاجه کلد کلرنده بعض فریاد جیلر
 کلوب استونی بلغرادی کافره الدردق قنیره یی دخی الدردق
 استرسن دیو چوق بردویا بس سوز لر سوبدیلر بالضروری قنیره یه
 امدا ده کیده جک اولدی و اول منزلدن پچویه کلدی اندن
 دخی چون سکتواره واردی روز قاسم کچمش ایدی و عسکر لک اکثری
 کتمش ایدی هوا ده دخی برودت ظاهر اولوب غایت سرد لشمش
 ایدی یکچیری غازیلری اوتاغن باشنه ییغلدیلر و اول عزیمتدن
 فارغ ایتدیلر چونکم اوسک کپرو سنه کلدی اول کیجه برمرته
 قاریاغدی که خلصک کوکسنه چیقدی و دراده کپرو سی دخی
 امر خالق کرد کار ایله قیرلدی و اکثر طوبانلری صویه باتدی جله
 عسکر ایله بر قاج کون ساز لقلرده اور مانلرده یادی نه در دا یسه
 مجددا کپرو بنا اولندی اندن کچوب چون بلغراد کپرو سنه
 قدم بصدی اول دخی عینیه بویله اولدی بو عودتده و بوشدته
 چکلان آلام وضایع و تلف اولان دواب و عسکر اسلام حد
 احصی دن متجاوز اولدی اما چونکم سکتوار دن عودت لازم
 کلمش ایدی و قنیره یی جناب باری یه اصمار لشم ایدی و بو قار
 و بوشدت انده دخی صورت بولمش ایدی سردار کفار
 اولان بی عار چا سارک قرنداشی غرچ هر سک دید کلری مر دار
 ایدی غایت مغرور و خود بین بی دین ایدی بوقیش قلعه النده
 قشلا رز و بتون قیش قلعه دوککدن فارغ اولمز و قلعه یی المنجه
 قالقوب کتمز دیوز یروزمینلر احداث ایتدیلر و نیچه قابل مشایا
 یوللر یاپدیلر اما عون باری تعالی ایله چون جند شتا براغور دن
 هجوم ایدوب بر قوی و شدید فورتنه لر و صاورمه لر و دیلر

اولندی وینه افندمن محمد پاشا مر حومك آيالتنه بدون آيالتی ضم
اولنوب بدون محافظه سنه ارسال اولندی اول قبش بو عبدعاجز
بوزغه خراجین الوب بدون دن خدمت دیو چیقدم و سرداره
بعض اخباریله مکاتیب کتوردم لکن قارآدمک کو کسنه چیقار دی
من بعد قره دن کیدمک قابلیت اولدی صکره طونه نک بوزی
اوزندن کیدمک ممکن ملا حظه سیله کیدوب ولکن هر کون
یکرمی شر او توزر کیره بار کیرلرمن آلتنده بوز قیریلور دی
واتلریمن صویه دوشلر دی و برر مقداز بوزی قیره قیره
یوزرلر و کیدرلر دی صکره باشندن قیچندن چکوب طشره
چیقارردق بو فلاکت ومصیبت ایله اون بسنجی کونده پچویه
کلدک فلکدن نلرچکدک نلر کوردک

(کفارک قیره محاصره سی و بفضل الله)

(تعالی منهرم اولدقلری فی سنه ۱۰۱۰)

بوسنه مبارکه ده کفارک ایکی طابور مقهوری برسق ایندوکی
اوزره استونی بلغرادى قصبه تسخیره کتوردی و بریسی
سردار بدون طرفه کچجه مترقب اولوب کلوب قیره بی محصور
ایتدیلر و قرق ایکی طوب قلعه کوب ایله سکسان کوندن زیاده
دو کدیلر و اطرافنده اولان جاری برک کولن او طون ایله
طولدورب دفعات و کرات ایله یورویشلر ایدوب عون حقیقه
هر کرده نیجه یوز کافر خاک هلاکده قعر جهنمه کتدیلر ایچنده
محصور اولان تریاکی حسن پاشا ایدی و یکیمیری اغاسی سکیان
باشی سفر اغا ایدی که صکره بکلر بکی اولمش سفر پاشا دیوشهرت
بولمش ایدی و پچوینک و سکتوارک زعماء وارب تیارندن
برمقدار آدم ایدی و عربه لر ایله ذخیره کتورمشلر ایدی
برمقدار رعایا محاصره یه تصادف دوشمکله کیده میوب قلمشلر ایدی

حرکت ایدر یورر محصل بو طریق ایله کلدی صحرانک قیاسا
 وسطنده طور ردی بزم دخی الایلریمز غایت قریب ایدی
 بلکه ال قیاسی ایرردی نهایت روم ایلی تعبیر نجه بر اولور غه
 یوخسه بلکه التنده طور ردق تفکری بیراقلریمزد و کردی
 فرضا پاره لندق بیراق و قیرمدق صرق قومدیلر اول حینده
 محمد کتخدا وبدون بکر بکیمی منقوز قوشی محمد پاشایه برحو
 ایتشلر یعنی کافره اوغرا مشر علم الله تعالی بزه خبر ایتدیلر و اتفاق
 ایله حوایا لم دیمدیلر انلرک الایلرینک بزه انجیق بیراقلری
 و صرقلرینک طور دوغی کورینوردی بیراقلری قارچاشد کلرینی
 کوردک اما سبی ندر بیلمدک اوغرا یوبینه دوندکلرین بر اولدی
 زیرا برال قیاسی ایره جک قدریر ایدی مکر محمد کتخدا و منقور
 قوشی شهید اولمشلر صکره کلوب بزه خبر ویر دیلر مقدم خبر
 ویرمد کلرینه مر حوم غایت چوق تأسف چکدی بعض کسندلر
 مر حومک محمد کتخدا یه غرضی وار ایدی افشای و جودین
 استردی قصده مقارن بونلری پاره یه چلدی و کتخدو اوغرا مدی
 حتی حسن بکرزاده افسندی دخی تاریخنده بویله تصریح ایتش
 الله تعالی یه معلومدر بویله دینلر بهتان عظیم ایتشلردر مر حومک
 چاق یاننده حاضر ایدم و اکثر مخاطبی فقیر ایدم قنیره دخی محصور
 اولش ایدی اسکندر پاشا مر حوم اول حینده حسن پاشانک کتخداسی
 اولغله امداد طلبنه کلش ایدی اول دخی مر حومک یاننده ایدی
 صکره کیمه بو خصوص اکلوردی آدمه نجه بهتان اولورمش
 دیردی اول کیجه ملاعین اول محله کیجه لدی ایرتسیینه اول
 حرکت ایله کیدوب پولاطه قلعه سی یولی اوزرنده بر بوغازده
 قوندی و فی الحال عسکر کلک احتمالی اولان یردن بر عظیم خندک
 کسدردی صکره اوزرینه وارلق دخی ممکن اولدی الاعودت

بر میل قدر بعید ایدی کفار ایکی طاغثک را سنده طاہورین قورمش
 اطرافنه خندکلر کسمش عسکر اسلام توقف ایدوب طوررل
 کولدن کچمکه کپری تدارک اولندی واوزر زینہ وارلدی
 وهر تہ نک اوزرنده ضر بزئلر قورلدی واردولرینہ مراد
 اوزره اورلدی محمد کتخدا نک التیوزدن زیادہ سکہائی وار ایدی
 طاہورک قربندہ برخندک ایلہ محدود برصعب یورولدیلر انلر دخی
 تفنک ایلہ چوق کافر قیر دیلر بز دخی برقاچ آتلو الایلری
 حاضر و آمادہ همان طاہورہ قویلمغہ وقت و فرصت کوزہ
 درکن ملاعینک درت پیساده آلائی ہر برندہ بشر یوز کافر
 اولق تحمیل اولنوردی برا غوردن برو جہلہ یورودیلر وعسکر
 اسلامک اوزرینہ سور دیلر طاہور دن برقاچ طوب وضر بز
 حاضر لمشلر انلری دخی اشوردیلرالت یاغزده سواری الایلرین
 دخی بری برین تعقیب ایدہرک بریوروش یورودیلر وبرکلیش کلدیلر
 فی الحال بزم عسکر مزی اول صحرای بوادیدن سور دیلر عیشی
 حسن پاشا مرحوم سلحدار آلاین مقدم کوندردی ودر عقب
 یکچیری اوکنہ دیزمش وسائر بلوکلری ارقاسنہ المش کلدی
 وکافرہ هجوم ایدوب والا ملاعین یرندن ایرلدی برمراد اولوب
 طورددی وقت غروب دخی کلدی ایردی اول کون جنک
 بو وجہلہ اخر اولدی ایرتسیینہ الایلر ترتیب ایتدک وکفار
 اوزرینہ کتدک مکر ملاعین اول محلدن طاہورین قالدر مق
 تدیرین ایتشلر عربہ لرین اطرافلرینہ دیزمش وطوپلرین چاغا
 قومش واتلوسن ویایاسن عربہ لرک اورتہ سنہ المش بو طریق
 ایلہ چیقوب یورودیلر وبتون کون کتدوکی آنجیق اوچ طوب
 منزلی یرایدی آفاق آفاق کیدردی برال قیاسی ایرہجک قدر یردہ
 طورر اطرافنہ یقلا شک عسکرہ طوپن و تفنکچین اوزرینہ

کند و سندن آثار موت احساسن ایلکین مر حوم افندیز محمد
 پاشا اول سنه پرشته قصبه سنده قشلا مش ایدی و اول حینده
 حسن پاشا پلنقه سی نام محله کلش ایدی مر حومک وصی نصب
 ایتدو کی اقر باسندن مر ترضی پاشانک و دفتر دارا تمکجی زاده نک برر
 قطعه مکتوبی کلوب احوالی اعلام اولنغله عجله حق اختیار اولنوب
 و مر حومک جسدی بی حسدی غسل اولنق اوزره ایکن بلغراده
 کلندی و تفصیل احوال بلا اهما ل رکاب همایون پادشاهی به
 عرض اولندی یمشجی حسن پاشا قائم مقام بولنغله اول منصب
 جلیله نصب اولندی و لکن وقت سفر مر وراثتک اوزره اولغله
 عجله و شتاب ایله کلمه سنه اقدام اولندی مر حوم ابراهیم پاشانک
 خیمه و خر کاھی و بارو بنکاھی جانب پادشاهیدن کند و به
 اعطا اولنوب محضاً باعث مکث اولماق ایچون هر امورینه مساعد
 قلندی مشارالیه دخی صلت و سبکبار یکر می کونده بلغراده وصول
 بولوب مر حومک زمون یقاسنده چادر لری اوتاقلری قورلش
 ایدی حاصل چادر لره کیروب اتدن جانب سرحدده شد رحال
 اولندی

(کفار خاکسار استونی بلغراده)

(ظفر بولدقلری سنه ۱۰۱۰)

و طابور مقهور لری جنکی هنوز وزیر لانظیر زمون صحر اسنده
 ایکن کفار کلوب استونی بلغرادی محصور ایتدی کی خبر بارد
 غیری واردی تعاقب ایتدی اگر چه امداده ایر شمکده اهمال
 اولندی و استونی بلغراد صحر اسنده وارلدی و لکن کفار هجومنده
 اکثرا یتکله عنوان المشر و ایچنده بولان رجالک قتل و نسا
 اطفالن اسیر ایتمشر و ایچینه مستوفی کافر طولدر مشر چون سردار
 و عسکر بی شمار ایله وارلدی و مقابله اعداده قونلدی قلعه دن

کتدیلر اندنص کره قلعہ ده محصور اولان ملاعین امداد دن
 مأیوس اولدی استیمان ایدوب پچو یلو قوجه سنان پاشا مر حومه
 سنان چاوشنی قلعہ یه رهن و یرمهک طلب ایتدیلر چونکه رهنز
 قلعہ یه کیردی و ویره کاغذ لک الدی و یردی ایرتسی قلعہ دن
 چیه قیدیلر محمد کتخدا یانلرینه دوشوب موروه اسکله سنه کتوردیلر
 و قلعہ نک لوازم کوردیلر و بکتر بکیلک الهجه اتلوحسن پاشا
 مر حومه و یردیلر حضرت حق اکر طابور جنکنده اگر
 قلعہ قتخنده ظهور ایدن عنایت علیه و اسرار خفیه سی بیلنک
 مر تبه سندن دور و عهده شکرندن کلمکه جله اهل اسلام
 عجز و قصورلرینه اعترافده بالضروری مجبور در قلعہ نک لوازمی
 تکمیل اولندقدنص کره بره زنجیه قریبه قونلدی و مجددا یر پلنقه جق
 بنا اولندی اندنص کره عسکره اجازت و یروب سردار عالیقدر
 دخی هزار عزت و رفعت ایله بلغرا ده داخل و اول قیش بلاتشویش
 بلغرا ده عبش ایدوب مر امنه و اصل اولدی جانب پادشاهیدن
 دخی فوق الحد اعزاز و اکرام اولندی حیاته اولدقه مستند
 وزارتده استخدام ایتدیرله سنه عهد و میثاقی مشعر برخط شریف
 سعادت الیف ایله دخی خاطر لرین تلطیف ایتملر

(وفات مر حوم وزیر اعظم ابراهیم پاشا و وزیر)

(اعظم شدن یمشچی حسن پاشا سنه ۱۰۱۰)

وزیر بی نظیر مومی ایله بلغرا ده امور سرحدده صرف مقدور
 ایتمکده ایکن حتی کتخدا سی محمد کتخدا و وزیر مراد پاشایی بدو نه
 واروب احوال صلح اولکم بر نتیجه بحث اولور وجهله سویلشله
 و برقرار داده اوله دیو کوندرمش ایدی و عسکر دن و کندی
 قولرندن خیلی آدم قوشمش ایدی بونلرهنوز اوسکده ایکن مزاجنده
 انحراف ظاهر اولوب و برقاج کونده ضعف و مرضی مشد اولوب

کیره مدی طوپلرین خود اولقدر قریب کتوردیلرکه اردومز
اوزندن کچمین بزم متریسلریمز دو کردی اخشامه دکین الایلی
شویلمجه طورردی و پیاده سی طابوره خندک قزمغه کیردی صباحه
دکین ملاعین برعظیم طاغلری و صحرای خندکه المش خندکی
دخی برکوندربوی قازمش و جابجاقله ر و یان یصدی متریسلر پیدا
ایتمش و ایچنه طوپلر و ضر بزله یرلشدرمش چون صباح اولدی
ینه ملاعین الایلرین باغلمش و تفکیکلرین الای الای ایدوب
لوکنه قاتمش و بوکره سردار دخی سوار اولوب بر بتاغک آرندده
آایلرین بغلدی طورردی و یکچیری اغاسیله یکچیری معامعتاد اوزره
صف صف اولوب و بکله بکیلر دخی قولوقولنده آایلرین بغلدی
الاهمانکه کفار یورودی بونلر قیچیلدی یکچیرینک اوزرینه کلنجمه
انلر دخی فرار ایتدی میدانده اهل عرضدن و بیراقلر صاحب لرندن
وضابط نامنده اولاندن غیری کسه قالدی هر کس اورما نلرده
سازلقلرده بتاقلرده سکوب یادی دردمند ابراهیم پاشا نک کوزینک
یاشی سیل اولوب اقدی حق تعالی نک عنایتی طمان قیلامش ایدی
کفار کرکی کبی کوره مز دی و بونلرک قطعاً مقابله ایتیموب قاجد و غین
آل اولوق صنوردی و بالجمله بو طریق ایله سکر کون کچدی کفار بویله
کلدی بویله کچدی عاقبت تورک مقابله ایلدوی و آایلرین دخی
ظا هر ایتدی وکی غرضلری بزه آل و فرصت ایله بر حال ایتکدر
دیوب طقوزنجی کونی نصف الیلده قالقوب کیدرلر
وعقب لرندده دم دارالیقورلر بز صباحه دکین واقف دخی اولدوق
هوانک طومانته حقل عنایتی قنارتی ایله کورمندک اشمندک
بعض بکله بکیلر آایلر ایله واروب بر مقدار تعقیب ایتدیلر انجق
بعض دوکوندیلرینه یتدیلر همان جناب رب العالمینک امت
شمده بر احسان علیه سی که بو طریق ایله یقلوب

لكن قتيبه ك اطر فنده بر عظيم كول واقع اولوب هر طرفدن انجق
 قلعه يه اوقا يرردى بو خاطر ه ايله حكامرك عقلى كاه كلور كاه كيدر دى
 و كولدن طشره سى عظيم طا غلر واور مانلرايدى قلعه يه تقريبه
 كول مانع ايدى بويله برتدير ايتديلر كه برايكى آدم نقلنه قابليت ممكن
 اولان قدر چوقدن چيتر كه اكاه لسه تعير ايدرلر اردرديلر و كولك
 اوزرينه دوشديلر و يوك يوك او طون كتورديلر و لسه لرك اوزرينه
 طا غلر كى ييغديلر شويله كه قلعه ايله اهل اسلام ماييننده پرده
 اولوب حائل اولدى حق سبحانه و تعالى حضر تلى بر نسنه يى مقدر
 ايد يچك آنده هر راي موافق دوشرو هر ايش آسان كلور
 و مأمول اوليان ايشلر قصده مقارنتسز وجود بولور يعنى
 بو امر محال ايكن قلعه ك باروت مخزننه آتش دوشوب هوايه
 پران و نيجه ملاعين دخى قربنده خاك هلا كده بى جان اولدى
 عنایت خفيۃ الهية و معجزات باهره نوويه ايدى كه ظهور
 ايتدى و بو قدر مجار كفار ينى بلا تعب طلب مقهور ايتدى
 اغاز داستان محاربه طابور بركون هواده بارنده كى اولغله خلق
 محكم اصلا نكش ايدى و طمان دخى اول مبشه واور مانى پرده حفا سته
 المش ايدى ناكاه كفار الايلرى بلوردى قراولده اولنلرى سور و ب
 اردويه كتوردى بكلر بكيلىر و بكلر و سائر عسكر آتلوب مقابله يه
 وارديلر لكن ملاعينك تفنگچى سنه مقابله ايدمهديلر پياده لازمدر
 ديومتر يسارده فرانجه تفنگچيسندن غيرى تفنگچى اليقوميوب جلّه
 يكيچرى يى آلايه چيقار ديلر انلردنخى مقابل اولدقلى كى روگردان
 اولوب فرار ايتديلر واردوى جاى امن اتخا ايدوب قرار ايتديلر
 مقابله كفارده بكلر بكيلىر بير اقدار لرايله و يكيچرى اغاسى يكيچرى
 ظابطلىرى و قوللقچيلرى قالديلر انجق كفار معجزات محمدى ايله
 اكره ده ييدوكى طابانجه بره كاتندن اوزرلرينه سوره مدى واردويه

(فتح قلعه بوفچه فی سنه ۱۰۰۸)

چون اول بهار ایریشوب سرحده عزیمت ایلدی اوسک
کپرو سندن عبور ایتدکن صکره مراد پاشا ایله کتخدا سی محمد
کتخدایی بوفچه قنجه کوندردی چون واروب قلعه یی محصور
ایتدیلر و ایکی کون دو کدیار و خندکنه جالی دو کوب طپراق
سوره جک اولدیلر اوچخی کون کافر استیمان ایتدی محمد
کتخدایی سکبانله و آدمسیله یانلرینه دوشوب بلغراد اسکله سنه
امین و سالم اولشدردی وزیر اعظم عالی هم هنوز سکتوارده
ایدیکه فتح قلعه ایله تبشیر ایتدیلر

(فتح قلعه قنیه و محاربه طابور)

(در قرب قلعه مزبوره سنه ۱۰۰۹)

مرحوم افندی محمد پاشا روم ایلی ایالته بدون انضمامیله اول
سنه بدون محافظه سنه قالمش ایدی روم ایلی بکر بکی سی عسکرده
بیله اولق البته امور مهمه دن اولغین بدون ایالتی مرحوم
تریکی حسن پاشایه ویردی و مرحوم بش عدد طوب کیر ایلله
قنیه یه کلمک ایچون امر شریف کوندردی چونکه بدوندن
عزیمت اولندی استونی بلغراد ده اولان فریجه طایفه سن یانته
الوب بیله کتوردی و کلور کن یولی اوزرنده واقع اولان
بولند وار پلنقه سن برکون دو کوب ایرتسی ویره ایلله فتح ایتدی
اما ایچنده اولان ملا عین مملکت رعایا سندن دوغمه بر آلا ی
اشقیاییدی جله سن قیردردی اول کجه لاق پلنقه سی برا غلدی
ایچنه مستحق ظر الیقویوب اندن قنیه یه طوغر و عزیمت ایتدی
قنیه یه کلندوکی کبی نهر بر کدن عبور ایتدی و فرانچه لی
یکیمری متریسارندن ایلروده متریساره تعین ایتدی چونکم متریساره
کیردیلر عسکر اسلامدن زیاده فتح و تسخیرینه صرف مقدور ایتدیلر

قچی در اما مر حومك مدارا سنك دخی مد خلی چو قدر واول
اشقیبا تسلطندن یا تمدق و غارت و اسیر اوله دق بودند ن
تلغرا ده وارنجه بر بلنقه و قلعه قالماس ایدی و قنیره سفرنده
عسکری بروجهله ضبط ایتدیکه رعایا نك ~~ک~~ مسنه ترلا سنك
برسنبله سنی المدی حال بو که خرمن اوزری ایدی رعایا عسکرک
یولی اوزرینه عربله لایله بیوک بیوک مجار صموتلری و چوال چوال
آرپه لرین یلرین کتور لر و فروخت ایدر لرایدی هر کس ایقه سن
ویرر آلوردی و هنوز هلدنه دیدکلی محصول که بعض دیاره
مخصوص در وقت حصا دی ایرشماش ایدی تارلا سنه کسه
طوارین صالیو یرمدی و یولجه کیدر کن دخی ایچنه کیرمدی
بو حقیر عجله ایله آلا یاننده کچردم او یله برترلا کشارینه اوغرام
چاوشلر ترلا یه کیرمه دیو آواز لر ایتدی لر و کتورک دیدی لر کورد
مطاره جبین قرشومه کوندردی و بن آتی اکین ایدو کین
بیلزدم دی دیو تعلیم ایلدی مکر بو بهانه یی ایدنلری عفو ایتش
ایمش بزه دخی سبب عفو اوله دیو کندوسی مراد ایدمش چون
یقین کلدیم مر حوم پاشا افتدیمز ایله وار دجه ~~ک~~ ورردی
وییلوردی آزاللی سمنسین دیدی قولکم سلطانم دیدم یاسن انك
اکین ایدو کین بیلز میدك دیدی بنده کز بو یرویم اکین ایدو کین
بیلورم اما بنم کتدو کم یرده اسنازه وار ایدی یا اسنازه ندر دیدی
سلطانم بندن یک بیلور سنز یا یولی دیدم کرچک دیرسن بیوردی
و خنده ایدر کبی اولدی وهله اکینه کیر مکدن صقین دیدی
بو قدر ضبط و ربط سنده بلکه انجق ایکی اوچ آدم تلف ایتش
ایدی بردو جی حاوض باشنه صلب ایتش و برقاچ قاطر و بار کیر
میری ایچون طمغانش همان معلوم اولدیکه ضبط و ربط
دخی همتدن ناشی ایتش

ابراهیم پاشا مر حوم مداراسی غالب بر آدم ایدی و سخا و کرده
 دخی مسلم ایدی سمند ره سنجا غنده و طمشوار یقاسنده رعایا
 مایندنه نقدر دلو قانلو توانا و جنکه راغب رعایا و ارایسه کندویه
 کلوب یرا قلا آلوب هر بلوکی بر قولده اشقیاء دفعنه نجد اولق
 اوزره عهد و میثاق ایتدیلر بونلره انعامی بر سلا نیک کیچه سی
 اوزرنده ارسلان رسمی بر سجاده ایدی اول سبب ایله آنلرک سائر
 رعایا ایچنده اقتضار لری فوق العاده ایدی حضور یننه هر نه اصل
 کافر کلسه اکا بزوغه استمالت ویر و بر کونه مدارا ایدردی تمام
 راضی و شا کر اولور اندن صکره کیدر دی اشیدن اقرانی کفره
 دخی البته اول هوسه دو شردی و غایت نمایشندنه مشفق
 و مرحت اسی ایدی قرشوسنده برکسته اغلا سه ییله اغلردی
 اما خونیلقدنه دخی فوق الحد خونی ایدی نهایت هم اولدر
 هم غایت آجیدیم دیردی پوزه غه قاضیسن رعایا غلو ایله قتل
 ایتدی بن اصمارلش ایدم دی هدر دیو اللرینه امر لرو یردی
 بومعنی اجازتدر شمدن صکره قضاتک سرحدده حالی نیجه اولور
 دینلره ناس حد رعایا تقییشه برا غالم و دار الحربه می خورده
 دیو جواب ویرردی اما الحق بو مرتبه مداراسنک اگر کندو
 حیاتنده اگر صکره دن نیجه حسنی ظاهر اولدی جمله دن دراوه
 نهر ینک ماوراسنده نقدر الویه و ارایسه اوتوز ییلدن زیاده ایدی که
 بونلره حیدود اشقیاسی مسلط اولمش ایدی بر قلعه دن بر قلعه یه
 وار مغه عسکره محتاج ایدی کویه کیدن کسه چیه مز دی رعایا
 بو استمالت سببیه قانقوب حیدودی بغدادی دو کد کلری جبله
 دید کد کلری بری برینه بغلو ایکن قالن قزلق دکنکلریله دو که
 دو که اولدر دیلر بحمد لله تعالی اندن صکره حیدود اشقیاسی
 فساد ایاغن مملکتدن چیقار دیلر اگر چه سبب اصلی قنیره

درویش پاشا دخی کند و طرفدن مکتوبلر و آدملر کوندردی چونکه
پایه وار دیلر مجاردن نجه دن و کندولرک خلاف جنسندن
بر فرد قومامشله جله قتل ایتمشله و ما ملکلرین یغما و غارت و اهل
و عیاللرین دخی اسیر ایتمشله حتی عبدی کنگدایه برر ایکبشر
اسیر باغشلامشله و جله وارنلرک رعایت و اگر املرنده دقیقه فوت
اتمشله و مومی الیه حسن بکه اوچ نامدار کافر قوشوب بلغراده
سردار اکرم حضرتلرینه کوندر دیلر بلغراده وار یحق
علوفه لرین حساب ایدرلر التمش بیک التون اولور فی الحال سعادتلو
پادشاهه عرض ایدوب بالتمام کوند رلدی و بونله کوندر مک
و عسکر الیه امداد ایتک و قلعه یه عسکر قومق تدارکنده ایکن
نجه ملا عینی هنوز آلاجه قار وار ایکن غیر تلنوب اولوسی
دیر یسته بنوب اوزر لرینه کل دیلر و بو قدر طوب الیه محاصره
ایتدی لر در دمند فرانجه لر بر آیدن زیاده دایندیلر و امداد امیدنده
اولدی لر چونکم نو مید اولوب و نجه تک غلبه سن کوز دیلر همان
بر کیجه قلعه یی براغوب ممالک اسلامیه دیو جان اتدی لر و طاغله
دوشدی لر استونی بلغراد الیه پانک مایینی آلتی ماجار میلی پردر
بلا مانع و منازع یوروسه بر کونده آنجق واصل اولور و بالجمله
نجه و نجار بوئلری تعقیب ایتدی بودرد مندر یول دخی بتلزلر
همان طاغله دوشدی لر و قیره قیره اکثرین بتور دیلر آنجق
بش التیوز قدر در دمند زار و سر کر دان و مجروح ناتوان
دو کوشی دو کوشی استونی بلغراده چیقدی لر و بر مقداری بلغراده
کیدیوب بشیوز مقداری عسکر اسلامه استونی بلغراده
توقف ایتدی لر

(مرحوم ابراهیم پاشا تک بعض)

(اخلاق حسنه سی ذکر نده در)

ابراهیم پاشا ایله جندان اتحاد و الفت ایده مدی ابراهیم پاشا طرفندن هر نقدر رعایت قلند یسه خالك طرفی طریق توفیقه کیده مدی علم الله تعالی بلکه بر کره ابراهیم پاشا چادرینه کلیه تنزل ایتمدی اکثر ملاقات ایتمک لری ات آرقه سنده واقع اولور ایدی پشته صحرا سنده واقع اوه تکیه سنده بر ایکی دفعه ملاقی اولدیلر برر سجاده وضع ایدوب مقابله اوتور لر و مصاحبت لینه او یله بد آیدوب او یله بتور لر دی بر عظیم آلا ی ایله کلور ابراهیم پاشا سائر رؤساء عسکر ایله اولدوغی محله یقلشور لر ابراهیم پاشا دخی واروب آتدن اندرر صکره کتملو اولد قده ینه قوله و غنه کیر آتیه بندور ردی ظهرا ابراهیم پاشا تعظیم و اجلانده دقیقه فوت ایتمزدی خان قطعا طریق توفیقه کتمزدی (پاپا قلعه سی فرنیجه کفر سی اطاعت ایدوب و یرد کلری)

(و ایچنده اولان مجاری قرد قلری سنه ۱۰۰۸)

فرنیجه مملکتندن بیچ کفار امداد ینه خیلی کافر کلشلر و بونلرک اوچ بیکدن زیاده سنی پاپا محافظه سنه قومشلر ایدی بونلرک بر ییلاق گذشته علوفه لرینی و یرماشلر و یرلو مجار ایله و سائر بخار ایله بر قاق دفعه یوز و شمشلر کاه دو کشمشلر کاه بار شمشلر عاقبت مجاره غلبه ایدوب جله سن قیرمشلر و مال و ماملکلرین یغما ایدوب اهل و عیال لرین اسیر ایتمشلر و ایچلرندن بر قاق آدم بدونه مرحوم افندمن محمد پاشایه کوندرمشلر و کلک قلعه یی ضبط ایدک اما بشرط انکه بزم اشلمش علوفه مزنی و یرک دیمشلر بو مضمونده استونی بلغراد محافظه سنده بوسته بکلر بکیسی درویش پاشایه دخی مکتوبلر کوندرمشلر پس مرحوم کتخداسی عبدی کتخدایه اوچ درت یوز آدم قوشوب کوندردی و استونی بلغراد سنجاغی بکیسی آرنود حسن پاشا که مرحوم تریاکی حسن پاشا ک قیوجی باشلرندن بر نامدار و بهادر بکت اولمغله سنجاغ و یرلمش ایدی استونی بلغراد عسکر یله ییله وارمغه تعیین ایتدی

عسکر اسلام و تاتار ظفر انجام و اچه طوغرو توجه ایتدیلرو اچی
 کفار یاقوب بیقوب بوش الیقودیلراندن نو یغراد الته قونلندی
 امانو یغرا ده ظفر متعسر ملاحظه اولمغین تعرض اولمندی اندن
 یول اوزرنده اولان برایکی پلنقه احراق بالتار اولنوب طابور مقابله سنه
 وارلندی لکن کفار مقابله دن عجز لرین اظهار ایدوب طابور دن
 استرغون یقاسنه ایکی جسر قورمشلرایدی عبور ایدوب جله سی
 استرغون یقاسنه کدیلر و انده صلح بهانه سیله عسکر اسلامی برقاج
 کون تعویق ایتدیلر و رهن نامیله نیجه امر اسنک بکارندن برقاج ملعونی
 کوندر دیلر بزدن دخی مراد پاشا مر حوم ایله صدر اعظم کتخداسی
 محمد کتخدا و خان حضر تیرینک وزیر اعظمی مقامنده اولان احمد اغا
 کفاره وار دیلر استرغون ایله اکره یی تبدیل ایتک اوزره طرفیندن
 برقاج کلام باردغیر وارد شو یلشدیلر و کفار ک محضابوندن غرضی
 عسکر تاتار او یوار یقاسنده اولان دارودیاری غارت ایتما مکدن
 غیری دکل ایدی بواحوال کوندن واضح و اشکار ایکنینه اصحاب
 دولت اختیار ایتشلرایدی بو سوزه برقرار داده اولاجق محله
 وارمدیلر ایکی طرفک رهنبری کلدی کتدی اندنصکره عسکر
 تاتاری او یوار سمته ایلغار ایتدردیلر بر مقدار اسیر و دواب و مواشی
 اغتنام اولندی اما بو قدر عسکر اسلامه بو قدر سعی و اقدامه کوره
 اولمندی اندنصکره قبش دخی یقلشدی بالضروری عودت لازم
 کلدی سرحدلرده قلا جق قلاوب کیده جکار مشتارینه طوغرو
 روانه اولندیلر خان دخی عسکر تاتار متقاضیلر درو بر سنه دخی
 قشلامغه متحمل دکلردر بر آلا ی علوفه سز وزاد و زواده سیز
 فقرادر بونلری بر سنه دخی طوتمق نه روانه سزادر دیوهر تقدیر منت
 وسی و دقت اولندیه سه مقید اولمندی اول دخی عسکر تاتار ایله قلوب
 دارالملکی اولان قریم عزت مر سومه روان اولندی خان حضر تیری

ایتدی حالن بلیانلر بو شمدی بونی قتل ایدردیرلردی وینه اهل دیوانه
 خطاب ایدوب کورک مسلمانلر نه حاله و نه کونلره قالمشوز بر بلوک
 اغاسی آدم علاقه سی یوغیکن و کندویه سبارش اولنماش ایکن
 شو یله بر متعین آدمی کتورر حبس ایدر بن بونی نه سیاست ایله
 قتل ایده بن تحقیق بونک قتل بنم المندر دیو بر ساعت نجومی دلته
 کلن شتوم غلیظه ایله سوکدی وینه یوزمه بقار کافر و کافر دیوب
 باش پارمغین آوجی ایچنه صیقار یعنی پک طوت دیمکه اشارت ایدر
 بو وضعند نصکره محمد کتخدا ایمدی سلطانم بیورک صالیو یرسون
 دینجه نادو کلی مسخره لغدر بو ساعت حبس اولسون بو ساعت
 صالیو یرسون دیدی چون محمد کتخدا طشره چیقدی یینه فقیری
 یاتنه چاغروب بو قاغویه اوردکی دیدی یوق دیدم هله پک طوت
 سکا دیرم دیو تکرارتلییه ایتکه باشلدی هی سلطانم بن پک طوترم
 اما سزینی کتخدا بکدن نیجه قورتررسز دیدم اول یابانه سویلرسن
 بنی دکه دیدی و بلغرا ده کلنجه قلعه یه اوردردی اما اتمکچی زاده
 صکره فرصت بولوب دردمند آلاجه بی تفتیشه او غرتدی و ماملکین
 صاآدردی و باشنه دنیا نک بلالین کتوردی اشته ابراهیم پاشا
 مر حومک شتر کر به اوضا عنک بری دخی بوایدی و قس علی الباقی
 (وزیر اعظم و سردار اکرم ابراهیم پاشانک)
 (اولکی سنده او یوار سفری ذکر نکرده در)

چون طی منازل ایدوب بلغرا ده داخل اولدیلر بلغرا ده احضار
 اولنان ذخایری عسکره توزیع ایدوب و سائر لوازم و مهمات کرکی
 کبی تکمیل اولندقد نصکره بدون جائنه عازم اولدیلر خان
 حضر تلی دخی صونبور دن قالقوب پشته صحر استه نزول ایتدیلر
 دشمن بی دین استرغون مقابله سنده چکر دلن صحر اسنده طا بور
 مقهوری ایله اوتورر ایدی اوزر لینه وارمغه رأی اولندی چون

ایلیه بوکا اعتماد ایلك تحقیق کذبدر دیوگاه عین ایدرگاه شرط
 ایدر کویادی سویلدوکنی قولاغی اشتن بزقرشوسنده اوتوردق
 اشارت ایتدی یانه واردم قولاغمه ایتدی ساطورجینک دفتردار
 اتمکچی زاده یی بلورمیسین بلورم دیدم ایمدی وارقنده بولورسک
 قالدروچادرکه کتورمحکم حبس ایله چون طشره چیقوب کتخدا
 یرندن سؤال ایتدم بو ساعت کتخدا بکک چادرینه کیردی
 دیدی واردم والت یاننده اوتوردم قهوه ایچلیدی ساطورجینک
 قتلته متعلق سوز آچلیدی وبالجلله چون اتمکچی زاده قالدیدی فقیر
 دخی بیله قالدیم ومصاحبت ایدرک بیله کتدک یولز ایرلق محلنه
 کلچک بزم چادره بیورک دیدم همان متغیر اولدی وسبب ندر دیدی
 صاحب دولت او بیله بیوردیلر دیدم کتخدا بکه برواره ندر دیدی یوق
 سلطانم آدم کوندرك کندوکر وارمق ممکن دکلدردیدم وچادره
 کتوردم ومکن اولان وجهله تسلیه وادیلرندن مصاحبت
 شروع ایتدم اول خود نه ممکن ایدی زیر امر حوم آلاجه وزرانک
 جلاد باشیسی مقامنده ایدی اولجک اولدر یلجک البته انک حبسنه
 ویریلوردی آدمیسی محمد کتخدا یه وار دوغی کبی آتش محض
 اولمش کندوچادرندن قالدیروب کندویه اشراب ایتدیکمه
 دارلمش وتمام حدت ایله یاشاسنه واروب آلاجه شویله ایتمش سز
 بیوردوکر می دیرمین ایدر بیورمدم خبرم یوقدر و بویلا ندر و بر
 بلوک اغاسی ندرکه سنک خبرک اولیه بنم اولیه شویله پرمعین آدمی
 قضولی کتوره حبس ایده بونه اولاجق ایشدر دیر وبالجلله نیجه
 معارضه دنصکره کتخدا بکک ابرامندن خلاص اولیوب آلاجه یی
 چاغروسن نیچون بر دفتردار آدمی حبس ایتمش سک بنی دیدم
 کتخدایمی دیدی آلاجه دیرکه بن ایسه طبعن بلوردم هیچ جواب
 ویرمدم الا باشم اکدم طوردم اولقدر سوکدی واولقدر تهور

روم اینده تحصیله مأمور اولان باش دفتر دار برهان افندی یه او امر
شریفه کوندرلدی فاما صکره بلغراده سفر تدارکنه قادر بوندن
یک براهل وقوف یو قدر دیو باش دفتر دارلق ویر بلوب قدری
فلکه ایردی الحق کندوسی دخی کما ینبغی سفر مهاتن تکمیل وتدارک
ایدوب و قولک مواجین و یروب مأمول اولاندن زیاده خدمت لر
کوردی

(قتل ساطور جی پاشا المرحوم سنه ۱۰۰۸)

یکچیری اغاسی طرناغی حسن اغا یکچیری طائفه سیله بلغراده
یقلشد قده عرض وزارت مقتضایه دردمند ساطور جی
ضیافتلرینه صرف قدرت ایدوب بی نهاییه طعام احضار ایتدی
و دعوتلرینه متعین آدم لر کوندردی چون کلدی لر و طعامه حاضر
اولدی لر دردمنده اول حینده خط هایونی صوندی لر و جلاد لر متنبه
ایمش امر پادشا هک دردیوب مرغ روحن قفس تشدن طیران
ایتدردی لر رحمة الله تعالی علیه

و من مضحکات ابراهیم پاشا المرحوم اول حینده سپاه بلوکنه اغا
اولان آلاجه محمدانا نقل ایدر که چونکم ساطور جی قتل خبری
وارد اولدی ابراهیم پاشایه نقل ایتدی لر بو کذبدر اصلی یوقدر
بو خبری کیم کتوردی دیو محکم غضب ایتدی حریفی بلوب
کتوردی لر سن بو خبری کیمدن اشتدک دیو سؤال ایتدی کسه دن
اشتمه دکل کندم انده بولندم دیدی باقی شو کافری بنم حضور مده
دخی یلان سویلر پادشا هک مبارک باشی چون بونک کذب ایدوکی
ظاهر اولور سنی اشد سیاست ایله قتل ایده یں دیو حبسه ویردی
واردیغه اغزی کوپردی مجنونه دوندی و اهل دیوانه خطاب
ایدوب مسلمانلر بونه اولاجق اشد بر یکچیری اغاسی پادشا هک
اننی یوق بنم خبریم یوق پادشا هک شویله نامدار بروزیرین قتل

ایتدیلر اوشته ورات سفرینک نتیجه سی و بوقدر محنت کیره سی
بو وجهله اتمام وانجام بولدی

(ابراهیم پاشانک وزیر اعظم اولدیغی)

(وانکروسه سردار اولدوغی سنه ۱۰۰۸)

جراح محمد پاشا مرض نقریسه ابتلا سی له دیوان همایونه ورمقدن
بلکه سراینده دخی مصالح مسلمینی کور مکدن قالمغه نشانی
پاشایی سراینه کتوروب مصالح فقرایی یعنی قره شکایتی تعمیر
اولنان ارباب حاجاتک عرضحاللرینی کوروب قانون اوزره احکام
ویرمک ايله دفع مضالم ایدردی ولیکن بودولت علیه ده بدل ايله
وزرات ممکن ومناسب دکدر دیوسعادتلو پادشاهه القا اولمغه
جراح پاشا معزول ابراهیم پاشا یرینه موصول قلندی وساطور جینک
احوالی بویله اولمغه انکروس سردارلغی دخی کندوله فرمان
اولندی چون اول بهار اولدی ناخن بر حسن اغامعتاد اوزره بر منزل
یکچیری طائفه سیله مقدم کیدوب عقیجه سردار باوقار عساکر
عدو شکار ايله جانب بلغراد دارالجهاده عازم اولدیلر

(دفتر دارالتمکیمی زاده نک احوالی ذکر نده در چون ساطور جینک
سردار لقیدن عزلی و ابراهیم پاشانک سردارلغی تحقیقه یتدی
اتمکیمی زاده بلغرا ده توقف ایده میوب ابراهیم پاشانک استقبالیه
کندی ولیکن ادرنه یه واروب اختفا یتدی صکره محمد کتخدا حمایه
سیله وبرخیلی مصارف وهدیه سیله دست بوسه رخصت حاصل
ایدوب اردو ايله معا بلغرا ده متوجه ایکن ساطور جینک قتلی
خبری پراکین مترننده شیوع بولیحق سپاهی لر اغاسی آلاجه
محمد اغانک حبسته ویرلدی بعده بلغرا ده کلند کده قلعه یه اورلدی
وماملکی مصادره اولندی وادرنه ده اولان اموالی ضبط اولتوب
آدملرینه وجوار یسنه دخی اشکجه ايله نقودین اخراج ایتک ایچون

افند بمن بعد صلوة المغرب حالن کور مکه وارمش ایدی بو حقیق
 کثیر التقصیر دخی براییکی اغار ایله مقام خدمتده بیله کتمش ایدک
 بر مقدار مکث اولندیغی کبی خان حضر تتری کلور دیدیلر قرداش
 بزده استقبالرینه مکننت یوق سز زحمته کیروب استقبال ایدک
 و او بایه کتورک دیو مر حومی کوندردی مر حوم دخی خان
 حضر تترینک قولتوغنه کیروب او بایه د کین تعظیم و تکریم ایله
 کتوروب خان حضر تتری ساطورجی مر حوم ایله غایت امتزاج
 اتمش ایدی و کاه و بیکاه کلور کیدردی و بعض لیالیده چادرنده
 کلور کیجه لردی غالبا اوائل حاللرنده استانبولده بیله عیش
 و عشرت ایدرلر ایش هنوز اول حقوق رعایت ایدردی بز دخی
 مر حومک براییکی اغاری ایله هوا بارنده کمی اولغله او به مشمع سی
 التنده او به یه اتکایدوب اوتورور و مصاحبت شریفلرینه قولاق
 اوررد کرده خان حضر تتری قعود اید یجک مصاحبتیه شروع
 ایدیلر و حال خطرلرین سور دیلر ساطورجی مر حوم بعض
 علل بیان ایددی و هر زمان تلین طبیعت ایتک اعتبار کلشدر کاه
 شربت ایله کاه احتقان ایله مزاج کیرلک ایدردک بوسنه اوقاتر سفرده
 کذران ایتکله کاه وقت و زمان مساعد اولمدی اکثر انحراف مزاجزه
 سبب انقیاد مزدر دیدی خان حضر تتری دخی احتقان دیدگن
 یوخسه حقنه می در دیدی ساطورجی بلی دیجک خان اولک اندن
 چوق بکدر دیدی ساطورجی بو قدر شهری و آداب مصاحبتدن
 خیر آدم ایکن مجلس خنده احتقان ذکر ای ادابدن خارج و خطاء
 فاحش ایدی اگر چه بو کلامن دن رایحه غایت استشمام اولنور
 اما حاشا که مقصود من قرق ییل مقدم کیدنلرک عینی افشا و له
 انجق غرض من لازمه آداب مجاس کبار بو مقوله کلامدن پر هیر ایدو کین
 اشعار درو بو منزلده کندوسی بلغراده و سائر کار مشتالینه عزیمت

آچلقدن جانہ یتشلر ایکن نہ کیلردن اثر بولندی ونہ خبر الندی
بدونہ کیدلک افسانہ سی دخی عسکر لسانده بر بهانه اولمغه آچ
وتقصیرینه کتمک ممکن نہ توقف قابل همان یکجیری وسائر عسکرک
کیمینک النده بر پاره خطب کیمینک بر پاره کسقی کیمی دخی لاشه نک
پوسیده چولانلری الیرینه المشلر سردار باوقارک اوتاغنه یورودیله
کندوسی غافل دکل ایمش چون یورویشلرین کوردی تدارک لری
نہ ایدو کین ییلدی همان بر آتہ سوار اولوب فرار ایتدی اوتاقلرین
یقیدیلر کیلارین مطبخین یغما ایتدیلر اندن دفتردار اتمکچی زاده
چادرین ییقوب ماملکن غارت ایتدیلر حتی اتمکچی زاده بوکره
دفتردارلق عرضین تکمیل ایتدک دیمش دیدیلر صکره اغاری
ضابطلری کلوب هزار منت ورجاایله تبس ایتدیلر و بدونہ کتمکدن
فراغت اولتوب توغلرین سکدین یولنه کوندردیلر وقت غروبہ
دکین سردار چادرلر اطرافن دوار ایدی اوتاغنه کیرمکه خلقدن
عار ایتدی ایکی اوج آدم ایله کزرن مر حوم افندیمزک چادرلری
قربنه کلدی دعوتہ آدم کوندرك دیو سوق ایتدیلر اما مر حوم
شهر اوغلانیدر نرک الور و بوبزه بلال مبارک دیمک اولور انجق
دیوب آدم کوندردی صکره کندوسی کلدی وآه قولم وآه بلم
دیو براز فریاد وزاری قیلدی مکر فرار ایدر کن عقیندن برایکی
انجیک کوکی بیوک چولانلری کبسی قولنه کبسی صرته اورمشلر
و ککرچکدن مجروح ایتشلر بوند نصکره بدونی جناب
رب العالمینہ اصمارللق وسکدینہ طوغرو روانه اولتدق وتاتارخانه
قصبة صونبورو عسکر تاتاره سکدین سنجاغی قشلاق تعیین
ایتدیلر مر حوم افندیمز محمد پاشای دخی پچوی مشتاسنه کوندردیلر
سردار بو قدر غم والم برله محزون وجولان وکسقی زحی منضم
اولمغه حالی دکر کون اولوب خسته لندی سکدینده مر حوم

مصاحبت ایدر ایکن مجیدر که سلطانم بو دولتونک اوغوری
 اشلدی بو قدر سعی و دقت وار تکاب زحمت و مشقت بر نتیجه ویرمدی
 دیدم بیور دیلر که بو آدیده خود بذلک و خود فروشلق و خود
 رأیلک و خود پسندلک مجتبع در بو خصال ذمیه دن برینه برکسند
 مبتلا اولسه ابد آلا باد آنک اشی او کمز و کندوسی دخی
 مسرور الفؤاد اولز نه انکه بر کیمسه ده بونک جمله سی موجود اوله
 واول فتوحاته موفق اولوب زماننده خلق مسرور اوله لسان
 شریفارندن بو کلام درر بارلین کوش هوشمه منکوش ایتمش
 ایدم حالیا قلعه دخی کتور مکه جرئت ایتدم بلکه بر عزیرک
 کلام حکمت پر عبرتیدر نیجه کیمسه یه باعث نصیحت اوله کنه
 صده کله لم کوله صحرا سنه قوندوغز کون اسکندر پاشا
 مر حوم اول زمانده مر حوم تریاکی حسن پاشانک کتخداسی ایدی
 یکر می قدر صلت و سبکبار لوند ایله براسب رهواره سوار
 اولوب فریاد چیلغه کلدیلو و کفار بدون محاصره سنه کلور کن
 پسرم و پولاطه و تاتا قلعه لرینه ظفر بولدقلرین فریاد لرینه منضم
 ایدوب امداده بغایت اقدام ایتدیلو و ایرتسی میر مر حومی
 هزار موا عید عرقویه ایله دوندر دیلر بو حقیر پرتقصیرک قاین
 باباسی و همشهریسی اولمغله طوغرو چادر مزه کلمش ایدی بزم
 دخی زاد و زواده قسمندن اوچ درت چیرک انکوریه باصدر مدسی
 و بر مقدار پرنجمز وار دخی دیاره دیشه طوقنور برشی یوق نهایت
 کوله یی التی اتون اتمک ایچون کوندرمش ایدم آتی دانه او صمونی
 کتور دیلر اولقدر مسرور اولدق کویا که بردفینه بولدق
 اگر کندومز اگر مسافر لریمز انکله حاللندق چونکه صونلغه
 کلدک قوت جان اولاجق ثانیینه اولمجه الدق واول مترلده ذخیره
 کیلری حاضر در دیو عسکر خلق تسلیمه اولنور کن و جمله عسکر

رحمتو قوللردن ایله بحق الحق ونبیه المطلق انجق بو سفر
محنت اثرده چکلان آلام وشداید تحریر و تعبیر اولمق مرتبه سندن
افزوندر عزیزیمده کوله دن واراده اویچ کونده وارمش ایدک
بوکره اون ایکی کونده هزار محنتیله کلدک برقو ناقده یعنی بر بناقده
صغوقدن اچلقدن مرض ظهیردن نیجه یوز آدم سالک راه عدم
اولور ایدی چون کوله صحرا سنه نزول اولندی سکتوارده
سلطان سلیمان خان غازی مر حومک تربیه شریفلری شیخی شیخ
علی دده مر حوم که بر صاحب کرامت ولایت مستجاب الدعوه
عزیز ایدی بو سفر پر خطرده یله ایدی سردارک تذکره جیسی
فریدون علی دینکله معروف تذکره جی علی افندیکن چادرنده
بر مقدار تنفس ایدوب قهوه ایچر لر و چادر دن چیقوب طنابی
مابیننده وقت عصره نیت ایدر لر مکر وعده لری ایر شمش و واصل
خلد برین اولاجق زمان کلمش ایمش سجده ده زمان توقفلری
امتداد بولمق حاجی سفر نام صوفیسی یاشینجه وفات ایتدوکنه
ورجت حقه کستدوکنه واقف اولور و قالدیروب اوزادر لر
و قرائت قرآن عظیم تلاوت ایدوب بعده غسل و تجمیز و تکفین
ایدوب نمازین قیلور لر و حالیا مرقد عطرناکی اولان سکتوار
صحرا سنه کتور لر و وصیتی اوزره شیخ قاسم نام عزیز که
سکتوار قنچنده شهادت رتبه سنه ایر شمش و آنده مدفوندر
اول محلهده یعنی جنبنده دفن ایدر لر اول کون بعض احباب سنه
بزبو سفرده شهادت رتبه مترقب ایدک حکمت خدا تخلف ایتدی
سببی نه اولدی بئلدک بیور مشلر ایکن مکر ترقب بیوردقلری
وقت معهود اول کون ایمش رحة الله تعالی علیه رحة واسعة
بو عید پر تقصیر مر حوم ایله اول یولده بر کون همغان اولوب
کیدر کن و احوال عالمه و بو سفرده چکلان آلامه متعلق

دخی وارا تدن قانقوب بدونه امداد نیتله یوله کیر دیلر لکن
 کله ده انجق اوچ صو کله ش ایدی بری کپریدن ایکسی
 آیاقدن بری اناک عاشقندن کچمدی بری اکه چیمدی بوکره اون
 ایکی نهر عظیمدن عبور لازم کلدی ینه بری جسر دن اون بری
 صالار دوز مکله و هزار محنت و مشقت ایله و یلدر مغله حتی
 طوپلری دخی صودن پلمار لرین اوزا دوب چکمکله کچور دیلر
 انده کوردک طوب چکلور کن صو اوزرینه چیقوب تکر لکلرینک
 بر مقدار صودن طشیره ظاهر ایکن یلدی کجی یعنی باتوب
 تکر لکلری صودینده اولان خاگ اوزره طوتمغله کچمدی
 مر حوم وزیر اعظم مراد پاشا اول زمان دیار بکر بکلر بکیسی ایدی
 اوذن افندی مر حو که افندمن پاشا مر حومک کاتب دیوانی
 بر مسلمان و دیندار آدم ایدی ایکسی بر بیوندور غه کیروب طوب
 چکر لدی و صوفی سنان پاشا که وزارت ایله اناطولی بکلر بکیسی
 و حلب بکلر بکیسی محمود پاشا ایکسی انلر بر بیوندور غه کیردی
 اوذن افندی مر حوم بونی تاریخه قویک و لوح دله یازوب
 فشانلایک که سعا دتلو پادشا همزک ایکی وزیر ی و بر بکلر بکیسی
 بیوندور غه کیروب طوب چکر لر طول مدت ایله انودلمسون
 دیدی مر حوم مراد پاشا قائمده سهل مساوی دکل ایسک
 قونده عجب قنغی من غالبوز دیو وافر اطائف ایله تشحید خاطر
 ایتدیلر مر حوم افندمن محمد پاشا بر سنکین و وقور دولتلو ایدی
 ات اوزرنده یانلرنجه کیدر وینه محلنده خاطر نوازلق ایدردی
 بو مجله تحریر اثنا سنده وزرائک بو معامله سی و اوذن افندی
 مر حومک تاریخه قویک دیمه سی خاطره خظور اتمکله باعث
 تسطیر اولندی بلکه بر لسانی مبارک حق سبحانه و تعالی و تبارک
 یازانی یاز دورانی رحمت ابله دیه اول سبب ایله حق تعالی آئی دخی

جائز که تاتار ایلہ بر مقدار سبک سیرا قنجی قوشلوب افلاق غارتنه
دخی ارسال ایلده لردیو احتراز ایتدو کسندن ایمش و بو سبیدن
نیکبولی محافظه مننده خادم احمد پاشایه مدارا ایمش چون
سردار وارات قلعه سیله طو تلدوغین ییلدی و اول منصبده
او تلدوغین اکلدی برکون علی الغفاله حافظ احمد پاشانک
او زرینه کلدی و منهزم ایدوب جمیع مال و ما ملکین غارت
و اول مملکت اهل البسنی دخی سبی و خسارت ایلدی حتی حافظ
پاشانک کیدوکی ثیاب و شلوارین و سلیمی دستارین دخی کندویه
کتور دیلر ملعون اهانتہ بر فر توتہ عورتہ کیدرب او شته
سرداری طو تقسیم دیو عسکرینه قرشو اظهاسار و آنکله تفاخر
بسیقار ایدر و آنکله بونک فرقی ندر دیر

(بدونک اولکی محاصره سی و کفارک)

(پسرم و پولاطه و تاتار قلعه لرینه ظفر)

(بولدوغی ذکر نده در فی سنه منہ)

یوفلاکت و مصیبت عسکر اسلامه کفایت ایدر کن و کال انفعال
و حیرت و یرمیش ایکن بدوندن فریاد جیلر کلوب سکستان بک
کافر قرق عدد طوب ایلہ بدونی محصور ایتدو کلرین و شویلیکه
کلوب اعداد اتمیه سن بدون الدن کیده چکین تصریح و بیان
ایتمیشلر و فریاد و افغانلری فکاک اطلسدن اشور مشلر خان
حضر نلری و وزرا و میر میران و اوجاق اغاری ایلہ اغای یکچریان
مشاوره یه کلدیلو بو سوزه قرار ویر دیلر که اون اون بش یک
تاتار تعین ایدوب پشتہ یه وار ملرین و سردار او شته یتشدی
دیو غزاتی تبشیر ایتلرین رأی ایتدیلو و تاتاری متعا قبا کوندر دیلر
و بدونی دیو سلیمان پاشایه اوتہ یقاده محاصره کور مشدر
دیو ویر دیلر و میخا ایچلو احمد پاشای غزل ایتدیلو و عسکر اسلام

و تعالی حضرتی برایشی مقدر اتمجک جمیع اسبابی دخی مخالف
 دوشر کثرت باران دخی بر مرتبه فراوان ایدیکه برآین زیاده
 قلعه نك التنده مكث اولندی بر کون اولدیکه یاغیه وسیلار اولوب
 صولر طاشمیه شهرک ایچنده جریان ایدر برنهر کیروار انتده هر کون
 طاشر و برقاج ساعت کچود ویرمز اولور و عسکر متریسده واروب
 کلسکده اکا دکین متوقف اولور اردوده خود بالحق بر مرتبه یه
 واردی برچا دردن برچا دره وارلدن قالدی چادرلک هر طنبانه
 آدم قامتده قازقلر قالدی روز ~~س~~ کارک شدتدن ینه چادرلر
 استقامتده قالدی نهایت خلق برقاج کون نعمته مستغرق ایدی
 فرضا ایکوز باش حیوان ایکوز اچقه یه برسوری قیون دخی
 بو پهایه آلور صتاریوغیدی اما حقیقته ینه صونلق وکوله
 سنجاغی رعایاسندن زیاده سن اغتنام اولمش ایدی حرییدن انان
 چوق دکل ایدی انجق بکرمی کونه دکین اول اطرافک ذخیره سی
 وفا ایدی واسراف و اتلاف ایله کتدی صکره تاتار اوزاق یردن
 کتور مکده محتاج اولدی اول سبب ایله برکیله آریه اوچر بشر
 اتونه چیقیدی احوال بویله اولیچق خانزی شان تاتاریغما برستان
 ایله اردله جاققونه اذین استدی و سز قلعه ایله طوتلدو کز باری
 عسکر تاتاری طوتمک دیدی ان شالله تعالی بولیکم برایکی کونه
 دکین ییله کیده روز دیو اکا دخی رضا ویرمدی لکن خلق غایت
 مضایقه دوشدی صوغو قلدی دخی عسکری صوغتدی ال آفاق
 طوتمق مرتبه سنه واردی مصائب بری برین تعاقبه باشلدی
 (نیکبولیده حافظ خادم احمد)

(باشانک انهرامی فی سنه منه)

محال ضالک کانه عصیاننه ندامت وانفعال کلمش ومدارایه
 باشلش ایدی مکر بوجا بدن عسکر اسلام اردله دخیول ایدوب

قدر فسقیه مثالی بالایہ چیقدی بی اختیار انشہ بر مشربہ طوتک
شو کوزل صودن قانہ قانہ ایچلوم دیدم چون مشربہ بی طوتدیلر
وصوتی طولدورب ویر دیلر اولقدر شوره که بر قطره سن ایچمک
قابل اولمادی اوتہ سی بویله بروسی بویله ضع باری تعالیٰ یه
حیران قالدیم

(محاصره وارات فی سنه مئته)

چون وارات قربنه کلندی بر شهر عظیم ایدوکی بلندی
مجارلساننده واروش دیو شهره دیرلیدی واروشوار
بوتک هر واروشی بر شهر اعتبار ایدرلر وایام هفته تک هر برنده
برینک بازاری طورر غایتده معمور و آبادان شهر ایدی و اطراف
وجوانیده اولان باغ و بقیه سبتک وفرت و کثرتی و هر برینک
بر نوع طرح ترتیب وزینتی حدتوصیفدن بیرون دراکرچه واروشلری
اهالیسی اختیار فرار ایدوب کیمی عربه لره یو کلنمش کتمش
و کیمی یو کلنوب کتمک اوزره ایکن عسکر اسلام یتشوب خلی
اغتنام ایتدیلراندن صکره بوتک قلعه سی ققنه اهتمام اولسونمی
یوخسه همان اردله کیرلسونمی دیو دیدیلر و مشاوره ایتدیلر
کانه اهل وقوف اولنلر اوچ کون طویله طایغز همان متریسله
کیرلسون و طوپلر قورلسون دیدیلر واروشک مکلف سرائیلری
و کا کیر بنالو کرلری و منقش و مزین اولری متریس قازدر مغه
محتاج ایتوب فی الحال اولره کیرلیدی و طوپلر قورلیدی طوب
دخی انجق اوچ ایدی تخریب بلا ده دامن کیر اولسون
ایچون زیاده کتورلماش ایدی لکن اوچ کونده بش کونده اولدی
لغملر ایتدر دیلر اول دخی کار کیر اولمادی اکره یه طوب کتورلکه
آدملر کوندرلیدی و اون بش کوندن زیاده اکا توقف اولندی طوب
چکه حک اوکوز بولمادی دیو انجق خبر کتور دیلر حق سبحانه

تعالی ایلہ اول اتانده روم ایلی بکلی بکی سی وزیر ولی پاشا وفات
ایتدی و روم ایلی مر حوم افند من اناطولی بکلی بکی سی وزیر محمد
پاشایه عنایت اولندی حتی هنوز اوسکده جمعیت عسکر اهتمام
اوزره ایکن مرده حکمی واصل اولدی مر حوم دخی بلا توقف
اردوی همایونه کلوب و سردار ایلہ معا اول منزلدن قالقوب
بجکریک صحرا سنه نزول ایتدیلر اول منزلدن تاتار خانک کلمک اوزره
اولدیغی خبر ایلہ اولاقلی کلدی و بو کون یارین دیو ایکی ای
قدر زمان خانه توقف ایلہ اوقات سفر گذران ایتدی چون خان
حضر المری کلدی عموما عسکر اسلام استقبال ایدوب اردوی
همایونه کتور دیلر و سردار اوتاغنده بسط اولنان نعم فراوان
ایلہ عسکر تاتار ایلہ خان عالی تبار ضیافت و اطعام اولندیلر

(فتح قلعه چناد فی سنه ۱۰۷۰)

چون منزل مزبورده قالقوب قلعه مزبورن قرینه نزول اولندی
و محاصره اولنوب برقچ طوب اورلدی کیجه ایچنده محصور
اولان حیدود اشقیاسی قلعه یی برا غوب و قرب وجوارنده اولان
میشله و جنگلستانه فرار ایتدیلر عسکر تاتار ایلہ غزات عدو شکار
واقف اولدقلری کی ازیلرک و درخستن ایچنده کوزیلرک
اکثرین اله کتور دیلر اندن بعد المشاوره اردله کیر مکه وارات
یولین اختیار ایتدیلر و من نوادر العجائب چنادیانده موراش
نام نهر کیر جریان ایدر و رو یاننده نزول اولندقله نهرک بعدی
سبيله قویولر قازلدی آب حیات مثالی لذیذ صورل چیقدی
ایرتسی چون نهری کچدک ینه قویولر قازدر دق حتی خدام
اول کاره اقدام ایدر کن اوزر لرینه طورر و نیجه قازدقلرین
کورردم نهایتنه کلوب برقازمه چالدقلرنده لوله زدن جریان
ایدر کی بر پرمق قدر سیم نابوش بر لوله آب ظهور ایتدی و برقارش

مقداری بلوط آنجنیدن چار گوشه قالکلغی بش التی یرمق قدر
برتخته یه هر گوشه سنده واورته سنده ینه برورقش قالن اکسرلرله
مخلنیش وهاوانک قولبلرینه مقابل تخته یه دخی تیمور خلغه لر
میخلامشله وهاوانی باروت ایله طولدروب محکم فرنگی اورغانلر
ایله تخته وهاوانی بری برینه بند ایتشلر وایکی تکرلکو برعربه یه
یوکلتمشله واردندن براوزون مرتکی بوکا اوق ایتشلر مثلاهوانی
فشنک کبی که اکا اوزون قامش بغلرلر وآنک سببیه طوغروکیدر
بونو دخی قیونک اوکنه کتوروب اردندن اودا ینجه اول مرتک
سببیه طوغروقیویه کیدوب واکثرلی قیوتخته سنه میخلانور
یاپشور وباروت زور یله هر نقدر مستحکم قیواولسه قیرار کتورر
اشته اغاج طوپنک تفصیلی بودر

(ساطورجی پاشاک سنه ثانیه ده وارات)

(سفری تفصیلنده در سنه ۱۰۰۷)

ساطورجی مرحوم اول سنه ده خائب وخاسردونوب اولقبش
دخی یانق کبی قلعه یه بوایش اولمش ایکن جانب پادشاهیدن
مواخذ اولغندی گاه ککندونک خطاسنه گاه عسکرک عدم
اطاعتنه حل اولغندی بوسنه مبارکه ده وفق مراد اوزره خزینه
ویرلدی استندو کندن زیاده عسکر کوند رلدی وتاتارخان
عسکر تانار فراوان ایله ییله اولغین اصلا برقلعه یه وپلنقه یه رغبت
ایتموب الا اردل مملکتنه کیروب تخریب بلادو بولیکم بوسبب ایله
اردل مملکتی اطاعت وانقیاد وویوده سی اولان رید مون ضلالت
معنادک حقنده کلیمکه ویا بوسبب ایله نادم عناد اولمسنه سعی
اولنه دیو خط همايون سعادتقرون ایله فرمان صادر اولدی
پس بلغرادک انت یاننده پانچوه تام محله ککپرو قورلدی
وطونه دن عبور اولتوب پانچوه صحرا سنه قونلدی ارادت الله

واره ین قهوجی به خبر ویره ین ناختری کتوره ین دیوب کیدر بو قدر
 گفت کو اولجه طوپی مراد اوزره یا ناشدیر لر و بوشا دیر لر
 قوی قیدوغی کی بو قدر حاضر مله ون قلعه یه داخل اولور لر
 ایچرده کیمی سرخوش کیمی بنکی غافل یتان در دمندر آگاه
 اولجه ایکی طرفدن کفاره هجوم ایدر لر حتی بر کره ینه اخراج
 ایده جک مرتبه یه کتور مشلر ایش اما دشمن کثرته و بونلر
 غفلته اشته یانق کی بر حصن حصین بو طریق ایله اعدای دین
 تصرفه کیردی منقولدر که یکمیری اغاسی اولان سرخوشی
 پالخی یه دیری کتور مشلر و اون بش یکرمی بیک قدر التون یا نجه
 بیله چیقار مشلر قلعه یی بویله می بکلسن بو آلتونی بو کون ایچوغمی
 صقلارسن دیوب باشین کس دیرر و بر کوندره د کدیرر و قلعه یی بویله
 بکلینک حالی بویله اولور ندا ایتدیروب قلعه یی طواشدیرر و من
 نوادر الاحداثات بو مجموعه مطبوعه تعلیق نظر ایدن اخوان
 آتاج طویک هیئت و صنعتدن پرسان اولور سه سفرل ائاشنده
 بو زرد فعه کتوروب کفار پشته قیوسنه اور مشلر بفضل الله تعالی
 مراد اوزره اصابت ایتماش انجق قوئک صاغ طرفنده اولان
 طاش سوکه سینک بر مقدار ین قیر مشلر شمدی الان ظاهر و نمایاندر
 تکرار بر طوب ایله دخی کلور لر غاز یلریمز غافل بولمیب اول طوپی
 آتلمدن قورتر مشلر بدون مخزنلرنده طورردی بر قاج کره کوردک
 بدونده خود اول عصرک آدمبستدن کورمدک کیمسه قالماشدر
 دینلسه واقعدر هیئت بر بیوک هاوان یا خود بغدادی دوکلن دیک
 کی اما دخی واضح جه تشبیهی همان کفره نک بیوک شهر
 ساعتلرینک عینله چاکی مثالدر فالیه سی یعنی اود ایده جک یری
 چاق دبنده در اطرافنده درت بش یرده کندوسیه معاقله برینته
 قولبری وار و بر نصف سجاده قدر همان کفره نک تر بزه سی

وجهه او کوزلرین سورر کتورردی بو وجهه پچوینک بش التی بیک
 او کوزی سورلدی بعض نوا حیسنک برأس او کوزی قالمدی
 کوز مزه کوردک بر ذمی عورتیه صبان چکوپ چیفت سورردی
 اول فقرا نقدر فریاد ایتدیلر دکلمدی وحالری مضایقه لری
 اکلمدی بر ایکی بیک جبه جی نامنه بر اولقدر دخی قول اوغلی
 یازلمش قالمشیدی بونلرک اکثری پچویده وقو بماندن استولنی بلغراده
 تاهل ایتدی و یانق قلعه سنه کتمز اولدی قلعه بو وجهه بوشالیدی
 وینه ذخیره سورمک بهانه سیله ایکیشراوچر یوز آدم کلور
 خیلجه اکلور و مملکت فقراسنه تعدی ایدرل ایدی و بالجه
 قلعه نک بومقوله احوالی نشان و علامت زوالی ایکن بر حاکمز
 تقید ایتدی و طریق احتیاطه کتمدی خصوصاً کفار بریل
 مقدم ینه اغاج طوب ایله تاتا قلعه سن المش ایدی و ایچنده بر ذی
 نفس خلاص اولماش ایدی هله یانقدن ینه درت بش بیک آدم
 خلاص اولدی یعنی یانقه بو کیدی هر کس مقرر بلوردی
 و بصیرتلی باغلمش ایدی بر کیجه یالغی دید کلری ملعون بر قاج
 بیک پیاده احضار ایدر و کندوسی دخی بر ایکی بیک سواری ایله
 بیله کیدر و آغاج طوبین اورتلر کندی عسکرینه بیله کوسترملر
 و یانق قپوسنه کتوررلر بزم حکامز ایسه عدم تقیدی سببیه قلعه نک
 برقات چام تخنه سندن قپوسن دخی نه چکمه کپروسی نه برغیری
 یاپوسی بر قاج مرتد کافرلر نصف الیده قویه کلورلر و نوبتچی
 نوبتچی دیو جاغرلر قپوقله سنک نوبتجیسی و بکجیسی بر او شاق
 ایمش او یانوب کپه سندن باشین چیقاروب کیمسکز دینجه اغاج
 طوبی یانشدرلر ایسته پچویدن ذخیره کتوردک یولده دشمن
 اولشدی عربله ایله قاچه قاچه کوجیه قورتلدق تک بونده
 باصلیم قپوی تیرچه آچک ذخیره یی قلعه یه آلک دیرلر اوغلان دخی

فتح کرای عزل وغازی کرای خان ابقا اولندیغی ابراهیم پاشا ک
تلیخ و صواب دیدی ایله اولوب و فتح کرایک بی کناه قتل
اولندیغدن خاطر عاطر پادشاهی مغبرایمش اول اجلدن وزارت
خادم حسن پاشایه عنایت اولندی لکن اولدخی ارتشایه زیاده
رغبت ایدوب بی والده سلطان قسطه کسمشدر دیوبویله
موحش کلامی کاه تصریحاکاه کنایت ایله سویلمکله و قبو
اغاسی غضنفر نامک دخی ازاله وجودنه سعی ایلمکله قتل اولتوب
ووزیر اعظم قوزیر ثانی اولان جراح محمد پاشایه ویرلدی بو عزل
نصب احوالین حسن بکرزاده افندی تفصیل اوزره یازمشدر
لکن تواریح لوازمندن اولماغین واختصار مظلوم اولماغین
ترک اولندی ~~بسیار کس بیچاره کس بیچاره کس بیچاره کس بیچاره کس~~
(کفار خاکسارک یانق قلعه سنه)

(ظفر بولد قلمی سنه ۱۲۶۷)

یانق بکربیسی محمود پاشا غایتده بر معتدل و ولایم آدم ایدی اما
یکجیری اغاسی اوله جق یحیی اغا فسق و فجورده مسلم ایدی کفار
برجه ذخیره و سائر لوازمندن ویرمز ایکن شرابی کیلر طلوسی
وطونه انجمادنده عربهلک یوکلووسی اکسک بکل ایدی خلق
اولقدر شرابه دوشردیلر ایچلرنده بر آیق آدم بولمز ایدی بدنلری
بوسیدن بکلمز ایدی قیوجیلری قبولنده یا تمز اولدی سرحددر
بونده احتراز لازمدر اگر بکربکیلری اگر غیری دیسه یانق
بکدر وادی بیوکدر بویله برغروردن ناشی سوزدن غیری
جوابلری یوغیدی بکربکیسنه پچوی سنجاغی آرپهلوق ایدی اکثر
ذخیره سی عربهلره تحمیل اولتوب پچویدن کیدردی بهرسته
اوج درت یول ایکبشر اوچریوز عربهلر کتمک مقرر ایدی اگرچه
قلعه یه اکثر ایامده وارر واصل اولوردی اما عودنده کفار بکرب

یو خسه طا بور بوز و لوردی احوال دن بی خبر نیچه آدم لر لساندن
 بویله برستلر دخی چکلدی حال بو که طا بور برقلعه کبی رده برجانی
 عظیم طاغ برجانی طونه اردندن اوج درت کونده دولا شلر
 اوکنده بر بویله عظیم خندق کسلش و خندق اوزرنده آلائی آلائی
 تفنگچی دیزلش میدادن قجن کافر لر انلره وارنجه چار تعقیب
 ایدلر طوب و تفنگ الته وارنجه تعقیب ایدر اما نه چاره جنک
 حالی بودر بلن سویلر بلین سویلر و بالجله اق اولدی بوز اولدی
 نه اولد یسه اولدی بوند نصکره عودت اقتضا ایتدی اول
 ائاده وزیر اعظم قوجه مراد پاشا دیار بکر بکر بکی سی وبدون
 قاضی مر حوم هابل افندی و مراد پاشا دامادی قاضی زاده
 علی پاشا کافرایله خبرلشمش و صلح و صلاح سویلشه جنک اولمشلر
 بونلر و اچ اطه سنه واردیلر کافر دخی بر قاج شیقدر ایل کلدیلر
 ینه ملاعینک بورتی هواده و کندولر فوق العاده پرواز اتمشلر
 اندن دخی نتیجه حاصل اولدی و بوسفر کایاب و ذهابی بویله جه
 تضییع اوقات ایل کذار ایتدی و و اچ قلعه سی کرچه بوشلش
 ایدی لکن کفار کطا بوری انده ایکن ایچنه آدم قومق همان کافره
 قربان الیقوماق ایدی کیسه بی قوم دیلر الا بدونه مستوفی آدم
 قویوب سائر عسکره قیشلاقلر تعیین اولندی بزم مر حوم دخی اول
 قبش پورغه ده عبش ایتدی

(خادم حسن پاشانک وزیر اعظم اولدوغی)

(وزمان قلیلده قتل اولدوغی و وزیر)

(اعظمق جراح محمد پاشایه ویرلدوکی)

چون ساطورچی پاشا سفر ده برایش کورمندی یهانه یه سالک
 اولوب مأمور اولان عسکر جله دن تاتار خان کلدی دیو فریاد نامه لر
 کوندردی پس بوجه ابراهیم پاشانک عدم تعیدنن بلندی

زنجیر اتدك و بر مقداری دخی قلعه قر بنده اولان كولك جریائی
قومران سمتنه اولمغله و زیاده سازلق و بتاقلق اولمغله اول بتاغی
یتاق ایدندیلر و خلاص اولدیلر

(محاربه طابور در صحرای وایج فی سنه ۱۰۰۶)

اول حینده قومران قلعه سنه مستولی اولمغله وقت تنك
و عسکرده قطعا اول درنك ملا حظله اولنمغله وایج قلعه سی که
بدونك بر محله سی کیدر انك ققنه عزیمت مناسب کورلدی
و تاتا التدن قالقوب اولاسکی بدونه قونلدی اما وجه خلاف
ایدوکی ظاهرا یکن بی معنی اختیار اولندی و بر مدت دخی
مقتضی یوغیکن اول منزله مکث و آرام اولندی اندن کپرودن
کچوپ و وایج صحرا سنه نزول اولندی لکن برف و باران کوز
آجغه امان وزمان ویرمدی انجق روز قاسمه یکر می کوندن زیاده
ایدی هوا لر مساعده سنه دکین صبر اولندی چونکم واروب
وایج صحرا سنه قونلدی کفار دخی طابور ایله کلمش و وایجك
اوستی یاننده طونه یالیسنده بردار بو غاز ده قومش و قلعه
بو شالتمش و طابور مقهوری اوکنه عظیم خند قار کلمش
و هر دپه ده و هر بایر باشنده تابه لر یامش و ایچینه تفنگچی
طولدر مش شویلهکه اوزر زینه وارلمغه قابلیت قومش چونکم
صحرا یه واردق و طوبایر مز یرده طوروب ککفره اولشوق
اوج درت مجاز آلاپی چیقدی بر مقدار اللشوق او کو مزدن
چکرلر و عسکر اسلامی طوب نشانکاهنه و تابه لرک تفنگچیلری
اوزرینه چکرلر ایکی اوج کون بو وجهله غایت طاتلو جق جنك
اولدی و بر مقدار کافر خوره کچورلدی لکن طوب التي اولمغله
بزدن دخی چوق آدم عدم یولن طوتدی مر حوم تریایک
حسن پاشا بوسته بکربکی ایدی دشمن اوزرینه یورو مدی

وطوطه ماغی یو غیدی اما محبوب القلوب ایدوکی مقرر ایدی
و بو محضاً کندویه بر عطیۀ الهیه ایدی کندونک کسبی ایله
وجوده کلمش احوال دکل ایدی

(ساطورجی محمد پاشانک سردار لغی ذکرنده در)

سعادتلو پادشاه عالمپناه سفر عودتندن بلغرادده وزیر حسن
پاشا ابن محمد پاشایی سردار الیقومش ایدی معنی اول دخی
جغاله زاده نشاندۀ سی اولغله صدر اعظم ابراهیم پاشا عزلین
اراده ایدوب کندویی و دین محافظه سنه قالدیروب انکروس
سردار لغنه ساطورجی محمد پاشایی نصب ایتدردی مومی ایله
اظهار عجز و فقر ایتمکله اوتاقلرین و جله چادرلرین و مهتر
خانه سن میریدن و یرلد کدنصکره اون یک التون پادشاه ظفر
مقرون طرف باهر الشرفلرندن انعام واحسان ایتدردی
و کندوسی و سائر وزیرایه اسب واشترواسترتوزیع ایدوب وابتدا
کندوسی و یروب بعده سائر وزرادن دخی الیوریدی چون تمام
لوازم و مهمام تکمیل اولندی سنه خمس و الف و اوخرنده استانبولدن
معتاد قدیم اوزره آلا یلری ایله چیقوب بلغراده عازم اولدی بلغراده
کلد کده صکره عسکر خلقنه ذخیره توزیع و سائر لوازمی دخی
تکمیل ایدوب بدونۀ طوغر و عزیمت ایلدی

(دفعۀ ثانیۀ ده قتح قلعه تاتاسنه ۱۰۰۶)

مقدما یانق قتحنده قلعه مزبورۀ دخی قتح اولمش ایدی وینه
ایدی کفارۀ دوشمکله ساطورجی پاشا ابتدا اوزرینه
دوشوب محاصره ایلدی اوچنچی کیجه محصور کفار اختیار
فرار ایدوب قومر ان قلعه سنه جان اتدیلر مر حوم افندیمر
محمد پاشا ایلۀ قراولده و قومر ان یولین محافظه ایتمکده ایکن چون
آگاه اولدق تعقیب ایدوب کین طعمۀ شمشیر و کین دخی بسته

تدبیری عالم خلقته بلا و مصیبت ایراث ایتدی و نفسنده برخشین و بدزبان آدم ایدی زمان وزارتنده اگر خذ متله کلن مسلمان اگر ساثر اهل دیوان جانہ یتشیر ایدی مثلا سن خالی او چنه باصدک سن کچه پی چکدک اشغه طور وار شوندن یقل دیواشیای خسبسه ایچون بویله خشونت اظهار ایدردی

(وزارت عظمی یتہ ابراهیم پاشایہ ابقا اولند و غیرد)

سعادتلو پادشاه حرمتلو منزله نزول اثنا سنده والده سلطان طرفندن مبارک باد غزا ایله بی زبان قیلاو دلسز دینکله شهیر اولان سلیمان آغا کلوب سعادتلو پادشاهک عربہ سنہ یانشوب والده حضرتلرینک مکتوبنی تسلیم و سپاریش اولان اموری اشارت ایله تفهیم ایلدی منزله نزول بیورلدوغی کبی چاوش باشی کنگی عمر آغایی کوندروب مهر وزارتق جغاله زاده دن آلوب ابراهیم پاشایہ تسلیم ایلمک فرمان ایتدیلر ابراهیم پاشا اول منزلده بلاتردد و توقف تقبیل دامن شریفلری ایچون منزل همایون لرینہ واروب یتہ قوناغه کلد کلرنده جغاله زاده پی کلیسولی دن عبور و آق شهره اجلایه مأمور اولدی و خواجه افندی خواجه لکدن رفع و سلسلهء علمایه و غیره مداخله اتمک فرمان اولندی و میر آخور اولان ترک سترک مر دود و مخذول اولدی و بالجمله کرک وزارتنده معین اوللر کرک کندویه منسوب کچنلر و هریرینک برر طریقیله جزا و سزا سن ویرلدی و خواجه زاده محمد افندی پی که اناطولی قاضی عسکری ایدی استانبوله وار دقلری کونک ایرتسی معزول ایتدیلر حق بودر که ابراهیم پاشانک وزارتق کویا عالمه بر حیات بخش اولدی مدخلی اولان اولمیان کسنه لره کویا عطاسی بر رخش اولدی اکر چه ابراهیم پاشانک شتر کر به اوضاعی چوق ایدی و ثباتی

میر آخور کبیر ترک سترک اجداد افندی اسانندن انکده نه خطا وارد
شمدی بوقولکز طاہور سیرینہ قنخی اسب دولہ سوار اولجقرین
سؤال ایتلورین بیورر سکرز اکا بن دیرین پس ایچرویه کیروب
خواجہ افندی طشرہ ده انجق هنوز خاتم وزارت ابراهیم پاشاہ
اولدیغندن عسکرده برقیل وقال احتمالی وارد دیرلایمدی قیوجیلر
کتخداسی واروب ابراهیم پاشادان آکسون وکتوروب جغاله زادہ یه
ویرسون دیو فرمان همایونلری صادر اولور حکمت خدا مشار الیہک
وزارتی جمیع عالمہ بر بلا و مصیبت اولدی نیچہ ییلار دفع اولدی
برقاچ سنہ یه دکن خود مشد اولدی بریسی خان مادہ سی ایدیکہ
خانی عزل ایتدروب قنداشی قتح کرای سلطانی پادشاه حضورندہ
خدمتندہ بولمشدر دیو خان نصب ایتدردی قتح کرای سلطان
قبول انکده چوق تردد ایتدی ومعنی خدمت ایدن اودر بنم اولو
قنداشم اغادر دیدی ولکن عاقبت قبول ایتدردی وپرسنہ
اول مصیبت شامتی قریم دیارندہ منقطع اولدی وایله شہباز تازہ
یکدک کہ صورت ووجاہتندہ دخی پادشاهلغہ لائق ایدی اولاد کبار
وصغار یلہ یلہ افنای وجود لرینہ سبب اولدی بر مادہ سی دخی
اول غزا کونینک ایرتسی عسکرک یوقلمہ سی لازمدر دیو یوقلمہ
فرمان ایتدی وبریچہ درد مندی کندو حضورندہ قتل
ایتدردیکندن غیر اوتوز بیک آدمک دیرلکی کسلدی واموال
وارزاقلری مصادره اولندی وهر مملکتہ فراریلرک کندولری
قتل اموال وارزاقلری وعقارات واملا کلری مصادره فرمان
اولمشدر دیو احکام شریفہ کوندر مکملہ هر کس خعمندن
انتقامہ بوندن یک بہانہ بولما مغلہ نیچہ بی کناہہ بہتانلر اولنوب
دارو دیار لردن دور وعاقبت جلا لیلک ارتکاب ایدوب انلرک
اوچندن رعیت دخی پایمال اولدی یعنی بوقولہ برقاچ سوی

(جغاله زاده سنان پاشا ك وزیر اعظم اولدوغیدر)

جغاله زاده محاربه دن ابراهیم پاشا دن مقدم حضور همایون
پادشاهی یه کلور و عرض ماجری ایدوب بویوز اقلغه بن سبب
اولدم دیر خواجه افندیك دخی جغاله زاده یه میلی زیاده قیو
اغاسی غضنفر اغایله نسبت ترایه سی اولغله اول دخی ماهو العاده
تریف و توصیف ایدر و مطلبنه مساعدنه اولنورسه یریدر دیر
سعادتلو پادشاه دخی ایدلم بیوررلر جغاله زاده دست بوس
ایدوب وزیر اعظم اولدم دیو مسرور شادمان قوناغنه روان
اولور ابراهیم پاشا دخی محل قتال دن طوغرو پادشاه دریائواله
کلوب کالاول قواعد وزارت مقتضاسیجه لازم الانها اولنلری
عرض ایدوب فرمان همایون اوزره یولداشلقده بولنلنلره داد
ودهشه مباشر اولدی و جانب پادشاهیدن عزتیه متعلق بروضع
مشاهده ایتمکله عزلی نه خاطرینه خطور ایتدی و نه عقلنه
کلدی جغاله زاده چادرنده وزیر اعظم اولدم دیوال او یدر مکده
ابراهیم پاشا دخی انعام و احسان ایله عسکر خلقنی مرعی ایتمکده
و فرار ایدنلری تعقیب ایدوب عودت ایتدرمك ایچون آدملر
کوندر مکده صباح اولیچق جراح پاشا ایله جعفر پاشای دعوت
ایدوب معیت ایله کفار اردوسنه متوجه اولدیلر و طوپلری وقلان
جبه خانه بی کوردیلر و نقل تدبیرین ایتدیلر خواجه افندی دخی
علی السحر پادشاه بحر و بر اوتاغنه کلدی و مهر وزارت هنوز
ابراهیم پاشا دن التمدیغك علتن صورتی غضنفر اغا غالب سعادتلو
پادشا اول فرماننه نادم اولشدر اکلنور دیو جواب و یر یچك یابر
آدمی بو قدر عسکر ایچنده بدنام ایتمکله احتیاج نه ایدی اشته
هرفته و فساد که قوپر بومقوله تلوندن قوپر دیو غضنفر اغا
بن بو خصوصی پادشاهه عرض والقادن احتراز ایدرم دینجه

وسواس و شام و حلب و دیار بکر و مرعش عسکری و اقچی
 و اشکونجی خصوصاً تاتار عدوشکار و بونلرک خدمتکار لری
 یوز بیکدن ناقص ایسه اللی التمش بیکدن متجاوز ایدی هیچ بو قدر
 عسکره انهزام احتمالی اولور میدی ائیدی خدای رب العالمینک
 وحدانیتی حقیچون منظوریمز اولان بوجهلنک اول محل پرهولده
 بر یوللق خدمتی و بهادرلخی مشاهده اولمیدی اما کافرک دخی
 هجومی منظوری اولان اخوانک معلومیدر که آلاین باغلیوب یمین
 و یسارینه تفنک سر پوب کلد کده صحرا ده آکر سواری آکر پیاده
 توقف و آرام قابل دکلدر زیر ابروجهله تر کشمش و بر طریق ايله
 پر کشمش کلور لر که طاعلر تحمل اولق احتمالی یوقدر مکر
 بر خندق یادیه یابرغیری صغناجق و متریس ایده جک یراوله کافر
 بو وضع غریبه لرینه اعتمادا و کثرتلرینه استنادا پالغی ملعون
 استرغوندن چیقدیغمرده ملت اسلامی بر قوطویه تشبیه ایتدک
 و قوطوی چون آچدق بوش بولدی دیدوکی که محلنده سبق ایتشد
 کمال غرور لرندن ناشی ایدوکی مقرر ایدی بزیم عسکریمزه و وفرتنه
 و کثرتنه اعتماد ایتدیکیمز ایچون کوشمال اولندق و عسکرک
 عنایت باری تعالی اولسه اللرندن بر یوللق ایش کلمدو کین کوردک
 کافر دخی میدانده مقاومت ایدر کسنه قالمدی میدان بزمد
 صاندیلر جانب حقدن دشمن عد ایتد کلری ادانی عسکر
 بنی رأی و تدبیر و بی نیره و تیر و شمشیر بونلری شویله قیر دیلر طاعتیلر
 قیامتده د کین انواع مصاییلرینه سر دفتر اولور ایکی طرفنه
 اصابت ایدن مصیبت شأمت غرور دن ایدوکی ظاهر اولدی
 حقیقت حال بودر که بزم دخی احوالمر بر قیل اوزره قالمش ایدی
 محضاً معجزات محمد علیه السلام ايله ایدی که ظهور ایتدی و اهل
 اسلام مکسور ایکن بفضل الله تعالی منصور اولدی

و صویه سی ایله هجوم ایدوب برقاج ملعونی که حقلادیلر فی الحال
 کافر قاچدی دیوهر طرفدن آوازه قوپردیلر اردو اطرافنده
 سرپندی و سرسری کرن عسکر در حال یورودیلر ویتشد کلرین
 آنی انده بونی بونده اولدر دیلر یاتسو وقتنه وارمدی بلکه
 بر ساعت نجومی یکم دین بی منت الی بیک عدوی دین دولت خاکی
 هلاکه دوشدی حق تعالی حضرت تک تقدیری بویله ایمش بوخسه
 باری ایکندی وقتنه بوفرصت ال ویرمش اولیدی ملاعیندن
 آز کافر قورتولوردی و بالجمله بو برغزای اکبر اولشدر بلکه
 شمدی یه دکن اولان طابور محاربه لرنده میدانده بو قدر کافر لشی
 قالمشدر مهاج غزاسی بوندن از دکل بوندن ارتق برغزای
 عظیمه در والا بوغزاده میدانده خاکی و خون ایچره غلطان اولان
 کفار بد پیما مهاج غزاسنک ضعیف مقداری ایدوکننده کان یوقدر
 انجق اول غزاده سعادتلو پادشاه بدونه کلدیکی و مالک کفاری
 سبی و غارت ایتدر دوکی بوغزادن ارتقدر اکبر بوندن دخی
 سعادتلو پادشاه همزی بدونه کتوره لردی جمیع سرحد قلعه لری
 براغلور و تصرف اسلامه کیرردی باری اول قبش بلغراد ده
 قبشلا تمش اولسدر و اول بهارده عزیمت میج در دیسه لر نمجه
 کافر لری افلاق و بغدادن کبی خراج کسملک مقرر ایدی تقدیر خود
 بو مقدار ایمش المنة الله تعالی و من شاء الله الغرور بو معنی
 معلوم شریف اولو انهی در سعادتلو سلطان محمد خان
 مر حومک که بیک اوج سنه سنده جلوس همایون لری واقع اولدی سنه
 آتیه ده اگره سفرینه عزیمت بیوردیلر یعنی جلوس همایونده انعام
 اولان قیوقولی اطلاق اولنان عسکر سکسان بیکدن اکثر ایدی
 بو سفر ظفر اثرده جمله موجود اولدیغی تقدیرجه الی بیکدن
 زیاده سی موجود ایدوکی مقرر ایدی روم ایلی اناتولی و قرمان

خواجہ افندی بی دخی تصویر انتشار سعادتلو پادشاهی آت
اوزرنده اول جالده یعنی تمام حیرت و انفعالده خواجہ افندی
رکابی برابرنده طورری یکی الارین دعایه رفع ایدوب پادشاهک
یوزینه توجه ایتش کویا برنسنه اوقور و مبارک یوزینه افورر
والته نمچه لسانیه شمر حلیار مشلرمی حوم کندو ترجاننه
اوقودی تیجه کلام خواجہ افندیک دعاسی قبول اولدی
دیشلرینه صده رجوع ایدلم اول حینده ایچ اوغلانلرندن
چاتمه سرا سر ققتانلو و سرا سر عرفیه لوبلکه اوتوز قدر
وارایچ اوغلانی کیمی اگر لوکیمی اگر سز آتله صاریلوب قاچرلر
سائر عسکر دن فرار ایدنلره اکثر بونلر باعث اولدی سعادتلو
پادشاهی سؤال ایدنلره بر قوچی یه بندی و میر اخور اوکنه
دوشدی دخی وقت عصرده کتدی دیمکله فراریلرک فرارینه
بو بدبختلر سبب اولشلر در چونکم ملاعین تبیین اولندوغی کبی
اردویه داخل و مدت عمر لرنده اشتدکلی غنائمه واصل
اولدیلر همان چادرلره طاغلدیلر و اکثر چادر لری بو وجهله
ضبط لرینه الدیلر ار دوی همایون بو طریقله اعدا تصرفته
کیردی عسکر اسلامک دخی بلکه درت بلو کندن بر بلوکی
اختیار فرار ایدوب هبایه ایردی کون دخی وقت غروب
یقلشوب کلدی تمام عسکر اسلام جله اسباب عادیه دن امیدی
کسیدی الا در مان و احسان جناب عزته قالدی دیوزاری
و تضرعه یوزاوردی همانکه اسبایدن امید کسیدی و جناب عزته
یوز طوتلدی آثار فتح و غنایت ظهور ایتکه باشلدی اول آنده آت
اوغلانی واشچی باشچی دوه بی قاترچی و سائر قره قوللجی تسمیه
اولان غزات جابجا چادر لری ضبط ایدن ملاعینه چادر قازمه سی
و او طون یارمه سی و بانه سی و قوللق کور دمه سی و تو بود مقوله سی

مقابله سنده بر کچود باشند. الاین با غلیوب طورردی یعنی
دوشمن اول کچوددن کچمسون دیو اول محلی قوروردی انک
ایچون چاوشلر کوندرلدی الای ایله کتوردیلر و دشمنه مقابل
اولسون یوردیلر لکن بر آن مقابله ایده مدی و بر خطوه
قارشولرینه کیده مدی انک الاینه دشمن تفنک سر پدوکی کی
جمله الایی طاغلدی انلر دخی سر پندی الایله قاتلدی کفار
طوغر وار دوی همایونه کلدیلر و بی باک و بی پروا ایچنه داخل اولدیلر
وغارت و نعمایه قوبلدیلر حتی بر انکی بیراق ایله بر نیجه ملعون خزانة
عامره اوزرینه کلدی محافظه سنده اولان یکچیری و بلوک خلق
اوکلرندن ایرلدی ملاعین بیراقلرین خزینه صندوقلری اوزرینه
دککدیلر و براق بی دین صندوقلر اوزرینه چیقوب طانجه
اوینامه باشلدیلر منقولدر که بو حال منظور پادشاه دریا نوال
اولدقده خواجه افندی خدمت شریفلرند. حاضر و بواصر
عجیبه ناظر ایمشلر افندی شمدنصره نه چاره ایتک کرک یور مشلر
پادشاهم لازم اولان یریکرده ثابت و برقرار اولقدر جنک
حالی بودر اجداد عظامکز زمانده اولان طابور محاربه لری اکثر
بویله واقع اولمشدر معجزات محمد علیه السلام ایله ان شاء الله تعالی
فرصت و نصرت اهل اسلامکدر خاطر شریفکر خوش طوتک
دیو تسلیم ایدرلر ایمش الحق خواجه افندیکن قوت قلبنه و حسن
اعتقادینه صدهزار بار تحسین سزادر (ومن بدایع الوقایع)
سنه آتیه ده کوردم امراء کفاردن بری سعادتلو پادشاهی اول
حالده تصویر ایتدکلری صورتلرین مر حوم غازی و تیریاکی حسن
پاشایه کوندرمش ایدی تصویرده مهارتلی محتاج و بیان
دککدر الحق اولقدر بکر تمشلر و اویدر مشلر بر کره سعادتلو پادشاهی
کورک انلرک تصویر ی ایدو کین کیسه دن سؤاله محتاج اولمزدی

اولدی الای الای یوریوب کلمدی بر نیجه نمجه خنازیر
 الای کبی بریره برکش و جله سی آهن پوش اولمش اللرنده
 انجق برر حربه سی و بر نیجه الای دخی ینه بو منوال اوزره
 تیموره مستغرق و اللرنده موشغور دیدکلی تفنک اون بشر
 یکر میشر دراهم اتار و بر نیجه دخی مجار تفنکچیلری یعنی
 حیدودلری هر الای در در بشر یوز کافردن زیاده محصل یوز الای
 پیاده بلکه یوزدن زیاده ایدوکی مقرر ایدی ینه بو اسلوب
 اوزره مجارک آتلوالایلری صافی صیرقلو بیراقلو الله تعالی بلورکه
 بر عظیم طاع کبی کورینوردی و بر نیجه نمجه وجهه له سواری
 الایلری که هر بری ادناسی اوچر و اعلاسی بشر تفنک کتور لر
 ایدی بونلردخی الایدن زیاده اولور ایدی بو حقیر کفارک کندی
 تار یخلرنده نیجه یازدقلرینی اوقودوب ترجمه دخی ایتدم عسکر
 هزیمت اثرلرین مبالغه اولق اوزره اولدینغین یازمشلر و هر مملکتدن
 و هر قوم و ملتدن و چاسارک و قرالک هر برندن هر سکلرندن
 کلنلری عددیله تصریح ایتشلر و بونلردن غیری دخی بعض عسکر
 یتشمیدی دیمشلی یعنی ایکوز آلایدن زیاده اولدقلرنده شبهه یوغیدی
 و بالجله بو وجهله چونکم طابوردن ایرلدیلر و آلا الای اولوب
 اهل اسلام اوزرلرینه کلدیلریم بر آلایمز مقاومت ایده مدی
 و بر آدم قارشولرینه کیده مدی الاجله سی پراکنده و پریشان
 اولدی و اول صحرای انبوه عسکر اسلام ایله طولدی شویله
 اولدی که اول صحرائک برکوزا یریمی صافیجه بر آلا عسکری
 کبی نمایان اولدی انجق بونلرک مایلینده جابجا آلا بیراقلری
 ظاهر و عیان ایدی کافر اسلوب مزبور اوزره طوب و تفنک کین اتارق
 و بوریلرین و کوسلرک چالهرق بتاقدن کچدیلر وارد و یه طوغرو
 یورودیلر حسن پاشا روم ایلی عسکر یله صاغ قولده طابورک

اهل اسلامی اصلاً یقشدرمدیلر انجق طرفیندن طوب و تفنک
 اتملغه جنک اولندی ملاعینک غایت مسافه بعیده یه سورر
 قلوبورنه لری وارایدی حتی بردانه سعادتلو پادشاهک الای
 اوزرندن کچدی والایک اردنده براز سکدی اول محل تهلکه در
 دیو متفرقه یونس اغانک چادری عسکر آردنده ایدی سعادتلو
 پادشاهی اول چادره کتوردیلر صکره دردند یونس اغا فرار
 ایتشدر دیو جغاله زاده باشین کسیدردی اندن صکره اول
 کنیساده مجتمع اولان که اکثر حیدود اشقیاسی ایدی شیرگیر
 اولوب بتاقدن کچدیلر و عسکر اسلام اوزرینه هجوم ایتدیلر
 اما بفضل الله تعالی جغاله زاده ایله طلیعه عسکر تاتاردن برقاچ
 ییک ار اوزرلینه هجوم ایتدیلر اکثری طعمه شمشیر اولدی
 و برنیجه سی بسته زنجیر اولوب نظر همایون پادشاهی یه کوندردلی
 انلرک دخی اول محله ایشی بتورلدی هواده بر مقدار بارنده کی
 وارایدی وقت غروب دخی قریب ایدی عسکر قونمق و چادرلر
 قورلمق ندا ایتدیلر دی و جنک و صواش ایتیه قالدی و اول کیجه
 قراغوللر ایله و کمال احتیاط ایله صباحه چیقلدی علی الصباح
 یته الایلر باغلندی و جنک و صواش استر غازیلرک یورکی یاغلندی
 و اول محل جنک اولان کنیسا جانبنه عزیمت اولندی
 کوردیلر که اصلاً کنیساده و قریبده کفره دن کیمسه قالمامش
 جله طابور مقهورلینه کیرمش و عسکر هزیمت اثرلرین ترتیب
 ایدوب جنک و پرخاش یراغن کورمش پس عسکر اسلام الای
 الای بتاقدن عبور و طابور مقهور اوزرینه مرور انجق ملاعین
 طابورندن طویلر قورلمش عسکر اسلامی تبعید ایدر ایدی وقت
 عصره قریب اولنجه اصلاً ملاعین باشین کوستردی و برملعون
 طابوردن چیقوب جنکه رغبت ایلدی چون اول وقت عصر

باصواب و یرمکله ایمدی جائز که کفار بولیل طویلده جعفر پاشای
 تعقیب ایده رک اردومز بصره و شمشیرین بغته برنامحل یرده اصره
 روم ایلی عسکر یله حسن پاشا قراغول اولمق وعدونک کلجک
 یوللرین تک ویوقلمق و چاق قرنداشی قتح کرای سلطان
 عسکر تاتار ایله اردو قربنده قونمق فرمان اولسندی والسته
 کفاردن تاتار بولیکم دیل اولمق ممکن اوله دیو سلطان موی الیهه
 تذکره کوند رلدی ایرتسی التمشدن متجاوز آهنبوش آلات حربی
 بردوش کافر المشلر درگاه پادشاهی په کلچک صدر اعظم
 وقپو اغاسی غضنفر اغا استفسار احوال اعدای بدکار ایتدیلر
 جله کفره تک قرالری وهر سکری اتفاق ایله بر عسکر جمع ایتشلر که
 بو کونه دکن بویله عسکر مجتمع اولدوغین بلمز لحد وحصری
 یوقدر وهر نقدر دیر لسه اندن چوقدر واوزریکره برایکی کونه
 دکن کللری محققدر دیو هر بری بشقه بشقه سؤال اولندی
 وجوابلری بری رینه مطابق بولندی اوله اولسه اعدا بزم اوزرمزه
 کلمکدن بزائلر اوزرینه وارمق باخصوص شمسی اردوی
 همایون اگری قربنده طاغلر اراسی بر صعب یرده در صخرایه چیتمق
 اولی وانسبدر دیدیلر ایرتسی معتاد همایون پادشاهان ظفر مقرون
 موجبجه مینه و میسره الایلر بغلسندی و عدوی دینک جگری
 طاغلندی وجغاله زاده سنان پاشا و دیار بکر بکر بکپی می ادا پاشا
 طلیعه عسکر اولمق و عسکر تاتار ایله قتح کرای سلطان طلیعه تک
 جوارنده بولمق ترتیب اولنوب بو اسلوب مر غوب ایله توجه
 اولندی واول کون بر صخرای دلکشاده قونلندی اندن ایرتسی
 طابور مقهور مقابله سنه کلندی برتاق قربنده بر خرابه کنسبا
 واریدی اول بتاغی برقاج یک خنازیر بتاق ایدنش وکنیسایه
 طولشلر و برقاج ضرر بزنلر و قلمبوره لر دخی اول محله کتور مشلر

ولكن كفارك بومر تبه كثرته اعتماد اولمئوب كند و لك تعلل
 و بهانه سنه حل اولندی و روم ايلي بلكر بكبسي ولي پاشا دخي
 روم ايلي عسكري ايله قوت قلب حاصل اولق ايچون كوندردى
 و اوتوز عدد ميانه و ضر بن يله ارسال اولندی و كندويه
 بر نيجه تلخ و شور جوابلري از لدی جانب پادشاهيدن بموقوله
 عتاب اوليحق باشمرك يازوسى بوايمش قضايه رضا و يروب عزيمت
 ايلدى و كر كى كبي الايلرى ترتيب ايدوب و ضر بن نلرين يرلويرينه
 وضع ايدوب صواش تدبيرين كوردى چونكم كفاره قريب كلديلر
 بر عسكرى پايان وعدويى بيكران كورديلر كه طاع و طاشي
 قلامش و صخاري و بواديسن قات قات الايلر يورومش جعفر
 پاشا نك اوزرينه بروجهله سوروب كلديلر كه طاعلر تحمل ايتك
 ويرنده برقرار اولق ممكن دكل ايدى كندوسى اولمرتبه طور دى
 و قضايه رضا و يروب كو كس كردى او كنده اولان شاطر لرين
 و تفنگچيلرين قيرديلر اكسه سنده اولان قفادار لرين اوروب
 اولدر ديلر هنوز كندوسى يرنده ثابت و برقرار طور ردی
 و عسكرك باشلرين الوب قاجد قلرين كوردى عاقبت برقاج ايش
 كورمش و بوييله جنكلره كيروب چيقيمش اغاري لجامن طوتوب
 خواه و ناخواه محل معركه دن كناره چيقار ديلر و الغار ايله اردوى
 همايونه كلديلر جهله ضر بن نلر و چادرلر و يانلر نده بولنان سائر
 احوال و ائقال عدوى بدحاله انتقال ايلدى چون بو احوال پادشاه
 در يانواله معلوم اولدى ينه روم ايلي حسن پاشايه ابقا و زياده
 عسكرك ايله كفار اوزرينه سردار اولوب و ارمغى القا ايتديلر لكن
 بوايمر عظيم حسن پاشا و ابراهيم پاشا و غيرى ايله اولور بتردكلدر
 الا بالذات سعادتلو پادشاه انا م جهله عساكر اسلام ايله و ارمق
 و بفضل الله تعالى محكم تدبير و تدارك اولمق كر كدر ديو جواب

کتور دیلر و بعد القمچ روم ایلی بکربی وزیر حسن پاشایه
وزارت خا صلی و روم ایلی ایالتی یکپیری اغاسی ولی اغایه
ویکپیری اغالغی میر آخور کبیر ناخن بر حسن اغایه ویرلدی
و مر حوم افند مز و محمد پاشایه دخی اناطولی ایالتیه اکره
محافظه سانه تعین ایتدیلر عموما اکره لولنک اکر قول قرواشنک
اکر کو کلو سنک اجمالین ابتدا بو حقیر یازدم و یومیه لرین
و بلوکلرین تعین ایتدم صکره انک موجبجه احکامی و بروات
شریفه سی دیوان همایوندن ویرلدی اما چونکم طابور مقهور
اوزرینه وارلق لازم کلدی سعادتلو پادشاهک صاغ قوی که
اناطولیدر اکره ده قالدقهری تقدیرجه اول قول بوش قالدق لازم
کلور دیو ایقو مدیلر و اول کبجه بیورلدی شریف وارد اولغله
صبحا عسکر اسلام ایله کندو قولنده یور و یوب تابور مقهوره
متوجه اولدیلر

(طابور مقهورک تفصیل جنکی و بفضل الله تعالی)

(منهزم اولدقهری فی ۵ ربیع الاول سنه ۱۰۰۵)

بوانتاده قرال ضلالت مآلک قرنداشی مغشی ملیان چه وله دن
ورین پاددن و دیب فرنکستاندن و سائر اجناس کفار دن مبالغه
عسکر ایله بر منزل یره کلدوکی و عسکر اسلامی اردوی همایونده
غفلت اوزره ایکن باصمق تدارکنده ایدوکی خبر اندی فی الحال
وزیر خادم جعفر پاشایه بلوک خلقنک اکثری و سرحد عسکرینک
و سائر عسکر اسلامدن اون بش بیک مقداری جنک اری انتخاب
اولوب جانب عدویه کوندردی و لکن وزیر مومی الیه عدونک کثرتن
خبر المغله بو مقدار عسکر قلیل ایله بو قدر کفار پرتضلیل اوزرینه
وارمق محضاً ناموس سلطنته برشأن ایراث ایتکدن غیر
تیجه ویرمز دیو تفصیل اوزره احوال دشمنی اعلام ایلدی

اندن صکره کفار ایچ قلعه یه زیاده اهتمام اولندیغین کور یجک ماه
مز یورک اون طقوز بی کونی استیمان ایندیله و برقاچ بکرزاده لرین
سعادتلو یاد شاهه کتوردیلر خلعتلر کیدر یلوب اللرینه امان
کاغدی احسان یورلش خط هما یون سعادت مقرونلری ایله
ایمان مغلظه دن صکره بندیکم آت و قوشاندیغم قلیج حقیچون
دیو عهد و امانلری صادر اولش ایدی انجق اکره دن چیقان
بکره بکرزاده لره دیو تخصیص یورلش ایدی بالدفعات اللرنده
کورمشوز مرحوم پاشا افندیملر ایله بزم چادرلر مز قلعه تک
قولتوغنده قلعه یه قریب بر چقور یرده قوش ایدی قلعه دن
کورغز و طوپ طوقمز یر ایدی چیقان بکلری بکرزاده لری بزه
استرغونده رهته کیرنلردن اوچی بیله ایدی حتی بری ذکر ی سبق
ایدن اول جوان هر سک زاده ایدی او قدرجه آشنالق سیبیه جله سن
بوقیرک چادرینه کوندردیلر و سائر کفار درت بیکدن قتمجاوز
بش بیکه قریب ایدی یکچیری غازیلر یز ایچرویه یغمایه کیرد کلرنده
جمله سن صومیشلر بر پیرهن ایله الیقو مشلر چونکم طشره
چیقوپ یوللرینه متوجه اولدیلر اوردو کنارینه چیق دقلری کبی
جمله سن قیر دیلر و نسا و صبیان سبی ایتدیله بعض ضا بطلری
چوق منع ایده کور دیلر ممنوع اولدیلر سرحد لره قدیمدنبرو
ارساغی که بندی بو ایدی (ع) یوقدر سزکله ویره مز اکره لی
کدی اکره لی * دیو ایرنوردی اول وارساغی اولدن بلنلرو ایشیدنلر
اسکی غازیلرک سوزی تحقیقه یتدی دیدیلر بزم چادر مزده قتلندن
نجات بولان بکلر بکرزاده لری دخی بلغراد قلعه سننه کوندردیلر
صکره برقاچ دفعه جوان هر سک زاده ایله آشنالق سیبیه برقاچ دفعه
بلغرادده بولشدم و فقیردن معاونت رجایا دزدی بعد زمان بر بر
کیمی قورتلدی کیمی مر دا ولدی کیمی دخی استانبوله ترسانه عامر یه

اول محله کیلردن اخراج اولنوب کیمی عسکره توزیع کیمی عره به لره
تحمیل اولدقدن صکره جانب آکره یه طوغرو توجه بیورلدی
(محاصره قلعه آکره فی غره صفر اخیر سنه ۱۰۰۵)

چون پادشاه اناام عسکر اسلام ایله آکره صحر اسنده نصب خیام
ایتد یلر اولکون واروش کیره اوشوندی اولنق فرمان اولنمش ایکن
هنوز عسکر قوغق وچادرلرین قورمق اوزره اولغله ایرته قالوب
اول کیجه ایسه کفار واروشنی براغوب قلعه یه تحصن ایتشلر
صبح عسکر اسلام واروشه دخول وغنایه وصول بولدیلر وهم
اولکونده متریسار ترتیبه وتدیرینه مباشرت اولنوب می حوم
افدیز اناطولی ایالتنه متصرف اولان وزیر محمد پاشایه سکر
عدد طوب قلعه کوب تعیین اولندی و جانب شمالدن قلعه یه
حواله و قریب یرده متریسار قورلدی و کفار استرغونی اوردو قلی
منوال اوزره کاه سکرین دفعة واحدة بر محله برطاشه نشانلیوب
شویلجه اود ایدرلر دیکه دانه لری بری برینه مزاجه و یرردیمک
کلوردی کاهی مناو به ایله برینه صداسی منقطع اولدین برینه
اود ایدرلر ایدی جله عسکر محمد پاشا قلعه دوکیکی استرغونده
او کوردی دیرلردی سائر قوللرده دخی بو منوال اوزره اقدام
اولنوردی ایکی اوچ دفعه لغم دخی اولندی وخیلی دیوار ییقلدی
و آچلدی ولکن ارتفاعی نهایتده اولغله یوروش قابل اولمدی
روم ایلی بکلی بکلی حسن پاشا طپراق سوردی برکون یوروش
فرمان اولندی ولکن برایش کورلمدی صکره می حومک بیراقداری
اولان قوزون محمد اغا اوسکده یرلشمش و برزعات الوب قالمشیدی
بیراغیله دیوارک دبنده ستوب مترصد فرصت ایکن ییراق ایله
بدنه چیقدی سائر غزاة اسلام دخی یور و دیلر و کافر قاچدی
دیدیلر و اول جینده نمچه قلعه سی دیدکلری قلعه یی فتح ایتدیلر

و تزین ایتش ایدی که بالذات سعادتلوپاد شاه اسلام و جله
خواص و عوام صدارت تحسین ایتدیلر و جله طوپلر و یوالقلر
و باروت سیاه و سائر جیه خانه و لوازم مشار الیهک یا نجه کیلر ایله
کلوب اردوی همایونه تسلیم ایتدیلر

(کفارک خطوان قلعه سنه ظفر بولدوغی)

(و جغاله زاده نك تهاون و نكا سلی)

بومرتلده سرحد دن فریاد نامه لر ایله بعض غزاة کلوب بو قدر
کوندر کفار خطوان قلعه سن محصور ایتش و ایچنده اولئرک جاننه
یتشدر شویله که اوچ درت کونه د کین امداد ایرشمیه کفار ظفر
یولماسنه اشتباه قالماشدر دیو فریاد ایتدیلر فی الحال جغاله زاده یه
مستوفی عسکر تعین اولسوب ارسال اولندی ولیکن زیاده تبطوء
اوزره حرکت ایدوب بش کون اولدی هنوز اردوی همایوندن
ایرلمدن اكا د کین کفار سعی بسیار ایدوب قلعه یه ظفر بولمشلر
ورجالک صغیر و کیرین قیرمشلر و نسا و صبیانن اسیر ایتشلر
و قلعه یی خاکه برابریاقوب یقمشلر جغاله زاده نك اهمالی باعث
اولمش ایکن و جله عسکر اسلام مؤاخذه اولمنه سن مقرر بلورکن
اولندی و کندویه مطلقا برسوز کلمدی

(دفتر دار ابراهیم پاشا عزلی)

(و کج دهانک دفتر دار اولدوغی)

بواثناده بلوک خلقی و سائر ارباب وظائف مواجبرلی بهانه سیله
دفتر دار چادرین طایف اولورلر و مواجب دیو هجوم ایله شتوم
ایدرلر پس معزول اولوب یری کج دهان علییه ویرلدی صونلق
قلعه سنه نزول اولدوغی برقچ قوناق طی اولنجیق صونلق
قلعه سی قرینه نزول اولندی نهر تبسه نك جریانن آکره قلعه سنک
خلافندن اولغین جبهه خانه ویات ویراغ و طوپلر ایله لوازمات

وارلدوغی کون عسکره ذخیره توزیعنه مباشرت اولندی واولحینه
 سنان پاشا زاده نك استرغونی کفاره الدر مقده اولان جبالغی
 و تقصیری سعادتلو پادشاهک خاطر عاطر لرینه خطور ایتمکله قلعه
 بلغراد حبس اولنوب وجهه ماملکی مصادره اولندی و کج دهان
 علی چاوش که شق ثانی پایه سیله بعض خدمته مأمور ایدی تسکاسلی
 حبسیله قلعه قیوسنده صلب اولنق بیورلمش ایکن حبس اولندی
 و ماملکی مصادره اولندی ینه اوچ کوند نصکره مرحت پادشاهی
 ظهوره کلوب عفو اولندیلر و سنان پاشا زاده بلغراد محافظه سته
 قالمق بیورلدی اما کج دهان صرف تاب و توان ایدوب عسکر
 اسلام ایله سفر همایونه قیام ایتدی چون اسلان قن نام منزله نصب
 خیام اولندی جله وزرا و قاضی عسکر لر و امر او میرمیران دیشانندن
 بولتانلر وزیر اعظم خیمه سنده مجتمع اولوب قنغی جانبه عزیمت اولنق
 استصواب اولنور سه اول طرفه شتاب اولنق فرمان شاه عالیجناب
 اولمغین مشاوره اولندی جغاله زاده قومران قلعه سی اوزرینه وارمغی
 مناسبه ردیو بفضل الله تعالی اول قلعه قضه تسخیره داخل
 اولیق جله طونه یالیری مضبوط و امین اولور لر و سائر روزرا و اعیان
 قومران بر مختصر قلعه در بالذات سعادتلو پادشاه بو قدر عسکر
 کران ایله اوزرینه وارد یغنه دکر و انک قحی موجب افتخار اولر
 دیدیلر واکره اوزرینه وارمغی ترجیح ایتدیلر واکره المنغله معادن
 ضبط اولنور صندیلر حقیقت آکره یه توجهدن مطلقا مقصود
 معادنه دسترس ایدی چون وارا دین جسرنندن عبور اولندی
 بشنجی منزله سکدینه کلندی اول منزله روم ایلی امیرالامراسی
 وزیر حسن پاشا ابن وزیر اعظم محمد پاشا جله روم امراسیله
 وارباب تیماری وزعما سیله مکمل و مرتب الایلر باغلیوب اردوی
 همایونه واصل و داخل اولدی الحق الایلرین بروجله ترتیب

جراح محمد پاشا ایله ذخیره اشتراسنه بلغراده کوندرلدی و سائر مهمات و لوازمات سفر نه ایسه تدارک اولمق ایچون مبرم و مقدم آدمیرلر تعین اولندی سنان پاشا کیف مایشاء تقید و اهتمام اوزره ایکن امر خالق بیچون ایله سفر آخرتی تقدیم ایتدی مقرر ایش پس جانب اخرایه آهنگ ایتدی رحمة الله تعالی علیه ایرتسی ایاصوفیه جامع شریفنه جنازه سی کتوریلوب وقت ظهره توقف اولتورکن خاتم وزارت قیوجیلر کتخداسی یدیه کلوب ابراهیم پاشایه تسلیم اولندی خواجه سعدالدین افندی و وزراء عظام معالجاسین ایدیلر قلعوب تهنیة وزارت ایتدیلر سنان پاشانک وفاتی سنه ۱۰۰۴ شعبان المعظمک بشنده واقع اولمشیدی

(عزیمت همایون پادشاه ظفر مقرون فی ۲۴)

(یوم الخميس شوال المکرم سنه ۱۰۰۴)

چون مهمات و لوازمات عسکر کما ینبغی تکمیل اولندی دولت و سعادت ایله معتاد همایون پادشاهان پیشین اوزره محیة قسطنطنیه دن عزیمت بیوزلدی خواجه پادشاه کرین مولانا سعدالدین شاه عالیجناب ایله هم رکاب اولوب البته هر کون سحر دن یانشوب احوال عالمه متفرق و سفر همایونه متعلق لازم الانها اولان اموری القا ایدرلر ایدی چون بلغراده قریب باطچینه نام منزله کلندی سنان پاشا زاده اول کون اقتداری مقداری الای ترتیب ایدوب استقبال ایتدی و اوتاغ همایونده شرف تقبیل ذیل پادشاهی ایله مباحی اولدی ایرتسی حسن پاشا منزلنده جراح محمد پاشا کلوب والایی ایله سلاملیوب اولدخی اوتاغ همایونده شرف بساطبوس خلافت پناهی ایله مستسعد اولدی بلغراده وارلدیغی کون وزیر اعظم ابراهیم پاشا جمله دن زیاده الایلرین ککوستروب مظهر تحسین پادشاه ظفر قرین اولدی و بلغراده

پاشای ینہ معلقہ یہ اجلا بیور دیلر بو کره دخی صدارت وزیر ثانی
 ابراهیم پاشا دن تخلف ایتمکله خاطر ی محزون و جله منسوباتی مغموم
 و مغبون اولدی لر حکمت خدا لالا پاشا مر حوم انجق بر دفعه
 دیوان همایونه وار مق میسر اولوب شیر پنجه مر ضنه مبتلا اولدی
 و هفته سنده وداع عالم فانی ایتدی بو دفعه دخی خاتم صدارت
 ابراهیم پاشا دن تخلف ایتدی سعادتلو پادشاه فرهاد پاشای بی گناه
 قتل ایتدر دیکنه واقف و اولوباده زیاده متأسف اولوب و باعث
 اولان ابراهیم پاشا اولغله خاطر عطر لری زیاده رنجور و یحضور ایدی
 اول اجلدن ایکی دفعه ده بیله خاتم وزارت اکا ویرلیوب آخره
 ویرلمکه علت اولدی سنن پاشانک ایسه کیسه سی کیر و حامی لری
 کثیر اولغله ینہ صدارت مقاضنه موصول قلندی اما کندویه
 سردار لقه منهرزم اولدو غندن و او غور سوزلق ایله شهرت
 بولدو غندن زیاده عار لاحق اولوب بو کره سردار لغه اصلا
 رغبت ایتدی الاسعا دتلو پادشاهی سفر همایونه ترغیب ایدر
 اولدی و بویله عرض ایتدیکه وزیر اعظم سردار اولدوقده
 قائم مقام کندویه مساعده اتمز و یوز اقلغی ایتدو کین استمز بولیکم
 بوسیدن معزول اوله و وزارت بکا ویریه آشغه و زرادن سردار
 نصب اولتور سه صدر اعظم اکامعین اولمز زیر امتصور اولدوغی
 تقدیرجه وزیر اعظم لقدن غیری ایله منسلی اولمز ایمدی بونده
 تدبیر هر نه حال ایسه برسته پادشاه عالمکیر اختیار مشقت کثیر ایدوب
 سفر همایونه توجه بیور مق و مر حوم سلطان سلیمان خان علیه
 الرحه والغفران کبی بفضل الله تعالی اعدای دین و دولته
 مقدار لرین بلدر مکدر دیمکله خواجه افندی دخی وزیر اعظمک
 کلامن تصدیق ایتمکله بالذات سفر همایونه توجه همایونلری
 مقرر اولدی و خزینة عامره دن یوز اللی یک التون افراز اولتوب

اچغه جرأت اتمشلا بونك اچنده نه واردینلره بوطو بطلو یلان
وچیان وعقر بدر اکر بوقوطی آچیلورسه بونلر مملکتزه منشلا
اولورلر وخلق صوقرل اولدرلر بری برندن تسامع ایله اول اعتقاده
وارمشلا و بر بویله یکلش اعتقاده قالمشلا ایدی ایمدی بوقوطی
آچلمسون و عالم بنم زمانده خراب اولمسون دیوهر بر چاسارمز
و قرالرمز اوزدینه بر کلید دخی اورمشلا شمدیکه اقتضا ایتدی
آچدیق مکر قوطی بوم بوش ایمش اچنده دیارنسته یوغیش حیف
بو اعتقاد ایله شمدی یه دکن کچن عمر مزه دیدی حقیر دخی جوابنده
دیدم که یاشمدی اسلا فکر اول اعتقاده می سرکه انلربونی یلمشلا
و خطایتمشلا اعتقاد من اودر دیدی ایمدی معذور اولسون اسلا فکر
خطایتمش خطاسزده در ایسته زیراهنوز قوطینک اوزرنده
اولان ظرفین آچدو کز الا قوطینک قیساغی اچدو کز ایسته
بوندنصرکه آچیلورسه آچیلور اول صوقوجی مخلوقک ضررینی
کورک نیجه مشاهده اولتور بوندنصرکه که آکره مفتوح اولدی
وطابور مقهوری بوزلدی شهم یوقدر که بومناقشه و معارضه
ملعونک خاطرندن کچمشدر و سوز ترک ایمش دیمشدر

(سردار سنان پاشانک عزلی و لالا محمد پاشانک)

(نصبی و وفاتی و سنان پاشانک تکرار وزارت)

(و سعادتلو پادشاهک سفر همایونه رغبتی)

(و سنان پاشانک وفاتی و ابراهیم پاشانک وزارت)

چونکم جانب افلاکده سردار سنان پاشانک سوی تدیری ایله عسکر
اسلامک بومرتبه مکسور و مغموم اولدقلری و بدون طرفدن اوغلانک
جباتلغی سببیه استرخون قلعه سنه کفار ظفر بولدوغی پادشاه
عالمناه در کاهنه معروض اولدی پس سنان پاشایی معزول و یرینه
سجاق همایوندن لالاری اولان محمد پاشایی موصول قلدیلر و سنان

دیوب اول محله ملعون هر سك معنی ملبان كه چاسارك قرداشی
وعسكرك سرداری ایدی یقین یرده طور دور مشانی کوستردی
منزراقلری و قلقلانلری استر دیوب هر سك طور دوغی یرده
کوستردی مر حوم دخی کلسون ویره ین دیدی فی الحال
محمود پاشایی کتوردیلر اما پیر و قوره بلمنه ایچور مشلر چون
مر حوم کلدی یناشدی کوردیکه قابل خطاب دکل هیچ سویلدی
الاکی یه کیردی کندویه بر ساعت پاره جك و بر تفنك ویر مشلر ایش
خند متکاری النده کتوردی ینه مر حوم قلقلانلری و منزراقلری
اونتدر مق استندی ویرمدی اردمز جه بر مکلف بی دین کمی یه
کیروب استندی والدی کتوردی اندن ایکی کافر شیشه سی کنی یی
اولانلر ینه باغلدیلر و او یله سور دیلر کتوردیلر چون بزم دونماخن
اولان محله کلدك اندن دوندیلر و بر شیشه لریمز کیروب اول کون
بدونه کلدك ایکی طرفدن بکا و انین بری چرخ برینه بری قعر
زمینه ایرشدی سنان پاشا زاده اوتاغنه واردق مر حوم معانقه
ایتدی و مقدر اولان بوایمش خاطر شریفکر خوش طوتك دیدی
ایرتسی اندن قالقوب بدونك اوه قپوسی او ککنده کی صحرا یه
قوندق و اول سنه اول محله ده قوروندق قالدق اشته استر غونك
ویره سی و النسی و ویرلسی بلا مبالغه و نقصان حقیقی
و صحتی بودر

(ومن بدایع المناظرات)

یالغی دید کلری ملعون غایت مدبر و بر عاقل کافر ایدی هر نه
سویلسه اکثر بر مثال ایراد ایدردی حتی وزیر اعظم خواجه مراد
پاشا صلح ایچون بر قاج دفعه کافره وارمش ایدی ملعونك بعض
تمثیلاتك نقل ایدردی و بالجه بود دفعه ویره یی سویلشور ککن
بز دیدی مسلمان قومنی شمدی بر قوطی یه بکرتك كه اسلاف مزبونی

بیره اشارت ایدوب بونده دیدی بن دخی بونده یا تورم دیدم یانه دیمک
استر سن دیوانف و غضب یوزندن سویلوب ده ترک شده
دیدى مرحوم پاشا بی اختیار بوقدر غمّه آلوده ایکن برنیم خنده
ایتدی صکره بوهر سک زاده بی آکره دن ویره ایله چیقاردق و برایکی
کون چادر مزده مسافر اولدی قنی اول غضوب هر سکرزاده
فلک پنبه دن نرم ایتش و بزم کبی آدمن امداد رجا ایدردی
مرحومک ایچ اوغلنلرندن ایکی اوغلان قلعه یه ییله کیرمش ایدی
برر کوبکی زرنشان چرخ قلغان و برر چقته بیر اقلو خلکاری
مزراق کتور مشلر بوقدر کافر که قلعه یه کیرر چیقاردی بونلری
استردی اصلا سوزلرینه اعتبار ایتدی حتی فقیر چاق بوقدر زنی
قیمت شی دکلّه ویرک دیدم صکره هر سک طرفندن بر مکلف
نمجه کلدی وهر سک بنی کوندردی واستر دیدی ینه ویرمدی عالی
افندی تاریخنده یازمش مرحومه بعض جیفه دنیا ویردیله دیمش
الله تعالی یه معلومدرانی دین کذب و بهتان ایتش کفار نسته
المق قابل ایسه آنور یوخسه ویرمک بر طرفدر بونلره مطلقا اخیس
خلق الله تعالی در چون قلعه دن چیقوب کوچک قپوده یکیلر
یانشدر دقلری یزه کلدک یالغی ملغون کلدی و مرحوم ایله مصافحه
ایتدی سرحدک حالی بویله در یکت باشندن حال آکسک اولمز
دیدى مرحوم دخی بزبزه استرغونی الله تعالی امانتی ایدوب
ویردک ینه ان شاء الله تعالی بر قاج کوندن صکره کلور الورز دیدی
بزده سزه یانغی اوپله ویرمشوز اما هنوز سزده در دیدی و بعض
کرفتارلر بدونده چاشنکیر علی پاشایک جفا ایدر ایتدر مک دیدی
وسر حده متعلق احوال سویلدی مرحوم دخی محمود پاشا قنی
دیدى آردکز چه کوندرر سزه یتشدوروز دیو جواب ویردی
ایمدی مرحوم بندخی کتم دیدی قن کتورر سکرز ییله کیده رز

بر پیر و قور در بزاکا وارسون ديه مرزا اما سز وارب دعوت
 ايدك كيدرسه مانع اولمز حظ ايدهرز ديدى وارمشلر دعوت
 ايتشلر كیده جك اولمز مر حومه دخى كلوب اسنيدان ايتدى و كلن
 كافر ايله معاكتدى آت كتورمشلر تعظيم و تكريم ايله كتورديلر
 و ايجروده پاشا مر حومك ياننده اولان بكر و هر سك زاده لر
 وافر طعام احضار ايتدرمشلر اخشام وقتى نمچه لر ديزلمشلر كمين
 چولك ايله كمين سيم طباقله قوتارمشلر كتورمشلر و مر حومك
 او كنه وضع ايتدرديلر پاشا مر حوم ايله حقير اوتوردق
 اون اون ايكي قات صافى لحوم اكثرى شكار اتلرى اجزاء حاره ايله
 تربيه ايتمشلر و براولقدر دخى سكرى بورك قسمنك اتواعندن
 و براولقدر دخى ميوه قسمندن و اتار و ليون و تورنج مقوله سنندن
 اوج فصل دوشندى ويندى و شراب ناب كتوروب مر حومه
 صونق استديلر ايجمز ديوصوندرمدم صكره دارچين صويى ديو
 ليونى رنگ برصو كتورديلر فقير طاندم اصلا صودن طعمنده
 ولد تنده فرقى يوق ديدم مر حوم برقويه ايله صويرينه ايجدى
 صكره سكر مكرر كتوروب شربت ايتديلر و مر حومه صونديلر
 بو حقيره شراب و يرديلر تازه لك حيثيله ايجردك مر حومك
 ياننده ايجمرلندم پاشا مر حوم ايج بدن حجاب ايمه ديدى
 چون بر قج قدح ايجدم حجابى قالدروب پرده يي آچدم يوزينه
 يقماز بر پچه آفتاب هر سك زاده بله ايدى لونبرخار اوغلى
 ديرلر مش كلايك غايت كبارندن وجه قومنگ ذوى الاعتبارندن
 هر سك ايمش محضاترك قومنى كورمك آرزوسيله ايجرويه
 كيرمش وجه لسانى بر مقدار بوسنه لسانه يقين بعض كلامى
 اكلمرسه چوغى يلتور واكلور مر حومدن اسنيدان ايتدم
 و كندويه اولاشمق قصديله بكرزاده قنده ياترسن ديدم اوتوردوغى

برنسنه دیمدی اما اجد چلبی به مانع اولمش و نه صورته خلاص
اولش تفصیلی افشدر چون ایچرویه کیردم پاشا مر حوم
طشره ویره بی سویلشمکه کتدو کیم خبر المشی سؤال ایتدم یوق
دیمدک دیدیلر چون مر حومک حضور یننه واردم کوردم یدی
سکز بکلر بکرزاده لر مقابله سننده کیمی ایاقلرین اوزاتمش کیمی یا ن
یاتمش اسکمله به معناد اولغله دوز یرده اوتوزه مرز لر باقیثوب طور لر
مر حوم ایسه گاه کوزی یاشین سیلر گاه درونندن آه ایدر فقیری
کورنجه قنده ایدک دیدی همان سلطانم حضرت حقدن جل شانہ
بونو رجا ایدلم ان شاء الله تعالی ینہ استرغونی الدوغزده ویره بی
سویلشن بنده کز اولام دیدم کوزلری یاشله طولدی واغلدی مکر
وقتنده سویلشم مر حومک کوزی یاشی حرمتنه دعا مر قبول اولمش
عینله واقع اولدی نه کم ان شاء الله محلنده تفصیل و بیان اولنور
بوکلن بکلر ایسه بزطشره چقمغله بزه رهن شکلی ایچرو کیرمشلر
و کیردکلری کبی صهرنجه زسن صارقیدوب صوین اولچمشلر
وانبارده اولان غله به باقشلر ائدن صکره اتمک استمشلر مکر دزدار
کفاره دقیق قالمقنن ایسه بر قاج بیوک صمون یوغور تمش بر ایکسین
کتوروب کوسترمشلر طشره ده ایکن آدملری کلوب کتدو کک
کوردک سویلشدکلری بو ایش صکره دن بیلدک یعنی ذخیره مر
صویمز اولدوغین بیلنجه دخی زیاده جفا ایتلری بلکه صویوب
چپلاق صالیورملری مقرر ایدی و بالجله چون اخشام قریب اولدی
برمتعن ملعون کلدی و مر حوم پاشایه آداب ایله هر سکک کلان
دکوردی و سزکله مشرف اولمقنن حظ ایدردک لکن دعوت دخی
ایتسک ییلورز کلر سز و نفسنده کلر دخی مناسب دکلدر اما قوجه
پاشایی یعنی شمسی پاشا زاده بی ضیافته دعوت ایدره رز کوندرک دیدی
مر حوم دخی اول بنم اقرا تم بر آد مدر باخصوص بابا مر مقامنده

بویله ایش ایندی قلعه یی انکیچون ویریز که پادشاه انک باشین اله
 بوسوز سؤالرینه چندان جواب اولور دکل ایکن طبیعتلرینه موافق
 کلدی کرچکدر دیدیلر بغدادیمز انبارلر طلوسی کلیدی قیوسی یوق
 هر کس استدوی قدرالور ال دکر ماننده چکر اتمک ایدر صویومز
 اگر چه صهر نجدندر اما صهرنج باشلو صوایمش نقدر صرف
 اولور سه اولقدر یته قینار کلور برآیدر اندن ایچه یورز هنوز اوچ
 قارش صویو اکسایدی قلعه یی نه شرط ایله ویرسز دیدیلر
 شرطمز اودر که بزه برهفته مهل ویره سز بدونه آدملریمز
 واروب کلسون بواولمز دیدیلر اندن صکره دونما کر ی قلعه نک
 اوستی یاننه کچورک و بزه کفایت قدر کیلر ویرک واثوابمه
 مداخله ایله کهر کس نسی واریسه کیلره کوتورسون دیدک جواب
 ویردیلر که دونما بزم حکم مزده در هر قنده اولور سه سزه اندن ضرر
 ایرشمز وکیلر ویریز الا آتلیکن الورز واثوابدن هر کشتی
 کندی شیئین کوتورسون اولتیرک نسنه سن کوتورمسون مثلا
 برآدم بر قلیج کوتورسون ایکی کوتورمسون و تیره بکلرینی استرز
 انلرک بریمی یوقدر بدونه کتمشدر دیدک یوق عورت اصلوبنده
 چیقار میه سز عورتلرین یوزلرین اچارز دیدیلر بونک کی معارضاتک
 نهایی یوق قنخی برین یازهرز هر برینه مقضاسنه کوره جوابلر
 ویردک صکره خاطریمه کلدیکه پاشامر حومک هم کلبی خدمتمنده
 هم اقر باسندن ایکن وکندوسی ویره یی لسانه کتورمکدن احتراز
 واجتناب ایدرکن چیقوب ویره سویلشن بن اولام نه عجب خطا ایتشم
 کندو کندومه هزارلوم ایدوب اجد چلی یه سویلدم اولدخی غایت
 متألم و متأسف اولدی اما اولان اولدی بن ینه ایچرویه کیدرم دیدم
 اولدخی کتمک استدی یوق براغوردن کتمکه بلکه مانع اوله لانی
 منع ایدوب حقیرا لقب کتلم پالغی قنده کیدرسن ایچرویه دیدم

ویره یی سویلشکه تعیین ایتدیلر بوجمله مشاوره وتدیرایله دکل الاجرا
 وقهرا اگسه سنه مشت اوره اوره طوغری قنویه سوردیلر کتوردیلر
 باب صغیرک اردی طاش ایله مالی ایدی طاشین قالدیروب آچینه
 برمدت کچدی بو حقیقرخانی آنده حاضر و بو عبرته ناظر ایدم حقیره
 دونوب دیدیکه اولاجق اولدی کل بیله چیقالم حاضر سیردریدی
 فقیردخی عجباً دیومترددایکن مر حومکینه برات کاتبی اجد چلی
 دیرل اهل دلدن برآدم ایدی نه دیرسن اجد چلی کل بیله چیقالم
 دیدم اولدخی راضی اولدی اما خندقک ایچ یوزنده طوروب
 خندق آشوری سویلشله دیدی حسین آلائی بکی دخی یانه احتمالدیر
 او یله ایدیه رزدیوب طشره چقدق کلاب کباردن اوچ کلب کیر
 خندقک کنارنده طوروش بزه دخی ترجانلری بروچک دیدیلر
 یوق بوندن سویلشله دیدک یا آنکله بورانک فرقی ندریدی
 آلائی بکی دخی بلاتردد کچدی بزدخی کچکله همان هر بری بریمزک
 الن آلوب اظهار محبت ایدیه رک و قلعه ده چکیلان زحمت و مشقتی
 استفسار ایدیه رک تپه دلنه طوغرو کتوردیلر استرغون امر اسندن
 مقدم برکسنه فوت اولش ایش اوزرینه چارمر مر دیرک ایله
 برتریه بنا ایتشلر و اطرافنه بر مختصرجه دیوار دخی چکشلر آنک
 ایچنه کیردک و مزار اوزرینه اوتوردیلر بزدخی بری بریمزک یاننده
 ماینلارنده اوتوردق و حجابی اورتیه دن کتوردک ابتدا کلامی
 قلعه یی نیچون ویررسن بوقدر زماندنبرو بونجه طوب یدیکز
 بوقدر دردین چکدیکز ویرمدوکز شمدی نیچون ویررسن یوخسه
 ییه جککز و صویکز یوقیدردیدی بزایسه ایچروده بوکا متعلق
 نسته سویلشماش ایدک آلائی بکی اصلا بر جواب ویره مدی بو حقیقک
 قلبنه لایح اولدیکه سنان پاشا زاده اون کونه دکین کلوب بزنی تخلیه
 ایتک شرطیله قیامش ایدک برآیدن زیاده اولدی امداد ایتدی بزه

حضرتلرینه قرق الی یلدر که اندن خلاص اولدق دخیانی
آز وایتک واقع اولمدی بونک کی مصائبه نهایت یوغیدی دخی
نیجه بر تفصیل ایده رز

(ویره ویرلدو کیدر)

محصور اولئرک بوشدت و فلاکت وهران مرک ایله الفت جانلرینه
قات قات کار ایتدی عاقبت برقاج کیمسه اتفاق ایدوب بدوندن
ویره ویره لم دیو چاغر مشلر صباح کورر سز دیو کافر ملتفت
اولمامش و جواب دخی ویرمامش همان جله یکچیری و غیره
براغوردن پاشا مر حومک اوزرینه کلدیله و بحاله کلدک طاقت
و تحملز قالمدی قلعه یی ویریرز دیدیلر پاشا مر حوم بن بوندم
اولمک ایچون کیرمش قیامشیم بن اولمینه قلعه یی ویرمز سز دیدی
صد هزار قال و قیلد نصکره سنکسار ایتدیلر و برقاج یرین مجروح
ایتدیلر صکره بزوندن نه استرزه بکی بکلر بکی ضرورت ایله کیرمش
قیامش برآمدن نه پادشاه طرفندن نه سردار طرفندن قطعاً
علاقه سی یوقدر همان سنجاغی بکین بولالم دیدیلر واسترغون
بکی نامنه اولان سید بکی بولدیله برقاج یرده باشین یاردیلر قولین
قیردیله و مشت و یومرق ایله صو کسونلیه رک میدانه چیقاردیلر
بونلر بوجنکده کافر ایسه اولقدر طوب او شوز دیکه حددن آشوردی
صباحه د کین بلکه ایکی ییک طوب آندردی ایمدی کافر ویره یی قبول
ایتمدی همان یارین کیجه براغوردن بدندن صحرایشلم و باشمز آلوب
قاچوب کیده لم دوشن دوشسون قلان قالسون بوتدیله دوشدیلر
و بتون کیجه بوتدارکی کورمکه دوشدیلر اما وقت چاشته کفار
طوب اتمغی کسدی وقتی ویره چاغرانلر دیو برباد مخالف کی اسدی
ایچروده نیجه گفت و کود نصکره وتک و پودن و صد هزار
غوغا د نصکره سرم آلا ی بکیسی بو یا لو حسین بکی طشره چیقوب

اوتوردیلر و برقاچ محمله چام تخته لرینه اوکوزدریسن قابلیوب
دیواره طیادی و دیواری التندن قازوب دلمکه مباشرت ایتدی
شویله اولدیکه برحر به بی بزدن انلر طرفته اوزادوب یقین اولان
ملعوننی یتمق یاخود دفع ایتک استسه اوجنه برکافر یا تشوب
اول کندویه بز کندویه چکر دک کیجه وکوندز بومقوله جنکدن
برآن خالی اولمدیلر مسلمان بدنن اینسه کافر چیقار اولدی محصل
کلام محصور اولنلر مضطر و ناچار اولدی
(صهرنج احوالی)

خود برآی صویندن ایچلدی برقوله اولان براییکی اوچیوز آدمه
براییکی آت یوکی صو ویریلوردی انی دخی پاشا کندوسی توزیع ایدر
غیری کیسه ایده مز دی صهرنج اطرافنده شدت حرارتدن
مز مرلرین یالایان و برقطره صودیوجان و یروب جان الان السز
وایاقسز زبون و مجروح و خبره دن خشلا نوب کوزی قیاشمش و یوزی
قبارق اولمش رایحه گریهه سندن خلک مشامی طولمش درد مندک
خود فریاد وانیی و آه حزینی کوکلری مجنون و مغبون ایدردی
حال بومنوال اوزره ایکن اوچ کونلک صومیز قالمدی اتمک خود قره
علی بک مر حومک ذخیره سندن هنوز پاشا ایچون بر مقدار دقیق
وار ایدی و دزداری دخی برتدار کلوجه آدم ایمش کندو ایچون
بر مقدار دقیق ادخار ایمش سائر خلک یدوکی صافیجه
بغدای ایدی بغدای ساچده قاوررلر وال دکرمانده چکرلر
واوزرینه بر مقدار صود و کرلر اندنصکره یرزایدی الله تعالیه
معلومدر کذیم یوقدر سکر خدمتکارم ایله قیاشمش ایدم بویلجه
بغدای قاوررلر میانه شکلی خیر ایدرلر دی برمر ته صفا ایله یردک
و بزبوندن نه عجب غافل ایمشوز دیردک خدای رب العالمین
بو ورطه دن سلامت ایله خلاص ایدر سه شمدنصکره هر زمان
بونو ایدم دیو حضار ایله سویلشوردک حالیا منت الله تعالی

مشاوره ایتدیلر و وارسون سؤالنه مقتضای حاله کوره جواب
ویرسون دیدیلر و معاً برایکی چور باجی قوشدیلر دیمشکه سنکله
بو قدر زماندر قومشولقده دوستلق ایتدک عسکرک حالی معلومکن
اولدی کندو کزه و اهل و عیالکزه خیر اولان قلعه یی ویره ایله
ویرمکدر علی بک مزخوم دخی دیمشکه یازم عسکر مزه نه اولدی
انلرک خدمتی وسی و دقتی قلعه یه یاردم قومق ایدی اناطولی
بکریکیسی محمد پاشایی و شمسی پاشا زاده محمود پاشایی اوچ بیک
آدم ایله قلعه یه کوزوکن باقه طور رایکن قودیلر و چکیلوب کتدیلر
قلعه یی انلر ضبط ایتدیلر بنم علاقه م دخی قالدی دیمش اول کیجه
یته قرق بر یوخسه قرق ایکی عظیم طوپلرین کتوروب اسکی
یرلرینه یعنی متریسلرینه وضع ایتدیلر و سحر دن دوککه باشدیلر
اکثر زمانده طوپک صدا سی منقطع اولق مرتبه سنه کلچک
برینه دخی اودا یدر وزمین وزمانی پردود ایدر لدی کاه قرق بر
کاه قرق ایکی طوپی بویله دور دایم شکلنده اثار لدی کاهی خود
هر متریسده اولانه دفعه واحده آتش ایدرلر و قلعه نک مثلاً بر طاشنی
نشان ایدوب بر محله اوررلر علم الله تعالی شهد الله تعالی دانه لری
بری برینه چیقار دانه سی ضربندن فضله ولوله سی دنیایی
یقار دیمک کلوردی بونلرک ایچنده یکر می سکر و اوتوز سکر و قرق
و قرق برو قرق ایکی وقیه اثار طوپلر و اراندی ادنی مرتبه طوب
یومیه اللیشیر یوالق آتسه ایکی ییکدن زیاده اولوردی بو قدر
طوب ضربندن طاغیر تحمل ایتک امر بعید ایکن استرغون کی
بر مختصر قلعه نک طیان دیغی محضاً معجزات نبویدن بر معجزه
ایدی و ایکی دفعه لغم ایدوب طونه یه ناظر قله کبیره نک طشره
دیوارین آسمانه چیقاروب اوزرینه بولنان غزاتک کیمین ایچرویه
و کیمین طشره آندی اول قله یی قیح ایدوب ایچنه کوروب

قوشد یر و بدونه طوغرو کوندر اندن سردار اوتاغنه کلور
فرد واحد قالماش بو قدر ذی قیمت اشیا دو کلمش قالمش یاننده
اولان لوندات وافر نسنه دخی آلمش بزم دخی خدمتکاریمز
چادریمز قالدو مشلر و بالجه ایچنده اولانی عربه لره یو کلدوب
بدونه طوغرو چکمشلر بفضل الله تعالی بر چویمز ضایع اولدی
پاشا مر حومک سائر منسوباتی دخی نسنه بر اقیوب یو کلیوب
کتمشلر کافر بو وضعه آل اولق احتمالن و یرر بر فردنه تعقیب
ایدنه اردویه کیرر چون اوچ درت ساعتد نصرکه کیسه
قالدو غین کورر اند نصرکه اردو یغما سنه مباشر اولور لر بو محل
ایدیکه بزی قلعه ده دعوت ایتدیلر

(کفارک استر غونه ظفر بولدوغی)

(و محمد پاشا ناک محصور اولدوغی)

بو محاصره و ویره احوالی تفصیل اولنسه بلکه اجالا دخی بیان اولنسه
بر قاج ورق تسطیر اولنق اقتضا ایدر اما چونکیم سر کذ شتدر
اجالتک خلاصه سی که چون مر حوم ایله قلعه ده کیدرک
مر حوم قره علی بک که مر حومک اقر با سندن ایدی البته سزه یرار
قولا غوز قوشه ین کفار غنیمه و عیش و عشرته مشغول ایکن
برایکیوز قدر کندو آدمزیکر ایله چیقک کیدک زیرا بونده محصور
اولان یکچیری و قول اوغلی نومید اولیجق ویره و یرر لر نام سزک
اولور دیدی پاشا مر حوم دخی شمدی چیقجه قلعه یی بوشالتدی
دیملر می دیوب محصل هزار کفت و کوند نصرکه بلکه اجملز
بونده مقدر اوله کیده مزم دیو جواب و یردی او یله اولیجق
مر حومی کندی قوناغنه کتوردی ایرتسی کفار قره علی بک
مر حومی پالغی مقلوش بدونه کلسون دعوت ایدر دیو آوازا یتشلر
مر حومه طانشدی امرادن حاضر اولنلر ایله و چور با جیلر ایله

معاً سوردك و اول طايه لرین قح ايتدك ايچنده اولان كفار کیمی
مقتول کیمی غرق آب اولدی کیمه دخی دونماسی يتشوب باعث
نجات اولدی ميخايلجولو احمد پاشا و صوفي سنان پاشا دخی
الايلايله اوستی يانمزمده اولان طايه لره صارمشلر كفار طابور دن
کورمكله برقاچ الایي امداده يورومشلر همان اولخينده سردار
بی عار اختیار فرار ایتش ماينمزمده واقع اولان باير حایل ایدی
جنکلرین و قاچدقلرین کورمدمک همان مر حوم قره علی بک که
بوسنه نك شاهین اوغلی سلسله سندن و محمد پاشا افنديزک
اقر باسندن ایدی برایکی چور باجیلر دخی قلعه دن چيقوب کلديلر
وعسکرک حالی مکدر اولدی سز دخی وقتيله کيدک دیدیلر چون
اول محلدن بر مقدار ايرلدق باير باشلرین آیلر قاپلامش کوردک بزم
عسکریمز در صانق حتی بزه کلک دیوال صارلردی دخی صکره
قلعه دن آواز ایتدیلر کوردک برقاچ آدم کلیور توقف ایتدک چون
کلدیلر بو یارده کورینن كفار آلایدر دیدیلر کتمک ایشی اولمشدر
همان دونوب قلعه یه کیرک دیو اقدام ایتدیلر کیمز اوغرایالم
دو گوشه دو گوشه کیده لم اولن اولسون قالن فالسون دیدی
کیمی دخی کافر برالای اولسه ممکن ایدی اما پیش و پس دشمن
ایکن اول ممکن دکلدردیدی و بالجمله دونوب قلعه یه کیردک اول
کیجه ار په توز یعنده بک در تیز اتلو کیردیکمز معلوم اولدی
سردار یار کارایسه اولخينده که قاچرا صلا آر دینه باغز و بدونه
وار منجه آتک دیز کینک چکمز مر حوم تیریاکی حسن پاشا سکتوار
عسکر یله صول قولده ایدی بونلرک قاچدوغین کورنجه اردویه
کلور و چادرلرین بوزار و جله اغر لغین عربه لره حتی او کوز
عربه لرینه یوکلدر و وارادین طوی که سلطان سلیمان مر حومک
یادکاری و چوق غارده بولنمش طوب ایدی او کوزلرین کتورتدی

اولشدر یعنی قلعه‌ی میراد اوزره دو کله‌رینه مانع اوله لر چون واردق
و مقابله دشمنده قوندق اولکون مجارک اوچ درت آلائی اتلوسی
چقیدی و برعالی صواش ایتدک اما انجق قرق الی کافر خاک هلاکه
دوشدی حتی بعضیلر اولکون اوزرلرینه سورلمدی یوخسه کافر
قاردی دیدیلر اوچ درت آلائی سبب نه ایدی معلوم اولیه رق
کپرولندن او یوار یقاسنه کچدی خلق اورادن غلطه دوشدی
یوخسه قرق الی کافر نقصان اولغله قاجق طابور دکل ایدی
ایرتسی دخی یته مقابله دشمنه واردق و کوردککه دشمن آیلرین
بغلمش طابور خندقندن ایچروده طورر و ییاسنی قات قات ایدوب
خندق کنارینه دیزوب طابورین قورار بر آدم طابور دن طشره
وضع قدم ایتدی دردنجی کون که آیلر می ترتیب ایدوب واردق
سردار عز اولاجق یاد کار بر عارضی جرأت تحصیل ایدوب تعرق
ایتمش مکر زیاده جه کورمش همان آت ارقه سنده آلائی یوزنده
استقراغ ایتکه باشلدی کورنلر ایشدنلر اگر چه سنک طعن ایله
طاشلدی اما چه فائده کندوسن یتورمش نه سویلدیکی بیلور ونه
قباحت فهم قلور همان یوروسونلر دیومتعاقبامر حوم افندیز محمد
پاشایه و عثمان پاشایه چاوشلر کوندر ردی اگر چه متریسک هر بری
خندق ایله محدود بر طایبه ایدوکی ظاهر در و آتلو عسکر اوزرینه
وارمق میسر دکدر دیدیلر لکن عثمان پاشا بوسفیهک سوزین
ایشتمکدن اولمک دایوب یورودی بز دخی اناطولی آلیله تعقیب
ایتدک تپه دلن قر بنه وارلدیغی کبی کفار کلی تفنگ سرپدی اول
انده عثمان پاشا شهید اولدی و نیجه غزات دخی اگر یانق الایندن اگر
اناطولی الایندن حیات ابدی بولدی و بی نهایت آت تفنگ ضربندن راه
ممانه یونلدی اندن طونه یا بسنده اولان ایکی طایبه که متریسری ایدی
انلره توجه ایتدک استرغوندن برایکیوز تفنگ انداز چاقوب اوزرلرینه

رطب و یابس جوابلر ایله چاوشی عودت ایتدردی و عسکر
هزیمت ائزین طمشوار محاصره سنه کوندردی خادم جعفر پاشا
بلغراده کلش بولمغله ~~کندی~~ آدملریله و اول سمتک عسکر یله
اوزلرینه متوجه اولدیغی کبی ملاعین توقف ایتیموب قلعه دن
ال چکدیلر و طوپلرین قالدیروب دارالفجورلرینه چکیلوب
کتدیلر دمرهم الله تعالی مشار الیه دخی طمشوارک مهماتک
کوروب عودت ایتدی

(استرغون قلعه سن کافر محصور ایتدوکی)

(و عسکر اسلام منهزم اولوب کتدوکی)

کفاردوزخ قرار بود دفعه استرغون تسخیرینه صرف ماهوالمقدور
ایدوب ریم پادان و دیب فرنکستان دن ^{EATI} وجه ولهدن و بالجه
اجناس مختلفه دن الی بیک پیاده ویکرمی بیک سواریدن زیاده
ملعون ایله کلوب سنه ۱۰۰۳ ذی الحجه سنه محاصره ایلدی که
اناطولی بککری بکسی محمد پاشا مر حوم قائم مقام سردار ایدی امدادینه
بعض تدبیر ایتک ایچون اسکی بدونده نصب خیام ایتش ایدی
مکرینه سنان پاشایه وزارت عظمی ابقا اولنش و اوغلی اولان
منحوسی دیارانکروسه کند ویرینه سردار تعیین ایتش بلغراده
اولان قپوقولی و ایکی اوچ بیک عسکر ایله کلدی و اسکی بدون
صحر اسنه قوندی بدون بککری بکسی صوفی سنان پاشا و طمشوار
بککری بکسی میخالیجلو احمد پاشا و سکتوار بککری بکسی مر حوم
تیریایکی حسن پاشا و حلب بککری بکسی محمود پاشا و یانق بککری بکسی
عثمان پاشا ایالتلری عسکر یله کلشلر ایدی لکن مجموع عسکر عیز
اون بیک انجق اولوردی بویله آغر دشمنه بوقدر از عسکر وارمق
خطاء فاحش ایدوکی مقرر اولغین بویله تدبیر ایتدیلر که مقابله
دشمنده اولان طاعنه آرقه و یروب اوتوزله و گاه و بیکاه طاپوره

مال و ماملکرندن ایرلدیلر انجق ایچلرندن طوغرو سویلر برقره
علی بک بردخی ایوب الای بکی ایدی انلره الله تعالی رحمت ایلله
دیدى شأمت کذبہ کفارک اعتقادى بویله اولیجق مسلمان نیجه
اعتقاد ایتمک و نیجه حذر ایتمک کرکدر بوندن قیاس اولنق کرک
(تاتار خانک بغداد نه کلدیکی ورعایاسی)

(کندویه اطاعت ایلدیکی)

سنه ۱۰۰۴ سردار بی عارهنوز افلاق یقاسنده درکار ایکن
تاتار خان عالی تباردن نامه شریفلرله معتمد اغاری کلوب خان
عسکر تاتار بی کران ایلله بغداد نه داخل اولمش و بغدادن رعایاسی
اطاعت و انقیاده قائل اولمش و باعث فساد و اضلال اولان میخال
ضالی و مرتد رضوانی قید و بند ایلله سرداره تسلیمه معتمد
اولدقلرین و بعد الیوم امراء اسلامدن کندولره حاکم نصب اولنق
اولدخی امراء تاتاردن اولق استدعا و اتماس ایتدکلرین نامه سنده
درج ایتمش و کلن اغاری دخی لسانی بویله تقریر و تحقیق ایتمش
اما بوتوجیهه رضای پادشاهی اولما مغله و نوعا ولایت بغداد نه
شرکت ملاحظه اولنمغله انماض اولنوب رضا ویرمدیلر

(طمشوار قلعه سن اردل اردل محصور)

(ایتدیکی و جعفر پاشا تخلصنه کتدیکی)

فی سنه ۱۰۰۴ سردار بی عار افلاق عاق ممالکنه دخولدنصکره
اردل اردنله برچاوش ایلله برنامه اصدار ایتدیکه سعادتلو پادشاهه
عصیان ایدن میخال ضال ایلله مرتد رضوان نام بدکان عسکر
اسلام هجومندن اردل ولایتنه داخل اولدیغی معلومز اولمشدر
البته سعادتلو پادشاهمه برقرار سابق عبودیت و خلوصک مقرر
ایسه مزبورلری قید و بند ایدوب دخی یرار آدملرک ایلله اردوی
همایونه کوندره سن ولکن مزبور عصیانک آشکار ایدوب هزار

یتشددی چون یرکوی یه کلدیلر کپرودن کچمکه بری برینه تقدم
ایتدیلر مقدم کلنلر کچوب صکره کلنلر کفار کپروی کسمکله افلاق
یقاسی صحراسنه دوشدیلر نیجه یک نفوس اول اورتالقدہ ضایع
وتلف اولدی و بوقدر طوب و ججخانه و سائر مهمات دو کلدی
قالدی و بالجمله بر بدناملق اولدیکه اهل اسلامه بردخی اولدیغی
معلوم دکلدلر سنن پاشاا کرچه فرهاد پاشامر حومه غرض دنیویه
ایله بویله برایش ایتدی انجق قازدیغی چاه عمیقہ حتی کندوسی
دوشدی جانب حقدن جزا و سزاسن کوردی اوغلی اولاجق
مخوس دخی استرغونی کافره الدردیغی خبری کلمکله مصائب
بری برین تعقیب ایتدی

(ومن الفضاحة الکذب) بومحاده بوعبدآزاده استرغونده محصور
ایدک اتفاق عهده مزه لازم دکل ایکن چیقوب ویره یی سویلشن
بزاولدق اول ائشاده بوافلاق وقعہ سن او یوار جنزالی یعنی بکلر بکی
نامنه اولان یالغی مقلوس که سرحدده بر متعارف و معلوم واسلامه
عداوت ایله موسوم بر ملعون ایدی حتی یانق قلعه سنه اغاج
طوب ایله ظفر بولان اول بی دیندر عسکر اسلام افلاقده
منهزم و مکسور اولدیغی و سنن پاشا بتاقدن بتاغہ دوشدو کنی
تفصیلا نقله باشلدی اما حقیرک وضعندن کلامنی تصدیق
اکلمدی پس فقیره متوجه اولوب سن بونه اینانمز سن انجق دیدی
فقیر دخی اولمش ایسه بو مرتبه دکل اوله دیدم یوق یوق یوزومه
طوغرو باق بز کذب سویلیجک آدم دکلر دکه نکبات ولوندا تمز ییله
ارتکاب ایتزنه آنکه بزم کی آدم کذب سویلیه بو استرغونلینک
باشلرینه کلن مصائب جله کذب ایتدکلرینک شامتیدر بونلرده
ایکیشرا وچر کره مال و ماملکلرین باشنی تخلیص ایچون بزه ویرمش
آدم چوقدر وایکی محاصره ده بزدن اکیوز یک طوب یدیلر لآن

اوغلی علی بکی طر بزون ایالتیه اتده یقودیلر و امرادن
 کوسئندیل و دلونیه سنجاقلرین محافظه سنه تعیین ایتدیلر صکره
 رجا و التماس ایله ارناودی الاصل اولغله اولونیه و دلونیه سنجاقلرینه
 قراول اولق بیوردیلر کوسئندیلر بزدخی قالم از زیدیلر حتی بلوک
 خلق وارسونلر بونلری قتل عام ایتسونلر زعامت و تیمارلرین انلره
 ویره ن دیدی . کوسئندیلر بزدخی حاضر و آماده طور دیلر و بزده
 یالکر اولر زیدیلر بلوک خلق دخی اوزلرینه وارمدی انلر دخی
 محافظه یه قالمدی بعده اول منزلدن که کوچلدی بر قوشلقلق
 یره قوندی مکر میخال ضال اولحله قریب یرده حاضر و عودت
 عسکر اسلامه مترقب و ناظر ایمش فی الحال کلدی و حسن پاشانک
 قالدیغی یره قوندی قلعه ده قلان غزات چیقوب اللشدیلر و مقاومت
 ایده میوب قلعه دیو اولحله عودت ایتدیلر چون سرداره بوخبر
 منعکس اولدی دونه لم امداد ایدلم دیدی اولحینه ینه بر بتاقلی
 اورماندن اوچیوز قدر کافر بلوردی روم اینلندن بش التی یک عسکر
 واردی اوزلرینه واردیلر و منهر مادوندیلر غرابت بونده در کهینه
 یویش التی یک آدمه یاره سز بزه سز بر آدم یوغیدی یعنی دو کشمیدیلر
 وسعی و دقت ایتدیلر دیه جک حال دکل ایدی اولحینه میخال ضال
 ترغوشته یه آتش و یروب جله قلانلری قلیچدن کچوردی و علی پاشایی
 و برایکی میرلوائی شیشه صانجوب چو یرد بکی خبری وارد اولدی
 سردار دخی شاشغونلغندن نیجه ایده جکین بیلدی و بکدر بکی
 اوله جق ساطورجی دخی قالمق نه ممکنر دیدی قالمدی همان بکر شه
 بونلر دخی آتش و یردی و خزینه و آلات و ادوات و ججهانه یی
 و طوپلری چکد یروب طونه کپروسی دیو جان آتدیلر حسن پاشا
 برایوجه طوب مرغوب که بتاقده قالمش ایدی کندو آدملریله
 و شام قوللریله هزار جدد و جهد ایله چیقاردی و سرداری عاره

امیر کوندردی کندوسی چون روسجغه کلدی برقاچ کون مقدم
 وزیر محمد پاشا اوغلی حسن پاشا اوزرینه سکر بیگ کافر کلور
 بفضل الله تعالی منهرم ایتشیدی خیلی دیلار و باشلر کتوردیلر
 اندن جسرطونه دن عبور ویر کوکی صحراسنه نزول ایتدیلر اندن
 بکرشه طوغری عزیمته قیام کوستردیلر و لکن هر بتاق بلکه
 همیشه زار نیجه بیگ کافرایله طولمش ایدی متصل عسکر اسلامه
 اولشورل و اردوی همنا یون اطرافن طولشورل ایدی و تقدیر
 حق ایله عسکر اسلامه برخوف و خشیت طاری اولمش ایدی که
 اصلا مقاومت ایده مرزدی روم ایلی بکلر بکیسی حیدر پاشا بر بتاقده
 شهید و افلاق بکلر بکیسی اوله حق ساطور حی محمد پاشا قاجر کن
 مجروح اولدی صکره بر بتاغه کلدیلر که سردار لقرنداشی ایاس
 پاشانک اوغلی مصطفی پاشا و نیکیولی یه متصرف اولان حسین
 پاشا اول بتاقده مزاجه دن چکندی قالدی و سردار مغرور
 آتدن دور قولرندن مهجور و بتاغه بتوب پیاده و مکسور حیرتندن
 کاه قالقوب کاه طورر کاه اوتوروب کاه یورر کن روم
 ایلی بهادرلرندن دلی حسن دیمکله مشهور بر توانا بهادر بکت
 کلوب و ارقه سنه آکوب بتاقدن چیقاردی صکره مذکور بتاجی
 دلی حسن دیو مشهور اولدی و وزیر اعظم قوجه مراد پاشایه
 دلی باشی ایکن وفات ایتدی سنه ۱۰۰۴ محرم الحرامنک اوائلنده
 بکرشه کلندی و انده اون بش کون اقامت اولنوب بر مختصرجه
 پلنغه بنا ایتدردی و اولحلده عسکره آقین و یردیلر الحق اوراق
 یقین دیمدیلر چوق مملکت غارت ایتدیلر و چوق غنیمت
 و سلامت ایله کلدیلر نهایت ممالک اردل ارذله دخول ایده مدیلر
 اندن قالقوب التنجی کونده ترغوشته یه کلدیلر و انده تمام بر آرمک
 و آرام ایدوب بر قلعه بنا ایتدیلر و چورم سنجاغی بکی حیدر پاشا

اگر است کدیلربی محابایغما و غارت ایندی یار حتی کندوسی
 بر مرتفع یردن ناظر ایدی دیرلر اندنینه استرانجه طاغریته جان
 آندی و والده سلطانہ نقود و جواهر دن نه سی واریسه فدا ایتدی
 و والده دخی کناهی عفو اولندی دیور خط شریف الوب کوندردی
 اندن کلوب استانبول قربنده کی باغچه سنده پنهان اولدی برمدتن
 صکره ابراهیم پاشا ینه بر حیلہ ایدوب الامان اوغلی واسطه سیله
 بر ذی قیمت خنجرین الوب بی باک و بی پروا چقلکنده اوتور مغه اذن
 همایون الیو یردی چونکم باغچه سنده ایدوکی آشکارا ولوب احباسی
 کلور کیدر اولدی بو ستاجی باشی فرهاداغا بر سحر واروب ویدی
 قله یه کتوروب حبس ایتدردی ینه اول کون ابراهیم پاشا و جی زاده
 قلیله تلخیص یازد یروپ قتلین فرمان ایتدردی و بعد العشا چاوش
 باشی واروب ایشین بتوردی رجه الله مر حومک عجم سفر لرنده
 بو قدر خدمتی و فتوحاتی و شاه کبی عدویه سرفرو ایتد یروپ
 شاه اوغلن ره نه کتوردوکی فراموش اولنه حق خدمت دکل
 ایکن بیچاره نک مکافات یو یوزدن ظهور ایتدی مر حوم سلطان
 مراد خان عصری اولسه مر حومه قیق احتمالی یوغیدی حال بو که
 قتل دکل عزله بیله مستحق دکل ایدی لکن سلطان محمد مر حوم
 غایت ساده دل و وزرائک کذب و حیلہ و خدعه سندن غافل اولغله
 بو یله ناحق ایشلری غرض نفس ایله وجوده کتوردی و بری برین
 تعقیب ایدرک بریره کتدیله که انده حق و باطل ظاهر و آشکارا ولور
 و هر بریسی ایتدو کین بولور

(وزیر اعظم سردار سنان پاشانک افلاق)

(عاق مملکتنه واروب منهزم اولد یغدر)

سردار مومی الیه بلا توقف القوب روسیجغه طوغری عزمت ایتدی
 و اوغلی اوله حق منحوس ینه دیار انکروسه سردار اولق اوزره

ینه صدره کلدی و فرهاد پاشانک عرقین قورمغه پنجه صالدى
 ومهر شريف ايچون قيوچيلر كئخدا سن تعين ايتدردى وفرصت
 بولتور سه ازايه وجودينه خط شريف ايله امر ووردى وافلاق
 مملكتى بلكر بكياك اولمق اوزره سا طورى محمد پاشايه ويرلش
 ايدى اول دخى روسمقده اولمغله خزينه وجنانه ضبطى
 كندويه فرمان اولندى اما قيوچيلر كئخدا سندن ايكي كون مقدم
 بو خبر باردايله كندو آدملى و اردا اولدى جيله قوللى و توابى
 اوچ بيك قدر آدم اولوردى آلات جنگ و حرب ايله متهى اولوب
 عسكردى كيمسه نك خبرى بوغيكن سا طورى پاشايى كتور دوب مهر
 شريفى و خزينه و سارنى تسليم ايدوب بزمعزل اولشزديدى
 و اتلنوب آستانه يه متوجه اولدى ايكي كوندن صكره قيوچيلر
 كئخدا سى اردوى همايونه وصول بولوب واقع حالى سا طورى
 ايله معاستان پاشايه عرض ايتديلر سنان پاشا هنوز استابولده ايدى
 و شام قولى سفره كلمشلايدى سنان پاشا برفتوى ايتدرديكه فرهاد
 پاشايه طونه ياليرندن بعض فرىاد جيلر كلوب اهل و عيالز كافره
 اسير اولدوغندن غيرى مجلس لرندى عورتلر مزه و قزلر مزه قدح
 سورديرلر ناموس و غيرت اسلام قنى ديدكلرندى غضب و عنف ايله
 ياسز انلرك عورتلرين و قزلرين اسير ايتديككز خوشجه ميدى
 ديمش اوله بو تقديرجه كفرينه وقتلنه حكم شرعى لاحق اوله حتى
 شيخ الاسلام بوستان زاده نك فرهاد پاشا ايله نوعا عداوت و برودتى
 و سنان پاشايه چاق اولدن مرتبه اخوتى مقرر ايكن بودفعه دخى
 او توزيريك التون و يردوكى شايى اولوب و بالمله بو فتواى شريفه
 موججه امر شريف ايله شام قولين اوزرينه كوندردى
 و مالى سرك باشى سعادتلو پادشاهك ديو هزار وعد و استماللر
 و يردى خزينه سى قطار قطار يوكلنوب كلوركن ابتدا

(فرهاد پاشا جانب افلاقه متوجه)

(اولدیغی ومعزول بعده مقتول اولدیغی)

فی سنه منه چون اول بهار ایرشدی سردار نصرت انجام عسکر اسلام ایله عزیمته قیام ایتدی یعنی که سنه ۱۰۰۳ شعبانک اون یدنجی کونی که محیه قسطنطنیه دن کر وفر ایله چیقدی ابراهیم پاشا وزیر ثانی بولمغه قائمقام نصب اولندی ولکن ابراهیم پاشانک فرهاد پاشا به قلبی صاف دکل ایدی ومطلقا برمحیل ایچی بازار لو آدم ایدی احیاناً کندوسن اولقدر بله ایله متصف ایدر کورنلر نه عجب بون بلکه ابله آدمدر دیرلردی ینه بعض اوقاتده اولقدر معلومات وحیل اظهار ایدردی اول کورنلر یو خسه بزم کوردیکمز ابراهیم پاشا دکدر دیرلردی اوضاعی غایت شتر کر به نوعی شخصه منحصر دوللو ایدی نیجه احوالی که مشاهده من اولشدر ونیجه سین ثقه دن استماع ایشتر تفصیل اولنسه موجب عبرت اولور حالده ایدی اما آکناردن اجتناب اولنور وبالجمله فرهاد پاشا عسکر ایرشمه اقدام ورکاب پادشاهی به عرض واعلام ایتدیکه ابراهیم پاشا فوق الحد اقدام ایتدکه یزدیردی عاقبت فرهاد پاشا طرفدن زیاده اقدام اولنجیق ابراهیم پاشا رکاب همایونه عرض وانها ایتدیکه فرهاد پاشا دن عسکر روگرداندر اکر هر برنفره برحواله قوشلورسه ویا خودا کترینک باشی کیسلورسه ینه بقیه سی کمتر بو قولکر خود سردارلق ووزیر اعظملق استم که سوزم غرضه حل اولنه شیخ الاسلام بوستان زاده محیی الدین افندی وقاضی عسکر باقی افندی ووزرادن جراح پاشا وحسن پاشا وجغاله زاده بوخصوصده متفق الکلام پادشاه انامه عرض واعلام ایلدیلر اول ائنده سنان پاشانک برقاچ کیسه زر کامل العیاری دخی مسموع الکلام اولان کباری ارضا ایتدی پس عزلندن بشنجی آیده

امرينه اطاعت ايتين كافر در ديدم بن جله يي مطلقا اكفار ايتدم
 وبوقول كرك باشي كتمكه پادشاهمه وزير اسك اولمز بونرك
 سوزينه مساعده اولتورسه هر بار بو وضعي كار ايدنورلر وزياديه
 تجاوز ايدر اولورلر رضاي پادشاهي اولورسه بوكاتدير يكيچري
 اغاسي عرضه كيرد كده بالذات تنبيه بيوريله كه يكيچري باب
 همايونده آلات حرب ايله طوره وبوستانلر دخی باغچه قپوسنده
 حاضر اوله اطاعت امر پادشاهي ايتديكي كي محكم اوره لر
 وجعتلريني طاغیده لر انا عرضه كيرد كده سعادتلو پادشاه محكم
 تنبيه ايتدي چون وزرا عرضه كيرديلر وزير اعظمي ديوانخانه ده
 اليقويوب جله وزراي جانب شريفلرندن كوندز ديلرينه اصلا
 اصغا ايتديلر الاسكسار ايتديلر حتي داماد خليل پاشانك باشين
 يارديلر ولا پاشانك قولن مجروح ايتديلر اندنصره يكيچري يه
 بوستانجي يه فرمان اولتوب شويله اورديلر طاغيديلر كه برندن
 نام ونشان قالمدي بعد الظهر وزرا وسائر اهل ديوان مسرور
 وشادان مكانلو مكانته روان اولديلر فرهاد پاشا سراينه كلنديكي
 كي بو فتنه يه باعث وبو وضعي حادث اولان وقول طائفه سني
 اضلال واغوا ايدن سنان پاشا ايله جغاله زاده در ديو عرض
 ايلدي في الحال سعادتلو پادشاه سنان پاشانك كوزلرينه ميل
 حديد چكلك وجغاله زاده نفي عن البلد اولمق فرمان ايتديلر
 فرهاد پاشا بوامري اجرايه اياق باصمش ايكن توابعي بوامر قبيح
 بو دولت عليه ده وقوع بولامش ايكن سرك احداثكز اولق
 وبو سيئه كز السنه خلقه دوشمك لايق دكلدر بلكه پادشاهلره
 اعتياد كلور بوندنصره نيجه بي كناهك كوزينه بو مصيبت
 چويي دوشمكه سبب اولورسن ديومنع ايتديلر و سنان پاشايي
 معلقره يه وجغاله زاده يي قره حصار شرقي يه سوركون ايتديلر

(بلوڭ خلقنك حددن تجاوزلى)

(وجزارين بولدقلى ذكرنده در)

فرهاد پاشا كيف مايشاء سفر مهماتنه سعى واقدام اوزره ايكن
اتفاق بركون ديواندن چيقوب كيدر كن اوچ يىل بلوڭ شرطيه
كنجه محافظه سنده اولان يىكدن متجاوز قول اوغلارى البته
شرطن موجهنجه آستانه دفترلرینه اساميلر يمز قيد اولسون
وعلوفه مز سائر قوقولى ايله معا وىرسون ديور جا و ارام وتقاضا
واقدام ايدىلر وزير مومى اليه دخی سزك علوفه كزینه كنجه
وتبريز خزینه سندن وىر يلور امر پادشاه عالمناه بودر نيچون
امثال امر ايتمز سز دىنجه قول طرفندن ناشايسته كلماته مباشرت
اوليحق امر پادشاهى يه اطاعت ايتين كندى كافر عورتى ياندر
زنهار مخالفتدن پر هيز ايدك ديو خشونت ايله جواب وىرر بونلر
دخی سائر بلوڭ خلقى مابينه كىروب بزم جله مزى اكفارايتدى
ديواضلال واغوايدرلر ايتسى موجب وىرلسه كرك ايدى بىكچرى
علوفه سين قالدىروب سپاهى طائفه سى مادامكه فرهاد پاشانك باشى
كسليه بز علوفه المازز ديو غلو وهجوم ايتدىلر ديواندن چاوش
باشى وقوجيلر كئخداسين كوندرديلر هيچ سويلتميديلر الاطاشلدىلر
وبالجمله هر نقدر دفعلرینه سعى اولدى مفيد اولدى كنجه قولنك
علوفه سين مع وىرلم ومقابله يه قيد ايدى وىره لم ديدىلرینه اولدى
الافرهاد پاشانك باشى ديدىلر طور ديلر واقع معالى سعادتلو پادشاهه
تلخيص ايلدى جانب پادشاهيدن قاضى عسكرلر وارمق
ونصحت ايلك فرمان اولدى اول حينده روم ايلينه شاعر ماهر
باقى افندى وانا طولى يه ابوالسعود زاده افندى قاضى عسكر ايدىلر
وارد قلنده اصلا اصفا ايتدىلر وعنادلنده اصرار ايدوب فرهاد
پاشانك باشى ديدىلر آخر فرهاد پاشا تلخيص ايدوب بنم كلام پادشاه

بولمغه وزارت عظمیٰ کندویہ توجیہ ومهر جدید باهر التآید
 کندویہ اعطا اولندی ومهر عتیق اخذی ایچون سنان پاشایہ آدم
 کوندریلوب کندوسی دخی معقریه اجلا فرمان اولندی افلاق عاق
 اشقیاسی میحال ضال ایله اول شتاده طونه یی بوز اوزرندن عبور
 وروسحق قصبه سن واول سمتک قصبات وقراسن بالکلیه تخریب
 و بی حدوبی قیاس نسوا صبیان سبی واسیر واکثر جالک قتل و قتل
 اولاتی بسته زنجیرایدوب فساد و شاعتلری رکاب همایون پادشاهی یه
 معروض اولیحق مشارالیه جله عسکر اسلامه سپهسالار نصب
 اولتوب اول بهارده اولجانبه مأمور قلندی

(بدون جانبی محافظه ایچون اناتولی)

(بکربکیسی محمد پاشا سردار تعیین اولندیغدر)

فی سنه منه بوسنه مبارکه ده عموما عساکر اسلام سردار عالیقدر
 ایله افلاق عاق اوزرینه مأمور اولیحق بدون سرحدلری دخی
 ممکن اولان مرتبه محافظه اولتیق ایچون اناتولی بکربکیسی مرحوم
 افندیمر لالا محمد پاشایه اوامر واحکام و بررات ذیشان وارد
 اولدیکه بوسنه مبارکه ده مقتضای وقت حبسیله وزیر اعظم
 عسکر اسلام ایله افلاق عاق اوزرینه مأمور اولمغه اولجانبه اولان
 عسکر اسلامه سن دخی سردار و سپهسالار اولوب سرحدک حفظ
 و حراستنده مجد و ساعی اوله سین دیو فرمان اولنش بو مضمونده
 سرحدده اولان میرهیان و امرایه دخی اوامر شریفه واصل
 اولدی پس استونی بلغراد دن قالقوب بدونه داخل اولدق سنان
 پاشا زاده وزیر محمد پاشاروم ایلی بکربکیسی بدون محافظه سنده
 ایدی روم ایلی دخی و دین محافظه سنده اولان وزیر حسن
 پاشا ابن محمد پاشایه ویرمکله سنان پاشا زاده بدوندن قالقوب
 بلغرا ده متوجه و روانه اولدی

اولمغین عرضحال ایتدیلر جله سی قوریجی اولوق بیوردیلر پس
یوم مزبورده وقت چاشته سرای جدید قریبده واقع قصر
سلطان یازیده یناشدیلر و قدرغه دن چیقوب سرای عامریه داخل
اولدقلری کبی تخت همایون سعادت مقرون میدان دیوانده محل
معتاده وضع اولندی و هزار عز و سعادت و شوکت ایله اسعد اوقاتده
جلوس همایونلری واقع اولدی وزرا و علما و اعیان و شرفا و عموما
اهل دیوان و قپو قولی نامنه اولان روشناسان کلوب بیعت ایلدیلر
امر بیعت اول کون جمعه نمازندن چیقلدوغی زمانه دکن اتمام بولدی
ینه اول کون بعد وقت العصر پادشاه مغفور سلطان مراد مر حومک
جنازه رحمت اندازه سی چیقار یلوب مفتی عصر و او ان بوستانزاده
افندی امامتی ایله نمازی قلندی مکر خواجه سعدالدین افندی
مر حومه آخر خدمتدر دیونمازین قلمغه جانب پادشاهیدن مأذون
اولمش ایش بوستان زاده نک امامتی جائز دکل ایدی اعاده اولمسی
اراده ایدیمک بوستان زاده افندی جوابه تصدی ایدوب پادشاه
امامه اقتدا ایتکله اذن همایونلری صادر اولدی اعاده لازم کلرن
دیمکله جنازه رحمت اندازه لرین قالدیروب تربه شریفلرینه دفن
ایتدیلر و بعد اندفن بنیاد تربه ایتدیلر و اول کیمه اون طغوز شهرزاده
بی کنه والدله لر قوجاغندن خواه و ناخواه چکیلوب رحمت رجانه
اولشدر دیلر ایرتسی ینه مفتی الانام و شیخ الاسلام بوستان زاده
افندی امامتی ایله نمازلری قلندی و بابالری زیر پابنده کنج مخزون کبی
مدفون قلیدیلر رحمة الله تعالی علیهم

(فرهاد پاشانک وزیر اعظم اولدوغی)

(وجانب افلاقه سردار نصب اولدوغی)

فی سنه ۱۰۰۳ اثناء جلوسده قائم مقام صدر اولان فرهاد
پاشا جناب پادشاهی به تقرب و لازم کلن خصوصی القایه مأمور

وقایونلر بارچه راول محله کلدنجه یوک بال یمزطوبلرین آتارلردی
کوشکک برجانبنده زلزله آتاری مشاهدہ اولنماش ایدی بو کره
اوتوردقلری پنجره نک جله جاملری دوکلدی حتی برنجہ سی
اوتوردقلری مقعداوزینہ دوشدی دفعہ ثانیہ ده که شلاک ایتدیلر
جله قصره برزلزله دوشدیکه جله یه بر خوف وخشیت عارض
اولدی اکثر پنجره لرین جاملری دوشوب غباری قصرک ایچک
طولدردی بو کافر یوخسه ییقلورمی بیوردیلر اندنصره برمدت
بحر تفکره طالدیلر و بزم بو کوشکه آخر کلیشمره دلیل انجق دیوب
مبارک کوزلری یاشله طولدی و قطراتی حیه مبارک لرینہ دوکلدی
وغایت حزن وانکسار اظههار ایتدیلر

{ در ذکر سلطنت سلطان محمد خان ابن
سلطان مراد خان رجة الله تعالى عليه }

ولادت باسعاد تلری ۹۷۶ بلده مغنیساده وجلوس همایونلری فی جا
۱۶ روز جمعه من سنه ثلث بعد الالف سلطان مراد مرحوم
اولدوکی آن بوستانجی باشی فرهاد اغا مرده سلطنت ایلہ
سنجاغ همایونلری اولان بلده مغنیسایه واروب تبشیر ایتد کدن
صکره ایام شتاده رکاب همایونلری خد متنده صرف مقدور
وتوان ایتکله مصر ایالتن احسان بیوردیلر صکره کندو طلبیلہ
بوستانجی باشیغه قید حیات ایلہ متصرف اولق فرمان ایتدیلر و اثناء
راهدہ اکثر ایامده عطیه واحسان ایتد کلری فلوری یکر می یکدن
متجاوز ایدی و مودانیه اسکله سنده قدرغه سن تشریف بیوردقلری
میرلویہ قبریس ایالتن ویردیلر و اول قدرغه نک کورجیسین ایکی یوزه
قرب قورسه ایدی جله سن آزاد بیوردیلر و قدرغه نک رؤسا
ویلکجیسین ولوندات و جنگجیسین ترسانه عامره خدامنه الحاق ایلہ
مراد نلرینی ایفا ایتدیلر و اسکله من بوردہ بعض یکچر یلر واقف حال

اولدی بوقدر مال و ملال اغتنام و نساور جال سبی اولنوب قصبه
دخی اخراق اولندی

(مرحوم و مغفور له سلطان مراد خان)

(ترك سلطنت صوری ایتدوکی)

(فی الجادی الاولی سنة ۱۰۰۳)

* آه الكدن ای عدالتسز فلک فریاد و داد *

* سن مرادالدک ولی دنیایی قیلدک نامراد *

بوفلک کجی ردن مراد المش و عالم فانیده رخت اقامت صالمش
یوغیکن هرکس دسترس بولدیغی دولت ال ویردی صنور
عاقبت ویردوکی زهراب موت ایمش دنور پادشاه و کداسی البته
نامراد کیدر بوعالم فانی اولدن بویله گلش بویله کیدر و بالمله پادشاه
مغفورک سنة مزبوره جادی الاولیسنده مزاج شریفلری مخبرف
اولدی طبابت اطباء مفید اولیوب هر دار و دوا که ویردیله اشتداد
مرضدن غیری نتیجه ویرمدی اخرماه مزبورک التنجی کونی که
یکشنبه ایدی ترک سلطنت صوری ایلدیله رجة الله تعالی علیه
رجة واسعة منقولدر که ابتداء انکسار مزاج نازک زجاجلرنده
سنان پاشابنا ایتدوکی کاخ شومی تشریف بیور مشلرایدی هر زمان
معتاد همایونلری اوزره خوانندکان و کویندکان داخل مجلس
همایونلری اولورلرایدی بودفعه دخی معتاد اوزره داخل اولدیله
اولدن قتی نادر واقع اولوردی که فلان مربع یا فلان نقش صورت
اوقونسون بیورله بودفعه هنوز آداب مجلس همایونلری اوزره
جلوس ایتمیدن (بیمار ای اجل بوکیجه بکله یانم آل) اوقونسون
بیوردیلر یعنی انحراف خاطر عاظرلرین حاضرینه طویوردیلر
اول ائنده اسکندریه کیلرندن ایکی قدرغه کلدی و مقابله قصر
همایونده عادت اوزره شتک طویلرین ایدی بوقدر عظیم دونغال

هر ویردوکلک اوچ درت بهاسندن زیاده یه ویرمش سین یکر می
یوکه ویردوکلک خنجری سکا بش یوکه اوچ یوکه ویره یی محصل
هزار گفت وکودنصرکه التمش یوکی اوتوز قرق یوکه راضی ایدر
وقاضی افندی یاز دیو سبجل ایتدیرر کندی کاتبلرینه دخی یازدیرر
اون یو کدن اشاغده اولنلری قطعاً حسابده داخل ایتدی بونلرقتی
آساندر دیدی محصل بووجهله دینی یدی ییک یولناچه یه چیقیدی
فقیر چونکم طشره چیقدم اولدن برکافر ایله نوعا دوستلق ایدر
وکلوب کتدکجه اوینه قونزو کاهی بعضی مصالحنده بولنوردم
بکایناشدی وعلیحان خواجه قاچ ییلدنبرو سنکله طوز اتمک ییرز
دید یی یکر می ییل وار او له دیدیم ایمدی حق نان ونمکی یرینه کتوره یی
وسکا ایله حکم دین دیدی نوله دیدم اگر سوزم طوترسک بونده
ایکندویه قالمه ویرکوک یه دخی واروب افکاره طالمه همان
روسجقده بولنغه و بر ساعت اول طونه دن کچمکه سعی ایله
دید یی سبی ندر دیدم یابن سکا نه دیدم که سببی صور رسن دیدی
ایشته شویله دیمکی دیدم بن اکثر بوزمانلرده ییانه سویلرم کاهی
بکاجنون غلبه ایدر دیدی وقابل اولوب بو سوزی تکرار
سویله مدم اما شهری کور یرم اولکی کبی دکل مثلا بونده
بر حرکت و بر کثرت وجعیت وار اصلا برکافر سکون اوزره دکل
همان قوچی یه بنوب غایت شتاب و عجله ایله روانه اولدم یرکوک یه
کقدم وقاضی یه احوالی دیمکه استعجال ایتدم مکر ملاعین فقیر
بو کر شدن چیق دوغم ساعته انده اولان مسلمانلری قتل عام
ایتمش والای الای اولوب یرکوک یه کلمشلر غیری چاره بولدم الا
صویندم وغایت شناور اولمله طونه یی یوزدم کچدم بندن غیری
بر آدم دخی یوزدی کچدی یرکوک سکانندن ونسا وصیانتندن
بلکه اوچ درت ییک نفوس اولوردی ایکیر دن غیری بر جان خلاص

کندی لسانلر نده بکسر سرائنه دیرلر طاشه طوئرلر نیجه یرین
 یقارلر والرینه کیرن ائوابلرک قیارلر قیوسنده بولان آدملرین
 دوکرلر مجروح ایدرلر ملعونک جاتنه کارا ایتشلر برکون بونلری
 جمع ایتش بنی قتل ایتسه کز دینلک مالکرضایع اولور کلک سوزیمه
 راضی وقائل اولک افلاقی ممالکنک نوا حبسنه قاضیلر تعبیر
 ایدرلر هر قاضیلغه آدم یا نیجه برقاچر آدم وارک تحصیل اولان
 مالی کتورک ایچندن حصه کز قدر الک وبالجمله نیجه لخ وعناددن
 صکره بونلری راضی ایدر و بشیوز قدر آدم بو طریقله بونلردن
 تفریق ایدر بو تدبیری محض بر قاچ کون ثقللرندن خلاص
 ایچون ارتکاب ایدر برقاچ ایام مرور اید نیجه بو مالی تحصیل
 ایدوب کلمشلر بو کره بو مال جمله دینه وفا ایتمز اولادینز حساب
 ایده لم واجه کره کوره تقسیم غرما ایده لم دیر بو کا دخی چوق
 عناد دن صکره راضی اولشلر ایمدی حساب ایتمکه یر کوکی قاضیسی
 کلسون هر زمانکه افلاقده اهل اسلامدن بویله بر دعوی لازم
 کلسه یر کوکی قاضیلری کلوب فصل ایتمکه امر شریف ایله
 مأمورلر در بو کره دخی اکا بناء قوچی و آدم کوئدر مشلر بو حقیر
 یر کوکیده نائب ایدم حکمت خدا قاضیمز خسته جه بولندی
 وداعیکزی کوئدردی بو کرشه واردق و یر ایکی کون حساب
 ایتدک حساب دخی بو یوزدن مثلاً بر حریف کلور التمش یوک
 اچمه یه تمسکین ابراز ایدر کر چکدر تمسک بئدر دیر اما بکا
 نه ویردک اجناس بیان ایله اشته التمش یوک آچه دیر نیجه لخ
 وعناددن صکره بونی اجناس بیان ایتمکه راضی ایدر مثلاً
 تقد اون یوک بر خنجر مرصع یکر می یوک بر رخت بش یوک
 وقس علی الباقی التمش یوکه چیقار ایمدی مسلمان سن بونلرک
 قیمت اثباته قادر دکل سین و بنم و سنک دخی معلوم کدر

پیرین بغداد بکرزاده سی نامنه برتازه اوغلانه ویردی حتی اول
 غلام کندینک خزینه سنده پرورش بولمش و بعضیلر قونجه
 مسلمان نامنه دخی اولمش ایدی طمع خامی سببیه ارتدادینه رضا
 ویرمش اوله و بالجمله معتاد اوزره بر قیوچی باشی ایله اسکله
 وچاوش قوشوب کوندردی و لکن میر سابق عصیان اظهار
 ایدوب کلنلری ترسلرینه دوندردی آستانه دن امداد رجا
 ایتدیلر وزیر اعظم سنان پاشانک کتخدا الغنده بکلر بکی
 اولوب مرعشدن معزول مصطفی پاشایی بر مقدار عسکر ایله
 تعیین ایتدی حتی کندیسنگ آغر زعامتله متصرف اولان
 اغارین محضابدل فرمان اولمش ایدی اندن تخلص ایچون
 بیله قوشوب کوندردی بونلر چون محلته واردیلر خان عالیشان
 اعنی غازی کرای خان یانق سفرندن عودت ایتمش و اولحله
 قریب کلمش ایدی کندوره توقف ایتدیلر و امداد دخی
 استدیلر اوزرینه واردقلری کبی صندیلر میر میران مقتول ویا نجه
 اولان اکثر کزیده عسکر منکسر و مخدول اولدیلر اند نصکره
 طغیانلری کون کوندن اشتداد بولدی

(در تحقیق عصیان میخال ضال)

سنه ۱۰۰۳ بو عبدعاجز طونه دفتر داری ایکن دو بریجه ده
 بازار جق نامنه کویدن دوئمه بر مختصر ججه قصبه جق وار آنده
 مسافر اولدق قاضیسی علیخان افندی دیرلر بر پیر آدم ایدی
 کلوب ملاقی اولدی اثناء مصاحبته سرگذشتدن و میخال ضال
 ایله واقع بازگشتدن بویله نقل ایتدی که افلاق بکلرینک
 دارالاماره سی اولان بوکرشدن میخال ضال داینلری بلکه درت
 یکدن متجاوز آدم ایدی و اکثری یکپیری واکا بر قولی ایدی
 هر کون بی دین مزبورک اوزرینه خروج ایدر لر قورطه که

زمونی برایکی دفعه یاقیدیلر بلغراد دکر منلرندن خراج الدیلر
عموما بدوندن بلغراده وارنجه اولان قلاع و قصبات محصورایدی
کسنه بریدن برده کیده مزیدی بو عبدالله مجنونه فقیرخانه مزده
کجه اولدجه اخشا مدن قلیچمن قوشانور و تفنگر قوجا غزه
آلور اوله یاتوردی محصل بو سرحدده اصابت ایدن مصیبت
رعایا حایت اولنم یفتدن سرایت ایتدی حکمت خدای تعالی
بو یله برامور کورمش پیر و قورایکن بو ظلم و حقی روا کوردی
دنیا ده خود مسئول اولدی اما حضور حقه جواب و یرمه جکی
مقرر در بر دخی افلاق و بغداد و یوده لرنه مدارا ایتمه مکله
عصیان ایتدردی و برنجه سوء تدبیری دخی اولمخلده بیلندی
قبی صکره ظاهر اولدی جله تفصیل اولنسه چوق تطویل
ایتمش اولورز بودخی مقرر در که سفرل اوزادیغی سوء تدبیرینک
اثریدر و جله نک باشی رعایا حایت اولنم یغیدر و کفار
هر وجهه غالب اولدیغیدر اگرچه عاقبت صلح اولدی اما ناموس
اسلامیه مقتضایه اولدی

(بغدان ویوده سنک عصیانی)

(و مصطفی پاشانک شهادتی)

انکروس سفرلی مقرر اولیجق چاسار اولاجق یسار جله
امراء کفاره نامه لر کوندردی خصوصاً ریم پاشا اولاجق بی دین
که رئیس قسیسان کفر آیندر خرسنیا قومی متفق و متحد اولق
ایچون نجه نصایح کفر آمیز و نجه ضلالت و فتنه انکیز رسائل
یازوب انواع تهدید و تأکید ایلمکله اردل و افلاق و بغداد
یکجهت و یکزبان اولوب عصیانی مقرر ایلدیلر و طونه یالبنده
واقع قصبات و قریه تجاوزده باشلدیلر اولحینه بغداد و یوده سی که
سنان پاشانک دکه سی ایدی فرهاد پاشا عزلین اراده ایدوب

بطیکه خان مراد ایدند کده غایت آسان بیلورل مش ائلر
 اون اون ایکی آدمه بر قزغان کتورلر بر قوش تعیر ایدرلر
 هر قریه دن قاج قوش چیقار بیلورل اولتقدیرجه فی الحال
 حسابن بولورلر و بالجله یرکوک کتورمز دیدکلری عسکر یانق
 سفرینه جمع اولان عسکر ایدی ارباب تیمار و یکجری که مترسه
 کیردیلر سائر عسکر جله سی بیهوده تضييع اوقات ایتدیلر برکون
 بو قدر مبالغه عسکره آقین و یرمدی و ایراق و یقین بر پره
 کوندرمدی خان حضرتی و سائر وکلای دولت هر بار که
 آقینه اجازت استدیرو یرمدی و بویله جواب و یرردیکه
 بر مملکتی پامال ایتدو کمز دن صکره قبضه تسخیر کتوردیکمز
 نفی نه اولور و خرابه مملکتدن بیت المال مسلمینه نه حاصل اولور
 یوخسه طابور مقهوری منهزم اولد قدن صکره قطعاً عسکر
 اسلام اغورینه کلور بر کافر یوغیدی یالکنز بجه دکل پراغه
 دکن سبی و غارت ایتسه لر بعون الله تعالی ممکن ایدی بر خطاء فاحش
 دخی بو اولدیکه مر حوم سلطان سلیمان خانک فتح ایتدو کی بدون
 مملکت سبی و غارت ایتدردی هر بار که خلق شکوا ایدرلر ایدی
 بر مملکت بیقلما بجه بر مملکت دخی یا بلمز دیردی ذره جه تقید
 ایتدی و یساق و تنبیه ایلدی رعایای اهل و عیال لریله اسیر
 ایتدکلرندن غیری کویلی آتسه اور دیلر اگر بو مملکتی حایت
 ایتش اولسه هر کز پراکنده اولمز دی زیرا کفار بورعایای
 یرلر دن قالدر مز دی عسکره غنیمت اولور اصلاً مضایقه
 چکلمزدی بر درد دخی بو اولدیکه بو قدر رعیتک ایچنده نقدر
 توانادلی قائلور رعایاوار ایسه حیدود اولدیلر شویله اولدیکه
 بر پلنقه دن برینه بش التیوز آدم جمع اولی بجه کچلمزدی و نقدر
 قلعه و قصبه و ارایسه جله سین غارت ایتدیلر بلغراد مقابله سنده

قونلدى اما بروتدن كېچە مەرسەر كى كې بىكەن اولدى
 برايكى دفعە كافر چىقوب مەرس باصدى وخىلى بدناملىق ايتدى
 يعنى برايكى طوب چويلدى برطوبى مەرسدن چىقاروب
 قلعه خندقته دوشوردى وبالجمله كوردىلر كە فتحى مەسەر
 قاقوب بدونه طوغرى عودت ايتدىلر اوغلنى روم ايلي
 عسكريله و مستوفى يىكەريله بدونه و مرحوم افنديز محمد
 پاشايى اناتولى عسكريله استونى بلغراده تعين ايدوب ايقودى
 وتاتاردن يىكدن ناقص تاتار استونى بلغراد صحرا سنده
 ياپونجه سى آلتىده اويله شدت شتاده قىشلا دىلر و پا ياده دخى
 ادرىس پاشا ايله براواقدر دخى تاتار ايقودىلر و سردار
 بلغراده روانه اولدى

(سردار ك بعض سوء تدبىرى)

(بلكه خطا و تقصيرى ذكر نده در)

بو سفر نصرت اثره مجتمع اولان عسكر معلوم دكلدر كە
 هر كز انكروس سرحدنە مجتمع اولمش اوله يالكر قوقولى
 اوتوز يك وارايدى روم ايلي خود بومر تبه كمش ايدى حد
 وحصرين الله تعالى ييلوردى مرحوم سلطان سليمان خاندن
 صكره انكروسه سفر اولماغله دنبا انكروس سفرينه آرزو مند
 اولماغله بلكه كلان معزوللرى و غنيت اميدى ايدن
 بهادرلر باشقه روم ايلي عسكرى قدر لشكر ايدى دينسه وجهى
 وارايدى واقى طائفه سى و يورك باشقه برايات عسكرى قدر
 اولوردى تاتار عسكرى خود خاك لساندن بالدفعات مسموم
 اولمشدر يوزاللى يك تاتار عسكريله كمش ايدك يوردرلر
 ايدى يوزاللى يك اولق نه احتمالدر والا اوتوز قرق يىكدن
 مجاوز ايدو كنده اشتباه يوغىدى تاتار عسكرىك عددين

ولكن ايام شتا اير شمس وروز قاسم يقلال شمس كشم ايدى اولقذر
 قراولر وقور و صوغقلا و لغه باشلا مش ايدى كه خلقك الى و اياغى
 عملدن قالمش ايدى اولاقلعده بر مکتوب كوندروب قلعده ي ويره
 ايله استديلر لكن ايچنده اولان ملاعين چندان جواب دخی
 ويرمد يلا انجق اول كلان آدمه ديمشلمر مكر بز عورتلر ميوز
 بز قرا لدن علوفه يي بوكون ايچون يمشر يانق التده اوچ آي
 اوتورد يكر كو جله ظفر بولد يكر انلر مختلك ايتشلمر كه قلعده يي
 ويره ايله ويرمشلمر بزم هر پاره مز قولاغز قدر اولمىجه و بزي
 برر برر باجا غزدن سوريوب چيقار مىجه سيز قومرانه
 مالك اولما سز اول اميده اولك ديمشلمر خلق يوق حسن پاشايه
 ويره ايله ويرورلردى سردار بنم اوغله ويرسونلر ديوب حسن
 پاشايه ويردكلرين قبول ايتامش اوله حتى ارباب تاريخدن غالى
 افندى و حسن بگزاده افندى تار يخلرنده دخی بويله يازمشلمر
 بو مقوله كلام سرحد حالي بنىلما مكدن ناشيدر سردار قبول
 ايتمديكى تقديرجه سائر عسكر اسلام خصوصاً قول طائفه سى
 بو وضعنه رضا ويرلر ميدى بويله اعتماد بيورلسونكه حسن پاشايه
 دكل بلكه عورتنه يا بر جاريه سنه ويرسونلر تك ويرسونلرده
 اندن سرداره يا عسكره نه شأن كلوردى بلكه عسكر اسلامك
 كال شوكت و غلبه سى ظاهر اولوردى قلعده قربنه نزول
 اولندقدن صكره محاصره ايتمكده ايتامكده مشاوره لراولندى
 وكفارك ويره ايله ويرميه جكى دخی ييلندى انجق صكره محصور
 اولدى يوخسه ويريلوردى خلقك كلامين دفع ايچون محاصره
 اختيار اولندى ولكن هوا غايت برودته يوز طوتمش ايدى
 وعسكرك دخی كزيده سنك يانق محاصره سنده قلاغبى
 آلمش ايدى و بالجملة محاصره اولندى و طوپلر متريسلره

ویره ایله ویردیلر حقیقت حال بوایدی خوف ایده جک حاللری
 یوغیدی محضا حضرت رسالتناه علیه السلامک بر معجزه سی ایدی
 که ظاهر اولدی زیر طابور منهزم اولدین محصور دکلر ایدی
 محاصره اولدقلری حقیقت انجق یکر می کون ایدی وایکی اویج
 تختہ نک اوزرندن یوروش نیجه متعسر بلکه محال ایدی درتدن
 بشدن دیزله عبور ایدن غزاة یوروشدن نقدر فتوحاته
 موفق اوله لردی همان حضرت حقک جل شانه بر عنایتدر که
 هر زمان اندن ظاهر اولان عسکر اسلامک جایئیدر ویره ایله
 چیقان اون بیک کافر وار ایدی باشلری اولان غروف بو نیجه
 عسکرینه یوف بونلر جله بوجاقده یا جاقده مختفی ایدی یوخسه
 بو قدر تفنک انداز سزی قلعه یه با قدر مامق کک ایدی
 دیواغلیواغلیو کندی مال وما ملککرینه تعرض اولندی کیلره
 طولدر دیلر و دار الفجور زینه ییقلوب کندیلر صکره مزبور
 غرو فی کفره طور وین ایدوب بر دیواره یا عشلر وانه جان خبیثین
 جهنم زبانیلرینه اصمارلش

(قومر ان قلعه سنک محاصره سی)

(و عسکر اسلامک عود تی)

چون یانق قلعه سی بعون الله تعالی قبضه اهل اسلامه داخل
 اولدی سردار جلیل جمیع مهماتن تکمیل ایدوب ایکوز بیک التون
 نقد قول مواجی ایچون ایقودی واون بیک قدر قول قودی
 وایالتن اسکندریه بکی عثمان پاشایه و مال دفتر دارلنک سابق
 بدون دفتر داری مسک کدیسی دیمکله شهیر محمد افندی یه ویردی
 مشار الیه عثمان پاشا بر توانا وجسیم آدم ایدی فرضا کندوی
 چکرآت نادر ایدی ارناود جنسندن خیلی بهادرلق ایله اشتهار
 بولش ایدی یانقدن قومر ان قلعه سی اوزرینه متوجه اولدی

و بلغراد ده اطلاق ایدوب بومضمونده بر اکید و شدید امر
سریف ایله کوند رر میخال ضال ایسه عصیان منتهی بر کافر
بد حال ایدی جانب سرد اردن بوکوشمال اولیحق فی الحال
عصیان علین قالدردی وافلاق مملکتده بولان اهل اسلامی
قیردی و نه ایدوب نه ایتدیکی ان شاء الله تعالی عن قریب
اجالا ذکر اولور

(یاتی قلعه سنک قحی)

۱۲ محرم الحرام سنه ۱۰۰۳ یاتی صحراسنه زول اولندقدنصرکه
برآیدن تجاوز ایتش ایدی عنایت یاری یاری قیلوب طابور ضلالت
نشان مقهور و پریشان اولدی بوندنصرکه قلعه یه زیاده اهتمام اولنق
لازم کلمکله اولاطراق سورلکه مباشرت اولندی و طاغیر کبی
طپراق سورلدی و خندقه طیاندی کلدی لکن خندقه جاری
اولان رایه نهرینک امر سبحانی برله طغیانی زمانی اولعین هر تقدیر
طپراق دوکلمش ایسه جریان آب نایاب ایدردی صکره عسکر
اسلامه عموما طوبره و غرار صالندی حتی تاتار عسکرینه ده فرمان
اولندی تاتا و محار بززدن و زاقلرندن طوبرهل دوزوب متریس
قرینه آت سوروب کلورل و طوبره لرین بر اقورلدی اندن ینه
عسکر خلقی قالدیروب محله کتورلردی حتی سردار بنفسه
تبرکا و رغبه بر قاج طوبره طپراق کتوردی بر اقدی لکن چاره
اولیوب اول نهر بونکله دخی سد اولندی همان ینه جان و باشه
قالماز کرچکدن سردنکچدی دیمکه لایق بعض غزات اوچر
در درچام تخته لزدن برایکی یرده برر کپریجک وضع
ایتدیلر و لغم جیلر اندن کچوب لغم ایتدیلر لکن اولکی لغم انجق
برد یوارک یوزین قویاردی ینه اول محله تکرار لغم ایتدیلر
اول ائشاده جناب عزت قلوب کفره یه خوف و خشیت بر اغوب

آدن اندیرر کتسه ینه قولتغه کیرر آتفه بند یرردی
 قاما بوعصرده بومر تبه لر بر طرفدر سنه ۱۰۴۰ تاریخنده
 قپودان مر حوم حسن پاشایه جان بک کرای خان قلیبزون که
 اوزی مقابله سیدر اول محلده کلوب ملاقات ایتدی خانک حین
 مصافحه ده انخاسی دستبوسه دکل دامن او پک مر تبه سندن
 چوق تجاوز ایتدی حتی حسن پاشا صکره کندوالیله برسیم کلنک
 ویردی ینه دستبوسه قصد ایتدی صکره ابراهیم پاشا ایله
 غازی کرای خان معامله سین نقل ایتدم بوزم مخصوص
 چراغزدر وشمیدی اول مر تبه لردن قالمشدر دیدی
 (افلاق ویوده سی میخال محتالک)
 (آدملری و خراجی کلدی کیدر)

افلاق ویوده لری سفر همایون مهماتی ایچون طوب
 عربیه سی بار کیرلری ویره کلمشدر در بود فعه دخی بسیریم
 سفرینه عزیمت اثناسنده ایکی او چیوز بار کیر کوندرمش ایکن
 تکرار بلغراد دن بار کیرل طلبنه و خزینه تحصیلنه جانب وزیر
 عالیقدر دن آدملر واروب و لکن هنوز بلغراد دن حرکت
 اولمیدین ایرشدر مامکله مستحق عتاب و عقاب اولمش ایدی یانق
 صحر اسنده آدملریله غالباً د رتیوز رأس بار کیر و خزینه
 معهوده سن و کند وره بعض هدایای لایقه کتوردیلر و لکن
 وقتنده ایرشما مکله کلان آدملر مؤاخذه اولنوب میدان
 سیاسته کتورلدیلر اوغلی محمد پاشا اول محلده یولتمغله هزار
 منت ورجا ایله قتلندن خلاص ایدر اما هدیه سن دخی قبول
 ایتوب آن شاء الله تعالی بوند نصکره ابتدا سفر من افلاق
 اوزرینه در پادشاه مملکتن بر ایکی مهمل بی دین کافره ویرمک
 نه لازمدر دیو کلن آدملری اخذ و حبس ایله تهدید ایدر

کندی یه ملتفت اولموب حسن پاشای مخاطب ایتدیکن
 بووضعک آتارندن بیلدیلر بعد الطعام برمر صع التون لکنجه
 و ابریق انلراچون بشقه کتوردیلر وال یودقدنصرکه
 سلحدارینه تسلیم ایتدیلر و برقبضه مر صع شمشیرو مر صع رخت
 زرین ایله و مر صع غداره و دبوس ایله بررخش رهوار احضار
 واکا سوار ایدوب منزل لرینه کوندردیلر و بش یسک
 التون جانب پادشاهیدن تشریف القدوم و یردیلر وینه
 بجله بکلر بکیلر و بکلر و بلوک اغاری و درگاه عالی متفرقه لری
 چاوشلری اوکنه دوشوب محل مز بوره یتوردیلر نقل اولنورکه
 افلاق سفرنده خان ذیشان مرحوم و مغفوره غازی
 سلطان سلیمان خانی سلاملوب همغان اردوی همایونه قریب
 یره کیدوب ینه سلاملوب منزله روانه اولور ینه اول کون روم
 ایلی بکلر بکیسی جله روم ایلی بکلر یله دعوتنه واروب و اوکنه
 دوشوب اوتاق همایون پادشاهی یه کلد کده وزیر اعظم سائر
 وزرا لرایله پیاده اوکنه دوشوب اوتاق خاصه قربنده وزیر اعظم
 قولتغنه کیروب ایندر مشلر و سعادتلو پادشاه مصاحفه دن
 صکره بر کرسی زرینی برابر وضع ایدوب بیورک اوتورک خان
 قرنداش لفظیله خطاب ایدوب اگرچه خان رعایت آداب
 ایدوب برابر اوتورمغه جرأت ایتیوب کرسی بی بر مقدار تنزیل
 ایدوب اوتور مشلر اویله بر پادشاه عالیشان رعایتنده بومرتبه
 احسان ایله معامله ایده وزیرایه لایق اولان ینه انلری پادشاهلر
 رعایتیله مرعی اعلی ایدی صکره وزیر اعظم ابراهیم پاشا
 مرحوم زماننده او یوار سفرینه کلد کده دفعتله مشاهده
 ایتشیم هر بار که ابراهیم پاشا اولدیغی محله کلسه قولتغنه کیرر

مسلمان ایدوکنه وقلعه مسلمان قلعه شی اولدیغنه چوق
 زمان اعتماد ایتزل مر حوم و مغفور له غازی کرای خان غازی
 یالکز بوغزاسی برغزای عظیمدر که جله غزالینه دیباجه در
 دیئلسه لایقدر برغازی دیشان خان ایدی نیجه دفعه احسانه
 مظهر دوشدک نیجه لطف و احسان کوردک حق سبحانه
 و تعالی غریق دریای رحمت ایدوب جله غازی پادشاهلرایله
 حبیب الله علیه السلام علی دینده حشر ایده امین یامعین
 چون یانق صحرا سنه نزول یوردیلر ایتسی که ماه ذی القعدة نک
 اون طقوزنجی کونی ایدی وزیر اعظم و سردار اکرم جله
 بکلر بکیلر و بکلر محصل یروکوک کتورمن عسکرایله استقباله
 واردیلر و آت ارقه سنده مصافحه ایدوب حال و خاطر صورشدیلر
 و کلوب اوتاق زرین طاق سرداره نزول یوردیلر و سردارایله
 بر مقعد اوزرینه برابر اوتوردیلر و احضار اولتان طعامی
 معاییدیلر اما بعض عقلا سردارک بو وضعیتن خانک نوعا
 دلکیرلکین مطالعه ایتشلر حتی برابر اوتورمنی خصوصاً
 کند یسی صدر اولوب خانی جانب یمینته اجلاس ایتسنی
 مناسب کورمدیلر اگرچه بر پادشاه کیرک وکیل مطلق
 و وزیر اعظمی ایسه انلر بالذات صاحب سکه و خطبه درتوز
 یلیدنبروکندی دلرنجه خان بزم لساغزده پادشاه ابن
 پادشاهدر انکله برابرک ادعاسی مناسب دکل ایدی
 دیدیلر اوتاغنه دخی کتوردیکین بر بکلر بکی مقاضه تنزیل
 ایتک کبی تحقیر اکلدیلر بلکه کندی قوناغنده بشقه اوتاقلر
 قوریلوب و پادشاهانه سرا پرده لر وضع اولوب طعام
 احضاری و سایر رعایت و اعتباری کندی منزله کرک ایدی
 دیو وافر مساویلر ایتدیلر حتی خان حضر تلی دخی اصلا

قولاغوزلق من عند الله تعالى برموهبة الهیه ایدی حتی مذکور
 جاننش اغا پاپاقلعه سی قتمنده ادریس پاشا ایله قالوب
 انده وفات ایتدی وکندواحبابندن ینه برتاتاری یرینه
 قولاغوز نصب ایتدی کندویه دخی قولاغوزلق بو طریق
 ایله واصل اولمش ایمش حین وفاتنده اول تاتارک قولاغنه سویلر
 بو امانتی واهل اسلامه خدمتی سکا طپشوردم سندخی ینه
 سندن صکره بریته طپشوردیو امانت ایدر نقل ایدر لکه
 اول کسسه همان اول کونده پاپاقلعه سی اطرافنده عسکر چکمه
 باشلر و کوردوکی ویلدوکی مملکت دکل ایکن قولاغوزلق ایدر
 اولور بو دخی غزاتک کراماتدن ایدوکنده شبهه یوقدر
 مزبور جاننش اغایی دخی ادریس پاشا قولاغوزلق خاطری
 ایچون خان حضرتلرندن رجا ایدوب بیله ایقومش ایدی
 بو حقیر مزبور جاننش اغایی کورمش ایدم بی سبت
 وریش کویا بر قوجه خادم ایدی پیرا ولمغله یوزی کوزی
 بورشمش وکردنک دریسی صارقش اما عسکر تاتار کندویه
 کرامت وولایت ایله معتقد لر ایمش مزبور دخی هرگز
 له مملکتک بو سمتلرینه وارماش و بو سمتلری قطعاً کورماش
 ایکن بو قدر عسکر تاتار و برخان عالیقداره قولاغوز اولوب
 محل مقصوده ایرشدرمش محض کرامت ایدوکنده اشتباه یوقدر
 ولایت لهدن عبور ایدر ایکن برنیجه یرده جمعیت اعدایه راست
 کلورلر و منهزم قلورلر اما مملکتی غارت و خسارت ایتمزلر یعنی
 یاقوب یقملرل استیانلر اسیرالورلر و بر ایکی کون کوتوروب ینه
 اکثرین صالیورلر اما بر ذی قیمت شی بولسه لکوتورلر
 و بالجمله بو طریق ایله کچر لکیدرلر حتی صونلق سرحد اولمغله
 دکه کیسه دولبند کیزدی الان سرحد حالی اوپله در بونلرک

چکلدیلز اکادکین کپری دخی اتمامه ایرشدی اگرچه اول ایکی
کپریدن دخی پیاده عبوری ممکن ایدی والا احتیاج اولدی
الایمان طوبناز کپریسندن یاتسو وقتنده عبوره مباشرت
اولدی کفارایسه اردوسنه واردیغی ساعت قوسقونه قوت
دیوب او یواریقا سنه اولان کپریدن فرار ایدوب بری برین
تعقیب ایدرک کندی کیجه ایچنده طاپوره وارائلر وافر غنیمت الدی
صبح وارائلر دخی اغرلقدن چوق نسنه بولدی میری ایچون
طوب عربه لری وضر برنلر و طوپلر وباروت وجهه خانه سی
وعموما هنکامه سی ضبط اولدی بو کندو مشاهده مز در
مبالغه سی یوق نقصانی چوق اید وکنده اشبباه بیورلنه
فله الحمد

(تا تارخان کشور ستانک عسکر اسلامه ملاقاتی ذکرنده در)
ولایت معموره قریم خانی ودشت قیجا ق و نقای تاتارینک
فرمانرانی سلاطین جنکیریه نک صاحب تیغ و علم معرفت
واذعانی غازی کرای خان رحمة الله تعالی علیه جانب پادشاه
عالیشاندن بو سفر نصرت اثره مأمور اولغله مبالغه عسکر تاتار
عد و شکار ایله نهر اوزرندن عبور و طورلی نهری یالسیله
ممالک منخوسه لهدن مر ورایدوب بدون سرحدنده واقع
صونلق قلعه سی قربنده مأمول و ملحوظ دکل ایکن ظهور
الملکله جانب سردار ذیشانه مژده قدومی ایرشدر دیلر
اول حینده بیله اولان قابل خطاب نیجه میرزا و تاتار لرایله
قونوشدق وکندورک قدومی احوالندن نیجه دفعه سویلشدک
نقل ایدر لریکه له ایچنده بویولی قطعاً عسکر تاتاردن یلور
کمنه یوغیدی اگرچه قولاغوز نامنده آدم چوغیدی الایمانش
اگا که عسکر تاتارک هر یولده واقینده قولاغوزی واکا

خیلی بکت یکدی تاتار عدوشکار دن و آتلو عسکر دن دخی برنجه
 آدم آتلیزین ییلد یروب یکدی کفار عسکر عبورندن خبردار
 اولدیغی کبی الای الای پیاده سی یورودی آتلو الایلی دخی
 در عقب اولجیره نك صحرا سین بورودی بزم آتلومز اگر تاتار
 اگر غیریدر اصلا مقاومت ایده مدی نفس الامر ده اون اون بش
 بیک کافره بش التیوز آدم مقابل اولق ممکن دکل ایدی الاینه
 سلامت یقاسین اول زیوب طونه یی یوزدر دیلر پیادکان دخی
 اگر چه برایکی بیک واریدی والا کافرك متعاقبا کلمش الایرینه
 مقاومت احتمالن ویرمیوب شناور لك ایله کچمکه قادر اولئر
 یوزوب یکدیله اکیوزدن زیاده جه انجق یرلرنده ثابت وبرقرار
 اولوب طور دیلر حکمت خدا جل شانہ کفار یالی کنار یله
 بر مقدار خندق کسمش و کندیلرینه متریس اتخاذ ایتمشلر
 ایش قلان غزات اول خندق متریس ایدندیلر و ایچنه کلن کفاره
 تفنک سریدیلر بوجانبک یالسی ایکی مناره بویی حواله در
 بش اون بال یز طوب کتوردیلر وبر قاق قلنبورنه لر وشاهی
 ضربزنلر دیزدیلر و یارالتنه دخی مستوفی تفنک انداز سبکان
 و یکچیری قودیلر زیر اول محله طونه نك وسعی چوق دکل
 انجق تمام تفنک نشانه سی ایدی اماملا عین اولقد رجد وجهد
 ایتدیلر که قطعاً مرد اولنه و مجروح اولنه باقدیلر الاشویله
 اوغرا دیلر که دیز کینلرینه هیچ حرام قائمدیلر بوقدر بال یز لر دن
 و قلنبورنه لر دن هر الای سوقاق سوقاق اولوب کیدر ایدی
 بونجه آت و آدم لاشه سی میدانده دو کیلو قالوردی و بالجمله کون
 غروبہ قریب اولنجه اوتوز قرق الای بو طریق ایله برنوبت
 اوغرا دیلر و طالع منجوسلرین صنا یوب جکر لرین طوغرا دیلر
 عاقبت چاره و درمان ایده مدیلر الایاق ایاق طابور لرینه طوغرو

کونه د کین قلعه قپوسین قپامدیار وکاه و بیکاه متریس باصدیلر
 طابور مقهوری قلعه نك اوستی یاننده ایدی برکپری ایوار
 قلعه سی جانبته که شرقیسی ایدی برکپری دخی قلعه من بوره نك
 صوقپوسنه قورلش ایدی قپوسی قپانماغله طابور مقهورك
 آتلو ویایاسی الای الای دخول و خروجدن خالی دکلر ایدی اول
 اجلدن متریس بکلکه و متریسلی قلعه یه قریب ایلمکه چاره
 اولدیغندن اوغلی ایله حسن پاشای تبدیل یعنی حسن پاشایه
 روم ایلی و اوغله بدونی تحویل ایلدی بفضل الله تعالی حسن
 پاشا قپونك مقابله سنه وضع اولنان مترسه کیردیکی کبی اون
 طوب کیرایله دوککه مباشرت ایدوب خواه و ناخواه سد باب
 ایتدردی اند نصرکه متریسلی باصلمقدن قورتلدی و دوککه
 اقدام دخی زیاده اولدی

(یانق طابورینك مقهور اولدیغیدر)

چونکیم قلعه دن طابور قحنه مباشرت اولنق تقدیم اولندی
 پس بدوندن عرب به لر ایله شقه لر و طونباز لر کتوردیلر
 و بو عرب به لر ایله کلنلر جائز که کفایت ایتیه دیو بر اولقدر کراسته
 دخی کتوروب کپری مهماتنه شروع ایتدیلر و بریجه جاموس
 کونلری جمع ایدوب آنلردن دخی کیلر دوزدیله و بالجه اوج
 کپری بری جاموس دریلرندن بری معتاد اوزره طونبازلردن
 بری مفید و مختصر بولنان شقه لر ولا کیجه دیدکلی پیاده
 ایچون موضوع اولان کیلردن هر جنسی برر کپری یه
 وفا ایده جك قدر تکمیل ایدوب و بش التیوز سردنکچدی
 یازلدی همان برکون کپریلر بناسنه مباشرت اولنوب و سردن
 کچدی بلوکن اوتنه یقایه دخی اطهیه کپورمکه باشلدیلر آنلردن
 غیری کوکلنده شجاعتدن بهره سی وارلکده زهره سی اولنلردن

ایتدی سنی دیوان نبوته کتورد کلرینی کوردیم بودخی شهدادند ر
اما بو محاربه شهدا سندن دکلدر یوردیلر فی الواقع او یله
اولدی اولدخی صکره مرتضی پاشانک بی نگاه و بی سبب ظلمی
شمشیرندن رتبه شهادته یتدی رحمة الله تعالی علیهم
رحمة واسعة

(تاتاو صمارتین نام ایکی مختصر قلعه تک فتحی)

(ویانق قلعه سنک محاصره اولندیغی)

فی سنه ۱۰۰۲ چونکیم سردار عالیشان عسکر فراوان
ایله سرحدده عزیمت ایلدی یکپیری اغاسی محمد اغا که مقدا
استرغونده محصور بعده استرغون قحیله مسرور اولان
بوسنه تک شاهین اوغلی سلسله جلیله سندن وزیر اعظم
لالا محمد پاشا د رعدده کامل اون سکر یک یکپیری ایله کلیدی
بوزمانه کلنجه یکپیری اغاری سردار لره قوشوندی اولق واقع
اولماش ایدی دفعی ممکن ایکن نفسنده بر بهادر و غزایه
حریص آدم اولغله ستان پاشانک مواعد عرقویه سنه الدانوب
کلمش اولدی سنه مزبور شوالنک سلطنده تاتاق قلعه سین
محاصره ایتدیلر اوچنجی کون کفار امان ایله چقیدیلر بو محله ده
اغای مومی الیهی محضاً بغضاً و غرضاً عزل ایدوب یمشبی
حسن اغا که کنديک هم جنسی ارناود آدمبسی ایدی اکا ارزانی
کوردی حتی منقولدر که سعادتلو پادشاهه تلخیص ایلدکه ده
بو دولت علیه تک و اول منصب جلیله تک عرضین هدم ایتدیکی
کبی ان شاء الله تعالی عن قریب انک دخی عرضی یقوله بیورمش
اوله اندن صمارتین نام قلعه قوشا دلدی اولدخی ایکی کونده
امان ایله ویرلدی اندن ذی القعدة تک اون اوچنجی کونی یانق
صحراسنه قونلدی ویکر میسندده متریس لر قورلدی لکن برنیجه

اولاجق غزاتی کنند و له عرض اید یو بر ر انلردخی اهل جنت
اوله جق شهدای مبارک اللرنده اولان دفتره تطبیق اید یورلر
کوردمکه بدونک و پشته نك اعیانی و سرحدك بنامی حضور
شریفلرینه کورلدی و بوده شهدا دند ریورلدی مدد
سلطانم یا بونلر کید نیجه بو سرحدك خالی نیجه اولور بو مملکته
کافر ظفر بولور الله تعالی حضرتنه مت ایدك بو سرحد پایمال
اولسون بونلری جناب عزتدن رجا ایلسون دیدم اول کسنه
اوستی یاتنده اولانه سوینلدی بو طریق ایله رجای حضرتك
جانب یمینده صدیق اکبر رضی الله تعالی عنیه دکر دیلر کوردم
هیچ تقید یورمدیلر بو کره طرف یساره واردم بو طریق ایله صف
نعالده اوتوران صحابی کرامه یالواردم اولجانبدن دخی عینیه
حضرتنه برکسنه قالمجه اولاشدی مکر اول حضرت علی
کرم الله تعالی وجهه ایمش همان بلا تردد یار رسول الله امتکدن
فلان کسنه دیوب و بنی کوستردی رجا ایدر بو غزات امتی
جناب عزتدن رجا ایدیه سک بونلر کید نیجه بو سرحدلر خالی
قالور و اهل اسلامه دشمن غالب اولور فی الحال بنی دخی
حضرتك حضور شریفلرینه کتوردیلر نظر شریفلری تعلق
ایتدیکی کبی سندخی اهل جنتدن و بو محاربه شهدا سندن سین
یوز دیلر و بونلر دیوان حقه شهدا دفترینه قید اولمشلردر
جف القلم تغیر احتمالی یوقدر و بو سرحدده اهل اسلامه انفع
اولان دخی بودر اکر بو ظلمه غالب اولسه اتم بونلرک ظلمندن
پایمال اولوردی همان بیدار اولدیغی کبی بو واقعه یی اشاعه
ایتدی و جمله خلق ایله حلالشی کندی و اول کسنه لردن
نیجه کسنه یی آگاه ایتدی مرحوم نصر الدین زاده دیر که
کندیمی سؤال ایتدم و کتم اتمه دیویمین و یردم یمین بالکسر

سوروب کاه اوکلرندن ایریلوب (الحرب خدعة) فحوا سنجه طوب
 الته کتورمک استدکلرین کورنجه قاجدیلر صائمش و همان
 قوسقونه قوت دیوب قاجمش بونلر دمداره اعتماد اید رکن
 دمدارک چون بو حالن کورر بونلر دخی دمدارک ایدینه
 دوشلرینه حسن پاشایه تفنک طوقمش ایدی و محمد پاشایه
 براق دفعه آد ملر کوند رمش ایدی الامقید اولدی اولاجیق
 اولدی بومحاربه ده دخی اوچ درت بیک آدم راه عدم طوتوب
 رتبه شهادته قدم باصدی نهایت استونی بلغراد محاربه سندن
 آشاغه بوده بریدناملق اولدی انجق بومحاربه ده کفاردن
 دخی برنیجه بیدین سالک راه اسفل سافلین اولدی
 (ومن اثار الزوایا الصالحة) بدونده متعارف و معلوم نصر
 الدین زاده مصطفی افتدی مرحومدن سموعم اولمشد راول
 کیجه که کفارک طابوری مقابله سنه عسکر اسلام ایله قونمش
 ایدک پشته ده صلحای امتدن برکسنه عالم مثالده کورر که بر واسع
 صحرا ده بر خایت لطیف سبزه زارده هیچ زمانه خلقنه اگر
 لباسلرنده اگر اوضاع و اطوارلرنده مشابهنی یوق بر جمع کثیر
 بر حلقه کیره اولوب اوتور مشلر بعض یلیدی کیم و یلیدی کیم کسنه لری
 صدر مجلس اولان صاحب دولت حضورینه کتورر لر انلر
 دخی بردفتره تطبیق ایدوب اکثرینه بوده شهدا دندردیر لر
 چاق صف نعالده اوتوران کسنه یه یناشدم و بو مجلس نه مجلسدر
 و بونه جمعیت و بونه حالتدر دیدم بیوردیکه یا بطز میسین یوق
 دیدم بو صدر مجلس کوردوکلک ایکی جهان فخری خیب
 خدا محمد مصطفی در صلی الله تعالی علیه وسلم و بوجه داخل
 حلقه اولان اصحاب کرامندرویمین و یسارنده اوتوران چهار یار
 عظامدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین یارنکی محاربه ده شهید

وار مغه اقدام ايد نلرك اك كزیده سی اول اولغله بو وجهله
انتقام ایتدی اندن صکره کلوب خطوانی محاصره ایتدیلر
میرلوا سی صاری علی پاشا اوغلی ارسلان بك ایدی اگر چه
بر مقدار کیفه ابتلا سی وار ایدی اما قلیچنه غایت بهادر ایدی
اگر استرغون اگر خطوانی یتشمیر ~~کوندن~~ زیاده دو کدیلر
وروز مره بشر یوز بیکر بلکی بیک بشر یوز طوب اور دیلر
مادامکه عسکر اسلام ایله سردار اکرم کلمدی کفار ایکسندن
دخی ال چکمدی چون وزیر اعظم یقلاشدی اندن صکره
قالقدیلر و قومران اطه سنده بر کدیلر

(عسکر اسلام خطوان محاربه سنده منهزم اولدقاری ذکر نده در)
چون ملا عین استرغون و خطوانی بو قدر زمان محصور
ایتدی بالذ فعات بلغرا ده فریاده آدم لر کندی و بالجمله ممکن
اولان مرتبه عسکر جمع ایتدیلر ایکی وزیر اعظم زاده ایکی وزیر
دلیر بری چرخه جی بری دم دار اولوب کتدیلر و استرغون
اوزرنده کی طابوردن خطوان طابوری اوزرینه وار مغی ترجیح
ایتدیلر و حسن پاشا سرحد بکلر بکسی اولغله بحسب الطریق
چرخه جی اولوب برقاج الای باغلدی و الحق نیجه کافرك جکرین
طساغلدی و برقاج کره قارشدیلر و نیجه لطر فیندن یارشدیلر
کفار که مقابله سنه کلن عسکری مبالغه ایدی حسن پاشا بدون
عسکر یله عاقبت مقاومت ایده مدی و اوزر لینه آت سوروب
کیده مدی الا اوزرینه کلن کافر آیلرین طوپلرک نشانکا هنه
چکمک ایچون اوکلرندن آیرلدی و طوب التنه کتوروب آلائی
ایکی یارلدی مقصود یعنی اول محله ضرر بزنلره قلمبورنه لره
آتش ایده لرو کفاری طوپلر پراکنده ایدی بچک اندن اوزر لینه حله
ایده لرو مکر سنن پاشا زاده بونلرک بو طریقه کاه اوزر لینه

چاقوب بیله قاچش نیجه کره ایرشمشیر و اوسته اوشمشیر
ایچلرندن قورتلش و غزاته یتشمش طوته مامشیر پشته کلد کده
کل بابا تکیه سنه کتوروب قربان ایتدیلر کفار لقمه سی دکل ایمش
ینه نصب غزات اسلام اولمش و پلنقه ده قلان عجوز و طفل
صغیر او شاقلری اولار ککند و الیریله قتل ایتمشیر

(کفار مقهورک استرغون و خطوانی محصور ایتدیکی)

(و نو یغراد قلعه سنه ظفر بولدینی ذکر نده در)

سنه ۱۰۰۲ چون اول بهار و موسم کشت و کنار ایرشدی
هنوز عسکر اسلام یردن حرکت ایتدین کفار نوروزدن مقدم
ایکی طابور مقهورین ترتیب اید و ب برین استرغونه و برین
خطوان تسخیرینه کوندردی خطوان قلعه سی اوزرینه کیدن
ملاعین مقدم نو یغراد قلعه سنه دوشدیلر و عظیم طوپلر
قوروب دوککه مباشرت ایتدیلر و ایللی بکیر بکیسی سنان
پاشا زاده استونی بلغراد محاربه سندن نصره کلمش ایدی اما
یائنده انجق امران اوج درت میرلوا و عسکر خلقتدن قطعاً
برفر دیوغیدی حسن پاشا و بدون عسکری دخی استونی بلغراد
محاربه سنک زخم خورده سی اولغله امدادینه کیده مدیلر انلر
دخی ناچار قلعه یی ویره ایله ویردیلر بر مقدار محافظه جی
یکچیری کوند رلش ایدی بکنی و سائر لرلوسنی اصلاً سولتمدیلر
بکی قره فریه لو محمد بک ایدی سرحدک اسکی غازیلرندن
و عصرینک علم و معرفت صاحبی فاضلرندن ایدی جمله
قلعه ده اولان غنی و فقیر و جوان و ییرو نساء مخدرات هزار
فغان و وایلا ایله بدونه کلدیلر حسن پاشا میرمن بوری
اخذ ایتدیروب ضلب ایتدردی ظاهراً ده کناهی قلعه
ویردوکی ایدی اما اصل استونی بلغراد ده طابور اوزرینه

مقهوری بلغراد الشه قوندی و بیوک طوپی یوغیدی
 ضربزنلریله قیولرین دوکدی صکره بودکلو مظفر ومنصور
 اولدیغنه اکتفا ایدوب دوندی تاتاویانق صحرا سنه
 چاقوب پراکنده اولدی الا مقسمیلان که چاسارک قونداشی
 وعسکره سردار ایدی ذکر اولنان قلاع سمتده اولان بحار
 بکلرین انلرک تسخیرینه کوندردی نجه کفارندن انجق
 کفایت قدر طوپی ویردی کاهی قاسمد نصکره برقاق کون
 هوالر معتدل اولور کو چک یازدیرلر تقدیر ربانی ایله اول سنه
 ایکی آی قدر اولیه یاز اولدیکه اکثر میوه آغاچلری بهار
 ویردی فرضا نجه الما آغاچلرنده جوزدن بیوک الما حاصل
 اولدی یعنی قیشدن هوایه اصلا تغیر کلمدی اول ایلدن
 ملاعین ذکر اولنان قلاعی برر برر آلدی والآن اکثری
 ایدی کفارده قالدی

(صوبوتسقه پلنقه سنک احوالی ذکر نده در)

چونکیم کفار بوقدر تغلب ایتدوی ظاهر اولدی پلنقه من بورده
 اولان غزاة اطفال وعوراک اکثرینی پشته یه قاچوردیلر انجق
 پلنقه ده بر مقدار آتلقا دیلر چون کفار کلوب پلنقه یی
 محاصره ایتدی جله سی آتلقوب و برا غوردن کافره
 قویلوب ایچلرندن یول اچدیلر و صحرا یولن طوتوب قاچدیلر
 کافرک اوچ درت آلائی یوکرک آتلوسی بونلری تعقیب
 ایتدی و برکون برکیجه قوغوب کتدی غزاة متصل ایت جنکین
 ایدردی و یقلاشانلری اوق و تفنک ایله دفع ایدرلر ایدی
 وقلانی انلندیروب دوشنی قالدیرلر دی بو طریق ایله بوقدر
 کثرت اعدانک ایچندن خلاص اولدیلر و غرایب دندر برکبش کیر
 یعنی غایت بیوک بر قوچ پلنقه ده بسارلر ایمش غزات ایله یله

یوڭکه مقابله سنه کیده ومقابله یه کلنی اوزرلرندن دفع ایده
همان پراوق آتیمی یردن طوتکه سلامه دیزلشرایدی سلاملرکی
اولوب قیچ طوپن آتدیلر حسن پاشا وسائر اهر ادخی های
نولدیکن طورک دیو فریاد ایتدیلر امانه طور دیلر نه ایشدیلر
بر بلوکی استونی بلغراده بر بلوکی صحرایی طوتوب آشانی
مملکتیه بر بلوکی دخی حسن پاشا ایله بدون یولن طوتوب
قاچدیلر اما حسن پاشا میدانده اولقدنر طیانندی بلکه
کنیدین غیری میدانده کسنه قالدی وقولغنی الله بر تفنک
طوتوب وجودینه اگر چه چوقلق ضرر ایتدی اما
اوزنده کی عنتر یسک فندق فشنکک کاغدی آتشی پنبه سین
طوتوشدردی وقاچرکن انطفاسی ممکن اولماغله اولجانبی
محکم یاقدی واولجینده مقبول و مرغوب و محبوبی اولان
خزینیه داری وبرقاچ دخی ایچ اوغلنلری و سلحداری و پیادکان
عموما میدانده قالدی کفار انلرک قاتله اقدام ایتکله
وعسکرک قوچیلری و آغلرلری اولخلده بیله اولغله غنایمه
تقید ایدوب سواری تعقیبه چندان مقید اولمدی وبالجمله
بویله بر شیع صنغون اولدیکه هیچ بر سر حده اولماش ایدی
الئی یدی بیک پیاده اول صحراده خاگه هلاکه دوشدی
صکره مرحوم تریاکی غازی حسن پاشا سکدین بکی ایدی
استونی بلغراد محافظه سنه کلدکه برقاچ قیولر قاز دیروب
دردر بشریوز و بیکر آدم برقیویه قویوب دفن ایتدردی
رحمهم الله تعالی رحمة واسعة

(کفارک فیلک وسبحان و یاز بریم وصوبوتسقه)

(واول ستمک سائر پلنقه لرینه ظفر بولدیغی)

سنه ۱۰۰۲ عسکر اسلام انهرام اولدقدن صکره یینه طابور

اوزرندن قالقوب ایکی فرسخ یرده طاع دینده قوندی حسن
 پاشا دخی کلوب بلغرادک اوستی یاننده جله عسکر آتلرندن
 اینوب یم کسدردی و مشاوره یه جمع اولدیلر جنک کورمیان
 و دشمن حالی بتلیان مکسنه لر قدر کیجه سی طوغمشک باباک
 الکشی باشکده ایمش دیدیلر و مبارک باد غزا ایتدیلر و همان
 اوزرلرینه سوره لم کافری قاچور میالم دیدیلر آنلرکه دشمن
 حالن بلوردی جله دن استونی بلغراد لودن سلطان سلیمان
 مرحوم زمانندن قالمش قوجه حسام اغاکی برقاج قوجه لر
 بودشمن سزک ایشکز دکدر اوزرینه وارمق خطای فاحشدر
 یوردین تبدیل ایتمکله دشمن بوزلدی دیمک اولز همان کلک
 قلعه یه آرقه و یرک و وار قوتکری بازویه کتورک و آلائی
 اوزرلرینه عسکر کوندرک کیدر لر سه تعقیب اتسونلر دمدا رینه
 و عره به لرینه اولاشسونلر اوزرلرینه دونوب یاپشور لر سه صلت
 و سبکبار آتلودر ایت صواشین ایدرک اردویه کلسونلر ان شاء الله
 تعالی قلعه نک طوپلری واردونک ضرر یز لری انلری قریب
 یره ینا شد رمن دیدیلر انلر بو قوجه بو کالمش لر ظرافت ایله
 قلعه نی بکلمک و محافظه جی ایله طولدر مق استر لر دیدیلر
 و بالجمله خوش آمد شو یلیانلرک سوزی غالب اولدی نتکیم
 الآن اویله در دشمن اوزرینه کتمکه اکثری راغب اولدی
 اما بر خطای فاحش دخی ایتدیلر که نه بر آلائی دمدا رونه چرخه جی یه
 اعتبار ایتدیلر الا جله عسکر شیره ایله پا فوسته بایرن
 کوله بایرینه اینجه که مایینی بر کوز ایریمی قدر یردر بشر اوزر
 قات دیزلدیلر و یکچیری و ساثر پیاده بی بو طریقله آتلونک
 اوکنده ایکی اوچ دیزی ایتدیلر اعدانک آیلری بشر یوز
 بلکه بیکر آتلو برقره طاع کی اوزرینه کلدکده بر بتون آلائی

چادرین یقوب عودت ایتدر مشلر
 (سپاه اوغلنلری اغاسی شهید و بلوک خلقتدن)
 (برمقدار آدم نابید اولدی یغی ذکر نده در)
 پولاطه قلعه سی فتح اولدقدن صکره سپاه اوغلنلری اغاسی بلوک
 خلقتدن جمع کثیر ایله چیقوب باقون طاغنه طوغرو چکیلوب
 کتدیله خلق کیمی آقینه کیدر زکیمی اول سنه اول طاغک الما
 و امرودی غایت چوغیدی الما و امرود جعنه کیدر زیدیلر
 کافرک طابوری خود اردوی همایونه انجق ایکی محارمیلی
 پرواریدی سرحدلویه متعلق خدمت ایکن بلوک خلقتک کتدوکن
 کیمسه معقول کورمدی ونه ملاحظه ایله کتدکلرین دخی بتلیدی
 ایرتسی بشر اوزر یورغون و طورغون کدیله راغانک بیراغی انمش
 و کندی شهید اولمش بلوک خلقتدن دخی خیلی آدم اسیر و شهید
 و نابید اولمش قطعاً مناسبت یوغیکن بویله برید ناملق ایتدیلر
 (انهرام عسکر اسلام دراستونی بلغراد)

فی ۹ صفر اخیر سنه ۱۰۰۲ سردار عالیقدر چون مر اجعت
 ایتدیکی کفار دوزخ قراره منعکس اولدی ایرتسی طابور مقهوری
 ایله قلوب استونی بلغرادی محاصره ایتدی بدونده وزیر حسن
 پاشا ابن وزیر اعظم محمد پاشایه بو خبر بارد وارد اولدی یغی
 کبی قرب و جوارنده واقع بش سبجاق عسکرین یاننه کتورتدی
 و بدون محافظه سنده اولان عسکر اسلام اون بیکدن متجاوز
 ایدیکنده کلام یوغیدی یالکز یکپیری کتخدا سیله قلان
 یکپیری یدی بیکدن ارتق ایدی بد ونگ دخی قولی هنوز
 بریده زده لشماش وعدو طبانجه سین یماش اون اون بش
 یک قلیجه قادر عسکر اولوردی و بالجه حسن پاشا یکرمی
 بیکدن متجاوز عسکر ایله چیقدی یغی کبی کفار خبر آلوب و قلعه

حضرت عایشه صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا بی سؤال ایدر
وانلره اولان اسناد عجیب بہتان ایدی دیر ایلچی دخی عینلہ
حضرت مریم رضی اللہ تعالیٰ عنہا بیہ اولان بہتان کبیردیر
بری دخی اولحکایہ کہ عصر سلیمان خانیدہ رسالتلہ کلن امام
قولی خان ایلہ شمس پاشا ہمعنان اولوب کیدر کن عسکرک
بہادر لغہ متعلق بعض محاورہ ائناسندہ (مصراع) مايدانيم
روميان مردان چنکی نیستند * زیب وزینتہ مستغرق دو کوئی
عسکریدر دیر شمس پاشا دخی واقعا تاجلو خانمی شاہ اسمعیلدن
الان دو کوئی بونلردیر انجق بونلرک اوچنک حاضر جوابلی
التون حل ایلہ صحیفہ اوراقہ یازمللور درجۃ اللہ تعالیٰ علیہم
(فتح قلعه بسیرم وقلعه یولاط)

فی محرم الحرام سنہ ۱۰۰۲ چونکیم سنان پاشایہ سردارلق مقرر
اولدی آلات وادوات تدارکین کوردی ویکرمی کونہ قالیوب
استانبولدن قالیوب بلغرادہ کلد کدہ روز قاسم دخی قریب
ایدی بی توقف و آرام اقدام ایلہ یور یوب اوائل محرمدہ بسیرمہ
کلدی و اوچ کون دوکوب بفضل اللہ تعالیٰ ماہ مزبورک اونچی
کونی کفار براغوب قاچدیلر بکری اولاجق ملعون قاچمامش
ایدی اسیرایتدیلر اندن یولاطہ کلدی ایکی کون اولدخی دوکلدی
ماہ مزبورک اون سکرچی کونی قیح اولندی کفارک ایسہ طاہور
مقہوری تانا سحر اسندہ ایدی واوزیندہ وارلغہ مشاورہ
اولندی حتی بو حقیر ایلرودہ کیری بناسنہ مأمورا ولا نلرایلہ بیلہ
ایدم مکر کفارک طاہوری بر عظیم طاہور وجعیتی کثیراید یکین
خبر ایشلر قاسمہ بش اون کون قالمش ایدی جائز کہ واریجق اکلنک
اقتضا ایدہ وعسکر عودتہ تقاضا ایدہ دیو بدونہ طوغر و متوجہ
اولمشلر بزدخی بیورلدی شریف کلدی کہ عودت ایدہ سن
سنان پاشا دخی بدونہ واردیخی کبی روز قاسم اولغلہ سپاہ

نقل ایدر که ادرنه ده ایلچی برضیافت ترتیب ایتیش دعوتنه
 واردق کیف شراب ایله سکا برطلو ایچمه یی دیدی و آت
 هیئتده برسیم قدح کتورتدی و بو قدحی سکا کیل
 عشقنه ایچرم بلور میسین دیدی کیل دیدم بریکدن عشقنه
 ایچرم که اقرانی نه چاسارده ونه خنکارده وار و قلیجی اوزرینه قلیج
 یو قدر هر نه یره وار دیسه منصور و مظفر اولمشدر کیدر
 دیرسک نذازدی فرنج اورام دیدی و جله سی آیاغ اوزره
 قالقوب ال ارقه سین یره قویوب باش ایندر د یلر نفس الامر
 اول عصرده سرحدله اشقیاسیله یک تجاوز ایدردی چون
 برقدح دخی طوایدروب بنم المه ویرد یلر باقه ایلچی یک دیدم بن
 پادشاهمزک یار بکرین و پاشا لری استسم دخی عدایده مم
 و ایچلرندن بری جله دن ممتاز دردییه مم زیرا جله سی نیجه کره
 اثبات وجود ایتیش دولتلور در امار غریب یکدلک عشقنه
 ایچرم که سنک یرار دیدیکک نذازدی فرنج شبش پلنقه سی التله
 کلدکده چارکن آردندن حاشا فلانته بر حربه اوروب اگر
 قاشنه مخلادی که اول دلی ارسلان نام بهادر در دیدم همان
 غضبه کلوب بویلا ندر دیدی بونی کیمدن ایشتمس سین غضب
 ایله تیر بزه سین قالد یروب کش او انیسین بری برینه قاندى
 وحدتندن سرخوش کافر دیوانه یه دوندى استانبوله وار نیجه
 ملعونه کوجیله بارشدم دیو نقل ایدردی اما مقدم بو کامثال
 دینلسه یو خسه بونلره معادل عد اولتسه فی الجمله مناسبتدن
 خالی دکلدن بری اول حکایه و محنده جواب و کنایه اکرچه
 کمال شهرتدن ایراده احتیاج یو غیسه دخی خلیفه ثانی
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زمان شریف لرنده صحابه کرامدن
 قیصره ارسال یورد قلری ایلچی یه برره بان کا نه طعنه زنان

قرانك بهر سنه سكه خالصه انكروسيه اوتوز اوچ يك التوني
كلوردی بوندن غیری اون اون بش قطعه اوائی سیم کافری
لکجه واریق وقوپه لر وقد حلو و برایکی اوچ ساعت کتوروب
کلان ایلمچی تقیل پایه سریر عالم مصیرایله مشرف اولدقه
هدیه سی دیو چکیلوردی وابتدا استرغونه کلد کده استرغون
بکنه يك غروش و برایکی قوپه و قدح و بدون بکر بکیلرینه
اوچ يك غروش و برقاج قوپه و قدح و تفك مطلا و برایکی
قله ساعت فرهاد پاشا مر حومه کتوردکلرنده دیوانده حاضر
ایدم ایکی ییلاق خراج اولغله التی يك غروش ایدی سائر
دخی ایکیشرفات ایدی و بدون دفتدارینه و یکچری اغاسنه
ساعت وقوپه مقوله سی ویرلردی و وزیر اعظم درت يك
یوخسه غالباً بش يك غروش واکاکوره قوپه سی و ساعتی
و تفنکی و سائر وزیرایه دخی علی قدر مراتبهم غروشی
وقوپه سی مقرر ایدی و بجه آستانه دن ایلمچی وارمق واقع
اولماش ایدی انجق بدون بکر بکسی طرفندن ینه بدون
چاوشلرندن بری واروب خزینه یی طلب ایدردی کندیلریوک
چام کیلری ایچنده چام پنجره لواوطه لر پیدا ایدوب
و مطبخلرین دخی برکیده و هنطو عربیه سی بارکیلر ایله برکی یه
تحمیل ایدوب بلغرا ده دکن شیشه لر چکوب کتورلر ایدی
بلغراد دن عربیه لرایله کیدرلردی و بدون بکر بکیلری کندینک
بر بلوجه اغاسین و یاخود بدون چاوشلرینک برکزیده سین
پله کوند رلردی مصارفلی انک انندن کوریلوردی

(ومن بدایع المناظرات)

يك تاريخندن ایکی ییل مقدم بدونك مقابله جیسی بو حقیق
همشیره سنك زوجی علی افتدی ایلمچی ایصالنه مأمور اولوب

افندی عسکر اسلام عجم سفرانده بو قدر تعب و مشقت
 چکمه بى طاقت اولشد رهنوز يورغونقلرى کتمدين يکي باشدن
 بر سفر آچمق و بو غائله نك سهولته دفعي ممکن ايکن مشکن
 ارتکاب ايدوب قولايندن قاچمخي بزم عقلر تجويز ايتمديدي
 تکرار خواهه افندی دید يکه پاشا حضر تلری داعيکر
 بود دولت عليه نك غزوات و فتوحاتلری تاريخن اتمامه
 اير شد رمك اوزره بن ان شاء الله تعالى بونکله اتمام ایده ينکه
 پادشاهمزنك برادنا قولى شاه عجمك بوقدر رمالکن آلوب عاقبت
 نور دیده سنی رهن و یرمکه صلح و صلاح اولدی بیج قرانك
 بدونده طایمز فرهاد پاشا مر حومك اهتماميله ايکی ييلاق
 خراجی آستانه سعادتله کلمش ایدی کافرك دخی ايکی ييلاق
 خراجی کلدی دیو اغرنمز داديله تار يخمزی اتمامه اير شدوره لم
 همان لطف ایدك يکيدن بر فرجه آچلسون دیدی سنان
 پاشا يوق افندی اويله يازمه الا ان شاء الله تعالى بويله
 يازه سنکه سعادتلو پادشاهمزنك برادنا قولى عجم ديارنده بوقدر
 فتوحاتد نصکره او غلین آلدی کتوردی بر قولى دخی بیج قرالی
 اوزرينه واروب مملکتی غارت و خسارتد نصکره قرالی کشان برکشان
 الی باغلو آستانه پادشاهی يه کوندردی يازه سین ان شاء الله تعالى
 دیدی خواهه افندی استغفر الله تعالى پاشا حضر تلری
 بوسوز کمال غروردن ناشيدن بون سوزك عاقبت شامتدن
 پک قورقارم دیوب قالقب طباغلدیلر درویش پاشا بوسوزی که
 پشته بی کافر آکش و عسکر اسلامك مقابله سنه کلمش اول مناسبت
 ايله نقل ایلدی

(بیج قرانك خراجنه متعلق بعض احوال ذکرینده در)

يک برتار يخنه کانجه که انکروس سفرلرينه ابتدا اولندی بیج

بو غیرت اودی یاقدی یا ندردی البته روم ایلینه سردار اولغی
 مراد ایدندی اتفاق بوندن اقدام چاقرجی باشلیقدن سکدین سنجاغته
 بعده بوسته یه میر میران اولان سالف الذکر حسن پاشا تفصیل
 اولندیغی اوزره بوسته ده بردفعه کفار طایورین منهزم ایدوب
 بو قدر طوپلر و باشلر و دیلر الوب استاته یه کوندرمش ایدی دفعه
 ثابته ده کلبس بکی احمد پاشا اوغلی سلطان زاده شهید و کندیسی
 دخی اول محاربه ده غرق اولغله نابید اولوب البته کفار
 مرحوم سلطان سلیمان خان حضرتلرند نصکره اهل اسلام
 طبا نجه سین یماش سرحد اسلامه دست تطاولری غایت
 اوزامشدر دیو سردار اولغله واعدادن انتقام المغه سعادتلو
 پادشاهه بالدفعات اقدام ایلکله و سلاطین دخی سلطان
 زاده نک والده سنک کوزی یاشنه ترجاسعادتلو پادشاهه برنجده
 دفعه سولکله مشاوره اولتق فرمان ییور دیلر اظه محاربه سنده
 شهید اولان درویش حسن پاشا مرحوم که سعادتلو
 پادشاهک مصاحب خاصی و برآن خدمت همایونلرندن منفک
 اولن مقرب بالاختصاصی ایدی حتی شهید اولان حسن پاشای
 مومی الیهک یرینه طوغانچی باشی اولغله حضور پادشاهیده
 قیو کتخدائی ایدر ایدی وفیه نفس الامر برشاعر متین
 و فضیلت و معرفت ایله بکار علمایه قرین برآدم ایدی حتی
 سعادتلو پادشاه معتاد دکل ایکن اثنای مشاوره ده بیله
 د اخلیندن اولغله ریخصت و یرمشر ایدی کندی لبانندن
 مسموع اولمشدر اول مشاوره ده مقابله همایونلرنده طورردم
 سنان پاشا کفاردن اخذ انتقامه متعلق هر نقد کلام ایتش
 اینسه فرهاد پاشا عسکرک سفرلده انجق مشقترلرینه متعلق
 کلام ایتدی اما خواجه افندی و شیخ الاسلام بوستان زاده

کشتلرینک ملکی عدا دندن ایمش هر سک صاحب طغیان
 اعنی مقسیلیان ینه انلره احسان ایتدی
 (تکرار یکحصار احیا اولندوغی و اعدا ظفر بولدوغی)
 فی سنه ۱۰۰۳ رستم بک که عصرینک رستم زالی واسفندیار و بهرام
 امثالی بریرار و جنک آزما آدم ایدی کفار یکحصاره رغبت
 ایتموب اول حوالیدن کتد کلری کبی واروب قلعه مز بوره بی
 اولکیدن زیاده استحکام و یروب معمور ایتدی و اولدن اولان
 نفراتن و کندیسيله یيله چیقوب کیدن غزاتن یاننه آکوب
 و ایچنه ک یروب محکم ضبط ایتدی و طور اوه سین و زا غرب
 صحرا سین سبی و غارته بروجهله مباشرت ایتدی که کفاره کوز
 آچدرمز اولدی بالکلیه اول مملکتده امن و راحت قالدردی
 پس ملاعین خاسرین ینه هر سک بی دیندن امداد استدیله
 ملعون اول اطرافک عسکرین و نجه ملاعیندن دخی خیلی
 مردود بی دین تعیین ایدوب کوندردی اثنای محاصره ده
 رستم بک تفک ضربندن مجروح و برقاچ کوندنصرکه قلعه ده
 روح تسلیم ایتدی و انک فوتیله قلعه مز بوره ایدی اعداده قالدی
 (دفعه ثالته ده سنن پاشانک وزیر اعظم اولدیغی)
 (وانکروسه سردار نصب اولندیغی)

فی سنه ۱۰۰۱ چون دفعه ثالته ده مهرهمایون سنن پاشایه
 عنایت اولندی ابتدا برقاچ سنه دنبرو معزول قلان وزرانک
 یرلرین ابقایه همت ایتدی و فرهاد پاشایی وزیر ثانی و ابراهیم
 پاشایی ثالث و جغاله زاده بی رابع و جراح پاشایی خامس و بویالو
 محمد پاشایی سادس و خضر پاشایی سابع مقامنه وضع ایتدردی
 اما فرهاد پاشا که عجمده بوقدر کشور کشالق ایله شهرت
 بولندی و صلح و صلاح دخی الندن اولمش ایدی سنن پاشایی

(فتح قلعهٔ سبسقه)

فی سنه منه چون عدوی کینه جوی یکمحصار دن ال چکدیلر
عسکر اسلام دخی واروب سبسقه قلعه سین محصور ایتدیلر
ویش کون دوکد کدنصره ایچنده اولان ملاعین استیمان ایتمکله
تیغ اسلامدن امنین سالین قالدیلر و ذکر اولنان ایکی قلعه دن
غزات متصل زاغرب و خروات ایلارین سبی و غارتدن خالی
اولیوب از زمانده چوق غنائمه واصل اولدیلر و کفاره چوق
ایش ایدر اولدیلر

(تکرار کفار یکمحصاری محصور ایدوب ظفر بولد قلری)
فی سنه ۱۰۰۲ چون کفار یکمحصارده اولان غزات اسلامدن
فوق الحد انکسار بولمشلر ایدی چاسار بدتبار و قرنداشی اولان
هرسک بی اعتباره فریاد نامه لر کوندروب دفع اذیتلرینه چاره
جو اولدیلر ملعون بی دین اون الی بیک مشرکین پرکین تعین
ایدوب یکمحصار محاصره سنه کوندردی عاقبت محصور اولان
مسلمین امداد دن مأیوس اولمغله برکیجه قلعه یه آتش و یروب
دخی کندو لر قوستانیکجه وزرین قلعه سنه طوغروقاچدیلر کفار
دخی ضبطنه تقید ایتوب باقی یرلرین دخی یاقوب خاکه برابر
ایدوب خالی و خرابه بر اقدیلر و من بعد معمر اولماق اوزره
خراب ایتمکله اهتمام ایتدیلر

(کفارک سبسقه قلعه سنه دخی ظفر بولد قلری)

فی سنه منه چون سبسقه ده اولان غزاتک یکمحصاره آتش
ویرلدوکی منظور لی اولدی عین الیقین کفار ظفر بولد قارنده
اشتباهلری قالمغله انلر دخی سبسقه قلعه سنه آتش و یروب
جانب ممالک اسلامه عزیمته قیام کوستر دیلر و قلعه یی براغوب
صاغ و سالم چیقوب کتدیلر اولدن قلعهٔ مزبوره زاغرب

طمشواری و یردی پس حسن پاشا امداد دن مایوس اولدی
ولکن ذکر اولتان ملا عینی کوز لرینه یکدرمش واوزرینه
کلما لرینه جزم ایتش یعنی شویله برغور تحصیل ایتدی یالکز
یوسنه عسکر یله قالقوب یکحصاره کلدی واندن کپرودن
عبور ایدوب سیسقه قلعه سین محاصره ایتدی واول ائشاده کفارک
طابوری قریب یره کلدو کین خبر الدی مکر ملا عین اردلیک بان
ایله خروات جنالی وار قوتلرین بازویه کتور مشلرو تحت
ید لرنده اولان ارباب سینی ورعایایی عوماسور مشلرو مقدم
چاسار بدتبار وقرنداشی مقسیلیانه فریاد نامه لر کوندر مکله
نمجه تک امر او کبراسندن بر کلب کیزی مبالغه نمجه عسکر یله
کوندر مشلرو بنلر جمله معیت ایله حسن پاشا اوزرینه یورودیلر
اگر چه حسن پاشا عسکر اسلام ایله مقابله ایتک استدی لرولکن
کفاری نهاییه وادوات جنگلری فوق العاده ایدی مقاومت
ایده مدیلر منهزم اولوب فرار ایتدی لر بنا ایتد کبری جسره
کلیجک مزاحجه عسکر دن یناشتمق ممکن اولیوب کفاردخی عقب لر نهجه
کسیلوب بالضروره نهر کویه یه واردیلر و حسن پاشا و سلطان
زاده دیتلان مخدوم که هر سک بکی وزیر اعظم احمد پاشا تک اوغلی
ورستم پاشا تک قزی اوغلی ایدی و سیا ر امر او عسا کردن بی نهاییه
آدم غرق آب اولوب درجه شهادته وضع قدم ایتدی لر کفار دخی
بو قدر غلبه و نصرت ایله اکتفا ایدوب دار الفجور لریته ییقلدی لر
(محاصره کردن کفار بقلعه یکحصار)

فی سنه ۱۰۰۱ چون وزیر اعظم سنان پاشا تک عسا کر
مور شمار ایله سر حده عازم اولدیغی عدوی دینک سمعنه
ایرشدی امداد ایرشمدین بولیکیم یکحصاری اله وزدیوا وزرینه
عسکر کوندردی و سکر کون دو کدی لر صکره روم ایلی عسکری
ایرشمکله قلعه دن ال چکوب پراکنده و پریشان اولدی لر

اول سرحدك بکړ بکړی نامنه اولان اردليک بان و خروات
جسزالی اولان قلبان بر عظیم عسکر جمع ایتشلر مقابله
ایتدیلر بفضل الله تعالی بر مقدار جنک و پرخاشد نصکره
اعدای دین انهزامه یوزطوتدی و اهل اسلام منصور و مظفر
اولوب تعقیب ایدوب اکثرین قهر ایتدی و اولعرصه ده
بی نهایه کفار قتل اولوب جله طابورلری اغتنام اولندی
التي عدد بی نظیر قلمبوره و سائر ادوات جنک و حرب
بی نهایه ایدی اندن ممالك کفاره آقینلر یروب ییحد و بی قیاس
اسیر و اموال کثیر اغتنام ایدوب چوق زمان ایدی غزات
اسلام بو قدر اغتنام ایتماش ایدی

(حسن پاشا انهزامی و غرق آب اولدیغی)

حسن پاشا برایکی بیک کله و برایکیوز کافر در زنجیر ایدوب النان
طوپرلایله آستانه سعادت ارسال ایتدی و اعدا بوند نصکره جمعیت
کثیره ایله اوزریمزه ملک مقرر در دیو امداد ایچون عسکر تعیین
بیور لمسنه اقدام ایلدی سیاوش پاشاوزیر اعظم ایدی حسن پاشانک
عرضیله غنایمی کلدیکی کی البته کفار اخذ انتقامه سعی بسیار
ایتماک احتمالی یوقدر دیو کندی منسوب اتندن کیرلی حسن
پاشایه روم ایلی ایالتن و یروب امداده تعیین ایتدی ولکن
بواثناده سنان پاشا وزیر اعظم اولوب بوسنه ده کی حسن
پاشایه کندیسنک اولکی وزارتنده غیظ تامی و ارایمش سببی دخی
بوکه کندی به همجوار ایمش اولرین اشترایه طالب اولور اولدخی
دریغ ایتمز ویره جنک اولور او لحینده سنان پاشا معزول
اولغله ویرمز پس بو دفعه انتقام قصدی ایله سیاوش
پاشانک تعیین ایتدیکی عسکری کوندرمدی روم ایلی بکړ
بکیسی قریب کلش ایکن روم ایلین اوغلنه و یروب و مزبوره

خادم ایشلر جمله استماع ایتدیله نه غریب واقعه دیو استغراب
 ایتدیله وانه جالس اولئر چو ن مزایای کلامه واقف
 آدملرایدی هربری بریوزدن تعیره جرأت ایتدی کیی آفاق
 کیی انفسی هرکس بضاعه سی قدری الدی ویردی بو ائنده
 صوفی زینده بر خرقه پوش درویش چقه کلدی مکر علم
 تعبیرده ید طولاسی و میان خلقد ه اول علمدن بهره سی
 معلوملری ایمش های شیخنا صفا کلدک عجب محله مصادف
 اولدک دیور غبت کنان یرکوستردیلر و تقریر و واقعه خواب
 ایتدیله استماع ایتدیکی کیی باشین صالیدی والحمد لله تعالی
 الحمد لله تعالی دیوب مرده سزه که حسن پاشا طابوری بوزمش
 یابوزا جقدر دیدی مأخذ تعمیرین سؤال ایتدیله دیدیکه بوسته یه
 حاکم اولئر دن طابور بوزان خادم یعقوب پاشا درکه قریوه
 صحرانده درنجیل بان طابورین بوزمش و یکر می یک کافری
 تیغ بیدریغ اسلام ایله قهر ایتشد حسن پاشا چونکیم عالم
 مثاله اکا مشابیه حاصل ایتدی البته عالم شهادتده دخی
 انک صفاتیه صفتلنسه کرکدر اعتقادم اودرکه الان بوزمش
 و منصور و مظفر اولمش اوله جمله جالسین آفرین شیخنا دیو
 تحسین ایتدیله و کمال مرتبه مسرور اولدیله فی الواقع درت
 بش کوند نصرکه بشارت خبرلری توارد ایتدی سرای قاضی بنه
 دخی کندینک مکتوبی کلوب مسرتبخش مسلمین اولدیینه صددن
 چیققدق پس بو تفصیلدن رجوع و سر رشته ضبطنه شروع ایدلم
 (انهمزام طابور افکار)

فی سنه ۱۰۰۰ چون وجه مشروح اوزره جانب اعدایه
 عازم اولدی یکی حصار قربنده نهر کویه اوزرینه برمتین
 و مستحکم کپری بنا ایدوب خروات مملکتنه عبور ایلدی

بابا برنسنه استرميسك ديدى والله خرقة م اسكيشدر
 برخرقه جق استرين ديدى چئون بنا لوقه يه واردم بر محله
 مصادف اولديكه علملر بيراقلر آچيلش طوغلر سنجاقلر
 چوزلش عسكرا سلام آلاى آلاى ديزلش بوريلرك دخى ايكهسى
 چالمنش و كندينك آتى يناشمش اغارى قيو جى باشلرى بو حقيرى
 ييلورزدى بردفعه سكدين بكي ايكن سكتوار محافظه سنه كيدر كن
 پچويد ه واقع چفتلكيزه قوغش و مقدار عز قدر نجه اطعام
 اولنوب آغز لمنش ايدى بلا تردد او ك و مزه دوشوب كندى يه
 بولشدر ديلرو قايچين قوشا نمش و چزمه سين كيش ديوان
 خانه سى شهنشينده اوتورردى پرسش حال و احوال دين
 و التفات بسيار دنصكره چئون كلامه رخصت بولدم ادر يس
 بابانك پيامنى و نتيجه كلابنى نقل ايتدم كنديسى دخى بابايى كورمش
 ييلوردى و كال مرتبه حسن ظن اوزره ايدى غايت حظ
 ايتدى صفالندى دخى نه ديدى ديو بال دفعات سؤال ايتدى
 بلكه بابانك سوزين اون دفعه دن زياده تكرار ايتردى
 حتى يردن سورينى سورينى شهنشين ككارينه و بو حقيرك ياننه
 كلدى و رمضان ككنداسنه خرقة بهايچون برقزاق و يرمكه
 سپارش ايتدى و بو صفايله آلنوب كتدى بو حقير دخى
 سرايه كتدم سرايك بر مكلف قهوه خانه سى وارايدى
 يش اون نشين هر نشين بر صنفه معين مثلا قضا و اشراف مدرسين
 واعيان شهر و خواجكان و مسافرين انده جمع اولور لر ايدى
 (ومن اصابة تعبیر الرؤيا الصالحة)

بركون اولمخلده مصاحبت اولتور كن اعيان دن برى طشره دن كلدى
 و صلحاي امتدن برى بر غريب واقعه كورمش ديدى بيورك ديديلر
 حسن پاشاي عسكرا سلام ايله كيدر كن كورر كه حصى ايتملر يعنى

رفع ایتدیلرو سز ممالک محروسه مزه تجاوز ایدر سه کز اول دفع
ایدر دیو جواب ویر دیلر

(فتح قلعه بهکه و بناء یکحصار)

فی سنه ۱۰۰۰ مشارالیه جانب پادشاهیدن محمی اولغله بو سنه
عسکرین قالدیروب بهکه قلعه سین محاصره ایتدی و سکر کون
دو کوب طقوزنجی کونده فتحنه موفق اولدی و ایچنه مستوفی
دستخطان وضع ایتد کدن صکره واروب یکحصاری بنا ایتدی
و سنجاغن مرحوم فرهاد پاشا نك دلی باشی مشهور و متعارف
رستم بکه ویردی

(دفعه ثانیه ده جانب کفاره عزیمتی ذکر نده در)

اول بهار وقت ازهار او ایچقینه عسکر جمعنه مباشر
اولدی و بو سنه نك ارباب تیمار و زعماسن و معزول و منصوب
اولان امراسن و قلاع سرحدك نفرات و اغاسن بلکه عموما
افلاقان رعایاسن جمع ایدوب بر عظیم درنك ایتدی

(ومن بدایع الوقایع)

بو حقیر کم بضاعه بو اثناده بو سنه یه سفر من دوشدی قصبه مزده
یعنی پچویء دلویمزده بدلا دن اد ریس بابادیرلر بر مجذوب
الهی و ارایدی نیجه کرامت و ولایتی ظاهر اولمش عزیزایدی
آلان اوزرینه برقبه رفیعہ بنا اولمش زوار زیارتدن بهره دار
اولورلر و نیجه لرکلن ندور و صدقاندن حصه دار اولورلر
اول زمان حیاتده ایدی کند و یه راست کلدیم بابا بو سنه یه کیده یورم
شاید حسن پاشایه برنسته اعمارلر سک دیدم اعمارلرم یادی
هرنه یره کیدر سه یوزی آقدرا و اواح اولیا و بدلا کند و یه معین
وظهیدر حتی حضرت علی کرم الله تعالی وجهه عسکر نده
بیله دراویله دیه سک دیدی موجود بولسان اخواندن بری یو خسه

و بوستانچی و آخور خاکی همان الرینه برنبوط آلوب اوزرلرینه
یورودیلر حکمت خدا اول ائشاده معتاد اوزره معایج عامرہ یه
بش الی عربہ اوطن کتورکن باب همایونه داخل اولمشلر
ایمش که سپاہ بری برینه مزاجہ و یروب چارکن اول عربہ لر
یوللرین سد ایتمکله باب همایونککه برکوندربویندن قامتی
آفروندربچاق طاقته وارنجه بری بری اوزرینه ایرکشلر
برنجه سی اول مزاجہ دن هلاک برنجه سی دخی نبوط
زورندن زخمالک محصل اوچیوز قدر آدم راه عدم طوتوب
آغشته خون وخالک اولدی بوندنصکره اهل دیوان مسرور
و خندان طاغی اوب کتدیلر ایرتسی معتاد اوزره وزیر اعظم
استانبول قاضی سیاه شهری طولاشوب نرخه متعلق احوالی
کوروب سراینه کلدکه قیوجیلر آتخدا سی کلوب مهرشریفی
آلدی اما بوسیدن جله عالم بحر حیرته طالیدی دونکی کون
خلعنلر ارزانی قیانونب تحسینلر اولمش ایکن بوکاسب نه اولدی
مکر بعض مقر بان سیایش پاشانک زمان وزارتنده ایکنچی
دفعه درکه دیوان باصلدی دیمشیر ایمدی بونک وزراتنده یمن
یوقدر دیو مهرشریفی آلد رنجه سبب اولمشلر

(بوسنده درویش حسن پاشانک اجمال احوالی ذکر نده در)
مشار الیه نفسنده بر قحیرک آدم ایدی بوسنده ایالتنه والی
اولدیغی کبی تک طور مدی کاه آقین ایتمکله کاه کفار قلا عنه
سکرتمکله تضییق ایتمکدن خالی اولدی کفارنجه دفعه عرض
انکسار ایدوب آستانه سعاده ایلچی کوندربلر یا حسن پاشایی
قاندیرک یا صلح بر طرف اولور دیدیلر مفید اولدی درویش
پاشا مر حوم که اول زمانده سعاده تلوی پادشاهک مصاحب
خاصی و وزیر اعظم سیایش پاشایه دخی اختصاصی اولمغله

اوطه باشیرینه و چور باجیلرینه تنبیه اولنق لازم ایکن بکلر
 بکسنه وقاضیسنه تنبیه اولنه دیو امر شریف کوندرر پس
 اول امر شریف موجنبجه قالدق و اوطه لریکزه وارک دیو
 بونلرایله مناقشه و معارضه عاقبت مقاتله یه مؤدی اولوب برقاچ
 یکچیری اول اورتیه لقصده قتل اولنور پس اوطه لرینه فریاد
 نامه لری کلمکله دیوانده چور بایمزلر فرهاد پاشادن شکوا
 ایدرلر جانب پادشاهیدن استفسار اولند قده شکواری
 اعالرندندر دیو تلخیص ایدوب اغای معزول ایتدیرلر الاینه غوغا
 سکون بولماز بدتر اولور اول اجلدن بکا کذب ایتدی دیو
 سعادتلو پادشاه عزل ایتدیلر و وزیر جدیددن احکام شریفه
 ایله اوجاقدن اکیدوشدید چور باجیلر و برقیوچی باشی واروب تفتیش
 ایتدیلر و برنجیه آدم ارضرومده صلب و سیاست ایتدیلر
 و برقاچین دخی استانبوله کتوروب چنکاللره اوروب انواع
 عقوبت ایله قتل ایتدیلر آبازه خروجنده ارضروم اهابسنگ
 آبازه یه تبعیتلرینه سبب بوایدی

(دفعه ثلثه ده سیاوش پاشانک وزیر اعظم اولدینغیر)

فی سنه ۱۰۰۰ فرهاد پاشا بوقتهمت ایله عزل اولیچق سیاوش
 پاشا وزیر اعظم اولدی اولدخی برمدت قلیله آلدی و یردی
 اتفاق علوفه توزیعده خزینیه لرده بر مقدار نقصان اولغله
 سپاه آلمز دیدیلر و اولعصرده دفتر دار بولسان امیر دفتر دارک
 باشین ایستدیلر هر چند که دفعه سعی اولندی مجاب اولیوب
 سوزلندن دوغمدیلر و وقت عصره دکین بر فردی طشره
 صالیو یرمدیلر الاسوزلرین اجرایه متفق الکلمه اولدیلر آخر الامی
 سعادتلو پادشاه حرم همایونی خدامنه شوبی ادبلی سورسونلر
 عناد ایدرلر ایسه اورسونلر فرمان ایدنجه کیلا رچی واشچی

وینجه هدا یای مرغوبه و اوای سیم وزر و رخت و شمشیر
 و خنجر مرصع و پر کهر و خلعتهای کران بهای معتبر و یروب اولکه
 مقتضای ناموس سلطنتد ریرینه کتوردیلر و محل سکنا سی
 وفا میدانته ناظر اولان پرتو پاشانک سرایی بساط فاخره
 ایله دوشنوب و طعامیه سی روزمره کیلار عامره دن
 و مصارف معینه سی خزینه پادشاهیدن ویریلوب قلان
 آدملرینک صیفیه سی و شتویه سی یعنی یازلق و قشلق کسوه
 و کندونک عیدیه و نوروزیه سی ایچون زر بافت سراسر
 و دیبا مقوله سندن زیر و بالاسی مأمولرندن زیاده تعین اولندی
 لکن چشم احوالک اصابت ایدوب مطعون اولدی و بامر الله
 تعالی فوت اولدی و حضرت ایوب رضی الله عنه جوارنده
 مدفون قلندی و اوزرینه برقه رفیع بنایتدر دیلر و لکن بعض
 متعصب قزلباشلر ممالک محروسه عثمانیه ده قالد یغنه رضا
 و یرمیوب مزارین نبش ایدوب استخوانلرین دیار نحوست
 مدار لرینه الوب کوتور دیلر حالیا اول قبه عالی خالیدر
 (فرهاد پاشانک ابتدا وزیر اعظم اولدیغی)

فی سنه ۱۰۰۰ چون فرهاد پاشا کیف مایشاء دیار عجمده قلعه
 کشالقلر وجوده کتور و بامور صلح و صلاح دخی مقصود
 بالذات پادشاه اولدیغی منوال اوزره استقرار بولدی وزیر
 اعظم سنان پاشایه اکثر امورده مخالفت سمته اولدی
 چوق زمان کچمدین وزیر اعظملق مقامنه کلدی اما محل اشتباه
 دکلدلر خاطرینه برغرور و پندار کلمکله عن قریب معزول اولدی
 عزانک باعثنی بوکه ار ضرور مده برقاچ سنه دنبر و سیفرلر
 انناسنده یکچیریدن برقاچ آدم یرلشمش قالمش ایدی اهالی
 ولایت بونلرک تجاوزندن شکایت ایتکله او طه لرینه کللر ایچون

سکبان او کنه دیزوب سوار یسین آلت جنک ایله یمین ویسارینه
الوب چیقیدی بر فرد یولنه چیقهدمدی بلکه طوغر ویوزینه
باقه مدی نفسنده عجب خونی وسفاک و جری و بی باک و عاقبتن
فکر ایتمز و قراشته برالف بیلن آدم ایدی شیرواندن استانبوله
اوچبیک مقداری آدمیسيله داخل اولدی آکره سفردن بریل
مقدم ایدی بلغرا ده کوندردی فقیر بدوندن اولاق ایله
استانبوله فریادی کوندرلمش ایدم بلغرا ده کندی یه ملاقی
اولدم بر مجسم آق بکر لولو لسانندن مجاری الاصل ایدی کی معلوم
اولوردی آکره ده سعادتلو پادشاهدن مقدم طابور او زرینه
کوندرلمش ایدی منهر ما عودت ایدی حتی کندی قاچقدن
عار ایدر خواه و نا خواه دیز کبشندن یدوب چیقار لر محاربه دن
صکره ینه تبریزه طالب اولغله عنایت یورلادی و جعفر پاشا
ینه کلدی دینو عجمه و لوله لر و یردی

(عجم ایله صلح منعقد اولدیغی و شاه اوغلی رهنه کلدوکی).
فی سنه ۱۰۰۰ چون امور صلح و صلاح طرفیندن مراد
اولنش ایدی فرهاد پاشا ارضروم نزهت رسومده مکث
و آرام ایدوب بالدفعات ایکی جانبندن رسالت ایله منتظم
الکلام آدملر واروب کلد کدن صکره مزبور حیدر میرزایی که
شاهک برادرزاده سی و نور دیده سی ایدی نته کیم باقی افندی
مرحوم بیورمشدر

* شادمان اولسون عجملر کوزلرین آیدین ینه *

* میرحیدر نور چشم خسرو ایران کلوز *

هدایای لایقه و تفاریق فائقه ایله کلوب تقبیل پایه سریر عالم
مصیر ایله مشرف اولدقد نصکره وزراء عظام و وکلای
کرام هربری بشقه بشقه ضیافتلر و انواع رعایتلر ایلدیلر

ایدوب نام و نشانی بیلمندی او چ بیک مقداری کسند توبه
و انابت ایتمکله کاهلرندن کچوب پرلرنده ایقایتدی صاحلو
احمد که صول بلوک اغاسی ایدی نججوانه فرار ایتش ایدی
اکا استمالر و یروب دیار بکر حواله لکی تمسکین کوندردی
چون تحصیل مال ایدوب کلدی کنددی ایله بوینن اوردی
اگر چه تبریز اشقیاسندن انتقام لازم ناموس سلطنت ایدیکی
جای کلام دکلدن اما مخدرات نسایه بو مقوله اهانت وحاشا
زنایه رخصت ذره جه ایماندن بهره سی اولئر قتنده جائز
کورلر مرقوم بو قدر غزالده که بولمشدر جمله سنک
حسانن بوسیئه سی محو ایتمشدر حضور حقده جوابنه
قادر اولیه جغی مقرر در

(جعفر پاشانک تتمه احوالدر)

مومی ایله سکز ییل کامل تبریز ایالتنه بکریکی اولمشدر و مزبور
اول سرحدده قزلباشه ایتدیکی عمو عسکر اسلام ایله کلن
سردار ایتامشدر اندنصرکه بغداده نقل ایدوب برحق سنه
والی اولوب اندن شیروانه متصرف اولدقدنصرکه معزول
اولدی حتی نقل اولور که معزول اولدقدنصرکه شیروان قوی
دفتردار لرنده الاجقاری اولوب و دفتردار دخی معزول اولوب
کندیسیله معا کیده جک اولغله اوزرینه غلوایدر لر جمعیت
ایله دخول لرینه رخصت و یر میسوب بش اون آدم بکار لرندن
داخل اولور بونلری الزام ایتدیکه حق سوزنه راضی اولمزلر
عاقبت غضب ایدوب اوزرینه خنجر ایله یورر و بش اتی آدمی
قتل ایدر کندینک ایسه طوغی چیقمش و اوتاغی طشره ده
قورلمش ایدی هله یارین چیقدیغی زمانده حالی نه وارر
کورسون دیدیلر و منسوب اتنه چوق سوزلر ایشدر دیلر صباح

اولوب قان بوریدی جنک ائاسنده بو علایمی لابد ظاهر اولور
ایدی خلق و توابعی عجب نه ظهور ایده دیو حیرته دو شدیلر
اولحدده یدی دفعه یدک دکشدی اکراد آیلری دخی کلدی
ایرشدی تبریز یلر دخی مقابله ده کورندی قات برقات آیلرین
باغملار زیب و زینته مستغرق اولملار امرأ اکراد
ایرشدیکی کبی آندن اینسوب ال اویدیلر و امرینه قولاق
طوتدیلر پادشاه تبریز قولنه قتل عام بیورمشدر کوره بین سزی
پادشاه امرین نیجه یرینه کتورر سز دیدی اولحینده
قلعه ده کی طوب کیردخی آتیلوب عالمی ولوله ناک ایتدی پاشا
همان نیرنه سین اله آلدی و تبریز لو آلاینه آت صالیدی
واکرادک کوزینه قارشو برقاچین اوروب چالیدی و بالمله کندیدیسی
اول کونده یدی آدم قتل ایتدی دیرلر اکراد دخی قلیج
قویوب و کندینک بیکدن زیاده سکبانی ویدی سکز یوز جرد
آتلو غلانی شویله قویولدیلر که نیجه یوز آدم اول عرصه ده
خاک هلاکه وضع قدم ایتدی چون شهره یوندیلر قیوسی
قیانمش کور دیلر اند نصکره نیه اوغرا دقلرین ییلدیلر و اندن
همان طاغنه د و شدیلر پاشای نصرت انجام شهر اوکنده
نصب خیام ایتدی و غیث ایدنلری برر براله کتورمکه اهتمام
ایتدی واله کیرنی دخی قتل عام ایتدی اند نصکره قیوی
آچدیروب تبریز یلرک اولاد و عیاللرین و امعه بی مثاللرین اکراد
لشکرینه و کندینک سکبانلرینه و سائر عسکریته یغمايه
رخصت و یردی بو قدر مال و مناللرندن غیری اهل و عیاللری
و دوشیزکان صاحبه الجماللری سکبانان واکراد تصرفنه
کیردی اسرا کبی آلدیلر صا تدیله محصل کلام اون کونده
سکز یوز آدم قتل اولندی و یک ایک یوزدن زیاده سی فرار

ایدی که فلان محله قزلباشین درنکین خبرالمشیم واوزلرینه
 وارمق تدبیرین کورمشیم لکن تبریزلوده بعض حرامزاده
 وارد که انلری آگاه ایتکده اشباهم یوقدر زنهار بوخصوص
 شیوع بولسون فلان کونده فلان محله کلوب بزه ملاقی
 اوله سین حق تعالی حضرتلرینک عنایت علیه سی ایله شویله که
 انلره برکوشمال نصیب اوله قزلباشدن اول سمتلرده براویماق
 واردر غناعی بسیاردر بعده انک غارته کیدوب امید درکه
 چوق غناعه دسترس مبرس اوله امرءا کراد بری بری ایله
 خبرلشدیلر و محل معینه بروجله مجتمع اولدیلر که خارجدن
 افراد آفریده واقف اولمدی چونکه قلعه یه کلک دیو مکررا
 آدمکر کلدی غایت اظهار بشاشت ایدوب کلنلره خلعتلر
 کیدردی و آویج آویج التونلر و پردی و فلان کونده واروب
 داخل اولورز استقبالمزه کلسونلر دیدی و بو محلدن قاقوب
 آجی صویه قوندی امرءا کراد دخی کلدی پس اجتماع
 طرفین موافق اولمق ایچسون اول کون مقیم اولوب ایرتسی
 تبریزه دخول ایده جک اولدی تبریزیلر بالکلیه بوندن غافل
 واکراد تهمین نژاد قزلباش اولکاسنی غارته عاجل کندینک
 اغارندن وغیردن برفردک خاطرینه بوخطور ایدر دکل اول
 کیجه کتخداسنه برامر شریف کوندردی بو مضمونده بوقدر
 اجناس مختلفه واردر غیرت ناموس پادشاه انا م ایچون قولر
 زینت تمام ایله چیقسونلر و طرفیندن شلک بهانه سیله تفنک
 آتلسون بلکه فیتل دخی یاقلسون اما خفیة انی سپارش
 ایتدی که قول طشره چیقد قدنصرکه قلعه قپوسین سدایده
 اندن قره قله ده اولان طوب کبیره اود ایده چونکیم پاشا
 آتته سوار اولوب یوریدی برآژدر کبی کوزلری حلقه حلقه

ایرتسی صباح قول چون بوقضیه دن آگاه اولدی اولاجعیت
ایله کتخدایه کلدی لرانی کندی لر دن بیک بتر اضطراید ه بولدی لر
دیلنه کلان رطب ویابی سویلر افندی سنه بیک لعن وطعن
ایلر وایتدی کی ایشنی اوشاق دکل عورت ارتکاب ایتمز دیو
المندن نه اید ه جکین بیلز قول طائفه سنک نیجه اعیانی
واغاری وکتخداری بیله اولغله وکتخدایی کندی لر دن هزار
مرتبه زیاده اضطراید ه کور مکه سوء ظن ایتمدی لر باخصوص
برقا چکون مقدم قصاب صواشی مثلی موجنبه کتخداسنک
ناموسنک کسر برله عظیم اطاله لسان ایدوب کتخدالقدن
چیقارمق مرتبه سی براوضاع ایتمش اول اجلدن کتخداسی
بی خبر اولدی غندن اشتباهلری قالیوب اتفاق ایله اولماق خواه
وناخواه قلعه یه کتور مک مشاوره زین ایتمدی لر بلوک بلوک
آلتنوب جست وجویه کتدی لر والاثرین بولدی لر بعده محله ده
ایدی کین خبر آلدی لر برقاچ مسموع الکلام آدم تعیین ایدوب
اردنبجه کوندر دیلر و سزکله عهد وقولز مضی ماضی ایکن
ندن لازم کلدی بو قدر کسر عرضی ارتکاب ایده سزیدی لر
پاشادخی ینته عهدم اول عهد در و سوزم اوسوزدر لکن
سزک اشقیاکز عهد دن دونمشدر وینی تفنک ایله اورماغه
اتفاق ایتمشدر در محصل فلان وفلان دیوالی نفره وارنبجه دفتر
ایتمش ایدی هر آنکه بونلر اراکرده در بن اراکره کیرمز
وقلعه یه وارمز بکا ویرسه کز ویرک حقلر دن کلوب قلعه یه
وارام هیچ اولماز سه قلعه دن اخراج ایدک بکادخی اطمینان
قلب حاصل اولسون دیدی نیجه کره بوخصوص ایچون
طرفیندن آدملر واردی کلدی عاقبت نئی عن البلد برله قلعه یه
کلک دیدی لر اما نهانی کوردستان بکلر یننه خبر کوندر مش

اوچ قوسى وارايدى ايکيسين ديوار ايدوب بريله اکتفا ايتديلر
 و هر کون نوبتله اللبشر آدم قويوب کنديسک کوزجى
 شکنده بکلديلر نپاسون (ع) مرغ زيرک چون بدام افتد
 محمل بايدش * مضمونيله عامل اولدى عاقبت مابينه مصلحون
 بوسط ايدوب قلعه قربنده اولان باغچه ده ضيافت ترتيب
 يده و بونلره نيجه ترقيلر انعام و احسان ايدوب مضى ماضى
 مضمون امضا ايد و باريشه لر اوپوشه لر هله نه درد ايسه
 بوکا راضى اولديلر ومن بعد برسوزلرينه مخالفت ايتماک اوزره
 ايمان غليظه ايله عین ايتدرديلر برکدک دوشدکده اختيارلر
 فلانه و ير مشلردر ديوهمان کندی يه آدم کوندر و ب آگاه
 ايدرلردى بو حال ايله و بو مئوال ايله ايکى اوچ هفتة بکدى
 پاشا ايسه بوقهر ايله طاس طاس زهرلر ايجدى برکونينه
 باغچه يه ضيافت ترتيبه مباشرت ايتدى و آشپيلرين و کيلار
 مهمان اخشامدن باغچه يه کوندردى و مهر دارى رضوان اغاى
 اوينک برطرفى سرايى ديوارينه و برطرفى قلعه ديوارينه
 متصل ايدى ديواردن برکدک آجدى وايچ اوغلانلرى برآلای
 توانا و جنک اور بهادر يکتر ايدى و قطارلرينى و سايسخانه لرینى
 يوکلدوب و آتارين برر بر چيقاردوب محصل نصف الليله دکين
 اکثر آدملى خبرلشوب چيقديلر و محله قلعه سيکه فرهاد پاشا بنا
 ايتمش ايدى قوشلوغه قالدى واروب داخل اولديلر و اول
 کيجه اخشامدن کتخداسين آگاه ايتمش ايدى اولدى
 کوندردن جله اغارى واعيان و اشراف ناعنه اولان ارادلى
 ضيافته دعوت ايدوب صباحه دکين چنک و چخانه ايله
 مى کلرنکي بهانه ايدوب عيش و عشرت ايدرلر قول ايله بارلشمش
 و مابنده کد ورت و پرودت قالدلرلشمش همان دم بودم ديرلر

شمشیر وایکی ثوب خلعت کریمانه ایله تشریف قلندی

(تبریز قوللرینک عصیان و جعفر)

(پاشانک من بورلره قتل عامی)

وزیر مومی الیهک تبریز قولنه قتل عامی نوادر غریباتدندر
دولت علیه عثمانیه ده دکل سلاطین سلف دولتمده دخی
اولدیغی نه برتاریخده کورلمش ونه لسان خلقدن استماع
اولمشدر اول اجلندن بونک تفصیلنه اطلاع تحصیل ایچون
برمقدار اکثر اقتضایدر اویله اولسه اولزمانکه ضرورت ایله
جعفر پاشا نصفه دن شاهلی کسدردی بوسیدن بزم
مواجیمک نصفی هوایه منقلب اولدی دیو براز اکوب ویردیله
پاشا ایچلرند ه سویلنلرینه بشر اوزراچقه ترقی ویرمکه
بریهله دکن سسلرین کسدیله سلطان سلیمان خان
مرحوم وان قلعه سنده ضرورت محسوسه صرف اولنق
ایچون قرق ییک التون خزینه یه قومش ایمش اول
خزینه نک نصفین کتورتدی اما انکله دخی ایش بتمدی
برکون برخیلی آدم شاهینک بو عیاره کسلد یکنه راضی دکاز
دیو اوزرینه غلوایتدیله نه حال ایسه ایچ اوغلانلری وقیوسنده
بولنان آدملری بونلری دفع ایتدیله اما دیبلک یوز بولدیلر پاشا
ایسه برایکی آی اصلاکسنه یه کورنمدی همان قول اتفاق ایدوب
اغالرین وزیر مقامنه نصب ایتدیله و دفتر داری قارشو سنده
ایاغ اوزره طور دردیله و هر نه ایستدیله سه یاز دردیله حتی
یاز می بویه یاز دیو عتابلر ایتدیله محمولاتی کندیلر ویردیله
ایستدکلرینه ترقیلر ایتدیله خصوصاً پاشا قوللرینک درلکلرین
ناستحققلر در دیوب آلدیلر بوند نصکره پاشا جائز که فرار ایدوب
آستانه یه واره بزدن سعادتلو پادشاهه شکوا ایده دیو قلعه نک

و جاری اولدی اول سمتلرده اولان خانلرک و سلطانلرین غیرت
 اودی خانلرین یاقدی کول ایلدی پس اون بش قدر سلطان
 و خان تعدادی کامل اون بش یک عسکر جمع و حاصل ایلدی
 و کلوب طورنه چاری نام محله قوندیلر و جعفر پاشایه بردسته
 طورنه تلاری و برطوپوز و تیر و کان و برزکب کوندیلر
 و اگرار ایسک بونلری طاقوب مقابله مزه کله سین اگر کلز سک
 بونزکی باشکه طاقوب بر بوجاقده چیقرق آکیره سین دیو برنامه
 یازدی لر جعفر پاشا دخی بونلره برنامه یازدی و یک آتونلق
 قدر سراجی و قدح و مردانه لایق اثواب کوندردی
 و دیدیکه صفا کلدیکز خوش کلدیکز حق تعالی حضر تلرینک
 عونته استناد ایدر مقابله کره کیده رزاویله صائمک که چیقرق
 آکیر نردنوز و قلمرونده اولان امراء اگراده مبرم و مقدم آدملر
 کوندردی و عجله اوزره کلنلرایله جله سی الی یک آدم اولدی
 و شهر دن چیقوب اوتاغن قوردی ایرتسی ما بینده واقع
 نهری کچوب کچید باشنه قوندی انلر دخی مقابله ده بر طاعه
 آرقه و یروب قوندیلر و بالجه اوچ کون اوچ کیجه اولقد ر
 جنک و جدال اولدیکه تعبیه محال یوقد رعاقبت نسیم ظفر
 جانب اسلامدن اسدی و کلن اعدا نک عروقن کسیدی
 اند نصکره ارد و لرینه دس ترس بولدیلر و مال فراوان ایله
 غزات مغنم اولدیلر و بر نیجه چر کسی الاصل زلفلو حسندا ر
 غلامکه هر بری اوج ملاحتده بد ر تمام ایدی و بر نیجه کنیران
 سیم اندام اغنم غزات اسلام اولدی حتی ایچلرندن اون بش
 غلام انتخاب اولوب رکاب همایون پادشاهی یه اهدی
 اولندی بعض امتعه نفیسه دخی غنایم دن تفریق اولوب بیله
 کوندردی بومقابلده وزارت حکمی ایله بر قبضه مرصع

(کهردان ساطانی ایله جعفر پاشا نك جنكى)

(و كهردانی قح ایدوب كندویه تملك ایتدردیكى)

سنه ۹۹۴ فرهاد پاشا نك تبریزدن عودت ایتد یكندن
ایكى آی صكره ایدی كه تبریزدن بغداده كیدریول اوزرنده
كهردان نام برقصه كیره ایدی بش بیک خانه لی اونی ایكى یرده
جعه سی قنور بر شهر اولوب اوتد دنبری سلطانلق نامه یلر لوسندن
برسی بوكا اوتوزدن زیاده قراسیله متصرف ایدی اما
بر واسع مذهب دائم اهل اسلامه تعرضدن خالی دكل ایدی
حتی بوسیدن برد فعه صولاق فرهاد پاشا اوغلی محمد پاشا بغداد
بكلر بکیسی ایكن اوزرینه طوب چكدی ولیكن قحی مقدر دكل
ایمش اولزمانكه تبریزده اولان غزات هر آیده اوچر دردریول
غارت واقینلر ایدوب و انواع غنایم ایله كلور لر كیدرلر ایدی
مزبور زعمجه شاهك خبری یوغیكن تبریزی المق و اهل
اسلامی فنا آتشنه صاللق و قزلباشه بویله برخد متده بولمق
ملاحظه سیله تبریز اوزرینه عسکر چكدی و بفضل الله تعالی
قولاق استركن باشدن چیقدی كسر و انهر نام ایله دونوب
شهرینه واردی جعفر پاشا فی الحال عسکر اخراج ایدوب
اوزرینه واردی و بشجی كونده ققخنه موفق اولوب ینه تبریزه
كلدی و واقع حالی ركاب همایونه تلخیص ایدوب مزبور
شهری توابع ولوا حقیله كندویه تملك ایتدردی و هر آنكه
تبریز ایدی اسلامده ایدی مومی ایله ذكر اولنان شهره ملكیت
اوزره متصرف ایدی

(محاربه عظیمه جعفر پاشا با عساکر قزلباش)

سنه ۹۹۸ اولزمانكه جعفر پاشا تبریزده اولان عسکر جنگ آزما
ایله قوتلنوب تبریزدن برقاچ كونلك یوله دكین حكمی نافذ

قلعه سی دخی کما یبغی تعمیر اولندی

(وزیر دلیک بوسفرده دخی برغزاء غراسی ذکرنده در)

وزیر مومی ایله عسکر اسلام ایله همدان فتحنه سوق لجام ایتدوکی
 شاه عباسک ضمیرینه لایح اولغله کردستان حاکی شاه ویردی
 خانه واول اولکا ده تیمور خانه که شاهه کاه اطاعت کاه ترمز
 و عتاد اوزره ایدی براستالت نامه کوندروب عسکر اسلامک
 کله جکی لابدنه اوند اولق فهم اولنور دفع و منعنده مجد اوله سین
 دیو برز نشان علم و بر مرصع تیغ کوند رمش پس بونلر
 همدان خانی قورقاس خان ایله و برقاج دخی خان و سلطان ایله
 بوشا عتده کندولره همغان اولغله محکم عهد و پیوند
 ایدوب جمع اولور لوعسکر اسلامک اوتلاغه کیدن دوه لرینه
 اولشور لر وزیر بوسودن احتراز ایتمکله اوزر لرینه کسنه
 وار ممق تنبیه ایتمش ایکن علی فقیه نام بر میر دلیر و دلی دزمان
 بر پهلوان یکت الی التمش قدر سوار یله وار لر دوه یه یا پشن
 بیکدن زیاده کوردولر ایکن بونلردن دلکیر اولور لر عاقبت
 شاه ویردی خانک درت بیک عسکری کلور ایریشور وزیر دخی بونلرک
 امدادینه بانه حاکی وقره طاغ بکنی سکن یوز آتلو ایله کوندرب
 بفضل الله تعالی اول درت بش بیک عسکری صیار لر قورقاز
 خانی دیری طوتار لر شاه ویردی خان سکن آتلو ایله خلاص
 اولور سائری پراکنده و پریشان اولوب طاغلره دوشر لر
 او برخانلر و سلطانلر اوزاقدن سیرانچی اولور لر بالچله سنه ۹۹۶
 عید اضحاسی ایدی که غزات عید برعید ایتدیلر صکره شاه
 ویردی خان کلوب اطاعت و انقیاد ایتدی و شمیدی به دکن
 ایتدوکنه اظهار ندامت ایتدی و حیلی مرعی اولدی

ایدوب عودت ایتدی واول قبش آرام ایدوب اول بهارده
عسکره متهی اولق بیورلدی

(سنه ثانیه ده دسپول قچی ذکر نده در)

سنه ۹۹۵ اول بهار ووقت کار زار اولد قده مجتمع اولان
عسکر ایله دسپول اوزرینه متوجه اولدی انک دخی تسخیرینه
موفق اولوب صحت و سلامت ایله عودت ایتدی

(سنه ثالثه ده سرخ بید و بعض)

(قلاع مختصر و مفید قتحنده در)

سنه ۹۹۶ در دولتدن سلحدار بلوکی جله مشار ایله
سفره مأمور اولدیلر و اغاری حیدر اغا ایله معاکلوب
بغداده داخل اولدیلر و وقت سفر و حرکات عسکر ظفر رهبر
ایرشد کده دار الخلافه بغداد دن قالقوب یکی امام مخلنده
بیستون اتکنده شاه کپروسی یکدیله و ذکر اولسان سرخ بید
و بعض قلاع مختصر و مفیدی فتح ایدوب لازم الحفظ اولتره
حفظه و دزد دار نصب ایدوب ضبط ایتدیلر و بیستونده
برقلعه جدید بنایدوب آدینی قلعه نوقودیلر
(فتح قلعه نهاوند)

سنه ۹۹۶ عسکر اسلام چون سرخ بید قلعه سندن روی
سید ایله قالدیلر کتسکور قلعه سی قربنده بر معمر کویه
قوندیلر اول قریه ده برر آیلق ذخایرک انواعیله مغنم اولدیلر
بعده سید کوینه اندن سعد و قاص کوینه اندن نهانده
واردیلر پای تخت شاهان قدیم بر شهر عظیم ایدی و قلعه سی
دخی کرکی کبی مستحکم و متین قلعه اولمغله بکیر بکیلیکن
کند و کتخدا سی محمد پاشایه و یردیلر و لوازم و مهماتی
و محافظان و نفراتی کرکی کبی تدارک و تکمیل اولندی و ایچ

سنه ۹۹۵ چون اول بهار و وقت کارزار ايرشدي عسکر اسلام هر طرفدن کلوب اردوی همایونه يتشدي وزیر عالیمقدار کتجه و برذع تسخیرینه عزیمت ایدوب و بعناية الله تعالى واردیگی ققنه موفق اولدی اطراف واکافده واقع قرا و قصباتی دخی اطاعت و انقیاد ایتدردی و بکمر بکیکن اناطولی ایالتنه فتصرف اولان خادم حسن پاشایه که عصر محمد خانیده وزیر اعظم اولغله محسوداقران اولوب قتل اولمشدرا کا ارزانی کوروب توجیه ایتدی و بلوک شرطیله مقدار کفایه قول یازوب و بونلرک مواجبیلرندن ماعدا بهر سنه یوزاللی یوک حریر خزینه سی ارسال اولمق اوزره بردفتردار تعیین ایلدی و سائر لوازم و مهماتن کورد کدنصکره شاه جانندن معتمد الکلام ایلیچیلر کلوب قرنداشی اوغلی حیدر میرزایی رهن کوندرمک شرطیله صلح رجا ایتکین سردار مومی الیه جانب مشتایه عودت ایدوب واقع حالی رکاب همایونه عرض ایلدی جانب پادشاهیدن دخی وجه مشروح اوزره اولاجق صلحه رغبت یوزولغله اتمام خدمت ایدنبجه و صلح و صلاح مراد پادشاهی اوزره اولنبجه ارضروم بهجت رسومده توقف و آرام ایلدی (جغاله زاده وزیر یوسف پاشانک سردارلخی)

(و جانب بغداد ده اولان فتوحاتی)

فی سنه ۹۹۴ مشارالیه حضرتلرینه بغداد ایالتیه سردارلق ویرلدیکی سبق ایتش ایلدی سنه مزبوره اولنده بغداده کلدیکی کبی شهره کیرمیوب اوتاغنه ایندی وجعیت ودرنک ایچون ندا ایتدوروب هر جانبته احکام شریفه ایله آد ملر کوندردی و بلا توقف کلوب ایریشن عسکر ایله جم جبال اوزرینه یوریوب یله ورن و نا ورنام ایکی قلعه یی قح

عالمقدار اضر و مده مهمات ولو از مات سفری احضار ایدوب
بر قصور قومدی متوکل علی الله تعالی تبریز استخلاصه
وعسکر قزلباشك انعدام و افلا سنه صرف همت ایدوب متوجه
وروانه اولدی چون تبریزه وار دیلر مستوفی ذخیره کتوروب
عسکر اسلامه حیاتبخش اولدیلر و برقچکونده ییقلان یرلری
تعمیر و نیجه قله را انضمامه استحکامه بر نیجه تدبیر ایلدیلر و اول
اطرافده اولان قزلباشك بعض اولکا سنه عسکر کوند ر مکه
اله کیرن قزلباشی قتل و اهل و عیال لرین سی و اسیر ایتدیلر
و کورجستان طرف لرینه متوالی عسکر لر کوندروب مقدا سرفرو
ایدنلرک خراجی و باجی کتور دیلوب کارلرینه رواج و یر دیلر
بجمله دن لوند خان اوغلی الکسندره خان خراجی و هدایاسی
وسیمون حیلہ افزونک دخی و یرکوسی و باجی کلوب اطاعت
و انقیاده کردن نهاده اولدی

(تیمور قبو و شیروان و قفلس و روان قلعه لرینک مهماتی)
عسکر اسلام شهر تبریز دلاویزده مکث و آرام اوزره ایکن
سردار نصرت انجام کندویه خواب و راحت حرام ایدوب هرچائنه
عسکر لر کوندروب لازم اولان اموره نظام و یرمکه اهتمامدن
خالی اولدی ایدی قزلباشك فتنه جدید اولان تیمور قبو
و شیروان و قفلس و روان قلعه لرینک کما ینبغی لوازم و مهمات
تکمیل ایتکه سعی بلیغ ایدوب کینه مجددا عهده سندن کلور
میر میران نصب ایتکه کینک لوازمده نقصان یتشد ر مکه
هر برینک تدارکن کوردکن صکره ایام شتا دخی قریب اولمغه
جانب مشتایه یعنی ارضروم تزهت فزایه متوجه و روان اولندی
(سنه ثانیه ده کینجه فتح اولندوغی)
(وقزلباش ایلہ صلح منعقد اولدوغی)

جناب پادشاهیدن استفسار ایلدی بو خصوص مشاوره اولتوق
 و صواب نه جاننده ایدیکی جزم اولنورسه اعلام اولتوق بیورلغین
 جانب وزیر خوش تدبیردن شیخ الاسلام حضرتلرینه و خواجه
 افندی یه و وزراء عظامه و منصوب و معزول قاضی عسکرلره
 و بعض مشایخ بکاره و سادات ذوی الاعتباره تذکره لریاز یلوب
 جانب پادشاهیدن بو خصوص مشاوره اولتوق فرمان اولنغین
 قلوبکره لایح اولانی بلکه بعد الاستخاره خاطره کلنی یازه سز
 دینکله بوجهله دن تذکره لر کلوب منظوری اولد قد نصکره
 کندی قلبنه دخی لایح اولانی تلخیص ایدوب و جله سین
 کبسه لیوب جناب پادشاهی یه ارسال ایلدی سعادتلو
 پادشاه اوچ کون اول تذاکری مطالعه بیوروب دردنجی کون
 دیوان همایونده برر دستماله باغلو قوجیلر کنخداسی ساطورجی
 محمد اغا یدندن بری وزیر اعظمه نتیجه سی فرهاد پاشایی عجمه
 سردار ایتدم بری دخی کندویه سنی عموما عجمه مأمور اولان
 عسکر اسلامه سردار نصب ایتدم بو کوندن تدارکنه مباشرت
 ایده سین بیورلغین فرهاد پاشایه برو جهله بکا عارض
 اولدیکه دیواندن سراینه وارنجه کوزینک یاشین دوکدی
 اولکی سردار لغندن غایت دلکیر ایدی بودفعه سردارلغی
 کندیدن انصرافه چوق همت صرف ایتش ایدی پس
 اول بهارده معناد اوزره آایلر ترتیب اولتوب اسکداره عبور
 و منزل بمنزل قطع منازل ایله دارالجهاد ار ضروم بهجت
 رسومه وصول بولدی

(سردار مومی الیهک تبریز دلاویزه واردوغی)

تبریزده اولان غزات اسلام بر سنه یه قریب محصور و روز
 و شب غلبه اعدادن رنجور و یخضور اپدیلر چون سردار

همان ملاعین صاحبمندی عجبانه اولدی دیو غزات متحیر
ایکن مکر فرهاد پاشا تکرار سردار اولمش و عسکر فراوان
عثمانیان ایله گلش ایرتسی کلوب بیک یوک ذخیره کتور و ب
تبریزه داخل اولدی اما کمال احتیاطندن برآن اوتورمدی
ذخیره یی ایندر دیلر فی الحال دوندی کتدی و قومله نام محله
قوندی و انده برقلعه متینم بنا ایلدی مع هذا تبریزه برخوف
ایده جک نسنه یوغیدی بلکه برایکی آی اوتورسه نیجه متع
ایشلر و مصلحتلر کورسه دین و دولته نافع و عرض و ناموس سلطنته
موافق ایدی

(جغاله زاده یوسف پاشایه سردارلق عنایت)

(اولندیخی و برات همایون کوند رلیدیکی)

چون وزیر نامدار یوسف پاشای نیک کردار عسکر اسلامی
میانه اعدادن سلامتله کاره چیقاردی قیوچی باشی عبد الکرم
اغا عسکر اسلامک پریش احوال و اطواری ایچون جانب
پادشاهیدن گلش ایدی مهر همایونی و رؤس قضایی
مشارالیهه تسلیم ایدوب دردولته ارسال ایلدی سنه ۹۹۳
ذی الحجه نك سکن بی کونی کلوب مهر همایونی تسلیم ایلدی
واولچینده وزیر ثانی اولان خادم مسیح پاشایه صدارت عظمی
عنایت اولتوب مهر همایون تسلیم اولندی پس فی الحال
مشارالیه یوسف پاشایه سردارلق براتی یازیلوب اولجانبک
حفظ و حراستی کندویه سپارش یورلدی

(فرهاد پاشا نك دفعه ثانیه ده سردار اولدیغیدر)

سنه ۹۹۴ مومی الیه مسیح پاشا نك ایام وزارتندن چون برایکی
آی مرور ایتدی اول بهارده جغاله زاده نك سردار غیله اکتفا
اولنورمی یوخسه بر قوللری دخی سردار تعیین اولنورمی نوما

بر چلاق آه سوار اولوب قچار اول ایدیکین اولدن تحقیق
 یلمشیر یوخسه جان قور تارمز لر مش و بالمله سائر اردوسین
 وانه اولان برآورده سی یغما اولنوب غزاته نصب اولور
 بر مستثنی محبوبی و بردلارا انکار مر غوبی دخی انده اخذ اولنوب
 قلعه یه کتوردیلر ودلی عثمان برایکی کون مقدم کند ی بلوکیله
 طشره چیقوب شاهرخ خان نام خان بنای جامه خواندن
 چیقاروب کتور مش ایدی بویولداشلقری مقابله سنده دلی
 عثمانه یوز اچه ودلی فایق ایله صاحلی اجده سکسان اچه
 علوفه تعیین ایتدیلر بو حقیر مذکور دلی فایق کور مشیم یانق
 ققنده بیله ایدی طویل القامه خفیف الحیه آج ارق بر نورانی
 پیرو قور ایدی حتی سنان پاشا فرهاد پاشایه رغما علوفه سی
 التمه چیقانلرک البته قانونی یاچا شنکیر یا متفرقه اولمقدردیو
 بلوک علوفه سین قطع ایتدر مش ایدی فرهاد پاشا سعادتلو
 پادشاهه تلخیص ایتمکله مذکور ی استثنا ایدوب اول قانون
 بوندن غیریده اجرا اولته دیوالینه خط شریف ویرمکله یانق
 سفرینه کلمش ایدی و شمعی خود بوقانون من کل الوجوه اجرا
 اولمقدن قالمشدر و مزبورک یانق التنده متریس باصقوننده
 یولداشلی ظاهر اولمش ایدی حتی دلی فایق ارلکین بویقاده
 دخی ثابت ایتدی دیرلر دینه صده رجوع ایده لم شاه
 اوغلی کوندز کلکدن حجاب ایتمکله کیچه ایله کلدی وکالاول
 ایکی آی دخی محاصره قیلدی بو کره قلعه یه ایکی نهر عظیم
 آقیدیلر یعنی که اهل اسلامی سیله آلد رمق ایتدیلر اما غزات
 اسلام سیلک یولین آقیدیلر کویا اولدن آقه کلدیکی یولی ایمش
 آقادی وکسنه یه ضرر ایتدی بو طریق ایله اون برآی تمام
 محصور اولدیلر وهر کون جنک وجدالدن خالی اولدیلر برکون

شویله اولدیکه قزلباشی کوزلرینه یندردیلر بوانئاده برنیجه
 بیک عسکر ایله برخان عالیشان کلدی و اوتاغیله حزه میرزایه
 برابر قوندی و اخشام یورویشدردیوندارایتدردی و عظیم
 اقدام ایله یورویش ایتدیلر بفضل الله تعالی خبره لایله
 کلنلر دفع اولنوب نیجه سی پرنده یعنی قلعه دیواری دبنده
 یانوب کور اولدی و نیجه سی دخی خشنوب اولمکدن بتر اولدی
 قلعه دیوارینه قرق نردبان طیاتمشلرایدی انلری قانجه لرایله
 ایچرو چکدیلر اندنصرکه قزلباش بوایش بویله باش طوتمزدیوب
 لغمه مباشرت ایتدیلر مکر عنایت حق تعالی اولیجق هرایش
 آسان اولور اوشار لو جماعتک قوریجی باشیسی اولان علی
 قولی نام بر مرد بنامک بر حسنا قری که حسن و جلاله شهرت
 بولش بر ممتاز دوشیزه حسنا ایش حزه میرزا بکا البته قزینی
 ندرایله دیو یورمش حریف بو وضع شنیعدن عار ایتکله
 غالباً مقدم قزینه قیش ائد نصرکه بو جانبه طمغی مقرر ایتمش
 و برتازه محبوب غلامیله قلعه دیواری دینه کلمش و بنی پاشا کره
 اپارلک و مطلوبو بکرمیوه سین بندن قو پارک دنیجه ایچرو چکدیلر
 و یکر می کوندنبر و قزلباش لغمه مباشرت ایتدیکین والآن
 منتها سی پاشانک سرای دینه کلدیکین خبر و یرمش تخمین
 و قیاس ایله اول محلی آچارلر و بخت و طالع عنایت باری تعالی ایله
 مساعد اولغله راست اوستنه قزارلر بروقتده که جله لغم جیلر
 باید و س ایدوب طعامه کیمتشلر همان بلا تردد و اهمال دلی عثمان
 بیک یکت ایله سوراخ لغم ایله کیدرلر و اوزون حسن جامعک
 اوتیه سنه چیقارلر کورسه لر که حزه میرزا بعض همقد حایله
 صوینوب زبونجق اوتور مشلر و عیش و عشرته باشلشلر همان
 عشق اولسون کوزل شاه دیرلر و اوزرینه سوررلر کندوسی

رمدی وجعه بر مقدار سکون کلدی اند نصکره کوزلرین
 آچدی و بودرده درمان تجسس ایدر اولدی و برکون
 محصور اولان اعیان غزاتی جمع ایتدی و عنایت حق تعالی
 ایله بودرده کندیمز بر چاره ایتمز سک غیریدن امداد احتمالی
 یوقدردیدی جمله سی متفق الکلمه فرمان سلطانمزدکر
 دیدیلر پس اسکرادشجاعت نهاددن صاحب لواحد نام
 بهادری صاغ بلوک اغاسی تعیین ایدوب ایچلرندن بیک قول
 یازمق و بونلر سپاهی نامه اولوب قزل بیراق چکمک فرمان
 ایتدی صول بلوک که دخی دلی عثمان نام بیکچری بهادر لرندن
 بردلاوری اغا ایدوب اولدخی بیک قول یازوب سلحدار
 بیراغین چکمک امر اولندی ایرتسی همان ایکی قولده واقع
 قلعه نک ایکی قوسین آچدیروب بوغازیلری قزل باشک متریسلرین
 باصق ایچون کوندردی و قلعه ده یوزالیدن زیاده طوب
 وضر بز وارایدی جمله طولدیروب مهیا ایتدردی نقدر
 تفکجهسی وارا یسه بد نلره بندردی اند نصکره براغوردن
 الله الله جل شانہ صداسیله یوریدیلر طوپلره و تفککره
 آتشلر ویردیلر متریسلرده و قلعه اطرافنده اولان قزلباشلره
 برقاویردیلر که وجود لرندن اثر قومدیلریدی بللو باشلوقوروجی
 و اوتوز دخی نامدار قزلباشلر و اوچیوز باش آلوب دوندیلر
 و خیلی ذخیره و نیجه یات و یراق و متریسلرده بولسان نیجه لوازمات
 نصب غزات اولدی و غزاتدن دلی فائق نام بر سپاهی دخی
 جعفر پاشا دن بشقه بیراق آلوب اولدخی یانته بر نیجه غزاتی
 اویدردی ایکنی باصقنده مزبورک قولنده اوچ سلطان نامنده
 بنام قزلباشلر ائدی حتی بر یسنک عورتن ییله کتوردیلر
 صکره دلی فیلاق نامنه بر غازی دخی ظهور ایتدی محصل

ملك آذر بايجاندر اول زمانكه جعفر پاشا استمالت ايله رعاياسين
اسكان و قانون عثمانيان اوزره تحريرونيان ايندرمش
ايدى سكسان بيك خانه تحريره كلمش ايدى اما تحسريدن
صكره براولقدردخى شلمش ايدى وايچنده اون طقوز جوامع
سلاطين پيشين كه هر برى انواع زخام رنگين و مصنع و منقش
طاشلرايله تزيين اولمش كوياهر برى نكار خانه چيندن
برر نمونه ايدى ويكرمى بر حرام صفا انگيز كه هر برنده برشادروان
دلاويز مقرر ايدى وايكيوز باب كاربان سراى و اون ايكي
بيكدن زياته دكان ايله مزين چارشورلى و بو قدرباغ
وباغچه لرى كه هر برى جتدن نشان ويراكثرينك مصنع
و مرتب كوشكلى و انواع زيب و زيتله نشينلى و هر كوشك
وهر نشيننده فسقيه لر و حوضلر عجمانه طرح ايله باعث حيرت
و موجب عبرت ايدى

(تبريزده قلان عسكر اسلامك محصور اولد قلى ذكرنده در)
وزير اعظم عثمان پاشا مرحوم تبريز بناسى اتناسنده صاحب
ضعف و فتور شكسته ورنجور اولمغه قلعه مزبوزه نك ذخيره سى
وسائر مهماتى تكميلنده قصور اولمش ايدى محضار بلوك
ارباب جهاد عنايت بارى تعالىه اسناد ايله قالمشلايدى شاه اوغلى
بونلر كال ايله يرلشمدين وكركى كې قلعه لرى پر كشمدين اوتوز
بيك عسكر سرخ سرايله كلوب محاصره ايندى تقدير خداى
متعال ايله جعفر پاشادخى كوز اغريسته مبتلا اولوب زمان
محاصره ده اوچ اى كوزين يومدى ووجعندن كيجه وكوندزى
بتلدى بو اوچ آيد ه ذخيره لرى دى دو كندى آت و طوار لحومنه
وضع يد اولدى انك دى انتها سنه كلندى محصل كون بكون
حال سكدر اولمغه يوز طوتدى هله بوندصكره جعفر پاشانك

دیوندا ایتد ردیلراند نصکره طلیعه ودمدار تعیین ایدوب
 سردار کندو مقامنده قرار ایتدی وایاق ایاق عزیمت
 ایتدی بو حینده دیاربکرك چاوشلر کتخد امی قلیج چاوش که
 بوندن مقدم اسیر اولمش ایدی جغاله زاده یه کوندر مشلراشته
 سردار یکنر علینک قلیچندن جزاسین بولدی کیده جک یوللریکزه
 صولر صالمنشدر ویکه جک یوللریکزن انمشدر اگر شمدی کلوب
 امان و مروت ویرسه کزو شاهمنزاشیکنه باش اوروب سجده
 ایدر سه کزایکی جهان دولته ایرر سکز خود شمدی اطاعتدن
 باش چکر سه کز صکره قلیج لریکزی بویکزه طاقوب امان
 و مروت کوزل شاهکدر دیدیک کزده بریکزه امان وزمان
 ویرلک احتمالی یوقدر دیو اعمارلر اماحق تعالی حضرتلرینک
 عنایتیه بوغورلرینه کوره عسکر اسلامی که تعقیب ایتدیلر
 وصوصالان وکچید اولتان یرلردن کچیدیلر عسکر اسلام
 فرمان سردار نصرت انجام ایله براغور دن هجوم ایدوب
 جله سین خواه وناخواه قاجوردیلر و دیدکلری صوارق لرینه ویکیدلره
 دوشوردیلر شویله اولدیکه اهل اسلام ایچون قازدقلری
 قویولره کندولر دوشدی وبلجغه بتان وچرکابه مستغرق
 اولمش خنزیرکی بتان ملاعینک باشنه غزات اوشدی نیجه
 کیسه دردین بشین قتل ایتدی و نیجه غازیلر دخی بر قاجین
 اسیر ایتدی بوندن صکره آیریلش دیلر دخی اهل اسلامه تعرض
 ایلدیلر بو طریقه سرحد وانه چیقلدی واسیئانلره وطنلرینه
 کتمکه اجازت ویرلدی

(دروصف شهر تبریز دلاویز)

اوچان ییلاغی وقرل طاغ نام ایکی ییلاغ بنام میاننده واقع
 اولمش معظمت مدابندندرو اساسنه بنیاد اوریلدینبرو تخت

بادشاهدن مأذون اولغله سردارلق امرین جغاله زاده یه
 ویروب و سائر و صا یاسن دخی مشار الیهه تبلیغ ایلدی
 (تبریز دن عزیمت اولندیغی و سردارک و فاتی ذکر نده در)
 تبریزک چون بومقدار تدارکی کورلدی جناب باری تعالایه
 اصمارلیوب عسکر اسلام ایله شنب غزانه توجه اولندی الا اول
 حینده قوچ قپان حمزه میرزا لشکرا نبوه قزلباش ایله کلدی
 و همان اغراغک برمقدارین بولدی الدی حتی جغاله زاده نک
 قرق قطار دوه سین یوکیله چاپیله چالوب کوتوردی و محمد
 یاشای طویلک کنخداسی خسرو کنخدا که چلدر بکر بکیسی
 اولمش ایدی اول محله شهید اولدی و دیار بکر بکر بکیسی
 محمد پاشا و قرمان ملک الامر اسی مراد پاشا که عصر سلطان
 احمد خانیده وزیر اعظم اولوب جلالیلرک وجود بی سود لرین
 نابود ایدن قویو جی قوجه دیوا شتهار بولان قوجه مراد
 پاشا در قچارکن بر قویو یه دوشوب طوتدیلر محمد پاشاک باشنه
 قزلباشلر اوشدیلر و شهید ایتدیلر مراد پاشا کندوی اظهار
 ایتمکله اسیر ایتدیلر اول حینده وزیر اعظم و سپهسالار اکرم
 مر حوم اولمش ایدی انجق اظهار ایتمک ایچون جغاله زاده
 ینه دمدا رایدی و لکن آشکار اولدی حتی قزلباشلر دخی آدی
 یمان سردار یکر اولدی دیوا اظهار بشاشت ایتمک و آل علی یه
 قلیچ چکن البته جزا سین بولور دیمکه باشلدیلر چون شنب
 غزانه یقلشدیلر قونلسون دیوتنبیه ایتدیلر و قونوب هر کس ینه
 یات ویراغیله آماده طوروب کمال احتراز اوزره اولدیلر بعده
 صباح اوتور اقدر دیوندا ایتدر دیلر و علی اسحر جله دشمن
 یراغیله سوار اولوب آلایلر باغلمق یورلدی چونکیم عسکر مکمل
 آلایلرین عقد ایدوب اردودن چیقدیلر ار دوده کوچدر

اندنصره عسکری دخی جله کندی یه اویدیلر یعنی تالارین
 و دستارلرین چیقاروب قبا باش اولدیلر و قلیچلرین چیقاروب
 الیرینه آلوب براوغوردن آت صالدیلر و قارشو رینه کلان
 قزلباش آلایلرینه سوردیلر اول آلایدن مقدم چقان اوچ
 قزلباشدن غسیری برجان قورتارمدیلر بونلردن دخی چرمک
 بکی ووان آلائی بکی شهید اولدی قزلباشدن سکزنفر دیری
 اوتوزباش آلدیلر جغاله زاده دونوب اردنجه محمد پاشا دخی
 دونجه قزلباش آردلرین آلدی و سکزیوزآدم کیمی اسیر
 کیمی قاننه سیر اولدیلر اوچ کونه دکین سردارک یوزینه
 چیقهدمدیلر بلکه عسکر اسلامک یوزینه باقه مدیلر قزلباش
 دخی بوکره شیرکی اولوب ربع منزل قدریده اردوسین قوردی
 و اولحلدن عسکر اسلامک کاه و بیکاه قولاغین بوردی

(بناء قلعة تبریز دلاویز فی ۲ شوال المکرم سنه ۹۹۳)
 چون شهری فتح ایدوب یوم مزبورده قلعه بنا سنه مباشرت
 ایتدیلر بفضل الله تعالی اوتوزالتی کونده اتمامه ایرشدیلر
 دور قلعه اون ایکبیک یدییوز آرشون ایدی برک و اروب
 سردارعا ایقدار جمعه نمازین قیلق واقع اولدی مزاجی غایت
 ضعه یوز طومش ایدی بر دخی اتمنسی و عسکره عرض دیدار
 اتمنسی مبسر اولدی ایالتن طرابلس شام بکلر بکبسی خادم
 جعفر پاشایه دیار بکر ایالتی ارپهلق و اوچ ییلدن صکره بدون
 بکلر بکی لکی شرطیله وزارت ایله توجیه ایلدیلر ویدی سکز
 بیک آدم محافظه سنه آلیقودیلر هنوز قلعه ده برخانه یا پلماش
 ایدی انجق میرمیران ایچون شاه باغچه سی اولغله ایچنده واقع
 قصری و سائر منسوبات یله اکتفا اولمش ایدی و کندویه بر حال
 واقع اولورسه یرینه جغاله زاده بی سردار نصب ایتکه سعادتلو

شاهلرینه دخی اطاعتلری یوق ایدی بو مسلمانلری جامده
 باصمشر و قانلرینی جام صوی کبی آقتمشر سرداره
 منعکس اولدیغی کبی بره همان بونلره قلیج قتل عام دیدی
 بز بونلره امان و یرد بکجه وحایت ایتد بکجه انلر فساد لر
 ارتوریرلر دیواظهار رنجش ایتدیکی کبی عوام بو قدرجه
 رخصت بولتجه شهره قبولدیلر بولد قلری سادات و اشراقی
 ونجار وار باب حرفی اوچ کون اوچ کیمجه قیردیلر بو خصوصده
 سردار ازحق رنجش ایله بر حطای فاحش ایتد یکه صکره کی
 ندا مت فائده و یرمدی و کندوسی تکرار اماندر دیدیکی
 و عسکره تنبیه و ندا ایتدردیکی بالذات شهره واروب برنججه
 آدم قتل ایتدردیکی و جابجا قوروجیلر و یساقچیلر قودینگی نسنه یی
 مفید اولدی

(بو محله قزلباشک بککریلردن)

(بعضیلرینه غلبه سی ذکر نده در)

شاه اوغلی اوتوز بیک عسکرایله اوجاندن قالقوب عسکر اسلام
 ارد و سنه کله جکی خبری کلدی ینه جغاله زاده ایله محمد پاشا
 وان و آمد عسکرلریله مقابله یه کوندر لدی علی الصباح که شاه
 اوغلی اردوسی مقابله سنه کلدیلر قزلباشک ابکی غایت یسوک
 الایی یمن و یساردن یورودی کلدی بر مکمل آلائی دخی
 دیاربکر آلاینک اردین المق تدیرین کوردی محمودی حسن
 بک که بر پیردلور و چوق صواشه کیرمش اراوغلی ارایدی
 آلاینده اولان بشیوزدن زیاده اگر ادرستم نژاده استمالتلر و یروب
 ایلرویه کتمش ایدی چون قزلباشک بو مرتبه کثرت ایله کلشین
 کورینجک جغاله زاده الاینه دکین چکدی ارقه و یردی
 و باشنده طورنه تلار یله و چیغار یله دولت بند یسنی چیقاردی

دیار بکر بکر بکسی محمود پاشای عسکر ایله کوندر دیلر^۱
 اول حینده شاه اوغلی حی چیقہ کلدی بین الصلاتیندن اخشامه
 دکین بر جنک و پر خاش و قیامتدن نشان ویرر صواش
 اولدیکه طرفیندن چوق کله کسلدی بی نهاییه عسکر عدمه
 چکلدی قزلباش دیار بکر عسکرین اورتیه الدی شو یله که
 بونلردن جان قورتارماق تد بیرنده اولدی اما بونلردخی برقره
 طاع کبی ثابت و برقرار اولوب طور دیلر بر خطوه یرلرندن
 ایرلمدیلر عاقبت بو حال ایله آیرلشدیلر چون جغاله زاده و محمد
 پاشا و محاربه ده اولان امر ا سردار ذی وقاره کلدیلر جغاله
 زاده نک باشند بر ذی قیمت سر غوچ طاقوب خلعتلر کیوردی
 ونجه ویرکولر و انعام و احسانلر ایتدی

(شهر تبریزک قتل عامی و سبی ذکر نده در)

رمضان شریفک یکر می التنبی کونی شنب غزانه وارلدی
 اگر چه حزه میرزا قاجوب کتمش ایدی اما شهرک اشقیاسی
 و تولنکیسی یرنده قالمش ایدی اولکون بعض بکر بکیلر شهره
 واردیلر عظیم محاربه لر ایتدیلر اول کجه اشقیای تبریز و تولنکیان
 اوچ درت بلوک اولوب عسکر اسلامدن اردوی همایوندن
 مفارق یتانلری و غافل اولانلری قتل و غارت ایتدیلر و اکا
 دکین تبریزدن قالقوب هنوز کتیمانلری قاجوردیلر ایرتسی
 شهر خالی ایدی عسکر اسلام شهره طولدیلر و زمان امن
 و اماندر دیوندا ایتدر دیلر قلانلر ایسه آسوده اولوب طور دیلر
 و سابقا سلطان سلیمان خان مر حوم زماننده اولدیغی
 کبی امان و یرلمکله اول امانه قیاس ایله فارغ البال اوتوردیلر
 مکر عسکر اسلامدن اون اون بش آدم صوینوب حامه
 کیر مشلر تولنکی و یتیمان تبریز دیدکلری اشقیادن بعضیلری که

کلمات ایلد کلرندن غیر ییم بیان آتلرینک باشلرندن طور بارین
آلدیلر لکن یوقلغه چاره نه اولخالده ینه سفره روانه
اولدیلر کندیلرک خود استانبوله کلیدنبر و مزاجلرینه ضعف
و قور مستولی اولمش ایدی و کون کوندن قواسی ضعف
وضعی قوت بولمش ایدی بالضروری بو دفعه تخت روان ایله
روان اولغنی اختیار ایتدیلر و تبریزه دکین او یلجه کتسیدیلر
چالدران صحرا سنه وارد قده چغاله زاده یوسف پاشا که وان
بکلر بکسی ایدی بیکدن زیاده مکمل و مرتب کندی قوللری
والی بیکدن مجاوز وان آیلری ایله استقبال ایتدی اندن
فوق الحد محظوظ اولدیلر و یناشد یروب چوق التفات ایتدیلر
و بر منزل ایلرو اشتمک بیوردیلر

(محاربه چغاله زاده یوسف پاشا)

(باشاه اوغلی فوج قپان حزه میرزا)

چون صوفیان نام قریه یه نزول اولندی آت اوغلاننه قزلباش
اولشدیغی خبری کلدی مومی الیه یوسف پاشا تعین اولنوب
کوند رلدی قزلباشدن دیوان بکی نامنه اولان سکی گرفتار
ایتدیلر و یوز قدر کله کسیدیلر اما مزبور یوسف پاشانک
ارلکنه و آز آدم ایله بومرته دلاور لکنه تحسین ایدوب کوزل اغام
کور یورم بر شهباز یکت سین اما بو پندیمه کوش طوئارسین ندامت
کور مز سین شاهمز حزه میرزا چله شاه عسکرندن اون یدی
یک قلیچندن قان طملار غازی انتخاب ایدوب اردو کزی باصماق
و کان اقتدار یکن یا صمق نیتله اوچان ییلاغی قرینه کلشدر
شمدی بوساعتیق ایریشور و سزه قویلور کیریشور اعتقادم
اودر سزدن جان قورتر مز و قتیه تدار ککز کورک دیدی
پس یوسف پاشامز بوری سرداره کوندروب عسکر استدی

یاد شاهی به اشعار اولندقد ه بوفته نك دخی دفعی سَك رَأی
 رزینك ایله قرار بولور دیو فرمان بیوردیلر و جانب عجمه سن
 طور رکن غیری سردار ارسالی مناسب دکلدر دیو سردار لق
 امرین دخی فرمان ایتدیلر پس مزاج نازك زجاجی استانبول
 هواسیله چندان امتزاج ایتما مکه برکون اول استانبولدن
 خروجه اقدام ایتدیلر و سنه مز بوره شوالنك اونچی کونی
 اسکداره کچدیلر حتی قدر غه ده وزرا حضورنده مقبول
 بکربکی که اولحینه بیکچری اغاسی ایدی روم ایلی ایالت
 و روم ایلی بکربکی قلابی قوز علی پاشایه وزرات و بیکچری
 اغالغین سحدار خلیل اغایه تلخیص ایدوب رضای همایون
 پادشاهی بی آلدیلر اندنصره قطع منازل ایدم رك قسطنیونی به
 داخل اولدیلر و بدونده شهید اولان فرهاد پاشا مرحوم
 اولحینه بوسنه دن معزول بولمغله بیلر کتوروب قریم اختلالی
 دفعنه سنبودن کفه به کوندردیلر اولدخی بفضل الله تعالی
 کندینك وارمنه محتاج ایتدر میوب کاینغی عسکر تاتار
 میانده اولان اختلالی دفع و رفع ایتدی

(سردار صاحب وقارك مشتای)

(قسطنیونین توجهی ذکرند در)

فی سنه ۹۹۳ چون اول قیش بی دغدغه و تشویش
 قسطنیونده عیش ایتدیلر اول بهار زهت آثارده جانب تبریزه
 عزیمت قیام و صرف زمام اهتمام ایتدیلر سنه مز بوره شعبانده
 محیه ار ضروم بهجت رسومه کلدیلر حکمت خدا اکا دکین
 مملکتده رخا واریکن برخط و غلا پیدا اولدیکه عسکرک یوزه
 چیقماسنه باعث اولدی حتی برکون بلوک خلقندن آچلقدن
 زبون اولئرک بر بلوکی کلوب وزیر اعظم جنابنه خیلی ناشایسته

زمرهٔ سلحدارانکه بر قاج سنه دن برو تیمور قپوده صرف تاب
 وتوان ایتمشلرایدی بردفسه شاه اوغلی جنککنده وبر اچه
 عموم تر قبیسی ویرمش و بردخی امام قولی خان جنککنده بردخی
 تاتار خان انهزامنده بونلر دن انجق بر اچه سین طو تمق
 ایستردی اول ائشاده عموما زمرهٔ مز بوره دیوانه کلوب وزرایه
 آداب دن چوق خارج نامعقول جوابلر سولیدیلر الا عثمان پاشا
 حضرتنه قطعاً برابر د کلام ایتدیلر احوال جناب پادشاهی یه
 منعکس اولدینی کبی سیاوش پاشای معزول و عثمان پاشای
 یرینه موصول ایتدیلر او چچی کونکه وزراینه دیوانه کلوب
 یرلورینده مکین و صدر اعظمق کیمسه یه و یرلیدی دیو متعجبین ایدیلر
 بوا ائشاده باب السعاده اغاسی باب همایوندن ظاهر اولوب مهر
 همایونی بر زرتار دستمال اوزرینه وضع ایدوب قپو حیلر کتخداسنی
 دعوت ایلدی و سعادتلو پادشاه عثمان پاشایه خیر دعار
 ایدوب خاتم وکالت چوقدن حق ایدی انجق سرحدده
 اکندیکی حق اسنه دیککه مانع ایدی حالیا حق یرین
 بولدی بیوردیلر پس عثمان پاشا خاتم شریفی تعظیم واجلال
 ایله آلدی یوزینه و کوزینه سوروب قویننه صالیدی فی الحال
 اهل دیوان یوللویونجه قالقوب مبارک باد ایدوب ال و اتک
 او پدیلر و سعادتلو پادشاهه دعا درلرین نشار ایتدیلر
 (وزیر مومی الیهک مجمه سردار)

(اولدینی و قسطنطنیده قیشلادیغی)

فی سنه ۹۹۲ وزیر اعظم مومی الیه احوال مملکتنه نظام
 و امور عسکره انتظام و یرمکده اهتمام اوزره ایکن خان مقتولک
 اوغلی بر قاج میرزا ایله روس منخوسه فرار و اندن بر نیجه
 اشرا ایله ممالک تاتاره آزار یرشدرمک اوزره اید کلری جناب

مصطفی نام بر محبوب غلام که صکره وزیرزاده حسن پاشا تک استونی
 بلغراد محاربه سنده ضایع اولان خزینه داریدر حسن پاشا کفاره
 آدم لر کوندروب چوق نجسس ایتدردی اگر صحتده بولتورسه
 مال فراوان و یروب تخلیص ایتک مقررایدی یعنی غلام مزبوری
 برایکی غلام ایله دخی عثمان پاشایه اهدی ایتش ایدی
 فرهاد پاشادن برو آشنالغز اولمغله خزینه دارلغی حالنده
 بدونده بزه بر قاج دفعه ضیافت ایتدی بردفعه برتقریب ایله
 عثمان پاشا تک عیش و عشرتن تقریر ایتدی اکثر اطول لیلایده
 بر صراخی باده کتور لر بر غلام قدح صوزدی بر غلام
 دخی اوچ درت مزه طباققلرین برتبیسیه وضع ایدوب
 طورتدی ایکی اوچ غلام دخی بر طباق ایله بر کاسه لحوم
 قسمندن وغیریدن طعام طورتلر طلب ایتدیکجه اوکنه کتور لر دی
 ومقابله سنده ساز چالنور و خواننده غلمان تغنی ایدر لر دی
 بو طریق ایله بش اون قدح ایچد کدنصکره شویله که نیم
 مست اولور دی بر غلامی اوکنه اوتور دردی وایکی قوللرین
 بویننه طولایوب بچق ساعت چوق اولسه بر ساعت او یخوسین
 آلوردی کاهی بو وجهله بریاصدیغه یاصلنوردی و قالقوب
 تجدید وضوء ایدر صباحه دکین عبادت ایدردی و کوزلرینک
 یاشین اولقدردو کر دیکه سجاده سنک سجده یرینی صافیجه
 صوایدردی اشته عیش و عشرت وذوق وصحبتی بوکا
 منحصر ایدی العهده علی الراوی

(عثمان پاشای دیرک وزیر اعظم اولدیغیدر)

فی ۳ رجب سنه ۹۶۲ وزیر اعظم سیاوش پاشا ویرکوسنده
 افراط ایتشدر دیو مشارالیهک رؤسین قبول ایتدی اصل
 مقصودی بوندن عثمان پاشایه برشان ایراث ایتدر مک ایدی

بیوردیلر پس اغار طشمره چیقاروب پیراهنندن جامه سنه وارنجیه
 زربافت دیبار کید ردیلر تکرار کیروب تقبیل پایه سریر همایون
 ایله مشرف اولدقدن صکره برمر صغ رخت وزین ایله مزین
 اسب تازی یه سوار اولوب سراینه کوندر دیلر عالی افندی
 مرحوم آستانه سنه انتساب ایتش ایش حتی اول حیثه
 ارضروم دفتر دار لغین ویرمش بوماجرایی کندو لسانندن
 نقل ایله کندو تاریخنه یازمش منقولدر که عثمان پاشا مر حومک
 مکیفاته ابتلا سین خصوصاً آکوده می ناب ایدوکی لسان خلقدہ
 شهرت بولشیدی حتی سعادتلو پادشاهه دخی منعکس اولمش
 حضور همایون پادشاهیدن چقدقدن صکره سعادتلو پادشاه باب
 السعاده اغاسنه الحمد لله تعالی بر شهبه مزوار ایدی انیدخی دفع
 ایتدک بیور مشلر نه مقوله شهبه پادشاهم دیخبه بزه عثمان پاشا
 ایچون کیفه مبتلادر واندن غیری آکوده باده حرادر وزیر اعظم
 اولسه دیوان سورمکه قادردکلدر دیمش لر ایدی درت ساعت
 نجومی اولدیکه مقابلده طوردی بوقدر کفت وکوده انک آثاری
 ظاهر اولدی مکیف اولسه البته کسله وباده یه مبتلا اولسه
 تغیر وضع ایدر علایمی ظاهر اولوردی تحقیق معلوم اولدی
 برینه ابتلا سی یوق ایش بو تحقیق شریف معلوم اولی انیهیدر که
 سعادتلو پادشاه مکیفاتک علایمین ییلور لر ایش اما جناب
 پادشاهیدن اولان التفاتک نه مرتبه مسرت بخش اولدیغین
 وجهه مکیفاتدن انک کیفی وتقویتی زیاده ایدو کندن غفلت
 بیور مشلر عثمان پاشایه بومر تبه التفات اگر عثمان پاشا پیر اولسه
 یکت اولور خسته اولسه صحت بولوردی

(در تحقیق مشرب وزیر مومی الیه)

بدونده شهید اولان فرهاد پاشا مر حومک حر می غلمانندن کوچک

هردنبي کون يوم الثلثا ايدى سعادتلو پادشاه قصر جديده
 اينوب وزير مومى اليهى دعوت بيورديلر چون حضور
 هما يونلرينه داخل و خطاب مستطابلى شرفنه نائل اولديلر
 ابتدا كلام مسرت انجاملى صفاكلك عثمان اوتور بيورديلر
 مومى اليه دخى عرض عبوديت ايدوب دعاء دولترين ادادن
 صكره مقابله همايونارنده طوردى تكرار اوتور بيورديلر بر جلسه
 خفيفه دن صكره ينه اياغ اوزرينه قالقديلر و بالجملة اوچ درت
 دفعه بولطفه مظهر دوشدى بعده لالا پاشا ايله شير وانه
 وار دقن صكره واقع اولان سرگذشتكى واعد ايله بازگشتكى
 بكابر بر تقرير ايله بيورديلر پاشاى مومى اليه دخى ابتدا رؤس خان
 جنكين و مزبور اسير اولمش ايكن قتل ايتدر دو كين و باعث
 و علتن بيان ايدى چك آفرين عثمان ديو تحسين فراوان برله مبارك
 باشلرنده اولان اوتاغه ذى قيمت چيقاروب كندو مبارك ايله باشنه
 صوقديلر بعده حمزه ميرزا ايله اولان جنك وجدالى من اوله الى
 آخره تفصيل ايدى چك برخوردار اول بر خوردار اول عثمان
 لفظين تكرار ايدوب مبارك بللرنده اولان مرصع خنجرى
 چيقاروب مبارك الاريله عثمان پاشا نك بلنه صوقديلر بعده
 كنجه خانى امام قولى خان ايله اولان جنكى تقرير ايتدى تكرار
 بتكرار تحسين فراوان ايدوب براوتاغه كران بها دخى باشنه
 وضع ايتديلر اندن صكره تاتار خان يوز بيك تاتار ايله اوزرينه
 كلك و كين و بفضل الله تعالى اوچ درت بيك آدم ايله مقابله
 ايتدو كين عاقبت خانك نوجهله و داع ملك فاني ايتدو كين تقرير
 ايتدى مبارك الرين قالديروب ايكي جهانده يوزك آغ اولسون حق
 تعالى حضرتى سندن راضى اولسون دتالر طور دجه طوره سين
 ديوخير دعا ايتدى و اغاره الك عثمانى كيديرك و آتنديرك

ایسه بن صاحب سکه و خطبه پادشاه ایکن بنی عزل و نصبه
 کیم قادر اولور دیویوز بیک مقصداری تاتار جمع ایدوب کفه
 اوزرینه یورودی آستانه سعادته رهن اولنان قرنداشی اسلام
 کرای خانه سعادتلو پادشاه طرفدن خانلق و یریلوب قبودان
 قلیج علی پاشا ایله جانب کفه یه کوند رلش ایدی بو ایشاده
 کفه لیمانه داخل اولدی لر خان جدید کلدیکی شایع و بدید
 اولدیغی کبی خانک یاننده اولان وجانب پادشاهیدن مواجهه
 متصرف اولان خاص قوللری و میرزازی برر ایکشربشراوز
 صکره دن چوق چوق محمد کرای خان عسکرندن آیریلوب
 اسلام کرام خان عسکرینه کلدی لر و بزا اولومز خانک قولیوز
 دیدیلر محمد کرای تاتاره نقدر استمانلر و یردی و بن باشلی یاشمه باشقه
 پادشاهم معزول اولام دیوب طوردی مفید اولدی عاقبت
 بنی معزول ایدن لر الله تعالادن بولسونلر دیوب دعا اید رک اور
 آغزینه طوغرو و قماق مراد ایدندی لکن برسمین و جسیم آدم
 ایدی تحمل ایده میه جکین بیلدی و بر سجاده دوشوب قضایه
 رضاو یردی اولمجلده خان زاده لردن بعضیلری ایریشوب ایشین
 بتور دیلر رحمة الله تعالی علیه

(عثمان پاشا نک در دولته کلدو کی)

(و التفات همایونه مقارن اولدیغی)

فی ب سنه ۹۹۲ چه ون وزیر دیلر امر پادشاهی موجب
 خالق احوال یرینه کتوردی قبودان پاشا ایله کلن قدرغه لره
 کیروب در دولته کلدی هنوز وزیر ثانی نامنه اولمغله وزراء عظام
 استقبال ایتدی لر انجق یکچیری اغاسی و اوزنکو اغازی اسکله یه
 قارشو واردیلر اول هفته واقع اولان دیوان همایونه واروب وزیر ثانی
 مقامنه جالس اولدی و پیشکشین چکوب تشریف خلعت کبندی

دخی وزراء عظام کبروب اوتاغ همایونلرینه نزول ایدنجه موکب
همایونلرنده کتدیله اندنصرکه وداع ایچون تقیل دامن
مبارکلیله مشرف اولدیله انجق قوجی باشی قوردانغا خدمت
شریفلرینه تعین اولنمش ایدی سنجاغ همایونلرینه وارنجه
خدمت شریفلرندن مفارق اولدیله بعد اداء الخدمه
اولدخی وداع ایدوب کلوب کتدیله

(خان تاتار محمد کرای خود رایک ازاله وجودی)

فی سنه ۹۹۲ خان مومی الیه ابا عن جد خاندان عثمانیان
پرورده لردن ایکن سلسله جنکیریه یه منتهی اولان نسلنه
مغرور اولمغله عجم سفرینه کتمکده تکاسلی بعده بالضروره
واردقده قیشلامیوب عودتی واکثر زمانده کفه رعایا سنک
شکایتی وجانب پادشاهیدن خدمت فرمان اولدقده یوخسه
برعثمانلو بکلرندن میوز دیو غروری ودخی باعث غیظ وفور
اولاجق وضع منفوری خاطر خطیر پادشاهی رنجیده لکنه
سبب اولمغله حقندن کلتمک ایچون عثمان پاشایه خط شریف
اصدار ایتدیله لکن عثمان پاشا اکثر کندوايله کلان عسکره اذن
انصراف ویرمش یاننده انجق اوچ بیک مقداری آدم قالمش
ایدی پس بوامر خطیر جائزکه سهولت ايله ال ویرمیه وهنوز
قرلباش احوالی فیصل بولمیدن بونده دخی برغائله عظیمه
ظهور ایده دیو تکرار رکاب همایونه عرض ایلدی عرض
منظور پادشاهی اولدیغی کی البته فرمانمه موافقت ایدوب بای
وجه کان امرم یرینه کتوره سین دیو خط شریفی صادر
اولدی عثمان پاشای دلیله بالضروره فرمان همایونه امثال
ایدوب تدبیرینه مباشر اولدی وابتدا خانلغی قرداشی الب
پاکرای سلطاننه تفویض ایدوب برات همایون ویردی خان

بر قاج دخی بالبان کتور دیلر مز بورا الکسندر خان ز غمجه بر صاحب
معرفت واذعان کچنور آدم ایدی حتی نقش خاتمی حافظ شیرازی نیک
نه عمر خضر بماند نه ملک اسکندر *

* نزاع بر سردنیای دون مکن درویش *

بیت مشهوری ایدی اکثر لسان کفره ده اسکندر ره الکسندر ره
دیر لر بو قدر چه ایهامه قایل اولمش ایدی

(شهر آده جوان بخت خضر تلیتک)

(سنجاق همایونه توجه موجهلری)

فی ذ ۲۲ سنه ۹۹۲ شهر آده کامکار و لایق تخت شهر یار سلطان
محمد خان عالیقدار خضر تلیتک چون سور ختانی اتمام
واول جمعیت بی کران انجام بولدی بجانب پادشاهیدن
سنجاق همایون تدارک کور ملک فرمان اولنوب اولالالا و نشانی
ود فتردار و اوزنکو اغاری و انشاء سپاهیان و سلحدار یمین
و یسار بلوکلری و سکیانان و صولاقلری و یکلری و اصطبل
عامره لری خدای و مطبخ و کیلار عامره خدمتکار لری ایکی
یکدن ناقص اکثری درگاه عالی قوللرندن و قول قراوشلرندن
و قول اوغللرندن و اکابر قوللرندن یاز یلوب دخی قید دفتر
اولندی و یوم مز بورده سرای عامره دن بر اشب صبار قناره
مرصع رخت وزین و پادشاهانه تزین ایله سوار اولوب
چیقیدیلر و یکچریدن ماعداً جله عباد پادشاه ظفر معتاد باب
همایونه مجتمع اولمشلر ایدی هر بری یوللویونجه او کنجه
اردنجه اسکله یه طوغری غزیت ایتدیلر اولاصدر اعظم
سیاوش پاشا بعدده وزرائک هر بری یناشوب آداب سلاطین
اوزره عیدل و داده و لشکر ظفر معتاده متعلق کلمات ایله
عبودیتلرین زبانه ایتدیلر اسکله ده بر قدر غه یه کندیلر برینه

فی سنه ۹۹۳ چون اول بهار ایریشوب سفر همایونه مأمور
اولان عسکر اسلام جمعیه صرف اهتمام ایدوب اردوی همایونه
داخل اولدیلر پس سردار کوه وقار لوری قلعه سین تسخیر
و تعمیر قیلوب بکمر بکیسی نصب و سایر مهماتک دخی تکمیل
ایدوب بعده کوری قلعه سنک دخی لوازم و تدارکین کاینیغی
کوروب و اول اطرافده یعنی کورجستان سرحدنده تقدیر
قلعه لر و ارایسه مقتضای حاله کوره کینه زیاده قول وضع
ایدوب کینک تعمیره محتاج اولان یرلرین تعمیره بر خصوصده
نقصا نلریخی قوما دی

(حسن پاشا ابن وزیر اعظم محمد پاشا)

(آقین ایدوب غنایم ایلدیکی)

فی سنه منه کوری قلعه سنه وارلدیغی حینده مشارالیه حسن
پاشایه سیواس و روم بکمر بکیسی وزیر اعظم سنان پاشا زاده
محمد پاشا و قرمان بکمر بکیسی دیگر محمد پاشا عسکر لریله
قوشولوب اردوی همایونده استیان غزاته دخی شیخونه اذن
و یریلوب کوندردیلر و کوریدن اوچ درت منزل کورجستانه
آقین صالیدیلربی حدوبی پایان اغتنام ایدوب اسیرلر آلدیلر
حتی بش بیک خانه اولوس خانه سین سوروب معا کتوردیلر
سائر ذی قیمت اشیایه دخی نهایت یوغیدی

(عسکر اسلامک تفلیسه وارد قلمری)

(والکسندره خانک خراجین آلدقلمری)

چون عسکر اسلام مال غنایمندن مقتم و خود کام اولدیلر منزل
منز بوردن تفلیسه واردیلر و لوازم و مهماتن علی ما هو المراد کوردیلر
اونداوغلی الکسندره خانک التزام ایتدیکی اوتوز یوک حریر و برقاچ
غلان و جواریری بی نظیر ایدی کتوردیلر و دخی برقاچ اسپری طوغان

قیلیدی طوقاق خاتک سرایلرین اورتیه الوب اطرافنه برسور
وسیع ومتین بنا ایتدر دیلر و قرق بش کونده اتمامه ایرشدر دیلر
وبکر بکیلک سلطان سلیمان مر حومک حرم محترمی پرورده لرندن
شجاعت وشهامت ایله متعارف اولان جغاله زاده یوسف
پاشاکه وان بکر بکیسی ایدی وزارت ایله اکاوردیلر وبومخلده
هزاران کیسه لرجناب بارینک بو عطیه سندن عبرتله الدیلر
جغاله زاده سلطان سلیمان مر حومک مقبول ومنظوری وفرهاد
پاشا شهزاده لری سلطان سلیم حضرتلرینک مطبخ عامره لرنده
اش پز لکه کوشش موفوری واریکن ایشته دنیای دینک دولت
وعزتی کلچک بویله کلور کیدیچک بویله کیدر

(قلعه روان بنا سندن صکره)

(ظهور ایدن وقایع ذکر نده دن)

ایالت مزبورده ده لازم ومهم اولان قلا عدن شوره کل قلعه
سنگ دخی اقتضا ایدن نفراتی ولوازماتی کورلدکد نصکره
قارص قلعه سی طرفته عزیمت ایتدیلر اندن قره اردهانه
واردیلر وبونلرک دخی ذخیره لرین وخزینه لرین مستوفی
کوردیلر و دیار بکر بکر بکسیله تفلیسک ذخیره سین کوندردیلر
انلر دخی سالم وغانم کلدکد نصکره آثار شتا دخی تقادم ایتمکه
جانب مشتایه یعنی ارضروم بهشت آسایه روانه اولدیلر
وقبشلاق تدارکین کوردیلر بوسنه مبارکه ده عسا کر اسلام
حضور ورفاهیت ایله قعود و قیام ایتدیلر برکون نه اعدادن
برستم ونه ذخیره دن قلت والم چکدیلر کال مر تبه وسعت وصفا
ایله واردیلر کلدیلر

(وقایع سنه ثانیه سردار مشار الیه)

(وقع و تسخیر لوری و کوری)

اندنصرکه کرج بوغازینه وارلدی و بوز اوزرندن کچیلوب برقاچ
کون استراحت اولندی اندنصرکه سرمزل اولان کفه
شهرینه وارلدی وطنه کتک استیانلره رخصت و یریلوب
قالنراچون مشتاوسکنی تدارک اولندی

(فرهاد پاشانک دیار شرقه سردار)

(نصب اولندیغی ذکرده در)

فی سنه ۹۹۱ چونکیم سنان پاشانک صلح ایتدم دیدوکی کذب
ایدوکی ظاهر اولدی مقتضای ناموس سلطنت موجبجه اول
بهارده بر سردار نصب اولنوب کوندرنک لازم کلدی سیاوش
پاشا کندویه فرمان اولنمقدن خوف ایدوب روم ایلی بکدر بکیمی
فرهاد پاشانک اول امره لیاقتن فهم ایتکله وزارت ایله
تشریف بیوروب جله عسکر اسلامه سردار سپهسالار نصب
ایدوب اول بهارده طرف شرقه متوجه و روانه اولدی

(بناء قلعه روان و توابعها)

فی سنه ۹۹۱ چون قطع منازل و طی مراحل ایدرک
عساکر اسلامه اولکای روان منزل اولدی مقدمات لا پاشا
زماننده اقین و یرلش ایدی و اکثر مالکله غارت و خسارت اولنمش
ایدی برایکی سنه نک ایچنده اولکیدن زیاده معمور ایدوب برخرابه
یرین قوما مشلر اطرافنده اولان هر قریه سی برر شهر و قصبه
مقوله سی اوچر در در یوزخانه دن ناقص دکل ایدی شاه
قولی خان بعده اوغلی طوقاق خان دیوشهرت بولان محمد خان
رعایایه کمال عدل و احسان اوزره حرکت ایتکله آبادان ایتشلرایدی
اکثر ایام کارلری ذوق و صحبت ایله گذران ایدی انجق عسکر
اسلامک و رودندن آگاه اولمغله پراکنده و پریشان اولمشلر چون
سردار عادل شهر مزبوره داخل اولدی و قلعه بنا سنه مباشرت

منزله دخی اصلا صوبولندی اول اجلدن غایت زحمت چکلدی
 بعده قوبان نام نهر کیرک کنارینه قولندی انده فی الجمله استراحت
 اولندی و اوچ کونده اول صودن چکلدی اول محله شماخی
 بکر بکسی که سابقا عثمان پاشای مشار الیهک کتخداسی
 ایش آستانه دن خزینه ایله و نوبتی یکچری ایله کلورکن
 یولارینه روس مخوس چیقدیغین ایشتمشله و زیاده خوفیه
 دوشمنلر عسکر اسلامک یولنده قویان توزی کور یچک خیلی
 ویولندیلر صکره که یوزلرین کوردیلر جمله تعب و مشقتلرین اوتدیلر
 اول محله بر اعلا چنزاره قولدیلر و ایکی ساعت ملاقات
 مصافات ایله صفالندیلر و کتوردیکی خزینه بی عثمان پاشایه
 تسلیم ایدوب و انلردخی هر بلوکک مواجبن تفریق و تقسیم ایدوب
 شیر و انه کیده جک عسکره و یردیلر فاما بونلردن یوللرده
 حیواناته غذا اولاجق کیه تروخشک نایاب ایدو کین خبر الدیلر باصر
 خدا جل شاناه اولحیده بر باردهوا و بر صرصر حیات ر باشدتله
 رونما اولدیکه بر نیجه آدم شدتندن طوکوب صحرای قنایه وضع
 قدم ایتدی و هر کون یدیشرسکر ر یوز دواب قسمی هلاک
 اولور اولدی و الحاصل اون ایکی کون قوبان صوبی کنارین
 سوروب کتدیلر آخر کچید باشه که کلدیلر نهر مزبوری منجمد
 اولمش بولدیلر و اول یرلر عظیم درختستان ایدی عسکر عظیم آتشلر
 یاغله فی الجمله شدت بردی دفع ایدر لر و نهر مزبوری
 بوزدن کچدیلر نهایت سردار ایچون نمرق قلعه سندن چریقلر
 کتور و ب انلر چرنقله عبور ایتدیلر دردینی منزله نمرق
 قلعه سنه وارلدی طوپلر آتیلوب شتلکلر و شادمانیلقلر ایتدیلر
 اندن ایکنجی منزله تمانه کلدیلر جمله عسکر بوز اوزرندن کچدی
 نهایت بعض وعده سی یتلر بوز دلمکله فنا جامن ایچندی

فی ۴ شوال سنه ۹۹۱ عثمان پاشای جلادت افشا شیروان
 زمینہ بو و جہلہ نظام و قلاع و رعیتہ انتظام و پردکد نصرکہ
 آستانہ سعادتہ کتمک مراد ایدینوب برینہ جعفر پاشای قائم مقام
 و اول مملکت خلقنی امرینہ رام ایدوب عید شریفک دردنجی
 کونی عزیمتہ قیام ایتدی و قطع منازل و مراحل ایدہ رک
 اولز مانکہ قانلو سرنجہ صوینہ نصب خیام ایتدی مکر
 آستانہ دن شیروان قولتک خزینہ سی کوندرلمش و بونی روس
 منحوس خبرالوب یوللرینہ اینمش اولخیندہ کہ عسکر اسلام ایلہ
 عثمان پاشای دلیر نہر مزبور ساحلندہ قومش ایدی اخشام
 وقتندہ کہ غزات تکیر ایدر لر و الله الله جل شاتہ صداسنی
 تکیر ایدر لر روس منحوس قریب یردہ اولغلہ ایشیدر لر و عسکر
 اسلامدن خبر الور لر بر اور مانلو چنککستانہ کیروب متوقف
 اولور لر علی السحر کہ اول نہر عمیقدن کذا ر ایدوب عسکرک
 ثلثی کچمیوب هنوز بری برینہ مزاجہ دہ ایکن تفنک سر پدیلر
 و نیچہ کسنہ بی مجروح ایدوب نیچہ سین زمرہ شہدایہ
 قائدیلر مکر چنککستاندہ بر طابور باغملش لر الدقلری غنائمی اندہ
 حفظ ایدوب مامن ایدنمش لر پس عسکر اسلام اطرافین
 الدیلر وایکی کون محکم صواش ایدوب چوق ملعونک
 سر نکبت اثرین چالدیلر عاقبت اندن کچوب بر اورمانہ دخی
 کیر دیلر ضحوة کبرایہ دکین اندہ دخی جنک ایتدیلر چونکہ
 بر قاج ملعونک سبیلہ بر نیچہ مسلمانہ ضرر ایشمک مقرر ایدی
 اولداعیہ دن کچوب یوللرینہ کتمکی ترجیح ایتدیلر اندن ترک
 نام نہرہ کلندی والا ہزار مشقت ایلہ کچمادی اندن بش دیہ
 نام منزله نزول اولندی و الاروس منحوس اول صحرا لری
 یا قوب دوا بہ غذا اولاجق بر چوب قومامش لر ایدی وایکی

سر عسکر محمدان اولان امام قولى خان كورجستان ملكرينه
 نامه لر كوند رمش و بو جنگده بولملىن سپارش ايتش ايدى
 انلردى هزيمت ائناسنده كلمكه قبا ناحيه سندن يول ايز بيلزلر
 طاغله دوشمشلر اكرچه اولناحيه خلق سرايا باغسلرايدى
 اما قليج خوفندن بالضروره دوستلق اظهار ايدر لر ايدى
 اول سببدن كلن كور جيلرك اكثرى قير مشلر و يانلرنده
 بولدقلىن غنيت ايتمشلر و ايكي بكلىن و اون بش قدر نامدار
 سكرلىن دست و پابسته كتور ديلر و قتل ايتد كلى
 كور جيلردن بي نهايه كله ي آرايش نيزه ايدوب ديوان سردار
 ذى وقاره كتور ديلر فى الحال سردار عاليقمدار بولملى زك
 حاكى لوند خان او غلنه كوندردى و سعادتلو پادشاهه خراج
 كذار ايكن بو وضع ندر ديو محكم توييخ ايتدى الحاصل
 بعد الحاربه شاپوران نام شهر مقابله سنه قونلوب برقاج
 كون استراحت اولندى اندن منزل بمنزل يوريوب
 شماخى شهرينه كلندى ۹۹۱ جادى الاوليسنك اون بيشده
 قلعه بناسنه مباشرت اولندى و قرق بش كونده اتمامه ايرشدى
 بوند نصكره كورجستان و داغستان مملكترلينه آتشلر
 دوشوب هر جانبدن انواع ارمغان ايله بكلىرى مر اجعته برى برينه
 تقدم ايدر اولديلر و برر بللو باشلورلىن ايلچى ديو قوكتخد القلىرى
 خد مترلينه اليقوديلر و بوند نصكره وزير عالي نژاد نفت
 معد نلىن كورمك مراد ايدى نوب باكونام قلعه محاذ يسنده
 اولملىن بر مقدار عسكر ايله واروب اندن تيجورقويه كلديلر
 و بومسرت ايله عيد شريفى انده ايتديلر

(عثمان پاشا نك در دولته عزمى و اول)

(يولده اولان محاربه سى ذكرنده در)

ایدوب طرفین جنگی تأخیر ایندیلر یوم الار بعاذه چون صباح
 اذانلری او قوندی هر کس نمازین قلوب و بلا تا خیر جنگه
 یابندی اول طرفدن قزلباش الایلی دخی کافی الاول سوار اولوب
 مقابله یه کلدیلر جنگ و حربه مباشر اولدیلر نوعا جعفر پاشا
 قولندن انهزام صورتی نمایان اولیجق کوستندیل بیراغی روم ایلی
 غازیلریله بر اغور دن نفس واحد کبی شویله او غرادیلر
 و طوقندیلر که خواه و ناخواه قزلباشک یوزین دوندردیلر
 اند نصکره هر طرفدن اهل اسلام بیراقلری عسکرایله یورودی
 و هر غازی شویله بر شیر زیان اولوب کوزلرین قان بورودی
 امام قولی خان های مختلر نیچون چارسز شاهک چوره کی سزه
 حرام اولسون دیو فریاد ایده کوردی بر کیسه دو نمندی آخر
 کند یسی دخی یدکنه بنوب قوسقونه قوت دیوب اوزالدی
 و اوکنه کلان یوله دوزلدی آن واحد ده قزلباشدن جنگ
 میدانده کمسنه قالدی الالشری دو کلدی قالدی حتی کیسلان
 باشلری عد اولند قده یدی بیک بشیوز کله صایلدی و بونلردن
 فرمان سردارایله بر قله یاپدیلر (بیت)

* میدانی شویله طوتمش ایدی سرخ سرلشی

* روباه و کورک و سک اولشدی برلشی

بو جنگه کلن قزلباشلر اکثری اهل و عیال ایله کلمش ایدی یعنی
 مقصود کشی اهل و عیالی یاننده غیرت ناموس ایچون محکم جنگ
 ایدردیمک ایدی الحق جنگده دخی تقصیر ایتمدیلر اما عنایت
 حق تعالی ایله باد نصرت اهل اسلام طرفدن وزان
 اولندی فله الحمد

(بعض کورجستان ملکرینک اسیر اولدیغی)

(و شماخی قلعه سی بنا اولندیغی ذکر نده در)

قوله تعیین ایندی و کفه بکلر بکیسی جعفر پاشایی روم ایلی
عسکر یله صول قوله نصب ایلدی و کندیس قلوب عسکر ده
یکچیری یی قات اندر قات اوکنسه دیزوب او توزدن زیاده
ضرب نلری یله قودی سلحدار زمره سین کندی قوللریله
علمری دیننده مرتب و مکمل وضع ایدوب اولخینده نینت
واوغورایله مشهور اولان سیاه آتیکه سن و سالدو او توز یاشدن
زیاده ایدی و کندیسنگ بو قدر حروبنده هرگز دشمنه قیچین
کوستر مامش ایدی و هر غزاده که اکا سوار اولمش ایسه منصور
و مظفر اولمش ایدی تبرکا و تیمنا اکا سوار اولوب یرنده ثابت
و برقرار اولیجق متصل کشتراش نور و اعدا اوسنده کتمکه شتاب
ایدر و چار پنوردی و هر غزاده که بو وضعی ظاهر اولوردی علامت
غلبه و نصرت عد ایدر لر دی و من عند الله تعالی اول آندو
بو برخاصه مخصوصه ایدی پس عدو جانندن دخی امام
قولی خان شاه قوروجیلریله مقابله عثمان پاشاده و حیدر پاشایه
مقابل رستم خان ابن حسام خان و جعفر پاشا قولنه مقابل
اولان ابن برهانکه بوجا نیدن روگردان اولمش ملوک شیرواتدن
کچنور برمرتد بدیمان ایدی بو وجهله مقابله اولوب چرخه جیلر
ایکی طرفدن جولان ایدوب و بالجمله اخشامه دکین جنک
و حرب قتمادی اولدی و نوعا جانب قزلباشدن صورت انهرام
مشاهده اولنور اولدی لکن کیجه ایرشمکله او زور لرینه
سور مدیلر و کیجه ایله تعاقب ایتمکی مناسب کور مدیلر اما
طرفیندن مشعله لر یاقوب نصف اللیله دکین جنک ایندیلر حتی
بو جنک مشعله صواشی دیوید اولنوردی آندو صکره طرفینک
عسکری قونوشدی و هر طرفدن قراولر چیقوب عسکر
اطرافین طولانندی ایرتسی سه شنبه کوئی اولغله آسایشه میل

ایمش فی الحال آلتورلر و آغرلقلرین لرلرنده قورلر واعدایه مقابل اولورلر بفضل الله تعالی غلبه بونلر طرفنده ایکن میرمز بوره برزخ جانکاه ایریشور و شهدایه ملحق اولورالای بکیسی دخی اول ائنده شهید اولور غزات دخیته غیر تلنوب اعدایه تمام غالب ایکن دوبریجه ملحد لرندن براییکی بی دین رسم خانه واروب بکک و آلای بکینک شهادتن تبشیر ایتمکله قزلباش دوزر و اهل اسلامی مکسور ایدرلر اول اورتالقه یدی سکز یوز آدم کیمی شهادته وضع قدم کیمی دخی اسیر و گرفتارالم اولور

(عثمان پاشا ایله امام قوی خان جنکی وانهزامی)

فی ۱۸ ربیع الآخر سنه ۹۹۱ چون سلسره عسکرندن خلاص اولئر عثمان پاشایه کلدیلر سائر عسکر اسلامی دخی جمع ایدوب تسلیت و استمالر و یردی اولخنده زمرة سلحداران و غیرى البته عدویه انتقام آلتی تدبیرنده اولک دیواقدام ایتدیلر عثمان پاشا ایسه بونلرک بو قدر کدشته مواجبلری اولدیغندن غیرى ذخیره ده دخی مضایقه لری اولغله بعض اعدا ریسان ایدوب تسلیت وادیسنده بعض کلمات ایتدی ولکن جله سی متفق الکلمه اوج درت آیه دکسین نه سندن علوفه استرزونه برجه ذخیره ایچون سوز سوبلر ز پادشاه اغورینه و سنک یوزک صوینه هر نه وجهله ممکن اولورسه تحمل ایده رز بر باشمز وار دین اغورینه فدا ایده رز دیدیلر چونکه عثمان پاشای دلیرک مزاجنه موافق سوبلیدیلر ماه مز بورک التنجی کونی تیمور قبودن چیقوب جله عسکر ایله صحرا ده نصب خیام نصرت انجام ایتدیلر اون سکزنجی کونی پاش دپه نام محله قونلدی اولخنده قزلباشک آیلیری کورندی سیواس وروم ایلی بکلر بکبسی چرکس حیدر پاشای ایالتی عسکر یله صاغ

شیر و اندن غیر ی ملک مور و ثمره اولاشمدن وقتیه تدار کلرین
کورمز سک بزه دخی ضرر لری سرایت ایتکده اشتباه یوقدر
پس جله خبرلشدیلر و کجه خانی امام قوی خان ایله کاغدلشدیلر
و دیدیلر که بونلر بریجه قوم انجق هر سنه برر ایکشربلوکی
کلور حالیا کلنلرک بر بلوکی اوزون اتکلی صوفیلرکی بر بلوکی
دخی باشلری قبا اشقلر کی همان اتفاق ایله بونلری اورته دن
کو توره لم یوخسه بر ایکی ییل دخی بویله کیدرسه انلر بزی
کو توررلر پس امام قوی خان بونلرک اتفاق شاهه
یازدی ییلدردی

(محاربه عظیمه عثمان پاشا بامام قوی خان)

سنه ۹۹۰ چون بونلرک بو وجهله عهد و اتفاق شاهک
معلومی اولدی بلاتردد شاه دخی کندی بی سرعسکر ایدوب
خاصه قوروجیلرندن یاننه اوچ یک قوروجی کوندردی درت خان
واوتوز سلطانکه جله عسکر لری الی یکدن نقصان اولیه رق
تدارک ایتدی و کور جستان و داغستان عسکری ضم اولیجق
مبالغه عسکری اولغنی تحقق ایتدی و بو جله نک اجتماعنه
صرف مقدور ایدوب امام قوی خان اوزرینه جمع اولدیلر
(سلسره حاکمی یعقوب بکک شهادتی و عسکرینک انهرامی ذکرنده در)
میرمز بور روم ایلی عسکرینه باشوغ ایدی شابوران نام
مجله قرب نیاز آباد دیدکری صحرا ده آت اوتار مقده و قالقوب
سرداره اولاشمقده برایکی کون توقف اوزره ایدی امام قوی
خان دیدکری بدکان که عسکر یله شماخی یه کلدی بونلرک خبرین
الیدی فی الحال التی یک مسلح و مکمل سرخ سرا تخاب ایدوب
رستم خان و دانق بک نام ایکی برادر دلیر نامنده کی بدیمانه قوشوب
اوزرینه کوندردی مکر اول حینده بونلر پورد تیدیلنه مقیدلر

اندن قرتای نام محله وارلدی چرا کسه بکری کلوب ترك صوبی
 و قرتای نهري اوزرینه سکرین بدن جسر باغدیله اویچ کونده
 عبور اولنوب شخال ولایتنه وارلدی اندن تیمور قوییه طوغرو
 عزیمت اولدی و بالمله تمام سکسان کونده تیمور قوییه دخول
 هبسر اولدی شیروان لشکر یله عثمان پاشا کلوب استقبال ایلدی
 و عظیم شلکله و شادمانیقلر اولدی و برقاج کوند نصکره
 قشلاق تدارکنه باشلندی کیمی سازلقره کیردی و چادری
 اوزرینه سازدن اورتور ایدوب و طوار ایچون سازدن داملریدا
 ایتدی کیمی دخی اینلر قازوب (این نیز بگذرد) دیوا یچنه کیردی
 هر کس ممکن اولان مرتبه تدارکین کوردی و الا ذخیره قلت
 اوزره ایدی بغدادی و ارپه ایکشیریوزه بولنزدی ناچار جله
 حیوان و انسان پرنج اکلنه محتاج اولدی

(ارسال اولنسان عسکر اسلام واری بچق)

(ظهور ایدن وقایع ذکر نده در)

رساله بایه مؤلفی اولان عزیز ملک شیروان و باب الحدید احوالین
 تفصیل اوزره یازمش برآندن خلاصه کلامی اخذ ایدوب
 تحریر ایده لم ان شاء الله تعالی اول زمانکه ملک شیروان مسخر
 عثمانیان واقع اولدی عثمان پاشا وزارت ایله و خیلی کثرت ایله
 محافظه سنه قالدی و سنه آتیه ده خان قرنداشلی و اوغلی
 عسکر بیکران تاتار ایله کلدیله و نیجه مملکت تمغریب ایتدیله
 بعده خان بالذات یوز بیک تاتار ایله کلوب ملک شیروانه و قره
 باغ و مغانه ولوله لر صالیدیله بو کره دخی بو قدر بیک یکیمیری
 و سلحدار بلوکی و روم ایلی عسکری و سیواس عسکری بکری
 بکیر یله کلدیله شخال و سائر ملوک داغستان و امراء
 کورجستان خبر اشوب بو قوم وار دجه چوغالده ممالک

آت کیلریله اون بش کونده کوچیله عبور ایتدی لراندن دردنجی
 منزله طمان صحرا سنده واقع ثمرک نام قلعه قریبه واردیلر
 اندن بشخی کونده قوبان نام نهر کیره واردیلر چرا کسه
 صالردوز مشرایدی بو نهری صال ایله کچدی لر آت باشنه
 بشراقچه و عربیه اون ایکیشراقچه رسم عبور ویردی لر
 اندن دردنجی منزله چرکس ولایتده مکرکی دیدکلری مملکنه
 واردیلر بونده اولان چرکسلر اولقد رسارق ناکسلر ایدی
 کسلیمک فراجیه یکی واتکی قالدی کوزدن سورمه یی چکرلردی
 اما اقچه اتون نه ایدو کین بطزلردی بریسی بریده قرق اللی
 اتون بولش برکیمسه یه ایکی اندا زه بر ایچون ویرمش نقل ایتدی لر
 انده کوکرجین یومرطه سندن بیوک طلویاغدی حتی نیجه
 کیمسه نک آت وبارگیری باشنه اورلقدن اورکوب صاحبین
 پیاده قودی اندن هیهات صحراسی دینلان وادی یه واردلی
 دره سزده سزانتهاسی یوق بر صحرای بی پایان ایدی اما کباهی
 ابرشیه بکرز آهولری ایسه سوری سوری کزر وهر بر ایکی ادم
 یرده ییغین ییغین آهو بوینوزلری وار آهولرکه هر ییل
 بوینوزلرین تبدیل ایدر لر اول محله شاخلرینی بریره محکم
 سورتمک استرلر اول صحرا ده ایسه طاغ و طاش اولدیغندن اولدن
 دوشان شاخلره سورته سورته اولدخی اول محله دوشر
 اول ابلدن طول مدت ایله ییغین اولور قالور آخر اول صحرای
 بی پایانی دخی یکر می کونده قطع ایدوب بر صوکنار یله کندیلر
 اندن بش کونده بش دپه نام محله واردیلر بعض کولجکلر
 وبرکه لر صوین ایچر لردی اندن دخی بشخی منزله برک نام
 صوکنارینه قوندیلر اما بو صوینک اطرافی عیوقه پیوسته اولمش
 درخستان ایدی کویا هربری بر موزون نخل و یاسرو ایدی

بد پیمان زمین شیروانه کلور شاهن صلح و صلاح ایچون ترکان
 ابراهیم خانی آستانه پادشاهی یه کونددر مشدر ما بینزده صلح
 و صلاح مقرر در دیو میرلوا اولان زال محمد بکه آدم کونددر
 میر مشارالیه دخی غایت ساده دل حیل و خدعه دن غافل آدم
 اولغله استقبالرینه چیقار ملاعین وقت فرصتدر دیو قلیچ
 اوشوررل و دردمند محمدبکی و برنیجه غزاتی دخی دوشوررل
 پس بونلره بوما ده دن سعادتلو پادشاه غایت متالم اولوب
 مزبور ابراهیم خانیکه سور همایونده مقدارندن زیاده توقیر
 اولنش ایدی حبس فرمان ایتدیلر و روم ایلی بکدر بکیسنه ایالتی
 عسکرله تیمور قویوه ایر شمک ایچون امر شریف کونددر دیلر
 و اوچ بیک یکچری و عموما سلحدار بلوکی کتخداریله و روم
 یلینک صاغ وصول آلاهی بکبسی و کوستندیل و سلسره و نیگبولی
 سنجاقلری تحت یدلرنده اولان زعما و ارباب تیمارایله دشت
 قیجاقدن تیمور قویوه وارمق فرمان اولندی و سکنان الی یوک
 خزینه دخی ارسال اولندی و کفه ده جمعیت ایدوب کفه
 بکدر بکبسی جعفر پاشا که برمدبر جنک آزما آدم ایدی سردار
 تعیین اولندی پس سنه ۹۹۰ شعبان المعظمک یدیسته
 کفه دن قالقوب عازم باب الحدید اولدیلر و سلحدار کتخداسی
 سنان کتخدایی عموما سلحدار بلوکیله و روم ایلی عسکرندن الی
 بیک کزیده عسکر انتخاب اولتوب مزبور بوداق بکی باشوغ
 تعیین ایدوب ایلر و کونددر دیلر

(کفه دن تیمور قویوه و ارنجه دشت)

(قیجاغک منازل و مراحل ذکرنددر)

کفه دن قالقوب دردیجی کونی کرج بوغازینه
 واردیلر که آزاقدن کلان و برویه جاری اولان تن صوبی قره
 دکره داخل اولدیغی محلدریکرمی میل مقداری عرضی اولوب

عرض ایلدی پس ترکان ابراهیم خانکه نابوت اغا دنصکره
رسالت ایله ارض و مه کلمش ایدی و بلا توقف سنان پاشا
مزبوری کنسیدین مقدم در دولته کوندرمش ایدی بریلدن
زیاده ایدیکه در دولته متوقف و سور همایونک سیر
و تماشای سنه منتظر ایدی رسالتک تبلیغ ایله دیو فرمان اولند قدّه
صدر اعظمکزن شاهمزدن صلح امورین مکالمه ایچون برهمدین
طلب ایتمش ایدی بو حقیقی کوندردی و کور پادشاهک صلح
رجاسی نه یوزدن ایسه بکا کلوب وقعه یی بیلدر دیو سپارش
ایتدی بنم رسالتم انجق بو قدر در نهایت مقدر اولان
بریلدن زیاده انتظار ایله سعادتلو پادشاهک نعم بسیارینه
مستغرق اولما من ایش دیدی پس سعادتلو پادشاه سنان
پاشا دن شاهک نامه لرین طلب ایتدیلر و سرپا کوزدن
کچور دیلر اصلا برتیجه ویرر کلام اولمديغنه مطلع اولوب
ایلچینک ارسالی سنان پاشانک ابرامندنناشی ایدیکنه واقف
اولدیلر بلا تردد سنان پاشای عزل ایتدیلر و رئیس الکتاب
نامه اولان منلاجق مرحومی سن اسالیب کلامه واقف ایکن
نیچون بو نامه لردن تیجه اولور کلام اولمديغین سرداره افاده
ایتمک دیوطاش کیسنه اور دیلر و سلام چاوشین و برقاج مشاور
ومدبر لرین سفینه معهوده یه کور که کوندر دیلر

(سیاوش پاشایه وزیر اعظمق ویرلدیکی)

(ودشت قیجاقدن تیمور قوییه عسکر کوندرلدیکی)

سنان پاشانک کذب ظاهر اولیحق وزیر ثانی سیاوش
پاشایه خاتم وکالت ویریلوب وزیر اعظم اولدی
بو ائشاده عثمان پاشا دن دخی بذاق بک نام سنجاق بکی
دشت قیجاقدن عبور ایدوب اولاق ایله آستانه سعادت کلدی
عثمان پاشا بویله عرض ایتشکه قزلباشدن محمد خان نام خائن

و عجمك جميع مسخره لى وارباب لعب و هنرى موجود ايدى
 صكره كى سور پرچورلنده اولرتنه يه وارمدى كثر و و فرتى
 و بذل دراهم و نعمتى ناقص دخی دكل ايدى انجق بوجعیتدن
 طى اوقات اولتوب اون بش كونی نجار و زایتمدی اولدخی
 وزیر اعظم بولنان لطفی پاشانك دون همتلكنه حل اولتدی
 نهایت بوجهله يه سر بسر پادشاه بحر و بر وجود پرچودلر يله بواوچ
 جمعیتده دخی وزرا و علما ايله هم مجلس اولوب مباحثه علمیه
 و مصاحبت دنیویه ايله شرفبخش اولدقلریدر داخل مجلس
 همایون اولنلرك بلکه اولاد و انسابلرينك باعث اتقنار لری
 اولسق مقرر در بوسور پرسورورده دخی بذل مال بی شمار
 وارباب لعب و لهو و شیرین کار حد اکثر ددن دخی متجاوز
 ایدی انجق پادشاه نيك کردار بالذات هم مجلس اولغی
 اختیار ایتدیلر اوچ مجلس عظیمه که ترتیب اولتدی اوچنده
 دخی وزیر اعظم صدر مجلس ایدی بری وزرا و میر میران
 و اهل دیوان عد اولنان اصحاب کرام بری دخی شیخ الاسلام
 حضرت تریله علماء عظامه بری دخی مشایخ کبار عد اولنان
 ذوی الافهامه حصر اولمش ایدی سائر ایامده خود بکاردن
 هر برینك محل مخصوصنه سفره سفره طعام و حلویات و اشربه
 و انواع تکلفات ارسال اولتوردی و هر کون فقرايه نیجه ييك
 کاسه انواع نعم ايله تولدیریلوب یغما ایتدیرلر ایدی

(پادشاه عالمپناهك صلح احوالنه اطلاعی)

(و سنان پاشانك عزلی ذکرنده در)

بعد السور چون پادشاه عالمپناه سنان پاشادن صلح احوالک
 سؤال پیوردقلرنده پادشاهمنك مقصود همایونلری اولان ممالکی
 شاه رضا سیله ویرمکه راضی و پادشاهك رضاسنه منقاد در دیو

بر قاج مرد جری ایله او طه لری باصوب فاحشه لری اخذه
 مباشرت ایدرلر سائر او طه لرده اولان بلوک خلقی یولداش لری نیک
 مجلس لری ن باصلدیغنه رضا و یر میوب سوء باشی یه هجوم
 وفاحشه لری تخلیص و قول اوغلانلری ن دوکه دوکه مجروح
 و سوء باشی یی دخی اخذ ایدوب آت میداننه کتوروب پادشاه
 مقابله سنده براغورلر اولمخده بولتان یساقیلر و یکچر یلر قول
 اوغلانلری حالتدن آگاه اولیجق سپاه اوزرینه هجوم ایدرلر
 طرفیندن هنکامه بیویوب اورتا لقمده قتاله مؤدی اولیجق
 یکچیری اغاسی فرهاد اغا که صکره وزیر اعظم و سردار اولان
 فرهاد پاشا دفع فتنه ایچون کلورا غانک کلمسیله یکچیری
 چوغالوب اول اورتا لقمده ایکی سپاهی قتل اولنور وزیر اعظم
 سنان پاشا مهتر خانه اوزرنده اولان قصرندن تماشا ایدر مش
 فرهاد اغای کتوروب عنقله بره قره کوپک نیه کلدک ایکی قانه
 سبب اولدک ییقل کیت دیو عتاب ایدر اولدخی کتمکله
 یکچیر یلر معا کیدوب غوغا سکون بولور و پادشاهه عرض
 ایدوب یرینه فرنک یوسف پاشا که اولخینده میر علم ایدی
 اغا نصب اولنور سنان پاشا ایله فرهاد پاشانک منشأ عداوتی
 بوایدی بو کوند نصکره سورهمایون جمعیتی دخی اتمامه ایردی
 (در تحقیق سورمز بور باسورهای سلطان سلیمان خان مغفور)

سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران ایکی دفعه
 شهراده لری ن سور ختانلری ن ایتمش لرایدی بر دخی صدر اعظم
 ابراهیم پاشانک ازدواجی جمعیتی ایدی سعادت توپا دشا هک
 اولکی جمعیت همایونه زیاده اهتماملری اولوب بذل درهم
 و دینار حد اکثر دن تجاوز ایتش ایدی و انواع لعب و مضحکات
 اولعصرده زیاده سی متصور دکل ایدی هندو سندک عرب

وزینه مقرون بش دانه نخل موزون احداث و ایجاد اولندی
 پادشاه عالمپناه ماه مز بورك اولنده آت میدانی سراین منز لکاه
 ایدندیلر پس ابتدا دعوت اولنان ملوک و وزراء عظام و میرمیران
 کرام و سایر ارباب احتشامک هر کون هدیه لری عرض
 اولتوردی بعده ارباب حرفک صنایع غریبه و عجیبه سی سیر
 ایتدیریلوب آرمغان و پیشکشلری چکیلوردی فاما بوسور
 بهجتموفورده احداث اولنان عجایب و غرایب حد و حصر دن
 بیروندر و بوجهله عیان و بیانی ممکن و متصور دکلد ر قرق
 کون تمام کیچه و کوندز سیر و تماشادن خالی اولندی و روز
 بروز بر تماشای جدید بروزندن قانندی و بالجه بوسور پرسروری
 ارباب تاریخ ممکن اولان مرتبه وصف و توضیح ایتش لر در
 بزم خود حسن ادا ده تقصیر یز مقرر ایکن اولبای سدا یدوب
 تصدیع ایلک اولی کورلمدی

(سور پرسرور اشنا سنده ظهور ایدن)

(حوادثن بری بودر که اجالا ذکر اولتور)

چون سور پر حبور قرق کون تمامه ایر شدی شهراده عالیشان
 حضرتلری جراح محمد پاشا ختان ایدوب جانب پادشاهیدن
 اون بیک التون انعام ایله رعایت اولندی والده سلطان
 حضرتلری دخی اوچ بیک التون ایله احسان ایتدیکی آقشه
 کونا کون واثواب شوکت و خلعت حددن افزون ایدی اختاندن
 صکره اون کون دخی سیر و تماشای جمعیت سور مهیا ایدی
 اتفاق بلوک خلقتدن و دلو قانلور بلو کندن برقاج تازه یکجکلر
 مکر او طهرده مجلس فسق ایدرلر و مجلسلرینه فواحش کتوررلر
 اول اشناده شهر سوء باشیسی اولان تکرری بئلز احد چاوش
 قول اوغلانلرندن بر بلوک یکچیری ایله و عسس زمره سندن

(شهرزاده سلطان محمد خان حضرت تلیک)

(سور همایونه مباشرت اولندی)

اشبوسنه مبارکه ده پادشاه عالمپناه شهرزاده عالیجاه حضرت تلیک
سنه آتیه ده جعبت ختانه مباشرته امر همایونلری صدور
بولغله مرخوم سلطان سلیمان حضرت تلی عصر شریفلرنده
ایکی دفعه سور ختان شهرزاد کان واقع اولغله اول جعبتلیک
اخراجاتی دفتر لری کورلدی و سائر لوازم و مهماته مباشرت
ایتدیرلدی اولاملوک اطراف دعوتنه نامه لریان یلوب مفرقه لردن
بنام آدملر ارسالی مقرراولدی جله دن قریم ختانه و شریف
مکه جنبه و بعض ملوک هند و فارسه و جانب رومده کفره جفره نک
اعظم ملوکی چاسار نامه اولان بدنام و فرانجه و ونیدیک قرالرینه
واردل و یوده سنه و بغداد و افلاق و دوبره ونیدیک امر اسنه و حکام
اهل اسلام و عباد عنایت معتاد پادشاه انام اولان مصر و حلب و شام
و بغداد و یمن و بدن و دیار بکر و بصره و لحسا و ارض روم و سائر
میرمیران بهجت رسوم و ملوک اگر اددن اولان امر اء بنام طرفلرینه
و عموما ذکر اولنان ایالتلرده امر اء کرام و دفتر داران ذوی الاحترام
و تیمار دفتر دارلرینه و دفتر کتخدا لرینه و سائر ارباب مناصب عد
اولنان واجب الاکرامه اوامر شریفه ایله زمرة چاشکیکیراندن
و چاوشاندن معتمد آدملر ارسال اولندی و سنه آتیه اول بهارنده
سور همایونم و جعبت بهجت مقر و نم مقر در دیو یلدیرلدی

(ابتداء جعبت سور همایون)

فی اوائل جدادی الاولی سنه ۹۹۰ چون سنه مزبوره دخول ایتدی
پس جعبت همایونه مباشرت اولنوب اولامین سور و ناظر سرور
اوچیز معتمد موفور و برنیجه اصحاب و قوف و شعور تعیین اولندی
و مناره های جوامع سلاطین ایله دعوای برابری ایندرا تواع زینب

بوقدر یهوده ایاب وذهاب ایله اکتفا ایتدیلر اما حضرت
حق که عادل مطلقدر کند یسی مصطفی پاشا مرحومک
خدمت مشکوره سین تحقیر و تذلیل ایدردی وقره دن آلت
اوکاروب دخل و تعرض وادیلرینه کیدردی حق سبحانه و تعالی
حضرتلری کندویه بریولی ایشی باشه چیقارمق میسر ایتدی
ویارم ایقه قدر یاد اولنه جق برخدمت یولنه کتدی بوقدر
عسکر اسلامی یهوده یوردی وبوسبب ایله آکر بیت الماله آکر
اموال عسکر دریا مثاله کلی خسارت وضرر ایرکوردی بوخود
مقرر در هرکیم غرانوب بویله ایدرم دیرسه خور اولاجقدر
هرکیم بنرعبد قاصر م عاجزم المدن برایش کلزدیوب مسکنت
یولنه کیدرسه حضرت حق جل و علا اول ایشی اوکاراجقدر بونی
تحقیقه حاجت یوق و بونی بتلدک اکلامدق کیمسه یوق فاعل
مطلق حضرت حق ویرن حق آلان حق جل شانہ
(شاه کراهدن تکرار ایلمچی کلدیکی ذکر نده در)

چون صدر اعظم عالی هم مشتای ارضرو مده بنیاد عدل و دفع ستم
ورفا هیت حال ام و صلح و صلاح عجم وادیلرینه وضع قدم
ایلمش ایدی شاه کراهدن رسالت ایله مرحوم سلطان سلیمان
خان عصر شریف لرنده بردفعه رسالتله کلن پیر فرتوت نابوت
اغانام بر شیرین کلام بنام سنه مز بوره ذی الحجه سنه ارضرو مده
داخل و التفات سردار عالیقه داره مقارنتله مرانته واصل
اولدی بونک دخی نتیجه کلامی و نامه سنه درج اولنان پیامی
آسایش فقرا یه باعث اولق ایچون عهد سلیمان خانیده منعقد اولان
صلح و صلاح مرعی قنوب اول حدوددن تجاوز اولنماق اوزره
اصلاح مابینه رضای طرفین التماسنی مشعرایدی وایلمچی سابقک
کلامنی مؤکد ایدی

اوزره جبه لوسین تکمیل ایدوب یوم معهودده صحراده بولندیلر
هر طرفدن صدای سورنا ونفیر و طبل و علم عالم کیر عالمه ولوله
وزمین وزمانه زلزله براقدی خصوصاً سردار کا مکار رخس
دولته سوار اولوب غرغوره لرین طاقندی و بلقلرین صوقوندی
وخشم و غضب یوزندن صاغ و صوله باقندی و هر آلائی کوزندن
کچوردی و نیجه چولپه لری و خلیپوسلری اوکندن قاجوردی
بو محله چون اعدا ایله جنک و پر خاش و بردرلو او غراش
اولندی باری قارشو مز ده اولان تل رفیعی یعنی دپه عظیمه یی
عدو فرض ایدلم و اوسته آت سورمه و هر کسک آلائی و یورویشنی
کورمه دیوب اول تل رفیعه هر طرفدن آت سوردی و طوپلر
و تفنگلر اتدی و عالمه الله الله جل شانہ صداسیله ولوله لر
براقدی لر کندوسی دخی بالذات قلیچین صیروب کاه چالیدی
کاه اوردی کاه طوروب کاه آت سوردی و بالجمله بر نیجه اوضاع
عجیبه اظهار ایدوب طوردی اگر چه بعضی لر خفته حل ایتدی لر ایسه
بعضی لر کلان ایلیچیلره کال جلادت و صلابت اظهار ایتدی دیدیلر
و بو وضع بو العجبک حسنی و قبحی کوندن روشن یلیدیلر
(سردار دولتیار کیمشتای ارضرومه توجه موجهلری ذکر نده در)
سردار نصرتیار عسکر عد و شکار ایله علایم شتا
ظاهر اولنجیه صحرای قارصده مکث و قرار یوردیلر اما
چونکیم لشکر شتا عسکر اسلامه عرض برودت ایتدی چند اهل
اسلام دخی جانب مشتایه رغبت ایتدی پس سنه مز بوره
رمضان المبارک کنگ اولنده محل مز بوردن قالقوب ارضرومه
داخل اولدی و مقتضای حاله کوزه بعض ایالتلری تبدیل و تغیر
ایدوب و بعض مناصب دخی توجیه ایتدی و عسکر اسلامک
کیمه اجازت کیمه مناسب قیشلاقل و یردی و بوسنه مبارکده

بین الصلا تینده اتجق سرداردن خبردار اولدی یلر کمال استعجال
ایله تعقیب ایدوب هزار مشقت ایله قوناغن بولدی لاما اول
شب مظلمده چوق غارت و خسارته دوش اولدی و نتیجه
بلالو باشلوز عما و چاوش مقوله سندن کفسار کور جستانه اسیر
اولدی و نتیجه ر دخی بو سبب ایله نعمت عمر دن سیر اولدی یلر
و منزل مز بور دن دخی کو چوب منو جهر اولکا سنه
طوغر و عزیمت اولندی یعنی که مقصود بر کون مقدم صحرائی
قارصده نصب خیام ایدوب اتدن عجم مملکتی غارتنه عسکر
کوندر مکه اقدام ایتک ایدی اتدن بر مېشه زاره قونلندی
کور جی اشقیاسنک سارقلر دن کیمسه نک کوزینه او یخو کیرمدی
و بر فرد بر ساعت استراحت یوزین کور مدی القصه بر ایکی
کوندن صکره چون قارص حواله بسنده یورد طوتدی آستانه ده
اولان دعواسی موججه تبریز قحنه عزیمت مقرایتدی و اکا
کوره هر کس ذخیره سین طوتدی اما برقاج کوند نصکره
جاسوس کلوب شاه آریه چایی نام محله کلمش ایکن سردار
اسلامک جلادت و حسن تدبیر و فراستن استماع ایتکله عودت
ایتدو کین تقریرایتدی پس سردار جلالت شعار بو خبر دن
مسرت بسیار تحصیل ایدوب برقاج منزل عدو او کمز دن فرار
ایتدو کی کافیدر دیوب اول داعیه دن فراغ کوستردی

(سردار نصر تشعارک عسکریو قلمسی ذکر نده در)

قارص صحرا سنده چون برقاج کون اقامت ایدوب عسکر اسلام
استراحت ایلدی یلر جلّه عساکر اسلام اگر یکجیری اگر بلوک
خلقی اگر بکیر بکیار و زعما و ارباب تیمار قانون اوزره الری
قوستا بنچه لوصری قلمری بیرا قلو مکمل جبه لولرایله آت ارقه سنده
یوقله اولنقی فرمان اولندی هر کس نه ایلد یسه ایلدی قانون

سابقه ن کوچوب منزل بمنزل حرکت ایله تفلیس قربته نزول
وتفلیس بکری بکیسندن بعض شاکیلر ظهور ایتمکله ایالتی
کورجستان بکری نیک زیرکی اولان کورکی بک که سردار سابقه
اطاعت ایتمش ایدی بو دفعه کلوب عرض اسلام ایلمکله
سرعسکر نیک نامه همنام اولوب یوسف پاشا دیوتفلیس ایالتی
عنایت اولندی و ذکر اولنان منازلده اکثر قزلباش عسکری
بعض ذخیره جی و او تبحی یه اولاشمقدن وعسکر اسلامک اطرافن
طولاشمقدن خالی دکلار ایدی خصوصاً بو اثنارده شاه کراه
اتمش بیک عسکر بدخواه ایله اردو باصمق وعسکر اسلامک
کمال شوکتن یاصمق تدارکنده ایدوکی شایع اولدی بو سببدن
سردار جلالت اشتهار اکثر ایامده آتلنور واردوی همایون
اطرافن طولنوردی و قزلباش نه طرفدن ظاهر اوله دیو نیجه
بددلرک کوکلی بولانوردی بو محله زک حاکمی لوندرخان اوغلی
الکسندره خان سردار سابقه بولشمش ایدی بونلردخی کلور
ملاحظه ایدرلر ایدی و لکن سردار سابق بریر وقور ایدی
اعتماد ایتد امما بونلر بر جوان مغروردر اعتقاد ایده مم
دیو خبری وارد اولدی و براییکی مکتوب یعنی شاه طرفدن
الکسندره خانه کوند رلمش اوله ارذل رعایا دن براییکی نکبتی
کتوررکن عسکر خلقدن بر قاچ آدم راست کلوب اردوی
همایونده مطالعه اولنه رق چون عسکر اسلامه بعض دامه
متعلق ایدی سردار نصرت انجامه کتور دیلر اگرچه ظاهر
الدرمدی وعسکری یردن قالدرمدی اما احتیاطا اول
محله اقامتی دخی صواب کورمدی ایرتسی بهرام پاشای طلیعه
عسکر ایدوب او تاغله معابر منزل ایلر و کوندردی اما کندوسی وجهه
عزیمتن طرف آخره دوندردی یعنی که طریق احتیاط کوزتدی
و اول شاهرا هندن ایزین ازتدی بهرام پاشا ایله کید نلر ایرتسی

قاضی عسکر را جمعه کونلرنده سراینه کلدی لر وقوچیلر کنخدا سیله
چاوش باشی صون دیوان اوکنه دوشوب سراینه کنورمدیلر
کند ویه بو وضع شاق کلوب رکاب همایونه عرض ایلدی
بعض قضایا دوشرکه دیوان همایونه کتورلیوب مقام صدارتنده
اولان قوللرک سراینده کورلک معتاد در قاضی عسکر لر
بو بنده لری سراینه کلزلر او یله بر ماده واقع اولد قده بو قوللری
انلره واره لمی دیوا سئیدان ایلکله بر خط شریف کوند ردیلرکه
حقیقت وزیر اعظم سنسین انجیق سفره رغبت ایچون مهر
شریف سان پاشایه کوند رلشدر بو خط شریفدن صکره
وزیر اعظم لق عرضین تکمیل ایدوب ارباب مناصب دخی
وزیر اعظم تعظیم ایدر اولدی لراما بودخی معلوم شریف اولو
التهادرکه لالا پاشا مر حومک کمال حرص و شغی صدارت عظمی
مقا مندن حرماننه سبب اولمشدر زیرالاب وام برادر جان برابری
اولان ابکی شهراده آزاده پی بری برینه دوشوزوب
بو قدر ناحق قانلر دوککه وسلطان سلیمان کی بر پادشاه
صاحب قرانک عرض و ناموسی پرزه دوشمکه باعث اولغی
اختیار ایتدی کی محضا عصر سلیم خانیده صدارت عظمایه
واصل اولق ایچون ایدی پس حضرت حق عادل مطلقدر
اولعصرده تخلف ایتدیکنندن غیری بودفعه دخی بحسب الطریق
کندی یه ویرلک محقق ایکن ینه اولدی هیچ دکلدر
(ان الحریص محروم) موجججه من عند الله تعالی محروم اولدی
پس بزینه صدد ر جوع و صدر اعظم جلیک حرکاتی
بیاننه شروع ایدلم
(سردار ذی وقارک جانب تفلیسه عزیمتی ذکرنده در)
چون سر عسکر دولتیار مهر همایون ایله کامکار اولدی منزل

چون قطع منازل ایلہ سنہ مز بورہ جادی الآخرہ سنک واسطندہ
طوما یح بوغازینہ وارلدی اگر چه قلعه سنک تعمیر واحیاسی
امر اولندی ولکن کثرت باران وادطار مانع عمارت بنیاد حصار اولوب
اول داعیہ دن کچلدی برقاج کون اقامت اولندقدنصکرہ آب وکیاهی
وافر برمت لکاهہ نزول اولندی رجب المرجبک اون درد یچی
کونی ایدی کتخدای بوابان یمشچی حسن اغا کلوب خاتم وزارت
کتوروب وزیر اعظم ووکیل مطلق پادشاه عالم اولد قری
مرده سین يتوردی پس بوموہبہ پادشاهی وعطیہ شهنشاهی
شوق و ذوق ایلہ عوما یکیری اوچ نوبت سنک ایچون
تفنکر آتوب وجہ طوب وضر بزئله اوچر نوبت آتش
ویریلوب طراقة سی عراقہ بلکه تنہا خراسان دکل جہلہ آفاقہ
منتشر اولوب عالمہ ولولہ جدیدہ وطنطنہ شدیدہ واصل اولدی
(لالا پاشادن وزارت عظمی تخلف ایتدیکی)

(وکندی یہ طرف پادشاهیدن استالت ویرلیدیکی)
وزیر اعظم احمد پاشا مرقوم وفات ایلد کده لالا پاشا وزیر ثانی
بولمغله بحسب الطریق خاتم وزارت عظمی کندی یہ اعطا عادت
مقرره پادشاهان اولوب هر کسک اعتقاد دی وکندی نیک دخی
اعتمادی اولیہ ایکن سنان پاشا هوا دارلری لالا پاشا اولدیغی
تقدیرجه یرینه سردار اولمشدر البتہ مخالفت مقرر در
دید کلرندن غیر ی برقاج کبسه فلوری دخی صرف ایلدیلر
لالا پاشا ایسه بنم اچہم وپولم یوق کین غزایہ کین خیراتہ صرف
ایتمشم ووزارتہ طالب دخی دکلم صورت استغناہ اورمغله
پادشاه عالمینہ محضاً سردارہ باعث اعتبار اولسون ایچون
قانون قدیمک تخلفنہ رضا کوسر دیلر ومهر شریفی سنان پاشایہ
کوندردیلر لکن چون وزیر اعظم معتاد اولدیغی کبی

والا انواب واثقالرینه تعرض اولمیب اولرینه کوند رلدی
و برقاچ کوند نصکره که لالا پاشا دخی استانبوله کلدی ایکیمی
دخی اطلاق اولتدیله و حوق زمان یکمدین ینه بری رئیس الکتاب
وبری دفتر امینی اولدی انجق مفسدک یوزی قاره سی یانسه
قالدی لالا پاشا دخی ینه وزیر ثانی مقامنه قائم اولدی

(عزیمت سردار درم پاش بجانب ممالک قزلباش)

فی سنه ٩٨٨ چون سنه مزبوره اوائلنده سردار مومی ایله
معتاد قدیم اوزره جانب اسکداره عبور ایدوب منزل بمنزل
قونوب کو چوب عسکر اسلام ایله ار ضرورم صحراننده نصب
خیام ایلدیلر سردار مومی الیهک مغلطه و کذا فی وطنطنه لافی
قزلباشه دخی منعکس اولوب سردار سابقک بومر تبه تخریب
بلادی و عثمان پاشانک شیروان زمیتده تعجیز عبادی باخصوص
سردار جدیدک اکثر اجناد ظفر معتادی ایله باشه وارلزدیوب
مرحوم سلطان سلیمان خان حدودی ایله صلح و صلاحه
رغبت ایدوب واروغه لرندن مقصود خان نام کسنه پی رسالته
کوند رمشلردیار بکرده واقع چرمیک نام منزلده واصل اولدی
ایرتسی چون اولمزلدن کوچمک مصمم ایدی هر بکربکی یه
و سنجاق بکینه و آلائی بکینه و یکیمیری و بلوک خلقنه آلائی
کوسترمک امر ایتدیلر برمر تبه آلایلر کو ستردیلر و بروجله
زیب وزینت ایتدیلر که بو کونه دکین چشم دور بین آفتاب
ظفرین کورمدیکنه اعتراف ایتدی باخصوص رسالته کلان
قزلباشلر وادی حیرته قالب یو ترتیب وزینته و بو کثرت
وجعیه هزار و صد هزار تحسین و شاباش ایتدیلر

(سردار مومی الیهه وکالت کبری تفویضی)

(و مهر همایون پادشاهی ورودی ذکر نده در)

مر حومك صواب دیدی ایله لالا پاشا یالکنز سردار اولوق مقرر
 اولیحق هر بار لالا پاشانك خدمات مبروره سین تذلیل و تحقیر
 وکلن مکاتب و عروضین تکذیب ایتکدن خالی دکل ایدی وهر
 رأی حسن که لالادن وجوده کلور دی مشار الیه البته آتی
 خطایه جل ایدردی مثلا طوقاق خان محاربه سنده کنديسی
 کانه سنکین دیرتمش چادرند، اوتوروب اوزرینه عسکر کوندرمش
 خطا ایتشد کندیسی آلایلرله وارمش اولسه بی منت یا اسیر
 ایدردی یا خود وجودی عرصه عالمدن حک اولور کیدردی
 بن اولسم اوله ایدردم و دیوان پادشاهی یی سرخ سرکله سیله
 طولدیردم امیدم جناب حق جل شانہ دن اول ایدیکه شمدی یه
 دکین شاهک کله سنی دیوان پادشاهی یه کوندردم محمد پاشا
 مرحومدن فی الجمله صیقلور چاق بو قدر غرالنزدی مرحومدن نصرکه
 خود دیلی اوزادی ولسانیله ممالک قریاباشی ضبط ایدوب کله ریه
 سرحد سلامی بزه دی اصلا مقابله ایدر کیسه یوق ایدی و صدر اعظم
 احمد پاشا خود بر حلیم النفس آدم اولمغله معارضه ایتدی
 و قطعاً طرف خلافت کتمدی بو اورتا لقدم مال فراوان دخی
 صرف ایلدی محصل نیلد یسه ایلدی سردار اولدی و سلام
 چاوشین اوامر ایله ارضرومه کوندردی و وان بکتر بیکسی
 خسرو محمد پاشایی قائم مقام نصب ایلدی احوال بو یله
 اولیحق لالا پاشا آستانه سعادت متوجه اولدی توقات
 حوالیسنه کلدکه قیوجیلر کتخداسی قورد انا کلوب ارضرومه
 مال دفترداری اولان لاله زارزاده احمد چلبی و رئیس الکتاب
 مقامنده اولان تاج زاده یی اخذ و حبس ایدوب جله
 ما ملکرین ضبط ایلدی و بروجیه ایلغار آستانه سعادت
 روان اولدی واردقلری کبی ایکسی دخی یدی قله یه اوریلوب

نهری عبور ایدوب ممالک قزلباشدن قبل اغاج نام محله دکین واقع اولان ممالک معموره قزلباشی جیعا غارت و خسارت ایتدردیلر تاتاریغما پرستان اولقدر غنایمه دست رسان اولدیلر که تعداد و شماردن افزون ایدی بوخبر مسرت اتری لاجین اغا نام معتمدی ایله سردار عالیقداره اعلام ایدوب جمله عساکر اسلامک مسرت و سرورینه باعث اولدی اماخان بو قدر خدمت ایله اکتفا ایدوب زمین شیروانده قالمی وبرقیش قیشلامغی اختیار ایتیموب بعض عذر و بهانه یه آغاز ایدوب اوغلی غازی کرای خانی الیقویوب عودت ایتدی و بو وضعی سبب غیظ پادشاهی اولوب عاقبت ملکندن و باشندن جدا دوشمه باعث اولدی

(خبر شهادت مرحوم و مغفور له وزیر)

(اعظم محمد پاشا رحه الله تعالی علیه)

فی ۸ شعبان المعظم سنه ۹۸۷ مرحوم مبرورک اخبار شهادتی که برخبر موخش و بارد در سردار عالیقام و سائر جند اسلامه رمضان شریفک النجی کونی وارد اولدی اکثر طوایف عسکر ماتمنده یکدل و یک زبان اولوب بلکه کریان اولمادی آرمکسه قادی مرحومک سائر تفصیل احوالی بو مجموعه مطبوعه ده برایی محله سبق ایتمکله تکرار ایله اکثر مناسب کورمادی

(وزیر ثالث سنان پاشاک سردار اولدیغی و لالا)

(مصطفی پاشاک در دولته عزیمت ایلدیکی)

سنان پاشا مرحوم ذاتننده خود فروش و خود بین و آرناد عنود جنسندن لجوج و پر کبر و کین دولتلو ایدی و مال فراوانه مالک و خلافتنده اولتورک انتقامنه متهاکم کسنه ایدی خصوصاً لالا پاشا ایله هربری برقولدن سردار نصب اولمقی رأی اولمش ایکن صدر اعظم محمد پاشا

ال اوزاده نك جزاعى بو در دیدی و بونجه مقتولرك آت
ورخت و مكمل لباس و ثيابن شاهلغه ضبط ايتدردی
والعهدة على الراوى

(خان ذیشان محمد کرای خان عسکر تاتار ایله)

(شیر وانه واردینگی وینه عودت ایتدیکی)

فی سنه ٩٨٧ خان جلالت نشان تیمور قپویه وارمق ایچون
جانب پادشاهیدن بالدفعات نامه همايون ایله عسکر تاتاره
انعام ایچون مال فراوان احسان اولمش ایدی خاندخی
بی اختیار عسکر تاتار مور شمار ایله سنه مزبورده جمادی الآخره سنک
غره سنده دارالملکی اولان باغچه سرای نام شهر دلجویدن
قالقوب متوجه وروان اولدی وازاق سنجاغی بکی اولان محمد بک که
طوائف چراکسه وکورجستان بلکه روس وداغستان ممالکنک
اهل وقوفی بر میر ذیشان ایدی اون بیک مقداری تاتاره باشوغ نصب
ایدوب کندودن مقدم کوندردی مشار ایله بتمش درت
کونده تیمور قپویه وارر عثمان پاشای جلالت افشا مزبورک
مقدم کلمسندن غایت محظوظ اولوب شیروان ایالتیه بمر
قلزم قیودانلغنی ضم ایدوب سکر کره یوز بیک ایچمه خالصر
ایله مشار ایله توجیه ایدر اول اشناده خان ذیشان دخی
کلوب عثمان پاشایه مهمان اولور شماخی ضبطنده هنوز قزلباش
میده سندن محمد خان نامنده بر بدکان صرف تاب و توان
ایتمکده ایدی اوزرینه عسکر کوندروب اکثرینی طعمه شمشیر
ایتدر دیلر بعده باکونام قصبه ده جمعیت اوزره اولان
اوباشان دفعنه خان زاده بی کوندردیلر انلرک دخی کاینغی
جزالری ویرلدی اند نصکره خان ذیشان عثمان پاشای
جلالت نشان شماخی به واردیلر و اول محله واقع کرده

بو انانلری اولدی ررل بعده خان زاده نك اولدوغی اوطه یه
هجوم ای دیجك عظیم جنك ایدر حتی یدی نفر قوروجی یی
قتل ایدر صکره مجروح اولوب بی تاب وتوان قالور اول ائنده
تفك ايله اوررل شهید اولور ر حه الله تعالی علیه
(اماشاه عباس خناسین قوروجیلردن انتقام الدیغی)

مرحوم وزیر اعظم مرادپاشا زماننده قزلباشدن برطوتساق کلدی
کورجی بکرزاده لرندن اولوب ایام صغرنده خزینه شاهه داخل
اولش واعتبار والتفات مظهر دوشمش ونجه ییللر خزینه دار
باشیسی اولش یوسف اغا دیلردی مرادپاشا مرحوم رقه ده
برزعامت ویرمش انده قالش ایدی اول نقل ایدر که شاه اناسك
وهمشیره س نك قانن المغه برتدیر ایدر قوروجیلرین یوقلمه
بهانه سیله کتورر و اصفهان سراینك بر طولانی حرمی وارمش
کندوسی قیوشقنده طوروب برر بر یوقلر و هر کس
قوروجی بی طونلغی تمقدار در ونه یردن یولدا شلق ایتش
ندن از دیاد بولشد بر بر سوال ایدر و یاره سن نشان کورر
آندن اول ایچرویه کیدر بر ایکی قیودن کچجه بر محله بر قاج
بی امان جلاد لر قومش بی محابا اتدن ییقارلر و باشین کسرلر
شین قویویه براغورلر و برینه دخی مترقب اولورلر شاه ائسه
اکاد کین برین دخی سوال ایدر اند نصکره اولدخی اول یوله
کیدر و بالجهله بو طریق ايله بیک یدیوز یوخسه الله اعلم
ایکیمیک یدیوز آدم قتل ایتدی دیر هیچ کیسه بونی سزمدی
وبر کیسه بونك خیائنه ایرمدی عاقبت مجانبندن مضنه کرامت
بر کیسه یاننده طورردی اغام شاهم یترا ولدی انصاف
خوشدر دیدی اول محله خلق واقف اولدیله و طرف طرف
قاچدیله کندوسی اول محله ایشه کدیله پادشاه حرمه

سرایلری خاکه برابریقدیلر و اول منقش و مذ هب طاق
ور و اقلر یا قلدی و یکر می بیکدن زیاده اطفال و نسائی اسیر
قلندی اتدن عسکر اسلام دونوب غانم و شاد کام معسکر
همایونه و اصل اولدی لر

(شاه نایینا یعنی کور خدا بنده نك زن بد اختری و بی روی)

(اولان خواهری و عادل کرای خانك قتلی خبری ذکر نموده در)

مقدمه برادر خان عادل کرای سلطان قضا ایله قزلباشه گرفتار
اولدوغی سبق ایتمش ایدی پس مشار ایله سلطانی سرای
خاصه سنك بر مکلف خانه سنده کوز حبسته وضع ایدر
و کوز جی دیو بر قاچ قزلباشی دخی خدمته تعیین ایدر حتی
غایت شجیع و بها در خان زاده اولوب حسب و نسبده دخی
کمدودن برتر ایدوکی اجلدن داماد ایدنك مقصود ایدر پس
مشار ایله خان زاده یه دخی شاهك خواهر و زوجه سی
خود خان زاده یه دل داده اولوب بو قدر مناسب سبب مصاحبت
و صحبت دخی باعث عشرت و عشرتک خود مقتضائی
مواصلتدر پس کوز جی اولان قور و جیلر اشتباهه
دو شرلر نه اشتباه بلکه یقین حاصل ایدر لر و شاه دیوث
و بی ناموس ایسه بزم غیر تمیزی و قی دیر لر و بر کون همان
عموما عسکری نامنه اولان کر وه مکروه قزلباش شاهك
سرو قتمه کیر لر هر چند زوجه سی اولان نکاری قولتغنه
صیغور و جامه خوا بن پناه ایدینور شاه دخی خلاصنه
سعی بسیار قلور مفید اولمز بغل شاهدن چکوب الور لر
و سیاست ایله قتل ایدر لر اندن خواهری اولان بد اخترک
حرم سراسنه واروب آیدن دخی قتل ایدر لر و خان زاده یه
کوز جی نامنده اولتیری و مایینه واسطه اولتیردن در و بامنده

تدارك ايله كئیده سین و بو خدمتک مقدمات دوانندن بيله سین
دیویاز دیغین کندور بعض منسوباته اشراپ ایتشلر ایش
(عسکر اسلام روان اولکاسن سی و غارت ایتدکلر یدر)

قلعه بناسی ائناسنده طوقماق خان دیدک لری قالدیان بر بلوک
اشقیاسیله کاه ذخیره جی یه کاه اوتیه کیدن آت اوغلاننه ایرشمدن
خالی دکل ایدی چون بفضل الله تعالی قلعه بناسی اتمامه ایرشدی
چونکیم مشایخ الاسلام حلال مشکلات الانام حضراتی قزلباش
دیارینک غارت و خسارتنه و اهل و اولادلرینک اسرقا قته بو مآلده
فتوای شریفه ویرمشلر ایدی (مسئله) ارمنی الاصل اولان
زیدک قول اولوب شرعا استخدا می جائز اولور می (الجواب) جرمی
اولیجق اولور (مسئله) مرته اولان عورتی دار الحربه
لاحق اولدین الوب اسیر ایتک جائز ایدو کنه امام اعظمدن نقل
اولنان روایت بهاء قزلباش عورتلری اسیر ایدلک ايله عسکر اسلامه
کمال قوت و شوکت کلوب اعدایه تمام ضعف و ذلت کلور
اولسه اول روایت ايله عمل اولنق شرعا جائز اولور می (الجواب)
جائز در (مسئله) اسیر اولان عورتلرک دینی تعقل ایلمیان
اولاد صغاری دخی انار یله اسیر ایدنک شرعا جائز اولور می

(الجواب) اولور پس بو فتاوی موجبجه سردار عالیقدر
دخی ممالک قزلباشه برتک و تازی یعنی شیخون صالوب چالوب
چارمغه برتدیر دلپذیر ایدوب اناطولی بکلر بکلیسی جعفر پاشایی
سردار و اوچ بکلر بکی بی دخی فرمان بردار ایدوب عسکر نزیله
قوشوب روان سمتنه کوندردی طوقماق خان که روان دیارنده
حکمران ایدی آت اوغلان غارت و عسکرک دوا بن خسارت
خوشبجه میدر کورسون دیدیلر و روان شهرینک
واواکاسنک غارته قویلدیلر عموما اول حکماری وزیر کاری

و مظاهرت ایلش ایدی اول سنک کرانینه قلعه نك بر محلته
 وضع اولنوب اول آثار قدیمه رعایت اولندی
 (تقلیس قلعه سی محاصره اولندیغی و محصور اولنلرک مضایقه سی)
 عسکر اسلام ارضرومه کلدکدن صکره تقلیس
 بکربکیسنک برقاچ دفعه فریاد نامه لری کلوب مضایقه لرین
 یازمش ایدی والا هر نقدر اهتمام اولندیسه ذخیره ایصالی ممکن
 اولمدی قزلباش دخی مضایقه لرینه واقف اولغله امام قوی
 خان اون بیک عسکر ایله کلوب و درت آی کامل محاصره ایتدی
 محصور اولنلرک مایندنده بغدادیک کيله سی بیک اچمه یه اریه نك
 سکر یوزه صاتیلورکن اول دخی قالدی بردوه یکر می بیک
 اچمه یه صاتلدی عاقبت کلب و کر به اتن یدیلرحتی برکلب دخی
 ایکیشریکه صاتلدی بو محنت و مضایقه یی چکن و قلعه ده
 محصور اولان انجق یدیوز آدم قالمش ایدی بو مرتبه دنصکره
 هزار اقدام ایله و نیجه عهد و ابرام ایله قلعه یی استیلر
 و یرمدیلر صکره سردار دولت یاز مصطفی پاشا ایله مستوفی
 ذخیره کوتدردی وینه برقاچ دفعه دخی ذخایر ارسالیله اول
 فقرایه حیات بخش اولدی اگرچه ذخیره نك نیجه سی کورجی
 کافر لرینه دکدیسه نیجه سی نصیب اهل اسلام اولدی تکرار
 مبالغه ذخیره احضار ایدوب وزیر اعظمک نصب عینی
 و جکر گوشه سی حسن پاشایی سرعسکر ایدوب انک ایله
 کوندردی اولدخی مأمول اولاندن زیاده بهادر لغی ایله
 اون التی کونک ایچنده واردی کلدی و غرابت بونده درکه
 پاشای موی الیهه ایکی کون مقدم بابا سندن مکتوب کلور که
 ییلورم تقلیس ذخیره ایصالی خدمتی سکافرمان اولنه جقدر
 مخالفت ایتیه سین اما (قدم الخروج) مضمونیه عامل اولوب محکم

بویامش که وجوده کلدی

(تفصیل سفرهایون سنه ثانیه در زمان)

(وزیر و سردار مشارالیه مصطفی پاشا)

چون عسکر اسلام سنه سبع وثمانین و تسعمائه اول بهارنده واقع
جادی الاولاده ینه فضای ارض رو منده مجتمع اولمغه فرمان اولندی
بوسنه مبارکه ده اناطولی بکلیسی جعفر پاشا و شام بکلیسی
وزیر اعظم جلیل محمد پاشای طویلک نور دیده سی حسن پاشا
ایالتلری عسکر یله سفر همایونه مأمور اولمغه محل مزبورده کلوب جمع
اولدیلر اندن عزیمت ایدوب جادی الاخره نیک ایکنجی کونی قارص
صحرا سنه نزول ایتدیلر و قارص قلعه سی بناسین جله یه تقدیم
ایدوب مباشرت ایتدیلر و بفضل الله تعالی ماه مزبورک سلطنده
اتمامه ایرشدر دینلر

و من الکرامات الرؤیا الصالحة بلوک خلقتدن بر صاحب
سلوک واقعه سنه مشاهده ایدر که بر پیر نورانی ظاهر اولوب
بکا ابو الحسن حرقانی دیرلرو بنیم مقام بو محله درو علامت و نشان
استرایسک آیغیم اوجنده بر چاه عمیق وارد دیو بر محل تعیین ایدر
اول کسنه واقعه سین جناب سرداره افهام ایتکله اول محلی
حفر ایتدیلر و عینیه اول چاه عمیق بولس دیر و آنده بر لطیف
زیارتگاه وضع ایتدیلر شویله که درهم و دنانیر و صدقات و ندوز
یغمو رکلی یاغمه باشلیوب نیجه فقرانک احیاسنه سبب اولدی
و من عجایب الآثار القدیمة روم ایلی بکلیسی محمود پاشا قولندن
الفاظ عربیه ایله یازلمش و تاریخ ایچون بر سنک مرمره قازلمش
۴۸۰ تاریخسنده ملک عزالدین نام بر پادشاه کرینک وزیر ی
فیروز نام بر نیک اندوز بو قلعه یی تعمیر ایتش و اکا دخی بنده
کریم الدین دیکله معروفه بر خاتون عصمت قرین معاونت

شماخیدن کوچوب و خان زاده ره ملاقی اولوب معا کلوب
 تیمور قوییه واصل اولور لر بو محله ده نغای تاتار ندن اون بش
 بیك مقداری تاتار و داغستان حاکی امیر شماخالدن دخی
 اولقدار جند کماندار کلوب واصل اولور لر و بو سببدن عسکر
 اسلام کمال مرتبه قوت و شوکت و غلبه و نصرت بولدیلر پس
 عثمان پاشای دلیر بو احوالی وزیر کشور کیمه عرض ایتمکدن
 جانب پادشاه کردون سریره عرض ایتمکی ترجیح ایدوب
 دشت قیجاقدن کفه ساحلنه طوغروچا پارا نلرایله اولاقلو
 کوندر وب اعلام حال ایلدی و جانب سردار دن اغماض عین
 ایتمکه موجب یوغیکن و عاینترنده باعث برودت بر حال ظاهر
 اولماش ایکن بوند نصکره وزیره مراجعت ایتموب عرض و اعلامه
 محتاج اولان احوالی در علیه عرض ایدر اولدی

(خان قرنداشی عادل کرای خانک قزلباشه کرتار اولسی ذکر نده دن)
 شیروان اوزرینه کلن سرخ سران قره باغ و مغان جانبنه
 روان اولوب اول طرف دن تیمور قیوجا جانبنه نکران ایدیلر که
 بونلرک محل من بورده جمعیت اوزره اولد قلری وزیر
 عالیشان جنا بنه معروض اولدی فی الحال برادر خان
 اولان عادل کرای سلطانی جند تاتار فراوان ایله اوزر لینه
 کوندردی لکن مقدر اولان سلطان من بورک کرتار اولسی
 و تاتار عسکرینک بوزلمسی ایمش برو جهله شدت و وفرت
 باران استیعاب ایتمیکه دست و پاری عملدن قالدی و کثرت
 اعدا هر طرفلرین آلدی عاقبت الامر چوق جنک وجد الدن
 صکره خان زاده کرتار اولدی اگرچه دودمان آل جنکیر
 خانیدن در دیو اجلال و احترامنده مبالغه ایتمدیلر اما چه فائده چون
 اعدا منصور و کندوز مقهور اولدیلر رضاء الله خود

ارش خان چون ترك باش و جان ايتدی ارطوغدی خان و برقاچ سلطان اول معرکه ده روگردان اولوب اهل و عياللرين نهرکز مقابله سنده هلو نامی ايله شایع اولکاسنده بر صعب محمله حفر خندق ایدوب بقية السیوف اولان قزلباشلرايله کندولرین حفظ و حراست اوزره اولدقلری و زبردلیره منعکس اولیحق تاتار عسکرینک بر مقدارین خان برادرلریله اوزرلرینه کوندردی واردقلری کبی هزیمته یوز طوطوب مقابله ایده مدیلر ارش خانک خزینه سین و صاحبه الجمال یتشمش قزقرین و عورتن و قرق الی حسنا جاریه سنی سبی و غارت ایلدیلر و بر صبی اوغلنی دخی اسیر ایتدیلر و انده اولان قزلباشلرک اکثرین قتل ایلدیلر سائر غنایمدن غیری اون ایکی بیک قطار مهار حق و نصیب چند تانار اولدی الحق بوقمچ و بو غنایم غنیمت اولدن قیجا و زایدی

(عثمان پاشانک شماخیده محاصره اولدیغی)

(و ذکر اولنان عسکر تانارک محاربه سی ذکر نده در)

اوتوز قرق بیک عسکر ملاحده شاهزاده دیو بر صبی بی کندولره سر عسکر ایدوب شماخی قلعه سنه کلوب عثمان پاشای اوچ کون محاصره ایتشلر پاشای بنام دخی عسکر تانار علی العجنه ایرشک ایچون پیام کوندرد قضا ايله کیدن چاوش عسکر قزلباشه دوش اولور چون مضمون مکتوبه واقف اولور لر شیر و انیلر ايله جنکی تأخیره قویوب تانار عسکرینه مقابله ایچون کیدر لر و محمود آید نام صحرا ده ملاقی اولوب اوچ درت کون عظیم جنک و اوغراش ایدر لر اما کثرت باران طرفینه کوز آچدر میوب عاقبت جنکدن ال چکوب قزلباش کندو سمتنه و تاتار باب الابواب طرفنه کیدر لر عثمان پاشا دا غستاندن آرز قلمق بعده لازم کایچک عسکر اسلام تیمور قیوده قیاقمق مناسب فهم ایتکین

منتظر ایکن اول محله تانار خانک اوج توانا و بهادر قرداشلری که
بری عادل کرای و بری غازی کرای و بری سعاد تکرای
ایدی و فرزند ارچندی مبارک کرای قرق الی بیک عساکر
تانار عدوشکار ایله کلوب ایریشور لر و بی محابا قزلباشه
کیریشور لر بفضل الله تعالی برغزا اولور که چشم دور بین
فلک بلکه زمره ملک نظیرین آز کور مشدر و بالجمله بوقدر خانلر
وسلطانلر قتل اولندوغندن غیر ییدی بیک ید بیوز التمش درت
قرل باشک رؤس بریده سی اولخینده معدود اولور مجروح
تلف اولور و صویه غرق اولوردخی اون بیکدن زیاده ایدوی
تحقیقه ایریشور سردار کراهان اولان ارش خان دخی اسیر
و گرفتار اولمش ایکن حضور وزیر جلیل الشانده اولدخی
قتل اولندی اما عسکر اسلام اغتنام ایتدوکی غنایم حد
واحصادن متجاوز اولمغله او باب مسدود قلندی
(ارش بکلر بکیسی قیطاس پاشانک شهادتی ذکر نده در)

ارش خان بدکان عثمان پاشانک اوزرینه متوجه اولدقده امام قولی
سلطان و کیلانی امیر خان دخی اون بش بیک قزلباش کراهان
ایله ارش قلعه سی اوزرینه کلور قیطاس پاشا قلعه یه تحصن
ایده جک ایکن خفت ایدر و قزلباشی کوزینه صالندر مز اوزرلرینه
کیدر ولکن هر زمان باد موافق وزان اولماز (ع) تجری
الریاح بما لاتشهی السفن * عسکری منهزم و سکندوسی
اول اراده منعدم اولور اندنصکره عسکر قزلباش ارش شهرینه
بر مقدار ایریشورلر و برقاج سنیلری قتل ایلکه کیریشورلر و برایکی
محله سنی سبی وغارت ایدر لر و غنایمین اولشورلر

(ارش خانک مال و منالی و اهل و عیالی غارت)

(اولندوغی و صکره عسکر قزلباش ایله جنک احوالی)

التنه قالدى محصل اول منزله بر نيجه بيك آدم هلاك
اولدى وبالجملة هزار زحمت ومشقت براه رمضان شريفك
يكرمي برنده ارضرومه دخول مبسر اولدى عسكر اسلام
ايله اسكداردن قالقوب مدت اقامتلرندن غيرى منزل بمنزل
ارضرومه داخل اولنجه يوز اوتوز درت كون سفر چكلى
واول حينده كينه قيشلاق كينه اذن انصراف ويريلوب
مقتضاي حاله كوره هر كسك تداركى كورلى

(عسكر اسلام عودتندنصكره شيروان)

(اولكاسنده ظهورايدن وقايع ذكرنده در)

عثمان پاشاي وقور كندويه مأ مور اولان عساكر
موفور ايله اولار ش مقابله سنده بر جسر قوى العبور بنا
ايدوب وانندن مرور ايدرك قره باغ ومغان خلقي نهب وغارت
وانواع خسارت ايدوب بي حدوبي قياس غنايم ايله
دار الاماره سنه وصول بولدى

(سابقاشيروان خانى ارش خانك قتلى وانهرامى ذكرنده در)

ارش خانكه مقدما شيروانه فرمانران ايدى عثمان پاشانك
وسائر سنيانك ازاله سى قصدينه يكرمي بش بيكدن زياده
قرلباش عسكرين آماده ايدوب زمين شيروانه كچر وابتدا
شماخي اوزرينه دوشر رمضان المبارك طقوزنجي كوني كه
يوم الاحد ايدى عثمان پاشا دخی عسكر اسلام ايله مقابله يه
كلوب مقاتله ايدر لر واول كون بتون كون جنك اولور ولكن
اخشام اير شملكه طبل آسایش اورر لر وآيريلشور لرايرتسى
دخی عينيله بويله واقع اولور اوچنجي كوني كه يوم الثلاثاء ايدى
ينه عينيله جنك وحرب تمامدى اولور جناب رب العالمينك
عنایتی وسرور کائنات عليه السلامك معجزاتی برکاتيله مدت
مدیده دنبر و تانار خانك كلسنه عسكر اسلام چار چشم ايله

و تعمیر اولدی

حکایت عالی افندی مر حوم یازا رکه بو حقیری سردار
 باوقار بعض لازم الاخفا اولان اخباری لسانی کند ویه تقریر
 ایتک ایچون کوندر مش ایدی بعد تبلیغ الرساله کند و سیله
 مصاحبت ایدر کن نقل ایتدی که قارشومزده کورینان طاغک
 ما ورا سنده ایت تبل نامنده بر قوم مبتدل وارد که بد مذهب
 و بد مشرب جیفه خوار بر قوم مردار در بر عورتی یدی سکر
 کسنه تروج ایدر و بر زنا زاده لری وجوده کلوب جرکته قادر
 اولیجی جمله سی دیز بدیز او تورر لر و اول ولد زناک النسه
 بر الما ویرر لر و کندولرینه دعوت ایدر لر قغیسنه المایی
 ویرر سه اوغلان ائک ولدی اید وکنه حکم ایدر لر و بونی
 دخی نقل ایتشکه قیاقده بر قوم وار ایمش حاکم لرینه اسومی
 دیرلر مش حضرت رسالتناه صلی الله تعالی علیه وسلمک
 عم بزرگواری حضرت حمزه رضی الله تعالی عنه نسلندن اولغی
 ادعا ایدر مش اگرچه قاتلری معتدل و سائر ناسه معادل
 ولکن غایت فربه و جسیم و باشلی ایکی بتون قیون پشه جک
 بر قرغان قدر کیر فرضا هر نه قدر قوتلو آت و بار کیر اولسه
 بونلری چکمکه تمحمل اولن ایمش بر یردن بریره کتسه لر جاموس
 عربه سنه بینر کیدر لر مش حتی سردار باوقاره کلمد کلرینه عربه
 اول طاغدن عبور ایتک ممکن اولدوغین عذر بیان ایتشلر
 (عسکر اسلامک مشنای ارضرومه دخولی ذکرنده در)

عساکر اسلام ایله چون قتلش حواله سنه کلندی روز قاسمدن
 ایکی کون مقدم ایدی ولکن قیش احکامی ظهوره کلوب بر مرتبه
 بارد و شدید یللا رسدیکه بر نیمه بیک چادر پاره ثوب ییقلدی قاسم
 کیمه سی خود بر مرتبه قار یاغدی که چادر لک اکثری قار

وداغستان حاکی امیر شمه خاله برکزیده سنجاق ارپه لق
ویروب وقرنداشی طوجه لاوبکه که عثمان پاشا محضا داغستان
حکامیه دوستلقده و برلکه یتکده کال استحکامه سبب اولق
ایچون مزبورک قزین تزوج ایتش ایدی مزبوره دخی
برکزیده سنجاق ارپه لق ویرلش ایدی و داغستانکه برملک
و سیدرنجه حکامتک بو دیارده نامی دخی مذکور اولامشدر
جمله دن فوق و قیاق و تیز سرانه حاکنری بوجه عثمان پاشایه مطیع
و منقاد اولمش ایدی و عثمان پاشا مرحوم اول خاتونی
استانبوله معاکتور و ب حسن جمال ایله استانبوله غایت
شهرت بولش ایدی اول زمانک اهل هواسی داغستان
کوزه لی دیو شرقیلر سولک یلرو مر یعلر باغلدیلر برایکی سنه
خواننده و کوینده لساننده اکثری مذکور اولان اول ایدی صکره
بوسنه ده غرق اولان حسن پاشا مرحومه فرمان پادشاهی
ایله تزویج اولمش ایدی حتی بوسنه یه معاکتوردی

(سردارذی وقارک ارشدن عودتی ذکرند در)

چون اوشده اول سکز کون اقامت اولندی قلعه مزبوره نک و عثمان
پاشای دیرک مهماتی کرکی کی کورلندی آندن عسکر اسلام ایله
عودت اولوب لوند خان اولکا سندن گذران ایتک نیتیه
توجه اولندی و سکزنجی کوننده سلطانبحق نام منزله قونلدی
و منزل مزبورده داغستان حاکی شمه خال سردار باوقاره
ملاقات ایچون کلکله عسکر اسلام تمام زیب و زینت ایله
استقبال ایدوب کتوردیلر و تعظیم و تکریمنده مبالغه ایتدیلر
حکمت اول کیجه ایله برات ایدی عسکر اسلام شاکر ایدوب
طوبلر و تفنکر آتوب و موم دونماسین ایدوب انواع زینتلر
و شادمانیلر ایتدیلر شویله که قوم مزبور حیران

طوراڻی بر محل واقع اولدی

(ایالت شیروانده وزارت ایله عثمان پاشانک قالدوغی)

الکای شیروان ضمیمه ممالک عثمانیان اولیحق لابد صاحب تیغ و شجاعت بروز یریک رأی محافظه سنه تعیین اولنق اقتضا یتمکن عساکرک صغار و کباری و جله نک مختاری اوز تیمور پاشا اوغلی عثمان پاشا ید وکنده متفق الکلمه اولدقلری مقرر اولمغن پس مشارالیهک تیمور قیو قلعه سی مقرر مقرر اولوب وزارت و سردارلق عنوانله شیروان حکومتنه نصب اولندی و تمام یریک یکچیری و علونجیان یسار بلوکی اغاریله و سائر قیو قولندن کفایت مقداری و التمشدن زیاده طوب و ضررزن و ایکوز صندوق جبه خانه و قلان قولک الی آیلق مواجی وزیر مومی الیهه تسلیم اولندی و مجددا اوج یریک قول یازیلوب و اخراج اولنان طوائف ایله ارباب تیماردن اون یریک مقداری محافظه جی دخی تعیین اولندی

(ولایت شیروانک مالی و تحریری ذکرنده در)

ولایت مزبوره دفتر دارلخی کش زاده مصطفی چلبی نام کسینه یه و یریلوب قزلباش تصرفی اوزره سنوی مالی ایکوز قرق یدی بچق یوک اچقه اولق اوزره دفاتر پادشاهی یه قید اولندی و زال محمد چلبی نام کسینه دخی اول دیارک تحریرینه تعیین اولندی شماخی بکیر بکسینه یدی یوز یریک اچقه خواص و اون درت سنجاق بکینه دخی استحقاقلری مقداری خواص و هر سنجاقه زعما و ارباب تیمار و کزیده قری خواص همایون اولق اوزره ثبت دفاتر ایلدی و تیمور قیو ایالتنه دخی وجه مشروح اوزره خواص و امرا و زعما و ارباب تیمارینه قانون اوزره قری تحریر اولندی و یدی سنجاق بکینه خواص تعیین ایتدی

چشمشرایدی حتی سردار ذیشان اوزرینه جمعیت ایله کلوب
اطالاه لسان دخی ایتشلایدی فی نفس الامر ارپه التبشیر اتونه
اون اون برر آلتونه تمک هر طعماده جله دن مقدم کرک اولان
اولدرایکبشر آلتونه بولمزدی ارش شهرینه که کلندی برمرتبه غنا
و وسعت بولندیکه هرکس برر آیلق بلکه قرقر البشر کونلاک
ذخیره سین طوتدی وانه برقلعه بناسی اقتضا ایتکله شاه باغی که
شهر دن منفصل بر باغ دلکش ایدی اطرافنده مستحکم
سوری و وسعتده یکریمی اوتوز بیک عسکره کافی سکنی ایدوکی
ظاهر اولغین اتفاق آرا ایله انی قلعه ایتک مناسب کوردیلر
وجله اشجارین قیردیار و اوچ قپولو خندق واسع و عمیق و برقاج
قله کبیره دخی ضم واحداث ایدوب برهفته تک ایچنده بر مستحکم
وعظیم قلعه ایتدیلر و بکلیکنی خرم محترمدن میراخور لغله
چیقوب صاروخان سنجاغنه والی اولان قیطاس بکه و یردیله
(فتح قلعه باب الابواب یعنی تیمور قپو)

فی سنه ۹۸۶ چون سردار نصرتیار عسکر عدوشکار
ایله شیروان اولکاسین بووجهله قبضه تسخیره ادخال
ایتدوکی اول دیارده اولان سنیا تک معلومی اولدی قلعه
مزبوره طرف شاه کراهدن حاکم اولان چراغ خلیفه نام
بد راهی اخذ ایدوب محبوس ایتشلر و مرده سندن اوچیوز
قد رقریلاشک باشلرین کسمشلاندن ایکی بیک مقداری کبود
و سیاه قالپاقلوسنی المذهب کاندار و تیرانداز و بهادر لقه
ممتاز توانا یکتلر بر وضع مخصوص ایله اردوی همایونه کلدیلر
و کباری فاخر خلعتلر ایله الباس اولنوب ماعداسی دخی
مأمولرندن زیاده رعایت ایله مرعی قلندیلر و اول محله چراغ
بی فروغک فیتل عمری قطع اولنوب سائر مرده سیله

اولوب طور مقده وعسکر اسلام ایله طور شقمده تقصیر ایتدیلر
 اما عاقبت عنایت باری تعالی یاری قیلوب قزلباش عسکرینک
 یوزی دوندی وجهه کچید دن کچن آیلری صندی بزم دخی
 عسکر مز اولر لرینه زیاده هجوم ایتکله اول انده براییک
 قزلباش یره دوشمکله سائر ی جان خلاص ایتک تد بیرینه
 دوشدیلر و کچید دن کچمکه اوشدیلر لکن مزاجه دن
 معهود اولان کچیدی بولامدیلر همان بر ساعت اول کچمکه
 ایودیلر و قلیج قورقوسندن صویه دوکلدیلر و کچید سزیره
 اوغرامغله زیاده سی غرق آب اولدیلر انجق امیرخان کچمیان
 آیلر ایله سلاستله جان قورتاردی نهری کچنلردن اتوابن
 دوکوب قورتلان خوش قورتلدم دیوشکرانه سلامت و یردی

(شماخی حاکی ارس خانک وشکی حاکی

احمد خانک لحکمة انهراملری ذکرندہ در)

مزبورل اقرانلری اولان یدی سکر بد قرین قزلباشدن اون
 ایکیک عدد وی دین ایله امیرخان امدادینه متوجه اولورلر
 امر اتفای برحواله یره ایریشورلر که امیرخانک عسکر اسلام ایله
 جنکین و منهزم اولد قلرین برمسافه یردن مشاهده
 ایدرلر مکر شیروان سنیلری قزلباشک انهرامک ایشتملر و تعقیب
 ایتکله کلورلر کن بونلری قچار کورورلری محابا جنکه
 کیررلر بونلر دخی بر جسر عظیمدن مزاجه ایدوب کچرکن
 جسر بالتمام قتللرندن یقلور اوستنده بولان قزلباشلر جله
 صویه دوشوب بوغیلور اردلرندہ قلانلری دخی شیروان سنیلری
 قرقمغه بر نعمت خیر مترقبہ در که وجوده کلور

(ارس قلعه سنک بنیادلری ذکرندہ در)

شهر مز بوره کلنجه عسکر اسلام ذخیره سزلکدن غایت مضایقه

بعده فرصته عبور و شکی قلعه سین محصور ایدر لر و بفضل الله
تعالی دولت پادشاهیده فتح و تسخیر ایدر لر ایالتی بابا سنک
بو خدمتی مقابله سنده لوند اوغلی ارکلا میرزایه توجیه و تعیین
اوانوب قاضی و د زدار و سائر لوازم نه ایسه احضار
اولند قد نصکره ممالک پادشاهی به ضم و الحاق اولندی
(محاربه ثانی با میرخان و غیر کراهان)

سنه ۹۸۶ سردار نصر تشعار عساکر عد و شکار ایله
جانب شیروانه عزیمت ایدوب نهر قابور ایله نهر قنق
میانده قوناق طوتوب مقیم ایکن مکر طوقاق خان و کندو
سیله بیله منهزم اولان کراهان اول زماند نبر و عسکر
اسلامدن انتقام الموق سودای خا منده دامن در میان ایدوب
شاهدن مأذون و تبریز خانی امیر خانی بریهادر و تکاور در دیو
کند و لره سردار هنریمتون اولوق رجا ایدر لر پس امیرخان
و حاکم مغان اولان مراد خان و حاکم نخجوان شرف خان
و انصار خلیفه محصل یدیی سکر سر عسکر اصحاب سرخ سر
بکرمی بیکدن متجاوز عسکر اولوب قیون یکیدی نام نهری
یکوب عسکر اسلامک اولاقده کزن دوه لرینه و سائر
طوار لرینه اولاشور لر چون بو خبر سردار نصرت یاور جنبانه
واصل اولدی فی الحال عثمان پاشایی و حلب بکری بکیسی
محمد پاشایی و ذوالقدر لوبکری بکیسی مصطفی پاشایی اوزر لرینه
کوندردی کور سه لر که برقاج الای باغملشر و جنکه متهی اولشر
امیر خاندن غیر یسی معهود قیون یکیدی نهرندن کچمشلر
الا امیرخان برقاج الای ایله دمدار اولوب کچیدباشنده طور مش
عسکر اسلام وارد قلری کبی بی محابا جنکه قویولدیله و اصلا کوز
اچدر میوب اوزر لرینه اوغرا دیله اگر چه اندر دخی ثابت قدم

معینه سی کلیچک بر قز طوغورر اول قزی وان قرا سنده
بوکره شین دیدکاری قریه اول زمانده بر معظم شهر ایش
وابناء ملوکدن بکره دوان نام بر ملک زاده نک ملکی
ایش اسکاتزوج ایدر و اول قز دن اوج اوغلی طوغر
و کورجستان مملکتی اول اوج اوغلانه تقسیم ایدر بیوک
اوغلنه کوتاش ملکتی که باشی اچیق مملکتیدر و یرر و باشی
آچیق سلسله سی اکا منتهی اولور اورتانجه اوغلنه تفلیسی
و یرر که سیونک نسلی اکا اولاشور که لواری سات او غلاری
دیو شهرت بولمشدر کوچک اوغلنه ناخست ولایتی و یرر که
لوند خان اولکا سیدر اما بیوک اوغلک نسلی چون باشی آچیق
ملکری نه منتهیدر جله سی بوکا تعظیم و تکریمده متفقدر
فرضایده دعالرندن صبغورر و قایچی بوندن قوشانورلر
و مشکلرین اکا طانشورر سلطان سلیم اول مر حوم
شهرزاده لکی حائنده بونلرک دارالملکی اولان کوتاش مملکتنه
وارمشدر و آنلر اول زمانده مر حومه اطاعت ایتکله
خراجلرین عفو ایتمشدر شمدی الان انلره خراج تکلیف
اولنر سائر احوالری موجب تطویل اولغین بو مقدار ایله
اکتفا اولندی

(فتح قلعه شکی)

فی سنه ۹۸۶ مقدا الکسندره خان اطاعت ایلدوکی اوانده
شکی فتحه ناهر دقلنوب بلوک خلقدن ایکوز سپاهی وامرادن
میرزا علی بک ولاغوش احمد بک که اول دیار قدیمده کند و
یوردلری و کندولری اول مملکتک قنان ارسلانلری وقوردلری
ایدی معا رسال اولمشلرایدی لکن یولارنده اولان نهر قرق
غایت طاشقون و بولانق آغله بر قاج کون تأخیر ایتشلرایدی

(کورجستان ملککریک کندو معتقدی اوزره نسلاری ذکرنده در)
 ملوک کورجستان نسلی کیکاوسه اندن داود نبی
 صلوات الله تعالی علی نبینا وعلیه حضرتنه منتهی اولغی
 ادعا ایدرلر و دیرلرکه زمان سابقده برپادشاه ذی شان
 جمیع کورجستانه مالک واول دیارده کمال عدل و داده سالک
 ایدی اتفاقا مرد اولدقده یرینه قائم اولاجق اولاد ذکوری
 قالدی الاغزود وریال نامنده برصاحبه الجمال قزی قالدی
 و باباسی کبی اول ممالکه حکمی شامل اولدی و تزویج و تنکیحه رغبت
 ایتمزین و بکار کرکز دیوشهرت و پردی کیدرک برصاحب حسن
 و جمال غلام میر اخور لغی سببیه خد منته تقرب ایتدی باده
 ایچسه بیله ایچر سیزه کتسه بیله کیدر برآن یانندن منفک اولمزدی
 و نامنه طاوات دیرلر ایدی برکون جوان مزبور پرتا و آتار
 نکاری تنها دوشور و شرابدن زیاده جه کور مکله
 مست و مدهوش یاتور ایکن بولور همان فرصت غنیمتدر دیو
 نکارک جامه خواننه کیر و دبلدیکی کبی مراد نفسا نسیین
 ویرر اگرچه اول محله ده نکار دخی بیدار اولور اما اولدی
 اولاجق دیوب او یورلغه اورر ایرتسی بوجرم و خیانتی
 اوجندن قتل ایتک استر والا شهرت بولمقدن و بوقدر جرم
 قلیل ایچون قتل نفس ایتکی عدالت عدا ایتد و کندن ایتمز
 نهایت مرتبه قنده بر مهلکه یری واریسه اول محله
 کوندر مکله تلف اولسین مراد ایدینور و بالجمله برکون
 بر طوغان صالوب بوز اوزرنده بر اوردک الدورر و طاواتی
 البته وار طوغانی و اوردکی الکتور دیو کونده رر بوز خود
 آدم طوته جق دکل ایمش طاواتک طاوی بوشه چیقارنده
 غرق اولور نکارک دخی حلی ظاهر اولور و مدت

اسلام قلعه مزبوره محاذیسنه کادیلر مالکی اولان
داود خانکه کورجستان ملکرندن بر میر بنام ایدی مکر
مقدم شاهه تابع اولوب تاج کیش و کا کان اولکا سنه متصرف
ایمش عسکر اسلامک هجومنه طاقت کتوره میه جکی
معلومی اولغله قلعه دن فرار و ترک دار و دیار ایدوب وجهه
رعایاسیله صعب المرور طاعنره صیغوب قرار ایلمش و قلعه
مزبوره و اطراف و جوانبی خالی و خرابه قومش لر پس
سردار باوقار ایالتی قسطنونی سنجائی یکی صولاق فرهاد پاشا
زاده محمد پاشایه عنایت ایدوب و مستوفی قول یازوب وجهه
دهماتن تکمیل ایدوب ~~کرکی~~ کی ضبط و ربط ایتدیلر
(لوندخان اوغلی الکسندره خاتک اطاعتی)

فی سنه منه تفلیس دن قالدقوب نهر کردن عبور و اوچنجی منزله
قاپور صوبی کنارنده مقیم ایکن زک و کویم نام ایکی شهر کیرک
و ممالک کورجستان دن بر نیچه یرک امیر نامداری و کورجستان ملوکک
بنام و اختیاری مزبور الکسندره خانه مقدما جانب سردار دن
مکاتیب استمالت ایله معتمد آدملر وار مغله مملکتک اعیانی یانه
الوب و بنام از ناو رلریله آلایلر ترتیب ایدوب واردوی
همایونه کلیمک اوزره ایدوکی خبر المغله غیرت ناموس پادشاهی
موجنبه جله عساکر اسلام کال شوکت و شهرت ایله استقبال
ایلدیلر و سردار ظفر شعارک اوتاغنه کلد کده کنده ویه قات قات
خلعتلر و سائر منسوباته علی قدر مراتبهم رعایتلر اولوب
سنه ده اوتوز یولک حریر اون محبوب غلام و اون دو شیره سیم
اندام اون جناح اسپری طوفان و اون جناح دخی هجیری بالبان
خراجده متعهد اولغله اولکا سنه بکیر بکیک عنوانله متصرف
اولق اوزره برات عالیشان عنایت و احسان اولندی

وسائر اعیان مضبوطن دکلدر مومی الیه محمد پاشای
طویلک عمزاده سی و بدونده شهید اولان فرهاد پاشا
مرحومک برادر کهری ایدی غایت شجاع و دلیر و دائماً
دعوی مردانگی ایله شهر بر جوامرد و شهلوند خصوصاً
فارسلکده و چند یلکده بی مانند عصرنده شام و حلبک
جندیلری کندودن تلذایتمکله تفخر ایدر لر و کندویه
شباش ایدوب ال ارقه سی یرده دیرلر ایدی و بوسلسله ده
سخا و کرم بدونده مرحوم مصطفی پاشا ایله مرحومده
ختم اولنش ایدی چله دن قوللرینه معتاد اولان بلخی مکرر و متعدد
و یردو کندن غیری اول عصرده اکابر قوی قلبدان چپراز ایله
سائر خلقدن ممتاز ایدی یاعینیه چپراز یابها سین و سنجاف ایچون
باشقه قش و یرمک عادت مقرره سی ایدی و بود یارده اولان
اقر با و تعلقاته نسایه شام شریفک و دیار بکرک نو پیدا و جدید
بوغچه بوغچه افسه و تغار یقندن و رجاله عربک کیلان طایلرندن
بهر سته برر ایکیشر طویله آت کوند ر مک و مکاتب
شریفله خاطر نوازلق ایتک عادت حسنه لری ایدی
رحمة الله تعالى علیه

(فتح قلعه چلدرو قلعه تومک و قلعه خرتیز و قلعه داخل کلک)
اردهان سنجاغنه میرلوا نصب اولنان عبد الرحمن بک جانب
سردار عالیقدر دن ذکر اولنان قلاعی اطاعت
ایتد ر مک ایچون کوند رلد کد نصره اها ایسی سرفرو
و اطاعت ایلمکله جانب پادشاهیدن ضبط اولنوب حکام پادشاهی
نصب اولندی

فتح قلعه تفلیس

فی ۲۰ جمادی الآخره فی سنه منه یوم مزبورده عساکر

واسترومهارین چکمش قطار قطار اشتر و بو قدر خیمه
و خرگاه و سائر بارونبگاه که نصب غزات اسلام اولدی حد
و مقداری انجق جناب باری تعالیه معلومدر ایرتسی دیوان
سردار باوقاره کلان قانه بویامش قزل قزل باشلرعد اولنق
فرمان اولند قده تمام بش یک رأس عد اولندی بشیوز دخی
دیری آلمش واسیر اولنمش بنام و نامدار قزلباش کتوردیلر آنلر
دخی باش اولسون دیو فرمان اولنمغه انلرک دخی کله بی دولتلی
مقدم کلنلره ضم و الحاق اولندی

اطاعت منوجهر ابن کینسرو میر مزبورالتی یک مسلح
از ناورلرایله کلوب و پس جبلدن غالب و مغلوبه نکران و غالب
طرفدن استیمان امیدیه متوقف ایکن طوقاق خانک احوالنه
واقف اولدیغی کبی اوتاغ سردار کردون و قاره سمرده
کلوب و اصل اولمش ایدی اول حینده هر میر میران و میرلوا
عسکرنده بولان کله لری و زنجیره چکمش قزلباشلری علملری
سرنکون و کوسلری و نفیرلرینک صداسی هزیمتمون دیوان
سرداره کلدیلر و دیری کتوریلن قزلباشی ینه کتورن غازی
باش ایلکله برآنده بو قدر عدونک کله بی دولتی خاک هلاکده
غلطان ایدو کین کورمکله کلان از ناورلره تمام موجب عبرت
و باعث نصیحت واقع اولدی

تفصیل احوال درویش پاشا المرحوم مشارالیهک دخی
اصلی بوسنه نک صوقولویک یعنی شاهین اوغلی سلسله
جليله سندندر بو حقیر پرتقصیرک والده سنک لاب و ام
قرنداشی ایدی بو سلسله جليله ده ایکی صاحب دولت وزیر
اعظم اولمش و بش دولتلو دخی وزارت رتبه سنه ایرمشر
واون کیسه وارددر که بکربکیلک عنوانک بولمشر امر

عسکری تجسس ایدرکن قزلباش آلایرینه دوش اولورلر
وبی محابا اوغراشه کیرلر احوال سرداره منعکس اولیجق
دیاربکر بکر بکسی درویش پاشایی که طلیعه عسکر یعنی
چرخه جی ایدی اوزلرینه کونده در اول دخی بر بهادر ودلاور
وبر جوان نکا وراولمغله عدو آذر دچوقدر دیمز و تعقیب ایده جک
عسکره توقف ایتمز محصل کندیسنه صیغه من الا یا ننده بولنان
اوج درتوز آدمبسیله بروجهله اوغرار که قزلباشک برایی
آلاین سویند ورر و یوزلرین ترسلرینه دوند رر اما قزلباش
غیرتلوب اوزرینه برقاج آلائی براغوردن هجوم ایدر اوتوزدن
زیاده بنام اغاری شهید اولور و کندیسین آتدن یقارلر و باشنه
چوکرلر تکرار آدملری قزلباشه هجوم ایدوب براییکوز قزلباشی
دوشورلر و کندیسین ائلندورلر اول محله کندی الیه اوج
قزلباش کسرینه قزلباش آلایرلی تعاقب ایدوب بوکره مجروح ااتدن
دوشرینه جندیلکی و فارس لکی ثمره سیله آتلور و یزنده ثابت
و برقرار اولورطورر (نظم لامعی مرحوم)

نیلسون برجان بودکلوتیز ایله * شیر تنهارسوری خوزیز ایله
اکا دکین عثمان پاشایی دخی سردار کونده رر ویتشدیرر
عثمان پاشا دخی اول محله فوق الحد دلاور لکر ایدر بعده
ارضروم بکر بکسی بهرام پاشا و مویتاب زاده احمد پاشا
دخی ایریشور ضحوه کبرادن غروبه وارنجیه برجنک و برخاش
اولور که فلکده ملکر تحسین و شاباش ایدرلر حکمت خدا باران
دخی اصلا کوز آچدرمز و قطعاطوپه و تفنکه کسنه یه ال اوردرمز
صافیجه قلیج جنکی اولور محصل وقت غروبه قزلباشک
آردی سوکلدی و فی الحال بش التی ییک کله کوندلره دکلدی
ولاشه مردارلری میدانه د وکلدی بوقدر لجامن سوررات

(وان بکمر بکسی خسرو پاشا دینار و باشلر کلد و کیدر)
 منزل مز بورده مشار الیه خسرو پاشا کتخداسی بش التیوز
 کله قزلباشی کوندرله صانچوب اردوی همایونه داخل اولدی
 احوالی بویله اعلام ایتمش که تبریز خانی یکریمی قزلباش ایله
 قورجی بک وغازی بک نامان دلاورلی برقلعه ده محصور ایتمش
 میر میران مومی الیه دخی محمودی حسن بک نام صاحب عشیرت
 میرلوی ایچق التیوز آدم ایله امداده کونده رر حکمت خدا
 تبریز خانی اولاجق قلیتانی قراولده بولوب اوزرینه سورر
 وکنندیسسی منهزم اولیچق جله اردوسی دخی فرار ایدر تکرار
 الله قوی خان پرقاچ بک قزلباش بد پیمان ایله وان قلعه سین محاصره
 ایتمک ایچون کلورکن مشار الیه حسن بک مز بورله شیخون
 ایدوب پراکنده وپیشان و اوچوز کله سرخ سری اول
 عرصه ده دخی غلطان ایتدیکن عرض ایش بوغزالر مقدمه
 فتوحات عد اولوب سردارک اغورینه واعدانک مقهوریتنه
 استدلال و قال ایلدیلر

(محاربة عظیمه در صحرای چلدر)

فی جادی الاخره ۵ سنه ۹۸۶ چون اردهان دن
 کوچوب وپله قلعه سی قربنه نزول اولندی احسن وجهله
 قتی مبسر اولدی ایرنسی یکی قلعه که ایکی طاعک میانده
 برپشته رفیعہ نک ذروه سنده واقعدر اطراف ناهموارینه
 قونیلوب بعون الله تعالی وقت ظهره قالدین جنک عظیمدن
 صکره قبضه تسخیره داخل اولدی مکر سردار کراهان
 طوقاق خان و امام قوی خان و قره خان او توز بک کزیده
 عسکر قزلباش ایله کلمش و چلدر قلعه سنه و برکود پیرا منه
 ارقه و یروب قونمشلر غزات اسلامدن قرق الی کسنه اطراف

پادشاهك امر شريفترين افاده ايتدی اوخود برمرتبہ دعواى
مردانكى ايتديكه اول سنه ده تيريزوشروان الكاسين
وايكنجيدہ همدان واصفهان طرفلرين عموما قحہ متعهد
وضامن اولدى ركاب همايونہ ايكنسك دخی كلامى معروض
اوليجى سردارلق مصطفى پاشايه مقرر اولدى وآستانه دن
بش يك يكيچرى وانشاء سپاهيان ايله علوجيان يسار بلوكلى
وجبه جى وعربه جى وطوپچيدن كفايت قدرى و بكر بكيلردن
ديار بكر وارضروم و ذوالقدر يه و حلب و قرمان بكر بكي
تحت ايتلرنده اولان امر اوزما وارباب تيمار ايله مأمور اولديلر
(عبور سردار نصر تيار بجانب اسكدار)

فى محرم الحرام سنه ۹۸۶ چون سردار نصر تشعار جانب
اسكداره عبور ايتديلر قطع منازل ايدرلار ضرومه وارديلر قزلباش
ايله هنوز صلح و صلاح اداغا و انوردى انجى كورجستان امر اسندن
بعض امر اى مخالفت ايتكله اتلرى اطاعت و انقياده كيديلور
ديتلوردى اكر چه قزلباش دخی صورتا صلح رعائنده تقصير
ايتمزديرلردى ولكن اولجيدہ جانباز چقورنده اولوس تركانك
قيون و دوه سين يغما ايتدكلى و دخی بونك امثالى نيجه فساد اتلرى
خلاف صلح ايدىكى واضح ايتدى چون سردار ذیشان اردهان
نام در بنده كه دهان كورجستان در نزول بيورديلر خبر ايتديكه
طوقاق خان عسكر فراوان ايله برطاغہ آرقه و يروب عسكر
اسلامك ولايت كورجى يه دخولنه مترقب ايمش و اهل اسلامك
آردين آلق تداركن كورمش اولمزلدن طوقاق خانه بو مضمون
ايله برنامه اصدار ايتديلر كه بو فكر فاسد دن كچوب مملكتكزه
رجوع ايدہ سين خود خلاف صلح و صلاح عسكر اسلامه
رهز نلك ايدر سه كز يولكره كلور بعون الله تعالى جزا كز بولور سر

اولی قبول ایتم و سفر مصارفه طشردن اولان تحصیل
کفایت ایلر جد اعلا کز جنتمکان سلطان سلیمان حضرتاری
نه لرچکمشدر و ماینده اولان صلح منعقد اولنجه نه زهر و نه قهر
یوتمشربونی القایدن لر عجم سفرین بیلانلر دروآت و طواردن
ایریلوب اوکوزه بیتیانلردر بو مقوله هزار محمد وریبان ایدوب
ولکن هر نه مرتبه سعی ایتمش ایسه مفید اولدی عاقبت وزیر
ثالث مومی الیه مصطفی پاشا ار ضرورم طرفندن و وزیر رابع
سنان پاشا بغداد جانتدن سردار اولق رأی اولنوب و هر برینه
سمتده اولان عسکردن مستوفی عسکر تعیین ایلدیلر و لکن
سنان پاشا بر معاند و لجوج دولتلو اولغله مصطفی پاشایه
عسکر لکزیده سی و بهادری و بکا مر جوحی و مختلری
تعیین اولندی دیو سعادتلو پادشاهه عرض ایلدی پس
سعادتلو پادشاه ایکسنی دخی وزیر اعظم کندی حضور ینه
کتوردوب طرفینی ارضا ایلک امر ایتدیلر و لکن بونکله
دخی اولدی هر نقد مساعدده اولند یسه ینه عنادندن دوغدی
وزیر اعظم دخی بونلری توفیق ممکن دکدر همان بری سردار
اولسون قنغیسی اولق امر اولنور سه فرمان پادشاهکدر دیو
عرض ایلدی تکرار جناب پادشاهیدن فرمان اولندیکه هر
برین باشقه جه کتوردوب رأی و تدبیرلرین کوره ورکاب همایونه
یلدیره پس وزیر اعظم ابتدا مصطفی پاشای کتوردوب
سعادتلو پادشاه سؤال یوورمشلر سردار اولدیغکز تقدیر جه
تدبیر یکن ندر مصطفی پاشا دخی بزم تدبیرمن جناب باری ینه
استناد ایدوب محله وارمق و اهل وقوف ایله مشاوره ایدوب
مناسب کوریلان وجه ایله چالشمق و مقتضای حاله کوره
طور شتمقدر دیدی بعده سنان پاشای کتوردوب سعادتلو

زاویه مز بوره به کلوب شیخ حضرتلری ایله مصاحبت ایدوب
دعاء خیر لینه مظهر اولمشردر واکثری تصوفه متعلق
تذکره لری کلوب کتمکدن خالی دکل ایدی
الشیخ قورد افندی برصاحب کمال واهل حال کسسه ایدی
خصوصا تعیر روایده بی نظیر ایدی

الشیخ محمود افندی الاسکداری تاتار ابراهیم افندی
مرحوم اولدقدده روم ایللی قاضی عسکری صنع الله افندی مرحومک
القاسیله وزیر اعظم فرهاد پاشا مرحوم جامع سلطان محمد خانه
واعظ نصب ایتمش ایدی سائر احوالی ان شاء الله تعالی
مجلنده ایراد اولتور

(زمان نصرت اقترا نلرنده اولان)

(فتوحات و غزوات ذکرنده در)

لالا قره مصطفی پاشا نیک عجم سردار لغی فی شوال المکرم
سنه ۹۸۵ وان بکربکیسی خسرو پاشا رکاب همایونه عرض
کوند روب ولایت عجمه شاه اولان اسماعیل ثانی ابن طهماسب
شاه فوت اولوب یرینه قرنداشی محمد خدا بنده نام اعمی
ونابینا شاه اولد یغین یلدر مش بو فرصت محض غنیت
واعدادن انتقام الاجق و قندر دیویاز مش احوال چون
پادشاه نیکحال حضور ینه عرض اولندی بلا اعمال سردار
نصب اولنق و سفر تدارکی کورنک امر ایتدیلر لکن صدر
اعظم محمد پاشا نیک خلاف مر ضبسی اولغله منع و دفعنه چوق
سعی و دقت و جل همت صرف ایتدی و محمد وراتن بر نیجه
دفعه جناب پادشاهی به عرض ایتدی جله دن اول قول یوزه
چیقار و مواجب و مصارف آرتار رعایا تکالیفدن و تجاوز عسکر دن
پایمال اولور و دیار عجم مفتوح اولسه دخی رعایاسی بزه رعیت

نکار لری صفاسین ایدر اولدی دیومساو یسنه باشلدیلر حتی سعادتلو
پادشاهه بو کون شیخ حضر تلری فلان یاغچه سنده نکار صفا سنده
فلکدن کام المقده دراعتمادیورلر سه معتمد آدم لر کوندر و ب تجسس
بیورک دیور قعه لر صوندیلر ولکن سعادتلو پادشاه شیخ خلقت
بیلدیکی دکدر دیو اصغایور مدیلر اما پادشاهه واروب ملاقات
ایتدیجه حسی بو کوردیکی مصالحدن برر ایکیشر کیسه فلوری یه
دستر ساری مقرر ایدی عاقبت نه التفات پادشاهی ونه جمع
ایتدیکی مناهی فائده و یرمیوب سنه ۹۹۸ ده وداع عالم فانی ایتدیلر
الشیخ محرم افندی سلیمانیه جامع شریفنده واعظ و ناصح
و مسجباب الدعوة بر عزیز ایدی سنه ۹۸۳ جادی الاخره سنده
رحمت حقه پیوسته اولندی

الشیخ یولق محمد چلبی شهرزاده جامعنده ایدی
الشیخ محمد افندی ایاصوفیه ده وعظ و تفسیر شریف نقل
ایدردی الشیخ واعظ امیر افندی سلیمانیه ده
واعظ ایدی و خلقت تذاکرینه بدیهی جوابلر و یرمکه استانبولک
شهر اوغلانی غریب تذاکر یازوب اولشدر لر دی و تذاکر
سببیه مجلسه بی نهایه آدم جمع اولوردی اول اجلدن برایکی
دفعه وعظدن دخی منع اولمش ایدی

الشیخ خضر افندی یایا باشی زاده دیمکله معروف ایدی
تقریری مؤثر و صحبتی لذت کسنه ایدی
الشیخ تاتار ابراهیم افندی سلطان محمد جامع شریفنده
واعظ ایدی و از بردن تفسیر شریف قراءت ایدرونقل ایلر ایدی
الشیخ شعبان افندی امیر بخاری علیه رحة الباری
زاویه سنده سجاده ارشاده جالس وارشاد طالبینه مداوم
وموانس ایدی سعادتلو پادشاه بر نیجه دفعه زیارت بهانه سیله

پایه دن زیاده برزبدانه صعود ایدوب یکر می اوتوز قدرعالی
 قبه لر زیر پاینده قالور اولمخلده شهزاده لری سلطان محمد
 و سلطان محمودی کورمک ایستلر کوره من لراول نربدانن اوچ درت
 پایه اینرکن بیدار اولور لر ایرتسی دارالسعاده لرنده بو واقعه یی
 تذکیر ایدیجک کئخدا قادین نامنه اولان راضیه خاتون شیخ
 مزبور یی بلور و واقعه تعبیر ایتدیکین ایشیدر مش سعادتلو
 پادشاهدن استیذان ایدوب و واقعه لرین یازوب شیخه کوندور
 شیخ دخی نربدان پایه سی عددنجه سنین سلطنتلری برقرار اولمق
 و شهزاده لری مقتضای حال ایله کندیلردن مفارقت اتمک و اول
 قباب عالی مقداری ممالک زیر حکو متلرنده استقرار بولمق
 و درت پایه نربدانن ایندکلی درت کونه و یا درت هفتیه
 دکین مژده سلطنت کلمک ایله تعبیر ایدر حکمت خدا تعبیری
 موافق تقدیر واقع اولوب ایام معهوده ده سلطنت ایله تبشیر
 اولور لر پس شیخک تعبیر دلپذیری راضیه خاتونک حسن
 تربیه سی مقارنئیه براییکی دفعه مجلس همایونلرینه دخول
 شرفی حائز اولور لر شیخ دخی سعادتلو پادشاهی حسن ظنی
 غالب کمال مرتبه ساده درون مشاهده ایدیجک ایستدیک
 قدر آکورویر و بالجمله سعادتلو پادشاهک بروجله حسن
 اعتمادینه باعث اولور که قطب عالم ایدیکنده اشتباهی قالمز
 و استانبوله یله کتور لر و برعالی سرای هبه و تملیک ایدر لر اما
 چون پادشاه شیخی دیو شهرت بولدی ارباب حاجات بروجله
 مراجعت ایدوب هدایا و ارتشایی شویله یاغدر دیلر که
 آرزمانده متعدد باغچه لر مخزنلر قایمخانه لر عقار دیومخانه لر
 پیدا ایتدیلر که کندیلر دخی ضبطنده عسرت چکر اولدی
 خلق ایسه شیخ افندی استانبولک متعارف جوانلری و نازنین

اولمغله چوی زاده یرینه مفتی اولدی و بکلبکی وقعه سنده
عزل اولندی

المولی بوستان زاده افندی شیخی افندی یرینه مفتی اولدی بعض
وقایعی محکمه ایراد اولنور المولی زکریا افندی بوستان زاده افندی
یرینه مفتی اولدی صکره سنه احدی والقدّه فجأة وفات ایلدی و یرینه
ینه بوستان زاده افندی مفتی اولدی و دولت مرادیه ده وفات
اید نتیجه دکن مفتی ایدیلر

المولی عبدالرحمن افندی زمان دولت سلیمان خانیده
وسلطان سلیم خانیده قاضی عسکر اولوب بریله قریب عهد
مرادیده دخی قاضی عسکر اولمش ایدی عاقبت سنه ثلث
و ثمانین و تسعمائه ده وفات ایلدی

المولی محشی سنان افندی عصر سلطان سلیمان خانیده
اناطولی قاضی عسکری اولوب صکره ایکوز اچّه تقاعد اختیار
ایتمش ایکن سنه ۹۸۶ ده جوار رجته انتقال ایندی فضلا
دهردن معدود بلکه اقرائی مفقود بر عالم عامل ایدی

المولی اخی زاده افندی اناطولی قاضی عسکر لکنده یوز الی
اچّه ایله متقاعد ایدی سنه ۹۸۹ ده رجت رجانه پیوسته اولدی
المولی حسن بک بونلردخی اناطولی قاضی عسکری ایکن متقاعد
اولوب متوفی اولمشدر دولت علیه ده اولان علما قابل
تعداد اولماغین بومقدار ایله اکتفا اولندی

(مجمیة قسطنطنیه ده زمان دولترنده)

(اولان مشایخ کبار ذکر نده در)

الشیخ شجاع غالبای سنان صوفیلر ندر سعادتلو پادشاه
مغنیساده ایکن گوشه انزواده بلکه بعض کبارک باغبانلغی اداره
ایتمش ایدی برکیجه سعادتلو پادشاه برواقعه کوررلر یعنی یکریمی

تعالی علیه وکان ذلك في سنة ۱۰۱۲

(زمان شریفزاده اولان علماء بکار ذکرندہ در)

المولی شیخ الاسلام حامد افندی جلوس همایون پادشاهیدہ
شیخ الاسلام بولمغله اولمقامده ابقا اولمش ایدی وسنه خمس
وثمانین وتسعمائہ دہ وفات ایتدی

المولی سعد الدین افندی خواجه پادشاه مومی الیه سنجاع
همایونده معلم سلطانی اولمغله بعد الجلوس ینہ اولمقام عالیده
مرجع علماء عظام ووکلائی ذوی الاحترام اولوب احیاناً حضور
همایون پادشاهی یه دعوت بیور یلوب امور ملک ودولتدن
استخبار بیوررل ایدی پادشاه مغفورک آخر عمر شریفزینہ
دکین خواجه لق متصبندہ برقرار وصاحب عز واعتبار ایدیلر
بعض ترجمه لری دخی جلوس سلطان محمد خانیدہ ایراد
اولمشدر

المولی قاضی زاده افندی روم ایلی قاضی عسکری ایدیلر حامد افندی
مرحوم اولدقده یرینه مفتی اولدیلر وانجق اوج سنہ مفتی ک
مقامندہ قالدیلر و ۹۸۸ سنہ سندہ جوار قدسه ارتحال ایتدیلر
المولی معلول زاده روم ایلی قاضی عسکری بولمغله قاضی زاده
مرحوم یرینه مفتی اولدیلر اما خواجه سعد الدین افندی بعض
فتوای شریفه سین غلطدر دیو جناب پادشاهی یه رفع ایتکله
عزل ایتدر دیلر افتاسی نقابت اشراف ایله بیله ایدی عزل
اولنجق یالکز نقابت ایله قالدیلر

المولی چوی زاده افندی معلول زاده افندی یرینه خدمت
فتوای شریفه ایله توقیر اولندیلر بین العلماء فقاہت ایله غایت
مقبول ایدی ۹۹۵ سنہ سندہ متوفی اولدی
المولی شیخی افندی قاضی عسکرلرک متقاعد لری نک اقدمی

نفس الامر ده هر بر محاربه دن مجروحاً خلاص اولمش و مجروح
اولنجه يرن دن ایرلامشدر انجق مغرورلغی اوجندن مقهور
اولمشدر *سنان پاشا* (بیت)

سکا برسوزديه بين دكرايسك دور اولمز

هر كه مغرور اوله البته او منصور اولمز
عاقبت جلالی محاربه سنده منهزما توقات قلعه سنه قنابوب
بربی دین سكبائك تفنکی ضربندن ترك عالم فانی ایتدی
رحمة الله تعالى علیه

وزیر محمد پاشا ابن وزیر اعظم سنان پاشا یانق قلعه سی
محاصره سنده باباسی گاه بدونی و گاه روم ایلتی حسن پاشایله تبدیل
ایتدی و وزارت و یردی اکثر اوضاعنده حسن پاشایه تقلید
ایدردی و لکن میان خلقده اول بهادرلغه شهرت بولدیغی کبی
بو خلاقیله مشهور ایدی فی نفس الامر دشمن کورسه کوکلی
بولانور و یای ثباتی مترزل اولور ایدی نمایشنده دخی چندان
لطافت یوغیدی اما ذاتنده غایت ذکاوت وار ایدی استرغون
محاصره سنده سردار عسکر اسلام ایدی منهزما عودت ایتدی
وجه اردویی اعدایه تسلیم ایتدی اوته یقاده جلالی دفعنه
دخی سردار اولدقده بریاد اولنه حق ایش کورمدی و اوضاع
واطوارنده جلالی یه تقلید ایله کندی یه دخی جلالی اولمق
احتمالی و یرلدی سلطان احمد مرخومک والده سی التماسیله
کانه کاهی عفو اولنوب آستانه سعادته کلدی و ابتدا دیوان
کونده قنی او جلالی قوشاقلری دیو عتاب اولنوب قتل
اولندی حتی والده سی سعادتلو پادشاهدن نیچون تخلف
بیوردیکز دیدکده بنم امام کلسون دیوانه اوتورسون ایدی
اوتوردی و جزاسین بولدی بیوردقلری منقولدر رحمة الله

صکره خزینه داره بعده کنیدی به ملاقات ایدر ایدی
 واخلارندن خزینه دار لغدن چیمه ایکی قیوچی باشیسی دخی
 کندینک کیدیکی اگر اطلس وکمنجا واکر سراسر و دیبا هر نه
 ایسه انلردخی انی کیوب هر قنده کئسه در پی کیدر لر ایدی
 دیوان ایتسه دخی مقابله سنده طور لر ایدی اگر میتر سنده
 دفعا تله منظورم اولشدر قرمزی اطلس عنتری کیوب در نمی
 یو خسه غالباً بشمی اتون و مرصع بالهنگ اوزر لرنده سیرغ
 عنقا تصویر اولمش بر قولان قوشاق قوشنوردی بو وضعی دخی
 کندیلره مخصوص بوضع خاص ایدی اما بوجه دن اغرب
 بغداد بکلر بکسی ایکن قرق الی بیک غرو شلق کشدن کاخ
 بهشت نام بر سریر احداث ایدر واوزنده یته سیم خا مدن
 اشجار واوراق و بهار و ترنج و انار مقوله سی اثمار وضع ایدوب
 بوجهله ترتیب و تزین ایدر که عقول حیران اولور حتی کندیسسی
 توقات قلعه سنده محصور و حرمی ایله خزینه سی بغداد دن
 کلور کن جلالی دلی حسن پنجه سته کیرر خزینه سین سپر ایله اولشور لر
 وروضه بهشتی دلی حسن قوردیر وب اشقیاسنه سیر ایتدیر
 ونیجه عبرت آلور کتخداسی شاه وپردی کتخدا نقل ایدردی اما
 حرمه و نسایه مخصوص جواهر وغیری نه ایسه اصلاً تعرض
 ایتمزل حق ادا بودر که مر حومک چلبیلکی مافوقنده چلبیلک
 متصور دکلد ر اما چلبیلکده بو قدر عالم ایکن اعدا یوزنده
 بویله بر ثابت قدم دولت لواولماز ایدی بدونک و پشته نک وسائر
 قلاع سرحدک قدما سی و بهادر لرینک اکثری استونی بلغراد
 وخطوان محاربه سنده نابدید و شهید اولغله سرحدده ضعف
 وهزیمت واعدایه فرصت وغنیمت میسر اولمش ایکن یته
 سرحد لوده بر فرد بهادر انین و قلیچین انکار ایتما مشدر

اغالغندن بدون بکربکیسی اولوب بدونده چایر با صیلوب
کفارک مقهور اولدیغی بونک زمانده واقع اولمشدر تکرار
وزارت ایله بدون ویریلوب بعدده استانبولده وزرا سلکنه
داخل ایکن دکنک بلاسندن قوللری قتل ایتدیلر

وزیر حسن پاشا ابن وزیراعظم محمد پاشا باباسی حیاتنده
و بعدده اوتیه یقانک اکثر ایالتلرینه والی اولمش ایدی حتی
نقل اولئورکه بغدادده والی ایکن پادشاهانه طور و طرز ایله
جعه یه چیقارمش باباسنه منعکس اولد قده مبادا پادشاهه
نقل اولئورسه سبب غیظ پادشاهی اوله شاکیلری واردردیو
عزین عرض ایدر سعادتلو پادشاه یوق عزل اولتمسون
اما اول دکه یابوقلری قالدرسون دیوتنییه ایله بیورر ل مکر
جناب حضرت پادشاهه کنسیدین مقدم ایشدر مشلر ایش
غایت وجه نمایشی بی مانند برشهبازوشهلوند چلی ایدی اما
برمرته مغرور و خود بین و خود پسند ایدیکه قطعاً کوزینه
کسنه یی کسرمز ایدی اقرانی اولاندن قطع نظرما فوقته دخی
التفات ایتمایدی و بوضع بوالعجبی وار ایدیکه اصحاب دولتدن
برندن کورمک وایشتمک واقع اولماشدر مثلاً برغلامه مقنون
وهوادر اولوب خزینه دار ایدردی وکندی کیدیکی لباس
ایله تلبیس و بندیکی آت مثالی برآته سوار و جلّه رخت و بساطی
هموار و باشلرنده برر سلیمی دستار آلایده بو قدر امرا و کار
وار ایکن برین یناشدر مرز والا اول غلام ایله هم رکاب و هم عنان
اولوب کیدر ایدی مکر آلاهی سلامنده غلام آتنک باشنی کندی
رکابی برابرینه چکر ایدی اگر روم ایلنده اگر اناطولیده عادت
بویله ایدی وینه کندی اوتاغنه همطناب بر مکمل اوتا ق
قوریلوب ملاقاته کلان صغیر و کیر و میر میران و امیر کتخدان

امثالی ابنیه و آثار لرینه نهایت یو قدر خصوصاً خیرات
و حسنا تیردن بدونده اولان ایلیجه لر و جوامع شریفه لری
و مدرسه لطیفه سی و یوللرده اولان خانلری و عماراتی تفصیلنه
بو مختصر و فایده ایتمز امید در که عندالله تعالی مأجور و مثاب اولمش
اوله لر عاقبت کید عدودن مصون اولیوب بدون سربارینه
و باروت مخزنلرینه صاعقه نزولی بهانه سیله میر آخور کیر
فرهاد اغا کلوب رحمت رحانه وصولنه علت و بهانه اولدی
رحمة الله تعالی علیه و کان ذلک فی سنه ۹۸۶

وزیر خادم حسن پاشا وزارتله کنجه محافظه سنده ایکن
معزول اولوب آستانه سعادت کلد کده وزرا سلکنه داخل
اولوب بعده وفات ایتدی

وزیر علی پاشا قزلباشی قوز دیو تلقیب اولمش ایدی اما
غایت سلاحشور و نمایشی ویشی خوب برو قور کسنه ایدی
وزیر اعظم طویل محمد پاشانک حلیله سی اسمی خان سلطان
کندی یه تزویج مراد ایدینوب بدونه متصرف ایکن خط
شریف وارد اولوب اهل و عیالیه بعد الطلاق مفارقت ایتد کده
فریاد و فغانیه بدونک طاع و طاشین اغلاتدیغی اول ائشارده
لسان خلقد بروجعه عظیمه دیو مذکور اولور ایدی والا
مطلقه سنک بد دعاسی سلطانک عمرینه فنا و یروب چوق
زمان کچمدین وفات ایتدی و کنیدی یه بدونه طالب
اولوب اولدخی بدونده و داع عالم فانی ایتدی بدون واروشده
مزاری برپشته اوزرنده و اقعدر رحمة الله تعالی علیه

وزیر پازن یوسف پاشا افرنک آدمیسی اولمغله پازن دیو
مشهور ایدی و غضوب اولدیغندن کئندالرن و اغارندن
بشریوز بلکه بیکر دکنکین یمامش آدمیسی یوغیدی یکچیری

بر برینه وصل ایدوب دخی قرق پایه زردبان ایله برمنزغال
دریچه سندن ایچ قلعه یه داخل اولورلر و غرایب اتفاقیاتدن
وغزاتک کمال حسن اعتقاداتندندر که اول مازغالده بر بالین
طوپکه یکریمی آد مه صالحه سنده صعوبت مقرر ایکن زردبان
پایه سندن بالک حسن نام برغازی مازغالک ایکی طرفنده واقع
طاش صره لرینه اللرین برکیدوب دخی سینه سیله طوپ
مازغالدن سورر والاینه دخوله مانع اولدیفین کور یجک بوکره
باشین طوپه طیاوب بر یجک مقدوری مقداری زور ایدوب
الله جل شانهدیر فی الحال طوب الله تعالی امر یله ایکی خطوه قدر
یرندن آیر بلور و دخوله ایستد کلرندن زیاده وسعت کلور و اندن
دخول ایدوب فتح ایدر لر بوقم نادرو الوقوعده عبرتین
اوله جق احوال چوقدر اما چونکه قلعه مزبوره ایدی
مسلمیندن انتراع اولمشدر سائر احوالی تفصیل اولنسه
یهوده تطویل ایش اولورز و بالجمله پاشای موسی الیهک
زمان شریفنده بونک کبی خارق عادات وغزاتک موفق اولدیفی
فتوحات حددن افزوندر و مرحومده اولان سخا و کرم
حاتمه یوغیدی هر سوار اولدجه درت بشیوز ملازم بیه
ایزبزدی بونله البته اولکون ایکی اوچ کیسه اچه انعام
ایدردی و روشن تیمار و زعامتی مفت و مجانا و یردیکندن غیر
خرج راه و خرج برات دیو بر قاج بیک اچه دخی احسان ایدردی
و هر نیمه و یوه یه که حالن عرض ایدیدی حالنه کوره تجهیز
و برکنسه یه تزویج ایدردی و سبب معیشت ایچون دیرلک دخی
و یروب مخصوصجه چراغ ایدینوردی و بدون واروشنک
سوری و باروت خانه سی و قلعه یه بعض قلعه لر انضمامی
وسکتوارک و استونی بلغرادک قلل و بروج کبیره سی و بونله

وزیر خادم جعفر پاشا کوله سنجاغدن مجاری الاصل بر شمع
ودلاور آدم ایدی کیلارجی باشیلقدن کوله سنجاغنه بعده استونی
بلغراده میرلوا اولمش ایدی و کفساره نیجه غزال اعشدر الآن
استونی بلغراده جعفر پاشا پوصوسی دیو بر محلی کندویه اضافت
ایله یاد ایدر لر بعده طرابلس شام بکلیر بکاسی اولوب صکره
تبریز قلعه شی مجددا بنا اولتدقده وزارت ایله دیار بکر اریه لق
اولق اوزره محققنه سته قالمش ایدی و قزلباشه و کورجی یه
مشار الیهک ایتدیکین حکام عثمانیاندن کسنه ایتماشدر جمله دن
بری کور جستان حاکی سیون خانی اسیر ایدوب آستانه سعاده
کوندر مشدر صکره انکرو سه دخی سردار تعین اولنوب
واکره محاربه سنده یولداشلغی ظهوره کلمشدر بعده یته
تبریزه طالب اولوب برایکی ییلدن صکره تیمور قیوایالتنه متصرف
ایکن وداع عالم فانی ایتدی رجه الله تعالی علیه

وزیر لا نظیر مصطفی پاشا بدون ایالتنه والی اولتلدن
مشهور و متعارف اولان مصطفی پاشادر وزیر اعظم محمد پاشانک
عمسی اوغلی ایدی بوسنه یه میرلوا ایکن قرویه قلعه سین
و بعض قلاع و پلنقه فتح ایدوب سلطان سلیمان مر حوم
سکتواره کلورکن ارسلان پاشا یرینه بدونی عنایت بیور مشدر
ایدی صکره عصر سلیم خانیده وزیر اولدی اون اوچ ییل
مقداری زمان بدونه متصرف اولوب اکر چه دشمن ایله
طرفیندن طوب چکلماک اوزره صلح منعقد ایدی ولکن
زمان شیر یفلرنده برر طریق ایله بر نیجه قلاع و پلنقه ضمیمه
ممالک پادشاهی اولشدر جمله دن بری صخره صمانک اوزرنده
واقع فیلاک قلعه سیکه چشم احوال فلک منلین کورماشدر قرق
غازی خندق قربنده واقع بر لاجین قیادن ایکی اوج نردبانی

بی مقدارک ستمین چکدک و اولخاطره بی دروندن بونکله رفع
ایتدک بیوردیلر دیو نقل ایدر ایدی. سوزی سوز چکدی
برحادثه نادره اولغله بی اختیارا کشار اولندی ینه صده
رجوع ایده لم چون اول قوم ضال بویله برنامعقول حال ایتدیلر
بکربکی درد مندک باشین طوب وش ایاقلر یله دپه دپه یوارلیو
یوارلیو آت میداننه دکین سوروب کتوردیلر بر وجهله اللرندن
آلتیق قابل اولدی صکره کتخداسی درتیوزالتون ویروب
کله بی اللرندن آلوب جسدینه ضم ایدوب دفن ایتدی
رحمة الله تعالى علیه

وزیر ثانی داماد ابراهیم پاشا و وزیر ثالث جراح محمد پاشا
مشار الیهما بکربکی وقعه سنده وزیر ثانی و ثالث بولنوب
وزیر اعظم سیاوش پاشا ایله معا معزول اولدیلر صکره ایکسی
دخی عصر سلطان محمد خانیده وزیر اعظم اولمشدر ان شاء
الله تعالى احوالری محلنده ایراد اولتور
وزیر خلیل پاشا داماد پادشاه ایدی برنیجه مدت وزارت ایله
قبودانلغه متصرف اولوب وفات ایتدی
وزیر خضر پاشا خلیل پاشادن صکره سلطانی تزوج ایتمشیدی
صکره مصره واروب بعده معزولا وفات ایتدی

وزیر جغاله زاده سنان پاشا وزارت ایله چوق زمان قبودان
اولمشدر و دوتنای همایون ایله کفارک نیجه جزیره سین غارت
ایدوب بعده آکره سفرنده جنک کوننک ایرتسی وزیر اعظم اولمش
ایدی ینه ادرنه قربنده ابراهیم پاشا وزیر اعظم اولوب مزبور
معزول اولمش ایدی صکره عجمه سردار اولدی و منهزم اولوب
دیاربکره کلدکده قهرندن فوت اولدی
وزیر بویالو محمد پاشا ایکی دفعه وزیر و معزول اولوب وفات ایتدی

اولماش ایدی کندی زمان شیرفلزنده اولدیغندن بر مرتبه
 مضطرب و متألّم اولدیله که فرضا ناموس سلطنت غیرتیه
 زهره لری چاک و کندیلر هلاک اولق مرتبه سنه واردیلر و مبارک
 باشلرین آچوب بلکه کوزلری یاشین دخی صاچوب بلوک خلقنه
 بد دعا لایتیلر و وزرائک جله سین قتل ایتمک کلرینه ندامتله
 چکدیلر و هر بار صکره دخی اکسه لر عجب محل فوت ایتمشوز
 دیواظهار تأسف ایدر لر ایدی جوجه جعفر اغا دنکه ندیم
 خواص و داخل حرم همایون اولغله خواص الخواصدن
 ایدی جلوس سلطان محمد خانیده طشره طرح اولدوقده مرحوم
 ولی نعمت وزیر اعظم لالا محمد یا شایه نوعا اتسای اولغله
 سایه سنه التجا ایتمش ایدی اندن مسموم عزا اولشد اولکون
 و ایرتسی که حرم محترمه دخول ایتدیلر فی الحال سازنده لر
 و خواننده لر و مضحک و شیرین کارلر کتورتدیلر و بر مرتبه
 صفا و ذوق و اظهار مسرت و شوق ایتدیلر که معتاد
 همایونلرندن نیجه مرتبه افزون ایدی کلامه رخصت وار
 اوللردن بری بی اختیار الحمد لله تعالی دون پادشاهمزه
 برقاج بی ادب و ضعفتدن مضطرب اولدقلرین ایشدیکمزه
 غمه دوشمش ایدک همیشه اعدا کن غمکین اولسون انلر ایتد کلرینه
 الان نادمدر دیدیکنده صحیحدر بر مقصدارالم چکش ایدم
 اما برقاج زماندر دروغده بوخلجان ایدردیکه اشد عد و مز که
 بیج قرالیدر ایکی ییلاق خراجی کلدی شاه دخی که قرالدن
 عدا و تنده اشد در قرنداشی اوغلی هدیه سیله رهنه کلدی
 لابد فلک هر زمان وفق مراد اوزره دوران ایدردکلدر دولتمزه
 بریردن بررخنه ایرشمکدن خوف ایدردم ان شاء الله تعالی
 بونکله دفع ایتدکینه اعدا من دکل برقاج کندی بی بئاز

تصحیح سکه همایونه مأمور اولدی و بوسیدن خزینہ عامرہ یه لازم کلان نقصان یک یوک اچہ دن متجاوز در دیو رعایایه وار باب تیمارہ اچہ ل صالحندی و هر جانبہ شدید واکید مباشرلر کوندردی بواشاده قول مواجی دخی خزینہ عامرہ دن ویرلک اقتضا اتمکله بلوک خلقندن اوچ درت یک آدم دیوان همایونه کلدیله و عالمہ تطرق ایدن اختلال بکربکینک فساد واکید رعلوفه استمز انک باشین استرز دیدیلر هر چند وزرا و قاضی عسکرلر متلر ایتدی مفید اولدی جانب سلطنتدن ایسه هر نه مراد ایدینورلر سه ویرین مز بورک تک باشین خلاص ایدن فرمائی صادر اولدی وایح خزینہ دن کبسه ل ایلہ ساحہ دیوان طولدی قول طائفه سی ایسه آیاق باصوب هرکیم یاپشور سه قتل ایدہ رز و سعادتلو پادشاهمن جله قوللرندن کچوب آئی ترجیح ایدر سه بز دخی قوللرین ترجیح ایدر بر پادشاه استرز دیو کیمی علی طریق التکابه کیمیی تصریحا بو کلام مو حشی بالذفعات اعاده ایتدیله و بالجله چار و ناچار وزرا بینندن قالدیروب یدرک میدان سیاسته کتوردیلر و باشین کسدیلر و کان ذلک فی سنه ۹۹۷ بعدہ وزیر اعظم یاقنی دفتر دار دیو دردمند محمود افندی یی دخی مختفی اولدیغی یردن چیقاروب بی طلب و بی گناه ریش سفیدین خون ناحقنه آلوده ایتدردی اصلا سپاهدن وغیریدن نامن آکار کسنه یوغیدی محضا غرضه حل اولنسون یالکز بکربکینک ازاله سی مقصود دکل ایمش دینلسون ایچون قانتی ارتکاب اید و ب وکندینک کائنه بوما بینده مداخله سی یوغیمش سعادتلو پادشاهه براعتاد کلسون دیو بو ظم و حقی اختیار ایلدی اما سعادتلو پادشاه بو وضع بوالعجبده که دولت علیه ده اولکونه دکین

مصاحبتی اطاعتده مره دن خالی دکلدر دیوالقا ایتکله انا
 دخی رخصت ویرلدی فی نفس الامر اوزان مقوله سی لاغ
 واطیفه سی چوق مضحکانه وندیما نه حرکت ایدر ثقلتی یوق
 آدم ایدیکی سعادتلو پادشاهک منظوری اولیحق غایت محظوظ
 اولوب گاه و بیکاه مصاحب ایدندی صکره اجداد عظامکن
 زمانده روم ایلی بکر بکیری یالکز عرضه کیره کلشدر دیو
 وزرادن مقدم عرضه کیرمکه طالب اولدی اولحینه وزیر
 اعظم عثمان پاشا تبریزقخنه متوجه ایدی میرمیران مومی الیهک
 حضور پادشاهیده حیثیت کورمکه کندینک لازم کلان امورین
 عرضه توکیل ایتدی وجه مشروح اوزره یالکز عرضه
 کیرمسنه رخصت الدی وبوندن ماعددا سریرخاصه
 اوطه لقلرندن بریله تزوج ایتدیریلوب تقریبی برنججه وجوه ایله
 ازدیاد بولدی اما مزبور بومرته به قانع اولیوب جمیع اموره
 مداخله ایدر اولدی و مطلقا وزیر اعظم وقاضی عسکر لر
 ودفتردارلر عرض ایتدیکنک خلافت ارائه ایدوب مزبورلری
 تکذیب ایدر اولدی ابراهیم پاشا که مصردن کلدی و داماد
 پادشاهی اولدی کندیسی مزبورک حسن تربیه سیله بومرته به
 واصل اولمش ایکن وفاقلری شقاقه تبدیل و محبتلری عداوته
 تحویل اولوب بواشاده سکه همایون برمرتبه اختلاله مقرون
 اولدیکه براقه پی درت بولدیلر و نقصانی ظاهر ایکن خزینه به
 آلدیلر و مواجبه دخی ویردیلر بلوک خلقتدن و اوجاق اغارندن
 سویلانیله نیجه ایده لم بکر بکی تحصیلدر دیدیلر بالدفعات
 رکاب همایونه رقععه لر صوندی و نرخ واسعار سکه همایون
 سببیله برمرتبه به واردیکه خلق داد ودهشدن قالدی شویله که
 ممالک پادشاهی به براختلال کلی کلدی دیدیلر بالآخره بکر بکی

رحمة الله تعالى عليه

وزیر جعفر پاشا سکتوار سفر نده پادشاه مغفورت سلطنتی
ایدی حتی سعادتلو پادشاهک خط شریف لرینه خطی مشابه
اولغله زمان ضعف واضطرار برنده و بعد اوقات دخی وزیر
اعظم مرحومک صواب دیدی ایله یازیلان خط همایونی
مشار الیه یازاردی و کتم اسرارده وزیر اعظمه معین و یار
اولغله اولحینده رضا سنه موافق حرکاتندن تمام محظوظ
اولوب صکره داماد ایدتمش ایدی قیوچی باشلیقدن یکچیری
اغاسی اولمش ایکن عصر سلیم خانیده استانبولک برخریق
عظمنده یکچیرینک عدم اهتمام و تقیدی سییله عزل اولمش
ایدی صکره روم اینله میرمیران اولوب بعده وزیر اولدی
غایت سنکین و صاحب وقار دولتلو ایدی طقوز یوز طقسان
بش تارینخده جوار رخنه انتقال ایلدی رحمة الله تعالى علیه
میرمیران مقتول وزیر محمد پاشا ارمنی الاصل ایدی
وطوغا نجیلقدده استادکل مقامنده اولان بشین اوغلی قیابکک
علمانه داخل و طوغا نجیلقدده مهارت کلی حاصل ایتکلکه میر
مزبور سعادتلو پادشاهه اهدی ایتدیکی هدایاسنه ضم
ایدوب ارسال ایلدی سعادتلو پادشاه دخی شهزاده جوان
بخت سنجاق همایونده صید و شکاره مائل اولغله انله ارسال
یوردیلر خدمت شهزاده عالیقدارده قره محمد دیو اشتها رده
ایدی صکره سلطنت مبسر اولد قده طوغا نجی باشی اولدی
طشره چیققد قده چاقرجی باشی اندن میر آخور کیراندن
یکچیری اغاسی اندن روم ایلی بکک بکیسی اولوب ابراهیم پاشا که
سلطان نه نامزد اولوب مصره کتلمو اولدی مزبوری تربیه
ایدوب صید و شکارده بیله اولسه صیاد لغدن غیری توعا

وزیر ثانی لالا قره مصطفی پاشا بوسنوی الاصل صقو لولیک نام
 نسل معروف دند ر وزیر دلی خسرو پاشا تک برادر کهتری ایدی
 و شهزاده لر جنکنده لالا اولغله تفصیل احوالی عصر
 سلیمان خانیده هر ورا یتشد ر و سلطان سلیمان مر حومه
 التی ییل سر تراش خاص اولمشدر بعده عصر سلیم خانیده
 قبر یس ققنه سردار اولوب و جزیره مزبوره بی تمامها قق
 ایتشد ر صکره محمه سردار اولدی و شیروان و باب الابواب
 و ققلس و قارص قلعه لرین قق ایدوب و صحرای چلد رانده
 توقا قخان عسکر فراوان ایله اوزرینه کلد کده جنک
 عظیمدن صکره منهزم و مقهور ایتشد ر بر مجاهد و غازی
 و سنکین و صاحب وقار و خیرات و حسناتی بسیار بر صاحب
 دولت ایدی جمله دن ارضرو مده و ایلغون نام قصبه ده
 و شام شریفده و منظره نام قصبه شام که شریفده و اقدیر جوامع
 شریفه سی و عمارات لطیفه سی آثار خیرندندر نقل اولئور که برکون
 حضرت ایوب انصاری زیارتنه وارر و کند ی یه مدفن ایچون
 بر محل بولور و فی الحال متولبسیله بازار ایدوب ایچه سین و یرر
 و تمام نسااط و سرور ایله چققلکنه کیدر فرهاد پاشا زاده لر که
 اوکی اوغللری ایدی انلر ایله اثناء مصاحبتده اون یدی کونلک
 عمر یز قالدی دیر انلردخی نه عجب تطیر ایدر سر دیو بر آرز
 انکار یوزندن تسلیه ایدر لر و قوجه پاشا تمام بو نامشدر خلط
 کلام ایدر اولدی دیر لر همانکه اون ید بچی کونئی اولور
 باغچه سنده صاغ و سالم ایکن کندیده علامت موت احساس
 ایدر عجله ایله سراینه کیدر و سراینه کلدیکی کبی تسلیم روح
 ایدر سنین عمری یتشدن تجاوز ایتش ایدی وفاتی سنه ۹۸۸
 جهادی الاخره سنک یکر می بشچی کوننده واقع اولدی

وزیرلردن اولمغی دخی استمیزین دیوب تقا غده طالب اولدی
وترک عالم فانی ایدنجه متقاعد اولدی وزارت تکرار سیلوش
پاشایه عنایت اولندی استانبولده جامع شریف بنا ایتشد
وبعض خیراتی دخی وارد ررحه الله تعالی علیه

وزیر اعظم فرهاد پاشا آرناودی الاصل اما برعا قبل
وسنکین و پرهیرکار و صاحب نیک و عار د و تیلو ایدی
میر آخور لقدن یکچیری اغاسی بعده روم ایلی بکربکسی
وزیر اولوب عثمان پاشا دن صکره عجمه سردار اولدی
و اولکی سنه ده تبریز قلعه سنه بعض قله لر انضامیه
استحکام و یروب و سائر قح اولنان قلا عک ذخیره سن
و سائر هماتن کاینیغی تکمیل ایدوب ایکنجی سنه ده
کنجه ایالتی قح ایتدی و شاه عجم ایله صلح ایدوب قرندا شی
اوغلی حیدر میرزایی رهن طریقیله آستانه سعاده کتوردی
وسنان پاشا یرینه وزیر اعظم اولدی صکره معزول اولوب
سنان پاشا انکروسه سردار اولدقده قائم مقام اولدی
اول حینده جلوس محمد خان واقع اولغله تکرار وزیر اعظم اولدی
وافلاق عاق اوزرینه سردار اولمش ایکن سنان پاشا کلوب
یرینه هم وزیر اعظم و هم سردار اولدی و قتلنه امر شریف
ایله آدم کوند رلدی اول دخی آستانه سعاده کلوب برمدت
اختفا ایتدکن صکره باغچه سنده اولغله رخصت آلدی
ولکن سنان پاشا عمل بسیار ایله افناء وجودینه سعی ایدوب
برکون عاقبت بوستانچی باشی باغچه سندن یدی قله یه کوتور و ب
بعده قتل ایلدی ررحه الله تعالی علیه

(وزیر اعظم خلق صدرینه واصل)

(اولیان وزراء کرام ذکر نده در)

کفه یه وقریه کلدی عصیان و طغیان ایدن خاڤک جزاسین
و یروب آستانه سعادته کلدی و برهفته وزیر ثانی مقامنده
قاعد ایکن وزیر اعظم اولدی و برایی آئی انجق استانبولده
وزارت ایدوب هنوز ایام شتاده قالقوب قسطنیونده عسکر جمع
ایدوب اول بهارده واروب تبریزی فتح ایلدی و برقلعه بنا
ایدوب وزیر خادم جعفر پاشای میر میران ایلدی و اولخینده
رحمت رحانه انتقال ایلدی رجه الله تعالی علیه

وزیر اعظم خادم مسیح پاشا جلوس سلیم خانیده کیلارجی
باشی ایدی اولخینده کیلار عامره ده حریق واقع اولغله
مهمات ولوازمات احضار و تدارکی سنبیله مصر ایالتی توجیه
اولندی خلق اکثر ایتدیله و لایق کور مدیله اما مشارالیه
چون مصره واردی بروجه عدل و انصاف بش سنه کماله
بر حکومت ایتدیله اسلافی اونوتدردی صکره آستانه ده
وزیر اولدی بعده عثمان پاشا سردار اولدوقده قائم مقام اولدی
عثمان پاشاڤک وفاتی خبری کلدکده وزیر اعظم لوق کنددی یه
توجیه و تقلید بیورلدی و کمال عدل و پرهیز ایله حکومت
و حرکت ایدوب بروجله حکومتنده ورائینده مستقل ایدیکه
ائناء حکومتنده بر سوزدن غیری سویلزدی ار باب حاجاته
یامساعده ایدریا ایتزدی تکرار ابرام ایلسه یوری همان منی
اوزاتدم دیوب دخی سوزین اوزاتمزدی رئیس الکتاب حزه
چلبی یرینه کوچک حسن بکی نصب ایتک ایستدی جانب
پادشاهیدن مساعده اولمزدی برایی دفعه عرض و تلخیص
ایدیچک سکا لازم اولان بزم نصب ایتدیگمزی استخدا مدر
فرمان شریفی صادر اولیچق بکا استقامته معین و معاون
ولیمان شخصی قوللانه مزین و سوزینک نفوذی اولیان

ماندن کیمسایه مالکدر دیرلرایدی

وزیر اعظم سپاوش پاشا مرحوم و مغفوره سلطان سلیم خان علیه الرحمة و الغفران حضرتلرینک محبوب و مرغوبی اولوب صکره باش قوجی باشی و میر آخور کیر اولدقدنصکره یکچیری اغاسی بعده روم ایلی بکر بکسی صکره وزارت رتبه سنه وصول بولوب سنان پاشا یرینه ابتدا وزیر اعظم اولدی و بالمله اوچ دفعه وزیر اعظم اولدقدنصکره متقاعد ایکن وفات ایتدی خروادی الاصل احوالی معتدل ارتشایه غیر مایل و اما حق سوزه قایل بر صاحب دولت ایدی

وزیر اعظم عثمان پاشا ابن اردمور پاشا مرحوم اردمور پاشانک اوغلیدر و مشارالیه مصرده چرا کسه بقایاسندن ایدیکی و وزیر سلیمان پاشا ین وعدن و بندر دیو و دمن ققنه کپدرکن مشار الیهک باشترده سنه آتی ایله بیله کیردیکی وزیر مومی الیهک غزواتنده سبق ایتمشدر و والده سی دخی خلفاء عباسیه نسلندن برصالحه عقیقه ایدی وزیر مشارالیه اون طقوز یاشنده ایکن مصرده بلولک اغاسی اولمش ایدی بعده امراء مصره الحاق اولنوب امیر الحاج رتبه سنه ایردی صکره هنوز سنی یکرمی بشه بالغ اولمش ایدی باباسی ققح ایتدیکی حبش ایالتیه میرمیران اولدی بعده بر ایکی دفعه ین ملکنه مطهرلنک وزیدی مذهب اولان برنجیه بد فرهنگ مستولی اولغله ایالت مزبوره یه والی قلندی بعنایه الله تعالی مزبورلک یدندن ملک یننی تخلص ایتدی صکره بر قاقچ دفعه لحسایه و بصره یه میرمیران اولدقدنصکره دیار بکره دخی والی اولدی عاقبت وزارت ایله شروانده قالدی اندن باب الابوابکه تیمور قپو دیمکله معروفدر ققنه موفقی اولوب بعده دشت ققچاقدن

اجل مقدری قریب و کندیسی دولت فاندن بی نصیب ایدیکی
معلومی اولمش ایدی کمال عدالت و نصفت اوزره حرکت
ایدوب قطعاً ارتشایه میل و رغبت ایتدی واسلافی کندیکی
طریقه کندی درت آیی وزارت ایتد کدنصره مرض مثانه
سببیه جوار حقه انتقال ایلدی

وزیر اعظم قوجه سنن پاشا آرنودی الاصل صاحب مال
کثیر بروزیر کبیر ایدی شهزاده سلطان بایزید وقعه سنده
ارضروم بکربکیسی ایکن شهزاده بی تعقیب ایتدی ونعل
وینج ویردی تهمتی ایله قتل اولنان ایاس پاشانک برادر کهتری
و محمود پاشانک برادر مهتری ایدی مصر و شام و حلب کی
کزیده مناصبه و صولاند نصره وزیر اولدی و عین و عدن
قطنه کوندرلدی بعده عجمه سردار ایکن وزیر اعظم اولدی
و بالجمله بش دفعه وزیر اعظم ذوی الاقدار و بش دفعه دخی
سردار عساکر نصر تشعار اولوب عصر سلیم خانیده عین
و تونس و خلق الواد سردار لغنده فتوحات ممالک مزبوره یه
موفق اولغله مسرور انفراد عودت ایتدی بعده عجمه سردار
اولد قده اگرچه وزیر اعظم دخی اولدی ولکن بیهوده
واردی کلدی و ایش بجرمدی دیومعزول اولدی تکرار وزیر
اعظم اولوب انکروسه سردار اولدی و اولکی سنه ده بسپریم
و پولاطه قلعه لرین قح ایدوب ایکنجی سنه ده یانق مقابله سنده
اولان طابوری بوزوب و یانق و تاتا و پاپا و سمارتین قلعه لرین
قح ایتدی تکرار افلاق عاق اوزرینه سردار اولوب ولکن
منهزما عودت ایتدی نتکیم هر برینک تفصیلی ان شاء الله
تعالی محلنده ایراد اولنه بقدر بر خود بین و خود فروش لاف
و کذا فنده صاحب جوش و خروش ایدی خلق کثرت

صورتی بودر بسمله یله اولور عنایت حق * جدله یله بولور سخن
رونق * اسم ذاتک بزه هدایتی چوق * الحف وارشادینه نهایت
یوق * دیو نظم اولمشیکن صنعت احتیاج رعایت اولمش مهلهل
همشیره سنه کوند ردیکی اسلوب اوزره هر بیتک بر مصراعی
یازیلوب غالباً بزی امتحان ایچون کوند رلش اوله فهم اولنور
تراجم اشغال و تراکم احوال سببیه بومقوله رموز خفیه ادراکنه
قدرت و طاقت قالماشدر بزی تکلیف مالایطاقدن صیانت
همت بیوره سن کتبه الحقیق ابوالسعود عفی عنه

چون محل اقتضای حسیه مهلهل مذکور اولدی پس
حضرت منلائک ایهام شریفلری نه ایمش اگر چه بومعنی
کمال شهرتندن ایضاحنه احتیاج یوغیسه دخی بومحمله ایرادی
اقتضا ایتدی خلاصه کلام بوکه فحشاء عربدن مهلهل نام
برشاعر فاضل برعدوسی پنجه سنه گرفتار اولور قلی مقرر اولیجق
اول عدوسنه وصبت قیلور که بومصراعی همشیره سنه اولاشدیره
(یابنات الحی ان اباکما) همشیره سی کمال فراست و ذکاستندن
بومصرعاک ثانیسی مقتضای سیاق کلام حسنجه (قتیل قاتلاه
قدا تا کا) اولق لازم کلور دیو حربی حاکم الوقته اخذ ایتدیر
تجسس و تبعه نصرکه خاتون فراسنده اصابت ایتدیکی
و حریف مهلهلی قتل ایتدیکی ظاهر اولور

(عهد همایونلنده اولان وزیر اعظمیری ذکرده در)

وزیر اعظم جلیل محمد پاشای طویل عهد سلیمان خانیدنبرو
وزیر اعظم ایدی ترجمه سی عهد سلیمان خانیده اولان
وزراء عظام سلکنده تفصیل اوزره مرور ایتشد

وزیر اعظم احمد پاشا بونلرک دخی اجمال احوالی سبق
ایتشد محمد پاشا مرحوم یرینه وزیر اعظم اولدی کویا که

پکنور کن بو حاله ناکاه *

عزم باغ جنان ایلدی شاه *

* یا الهی مقامی نور ایت

* روحی رحتکه مسرور ایت

تخته یکدی کلوب شه عالم *

غصه لو دلر اولدی لر خرم *

* بنده پی کور دیلر که پیر اولمش

* کل عمری خزان ایله صولمش

اوتراق ایتدی لر بزه احسان *

پیرینه کلدی تازه جوان *

* ایله سلطان سلیم خانه دعا

* فرضدر پادشاهه مدح و ثنا

اما ابوالسعود افندی مرحومی حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلری

غریب رحمت ایلده اگر چه امضای شریفلرنده ماهر معید

شاعر مجید قد ملک الممالک العرفانیة بحکم الفضل والمهارة

کمالک الممالک السلطانیة بحکم الامارة والوزارة دیو توصیف

و تعریف برله امضا بیور مشلر و لکن نازکانه و ظریفانه ادا ایله

جهلنی اشاعه و تعیر بلکه معنا تشهیر ایتشلر دینلسه و جهدن

خالی دکلدن شمس پاشا و قایه سنک مطلعنی (مطلع) بسمله یله

اولور عنایت حق * اسم ذاتک بزه هدایتی چوق * دیو ابتدا ایتشلر

ایمش حضرت منلا دخی مصراع ثانی بی حک ایدوب کندنی

مبارک قلمیله (ع) حمله یله بولور سخن رونق * یاز دقلری نسخنه

مز بوره ده ظاهر در و بوندن غیری غالبسا اوتوز قرق مجلده

عینله بعض لفظک حک ایتشلر و بعض یرده املا سین تصحیح

ایتشلر و بعد الامضا بویله برتد کره یازوب کوندن مشلر

- * شه سلیمان ایردی چون دولت
- * ایلدی بن قولنه چوق همت
- * بن فقیر و حقیر و بیچاره
- * دهر ایچنده کذرکن آواره
- * اولدی سلطان سلیمدن همت
- * ناکهان کلدی باشمه دولت
- * نامه لر کوندروب شفاعت ایله
- * بنی عرض ایتدی استقامت ایله
- * شه سلیمان ایتدی ابرامی
- * آلووردی کینه یه شامی
- * نیجه ییل انده ایلدم خدمت
- * با که یار اولدی دولت و عزت
- * منصب رومه ایتدی لر تبدیل
- * انده ناموسم ایلدم تکمیل
- * اولوب انده عنایت سلطان
- * انا طولی یی ایتدی لر احسان
- * صدر عزنده منزلت بولدم
- * میرمیران روم ایلدی اولدم
- * نیجه معزول و خسته و بیمار
- * بوجو امله بولدی لر بیمار
- * ویرمش ایدم قضاء حقه رضا
- * ایلدم نیجه جنک و غزا
- * عسکرک اولدم انده سرداری
- * بیله ققم ایلدم سکتواری

قرن احمد ایدی آنک نامی *

آلمش ایدی جهان دن اول کامی *

* احمدك اوغلیدر بنم پدرم

* بنم انلردن اوزككه درهزم

نام پاککی محمد میرزا *

دار خلد ایچره سرور شهدا *

* خالده چیقیدی سلسله ایله پدر

* آل عثمانه منسوب مادر

بنده سیوز بز آل عثمانك *

آقراضی اولنجیه دورانك *

* ایکی فرزند ارچند ایز بز

* خلق ارا سنده سربلند ایز بز

آدم احمد درر بنم اما *

شمسی پاشا دخی دینور سه نولا *

* مصطفىا در برادر ك نامی

* ایسته كلدك كچردك ایامی

ظاهرا بر کور غمزا یکی یوز *

بز برزنتکیم بکم دیری یوز *

* آل عثمان دن محمد خان

* تختگاهه جلوس ایندیکی آن

جد مز بنده اولمش اول شاهه *

خدمت ایتمش واروب اودرگاهه *

* جان و دلیدن اولوب آنك قولی

* پیله آلمش واروب ستانبولی

منتهی اولدیغی بویساتنده مندرج اولمغله عینله اندن بومحله
نقل ایتمکی ارتکاب ایتدم (وهو هذا)

شمسی اولسه م نوله جهانده فرید *

جد اعلام خالد بن ولید *

* هیچ مانندی یوق دلاورایدی

* صانکه بزم وغاده اژدرایدی

کعبه نك ققنه اودربادی *

عسکره دائم اولدوررهادی *

* خالدی هر زمان رسول الله

* کور ییجک دیردی ایشته سیف الله

جنك ایچنده کیمه اوزاتسه سنان *

جان ویررسنه سندن اوجغه جان *

* خالدك اوغلی نور دین شهید

* اولش ایدی جهان ایچنده وحید

نور دین اوغلی ایدی شمس الدین *

بویله یازمش کتابه اهل یقین *

* اوغلی ایدی اوسرورک یعقوب

* شکل یوسفده برکوزل محبوب

صکره یعقوبك اوغلی اولدی علی *

اندن اولمشدی بایزید ولی *

* اوغلی اسقندیار آنک ای یار

* قسطمونیده ایلیشیدی قرار

* اوغلی اسقندیارک ابراهیم

* براوغل ویردی اکادخی کریم *

ولطفه یوزندن سوبلدم ابتداد وات اسلامیه ده نسلندن
اولق ایله تقهرلند و ککز خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه
خلافت حضرت عثمان رضی الله تعالی عنهده خصمندن
مقدم حضور خلیفه یه دخول ایچون بوابه ایکی التون
ویرد وکی و دولت اسلامیه ده ابتدا ویریلوب انسان
ارتشا بواید وکی کلام اکابر ایله ثابت و بعض توارینخده
مصر حد رسزدخی جدیکز طریقنه کتمش وانلرک
سنت سبئه سین اجرا ایتمش سین دیدم غایت منفعل اولدی
ویرآزطوروب باشین صالیدی و خوش چوق ییلور سین عالی دیدی
(شمسی پاشانک تفصیل احوالی ذکر نده در)

شمسی پاشا کداوچ پادشاه جلیل الشانه مصاحب نامنه
اولمش ایدی و اکثری صید و شکار ده همعنا نلق شرفنه ایرمش
ایدی و اول سبیدن بو قدر شهرت کاذبه بولمش ایدی
احوال و اوضاعندن بر مقدار تفصیل اولنور سه امید در که
اکثریم معذور اوله مزبورک اوضاع و اطواری لالابی و مشربی
مضحکانه و مذهبی ندیمانه لقلقه لسانه مالک و شهر یجه
محاوره یه سالک و غایتده ممسک و کلامنده ایهامه قصدی
چوق عرض و آداب ترقیدی یوق بر وجود ایدی سلیقه شعریه می
دخی نه لایق تحسین و نه کلیله قابل نفرین ایدی بر وقایه نظم
ایتمش ابو السعود علیه رجه الودود مر حومه امضا ایتدرمش
بشیوز بیت مقداری وارد در عینله کنندی خطایه اولان
نسخه سین که بو حقیرک یدنده مضبوطدر استانبولده بردلال انده
کوردم و ابو السعود افندی مر حومک امضای شریفلری شرفنه
طالب اولوب فرق ایقه یه آکدم قیمتندن دخی رتبه سی معلومدر
کندینک تفصیل احوالی و سلسله سی خالد بن ولید حضرت تارینه

ینه سزه کوند ردی دیدی چونکه جائزه من آلمدی ظاهر
 بیمار و زعامت آخره ویرلشد ردیو صباحه دکین کوزیمه اوینخو
 کیرمدی علی السحر حضور ینه واردم وایاغنه یوزم سوروب
 یالواردم اوجانم سویند رمه و بنی غزل آتشته کویند رمه دیدم
 بیوردیلرکه یانه اولدی زعامت و تیماری خود ویردک ظاهر
 سلطانم هدیه مزرد اولیق آخره ویرلشد ردیدم یوق واللهی
 ویرکومزدن دونمک نهایت سنک ایکی یکت اوغلاک کیده بن
 دخی بو قدر مالک آلام بومر و تسزلکی کافر ایتمز انصاف ایتدم
 اجه جیغک کوندردم دیدی انصاف اولنسون بو عصرده بولاطفی
 اید رواری حق تعالی غریق رحمت ایدوب جنت ایله عوضلوریره
 (شمسی پاشانک پادشاه معقوره ابتدا رشوت الد ردوغی)
 شمسی پاشا پادشاهه ارتشا الدردم و بود و لادن بو نکلده
 قزل احمد لو انتقام من الدم دیدیکی لسان خلقده
 بر مشهور کلامدر اول عصر دنبرو بو کلامی ایشتماش
 کیمسه یوقد ردینلسه واقعدر عالی افندی مرحوم تارینخنده
 یاز مشرکه برکون شمسی پاشانک خلوت خا صنده ایدم که
 سعادتلو پادشاهدن مفارقت ایتیش کمال مسرت
 و سرور ایله کلدی و کتخد اسی قوچی کتخد ایه بو کون
 قزل احمد لو انتقام من آل عثمان دن آلدیم انلر بزم اوجاغزه
 صوقوید قلری کبی بندخی انلرک اوجاغین سویوندیرره جک
 بزمقدمه ترتیب ایتدم دیدی قوچی کتخد اسی منقبض اولدی
 ونه وجهله دیدی ارتشایه دادندردم حتی قرق بیک اتون
 بریونجک لقمه ایدی یوقدردم بوندن صکره بونلر ارتشا
 المقدن فارغ اولمز لروا رتشا ایله دولترلی ثبات بولمز دیدی
 وغایت فرح و سرور اظهار ایلدی بنم دخی خاطریمه کلدی

پاشا کتخداسیله سنان اغانک ایکیشریوز بیک اچقه لک زعامتلی
قرقر اللبشر یوک اچقه طوتر دیو خواص همایونه الحاق ایتدیلر
وخدمتدن دور ایتک امر ایتدردیلر و بونلردن غیری بکرمی
درت مقر بلرینک اول وجهله زعامترین آلوب خواص همایونه
قاندیلر ویرینه بی حاصل اولان خواصدن و تیمار وزعامتدن
ویرنک امر ایتدیلر دفتردار او یس چلبی اولدخی کورسون
پادشاه مقر بلرینه اولان اهانت کندی منسوبانسه اولیحق
خوشجه عیدر دیو دائما کتایه وایمادن خالی دکل ایدی اما
مرحومه بومر تبه اهانت اولنوردی اصلا کندیبی متغیر
اولازدی و دائما پادشاهک رضاسی اوزره حرکت ایدردی
واعداسنک دروغ بی فروغک صلابت و دیاتی و اوضاع و اطواری
مکذب ایدی و هم کندیبی غایت متظم الکلام صاحب
دولت ایدی هر بار که سعادتلو پادشاهه ملاقی اولسه کندی یه
اولان جفایه ندا متلری اوضاع همایونلرندن ظاهر اولوردی

(او یس پاشا مر حومک لطفی و مر حتی ذکر نه در)

مصطفی پاشا مر حوم قتل اولد قده بدون ایالتی باش دفتردار
اولان مومی الیه او یس پاشایه ویرلدی بو حقیر پرتقصیر غایت
صغیر ایدم اما خیال خواب کبی خاطر مده در اتفاق امر خالق
حیات و موت ایله ایکی تراش اوز قرنداشم دفعه واحده فوت
اولدی برینک زعامتی برینک دخی اون التی بیک اچقه لک تیماری
محلول اولدی پدرم مر حوم او یس پاشایه وارر وزعامت
و تیمار ایچون یالوارر و اوچ بیک بشیوز غروش جائزه ویرر او یس
پاشا دخی احسان ایدر مر حومک لسانندن مسموم اولشددر
اول کیجه بعد العشا قیوجیلر بلوکا شیشی عینیه ویردیکم
کیسه لری برقاج حر یفه یوکلمتش کلدی و صاحب سعادت

برمدت خلقت رقعہ لرینہ رغبت یوردیلر حتی شمسی پاشا
 رقعہ شکارین ایدر شاهپاززدیو بومضمونده بریاوہ نظم ایتش
 ایدی ہر سوار اولدجہ یا جامع شریفہ چققدجہ بیکر بلکہ
 ایکشربیک رقعہ صونیلور اولدی نہ اوقونق قابل ونہ جواب
 ویرمک ممکن بلکہ اصحابن بولغہ قابلیت اولدی عاقبت بومکن
 اولسہ اجدادیمزدن دخی بری ایدردی و بو طریقہ کیدردی
 یوردیلر و داد و دہشترین خطہمایونہ حصر ایتدیلر شویله
 اولدیکہ اوامر احکام اعتباردن قالدی کار قاضیلری خط
 شریف کتوردیکہ باشلدی بوزمانہ کنجہ مطلقا خطہمایون
 ندر کیسہ بیلزدی و خلقت خاطرینہ دخی خطور ایتزدی اتفاق
 بو ائسادہ صدر اعظم لالا القاسیلہ دفتر دار اويس چلیپنک
 بعض بلیات واکلیاتک عرض ایدوب تفتیشک فرمان ایتدردی
 مباشرت اولتوب بعض مواد ظہور ایتدیکی کبی دفعنہ خط
 شریف وارد اولدی و برقاج کوندنصرکہ شق ثانی دفتر دارلغ
 ویردیلر ایکی آی مرور ایتدین لالا زادہ افندی عزل اولتوب باش
 دفتر دارلق ویرلدی بوکرہ متصل مذاکری رکاب ہمایونہ وارر
 کلور اولدی و بعض مناصباتک تلخیصیلہ ویریلور اولدی قاضی
 زادہ نک تلخیصیلہ دخی بکلر بکی لکلری سنجاقلر و تحت قاضیلقلری
 ویرلدی محصل قبول بر ایکن برینجہ یردن قتح باب اولدی
 و بدوندہ وزیر مصطفی پاشامر حومکہ سنجا وکرمدہ اقرانی
 معدوم بر صاحب دولت ایدی وزیر اعظمک عمرادہ سی اولغہ
 بدون سرایلرینہ و باروتنہ صاعقہ نزولی بہانہ سیلہ میرآخور
 کیر فرہاد اغا کوند ریلوب قتل ایتدیرلدی و بونکلہ دخی
 اکتفا ایتدیلر کورر کوزی طوترالی مثابہ سندہ نشانی فریدون
 بکلک کتخداسین صلب و کندیسین نفی عن البلد ایتدیلر و خسرو

و پایه سی اولان مناصبدن تنزیل ایتمکله پادشاه عالیشانک
مقر بلری کندیدن امن اوزره اولیوب هنوز سنجاق همایونده
ایکن قدح و ذممه متعلق کلماتدن خالی اولماز لایدی و محمد
پاشا حیاته ایکن سعادتلو پادشاهک جلوس همایونلرین
استمز دیرلردی زیراهر بریمزی بر بهانه ایله درگاه پادشاهیدن
سورمسی و بزی آستان پادشاهیده چوق کورمسی مقرر در
دیو اظهار انکسار لایدر لایدی بوجه دن او یس پاشا که تیره
قاضیسی ایکن برکون سعادتلوشه زاده حضرت تئزینه اثناء
شکارده همعنائق شرفی ال ویرر واکر چه برترک سترک ایدی
لکن آداب ملوکدن خیر اولمغله جناب شهزاده نک کوککنه
کیرر اتفاق اول اثناء دفتر دارلری وفات ایتمکله پدر
بزرگوارلرینه عرض ایدوب دفتر دارلقرلین کندی یه ویردیر
یعنی مشار الیه جله دن زیاده امن اوزره اولمغله سائر مقرین
ایله جلوس همایونه کلورکن اثناء راهده محمد پاشا القاسیله
کندیلره برعذر اولمغله تعهد همایونلرین آکورلر و محمد پاشانک
خلافتده ایدیکی معلوملری اولمغله شمسی پاشا پدر بزرگوار یکره
وجد عالیقدار یکره مصاحب اولشد بر پیر و قورا حوال عالندن
خبردار و امور دیده و امکدار خصوصاً طوغا نجیلقد ه استاد کل
مقامنده در صید و شکاره توجه بیورلد جقه بیله اولسی غایت
مناسب در دیو القایتمکله حین جلوسده انیدخی کتورتدیلر
روم ابلی قاضی عسکری اولان قاضی زاده نک دخی طبعی وزیر
مومی الیهدن آزرده اولمغله متصل متفق الکلمه سعادتلو
پادشاهه وزیره اعتماد بیورمه ک ایله و چکدیک یاکندی
متعلقا تیدر یارشوتن آلمش البته بر غرض فاسدی وارد
دیو طبع شریفلرین تحریقندن خالی دکلا لایدی اول اجلدن

یتدیلرکه مقتضای سن و سال دکل بر جاذونک مکر و آیدر
احوال والده سلطانہ منعکس اولیحق خاصکی سلطانہ منسوب
اولان بعض جواری بی طواشیرالرینه شکنجه یه و یردیار بعض
کسته لک تحت نکاحنه د ۱ خل اولناری دخی کتورتدیرو بالجله
یتندی و بولندی و عقدہ مراد بر مقتضای فؤاد چوزلدی
ودوزلدی اندنصرکه جواری و تسمری یه اولقدر ررضت
ایتدیلرکه ایکوز التونلق جاریه اوچر دردریک التونه صاتیلور
اولدی اما عاقبت کثرت جماع مرض مثانه ایراث ایدوب
افشاء وجود شریفلرینه باعث اولدی

اولاد و امجادلری ذکرندہ در وجوده کلان ذکور و اناث
حد و قیاسدن متجاوزدر همان حین و فاتلرنده اون طقوز
شهرزاده لری قانون وارکون عثمانی موجنبجه زمرة شهدایه
ملحق اولمشدر و اناثدن ابراهیم پاشایه تزویج ایتدکلری
عایشه سلطانندن و خلیل پاشایه تزویج ایتدیریلن فاطمه
سلطانندن غیرى حین و فاتلرنده یکر می التی دختر بزرک
و کهترلری قالش ایدی بوجله دن درت بش انجیق قالدیکه
نقاش پاشایه و داود پاشایه و قیوجی باشی طوپال محمد اغایه
بررین و یرمشلرایدی

(جلوس همایوند نصرکه واقع اولان حوادث)

(وصدر اعظمه متعلق بعض واقعات ذکرندہ در)

صدر اعظم محمد پاشای طویل مقدمه مرحوم و مغفور له
سلطان سلیم خان حضرتلرینک اغالرندن عمر اغا و فرهاد اغا
نامان مقر بلرین بعض بهانه ایله در دولتدن مهجور بلکه
حیات مستعاردن دخی دور ایدوب و بعض اغا و اتی حین
جلوسلرنده طریق قلیله بهره مند ایتوب بلکه تذلیل و تحقیر

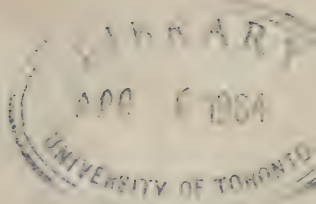
ایدرل چون دکنک الی یه چیقار طورک و براورتاغم وازالاسین
اکا اورک دیراورتاغی سؤال اولندقد هه کون بنی دعوته کلان
بوستانچی انعام آلوب کیدرکن سنی بن کورتوردم نصفی بندر
دیوب الیدن آلور بوکون دکنکک دخی نصفی انک حتی اولق
لازم کلور پس پادشاه عالمپناه بواسطه دن حظ ایدوب احسان
تضعیف و بوستانچی یه الی دکنک اورلد قد نصکره من بعد
مسخره له بویله وضع ایتماکه تنیه بیوررل وهرروزکه بونسق
اوزره کذار ایدردی بعد اداء صلوة العصر دولتله قالقوب
دارالسعاده لرینه کیدردی و هزار حد و سپاس خالق بیچون
ایدردیکه بوکونمزدخی بویله کجی دیردی ورتد و سلقده
برمرتبه ایدیلرکه حرم محترم لرنده داخل فراش خاصه شهریار
اولان خاصکیلرکاه فرقدن ناقص کاه زیاده ایدی اولدن
برقاج سنه سلطان محمد خان والده سی اولان صفیه سلطان
ایله عمر شریف لری کذران ایدوب لکن کند و والده لری
نوربانو سلطان حضرت لرینک خلاف مر ضیسی ایدی
ومتصل بعض جوار ی چون حواری عرضه قیلور ایدی ولکن
رغبت ایتمز ایدی برکون همشیره لری صدر اعظم محمد پاشای
طویلك حلیله سی اولان اسمی خان سلطان ایله بر باغچه ده
سیر و صفاده ایکن ایکی مهبارة بی همتا یعنی که ایکی باکره
رعنا مجلس همایون لرینه احضار ایدوب بر مقدار ساز نواخت
ایتدردی چون سعادتلو پادشاهک کمال مرتبه رغبت و میلرین
کوردی هبه ایدوب سرای عامره یه کوندردی سعادتلو
پادشاه دخی رغبت تمام ایله وصلارندن کام آلق آرزو
ایدیجک تیز مرادال ویرمدی وناولک مقصود نشانه ایرمدی
غیر محمله جست وچالاک ایکن بودفعه سست و خوابناک ایدیکی

تحف لایقہ و ہدایای فایقہ ضعی ایلہ پدرعالیقہ دارلرینہ کوندردیلر
چون سنین عمر شریفاری اون سکر سال ایلہ خوشحال
اولدی مغیسا سنجاغین احسان بیوروب اول سبب ایلہ والد
ماجدلرندن کوتاہیہ ده مفارقت ایدوب لواء سعادت التوالرینہ
روانہ اولدیلر

حلیہ شریفاری قصیردن بالارک آلحق بویلو بیاض تنلو
الاکوز لوایر و لری و محاسن لطافتمونلری قومرال و لجم
و شحمده وسط الحال اما طبع و قادری غایت زیرک و عارف
و روح کلامہ و ایہامندہ مطلع و واقف و ابیات و اشعارلرندہ
و اوضاع و اطوارلرندہ جانب تصوفہ مائل و ہر کلام دربارلری
و حدت و وجود اثباتنہ قائل و سلیقہ لطیفاری اول بحار
نامتہایدہ ساج و سائل اولغله شعراء زمانہ یی تتبع ایچون
ارسال بیوردقلری غزللری اکثر اول وادیدہ ایدی شعراء عصری
دخی لطافت طبع ہمایونلرینہ قایللر ایدی و اکثر ابام ممالک
محروسہ ده بلکه عرب و عجمده اولان خوش الحان و نغمہ
کداز و سازندکان ممتاز و شیرین کفتاران و قصہ پرداز و ارباب لعب
و طرب و اصحاب لہو و شغب علی طریق المناوبہ داخل مجلس
ہمایونلری اولوب ہر بری اظہار قدرت و مہارت ایلہ
زناکتلر و شطارتلر ایدوب آوچ آوچ التون احسانیلہ ممنون
اولورلر کیدرلر ایدی بوجہ دن بومحسدہ بر شیرین کار
لطیفہ سین ایراد ایدہ لم

لطیفہ مسخرہ نک بری شطارت و مہارتن اتمام ایدوب
پادشاہ نیک نام انعام ایدہ جک محسدہ یوق خنکارم بوکون
التون استم یو زدکنک استم دیر سبی سؤال بیور یایمق ہلہ
اللسین اورک اندنصرکہ سؤال بیورک دیر اورلسون دیو فرمان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

890697.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

DR
511
P33
v.2

(در ذکر سلطنت سلطان مراد خان)

(ابن سلطان سلیم خان المغفور)

ولادت باسعادتتری سنه ثلث و خمسين و تسعمائه جادی
الاولینک بشی کوننده و جلوس سعادتاً نوسلری
سنه ۹۸۲ رمضان شریفک سکنجی کونی یوم الاربعاده واقع
اولمشدر پدر بزرگوارلری برادر کهترلری سلطان بایزید مرحوم
ایله قونیه صحرا سنده واقع اولان محار به اثنا سنده اون ایکی سنه یه
بالغ اولوب حتی قونیه قلعه سی باروسنده اول جنک جانکاهه
ناظر و اول پرخاش دل خراشده اول وجهله حاضر بولندیلر بعده
جد عالی تبارلری سلطان سلیمان خان حضرتلری جمال
باکالری مشاهده سی آرزوسین ایتکله محمیة قسطنطینیة
علیه یه کتورتدیلر و برنیچه ایام دیدار شریفلری مشاهده سیله
و مصاحبت لطیفلری تلذذیله دور فلک نافر جامدن کام آلدیلر
و برمدن نصرکه ارقام و اوهامه صغیر نقود غیر معدوده برنیچه

Received
Apr. 6/64
DM

Peçevi, İbrahim

111

Tarih-i Peçevi

تاریخ پچوی

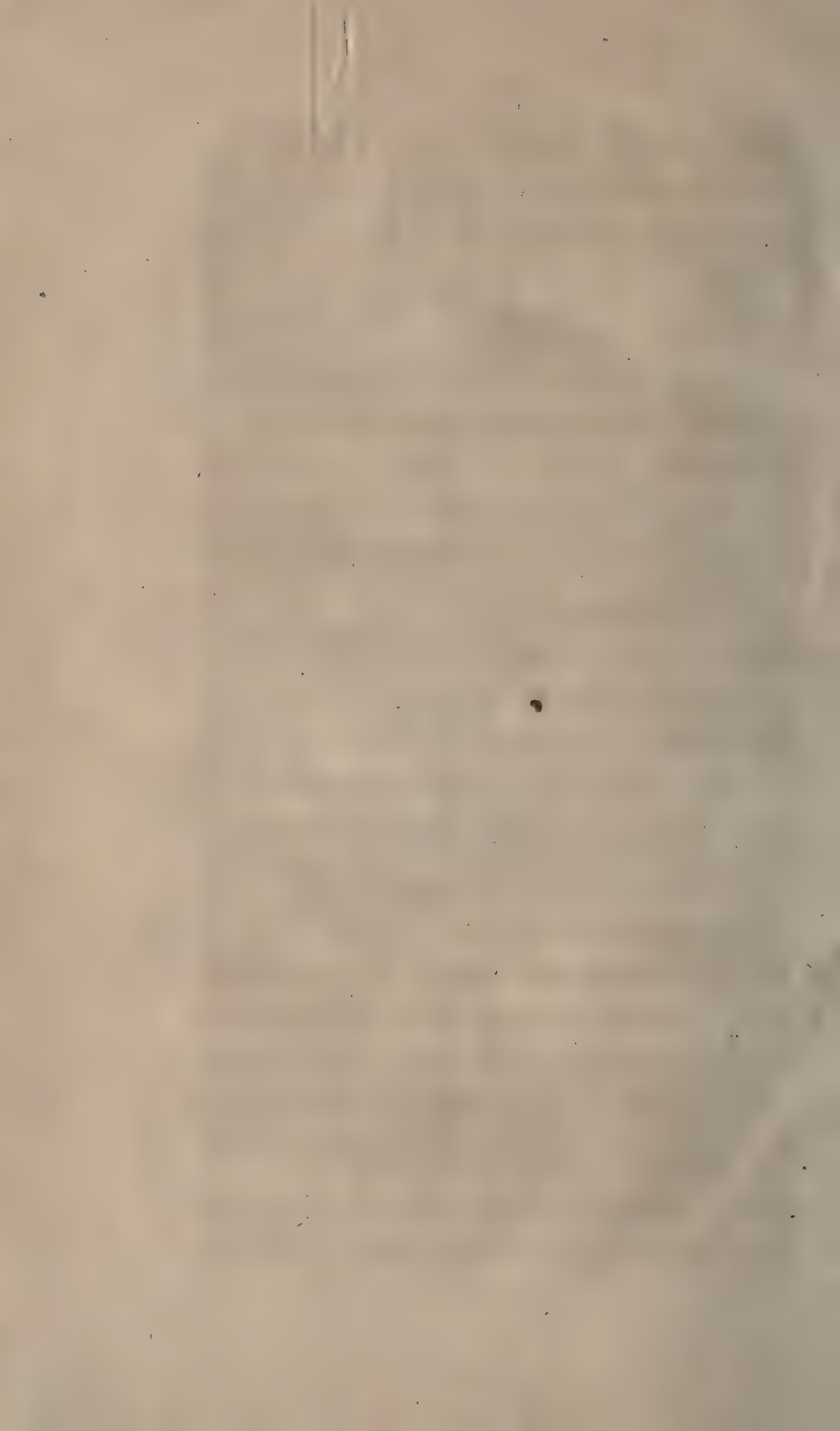
جلد ثانی

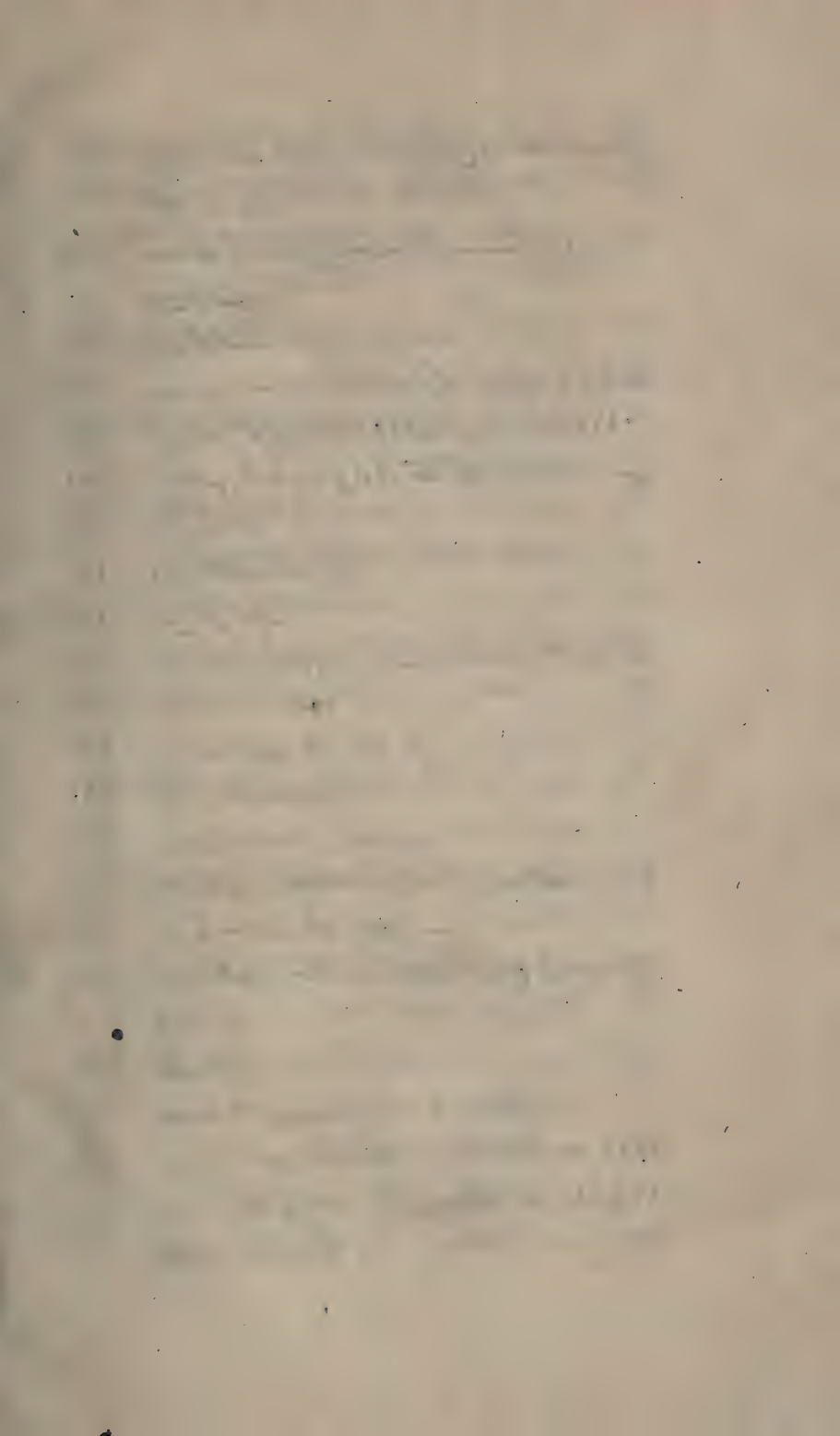
v.2

1866

وزیر بی نظیر کنعان پاشا حاضر تلری اخسنه قلعه سین	۴۳۹
فتح ایتدوکی	۰۰۰
سعادتلو پادشاه عالمیناه حاضر تلری جانب تبریزه عزیمت	۴۳۹
بیور دقلری	۰۰۰
امیر کونه خاٹک احوالی ذکر نده در	۴۴۰
سعادتلو پادشاهک آستانه سعادتیه دخولری ذکر نده در	۴۴۱
اجال سفر همایون بغداد دارالجهاد فی ذی الحجة سنه ۱۰۴۷	۴۴۱
برج عجمی اسمیه مشتهر اولان قله کیره نک وجه تسمیه سی	۴۵۱
ذکر نده در	۰۰۰
ومن المناقب الشریفه	۴۵۲
ومن الکرامات	۴۵۵
ومن البدایع الوقایع افر نچدن بی محنت ورنج انسان مال	۴۵۸
کثیره ذکر نده در	۰۰۰
عزیمت همایون بجانب دیار بکر	۴۶۰
در ذکر شهادت رومی	۴۶۱
در حال شیخ محمد الدین بغدادی	۴۶۲
باعث شهادت شیخ محمد الدین بغدادی رحمه الله تعالی علیه	۴۶۳
در ذکر سلطان محمد خوارزمشاه	۴۶۴
اجال احوال جنکیز بی تمیز و خروج آن خونخوار	۴۶۹
و خوزیز	۰۰۰
قصه اترار	۴۷۲
قصه هلاکوی وغارت بغداد بهشت آباد	۴۸۰
عزیمت همایون بجانب دار السلطنه العلیه سنه ۱۰۴۹	۴۸۶
وفات سلطان مراد خان غازی رحمه الله تعالی علیه فی ۱۴	۴۸۶
شوال المکرم سنه ۱۰۴۹	۰۰۰

- ۴۱۵ اندن شهر همدانه عسکر کش اولدقلری فی سنه منه
- ۴۱۷ بومحمدن عودت اولدوغی وبغداد محاصره اولندیغیدر
- ۴۱۸ حله قلعه سنه عسکر قونلدوغی وموصل قلعه سی
- ۰۰۰ بٹا اولندیغی
- ۴۱۹ وزیر دلیرک مار دینده قشلا دیغی وار ضرومدن
- ۰۰۰ سفر تدار کین کور دیگی
- ۴۱۹ وزیر موسی الیهک عزلی وحافظ باشانک تکرار وزیر
- ۰۰۰ اعظم اولدوغی
- ۴۲۰ حافظ پاشانک قتلی ورجب پاشانک وزیر اعظم اولدوغی
- ۴۲۲ دفتردار مصطفی پاشانک ویکچیری اغاسی حسن
- ۰۰۰ خلیفه نک وموسی خلیفه نک قتلاری ذکرده در
- ۴۲۳ ومن انار انکسار القلب
- ۴۲۵ وزیر اعظم رجب پاشا قتلی ومحمد پاشا وزیر اعظم
- ۰۰۰ اولدوغی
- ۴۲۶ ومن تأثیرات انظارات الهجوم بامر الله تعالى القادر
- ۰۰۰ القهار القیوم
- ۴۲۷ سعادت تلو پادشاهک زور بالک حقلرندن کلیمکه
- ۰۰۰ میاشیر تلری
- ۴۳۰ اجمال سفر همایون روان وغارت تبریز واولکه آن عزیمت
- ۰۰۰ همایون فی یوم السبت غره رمضان المبارک سنه ۱۰۴۴
- ۴۳۳ موسی پاشا حضر تلرینک بعض اخلاق حسنه سی
- ۰۰۰ ذکرده در
- ۴۳۵ بعد الانعام عزیمت همایونلری
- ۴۳۵ ومن المرادیکی ومردانه کی پادشاه مغفور
- ۴۳۸ روان قحندنصرکه واقع اولان احوالی ذکرده در

وزیر اعظم شدن کما نکش علی پاشا فی سنه ۱۰۳۲	۳۹۷
اجال جلوس سلطان مراد خان رابع ابن سلطان	۳۹۸
احمد خان فی ۱۴ ذی القعدة سنه ۱۰۳۲	۴۰۰
عقیب جلو سده بعض حوادث ذکر شده در	۴۰۰
قتل کما نکش علی پاشا و وزیر اعظم شدن چرکس	۴۰۰
محمد پاشا سنه ۱۰۳۳	۴۰۰
سردار جلیل الشانک ابازہ بی مقهور ایتدو کیدر	۴۰۱
کورجستان ملکرندن ماوراوک قارچیقای خانی قتل	۴۰۳
و کورجستانی اطاعت ایتدر دیکي سنه ۱۰۳۴	۴۰۰
حافظ پاشا بغدادی محصور ایتدوکی و بی فتح عودت	۴۰۶
ایلدوکی سنه ۱۰۳۵	۴۰۰
حافظ پاشانک عزلی و دفعه ثانیہ ده خلیل پاشا وزیر	۴۰۷
اعظم اولدوغی سنه ۱۰۳۶	۴۰۰
عسکر ایله دیشلن حسین پاشانک سرداره واندن	۴۰۸
آبازہ یه وصولی وبعده شهید اولدوغی	۴۰۰
خسرو پاشانک وزیر اعظم و سردار اولدوغی	۴۰۹
وارضرومی و اخسنه قلعه لرین فتح ایلدوکی سنه ۱۰۳۸	۴۰۰
سردار عالیقدارک دردولته عزیمتی ذکر نده در سنه منه	۴۱۰
وزیر جلیلک بغداد نیتیه عزیمتی ذکر نده در سنه ۱۰۳۹	۴۱۱
سرداز عالیقدار کل اجر قلعه سن بنا ایتدوکی	۴۱۱
وتخریب ممالک قزلباشه کتدو کیدر سنه ۱۰۳۹	۴۰۰
مهر بان قلعه سنک قتی وزینل خانک انهرامی ۲۳	۴۱۲
رمضان المبارک سنه ۱۰۳۹	۴۰۰
وزیر دلیر عسکر ایله عزیمت ایلدوکی	۴۱۴
باغ جنان قلعه سنه توجه اولندوغی	۴۱۵

استانکویلو قپودان علی پاشانک وزیر اعظم اولدیغیدر	۳۷۱
وزیر دلیر اسکندر پاشا مر حوم طابور یوز دیغی	۳۷۲
فی سنه ۱۰۲۹	۰۰۰
ومن نوادر الوقایع استانبول بوغازی منجمد اولدیغیدر	۳۷۴
سعادتلو پادشاه برادر کهتری سلطان محمد خان شهید	۳۷۵
ایلدوکی سنه ۱۰۴۹	۰۰۰
وزیر اعظم علی پاشانک وفاتی وحسین پاشانک سنه ۱۰۳۰	۳۷۵
وزارتی ذکرنده در	۰۰۰
سلطان عثمان مر حومک حوتین سفرینه عزیمتی و بی فتح	۳۷۶
عودتی فی ۷ جادی الاخره سنه ۱۰۳۰	۰۰۰
ومن البدایع	۳۷۸
سلطان عثمان مر حومک شهادتی و سلطان مصطفانک	۳۸۰
تکرار جلوسی ذکرنده در فی ۸ رجب المرجب سنه ۱۰۳۱	۰۰۰
ومن عرائب الاحکام	۳۸۱
جلوس سلطان مصطفی خان ابن سلطان محمد خان فی ۸	۳۸۸
رجب المرجب سنه ۱۰۳۱	۰۰۰
چیغاله زاده وزیر محمود پاشانک ابازه اوزرینه سردار لغی	۳۹۱
ذکرنده در	۰۰۰
بغداد بهشت آباده قزلباش بدمعاش ظفر بولدقلری	۳۹۱
فی ۱۲ ربیع الاول سنه ۱۰۳۳	۰۰۰
بعده موصلی الدوغی و عریان واکرادی اطاعت	۳۹۴
ایتدیردیکی و قارچقاسی خانی چاپقونه کوندردیکی	۰۰۰
فی سنه منه	۰۰۰
بوچینده طای قبیله سی اعرابی قزلباش اردوسنه	۳۹۶
چاپدقلری ذکرنده در	۰۰۰

۳۵۷	الشيخ السيواسي عبد المجيد رحمه الله عليه
۳۵۸	الشيخ عرافندي الشهير بترجان شيخني
۳۵۹	الشيخ الكبير المشتهر بواعظ اميرالاشيبي
۳۵۹	الشيخ ابراهيم افندي الشهير بجراح پاشا شيخني
۳۶۰	الشيخ مصلح الدين افندي النقشبندی
۳۶۰	جلوس حضرت سلطان مصطفى خان ابن سلطان محمد
۰۰۰	خان في ۲۳ ذي القعدة سنة ۱۰۲۶
۳۶۲	جلوس سلطان عثمان خان شهيد ابن سلطان احمد خان
۰۰۰	في غرة ربيع الاول سنة ۱۰۲۷
۳۶۳	انعام هام همايون اخراج اولنديغي و جانب سردار
۰۰۰	عالمقداره كوند رلديكي
۳۶۴	تاتارخانك دريادن عبوري و ممالك قزلباشه اقين و يرديكي
۰۰۰	في سنة ۱۰۲۷
۳۶۴	ديا بگردن عسكر اسلام محمد روان اولندوغي و ارديله
۰۰۰	وران عسكر ك انهرامي في سنة ۱۰۲۷
۳۶۶	بعد المحاربه سردار ك عزيمتي ذكرنده در
۳۶۷	ومن بدايع المحاضرات
۳۶۸	سراوه نام صحرايه دكين عسكر اسلامك و ارديغي
۰۰۰	وصلح منعقد اولديغي
۳۶۹	بعد الصلح شاهك ذخيره كوند رديكي و تمسك ايله
۰۰۰	الچميسي عودت ايتديرلديكي سنة ۱۰۲۷
۳۶۹	صوفي محمد پاشا قائم مقام ملقندن رفع اولنوب داماد محمد پاشا
۰۰۰	قائم مقام اولديغي و بعده خليل پاشا يرينه وزير اعظم
۰۰۰	اولديغي في سنة ۱۰۲۸

۳۲۳	مر حومك مبرور وزير مراد پاشا كندولرینه انكروسه
۰۰۰	سردار ايتدوكى ومشاراليه صلح ايتدوكى
۳۲۴	درويش پاشانك وزير اعظم اولديغيدر
۳۲۸	بوستانچى باشى فرهاد پاشانك اوتة يقه محافظه سنه
۰۰۰	سردار لىكى
۳۳۰	سردار مومى اليه مر حومك جان بولات زاده
۰۰۰	اوزرينه عزمى
۳۳۲	قلندر اوغلى نام شقنك بروسه شهرينى غارات وخسارات
۰۰۰	ايتدوكى
۳۳۴	وزير كبير مراد پاشا بعد المحاربه حلبى فتح و تسخير
۰۰۰	ايتدوكى واول قيش اولشهرى مشتتا ايتدوكى
۳۳۶	وزير جليلك طويلى باصوب كان اقتدارين يصدوغى
۳۳۹	نصوح پاشانك سردار لق مقامنه صعودى ذكرنده در
۳۴۱	سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرينك ادرنه يه
۰۰۰	عزيمتلى ذكرنده در
۳۴۲	وزير ثانى محمد پاشانك وزير اعظم اولديغى وقلعه
۰۰۰	روانى محاصره ايدوب بى فتح عودت ايتدوكى
۳۴۳	خليل پاشانك وزير اعظم اولديغى وقرلباشه سردار نصب
۰۰۰	اولنديغى
۳۴۶	سلطان احمد مر حومك بو سلطنت سررون عازم
۰۰۰	دارالبا اولديغى
۳۴۸	شهنزاده سلطان محمد خان
۳۵۳	عصر همايون سلطان احمد حانیده اولان وزراى
۰۰۰	عظام ذكرنده در

کنجہ وشیروانہ قزلباشین استیلاسی	۲۶۶
لالا محمد پاشانک زمان سردار لغی	۲۶۷
جلالی دلی حسن احوالی	۲۷۰
اطہ یہ عسکر عبوری	۲۷۱
جلالی دلی حسنک عاقبت کاری	۲۷۶
سلطان محمد خانک وفاقی	۲۸۰
در ذکر شہزادگان پاشاہ مغفور	۲۸۰
سلطان محمد خان مرحومک وزیر اعظمی	۲۸۳
زمان شریفزادہ اولان مشاہیر علما	۲۸۷
در ذکر سلطنت سلطان احمد خان ابن سلطان	۲۹۰
مراد خان سنہ ۱۰۱۲	۰۰۰
وزارت کبرا محمد پاشاہ عنایت اولندیغی	۲۹۶
سردار موی الیہک استرغون قلعه سن محصور ایتدوکی	۲۹۶
فتح قلعه استرغون	۳۰۱
پوچقایی امر اسندن نعمتی کہ کل سرخوش ابراہیم	۳۰۸
پاشا ایله بیج طرفلرین غارت ایتدکلری	۰۰۰
قائم مقام صارقجی مصطفی پاشانک قتلی	۳۱۰
جلالی طویلاک نصوح پاشا ایله محاربہ سی	۳۱۱
سعادتلو باد شاہک بروسیہ عزمیتی	۳۱۳
صوفی سنان پاشانک عزلی	۳۱۴
بوفقیہ بلغراد ده مواجب توزیع ایتدیگمر	۳۱۴
چغاله زاده نک وفاقی ونصوح پاشانک عجمہ	۳۱۵
سردار اولندیغی	۰۰۰
افندمر محمد پاشانک وفاقی	۳۱۹
مرحومک ایتامی وتر کہ ومخلفات ذکرندہ در	۳۲۱

۲۱۶	انہزام خادم احمد پاشا
۲۱۷	بدونك اولكى محاصره سی
۲۲۳	وزیر اعظم شدن ابراهیم پاشا
۲۲۴	قتل ساطور جی پاشا
۲۲۶	وزیر اعظم ابراهیم پاشانك ایوارسفری
۲۲۹	مرحوم ابراهیم پاشانك بعض اخلاق حسنه سی
۲۳۲	فتح قلعهٔ بوبوفچه
۲۳۵	وفات وزیر اعظم ابراهیم پاشا و وزیر اعظم شدن
...	یمشجی حسن پاشا
۲۳۶	کفارک استونی بلغرادہ ظفر بولدینی
۲۳۹	کفارک قنرہ بی محاصره سی وانہزامی
۲۴۲	استونی بلغرادک ایدی کفاردن استخلاصی
۲۴۳	سیکل مورژ تخریکلہ ولایت اردلہ عزیمت اولندیغی
۲۴۶	بدونك دفعۂ ثانیہ محاصره سی
۲۵۰	تاتار خانك کلدوکی
۲۵۲	اناطولی یقاسندہ جلالیلر ظہوری
۲۵۵	قبواغاسی غضنفر و دارالسعاده اغاسی عثمان اغارک قتلاری
۲۵۵	وزیر اعظم یمشجی حسن پاشانك آستانہ یہ توجہی
۲۵۶	قتل پویراز عثمان
۲۵۶	یمشجی حسن پاشانك عزلی وقتلی
۲۵۷	مالقوج علی پاشانك وزیر اعظم اولدیغی
۲۵۸	قرلباش خلاف صلح تبریزہ ظفر بولدینی
۲۵۹	ساعتجی حسن پاشانك سردار اولدیغی
۲۶۰	قلعهٔ نخجوانہ قرلباش ظفر بولدینی
۲۶۱	وزیر اعظم سابق چینگالہ زادہ سردار اولدیغی

درد ذکر سلطنت سلطان محمد خان ابن سلطان مراد خان	۱۶۳
فرهاد پاشا نك وزیر اعظم و افلاقه سردار اولدیغی	۱۶۴
بدون جانبی محافظه ایچون محمد پاشا نك سردار اولدیغی	۱۶۵
فرهاد پاشا نك جانب افلاقه متوجه اولدیغی	۱۶۸
وزیر اعظم سردار سنان پاشا نك افلاقه واروب	۱۷۰
منهزم اولدیغی	۰۰۰
تاتار خانك بغدادنه كلدیگی	۱۷۴
استرغون قلعه سنی کافر محصور ایتدیگی	۱۷۵
كفارك استرغونه ظفر بولدیغی	۱۷۸
صریح احوالی	۱۸۰
ویره ویریلدیگی	۱۸۱
سردار سنان پاشا نك عزلی و لالا محمد پاشا نك نصبی و وفاتی	۱۸۸
عزیمت همایون ظفر مقرون	۱۹۰
كفارك خطوان قلعه سنه ظفر بولدیغی	۱۹۲
محاصره قلعه اکره	۱۹۳
طایور مقهورك تفصیل جنکی	۱۹۵
وزارت عظمایك ابراهیم پاشایه ایقا اولندیغی	۲۰۶
سردار شدن محمد پاشا	۲۰۷
فتح قلعه تاتار دفعه ثانیه	۲۰۷
محاربه طایور در صحرای واج	۲۰۸
وزیر اعظم شدن خادم حسن پاشا	۲۰۹
كفار خاكسارك یانق قلعه سنه ظفر بولدیغیدر	۲۱۰
ساطور جی پاشا نك سنه ثانیه ده وارات سفری تفصیلنده	۲۱۳
فتح قلعه چنادر	۲۱۴
محاصره وارات	۲۱۵

اولان فتوحاتی	۰۰۰
محماریه عظیمه جعفر پاشا با عسا کر قزلباش	۱۱۳
تبریز قوللرینک عصبانی و جعفر پاشانک مزبور له قتل عامی	۱۱۵
جعفر پاشانک تتمه احوالی	۱۲۰
عجم ایله صلح منعقد اولدیغی	۱۲۱
وزیر اعظم شدن فرهاد پاشا	۱۲۲
سیاوش پاشانک دفعه ثالثه ده وزیر اعظم اولدیغی	۱۲۳
یوسنه ده درویش حسن پاشانک اجمال احوالی	۱۲۴
حسن پاشانک انهرامی و غریق آب اولدیغی	۱۲۸
دفعه ثالثه ده سنان پاشا وزیر اعظم وانکر و سه سردار	۱۳۱
اولدیغی	۰۰۰
مع قرالک بعض احوالی	۱۳۳
انهرام عسا کر اسلام در استونی بلغراد	۱۳۷
صو پو شقه پلنقه سنک احوالی	۱۴۰
عسکر اسلام خطوان محاربه سنده منهرزم اولدیغی	۱۴۲
تاتار و صماریتین نام قلعه نك محاصره اولندیغی	۱۴۵
یانق طابورینک مقهور اولدیغی	۱۴۶
تاتار خانک عسکر اسلامه ملاقاتی	۱۴۸
افلاق ویوده بی میخالک آدملری کلدیکی	۱۵۲
یانق قلعه سنک فتحی	۱۵۳
قومران قلعه سنک محاصره اولندیغی	۱۵۴
سردارک بعض سوی تدبیری	۱۵۶
بغدان ویوده سنک عصبانی	۱۵۸
در تحقیق عصبان میخال	۱۵۹
وفات سلطان مراد خان سنه ۱۰۰۳	۱۶۲

- ۰۶۳ سردار شدن وزیر ثالث سنان پاشا
 ۰۶۴ عزیمت سردار بجانب ممالك قزلباش
 ۰۶۵ وزیر اعظم شدن سردار مومی الیه
 ۰۶۶ عزیمت سردار بجانب تقلیس
 ۰۷۰ شاه کرا هدن ایلچی کلدیکی
 ۰۷۱ شهزاده سلطان محمد خانك سور همایونی
 ۰۷۴ پادشا عالمنا هك صلح احوالنه اطلاعی
 ۰۷۵ وزیر اعظم شدن سیاوش پاشا
 ۰۷۸: ظهور وقایع
 ۰۷۹ محاربه عظیمه عثمان پاشا با سام قوی
 ۰۸۳ اسیر شدن ملك كور جستان
 ۰۸۶ فرهاد پاشانك دیار شرقه سردار اولدیغی
 ۰۸۹ شهزاده جوانخت حضرتارینك سنجاغی همایونه
 ۰۰۰ موجهلری
 ۰۹۱ عثمان پاشانك در دولته کلدیکی
 ۰۹۳ در تحقیق مشرب مومی الیه
 ۰۹۴ وزیر اعظم شدن عثمان پاشا
 ۰۹۵ سردار شدن مومی الیه بجانب عجم
 ۰۹۷ محاربه چیغاله زاده یوسف پاشا
 ۰۹۹ غلبه قزلباش
 ۱۰۱ وفات سردار
 ۱۰۳ تبریزده قلان عسکر اسلامك محصور اولدیغی
 ۱۰۷ سردار شدن چیغاله زاده یوسف پاشا
 ۱۰۸ سردار مومی الیهك تبریزه واردیغی
 ۱۱۰ چیغاله زاده نك سردار اولدیغی و جانب بغدادده

(فهرست تاریخچوی)

سلطنت سلطان مرادخان ابن سلطان سلیم خان	۰۰۲
بعدالجلوس وقوعبولان حوادث	۰۰۵
عهد همايونلر تده بولنان وزرای عظام	۰۱۵
صدراعظم مسندینه واصل اولیان وزرا	۰۱۹
در ذکر علمای کرام	۰۳۲
در ذکر مشایخ کرام	۰۳۳
در ذکر فتوحات وغزوات	۰۳۶
عبور سردار پنجانب اسکندر	۰۳۸
محاربه عظیمه در صحرای چلدر	۰۳۹
اطاعت لوندخان ابن خان الکسندره	۰۴۳
فتح قلعه سکی	۰۴۵
محاربه ثانی با کره خان	۰۴۶
ارش قلعه سنک بنیادی	۰۴۷
فتح قلعه تیمور قبو	۰۴۸
در ذکر تحریر ولایت شیروان	۰۴۹
عودت سردار ازارش	۰۵۰
دخول عسا کر بمشتای ار ضرورم	۰۵۱
در ذکر انهزام حاکم ارش	۰۵۲
محاصره عثمان پاشا	۰۵۴
سفر همايون سنه ثانی	۰۵۶
محاصره قلعه تفلیس	۰۵۷
غارت اولکای روان	۰۵۸
محمد کرای خانک شیروانه وصولی وعودتی	۰۶۱
خبر شهادت وزیر اعظم محمد پاشا	۰۶۲

PEÇEVİ TARİHİ

DR
511
P33
v.2

Peçevi, İbrahim
Tarih-i Peçevi

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
